

T. C.
KILIS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI

Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Resimli Dünya Dergisi

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlker Ozan YILDIRIM
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Hasan ŞENER

Kilis
Haziran 2013

T. C.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

Tezin Adı

Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Resimli Dünya Dergisi

Öğrencinin

ADI SOYADI

İlker Ozan YILDIRIM

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üveleri

(Unvanı, Adı ve SOYADI)

İmzası

..... (Danışman)	_____
..... (Jüri Başkanı)	_____
..... (Üye)	_____
..... (Üye)	_____
..... (Üye)	_____

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı
SBE Müdürü

T. C.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu ve bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.(...../...../20...)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

İlker Ozan YILDIRIM

İmzası

.....

ÖZET

Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Resimli Dünya Dergisi

Yıldırım, İlker Ozan
Yüksek Lisans Tezi: Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Hasan ŞENER
Haziran 2013, 470 sayfa

Çocuk edebiyatı ve dergiciliği ülkemizde dünyaya nazaran geç ortaya çıkmış bir alandır. Hem bu sebeple hem de tarih boyunca ülkemizde yaşanan başka gelişmeler sebebiyle özellikle çocuk dergiciliği diğer süreli yayınlara kıyaslanacak olursa ağır ilerleyen bir gelişme süreci göstermiştir. Bu alanda yapılan çalışmalar da aynı şekilde az sayıda ve yetersiz kalmıştır. Bu çalışma, çocuk dergiciliğimizin Cumhuriyet sonrası örneklerinden olan Resimli Dünya dergisinin günümüze kazandırılmasını amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Resimli Dünya dergisinin çocuk dergisi sıfatıyla çıkmış olan yirmi bir sayısının günümüz alfabesine aktarımı yapıldıktan sonra ortaya çıkan metinlerin değerlendirmesi yapılmıştır. Aktarılan metinler dergide buldukları şekilde (karikatürlerle birlikte), buldukları sıra itibariyle ve devrin yazım kuralları korunarak metin bölümünde yer almıştır.

Anahtar kelimeler: Çocuk dergisi, Resimli Dünya, çocuk edebiyatı, Türkçe eğitimi

ABSTRACT

“Resimli Dünya” One Of The Child Magazines With Ottoman Alphabet

Yıldırım, İlker Ozan
Master Thesis: Department of Turkish Education
Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Hasan ŞENER
June 2013, 470 Pages

Child literature and magazines are genres that had emerged lately in comparison with world. Either by that reason or by events in our country in the history, in comparison with other periodicals, child magazine barely occurred a development. Studies about this area are insufficient and not enough as well. This study is aimed to regain “Resimli Dünya”, one of the child magazines in early republic period of our country. In this way, firstly texts in twenty one volumes of “Resimli Dünya” as a child magazine was translated to modern Turkish alphabet and criticized. Translated texts took place in this study according to original periodical order and shape (with caricatures).

Keywords: Child magazine, Resimli Dünya, child literature, Turkish education

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	vi
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	5
1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi	5
1.2. Problem Cümlesi.....	5
1.3. Alt Problemler.....	5
1.4. Sayıtlılar.....	5
1.5. Sınırlılıklar	6
İKİNCİ BÖLÜM.....	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. İlgili Yayın ve Araştırmalar.....	7
2.2. Çocuk ve Çocuk Edebiyatı Tanımı.....	8
2.3. Dış Yapı Yönünden Çocuk Kitapları	8
2.3.1. Kapak ve Ciltleme.	8
2.3.2. Ebat	9
2.3.3. Yazı Büyüklüğü ve Biçimi	9
2.3.4. Mizanpaj	9
2.3.5. Resimler	9
2.4. İç Yapı Yönünden Çocuk Kitapları.....	10
2.4.1. Yazım Planı	10
2.4.2. Konu	10
2.4.3. Ana Düşünce	10
2.4.4. Kahramanlar	11
2.4.5. Edebi ve Eğitsel Değer	11
2.4.6. Üslup:	11
2.4.7. Sözcük Dağarcığı:	12
2.6. Gelişim Dönemlerine Göre Çocuk Kitapları.....	14
2.6.1. Duyusal - Motor Dönem.....	14
2.6.2. İşlem Öncesi Dönem	14
2.6.3. Somut İşlemler Dönemi.....	15
2.6.4. Soyut İşlemler Dönemi.....	15
2.7. Çocuk Gazete ve Dergilerinin Taşınması Gereken Özellikler	16

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	18
YÖNTEM.....	18
3.1. Araştırma Modeli.....	18
3.2. Evren ve Örneklem	18
3.3. Verilerin Toplanması	18
3.4. Veri Çözümlemesi	18
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	19
BULGULAR VE YORUM	19
4.1. Resimli Dünya Dergisi'ndeki Metinlerin Listesi.....	19
4.2. Resimli Dünya Dergisi'ndeki Metinlerin Değerlendirmesi	36
4.3. SONUÇ.....	42
METİN	43
KAYNAKLAR	460
ÖZGEÇMİŞ	463

ÖNSÖZ

Okumanın öneminin ne derece büyük olduğunu yazarak anlatmak bu sayfalara sığamayacak kadar uzun ve büyük bir ustalık işi. Çizgilerden harflere, harflerden kelimelere, cümlelere akan; sayfalara, ciltlere hatta kütüphanelere sığmayan bir âlemin anlatılması için yine bir o kadar yazı yazmak gerekirdi herhalde. Bu sebeple okumayı sahalara, sahaları dönemlere ayıra ayıra belirlenen çalışma alanlarından belki de en ağır aksak ilerleyen ama bir o kadar da şirin olanı bu çalışmamızda yer alacaktır: Çocuk dergileri.

Çocuk dergileri bir kitapçıya ilk girişimizin en şirin selamıdır. Renkli, parlak kapaklarıyla; parıl parıl sayfalarıyla bizi içeri buyuran edebiyat ve süreli yayın âlemimizin bu masum üyeleri birçoğumuz için okumanın en tatlı anılarıyla doludur. Büyükler için çıkartılan yüzlerce gazete, dergi arasında sayıca az da olsa kendimiz için çıkan süreli yayınların olduğunu görmek, onlarla dünyaya dair ne varsa okuyarak öğrenmek çocukluğumuzun en kıymetli anlarından olmalı. İşte bu anlara tanıklık etmemizi, çocuk dergiciliğimizin bugüne kadar gelmesini sağlayan temel taşları ilk çocuk dergilerimiz ve dergicilerimizdir.

İlk çocuk dergilerimizin ortaya çıkışı 1869 yılını gösterirken bu tarih dünyaya kıyasla pek geç sayılmasa da tarih boyunca ülkemizin geçirdiği önemli olaylar, savaşlar, zorluklar bu edebiyat sahası için de pek çok engel oluşturmuş ub sebeple çocuk dergiciliği gelişimini hızlandıramamıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşanan zorluklar, değişimin gerektirdiği mücadele ve dışarıdaki karmaşalar bile bunun için yeterlidir. Yine bu dönemde cumhuriyetin ilk yıllarında ortaya çıkan bir çocuk dergisi olan Resimli Dünya da bu zorluklardan payını almış bir dergidir.

Çalışmamızda çocuk dergiciliğinin unutulmuş örneklerinden olan Resimli Dünya'yı ortaya çıkarmak ve onu günümüz çocuk dergiciliği açısından bir örnek olarak incelemeye çalıştık. Umarız bu alanda çalışacak pek çok araştırmacıya ve dergiciye yardımcı olacak bir kaynak oluşturmuşuzdur.

Bu çalışmada yol göstericiliği ve bilgisiyle yanımdan eksik olmayan pek saygıdeğer hocam Yrd. Doç. Dr. Hasan ŞENER'e ayrıca destekleriyle beni bugüne kadar getiren canımdan çok sevdiğim aileme her şey için çok teşekkür ederim.

İlker Ozan YILDIRIM

GİRİŞ

Eğitimin olumlu davranışlar kazandırma asli görevini doğrudan ya da dolaylı olarak üstüne alan çocuk edebiyatı, gelecek nesillerin kendine ve çevresine faydalı bir birey olarak yetişmesinde kullanılagelmiştir. Annelerin akşam uykudan önce okuduğu masal kitaplarından okullardaki ders kitaplarına, çocuklara mahsus kaleme alınmış hikaye ve romanlardan ünlü klasik eserlerin çocuk uyarlamalarına ve hatta elektronik çocuk kitaplarına kadar pek çok materyal mevcuttur. Çocuk edebiyatı unsurlarından biri olan çocuk dergileri de eğlendirici, öğretici ve edebi zevk kazandırıcı özellikleriyle eğitim açısından oldukça önemlidir.

Birbiri ardına çıkan çocuk dergileri (Miço, Gonca, Bilim Çocuk vb.), gazetelerin çocuklar için ayırdığı bölümler ya da özel sayılar (23 Nisan Hürriyet'i vb.) da bunlara eklenince bu alanda hızlı bir eser sayısı artışı olduğu göze çarpmaktadır. Eserlerdeki nicel artışın niteliğe etkisi ise asıl düşünülmesi gereken husus. Gereksinimlere ulaşmada kolaylıkları ardı ardına sıralayan çağımız, bunların hangilerinin doğru nitelikte olduğunu göstermede ketum bir tavır sergilemektedir. Çocuğun ticari bir araç olarak görüldüğü günümüzde edebiyat âlemi de bundan nasibini almaktadır. Canından çok sevdikleri evlatları için en iyi edebi zevki oluşturma gayretindeki ebeveynlere sunulan materyaller, çoğu zaman onların bu heveslerini kullanma gayretindedir.

Çocuk dergilerinin yıllar içerisindeki gelişiminin günümüze kadarki seyrini ise şöylece özetleyebiliriz: Dünyada çocuk gazeteciliğinin ortaya çıkışı 18. yüzyılın ortalarına rastlar. Bu tarihlerde İngiltere’de ortaya çıkan çocuk dergilerinden John Newberry tarafından çıkarılan “The Liliputian Magazine” bir yıl kadar yayımlanmıştır (Şimşek, 2002:265). Yine İngiltere’de 19. yüzyıl ortalarında başka çocuk dergilerinin de ortaya çıktığı görülmüştür. Bunlardan “The Boy’s Own Magazine” yüksek bir tiraja ulaşmış, başarılı bir dergi olarak örnek gösterilebilir. İlerleyen yıllarda Fransa ve Amerika’da da çocuk dergiciliğinin ilerlediği görülür. 1826’da Amerika’da yayımlanan ilk çocuk dergisi sekiz yıl sonra kapatılmıştır. Bu dergiyi takip eden diğer yayınlarsa şekil ve içerik açısından ilerleme göstermiş ve 19. yüzyıl ortalarında da bu ilerleme sürmüştür (Yılar vd., 2010:48). “The Riverside Magazine (1867)” adlı dergide, ilk kez Andersen’in masallarından çevirilere yer

verilmiştir. “Our Young Folks” adlı dergi ise güçlü bir yazar ve ressam kadrosuyla Amerikan çocuk edebiyatının gelişmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Francis Hodgson Burnette, Mark Twain ve Jack London gibi meşhur yazarların yazılarıyla “St. Nicholas Magazine” ve “Harper’s Young People” dergileri de bu derginin ardından gelmiştir (Öğüt, 2006:2).

Ülkemize dönecek olursak çocuk dergiciliğinin başladığı tarih olarak 15 Ekim 1869’u görürüz. Bu tarihte yayımlanmaya başlayan Mümeyyiz dergisi hem ilk hem de bu dönemde yayımlanan en uzun soluklu dergidir. Haftalık olarak çıkan dergi, aynı isimdeki bir gazetenin eki olarak yayım hayatına dahil olmuştur. İçerik açısından hikayeler, okuyucu mektupları ve bilgilendirici yazılar barındıran dergi için Selim Nüzhet Gerçek (1931:51) şöyle demiştir:

“Çocuklara mahsus Mümeyyiz’in münderecatı çok terbiyevidir. Gazete çocukları daha ziyade alakadar etmek, gözlerine çarpmak için her defasında bir başka renkli kağıt üzerine basıldı. İptidaları oldukça rağbet görerek dört sahife basılırken bazen sekiz sayfa basılmaya başladı. Gazetenin sahipleri altıncı nüshasında birçok tecrübe ettiklerini fakat mahalle mektebi talebesinin bu gazeteyi layıkı ile okuyamadıklarını gördüklerinden istifade temini için çare aradıklarını yazdılar. Ve bu maksada erişmek için aynı gazeteyi biri hurufat biri de taşbasması ve harekeli olarak neşrettiler.”

Kırk dokuz sayı yayımlanan derginin yayıncısı Sıtkı Efendi’dir.

Mümeyyiz’i Hazine-i Etfal ve Mehmet Efendi’nin çıkardığı Sadakat adlı dergi takip etmektedir. Hazine-i Etfal’in elimizdeki tek sayısının üzerinde çıkış tarihi ile ilgili bir ibare bulunmamaktadır. Ancak dergide reklamı bulunan bir kitabın (Dafni ve Kloe Hikaye-i Taaşşukları, 1873) ve bir süreli yayımın (Çekmece, 1873) yayım tarihlerine bakılacak olursa Hazine-i Etfal’in yayım tarihi de 1873 olmalıdır (Okay, 1999:37-38). Sadakat ise 23 Nisan 1875 tarihinde yaptığı ilk baskıyı müteakip altı sayıdan sonra Etfal adını almıştır. Etfal adıyla da on altı sayı çıkartılan dergi, gelişen çocuk dergiciliğine öncül dergilerden biri olmuştur.

Bu dergilerin ardından gelen Ayine ise 1875’te yayına başlamış, hem bayanlara hem de çocuklara hitap eden bir dergidir. Bu dönem dergilerinde karşılaşılan kadınları (özellikle anneleri) ve çocukları okuyucu kitlesi olarak seçme durumu yaygındır. Aile (1880) dergisi de yine aynı şekilde sadece çocukları değil ev hanımlarını da okuyucu kitlesi olarak seçmektedir. Dergi kapağında bulunan “Aileye, yani kadınlara, çocuklara ve ev işlerine müteallik mebâhis-i mütenevviayı câmi mecmuadır” yazısı da bunu göstermektedir. “Bahçe”, “Çocuklara Kıraat”, “Vasita-i Terakki” ve “Çocuklara Arkadaş” dergileri de yine aynı şekilde hem çocukların

okuması için hem de ebeveynlerin çocuk eğitimi konusunda bilgi edinmesi için çıkartılan dergilerdir.

Tanzimat Dönemi dergilerinin bir diğer ilgi çekici özelliği ise eğlendirici niteliklerinin yanında özellikle eğitici değerin vurgulanmasıdır. Çocuk ve aileye dair dergilerin birçoğunun kapağında, okuyucuya o derginin eğitim açısından önemi vurgulanmıştır. Dergi kapaklarında sıkça rastlanan “Çocukların tezyid-i malumât ve tehzib-i ahlâk etmelerine hâdim musavver risâle (Çocuk Duygusu)”, “Çocuklar için çalışır, iki perşembede bir çıkar, çocukların fikirlerinin açılmasına yardım eder (Çocuk Dünyası)” benzeri ifadeler bunlara örnektir. Buradan anlaşılan şu ki dönemin çocuk dergiciliğinde didaktik anlayışın etkisi büyüktür.

“Çocuklara Mahsus Gazete” bu dergiler arasında en uzun ömürlü olanlarından biridir. “Zükûr ve inâs etfal-i vatanın tehzib-i ahlâkına ve malûmatına hâdim olarak haftalık çıkar ve her şeyden bahseder Osmanlı gazetesidir” şeklinde kendini tanıtan dergi, 1896 yılında yayıma başlamış ve 1903 yılına kadar sürdürmüştür. Onunla aynı yılda yayım hayatına başlayan “Çocuklara Rehber” ise Ahmet Mithat Efendi tarafından Selanik’te ortaya çıkmıştır. Yine bu dergide de çocuk eğitime yönelik olma özelliği vurgulanmış ve “Etfâl-i zükûr ve inâsın tehzib-i ahlâk ve tevsi'-i malûmatına hâdim haftalık risaledir” ifadesi kapakta yerini almıştır.

Osmanlı’nın son dönemlerinde ise dergilerde çocukların gerçek ilgilerine dikkat edildiği, resim ve karikatürlere daha çok yer verildiği görülür. Özellikle dergi kapaklarında bulunan “resimli” ya da “musavver” ibaresi yine sık kullanılan, okuyucuyu cezp etmeye yönelik bir harekettir. Bunda gelişen baskı teknolojisinin de payı vardır. 20. yüzyıl başlarından Harf Devrimi’ne kadar çıkan çocuk dergileri tarih sırasıyla şunlardır: Çocuk Bahçesi (1905), Musavver Küçük Osmanlı (1909), Mekteplilere Arkadaş (1910), Çocuk Dünyası (1913-1918), Ciddi Karagöz (1913), Çocuk Yurdu (1913), Mektepli (1913), Talebe Defteri (1913-1918), Çocuk Duygusu (1913-1914), Türk Yavrusu (1913), Çocuklar Alemi (1913), Kırlangıç (1913), Çocuk Bahçesi (1914), Çocuk Dostu (1914), Mini Mini (1914), Küçükler Gazetesi (1918), Hür Çocuk (1918), Haftalık Çocuk Gazetesi (1919), Lane (1919-1920), Hacıyatmaz (1920), Bizim Mecmua (1922-1927), Yeni Yol (1923-1926), Musavver Çocuk Postası (1923), Çıtı Pıtı (1923), Çanta (1924), Haftalık Resimli Gazetemiz (1924), Resimli Dünya (1924-1925), Sevimli Mecmua (1925), Mektepliler Âlemi (1925) Türk Çocuğu (1926-1928), Çocuk Dünyası (1926-1927), Çocuk Yıldızı (1927).

Harf Devrimi'nden sonra çocuk dergi ve gazetelerinde gözle görülür bir artış olmuştur. Eğitim seferberliği neticesinde artan ilk ve ortaokullarda okuyan çocukların eğitiminde, şüphesiz bu dergilerin de etkisi olmuştur. Bu dergilerden pek çoğu uzun süre kesintisiz yayım yapamamıştır. Bazıları ise günümüze kadar süregelmiştir. Bu dergilere örnek olarak "Doğan Kardeş", "Çocuk ve Yuva", "Çocuk Yuvası", "Afacan" ve "Arkadaş" dergilerini verebiliriz.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çocuk dergiciliğindeki artış son yıllarda kendini iyice göstermektedir. Çocuk edebiyatı alanında verilen diğer eserlerin artışı da buna paralellik göstermektedir. Yazılan çocuk kitapları ve dergileriyle birlikte, bu eserlerin nasıl olması gerektiği sorusu da akıllara gelmektedir. Özellikle kullanılan dilin taşıması gereken niteliklerin ne olduğu Türkçe eğitimi açısından asıl sorulması gereken sorudur.

Çocuk dergilerinin günümüzde ne durumda olduğunu gösteren çalışmaların yanı sıra, Cumhuriyet'in ilk yıllarında ortaya çıkan dergilerin taşıdığı özelliklerin ne olduğunu ortaya koyan çalışmalar da bir yol göstericidir. Harf devrimi öncesi çıkan Resimli Dünya Dergisi de bahsi geçen özelliklerin belirlenmesinde ve şimdiyle geçmiş arasında bir kıyas yapma açısından önemli bir örnektir. Süreli yayın tarihimizde gölgede kalmış pek çok yayının günyüzüne çıkarılması, günümüz edebiyat araştırmacıları açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmada Resimli Dünya Dergisi'nin 1924-1925 yılları arasında çıkan 21 sayısındaki metinlerin günümüz alfabesine aktarımı aracılığıyla derginin günümüz çocuk edebiyatına kazandırılması amaçlanmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Eski harfli çocuk dergilerinden Resimli Dünya, Türk çocuk dergiciliği açısından ne gibi özellikler taşımaktadır?

1.3. Alt Problemler

1. Resimli Dünya dergisinde hangi metinler bulunmaktadır?
2. Resimli Dünya dergisinde ne türde karikatürler vardır?
3. Resimli Dünya hangi yazar kadrosu ile yayın yapmaktaydı?
4. Cumhuriyetin ilk yıllarında çıkan çocuk dergilerle Resimli Dünya arasında ne gibi benzerlikler ve farklar vardır?
5. Resimli Dünya dergisi çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken niteliklere sahip midir?

1.4. Sayıtlar

Bu tez çalışmasında 1924 yılında çıkan Resimli Dünya adlı eski harfli derginin çocuk gelişimi açısından önemli özellikler taşıdığı kabul edilmiştir.

Dönemin diğler çocuk dergileri ve sosyal yapısı hakkında da önemli bilgiler taşıdığı kabul edilmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışmada eski harfli çocuk dergileri içerisinde sadece Resimli Dünya dergisinin basılan toplam yirmi bir sayısı ele alınmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Çocuk edebiyatı sahası içerisinde bulunan çocuk dergiciliği ile ilgili yapılan çalışma sayısı az olmakla birlikte gün geçtikçe de artmaktadır. Ancak bu çalışmalar arasında geniş kapsamlı olanların sayısı henüz azdır. Oğuzkan (2010) Çocuk Edebiyatı eserinde çocuk dergiciliği için ayrı bir bölüm ayırmıştır. Aynı şekilde Yardımcı ve Tuncer (2002) “Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı”, Yılar ve Turan (2010:47-50), Gürel, Temizyürek ve Şahbaz (2010:248-257), Yalçın ve Aytaş (2008:233-268) da “Çocuk Edebiyatı” adlı eserlerinde çocuk dergiciliğine özel yer ayırmışlardır. Bunlar içerisinde en kapsamlı içerik Yalçın ve Aytaş’ın eserinde bulunmaktadır. Çocuk dergiciliği tarihi ve bugünü ele alındıktan sonra, eski dergilerden birçoğunun genel özellikleri teker teker ele alınmıştır. Bunların dışında çocuk dergiciliğinde nelere dikkat edilmesi gerektiği ve bir çocuk dergisinin ne gibi özelliklere sahip olması gerektiği belirtilmiştir.

Bahsi geçen eserler dışında çocuk dergileriyle ilgili eserlerden en kapsamlısı Kür’ün (1991) “Türkiye’de Süreli Çocuk Yayınları” adlı kitabıdır. Doğrudan eski harfli çocuk dergileri için ise kitap sayısı oldukça azdır. Okay’ın (1999) “Eski Harfli Çocuk Dergileri” eseri bu alanla doğrudan ilgili ancak dar kapsamlıdır. Ele alınan dergilerden kısaca bahsedilmiştir.

Çocuk dergileriyle ilgili yapılan tez çalışmaları ise artış göstermektedir. Bunlardan birçoğu eğitim, bir kısmı da edebiyat fakülteleri bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Esmer’in (2007) “Cumhuriyet Dönemi’nin İlk Yıllarında (1923 – 1928) Yayımlanan Çocuk Dergilerindeki Tahkiyeli Metinlerin Çocuklara Değer Aktarımı Açısından Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında Resimli Dünya’daki tahkiyeli metinler de ele alınmıştır. Ancak derginin genel özellikleri ve diğer metinleri konusunda yeterli bilgi verilmemiştir.

2.2. Çocuk ve Çocuk Edebiyatı Tanımı

Çocuğun çeşitli tanımları olmakla beraber bazıları şunlardır: Bebeklik ile ergenlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız (TDK, 2005:444), 2-14 yaş arasındaki, ergenlik çağına ulaşmamış insan yavrusu (Alaylıoğlu, Oğuzkan, 1968), 18 yaşına gelene kadar her insan (Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1989).

Bu tanımlarda belirtilen yaş aralıkları görüldüğü gibi ilköğretim ve kısmen ortaöğretimi kapsamaktadır. Eğitimin temelini atıldığı bu yıllar, çocuk edebiyatının da hareket sahası. Dolayısıyla çocuk edebiyatı tanımı da bu yaş grubunu baz alarak oluşturulmuştur. Çocuk edebiyatı için yapılmış bazı tanımlar şöyledir: Çocukların büyüme ve gelişmelerine hayal, duygu, duyarlılık ve düşüncelerine, zevklerine, eğitilirken eğlenmelerine katkıda bulunmak için oluşturulan edebiyat (Yalçın, Aytaş, 2008:13), ilk çocukluktan (2-6), çocukluk dönemi sonuna değin olan döneme özgü duyarlıkların, yalın bir anlatım ve çocuksu bir eda içinde dile getirilmesiyle oluşan edebiyat türü (Şirin, 1994).

Her ne kadar pek çok tanım olsa da çocuk edebiyatını kesin sınırlarla belirtmek zordur. Cemil Meriç'in "Çocuk edebiyatının ne sınırları belli ne mahiyeti. Çocuk edebiyatı, çocuklar için yazılan kitapların bütününe kucaklıyor ama çocuk, büyükler için yazılan kitapları da okur" (Meriç, 1987:3) sözü bunu çok iyi özetlemektedir.

Çocuk edebiyatı tanımdan da anlaşılacağı üzere belli bir kesime, yaş ve gelişim düzeyine hitap eder. Taşınması gereken özellikler de bu kesime göre şekillenir. Çocuk edebiyatı eserlerinin genel nitelikleri şu şekildedir:

2.3. Dış Yapı Yönünden Çocuk Kitapları:

Burada dış yapıyla kastedilen kitabın içeriği, üslubu, konusu gibi anlamsal kısım dışında kalan her yerdir. Bunlar da kitap kaplaması, boyutu, rengi, yazı büyüklüğü ve şekli, kitabın dayanıklılığı, sayfa düzenlemesi (mizanpaj), kağıt kalitesi, resimleri ve kapağıdır. Bunların taşınması gereken özellikleri ise şöyle sıralayabiliriz:

2.3.1. Kapak ve Ciltleme: Her şeyden önce bir çocuk kitabının kapağı cezbedici bir biçimde tasarlanmış olmalı. Bütün kitaplar için geçerli olan bu durum çocuk edebiyatı alanında daha fazla önem arz eder. Sonuçta okuyucu kitle, öncesinde bir kitap okuma kültürüne sahip değildir. Onun için kitap okuma yararlı bir davranış olduğu için değil eğlenceli olduğu için hayatında yer edecektir. Özellikle düşük yaş

gruplarında kapağın renk ve biçim düzenlemesi daha da önemli olur. Bu yüzden çocuk edebiyatı yazar ya da yayımcısı ön kapaktan arka kapağa dek çocuğun ilgisini nasıl çekerim diye düşünmelidir (Kıbrıs, 2010).

Kapağın sahip olması gereken bir diğer özellik de dayanıklılıktır. Gelişim safhalarına göre büyük kaslardan küçük kaslara doğru gelişen olgunlaşma düzeyi, ilk aşamalarda kitabı uygun şekilde tutup kullanmaya müsaade edecek kadar gelişmemiştir. Ayrıca çocuklarda sahip olduğu hemen her şeye oyuncak gibi yaklaşma eğilimi vardır. Bu sebeplerden kitap kapağı dayanıklı malzemeden olmalı, ciltte formalama veya dikiş yöntemi kullanılmalı. Sayfaların çabuk dağılmamasına önem gösterilmeli. Sayfa kalitesi ise üst düzeyde tutulmalı, çok parlak kuşe kâğıtlar yerine daha mat olan ikinci hamur kâğıt kullanılmalı.

2.3.2. Ebat: Kitap çocuğun yaşına, gelişim dönemine göre uygun ebatlarda ve ağırlıkta olmalıdır. Eğer çocuğun yanında taşınması gerekecek bir kitapsa (tatil kitapları gibi) özellikle hafif malzeme kullanılmalıdır. Büyüklük olaraksa çocuğun dikkatini çekecek kadar büyük, ona külfet olmayacak kadar küçük olması gerekir. Burada ilk üç sınıf ve okul öncesinde değişik boyutlar denenebilir (A4,A5, boyama kitapları için A3) ancak 4. sınıftan sonra A5 tercih edilmelidir (Kıbrıs, 2010).

2.3.3. Yazı Büyüklüğü ve Biçimi: Okuma gelişimiyle orantılı olarak çocukların okuyacağı kitaplarda da yazı büyüklüğü iyi ayarlanmalıdır. Okumayı kolaylaştıracak kadar büyük okuma hızını artıracak kadar da küçük olmasında fayda vardır. Sınıflara göre tavsiye edilen en küçük puntolar ise şunlardır: Birinci sınıf – 20 punto; ikinci sınıf – 18 punto; üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflar – 12 punto; sonraki sınıflar içinse 10 punto (Güleryüz, 2006). Yazı karakteri ise okumayı zorlaştırmayacak kadar sade olmalıdır.

2.3.4. Mizanpaj: Kitabın sayfa yapısında dikkat edilecek konulardan biri, ilerde gelişecek olan yazma becerisine önayak olacak kitabın düzenli yazıyı örneklemesidir. Çocuk okuduğu kitaptaki sayfa düzenini görüp, uygulama yoluyla kendi yazmasında da aynı düzeni sağlayabilmeli. Her sayfanın iç kompozisyonu olmalı. Kenar boşlukların doğru ölçüde bırakılması, resimlere yeteri kadar alan ayrılması da önemlidir.

2.3.5. Resimler: Çocuk kitaplarında ilgiyi canlı tutma ve anlatılan konunun daha iyi anlaşılması, somutlaştırılması için resimler kullanılır. Burada yapılan resimlerde seviyeye uygunluk, çekicilik, konuyla alakalılık önemlidir. Resimlerin çizdirileceği ressamın mümkünse yazarla görüştürülmesi, onun hangi duygu ve

düşünceyle yazdığını öğrenmesi daha etkili olacaktır. Resimlerin yerleştirilmesinde ise sayfa düzeninin yanı sıra konunun akışına uygunluk da önemlidir. Olay betimlenecekse bahsedildiği sayfaya konmalı, ya da biten sayfanın hemen ardındaki sayfaya tek başına resim eklenerek okunan bölümün tasviri yapılmalı.

Çocuk kitaplarında resim yazı oranı yaş seviyesine göre dağılım gösterir. Sınıflara göre yazı resim oranlarını şöyle belirtebiliriz: Birinci sınıf 1/4 yazı, 3/4 resim; ikinci sınıf yarı yarıya resim; üçüncü sınıf 3/4 yazı 1/4 resim; dört ve beşinci sınıflarda resim oranı giderek düşerken daha üst sınıflarda yazıyı açıklamak için resim kullanılabilir (Kıbrıs, 2000). Okul öncesinde ise kitaplar tamamen resimden oluşabilir veya resimlere kısa notlar düşülebilir.

2.4. İç Yapı Yönünden Çocuk Kitapları:

Bir kitabın iç yapısı yazım planı, konu, üslup, ana düşünce, kahramanlar, olay, yer-zaman, sözcük dağarcığı, eğitsel ve edebi değer başlıklarından oluşur. İç yapı kitabın özünü ilgilleyen her şeydir. Üzerinde asıl durulması gereken de bu bölümdür. İç yapı özellikleri açısından çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler şunlardır:

2.4.1. Yazım Planı: Kitap yazmanın ilk safhası sayılabilecek plan, konunun anlatımını düzgün ve kurallı bir temele oturtur. Çocuk kitapları açısından ise doğru şekilde ilerleyen bir yazım planı kolay dağılabilecek çocuk ilgisini canlı tutmaya, olayın daha net anlaşılmasına yardımcı olur.

2.4.2. Konu: Çocuk edebiyatı eserlerinde konu, ilgi çekici ve rahatça kavranacak şekilde belirlenmelidir. Çocuk kitabının yöneldiği öğrenci grubunun özellikleri, günlük yaşamı, içinde bulunduğu sosyal çevre, oynadığı oyunlar vb. yönlerini yansıtmalıdır. Öğrenci kitap okurken okudukları ile yaşam arasında bağ kurabilmelidir (MEB, 2005). Bu aşamada özellikle yaşama yakınlık prensibiyle, öğrencinin hayatına aşına olan alanlardaki eserler daha kolay anlaşılacak ve ilgi çekecektir. Ayrıca konuyla ana düşünce örtüşmeli birbirine kaynaşık olmalıdır.

2.4.3. Ana Düşünce: Öğretici veya edebi bir eserde işlenen konu, düşünce, görüş (TDK, 2005) olarak tanımlanan ana düşünce kitapta asli unsurdur. Eserin anlatmak istediği duygu ve düşünce, kazandırmak istediği değerler ana düşünceyi oluşturur. Çocuk kitaplarında kullanılan ana düşüncelerde özellikle faydası göz önüne alınmalıdır. Eserde işlenecek ana düşüncenin çocuğa ne gibi katkıları olduğu, çocuğun farklı ve esnek düşünmesine desteğinin ne düzeyde olduğu dikkate alınmalıdır. Çocukların milli bilinçlerine, duygusal dünyalarına, gelişimlerine zararlı

olabilecek ana düşüncelerin bulunduğu kitaplara dikkat edilmelidir. Bunu yaparken sürekli öğüt veriri

Ana düşünce konusunda bir diğer mesele de çocuk eserlerinde propagandaya, kültür yozlaşmasına varan fikirlerin işlenmesidir. Özellikle çeviri eserlerin ülkemizde gözden geçirilmeden, doğru bir adaptasyon yapmadan yayına verilmesi göze çarpmaktadır. Gördüğü şeyleri doğru şekilde yorumlamaya kabil olmayan çocukların yanlış fikirlere de açık olduğu kesindir. Batı edebiyatında doğrudan bir fikir empozesi için yazılmış olan eserlerin ülkemizde çocuk kitabı raflarında olduğunu görüyoruz: Örnek olarak George Orwell'in Hayvan Çiftliği kitabını verebiliriz. Kitap konu olarak, eziyet altındaki bir grup çiftlik hayvanının çiftliğin kontrolünü ele geçirmesini anlatmaktadır. Kitabın yazılış amacı ise Sovyet devrimini ve sonrasında yaşananları alegorik bir şekilde anlatmaktır. Bu sebeple ana düşünce olabildiğince açık ve net olmalı, içinde gizli anlamlar barındırmamalıdır.

2.4.4. Kahramanlar: Çocuk kitaplarında anlatım tarzlarından en çok kullanılanı tahkiyedir. Hikayeli anlatım tarzının kullanılmasının temel sebebi ise, bu tarzın çocukların dikkatini canlı tutmada daha etkin olmasıdır. Tahkiyeli metinlerin temel öğelerinden biri de kahramanlardır.

Kahramanlar da gelişim özelliklerine göre ve çocuğun yaşam çevresine yakın olmalıdır. Kendiyle özdeşleştirebileceği, örnek alabileceği bir kişilik olmalıdır. Kahramanlar kültürel değerlerin taşıyıcısı, sevgi ve merhameti öğütleyen, akıl yürütmeyi teşvik eden karakterde olmalıdır. Bu konuda halk edebiyatımızdan (Keloğlan) veya tarihimizden (İbn Sina, Fatih Sultan Mehmet, Atatürk) seçilecek kahramanlar daha yerinde olacaktır. Daha küçük yaştaki (Birinci, ikinci sınıf) öğrencilere okutulacak kitaplarda ise göz önünde olan, her gün görebileceği veya kolayca aklında canlandırabileceği kahramanlar, daha etkili olacaktır.

2.4.5. Edebi ve Eğitsel Değer: Çocuk kitabının başka bir görevi de çocuğa edebi zevk kazandırmaktır. Okuma alışkanlığının kazanılması için okuma eyleminden keyif almak en önemli noktadır. Bu zevkin oluşacağı zaman dilimi de çocuk edebiyatının sahasına girmektedir. Bu yüzden çocuk kitaplarında, hitap ettiği yaş grubu küçük denilerek edebi değer göz ardı edilmesi mümkün olamaz. Çocuk edebiyatı eserleri de diğer edebi eserlerle aynı edebi değer kıstaslarından geçmelidir.

2.4.6. Üslup: Yazı üslubu edebi eserlerin hepsinde okuyucu kitleye göre şekillenir. Çocuk edebiyatında da durum böyledir. Çocuk kitaplarında gösterişten uzak, sade ve akıcı bir dil kullanılması gerekir. Çocuğa onun dilinden söyleminden

yaklaşmak, onun anlayacağı dilden konuşmak gerekir. Bu anlatım aynı zamanda sıkıcı da olmamalıdır. Alt sınıflarda bir cümlede sadece bir yargı verilmeli cümleler fazla uzatılmamalı ve tek özne-yüklem içermelidir (Kıbrıs, 2010).

Cümlelerin uzunluğu ile ilgili yapılan çalışmalarda farklı formüllerle metnin zorluk derecesi belirlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu birinci sınıflarda 6-7 sözcük, ikinci sınıflarda 8-9, üçüncü sınıflarda 10, dördüncü sınıflarda 12, beşinci sınıflarda 14 sözcüğü zor cümle sınırı olarak belirlemiştir (Güleryüz, 2006). Metin zorluk derecelerini belirlemede kullanılan formüllerden bazıları şunlardır:

Dale - Chall Formülü: Edgar Dale ve Jeanne S. Chall tarafından geliştirilmiş olan bu formül, cümle uzunluğu ve zor (bilinmeyen) kelime sayısı yoluyla metnin güçlüğüne belirlemeyi amaçlar (Baş, 2006:126).

Ateşman tarafından Türkçe için geliştirilen formül: Ateşman tarafından Türkçe için, kelime ve cümle uzunluğunu temel alan ve metinden seçilen yüz kelimelik bir bölümde uygulanabilen okunabilirlik formülü ve sınıflandırması geliştirilmiştir (Zorbaz, 2007)

Gunning Fog Index: Robert Gunning'in geliştirdiği formül üç ve daha fazla heceli kelimeler ve cümlelerde kullanılan ortalama kelime sayısına dayalı bir formüldür (Temur, 2003: 175).

2.4.7. Sözcük Dağarcığı: Korkmaz (1992:100) kelime hazinesini, “Bir dilin bütün kelimeleri; bir kişinin veya bir topluluğun söz dağarcığında yer alan kelimeler toplamı” olarak tanımlar. Çocuk kitaplarının bir görevi de dil kullanımını geliştirmek olduğu için kelime hazinesine katkıları da önemlidir. Bunun sağlanabilmesi için kitaplarda mümkün olduğunca bilinmeyen kelimeleri öğretmeli, bunun yanı sıra anlamayı da zorlaştırmamalıdır. Yalnızca bilinmeyen kelimelerin öğretilmesi değil, deyimler, ikilemeler, mecaz anlatımlar da ölçüsünce kullanılmalı, çocuğu daha üst düzey okumalara yönlendirmelidir.

2.5. Tür Bakımından Çocuk Kitapları

Çocuk kitaplarında ana türleri, öykü - roman, masal, şiir, fıkra, gezi, çizgi roman, bilmece - tekerleme olarak belirleyebiliriz. Bu türlere göre kitapların sahip olması gereken özellikler ise kısaca şöyledir:

2.5.1. Öykü – Roman: Daha önce belirttiğimiz özelliklere ek olarak hikaye ve roman türünde en önemli unsur betimlemedir. Bu tür eserlerde betimleme dikkat

çekici ve canlı olmalıdır. Seçilen karakter, yer ve mekan çocuğun kendini özdeşleştirebileceği özellikler taşımalıdır.

2.5.2.Masal: Burada masalla kast edilen masal şeklinde yazılmış çocuk öyküleridir. Halk edebiyatındaki masal tanımı ise bambaşkadır, anonim olarak gelişirler ve asıl amaçları çocuk eğitimi değildir. Yapay olarak oluşturulan masalarda yazan kişi bellidir, çocuk edebiyatı sınırları içerisinde kaleme alır. Bu masallardan en çok beklenen özellik ise hayal gücü gelişimini sağlamasıdır. Giriş bölümündeki doldurma denemeleri kısım ve kapanış tekerlemesi akılda kalıcı olmalı, çocuğa okuma zevki kazandırmalıdır.

2.5.3.Şiir: Diğer edebi türler gibi şiir de çocukların sanat zevkine hitap etmelidir. Çocuk şiirlerinde serbest nazım yerine ölçülü, uyaklı bir yazım ve daha az süslü bir anlatım tercih edilmelidir. Konular imgesel değil daha somut ve günlük hayattan seçilmeli. Tahkiye kullanılarak şiirlerde anlamı kolaylaştırmak da mümkündür (Tevfik Fikret, Şermin).

2.5.4.Fıkra: Fıkra türü çocuklar için oldukça dikkatli seçilmesi gereken bir türdür. Fıkralar taşıdıkları mizahi özellikleri nerden aldıklarına göre farklı çeşitlere ayrılır. Siyasi, dini, cinsel vb. fıkralar çocuklar için tercih edilmemelidir. Seçilen fıkralar kişileri aşağılayıcı, hakaret sözcükleri içermemeli; amacı çocuğa mizah duygusu kazandırmak olmalıdır.

2.5.5.Gezi: Gezi türü çocuklarda farklı mekanlar görme isteği uyandırma, değişik kültürleri tanımaya teşvik etme açısından önemlidir. Gezi yazısı seyahat isteğini uyandıracak şekilde canlı bir anlatımla yazılmalıdır. Gezilen yerin teknik özelliklerinden, sosyo – ekonomisinden ziyade çocukların ilgi duyacağı, onlara daha yakın gelecek niteliklerden bahsedilmelidir.

2.5.6.Çizgi Roman: Çizgi romanlar etkileyciliği sebebiyle çocuklar tarafından en fazla sevilen yazın türüdür. Genellikle eğitim amacı dışında kullanılan bu tür, eğitsel olarak da yararlı olabilir. Burada en fazla düşünülen yanlışsa çok satma amaçlı yayımlar yapıp, çocukların bundan nasıl etkilendiğini göz ardı etmektedir. Ayrıca günümüz dünya yayınları arasında çizgi roman sektörü Amerika menşeli birkaç şirketin elinde (Marvel, DC Comics) ve onlar da eğitim amaçlı yayımlar yapmamaktadır.

2.5.7.Bilmece – Tekerleme: Bilmece ve tekerleme kitapları çocuğun okuma zevki alması açısından önemlidir. Çocuk zaten oynadığı oyunlarda çeşitli saymacalar kullanır ve bunlarda da tekerleme özellikleri bulunmaktadır. Bu sebeple

tekerlemeler çocukların okuma zevki alması için uygun araçlardır. Ayrıca bilmeceler çocuğun farklı düşünmesini, akıl yürütmesini sağlayabilir. Mecazi ve soyut düşünmeye yöneltir. Bilmecelerde dikkat edilecek husus ise zorluk derecesidir. Bir bilmece üstüne düşünüldüğü zaman bulunacak kadar kolay, hemen cevap verilmeyecek kadar zor olmalıdır.

2.6. Gelişim Dönemlerine Göre Çocuk Kitapları

Gelişim dönemleri bilim adamları tarafından farklı şekillerde sınıflandırılrsa da yaş aralığı olarak az çok birbirine yakın ifadeler yer alır. Bu bilim adamlarından Piaget, bilişsel gelişim üzerine çalışmalar yapmış ve çocuk bilişsel gelişimini dört bölüme ayırmıştır. Çocuk edebiyatının esas uğraşısı bilişsel gelişimi sağlamak olduğu için Piaget'nin tasnifini baz almak daha doğru olacaktır. Piaget mantıklı düşünmenin dört basamağı içerdiğini belirtmektedir: Duyusal-motor dönem (0-2 Yaş), İşlem öncesi dönem (2-7 yaş), Somut işlemler dönemi (7-11/12 yaş), Soyut işlemler dönemi (11/12 yaş ve üzeri) (Yazgan, Bilgin, vd. 2005). Bu basamaklara göre çocuk kitapları şu özellikleri taşımalıdır:

2.6.1. Duyusal - Motor Dönem: Bu dönem çocuklarında dil becerisi yeni gelişmektedir. Okuma becerisini henüz kazanamayacakları için kitaplar onlar için birer oyuncaktır. Dönemin ilk değilse de ikinci yılında çocuk kitapla tanıştırılmalıdır. Bu kitaplar çeşitli oyun kartları ya da boyama kitapları olabilir. Bu kitapların seçilmesinde kapağın dayanıklı ve sağlığa zararsız bir malzemeden seçilmesi, aynı şekilde sayfaların ve ciltlemenin de bu özellikleri taşıması gerekir. Bu dönem çocukları ince kaslarını yeterli kullanamadıkları için kitapları doğru şekilde kullanamazlar. Yeni algıladıkları her şeyi ağza alma davranışı görülür. Bu yüzden kitapların dayanıklı ve sağlıklı olması şarttır. Bez cilt veya plastik kaplama kullanışlı olabilir. Ayrıca sesli ve etkileşimli kitaplar son günlerde oldukça çok kullanılan materyallerdir. Bunlar daha fazla duyuya hitap ettiği için çocuk için daha etkili olacaktır.

2.6.2. İşlem Öncesi Dönem: Bu dönem bebeklikten çıkış dönemidir. Çocuk dış dünyayla ilişkiler kurar ve ilk değer yargılarını oluşturur. Mantıklı düşünme başlar, döngüsel tepkiler bırakılır ve okuma yazma eğitimi alacak düzeye gelir. İlk okuma yazma eğitimi verileceği için, bu dönemdeki kitaplar kısa kelime ve cümlelerle yazılır. Çocuğun kelimeyi görüp özümsemesi için heceler farklı renklerle yazılabilir. Büyük puntolar tercih edilmelidir. Resimlerden bolca faydalanılmalı, kitap eğlenceli kılınmalıdır. Bu yaşlarda da sesli ve etkileşimli kitaplar kullanılabilir.

Kitap seçilirken çocuğun orada bulunması da önemlidir. Çocuk tercihini belli edebilmelidir. Kitapçıların yanından geçerken vitrinlerini gösterip ilgi duyması merak etmesi sağlanmalıdır. Kitap almanın, seçmenin bir zevk ve eğlence olması gerekir.

2.6.3.Somut İşlemler Dönemi: Okul çağının başlamasıyla, kitapların eğlendirici özelliklerinden daha işlevsel yönüne geçilir. Eğitim konuları, bilim, araştırma, doğa olayları gibi konulara yönelmeye başlanır. Bunun yanında masal, macera konuları da vardır tabii, ancak bunlar dönemin sonlarına doğru daha çok kendini gösterir. Dönem başındaki küçük bilim adamı, giderek maceraperest bir gezgine dönüşür. Kıbrıs (2010), bu sebeple 9-12 yaşlarını kapsayan bu kısma serüven çağı adını koyar.

Dönem çocuklarında görülen bir diğer özellik de rekabet duygusunun ortaya çıkmasıdır. Çocuk akranlarıyla ilişki kurarken bir yandan da hem oyunlarda hem de okulda onlardan daha üstün olmak için uğraşır. Kitaplar bu duyguyu iyi yönde kullanacak özellikler taşınmalıdır. Ahlaki, duygusal öğelere yer verirken, onların çalışma azmini de korumalıdır. Bunun olması için karakter seçiminde okullu çocuk, çalışkan çocuk tiplmesi seçilebilir. Ayrıca çocuklar gerçek yaşam hikayelerine de ilgi duyarlar. Burada seçilecek biyografi ve anılar gelişimlerine katkıda bulunacak şekilde, insanlığa faydası geçmiş kişilerden seçilebilir.

Somut işlemler dönemiyle birlikte cinsiyet ayrımını da kavrayan çocuk, kendine uygun cinsiyet rollerini öğrenir. Kitaplar bu konuda çocuğa yardımcı olacak şekilde çocuğun anlayacağı şekilde bu özellikleri içermelidir. Cinsiyet rolleri nedeniyle erkek çocuklar macera kitaplarına yönelirken, kız çocuklar gerçek hayattan öykülerin olduğu ev ve iş hayatının anlatıldığı kitapları seçerler.

Kitapların şekil özelliklerindeyse, resim sayısı ve boyutlarının azalması, ebatlarının küçülmesi gerekir. Çocuk yazma eğitimini alacak yaştadır ve küçük kaslarını kullanabilir. Bu sebeple sayfaların önceki yaşlara göre kalın olması gerekmez. Ayrıca yazma ve not alma alışkanlığını desteklemek için kitap sayfalarının kenarlarına boşluklar bırakılabilir. Çocuk bu boşlukları not almak için kullanabilir, böylece kendisi de kitaba dahil olur.

2.6.4.Soyut İşlemler Dönemi: Bu dönem artık çocukluktan çıkıldığı dönemdir. Dönemin ilk safhası olan erinlikte cinsiyet özelliklerinin gelişmeye başlamasıyla içe kapanmaya başlayan çocuk, bir yandan da kendine rol modeller arar. Burada genellikle en yakın çevresindeki arkadaşlarından etkilenir. Soyut düşünme

başlar ve artık mecazi anlamları kullanan, çok boyutlu düşünebilen, duygulara önem veren bir birey vardır karşımızda. Yetişkinlerin okuduğu kitapları da okuyabilirler. Yalnız gelişim dönemleri itibariyle kişilikleri kolay etkilenebilecek yeni gençlere doğru kişilik özelliklerini barındıran kitaplar sunmak gerekir. Bu açıdan dünya ve Türk klasiklerinden faydalanılabilir.

2.7. Çocuk Gazete ve Dergilerinin Taşınması Gereken Özellikler

Çocuk dergi ve gazeteleriyle ilgili yapılan çalışmaların azlığının yanında bu ürünlerde bulunması gereken özelliklere dair de yeterli araştırma yapılmamıştır. Yapılan çalışmalar ve yukarıda belirttiğimiz, çocuk edebiyatı eserlerinin genel olarak sahip olması gereken nitelikler doğrultusunda çocuk gazete ve dergilerinde şu özelliklerin bulunması gerektiğini söyleyebiliriz:

Çocuk edebiyatı ürünleri içerisinde çocuk dergilerinin kendine has bir özelliği vardır ki bu da belli bir süre zarfında sürekli çıkması ve güncel olmasıdır. Bu sayede çocuk dergileri, çocuklar için özel olarak oluşturulmuş bir iletişim aracı olma özelliğini haiz olurlar. Güncel haberler, yazılar gibi iletişim öğelerinin sahip olması gereken en önemli özellik gelişim dönemine uygunluk olmaktadır. İçerikte çocuğun zihinsel, ruhsal ve fiziksel gelişiminin dikkate alındığı, güncel bilgilerin yer aldığı metinlerin bulunması gereklidir. Bilim ve teknolojinin ilerlemesi ile ilgili bilgiler verilerek çocukların hayal dünyaları geliştirilmelidir (Yalçın ve Aytaş, 2010:236-237). Ele alınan güncel konuların aynı zamanda gerçeğe uygun olması da gerekmektedir. Metinlerde evrensel değerler, yurt ve insan sevgisi gibi konular yer almalıdır. Karamsarlık, şiddet ve nefrete yöneltebilecek metinler bulunmamalıdır. Çocuk dünya ve insanlık üzerine düşünmeye ve empati kurmaya teşvik edilmelidir.

Çocuk dergilerinin çocuğu güncel hayatla etkileşime sokmasının yanı sıra eğlendirici niteliğe de sahip olması gerekmektedir. Çocukların okuma becerisi kazanması hususunda önemli bir yere sahip olan edebi zevk, eğlendirici metinler aracılığıyla çocuklara kandırılmalıdır. Dergilerin bilgi verme özelliğinin yanında edebi niteliklerinin de yeterli olması gerekmektedir (Gürel, Temiz, Şahbaz, 2007:38).

Çocukların dergiyle doğrudan iletişim kurabilmesi, iletişim becerileri ve özgüven gelişimi açısından da gerekli bir özelliktir. Bu sebeple derginin çocuklardan gelecek mektup, e-posta gibi iletişim organlarına duyarsız kalmaması gerekir. Bu amaçla çocuklardan gelecek yazılar için ayrı bir köşe oluşturulabilmeli (Yalçın ve Aytaş, 2010:237). Burada onlardan gelen sorulara cevap verilebilir yahut çocukların gönderdiği şiir, hikaye gibi çeşitli yazılar yayımlanabilir.

Bilmece ve bulmaca gibi çocuğun başarı duygusunu geliştirecek ve aynı zamanda zihinsel gelişime de katkı da bulunacak öğeler de dergilerde yer almalıdır. Bu bilmece ve bulmacaların zorlukları çocuğun gelişim dönemine uygun ayarlanmalıdır. Çocuğun sıkılmayacağı kadar zor, yorulup bıkmayacağı kadar kolay olmaları gerekir ki çocuk başarı duygusunu yakalayabilsin.

Dergilerin baskı kalitesi ve biçimi de hitap ettiği kitleye, yaş grubuna uygun olmalıdır. Okumayı zorlaştıracak baskı şekillerinden kaçınılmalıdır. Bununla beraber sayfa düzeni, fotoğraflar, grafik ve resimler çocuklar için ilgi çekici olmalıdır. Bunların algılanışı açısından bir engel bulunmamalı, resimler ve fotoğraflar anlaşılır olmalıdır. Dergide yer alan fotoğrafların dergideki haberleri daha anlaşılır hale getirmesi gerekir. Gereğinden fazla ve yanlış fotoğraf, resim kullanımından kaçınılmalıdır (Oğuzkan, 2010:353). Daha küçük yaşlarda ise resim açısından daha zengin bir dergicilik gerekecektir. Aynı zamanda bu resimlerin metnin tamamlayıcısı ve açıklayıcısı olması gerekmektedir (Güleç ve Geçgel, 2006:172). Çocuk metni resimle birlikte daha açık şekilde anlayabilmeli ve aynı zamanda resimden görsel bir zevk duymalıdır.

Dergilerde satır aralıkları ve yazı büyüklükleri de okumayı zorlaştırmayacak şekilde olmalıdır. derginin hitap ettiği yaşa göre yazı büyüklüğü ayarlanmalıdır. Yazıların yer aldığı sayfalarda ise mat kağıt tercih edilmeli, gözü yormayacak yazı ve zemin renkleri seçilmelidir. Ayrıca renklerin taşıdığı duygu değerleri de işe koşulabilir. Sıcak renkler olarak tabir edilen kırmızı, sarı ve turuncu renkler canlı bir sahneyi anlatan metinle birlikte kullanılırsa metnin etkisi daha da artacaktır.

Kullanılan dil ve anlatım çocuğun anlayabileceği kadar sade ve duru bir söyleyişe sahip olmalıdır. Bununla birlikte sanatsal ve edebi bir zenginliğe de sahip olmalıdır. Türkçenin en iyi kullanımının dergilerde yer alması, örnek teşkil etmesi önemlidir. Çocuk dergiciliğinin başlı başına bir uğraş alanı olduğunu bilerek, özen göstererek ortaya konacak yapıtlarda söz dağarcığının da yeterli seviyede olması gereklidir.

Çocukları hayata hazırlama ve dünya hakkında bilgi verme amaçlı olan yazılarda farklı uğraş alanlarından bahsedilmesi gerekir. Böylece çocuk önündeki seçenekleri tartabilecek, dünyadaki farklı meslek ve uzmanlıkların farkına varacaktır. Bunların dışında çocuk dergileri, çocukların boş vakitleri için uygun uğraşlar da içermelidir. Çocukları zihinsel ve fiziksel becerilerine katkıda bulunacak bu tip uğraşlardan haberdar etmek dergilerin eğitsel bir vazifesidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırmada genel tarama modeli kullanılacaktır. Resimli Dünya dergisinin eski harflerle çıkmış olan yirmi bir sayısı ele alındığı için bu yöntem tercih edilmiştir. Dergi incelenirken dergi içindeki metinlerin çocuk ve çocuk dergiciliği açısından etkileri göz önünde bulundurulacaktır. Ayrıca dergiye ait elde edilen nüshalar Latin alfabesiyle Türkiye Türkçesine aktarılacak ve Doküman İnceleme Yöntemi kullanılacaktır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni eski harfli çocuk dergileri, örnekleme ise 1924 yılında Arap alfabesiyle basılan Resimli Dünya Dergisi'ndeki metinlerdir.

3.3. Verilerin Toplanması

Çalışmada Resimli Dünya Dergisi'nin toplam yirmi bir sayısındaki metinler Latin alfabesiyle Türkiye Türkçesine aktarılmış ve Doküman İnceleme Yöntemi ile tek tek incelenmiştir. Çalışmanın metin bölümü oluşturulurken noktalama işaretlerinin kullanılış biçimine sadık kalınarak metin, Latin alfabesiyle Türkiye Türkçesine aktarılmıştır. Ayrıca konuşma balonu kullanılan karikatürlerdeki yazılar doğrudan oradaki resimlerle ilişkili olduğu ve metin kapsamına girmediği için aktarılmamıştır. Aynı şekilde dergide yer alan bulmaca ve müsabakaların kazananlarının yer aldığı listeler de metinsellik ölçütlerine sahip olmadıkları için aktarılmamıştır. Dergi içeriği hakkında bilgi vermesi açısından bu bölümler dergi metninin bulunduğu kısımda uygun başlıklarla belirtilmiştir. Derginin elde edilen nüshalarından on yedinci sayıda birkaç sayfada bulunan tahribat nedeniyle bazı yerler Latin alfabesiyle Türkiye Türkçesine aktarılamamış ve bu yerlere (___) şeklinde bir boşluk bırakılmıştır. Elde edilen metinler çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken özellikler uyarınca analiz edilmiştir.

3.4. Veri Çözümlemesi

Türkiye Türkçesine aktarılan dergi metinlerinden elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR VE YORUM

4.1. Resimli Dünya Dergisi'ndeki Metinlerin Listesi

Sayı 1 (4 Kanun-U Evvel, 1340 - 1924, S. 1-16)

Canlı Kürk	(s. 2)
(Resimli Dünya)nın İcatlarından	(s. 2)
Hocanın Leyleği	(s. 3)
Kırk Bin Pire Bir Arada!	(s. 3)
Hizmetçi Aklı!	(s. 3)
Harem Ağalarının Fırası	(s. 4)
Eczacı İle Kitapçı	(s. 4)
Andamanlılar	(s. 5)
Ne Kara Ne Deniz	(s. 6)
Akıllı Deli	(s. 6)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 7)
Herkes Başkasını Kendi Gibi Bilirmiş	(s. 7)
Bir Ayı Avı Hikayesi	(s. 8-11)
Kedi Merakı	(s. 11)
Tilki İle Ayı	(s. 11)
Canlı Barometre	(s. 11)
Karıncalar	(s. 12)
Ah Şu Dişçiler!	(s. 13)
Selim Sırrı Bey Futbol Hakkında Bize Neler Söyledi?	(s. 14)
Müسابakamıza Dair İzahat	(s. 15)
Afiyet Olsun!	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 2 (11 Kanun-U Evvel, 1340 - 1924, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından: Otomobil Meraklısı Kâr'ilerimize	(s. 2)
Lügat Kitaplarının Yararlığı!	(s. 2)

Deliler Mecmua Çıkıyor!	(s. 3)
Dünya'nın En Ufak Lokomotif	(s. 3)
Yamyamlar Eğleniyor!	(s. 4-6)
Yelkenli Bisiklet	(s. 6)
Dünyanın En Eski Gazetesi	(s. 6)
Ters Taraftan Başlama!	(s. 6)
Yetim Çocuk	(s. 7)
Kendini Nasıl Tanıtmış	(s. 7)
Fena Mazeret Değil!..	(s. 7)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 7)
Boanın Uyanışı	(s. 8-10)
O Bilir Değil Mi Ya!	(s. 10)
Örümcek	(s. 11)
Kayseri Lisesinin Marşı	(s. 11)
Cenk Hayvanları	(s. 12)
Çok Yaşayan Hayvanlar	(s. 13)
Gayet Makul!	(s. 14)
10 Bin Senelik Ağaç	(s. 14)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 14)
Müsabakamıza Dair İzahat	(s. 15)
Bilmece Hakkında İzahat:	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 3 (18 Kanun-U Evvel, 1340 - 1924, S. 1-16)

Komünizm	(s. 2)
İyi Usul	(s. 2)
Korkusuz	(s. 2)
Dadılık Eden Bir Köpek!	(s. 3)
Küçük Irmak	(s. 3)
Debdebe!..	(s. 3)
Futbolculara Müjde!	(s. 3)
Canlı Kürkler Çoğalıyor!	(s. 4)
Canavarlara Kurban Gidenler	(s. 4)
Cenk Hayvanları	(s. 6)

Yetmiş Sene Yaşayanlar	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: Ahrete Gidip Gelen Adam	(s. 8-10)
Arılar	(s. 10)
Son Arzu!	(s. 11)
Köylünün Cevabı	(s. 11)
On Kişilik Bisiklet	(s. 11)
Sinema Ve Spor	(s. 12)
Acayip Hayvanlar!	(s. 12)
Ne Günlere Kaldık!..	(s. 13)
Sebebi Ne İmiş!	(s. 13)
Devekuşunun Yumurtası	(s. 13)
Hayvanları Deniz Tutar Mı?	(s. 13)
Müسابakamıza Dair	(s. 14)
Resimli Dünya'yı Beğeniyor Musunuz?	(s. 14)
Erkek Kadın Farkı	(s. 14)
Mesut Bir Seyis	(s. 14)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-İ Alem Seyahati	(s. 16)

Sayı 4 (25 Kanun-U Evvel, 1340 - 1924, S. 1-16)

Resimli Dünyanın İcatlarından	(s. 2)
Pekmez	(s. 2)
Bakkal İle Müşteri Arasında	(s. 2)
Orang-Utanın Vatanı	(s. 3)
Zavallı Zengin Çocukları	(s. 4)
Şirin Bir Yavru	(s. 4)
Gülmek İnsanlara Mı Mahsustur?	(s. 6)
Maymunla Sihirbaz Feneri	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: Resmini Yaptıran Ölü!..	(s. 8)
Tayyareden Atlıyorlar!	(s. 9)
Hayvanlar Yuvalarını Nasıl Bulurlar?	(s. 10)
Çin'de Kurdeleciler Buhran İçinde!..	(s. 11)
Çin'de Hekimlik Ne Halde?	(s. 12)

“Küçüklerin Kitabı”Ndan	(s. 12)
Kıymetli Ve Nadir Şeyler	(s. 12)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 13)
Devr-i Âlem	(s. 13)
Amerika’da Mektepliler Taahhüdü	(s. 13)
İstikbalde İnsan Nasıl Olacak?	(s. 13)
Müسابakamıza Dair İzahat	(s. 14)
Güzel Sözler	(s. 14)
Kedi Yerine	(s. 14)
Faideli Malumat	(s. 15)
Su İçmemiş Hayvanat	(s. 15)
Baston Şeklinde Süt	(s. 15)
Matem Alameti	(s. 15)
Balınanın Dili	(s. 15)
Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Türkiye İdman Mecmuası	(s. 15)
Tecrid	(s. 15)
Efruz Bey’in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 5 (1 Kanun-U Sani, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya’nın İcatlarından	(s. 2)
Âmalar Mektebi	(s. 3)
Faideli Malumat	(s. 4)
Nasıl Zayıflamalı?	(s. 6)
Nasıl Şişmanlamalı?	(s. 7)
Küçük Şeyler	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: Gemiye İdare Eden Hayalet!..	(s. 8-9)
“Küçüklerin Kitabı”ndan: Bebeğim!	(s. 10)
Arzla Güneşin Mesafesi	(s. 10)
Kekliklerin Hilesi	(s. 10)
Baba İle Oğlu Arasında:	(s. 10)
Vezir İle Sepetçi	(s. 12)
Çin’deki Saatler	(s. 12)
Sıhhi Malumat	(s. 12)

Amcanın Hikayesi	(s. 13)
En Eski Banknot	(s. 13)
Tabancanın da Modası Geçer	(s. 13)
Her Hafta On Sıhhi Nasihat	(s. 14)
İki Valide Arasında	(s. 14)
Dünyanın En Geniş Caddeleri Dünyanın En Geniş Caddeleri	(s. 14)
Müsabakamıza Dair	(s. 15)
Hayvanların Müddet-İ Hayatı	(s. 15)
Dünyanın En Yüksek Merdiveni	(s. 15)
Kadınların Gazeteleri	(s. 15)
Kanburlar Memleketi	(s. 15)
İnsanın Kemikleri	(s. 15)
Kâr'ilerimize	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 6 (8 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından	(s. 2)
Sokak Çocukları	(s. 3)
“Küçüklerin Kitabı”ndan: Gece	(s. 4)
Amerika'da Gizli Cemiyetleri	(s. 4)
Hayvanlar Birbirlerini Yerler Mi?	(s. 4)
Kaplan Avı Dünyanın En Heyecanlı Sporudur	(s. 6)
Elektrikle Balina Avı	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: Maymunların Elinde...	(s. 8-9)
“Eyfel” Kulesinin Papucu Dama Atılacak	(s. 10)
Tehlikeli Bir Spor	(s. 11)
Küçük Şeyler Terzi Kuşu	(s. 11)
Küçük Tenbel	(s. 11)
Baba İle Oğlu Arasında	(s. 11)
Dünyanın En Büyük Adaları	(s. 11)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 12)
Faideli Malumat	(s. 12)
Hayvanların Zekası	(s. 12)

Fransa’da Ne Kadar Köpek Var?	(s. 12)
Mesut Bir Köpek	(s. 12)
Şeyhimle Ben	(s. 13)
Piyano Ağacı	(s. 13)
İlk Nüşamızdaki Müsabakaların Neticesi	(s. 13-14)
Filler Nasıl Yüzer?	(s. 15)
Hasta İle Doktor Arasında:	(s. 15)
Zümrüt Papağan	(s. 15)
Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey’in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 7 (15 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya’nın İcatlarından	(s. 2)
Sanki İnsan	(s. 2)
Sinemada Çocuk Artistler	(s. 3)
Sumatra’da Kap Kacak Masrafı Yok..	(s. 3)
Küçük Aliye Hırsızlığa Nasıl Tövbe Etti?!	(s. 4)
Dünyanın En Büyük Çiçeği	(s. 5)
“Küçüklerin Kitabı”ndan: İki Keçi	(s. 6)
Yeni Bir Alamet!	(s. 6)
Hindistan’da Üfürükçüler	(s. 6)
Amerikan Ormanlarında Canavarların Bir Avı	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: Bir Aslan Avı	(s. 8-10)
Biraz Da Coğrafya: Dünyanın En Yüksek Dağları	(s. 10)
Çok Yaşamak İçin...	(s. 10)
Her Hafta On Sıhhi Nasihat	(s. 11)
Dünyadaki Hayvanlar	(s. 11)
Resim Sergisi: Çocuk Ve Dünya	(s. 11-12)
Resimli Dünya’nın Hayvanat Müzesi: Yaban Merkebi (Zebra)	(s. 13)
İkinci Nüşamızdaki Müsabakalarımızın Neticesi	(s. 13-14)
Hesap Oyunları	(s. 15)
Kâr’ilerimize	(s. 15)
Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey’in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 8 (22 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından: Harikalar Harikası Bir Kuvvet!	(s. 2)
Denizde Boğulmamak İçin	(s. 3)
Meşhur Kediler!	(s. 3)
Şöhret Yüzünden Kahraman	(s. 4)
Çifte Kumrular	(s. 6)
Perili İnek	(s. 6)
Veba Ve Karıncalar	(s. 6)
Olmuş Vakalardan: Gemici Kanunu	(s. 8-10)
Kızak Kaymak Kimlere Kaldı? Patinaj Yapan Maymun	(s. 11)
Kızlar Da Boksa Başlıyorlar!...	(s. 11)
Kâr'ilerimize	(s. 12)
Her Hafta On Sihhi Nasihat	(s. 12)
Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi: Asya Devesi:	(s. 13)
Üçüncü Nüshamızdaki Müsabakanın Neticesi	(s. 13-14)
Bacada Bulunan Hazine!	(s. 15)
Dünyanın En Mesut Ayânı	(s. 15)
Mini Mini Bir Maymun!	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 9 (29 Kanun-U Sani, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından: Tavşan Tuzağı!	(s. 2)
Amerika Müzelerinde Neler Var?	(s. 3)
Dünyanın En Meşhur Şelalesi: Niagara	(s. 4)
Balıkçıl	(s. 4)
Cankurtaran Güvercinler..	(s. 5)
Türk'ün Malı Yad Ellerde..	(s. 5)
Boksör Kanguru	(s. 6)
Her Hafta 10 Sihhi Nasihat	(s. 6)
Tavuklar Ve Elektrik Ziyası	(s. 6)
En Küçük Gözlü Hayvan	(s. 6)
Olmuş Vakalardan: Uçurumu Aşarken!.	(s. 8-9)

Beyaz Başlı Kartal	(s. 10)
Sihhat Dağı!	(s. 11)
Hayvanlar Padişahı	(s. 12)
Akıllı Çocuk	(s. 12)
Oruç Bozanlara	(s. 12)
İki Asır Evvel Röntgen	(s. 12)
Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi Mançuri Turnası	(s. 13)
Birinci Seri (4) Numarolu Müsabakasında Kazananlar	(s. 13-14)
Hacer- İ Semavi	(s. 15)
Tarihten Garabetler: Obur İmparator	(s. 15)
Bu Da Mı Ziyafet?	(s. 15)
Bu Da Aynı Cinsten	(s. 15)
Bir Obur Daha	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 10 (5 Şubat, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından	(s. 2)
Görülmemiş Bir Mahlûk	(s. 3-4)
Giyotin Makinesi Neye Yarar?	(s. 5)
Eşek Arısı Ve Teyyarecilik	(s. 5)
Bazı Irkların Vasatı Boyları	(s. 5)
Bisikletle Devr-i Alem	(s. 5)
Dünyanın En Yüksek Binalarından Bazıları	(s. 6)
Dans Eden Solucanlar	(s. 6)
Migal Denilen Müthiş Örümcek	(s. 6)
Mantar Mı, Mürekkep Okkası Mı?	(s. 6)
Siyamlıların Garip Adetleri	(s. 7)
Hint'in En Makbul Hayvanı	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: Giyom Tel	(s. 8-11)
İlk İnsan Yamyamış!	(s. 11)
Çine Dair	(s. 11)
Amerika Milyarderlerinin Lüks Hayatı	(s. 11)
Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi	(s. 13)

Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat	(s. 13)
Birinci Seri (5) Numeralı Resim Müsabakasında Kazananlar	(s. 13-14)
El Sıkmanın Menşei Ne İmiş?	(s. 15)
Küçük ‘‘Teriye’’Ler...	(s. 15)
Çarın Debdebesi	(s. 15)
Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey’in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 11 (12 Şubat, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya’nın İcatlarından	(s. 2)
300 Yaşında 317 Kiloluk Madmazel (Helyo Trob)!	(s. 3)
Amerika’nın (Florida) Sahillerinde Yakalanan Bir Kaplumbağanın Şayan-I Hayret Sergüzeşti...	(s. 3)
Faideli Bir Spor	(s. 4)
Dört Ayaklı Talebe	(s. 4)
Hayvanlar Son Demlerinde..	(s. 4)
Telsiz Telefon Ve Çocuklar	(s. 5)
Sümüklü Böceklerin Burnu	(s. 5)
Dipleri Cam Gemiler	(s. 5)
Telsiz Telgrafın Mühim Bir Faidesi	(s. 5)
Alpçilik Nedir?	(s. 7)
Dağlarda Gezmenin Zevk Ve Tehlikeleri..Köpekler Nasıl İşe Yarıyor?	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: Dervişin İlacı	(s. 8-10)
Aile (Velosipet)i	(s. 11)
Resimli Dünya’nın Hayvan Müzesi	(s. 11)
Faideli Şeyler: Otomobillerden Çıkan Duman	(s. 11)
Kar İçinde Kalan Tren	(s. 12)
Eğlencelik!	(s. 12)
Uykusuzluğu Tedavi Eden Makine	(s. 12)
Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat	(s. 13)
Birinci Seri (6) Numeralı Resim Müsabakasında Kazananlar	(s. 13-14)
Müسابakamıza Dair	(s. 15)
Okuyucularımıza	(s. 15)
Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmez	(s. 15)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 12 (19 Şubat, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından	(s. 2)
Şayan-ı Hayret Bir Doktor!	(s. 3)
Pamuktan Evler	(s. 3)
Yalnız Ehlîlerden Mi İstifade Etmeli?	(s. 4)
Vaktiyle	(s. 4)
Nasıl Yürümeli?	(s. 5)
Kış Sporları	(s. 5)
Pelikanı Tanır Mısınız?	(s. 5)
Faideli Şeyler	(s. 6)
Meyvelerle Sebzelerin Vatanı	(s. 6)
Bir Haftalık Nafaka!	(s. 6)
Gülle Ağacı!	(s. 6)
Sinema Ve Kitapçılık	(s. 6)
Olmuş Vakalardan: Hindistan'da Bir Facia!...	(s. 8-10)
Doğru Söz!	(s. 10)
Gözyaşı Şişesi	(s. 10)
Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat	(s. 11)
Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi	(s. 11)
Aksi Seda	(s. 11)
Bir Limonata İçin!.	(s. 12)
İtibar	(s. 12)
Maden Kuyularının En Derini	(s. 12)
Boğmaca Öksürüğünün Tedavisi	(s. 12)
Şarkı Söyleyen Kumlar!	(s. 12)
Küre-İ Arz Ne Zaman İnsanla Dolacak?	(s. 13)
Şehir İsimleri	(s. 13)
Eski Bir Şişe	(s. 13)
Bu Da Bir Tedavi!	(s. 13)
Muazzam Eserlerden...	(s. 13)
Yedi Değil Yetmiş!	(s. 13)
Çare-i Hal!	(s. 13)

Çocuk Aklı	(s. 13)
Birinci Seri, (7) Resim Müsabakasında Kazananlar	(s. 14)
Daima Kapalı Tutulacak!	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 13 (26 Şubat, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından	(s. 2)
Küçük Tahsin'in Fes Macerası!	(s. 3)
Ata Yeni Bir Rakip Çıktı!	(s. 5)
Faideli Şeyler	(s. 5)
Balinanın Karnında Canlı Bir İnsan!	(s. 6)
Hazreti Yunus'tan Beri İlk Defa Görülmüş Bir Garabet...	(s. 6)
İnsan Kafası Avcıları!	(s. 7)
İptidai Bir Sandal	(s. 7)
Kağıttan Kereste	(s. 7)
Dünyanın En Uzun İsmi!	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: (Alaska) Ovalarında!	(s. 8-10)
"Resimli Dünya"nın Hayvanat Müzesi	(s. 11)
İki Arkadaş Arasında:	(s. 11)
Hanımla Hizmetçi Arasında:	(s. 11)
Salta!	(s. 11)
Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat	(s. 13)
Ağababa'nın Nasihatleri	(s. 13)
Birinci Seri (8) Numerolu Resim Müsabakası Kazananlar.	(s. 14)
Müسابakamıza Dair.	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 14 (5 Mart, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından	(s. 2)
Çok Kardeş Sever Misiniz?	(s. 3)
Kedi Kadar Uslu İki Kaplan!	(s. 3)
Hayvanlar Yavrularını Nasıl Taşırlar?	(s. 4)

Bir Pire Koleksiyonu	(s. 5)
Kadın Cesaretine Parlak Bir Misal!	(s. 6)
Olmuş Vakalardan: Memiş Kısık Ormanda!	(s. 8-10)
Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat	(s. 11)
Küflü Yaprak Yiyen Karıncalar..	(s. 12)
“Resimli Dünya”nın Hayvanat Müzesi	(s. 12)
Birinci Seri 9 Numarolu Resim Müsabakasında Kazananlar	(s. 14)
Araba Yerine Kızak!..	(s. 15)
Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Yeni Hilal	(s. 15)
Müسابakamıza Dair.	(s. 15)
Efruz Bey’in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 15 (12 Mart, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünyanın İcatlarından	(s. 2)
En Büyük.. En Uzun.. En Şişman!	(s. 3)
Hayvanların Kış Uykusu	(s. 4)
Oklahoma Şehrinde	(s. 4)
Kibrit Çöpüyle Oyun	(s. 4)
Lokomotifsiz Tren	(s. 4)
Faideli Şeyler	(s. 6)
Su Damlları İle İşkence	(s. 6)
Meğer Balık Kavağa Çıkarmış!	(s. 6)
Çalışkan Bir Milletın Çalışkan Çocukları!	(s. 7)
Sinema Memleketi	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: (Penguen)ler Kralı!	(s. 8-10)
Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat	(s. 11)
“Resimli Dünya”Nın Hayvanat Müzesi	(s. 11)
Kazandıklarımız!	(s. 11)
Ağababa’nın Nasihatleri	(s. 11)
Ufak Bir Hatadan Doğan Bir Hayır!	(s. 12)
Cerrahlık Eden Hayvanlar!..	(s. 12)
Kuşların Cesareti	(s. 13)
Bataryaya Meydan Okuyan Bir Keklik Anne	(s. 13)

Kaplumbağa Yarışı	(s. 13)
Gayet Sabırlı Bir Posta Müvezzii!	(s. 13)
Birinci Seri (10) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar	(s. 14)
Okuyucularımıza	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Yeni Hilal	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 16 (19 Mart, 1340 - 1925, S. 1-16)

Çocukların En İstifadeli, En Sevimli Arkadaşı; Ailelerin En Eğlenceli Gazetesi:

Resimli Dünya'dır!	(s. 2)
Hayvan Mı? Afet Mi?	(s. 3)
Kar Eğlencelerine Veda	(s. 4)
Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi	(s. 4)
Heyecanlı Bir Ameliyat!	(s. 4)
Faideli Şeyler	(s. 5)
İnsanın Kalbi Nasıl Çalışır?	(s. 5)
Azmin Şiddeti	(s. 6)
Olmuş Vakalardan: Dört Ayaklı Hırsız!	(s. 8-10)
Kürre-İ Arzda Ne Kadar Musevi Varmış!	(s. 10)
İki Kalpli Adam	(s. 11)
İnhicar Etmiş Bir Orman	(s. 11)
Hararolar	(s. 11)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 13)
Tok Misafir!	(s. 13)
Bu Yaz Kutba Seyahat Var!	(s. 13)
Birinci Seri (11) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar	(s. 14)
Resimli Dünya	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Yeni Hilal	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 17 (26 Mart, 1340 - 1925, S. 2)

Beklediğiniz Gün Geldi!..	(s. 2)

Hindistan Ormanlarında Neler Oluyor?	(s. 3)
Yavuz Kütüphanesi	(s. 5)
“Resimli Dünya”	(s. 5)
Semadan Haberler!	(s. 6)
İnsan Kemiği Ticareti	(s. 6)
Olmuş Vakalar: Köpeğin Verdiği Ders!	(s. 8-10)
Sekiz Yaşında Bir Ressam	(s. 11)
Yeni Bir Sütun Açıyoruz!	(s. 11)
Küçük Bir Devr-i Alem Seyyahu	(s. 11)
Şayan-I Hayret Bir Cüretkarlık!	(s. 12)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 13)
Ağababa'nın Nasihatleri	(s. 13)
Birinci Seri (12) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar	(s. 14)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Yeni Hilal	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 18 (2 Nisan, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya'nın Müsabakası	(s. 2)
Kristof Kolomb	(s. 3)
Kımız Nedir?	(s. 4)
Faideli Şeyler	(s. 5)
Bir Fıkra:	(s. 5)
“Resimli Dünya”nın Hayvanat Müzesi:	(s. 5)
Asırlardan Beri Denizle Boğuşan Bir Memleket!	(s. 6)
Olmuş Vakalardan: Farelerin Esiri!	(s. 8-10)
Ağababa İle Torunları Arasında:	(s. 10)
Papağanın Musiki Dersi!	(s. 10)
Şimdiye Kadar Keşfedilmemiş Milletler	(s. 10)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 12)
Bir Nasihat	(s. 12)
Balıklar Dövüşür Mü?	(s. 13)
Küçük Süvariler	(s. 13)
Japonya'da İzdivaç	(s. 13)

Tahsil Gemisi!..	(s. 14)
Balon Avcılığı	(s. 14)
Amerika'yı Kaça Alırsınız?	(s. 15)
Dünyanın En Derin Maden Kuyuları	(s. 15)
Yavuz Kütüphanesi	(s. 15)
Resimli Dünya	(s. 15)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 15)
Yeni Hilal	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 19 (9 Nisan, 1340 - 1925, S. 1-16)

Beklediğiniz Gün Geldi!..	(s. 2)
Son Moda Bir Mektep!	(s. 3)
Hayvan Tedavisine Dair Konferanslar!	(s. 4)
Bulgaristan'da Mart Ayı	(s. 4)
Elli Bin Harfli Bir Elifba!	(s. 5)
“Sakınan Göze Çöp Düşer!”	(s. 6)
Telsiz Telefonun Nimetlerinden	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: Keramet!...	(s. 8-10)
Kuyruksuz Kediler	(s. 11)
“Resimli Dünya”nın Hayvanat Müzesi	(s. 11)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 11)
Hayırlı Ve Hayırsız Günler	(s. 11)
En Çok Cinayet İşleyen Bekarlar Mı Evliler Mi?	(s. 11)
Müşköllere Cevap	(s. 13)
Dünyada En Çok Lale İle Sümbül Yetiştiren Memleket	(s. 13)
Beyaz Balmumu Ağacı	(s. 13)
Garip Bir Tedbir	(s. 13)
Faideli Şeyler	(s. 14)
Kar Eğlencelerinden:	(s. 14)
Yavuz Kütüphanesi	(s. 14)
Ah Mübarek Kayısı Ah!	(s. 14)
Tarsus	(s. 14)
İkinci Seri (1) Numerolu Müsabakanın Neticesi	(s. 15)

Resimli Dünya'nın Müsabakası	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

Sayı 20 (16 Nisan, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya	(s. 2)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 3)
Üvey Annelik Eden Bir Kedi!	(s. 3)
Spor Memleketi	(s. 4)
Japonya'da Yevmiyeler	(s. 5)
Hindistan Cevizlerinde Bulunan İnciler	(s. 5)
Otomobilcilik,	(s. 5)
Amerika'da Hizmetçi Kadınlarının Garip Sendikası	(s. 5)
Muganniler Ve Verem	(s. 5)
Hayvan Esircisi!	(s. 6)
Olmuş Vakalardan: Rusya'da Bir Esaret Macerası	(s. 8-10)
Mehtapta Yumurtlayana Kaplumbağalar!	(s. 10)
Dalgınlık	(s. 10)
Sandal Seyahatleri Moda Oldu	(s. 10)
Dünyanın En Büyük Sergisi	(s. 11)
Ağababa'nın Nasihatleri	(s. 11)
Müşküllere Cevap	(s. 11)
Anadolu'da Bahar	(s. 12)
Kışın Tavuklara Minnet Etmeyeceğiz!	(s. 12)
Yol Resimleri..	(s. 12)
Tayyare İle Harita..	(s. 13)
Resimli Dünya	(s. 13)
Avrupa'da Şimendüfer Yolculuğu	(s. 13)
Şekerden Daha Tatlı!	(s. 14)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 14)
Yavuz Kütüphanesi	(s. 14)
Yeni Hilal	(s. 14)
Ah Mübarek Kayısı Ah!	(s. 14)
İkinci Seri (2) Nümerolu Müsabakada Kazananlar	(s. 15)
Resimli Dünya'nın Müsabakası	(s. 15)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 21 (23 Nisan, 1340 - 1925, S. 1-16)

Resimli Dünya	(s. 2)
Bizim Mecmua	(s. 2)
Tayyare Baskını!	(s. 3)
Korkunç Bir Müsabaka	(s. 4)
Heyecanlı Bir Gergedan Avı	(s. 5)
Gayet Ucuz Bir Panzehir	(s. 5)
Şemsiye Açan Maymun	(s. 5)
Büyük Şekil!..	(s. 5)
Zengin Münderecat!	(s. 5)
Yeni Bir Tarz!	(s. 5)
Ağababanın Nasihatleri	(s. 6)
Müşköllere Cevap	(s. 6)
Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat	(s. 7)
Olmuş Vakalardan: İnci Uğrunda...	(s. 8-10)
İtizar	(s. 10)
Mavi Tilki Ehlî Olabilir Mi?	(s. 10)
Sülfato Nereden Çıkar	(s. 11)
Cumhuriyet Kütüphanesi	(s. 11)
Kola	(s. 11)
Yavuz Kütüphanesi	(s. 11)
Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi	(s. 11)
Kaplanı Korkutan Adam!	(s. 12)
Hayvanların Yaşına Dair	(s. 13)
Ah Mübarek Kayısı Ah!	(s. 13)
İkinci Seri (3) Numerolu Müsabakada Kazananlar	(s. 15)
Resimli Dünya Müsabakası	(s. 15)
Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati	(s. 16)

4.2. Resimli Dünya Dergisindeki Metinlerin Değerlendirmesi

Resimli Dünya ilk sayısını 4 Aralık 1924 tarihinde neşretmiştir. Toplam yirmi sayı çıkan derginin yayım müdürü Orhan Seyfi Orhon'dur. Derginin ilk sayısında kapakta, çıktığı zamanın kışa denk gelmesiyle de ilgili olan, kızak kayan çocuklar resmedilmiştir. Resim altına sakarlıkla yere düşen çocuğun arkadaşlarına bilerek düştüğü izlenimini vermek için söylediği “Düşen Çocuk – (Arkadaşlarına) Nasıl, ayağымda kızaklar yok mu imiş, inandınız mı? (4 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 1, s. 1)” yazısı konulmuştur. Kapaktaki diğer bir ibare ise derginin fiyatıdır. Fiyat “Fiyatı her yerde (5) kuruştur” şeklinde belirtilmiştir ve bu ifade diğer yirmi sayıda da değişmemiştir. Haftalık olarak yayımlanan dergide her kapakta, üstte ortalanmış bir şekilde “Resimli Dünya” logosu bulunmaktadır. Ortasında bir dünya olan bu logo derginin dünyadan bolca haberler veren genel içeriği ile de uyumludur. Derginin yayım şekliyle ilgili bilgiler ise ikinci sayfada yer almaktadır:

“Haftalık fennî, edebî, terbiyevî, mizahî çocuk gazetesi / Perşembe günleri neşrolunur / İdarehanesi: Babıali Caddesi'nde, Reşid Efendi Hanı'nda daire-i mahsusa / Telefon: İstanbul: 3042 / Abone şartları: Seneliği 250, altı aylığı 125 kuruştur. Memalik-i Ecnebiyye için seneliği 500 altı aylığı 250 kuruştur”

Bu sayının arka kapağında ise “Müdür-i Mesul: Orhan Seyfi / Cumhuriyet Matbaası“ ibaresi bulunmaktadır.

Derginin herhangi bir sayısında içindekiler bölümü yapılmamıştır. On altı sayfalık baskılarla çıkan dergi ön ve arka kapaklarında daima, iç sayfalarında ise bazen renkli baskı kullanmıştır. İsmi hakını veren Resimli Dünya, her sayısında pek çok resim ve fotoğraf bulundurmaktadır. Öyle ki resim veya fotoğraf bulunmayan sayfa sayısı çok azdır. Derginin ressamlığını ise ünlü karikatürist Cemal Nadir Güler yapmaktadır. Derginin yazar veya ressam kadrosu hakkında doğrudan bir bilgi yer almamaktadır ancak “Bisikletle Devr-i Alem” başlıklı yazıda bisikletle dünya turu yapan bir gezginin dergi idarehanesine uğraması konu edilmiş ve bu yazıda “İdarehanemizi ziyareti esnasında (Elyaşek) bize bunları anlatırken ressamımız Cemal Nadir bey de seyyahın küçük bir karikatürünü çizmediği unutmadı” (5 Şubat, 1340 - 1925, Sayı 10, s. 6) denmiştir. Aynı zamanda derginin arka kapaklarında bulunan “Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati” başlıklı çizgi öykü de dergideki diğer resimler gibi ona aittir. Efruz Bey karakteri ileride Cemal Nadir Güler'in 17 Ağustos 1929 tarihinde Akşam gazetesinde çizmeye başladığı ve ilk

Türk bant çizgi roman karakteri sayılan “Amcabey” karakterine öncül olacaktır (Yücebaş, 1955). Karikatürlerin çoğunda konuşma balonu kullanılmamış, resim altı yazısı tercih edilmiştir.

Derginin genel baskı düzeni üçüncü sayıdan itibaren kalıplaşmış ve belli köşeler, belli sayfalarda yayımlanmaya başlamıştır. Bunlardan “Resimli Dünya’nın İcatlarından” köşesi ikinci sayfada, “Resimli Hikaye” beşinci sayfada, “Olmuş Vakalardan” da sekizinci ve dokuzuncu sayfalarda yer almışlardır. Bunların dışındaki köşeler ise genellikle belli bir sayfada yayımlanmamış ve derginin o sayısındaki düzene göre yer bulmuştur. Sıklıkla bir sayfada tek bir metin bulunduran dergi, “Bu Yaz Kutba Seyahat Var!” (19 Mart, 1340 - 1925, Sayı 16, s. 13) haber metni ve “Kristof Kolomb” (2 Nisan, 1340 - 1925, Sayı 18, s. 3) olay yazısında metni bölmüş ve “mabadi” ibaresi ile metnin kalan bölümü oraya yazılmıştır.

Derginin genel yayın içeriği ise oldukça çeşitlidir. Genellikle dünyadan haberler vermeyi tercih eden derginin içinde “Dünyada olup biten şeyleri Resimli Dünya haber verir” (12 Şubat, 1340 - 1925, Sayı 11, s. 12) şeklindeki yazı da bunun derginin yayım politikası olarak tercih edildiğini gösterir. Özellikle Amerika’yla ilgili pek çok haber bulunmaktadır. Amerika’da yapılan yeni keşifler ve ilerlemeler bunların odak noktasını oluşturmaktadır. Pek çok haberde dünyanın en ileri devleti ve Yeni Dünya olarak bahsi geçen Amerika, bazı yazılarda örnek alınması gereken bir memleket olarak gösterilmiştir. Pek çok yazıda da garabet meraklısı olarak nitelendirilen Amerikalılar da yazılara konu olmuştur. Derginin Amerika dışında özellikle Avrupa ve orada gerçekleşen olaylarla ilgili pek çok yazısı bulunmaktadır. Özellikle ilerlemenin ve tuhaf olayların konu alındığı yazılarda Amerika gibi Avrupa da ileri bir medeniyet timsali olarak gösterilmektedir.

Resimli Dünya’nın Avrupa ve Amerika medeniyetini örnek gösterdiği bir diğer yer de derginin arka kapağında bulunan “Efruz Bey’in Devri Alem Seyahati” adlı çizgi öyküdür. İçerisinde Avrupa ülkelerinin güzellikleriyle ilgili pek çok tasvir olan bu bölüme ayrıca değinilecektir.

Derginin çocukların eğlence ve merak duygularını karşılamak amacıyla konu edindiği ülkelerden biri de Hindistan’dır. Bu ülkedeki hayvanlar ve insanların yaşayışları, o dönem İngiliz sömürgesi konumunda olan ülkeden gelen bazı İngiliz subaylarının anlattığı olaylar anlatılmaktadır. Hindistan gibi Çin ve Japonya da bahsi sıkça geçen ülkelere yaklaşımları ise genellikle oryantalist bakış açısı çerçevesinde olmuştur. Buna göre Hindistan çeşitli egzotik hayvanların avlandığı bir

maceraya diyarı, Çin ise çok ilginç adetlerin olduğu bambaşka bir âlemdir. “Çin’de Kurdeleciler Buhran İçinde!..” (25 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 4, s.11) adlı yazı buna örnek teşkil eder.

Bunlar dışında diğer dünya ülkeleri ve burada meydana gelen olaylarla ilgili bilgiler, sıkça dergi sayfalarında yer bulurlar. Dergide bu ülkelerle ilgili pek çok istatistikî veri de bulunmaktadır. Bu tarz bilgiler özellikle derginin “Küçük Şeyler”, “Faideli Malumat” ve “Faideli Şeyler” adlı bölümlerinde yer almaktadır. Bu köşelerde en uzun ömürlü hayvanın hangisi olduğu, en büyük adanın neresi olduğu yahut dünya ülkelerinin nüfusları gibi eğlendirici bilgiler yer almaktadır. Bu köşelerin dışında da derginin içeriğini genellikle bu tarz bilgiler oluşturmaktadır.

Hayvanlar ve hayvan sevgisi derginin diğer bir içerik kaynağıdır. “Resimli Dünyanın Hayvanat Müzesi” başlıklı köşede her hafta başka bir hayvan tanıtılmaktadır. Bu hayvanlar fotoğraflarıyla birlikte tanıtılmakta ve nerede, nasıl yaşadıklarından kısaca bahsedilmektedir. Bu köşenin dışında da derginin muhtelif yerlerinde ilginç hayvan haberleri veya fotoğrafları yer almaktadır. Fotoğraflarda özellikle çocukların hayvanlarla olan münasebetlerinin kaydedildiği anlar tercih edilmiştir. Bunun hayvan sevgisi aşılacak için bir araç olduğu düşünülebilir. Çizilen karikatürlerde de hayvanlarla çocukların birlikte yaşadıkları maceralar yer almaktadır. Pek çok tahkiyeli metinde ise hayvanlarla yaşanan maceralar aktarılmaktadır. Bunların birçoğunu “Olmuş Vakalardan” adlı köşedeki öyküler teşkil etmektedir. Ancak bu hikayelerdeki hayvanlar hemen hemen hep av sahnelerinde karşılaşılan hayvanlardır ve onlardan genellikle “canavar”, “düşman” şeklinde bahsedilir. “Hindistan’da Bir Facia!...” (19 Şubat, 1340 - 1925, Sayı 12, s. 8-9) adlı hikayede “Hint’in müthiş canavarları hakkında yerlilerden iyice malumat almıştık.” Denmektedir ve burada bahsedilen vahşi maymunlardır.

Bahsi geçen av öyküleri çeşitli takma isimler altında kaleme alınmıştır. Üç sayıda “Avcı”, on bir sayıda ise “Hacı Baba” takma isimleri kullanılmaktadır.

Resimli Dünya’nın dünyaya dair haber kaynakları ise genellikle yabancı dergi ve gazetelerdir. Pek çok haber metninde haber kaynağı olarak İngiliz veya Amerikan gazeteleri kullanılmıştır. Bunların dışında pek çok metinde de haber kaynağı doğrudan belirtilmez. “Aldığımız haberler” veya “duyumlara göre” şeklinde kaynaksız haberler sıkça yer alır.

Av öykülerinden sonra tahkiyeli metinlerde en fazla yer alan tema seyahat ve keşiftir. Seyahat ve keşfe özendirilen bu yazılarda genellikle dünyanın gidilmesi

zor yerlerine seyahat eden insanların maceraları konu edilmektedir. “Bu Yaz Kutba Seyahat Var!” (19 Mart, 1340 - 1925, Sayı 16, s. 13) gibi pek çok haber metni de dünyadan çeşitli seyyahların düzenlediği keşif yolculuklarını ele almaktadır.

Dünya haberlerinin dışında ülkemize dair yer alan haber veya metinler oldukça azdır. Dergideki haber yazılarının konularının hemen hepsini dünyada gerçekleşen olaylar teşkil etmektedir. “Anadolu’da Bahar” (16 Nisan, 1340 - 1925, Sayı 20, s. 12) ve “Sıhhat Dağı” (29 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 9, s. 11) metinleri dışında dergide ülkemize dair bir yazı yok gibidir. Bu metinlerde de Anadolu’daki doğal güzelliklerin kıymetine değinilmektedir. Diğer bazı yazılarda ise dolaylı olarak ülkemiz adına tespitlerde bulunmaktadır. Yeni kurulan cumhuriyetin gelişmesi için neler yapılması gerektiği, başka ülkelerden örnek gösterilerek verilmektedir. Örneğin “Çalışkan Bir Milletin Çalışkan Çocukları!” (12 Mart, 1340 - 1925, Sayı 15, s. 7) adlı yazıda “İşte biz Türkler Asya’nın bu müstesna milletinden ibret alıp memleketimizi şark-ı karibin yeni bir Japonya’sı haline koymalıyız.” denerek fotoğraftaki Japon çocukları örnek gösterilmektedir.

Resimli Dünya, çocukların hoş zaman geçirmeleri ve zihinsel gelişimleri için çeşitli bulmacalara da sayfalarında yer vermiştir. Dergide her sayıda çeşitli bulmacalar ve bilmeceler yer almaktadır. Bunlardan birçoğu resimlidir. Dergide bunların haricinde son sayılarda kare bulmacalar da yer almıştır. Derginin bu bilmecelerin çözümleri için yaptığı bir müsabaka da söz konusudur. Müsabakaya katılım için yayımlanan bilmecelerin çözümlerinin okunaklı bir şekilde dergi idarehanesine gönderilmesi istenmiştir. İki seri halinde gerçekleşen yarışma sonucu kazananların isimleri ve adresleri, beşinci sayıdan itibaren yayımlanmıştır. Bu isim ve adreslere bakıldığında derginin hem kız hem erkek çocuklara hitap ettiği ve Anadolu’nun çeşitli yerlerinden katılım olduğu görülür.

Derginin “Müşköllere Cevap” köşesi ise son üç sayıda yer bulmuş okuyucu mektuplarına cevap veren bir bölümdür. Burada okuyucu çocuklardan gelen çeşitli sorulara cevaplar verilmiş, nasihatlerde bulunulmuştur. Sorular genellikle öğrenim hayatı ve sağlıkla ilgilidir. Bunların dışında evcil hayvanına isim bulmakta güçlük çeken veya korkaklıktan yakınan çocukların da bu konularda tavsiyeler aldıkları görülür. Sorulara tam olarak kimin cevap verdiği bilinmemektedir. Yirminci sayıda bu köşeyi kaleme alan kişi “Ağa Baba” takma adını kullanmıştır.

Resimli Dünya’nın dili sade ve açık olarak nitelendirilebilir. Özellikle tahkiyeli metinlerde açık ve anlaşılır bir dil tercih edilmiştir. Dergide yer alan

yazılarda genellikle okuyucuyla konuşuyormuş hissi verilmektedir. Pek çok yazıda “hiç merak ettiniz mi?” (19 Şubat, 1340 - 1925, Sayı 12, s. 6) ya da “kabul edersiniz değil mi?” (5 Mart, 1340 - 1925, Sayı 14, s. 3) gibi okuyucuya söz açıcı veya onaylatıcı sorular yöneltilmiştir. Derginin çocukların arkadaşı olma iddiasına katkıda bulunan bu tutum, çocukların dergiye yakınlık hissetmesini kolaylaştırmaktadır. “Çocukların En İstifadeli, En Sevimli Arkadaşı; Ailelerin En Eğlenceli Gazetesi: Resimli Dünya’dır!” (19 Mart, 1340 - 1925, Sayı 16, s. 2) veya derginin eksik nüshalarının idarehaneden temin edilebileceğini belirten ilandaki “Size en samimi arkadaş, Resimli Dünya’dır.” (19 Mart, 1340 - 1925, Sayı 16, s. 15) yazısı derginin çocuklar tarafından bir arkadaş gibi algılanma isteğini göstermektedir.

Yazım ve noktalama konusunda ise Resimli Dünya’da belli bir kural ve kaidenin izlendiği söylenemez. Ölçünlü yazım henüz oluşmadığı için aynı kelimenin derginin pek çok farklı yerinde, başka şekilde yazıldığı görülmektedir. Noktalamada da belli bir kural takip edilmemiştir. Soru işareti kullanımından örnek verecek olursak bir soru anlamı olmayan cümlelerde soru işareti kullanıldığı görülmüştür. “Ne çare ben de anayım?!..” (1 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 5, s. 10), “Büyükbaba, bırak da pantolonumu giyeyim bari?!.” (12 Mart, 1340 - 1925, Sayı 15, s. 1) gibi örneklerde bu görülmektedir. Bunun dışında noktanın kullanımında da belli bir kaide görülmemektedir. Ünlem işaretinden sonra nokta ve dört nokta gibi farklı kullanımlar göze çarpmaktadır. Pek çok cümlenin sonunda ise nokta koyulmamıştır.

Yirmi birinci sayıdan sonra Resimli Dünya, çocuk dergisi olmaktan çıkıp güncel bir halk gazetesi halini almıştır. Bu karar şöyle ilan edilmiştir:

“Şimdiye kadar yalnız küçük kâr’ilerimiz için mümkün olduğu kadar mütenevvi ve faideli bir çocuk gazetesi olarak neşrettiğimiz “Resimli Dünya”yı her taraftan izhar edilen rağbet üzerine badema herkesin merakla ve istifade ile okuyabileceği bir şekle sokuyoruz. 22’nci nüshadan itibaren “Resimli Dünya” en muktedir muharrirlerin yardımıyla mükemmel bir halk gazetesi olarak intişar edecektir. Bu yeni şekilde çıkacak olan gazetemiz şimdiki faideli ve mütenevvi münderecatını muhafaza edeceği gibi herkesin büyük bir merakla takip edeceği mevzuları da neşre başlayacaktır. Tarihin sinesine gömülmüş ibretimiz vakainin en meraklıları kâr’ilerimizin nazar-ı istifadesine arz edilecektir. Günün vukuatına dair en mükemmel fotoğrafları en mevsuk malumatı neşredeceğiz. Garp âliminin harika amiz terakkiyatını adım adım takip edeceğiz. Hasılı bütün kâr’ilerimizin istifadelerini mucip olarak, lezzetle, merakla, heyecanla okuyacak zengin bir münderecat ile “Resimli Dünya” memleketimizin yegane mükemmel halk gazetesi olacaktır. Abonelerimize kema-fi’s sabık irsalatta devam edeceğiz. Gazetemizin fiyatı (5) kuruş olacak ve kema-fi’s sabık perşembe günleri intişar edecektir.”

(16 Nisan, 1340 - 1925, Sayı 20, s. 2)

Resimli Dünya içerisinde kendisine en az yer bulan tür olan manzum metinler, şiirler ve manzum öyküler olarak iki başlık altında değerlendirilebilir.

Resimli Dünya’da bulunan şiirlerin yarısına yakını Orhan Seyfi tarafından kaleme alınmıştır. Bu şiirler sırasıyla şunlardır: Yetim Çocuk (11 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 2, s. 7), Küçük Irmak (18 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 3, s. 3), Kadın – Erkek (25 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 4, s. 12), Bebeğim! (1 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 5, s. 10), Gece (8 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 6, s. 4), İki Keçi (15 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 7, s. 6). Bu şiirlerin dışında bir de Seraceddin tarafından yazılan manzum öyküler bulunmaktadır. Bunların da sırasıyla isimleri şunlardır: Köylünün Cevabı (18 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 3, s. 11), Maymunla Sihirbaz Feneri (25 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 4, s. 7), Vezir ile Sepetçi (1 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 5, s. 12), Şeyhimle Ben (8 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 6, s. 13), Balıkçıl (29 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 9, s. 4). Dergide ayrıca bi adet de marş yer almaktadır. Kayseri Lisesinin Marşı (11 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 2, s. 11) adıyla yer alan bu marş Ruhsar Hüsnü Hanım tarafından bestelenmiştir.

Dergideki şiirlerde genel olarak çocuk duygu dünyası yansıtılmaktadır. Yetim Çocuk şiirinde yetim kalmış bir çocuğun duygu hali ve içine düştüğü yalnızlıktan vatani anne bilerek kurtuluşu anlatılmaktadır. Bebeğim şiiri de çocuk gözüyle oyuncak bir bebeğin nasıl algılandığı aktarılmıştır. Aynı şekilde Gece şiirinde de şair, bir çocuğun annesine duyduğu sevgiyi göstererek çocuklara kendi ebeveynlerine duydukları sevginin bir resmini çizmektedir.

Çocuklara gerekli değerlerin kazandırılmasında etkili bir rolü olan şiirlerden bu açıdan da faydalanılmıştır. Dergide yer alan şiirlerin hemen hepsinde verilmek istenen bir ahlaki değer bulunmaktadır. İki Keçi şiirinde gereksiz inatçılığın zararları, Balıkçıl şiirinde aza kanaat etmenin fazileti anlatılmaktadır. Vezir ile Sepetçi şiiri ise çalışarak bir şeyler elde etmenin kıymetini göstermektedir. Dergideki tek marş olan Kayseri Lisesinin Marşı’nda ise yeni kurulan cumhuriyetin gençler tarafından idame ettirileceği belirtilmektedir. Vatan ve cumhuriyet sevgisinin, çalışkanlığın konu edildiği marşta:

...

Cehalet boğulacak, ilim ve fen yaşayacak!

Güçlüyüz, kuvvetliyiz, imanlıyız hepimiz,

Yaşasın genç Türkiye!

Yaşasın mektebimiz!

...

Dizeleriyle yeni kurulan ülkenin gücü olarak genç nesil gösterilmektedir.

Resimli Dünya’da bulunan bütün şiirler hece ölçüsüyle yazılmıştır. Bu şiirlerde kullanılan dil genellikle sadedir. Sadece “Maymunla Sihirbaz Feneri” ve “Şeyhimle Ben” şiirlerinde nispeten ağır bir dil kullanılmış, fazlaca yabancı kelime yer almıştır.

4.3. SONUÇ

Resimli Dünya Dergisi yayınladığı 21 sayı boyunca küçük okuyucuları için faydalı olmayı ilke edinmiştir. Bunu sık sık sayfalarında dile getiren derginin sahip olduğu metinler çocukların hayal dünyasını zenginleştirecek pek çok macera, gizem ve ilginç haberle de doludur. Günümüz çocuk dergilerinde de sıkça gördüğümüz bu özellik, çocukların hayalperest zihin dünyasına hitap etmesi açısından etkili bir yoldur. Bahsi geçen heyecanlı metinler (öyküler, haberler, gezi yazıları), hayalgücü ile yepyeni ufuklar açabilecek olan çocuk zekasının destekleyicisidir. Özellikle genç bir cumhuriyetin yeni yetişen çocukları için bu türden bir yardım oldukça elzemdir. Büyük bir savaş ve kuşatmadan çıkmış, birçok yokluk görmüş bu memleketin çocuklarının dünyaya, hayata, geleceğe dair inançlarının bu umut dolu haber ve diğer yazılarla desteklenmesi büyük bir ihtiyaçtır. Resimli Dünya da bu ihtiyacın karşılanması için çaba sarfetmiş önemli bir yayındır.

METİN

Sayı 1(4 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, s. 1-16)

[Düşen Çocuk – (Arkadaşlarına) Nasıl, ayağımda kızaklar yok mu imiş, inandınız mı?]

(s. 2)

Canlı Kürk

Garâbet - Süs Merakı - Son Moda

Bazı kimselerde bir merak vardır, o da herkesin yaptığını yapmamaktır... Hayatta parası bol rahatı yerinde olan bazı insanlar mahza bir şey yapmış olmak için, garabet göstermekte adeta birbirleriyle yarış ederler. Mesela Avrupa’da birçok zengin kadınlar evlerinde pamuk gibi tüylü güzel bir kedi yahut sevimli bir köpek besleyecek yerde hepimizin nefret ettiği bazı müstekreh hayvanları kendilerine baş tacı yapıyorlar. Avrupa memleketlerinde en vahşi ve tehlikeli hayvanları insana alıştırap başköşeye çıkaran garabet meraklıları az değildir. Bunun tuhaf tuhaf misallerine tesadüf ediliyor. Mesela Fransa’da meşhur bir tiyatrocü kadın, en iğrenç ve korkunç bildiğimiz bir timsahı yatak odasında besliyor; diğer bir kadın da, besleyecek başka hayvan kalmamış gibi, dişleri sökülmiş bir yılanı, canlı bir bilezik gibi koluna dolayıp geziyor... Bu garip zevk sahiplerini ziyarete gelen zavallı misafirlerin, kabul salonunda, halıların üzerinde bir timsah dolaştığını veya kanepenin altında bir kaplan yavrusu yattığını ev sahibesinin boynunda bir yılan dolanmış olduğu halde içeri girdiğini görünce, hayretinden ve dehşetinden ağızları açık kalıyor. Ayrılan bayılanın haddi hesabı yok! Bütün bunlar, hayvanı besleyen garip zevkli kimse için, büyük bir haz teşkil ediyor...

Yalnız geçenlerde Avrupa gazetelerini okurken bu garabet düşkünleri içinde bir istisnaya tesadüf ettik. Süs uğrunda sarf edilecek pek çok parası olmayan idareli bir kadın, tasarruf nokta-i nazarından gayet mühim bir keşifte bulunmuş. Kadınların boyun kürkü yaptıkları “lötür” denilen kürk, su samuru ismindeki bir hayvanın postundan başka bir şey olmadığını belki işitmişsinizdir. Bu kürklerin pek pahalı olduğunu ve pek çabuk eskidiğini gören bu kadın, boynuna ölmüş hayvanın postunu koymaktan ise, su samurunu olduğu gibi canlı canlı yakasında taşımağı daha çok kârlı bulmuş.

Filhakika düşünülecek olursa bu keşfin birçok faydeleri olduğu görülür. Su samuru kürkü nihayet bir senede eskidiğı halde, canlı samurun postu her sene beş para masraf edilmeden kendi kendine değişiyor, gittikçe uzayıp güzelleşiyor.

Diğer mühim faydelardan biri de, canlı hayvanın insanı kürkten daha çok fazla ısıtmasıdır. Resmimiz bu çokbilmiş kadının canlı kürkünü boynunda nasıl taşıdığını gösteriyor.

(Resimli Dünya)nın İcatlarından

Uyurken Balık Tutmak Usulü

Acemi avcılara resimde gördüğünüz usulü tavsiye ederiz. Saatlerce deniz kenarında boş boşuna bekleyip yorulmaktan ise bu suretle tatlı bir uykuya yatıp balığın tutulacağı zamanı beklemek müreccaktır değil mi? Balık tutulduğu vakit balonu aşağı çekip balonu patlatınca derhal uykuda olan avcı uyanır, balık tutulduğunu anlar.

(s. 3)

Hocanın Leyleği

Hoca bir leyleği bir gün yakalar:
 Bu nedir? der, şu bacaklar ne uzun!
 Gaga çirkin, kocaman boyunu da var!
 Kırpayım bari zarafet bulsun.
 Evvela boynu keser, nısfı kalır,
 Bir vurur sonra bacaklar kısalır
 Çıkarır leyleği bir tahta boşa,
 Bağırır: Benzedi. Bak, şimdi kuşa
 Bizde bir şekli biçimsiz buluruz,
 Onu ta'dil ederiz kurtuluruz.
 Düzelir, bir işe lakin yaramaz,
 Bu güzellik onu hiç kurtaramaz.
 Hem güzel, bazen olur, mülki yıkar,
 İyinin kamburu varmış ne çıkar?
 Serâceddin

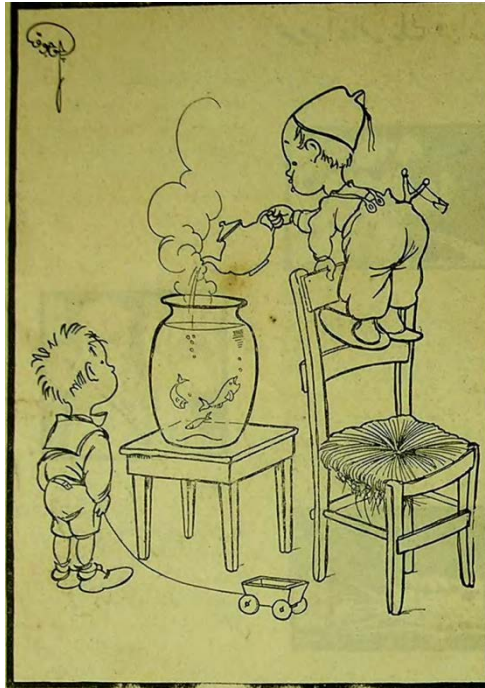
Kırk Bin Pire Bir Arada!

Telaş etmeyiniz.. Evet kırk bin pire bir arada. Fakat bereket versin ki hiç biri sağ değil! Üç tanesi bir araya gelince insana gece uykusunu haram eden, rahat döşegini iğneli fiçıya çeviren bu müthiş böceklerden kırk bin... tanesinin bir yere toplandığını işitince, telaş etmekte, hatta lezzetle okuduğunuz gazetenizi bir tarafa fırlatıp kırk yıllık yola kaçmakta haklısınız! Fakat korkmayınız...

İlm-i hayvanat meraklısı bazı fen adamları, kelebek gibi, çekirge gibi örümcek gibi hayvanların birçok çeşitlerini bir araya toplayıp “koleksiyon” yaparlar. Fen kitaplarının “haşerat” dediği bu hayvanları, bir yerini sakatlamadan, ilaç ile

öldürüp yine ilaç ile mumya haline koyarlar, sonra bunları, içi çuha kaplı bir camlı mahfaza içine dizip saklarlar. Bunlara “hayvanat koleksiyonu” denilir ve ilim adamlarının çok işine yarar.

İşte meraklı bir İngiliz de bir pire koleksiyonu yapmış ve bu maksatla yukarıda bahsettiğimiz kırk bin pireyi toplamış.. Bu kıymetli (!) koleksiyon şimdi, dünyanın en meşhur müzelerinden biri olan Londra’daki “British Museum”da teşhir ediliyor. Şunu da ilave edelim ki pirenin zararı, bize yalnız gece uykularını zehir etmek değildir. Pire, aynı zamanda bazı hastalıkları insanlara nakleden tehlikeli bir hayvandır. Mesela yukarıda bahsettiğimiz koleksiyondaki pireler üzerinde yapılan fennî tecrübeler, pirenin “veba” denilen amansız bir illetin insanlara sirayetine sebep olduğunu meydana koymuştur.

[-Ne yapıyorsun?

-İyilik yapıyorum, balıklar üşümüştür, sularını ısıtıyorum!]

Hizmetçi Aklı!

Hanım (hizmetçiye) – Kız parmağını çorbaya mı soktun?

Hizmetçi – Üzölmeyin hanımım çorba sıcak değildi...

(s. 4)

Harem Ağalarının Firarı

Sultan Mahmut zamanında bir gün kızlar ağası padişahı kızdırmış, padişahların hiddeti korkunçtur, hele o devirlerde.. Zavallı Arap korkusundan ne

yapacağını şaşırılmış. Saraydaki kırk tane harem ağasını toplayıp gizli bir meclis kurmuş. Düşünmüşler, taşınmışlar, nihayet hep beraber kaçmaya karar vermişler.. Müzakere bitip dağılacakları zaman içlerinden biri:

-Kaçalım, kaçalım ama nereye kaçalım! Demiş. Ötekiler:

-Sahi, bunu unuttuk!

Deyip tekrar oturmuşlar, konuşmuşlar nihayet Habeşistan taraflarına kaçmakta ittifak etmişler. Kızlar ağası firar planını tanzim etmiş. Karanlık bir gecede saltanat kayığıyla Üsküdar'a geçilmesi kararlaştırılmış..

-Oldu mu ağalar?

-Oldu bitti!

-Eh.. Dağılın öyleyse.. Padişah duymasın, duyarsa kıtır kıtır hepimizi keser!..

Araplar bu kararlarını kimseye sızdırmamışlar.. Yıldızsız, karanlık bir gecede, kızlar ağası önde, kırk harem ağası arkada sarayın kapısından gizlice çıkıp saltanat kayığına dolmuşlar. Hepsi pek ziyade heyecanda olduğundan kayığın sahile bağlı ipini kesmeği unutmuşlar. Telaştan hiç biri bunun farkında olmamış. Bir an evvel Üsküdar'a geçmek için var kuvvetleriyle küreklere asılmışlarsa da kayık iskeleye bağlı olduğu için bocalar durur, Araplar da bu sallantıdan gidiyoruz zannederlermiş.. Kızlar ağası yavaşça:

-Aman, gayret ağalar az kaldı!

Der, ötekiler de yeni bir gayretle kürekleri çekmeye başlarmış.. Sabaha kadar kan ter içinde uğraşmışlar. Şafak henüz ağarmağa başladığı zamanda sultan Mahmut tesadüfen penceresinden denizi seyrediyormuş. Sarayın önünde, saltanat kayığı içinde bir alay Arap'ın çırpındıklarını görünce şaşmış kalmış!..

Sebebini anlamak üzere mabeyncisini çağırıp sormuş. Mabeynci tahkikat yapıp meseleyi anlamış. Padişaha gelip demiş ki:

-Gazabınızdan korktukları için saraydan kaçıyorlarmış!

Bu hal sultan Mahmut'un çok hoşuna gitmiş, kızlar ağasına hiddeti de bu suretle zeval olmuş. Kahkahalarla gülerek:

-Tevekkeli kırk Arap'ın akıllı bir incir çekirdeğini doldurmaz dememişler! Meğer çok doğru imiş!

Demiş, bu kırk akılsız firarînin tekrar sarayına alınmasını, hepsine birer miktar ihsan verilmesini emretmiş!

Eczacı ile Kitapçı

Bir eczacı komşularından bir kitapçı dükkanına bir kitap satın almak üzere girer:

-Bu roman iyi midir?

-Okumadım, doğrusu bir şey diyemem!

-Okumadığın kitabı başkasına ne diye satıyorsun?

-Siz müşterilerinize verdiğiniz ilacın tadına bakıyor musunuz?

(s.5)

Andamanlılar

Taş devri, her şeyi günü gününe hatırlayıp bize anlatan “tarih”in bile pek iyi hatırlamadığı eski, eski bir devirdir. Bunları burada küçük kâri’lerimize anlatmaktan maksadımız, dünyada bugün bile hala taş devrinde yaşayan insanlar mevcut olduğunu ve bu zavallı varlıkların, hemen her gün adalarının önünden geçen, telsiz telgrafı, telefonlu, asansörlü son sistem vapurlara, hiç bir şey anlamadan, hayran hayran baktıklarını, meraklı küçük kâri’lerimize haber vermektedir.

Bu adamcağızlar, Hindistan ve Hind-i Çinî Yarım Adaları’nı ayıran Bengale Körfezi’nde kain “Andaman” Adaları’nda yaşıyorlar. Adaların nüfusu on sekiz bin kişiden ibarettir. Ancak bu nüfusun on iki bini İngilizler tarafından bu adalara sürülmüş mahkumlar teşkil ediyor. Bu adaların altı bin kişi kadar tutan yerli nüfusu, dünyanın en garip insanlarıdır.

Bu taş devri insanları iki çakmak taşını birbirine vurarak ateş yakmağı –her nasılsa- öğrenmişler. Fakat bütün bildikleri hemen bundan ibaret. Madenin ne olduğunu bilmiyorlar ve esasen böyle bir şeye ihtiyaçları yok. Sivri çakmak taşlarını bıçak yerine kullanıyorlar. Tokmakları, bir bambu sapına bağlanmış bir çakmak taşı, örsleri yine çakmak taşı...

Andamanlılar, kakao ağacının liflerinden kaba bir bez dokuyorlar, yine aynı liflerden kendilerine içinde yatmak için hamaklar, yani salıncaklar örüyorlar.

Silah olarak, okları ateşte sertleştirilmiş bambu dalından mızraklar atıyorlar, bilhassa okla yay kullanıyorlar.

Andanmanlı yaman bir kemankeştir. Denizdeki balıkları bile okla vurur. Aynı zamanda son derece mahir bir yüzgeçtir.

Andaman Adaları ahalisi balıkla geçinirler, kayalıklar üzerine inşa ettikleri evlerde yaşarlar. Tabî’aten sakin insanlardır. Aralarında kadınlarla erkekler aynı hukuku haizdirler.

Bir kadının kocası uzun bir seyahatten döndüğü zaman kadın derhal yatağa yatar ve güya kocası geldiği için sevincinden hasta olduğunu söylemiş! Adet böyle imiş...

Andaman Adaları'na sahip olan İngilizler bu taş devri insanlarından en ufak bir vergi bile almağa lüzum görmüyorlarmış. Zavallı vahşiler bari bunun ne büyük bir saadet olduğunu takdir edebilselerdi...

(s.6)

Ne Kara Ne Deniz

Bahr-i muhit ortasında yüzen Avrupa kadar vasi bir muamma diyarı

Müzenin ne demek olduğunu hepimiz bilirsiniz. Müzeler eski zamandan kalma birçok asarın bir araya toplanıp teşhir edildiği yerlerdir. İstanbul'da Gülhane Parkı'nda gayet güzel ve zengin bir müzemiz vardır. Fakat burada bundan bahsedecek değiliz.

Size, dünyada bir misline daha tesadüf mümkün olmayan, pek garip, bambaşka bir müzeden bahsedeceğiz. Bahr-i Muhit-i Atlasî ortasında, sabit bir şamandıra gibi daima olduğu yerde yüzen bu tabii ve emsalsiz müzenin, hemen Avrupa kıtası kadar büyük olduğunu işitirseniz çok şaşarsınız, değil mi? Filhakika bu, dünyanın akla durgunluk veren harikalarından biri, belki de en mühimidir.

Hemen ilave edelim ki bu esrarengiz âlemin ta içine kadar nüfuz etmek, yüz binlerce seneden beri sakladığı garibeleri yakından görmek, dünyada henüz hiçbir kula nasip olmamıştır. Bu meçhul âlemden şimdiye kadar, bize esaslı hiçbir haber aks etmemiştir. İçine düşen gemilerden hiçbirine çıkmak müyesser olmamış, etrafında dolaşan gemiciler, akıl ermeyen bazı esrarı uzaktan seyretmekten başka bir şey yapamamışlardır.

Şimdi size, bu esrar diyarının nasıl teşkil ettiğini ve ona ne için “müze” ismi verdiklerinin, basit bir misal ile, izah edelim. Bir fincan çaya şeker konulup karıştırıldığı zaman, çayın sathında husule gelen göçüklerin orta yerde toplandığı ve çayı ne kadar hızlı karıştırırsanız, göçükten mürekkep bu adacığın daima mevkiini muhafaza ettiği her gün gördüğümüz bir hadisedir. İşte bu hadise, bahsettiğimiz âlemin çay bardağı içine girmiş bir misalidir. Tabi ki bunun gibi eserlerden biri, Bahr-i Muhit-i Atlasî sahillerinden gelen dev gemiler, denizde batan yüzlerce geminin en kazı ve daha buna benzer, suda yüzen hadsiz hesapsız kırıntılar, bahr-i muhit sahillerinin sıyrıp geçen ve bir daire istikametinde cereyan eden o büyük

akıntıya kapılarak orta yerde birikmiştir. Bu birikinti, asırlar geçtikçe büyüye büyüye bugünkü kocaman kıta halini almıştır. Bahr-i muhitin ortası akıntılarının tesirinden tamamen azade ve sakin kalmaktadır. İşte bunun için, daimi surette devinen akıntı halkası içinde kapalı ve hemen hemen Avrupa kıtasını içine alacak kadar büyük olan bu durgun ve rahat saha, adeta Bahr-i Muhit-i Atlasî'nin "süprüntü kümesi" haline gelmiştir.

Amerika'yı keşfeden "Kristof Kolomp", o meşhur tarihi seyahati esnasında bir gün -1493 senesi Eylülünün 16'ncı günü- "Kanarya" Adaları'nın 16 mil garbında, sarımtırak çiçeklerle örtülü ve göz alabildiği kadar geniş bir tarlanın deniz üzerinde yüzdüğünü görmüş ve bilahare, uzaktan çiçeğe benzettiği bu şekillerin, süprüntü yığını üzerinde pek gür bir surette yetişmiş bir nevi deniz sazından başka bir şey olmadığını anlayınca, ne kara ve ne denize benzeyen bu garip yere "deniz sazi bataklığı" ismini vermiş. Geçmiş asırlar tarafından her nasılsa bu bataklığa saplanıp bir saha kurtulamayan, muhtelif zaman ve milletlere mensup gemilerin enkazı, burasını emsalsiz bir müze haline koymuştur. Şayet saz denizinin ta içerlerine kadar girip gezmek mümkün olsaydı, ihtimal yüzlerce sene evvel açık denizlerde tarihi seferler yapmış bazı meşhur harp gemilerinin enkazını elde etmek kabil olabilirdi.

Kristof Kolomb'un maiyetindeki gemiciler bu bataklık deryasına saplanıp kalış yüzlerce gemi iskeleti ile karşılaştıkları zaman, gulyabani görmüş gibi korkmuşlar ve yollarında meçhul birtakım tehlikelerin gizlendiğine zahib olarak daha ileri gitmek istememişlerdir. Bereket versin ki cesur ve dahi bir gemici olan Kolomb'un azmi ve mahareti sayesinde doğru yolu bulmak mümkün olmuş ve bu suretle yeni bir dünyanın keşfi ile nihayetlenen bu mühim sefer akim kalmak tehlikesinden kurtulmuştur.

Burasını ziyaret eden bir müellif gördüğü şeyleri şöyle anlatıyor: (Amazon) Nehri'nin Brezilya ormanlarından söküp getirdiği cisim ağaç kütükleri, (Florida)nın portakal ağaçları, Amerika vahşilerinin kullandıkları kayık ve kutular, bahr-i muhitin dört bir tarafından toplanıp gelen çeşit çeşit gemi enkazı, yosun, dal ve deniz hayvanları içinde boğulup şekilden çıkmış, on altıncı asırdan kalma Portekiz ve İspanyol kadirgalarının iskeletleri... İşte size saz denizinden bir manzara!

Akıllı Deli

Delinin birine sormuşlar:

-Rakı içer misin?

-İçenler bana dönüyor, ben içersem neye dönerim! demiş.

(s.7)

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1- Vücudunuz terli iken soğuk su içmeyiniz! Terlediğiniz zaman, çamaşırları fanilaları teninizde kurutmayınız! Terli bulunduğunuz zaman rüzgara, (cereyan havaya) karşı oturmayınız!

2- çok sulu yemekleri yerken iyi su içmeye o kadar lüzum yoktur. Fakat susuz kuru yemek yerken biraz iyi su içilirse, (hazm) kolaylaşır.

3- Taze üzüm, yemişlerin en ulusu, en besleyicisidir.

4- İki yemek arası hiç olmazsa (3-4) saat uzamalıdır ki, (mide) dinlensin de (hazm) yolunda gitsin.

5- Çürümüş, küflenmiş meyveler (mide)yi bozar. Bazen insanı bile zehirler.

6- Bir bardak suyu bir nefeste, içmeyiniz! Hiç olmazsa (3-4) nefeste bitiriniz!

7- Sinekler, yemişlerin, salatalıkların üzerine konup her türlü hastalık (mikrop)larını bıraktıklarından iyice yıkamaksızın yemeyiniz!

8- (okkaya girdi!) diye meyve çekirdeklerini sakınıp yutmayınız! Çünkü (mide) ve (bağırsak)larınız sakatlanabilir. Hatta bazen (kör bağırsağı!) tıkayarak sizi öldürür!

9- Her yaşta, ve bhusus çocuklukta (tütün –rakı- şarap) içmeğe alışanlar, kendilerine hastalıklı yahut ölmüş nazarı ile baksınlar!

10- Çocuklarda burun kaşınması çok salya akması, göz bebeklerinin büyümesi, ara sıra karın ağrısı gibi haller, alametler, çok defa bağırsaklarda (solucan) olduğuna delalet eder.

Doktor

Hafız Cemal

Herkes Başkasını Kendi Gibi Bilirmiş

İki kör dilenci bir yaz günü mahalle aralarında öğleye kadar dolaşıp dilenmişler.. Sıcak basınca fazla dolaşmaya takatleri kalmamış. Fena halde de susamışlar, tam bu sırada yanlarından bir kirazcı geçiyormuş. Biri demiş ki:

-Parasını yarı yarıya verip bir okka kiraz alalım mı?

Diğeri razı olmuş bir okka kiraz almışlar. Bir tarafa çekilip yemeye başlamışlar. Dilencilerden biri diğerine:

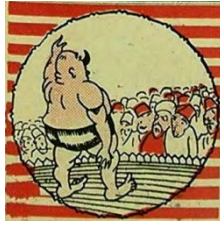
-Arkadaş, ikişer atıştırma!..

-Yahu, nereden bildin?..

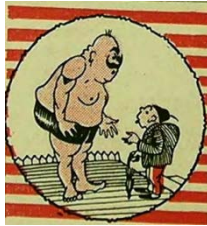
Deyince, öteki iki kiraz daha ağzına atarak:

-Ben öyle yapıyorum da! Demiş.

(s.8)

[Pehlivan –Efendiler, kim isterse karşıma çıksın iki omzunu yere getireyim!!]

[Kambur –Hadi getir bakayım!?.

Pehlivan –?!.....]

Bir Ayı Avı Hikayesi

Bir kış gecesi soba başında, çok görmüş, çok geçirmiş bir avcı arkadaşımızla konuşuyorduk. Anlatacağı hikayenin pek meraklı olacağını sezdiğimiz için iskemlelerimizi sobaya biraz daha yaklaştırdık, avcının ağzının içine bakarak hikayeyi merakla dinlemeğe başladık:

“Erzurum’a ilk gittiğim zaman, eski bir avcı olduğum için, ilk işim karlı dağlarda ayı avına çıkmak oldu.

Atıcılıkta çok mahirdim. Hemen hilafsız diyebilirim ki attığının boşa gittiği vâki’ değildir. Lakin dağ avcılığı yapmamıştım; bu cihetten acemi idim. İşte bu acemilik yüzünden Erzurum’un bulutlara kadar yükselen karlı dağlarında ilk tecrübelerim iyice pahalıya mal oldu. Size, bakın, bir hikayeyi anlatayım da dinleyin:

“Dağları tanımadığım için bana hem yol gösterecek, hem de arkadaşlık edecek bir kılavuz bulmak lazım idi. Avcılar birbirlerini çabuk tanırlar. Avcılıktaki

fevkalade maharetiyle civar köylerde nam vermiş “Avcı Hasan” isminde bir köy delikanlısıyla ahbab olmuştum. Avcı Hasan, dinç, gürbüz, ateş gibi bir baba yiğitti. Bir sabah ikimiz, ilk defa olarak, ayı avına çıkmıştık.

“Dağlar her zaman olduğu gibi karla örtülü idi. Bir gece evvel, şiddetli bir kar fırtınasını müteakip hava ayaza çekmiş, her taraf sımsıkı donmuştu. Fakat sabahleyin güneş açtığı için karlar yavaş yavaş erimeğe başlamıştı. Yamaçlarda kalın kar tabakası altında sızan suların, ötede beride, küçük şeyler halince dereye aktığı görülüyordu.

“Zahmetle yol alıyorduk. Ayaklarımız, güneşin tesiriyle yumuşayan karlara gömülüyor. Bazı noktalarda, buzlu bir çamur deryasına batıyorduk. Bu suretle bir iki saat kadar dolaştığımız halde henüz hiçbir şeye tesadüf etmemiştik. Artık avdan ümit kesmeğe başladığımız bir sırada Avcı Hasan, sanki koku almış gibi, karın üzerinde iri yarı bir ayının bıraktığı izler gördü. Derhal bunları takibe başladık. İzler, ağaçlar arasında gelişi güzel dolaşıyordu. Bir müddet böyle gittikten sonra, takip ettiğimiz izler, gayet sarp karlı bir sırta tırmanmağa başladı. Kılavuzum durdu.”

“- Ne durdun, be Hasan?”

“Avcı Hasan, adeta laf söylemekten çekinir gibi karların altından sızan suyu işaret etti. Şeyden endişe ettiği halinden anlaşılıyordu. Dedim ki:

“-Yoksa yokuşu pek dik gördün de göze aldırıyor muydun? Merak etme canım, karlar yumuşak, ayaklarımız kaymaz. Nasıl olsa çıkarız. Hem bizim orman kibarı nasıl çıkmış? Kanatlanıp uçmamış ya!

“-Sen ayının çıkmasına bakma.. O zaman karlar sertti. Şimdi erimeğe başladı. Akan suları görmüyor musun? Kar toprağa yapışık değil. Bir kurtulursa hepsi birden iner...”

“-İnerse ne olur? Biz de beraber kayarız!

“Avcı Hasan, tuhaf tuhaf yüzüme baktı. Bu bakışın manasını o zaman anlamadım. Sonra benim gibi, parmağıyla çıkmak istediğimiz sırtın tepesini gösterdi. Tepe bizden, en aşağı, beş yüz metre yüksekti. Fakat ben yine bir şey anlamamıştım.

“-Canım, ne susuyorsun? Maksudın nedir? Diye sıkıştırdım.

“-Karın olduğu yerden kurtulup hep birden dağdan aşağı inmesine ne derler, bilir misin?

“-Hayır bilmem dedim.

Avcı Hasan manalı manalı başını salladı:

“-Çığ derler; bunu iyi belle...”

Bu kelimeyi işitince işin tehlikesini biraz anlar gibi oldum. Fakat onun her dediğine “peki” demeyi nefsime yediremediğim için sözünü hemen kabul etmek istemedim:

-Canım çığ dediğin ayda yılda bir olur...

“Hayır; bilakis bu mevsimde, hele şu saatte pek sık olur. Fakat pek kimseye zararı olmaz.

(s.9)

“Öyle ise ne merak ediyorsun...

Hasan sözüne devam etti:

-Kimseye zararı olmaz dedik ama, bu saatte ağaçsız yerde kimse dolaşmaz da ondan... Herkes ava çıkmak için karların erimesini bekler.

“-Canım sen de... Çığ düşecek diye elimiz boş mu dönelim?.. Sen bana bir ayı vurmağı vaat ettin; erkek kısmı vaadinden hiç döner mi? Yoksa ayıdan mı korkuyorsun?..

“Bu sözümle Avcı Hasan’ın zayıf damarına dokunmuştum. Cesur çocuk bu sözümü duyunca derhal kararını verdi:

“-Yürü bakalım, dedi.

“Fakat yolumuzdaki karlar benim tahmin ettiğim gibi yumuşak değildi. Bundan başka sağ tarafımızda dağ birden bire baş döndürücü bir irtifa’ya yükseliyor, solumuzda göz karartan bir uçuruma inkılap ediyordu. Israrımla büyük bir ihtiyatsızlık yaptığımı ancak o zaman anlayabildim. Çünkü şimdi hemen her adımda yarıklara tesadüf ediyorduk. Üst tarafımızda, zemine ancak bir noktasından ilişmiş eğreti duran kar kütleleri görüyordum. Bazen beyaz kar tabakasının bütün bir parçası, adımlarımız altında veya biz geçtikten biraz sonra, olduğu yerden kurtularak, tüyleri ürperten bir hışırtı ile, bayırdan aşağı kayıyordu. Bu suretle kopan parçalar evvela birkaç okkadan ibaret iken, kar içinde ilerledikçe hacmî süratle büyüyor ve uçurumun dibine inip de dağıldığı zaman birkaç bin okka çıkacak kadar büyümüş oluyordu.

“Şayet dönmenin ilerlemek kadar tehlikeli olduğuna aklım kesmese idi derhal dönecektim. Fakat artık düşünmek bile fazla idi.

“İhtiyatsızlığıma acı acı nedamet ettiğim sırada, bizim kılavuz Hasan boğuk bir çığlık kopardı.

“Takip ettiğimiz ayı bizden altmış metre kadar ötede karşımıza çıkmıştı. Doğru üzerimize geliyordu.”

“Avcılıkta kendime güvendiğimi söylemişim. Derhal yere yattım, karabinayı yanağıma dayadım, karşıdaki korkunç canavarı nişan aldım. Tam bu sırada Avcı Hasan büyük bir helecanla:

“-Allah aşkına, ateş etme! diyebildi.

“-Sebepe? Niye ateş etmeyeyim? Merak etme, kurşunum boşa gitmez.

“Avcı Hasan biraz hiddetlendi:

“-Onu biliyoruz... Fakat bu saatte burada tüfenk patlarsa öldüğümüz gündür.

“-Neden?

“-Tüfenk sesi havayı sarsar, arkadan çığ düşer!

“-Yok canım!

“-Canımı manımı yok...

“-O halde ne yapalım?

“-Geri dönüp kaçalım!

“Bu aksilikle pek ziyade canım sıkılmıştı. Biz bunları konuşuncaya kadar ayı biraz daha yaklaşmıştı. Onu bir kurşunda yere sermek işten bile değildi!

“Fakat Hasan’ın o heyecanlı hali bana pek ziyade dokunmuştu. İlk yaptığım ihtiyatsızlığa esasen pek ziyade nedim olduğum için bu sefer nasihatini tutmağa kendi kendime aheddim.

“Kayan buzlar üzerinde bin zahmetle ve mümkün mertebe süratle tersi yüzü döndük. Fakat ayı da bizi görmüştü. Yürümesini hızlandırdı. Başımı arkaya çevirdiğim zaman gittikçe bize yaklaştığını fark ettim.

“Hasan bana yardım için elini uzatarak:

“-Ha gayret! diye bağırıyordu.

“Fakat ne mümkün! Kar içinde yürümek kabil olamıyordu ki... Bastığımız yer ayaklarımızın altında su gibi kayıyordu. Halbuki ayı dört ayak yürüyor, bu suretle ağırlığını bizim gibi bir noktaya vermediği için kara gömülmüyordu. Adımdan adıma bize yaklaştığı gözle fark edilebiliyordu. Nihayet ondan kurtulmak kabil olmadığımızı anladık.

“-Öyle de bittik, böyle de...

Bari ateş edeyim, dedim.

Hasan aynı kat’i tavırla:

“-Hayır, dedi. Sen kaç, ben onu yolundan alıyorum.

Ben birkaç adım daha atıp geriye döndüm. Söz dinlemediğime çok pişman olmuştum.

“Koca Hasan izlerin üzerine dikilmiş, yarım arşın uzunluğundaki, keskin av bıçağını çekmişti.

“Hasan’ın ‘Hayvanı yolundan alıyorum.’ Dediği onunla göğüs göğse pençeleşmekti. Avcılarla kılavuzlar daima mert adamlardır. Onların nasihatlerine körü körüne itaat etmek icap eder. Onları dinlemeyen, insan değildir. Bu hususta inatçılık, budalalıktır. Böyle adamlara cani nazariyle bile bakılabilir. Çünkü kılavuzunun sözünü dinlemeyen bir adam kendi hayatından başka, kılavuzun da hayatını tehlikeye koymuş olur.

“-İşte ben bu hakikati o gün öğrendim.

“Hasan sol koluna bir battaniye dolamış,

(s.10)

sağ elinde bıçağı, hayvanın hücumunu bekliyordu. Ayı için için homurdanarak korkunç dişlerini meydana çıkardı. Hantal yürüyüşü sıklaştı. İki metre kalınca iki ayağı üzerine kalktı. Hayvanın boyunun uzunluğundan korkmama vakit kalmadan bu tüylü vücut arkadaşımın üzerine yığıldı. Hayvanın iki pençesi battaniyeye tesadüf etti. Hasan sol elinin başına siper etmişti. Yumruğun şiddeti altında sallandı, hatta onu yere yuvarlanacak sandım. Fakat düşmedi. Bilakis bıçağı tutan eli, yıldırım çevikliğiyle ileri uzandı; bıçağın demiri canavarın tüylü böğründe kayboldu. Hasan yere yıkılarak: “Ah!” diye inledi.

“Can acısı ve hiddetle karışık bir homurdanma bu iniltiye cevap verdi. Ayı uluyarak geri çekildi. Karnından fişkırان bir kan dalgası lekesiz karı kıpkırmızı yaptı. Hasan ayağa kalktı, kaçmak için geri döndü.

“-Ne! Sen hala burada mısın? Bu kadar zaman neye yaradı... diye bağırdı. O andaki hiddetli bakışını hiçbir zaman unutmayacağım. Fakat bu sefer yaptığım ihtiyatsızlığa hiç nedim olmadım. Onun başını belaya sokan ben olmuştum. Hal böyle iken onun yalnız başına canını tehlikeye atmasına nasıl kail olabilirdim?

“Ayıdan yediği yumruğun tesiriyle sersemleyen Hasan:”Yazık!” dedi. “Çok aşağıdan vurdum.”

“Aynı zamanda beni kolumdan yakalayıp çekti. Bu müddet zarfında ayı, sanki yarasını muayene etmek ister gibi başını önüne eğmiş yaralı böğrünü ısıırıyordu. Fakat çok geçmeden halen acısı ve şaşkınlık yerine ona bir hiddet araz oldu. Ancak

yirmi adım kadar ilerlemiştik, arkamızda donmuş karların çitirtisinden hayvanın bizi kovaladığını anladık.

“Hasan ayıya yine karşı durdu. Yaranın verdiği acıdan kudurmuş bir hale gelen hayvanla pençeleşmek bu sefer pek kanlı olacaktı. İki düşman birbirine tıpkı evvelki gibi hücum ettiler. Ayı müthiş bir pençe indirdi, avcı da ona dehşetli bir bıçak yerleştirdi. Fakat ikinci yara, ayıyı durdurmadı. Kollarını adama doladı, ikisi birden yere yuvarlandılar. Bu esnada duyduğu bir çatırtı beni titretti.

“Bunu görünce çığ tehlikesini bir tarafa bıraktım. Cesur kılavuzum benim uğrumda hayatını feda ediyordu; ben de ona karşı aynı fedakârlığı yapmalıydım.

“Bir sıçrayışta onların yanına yetiştim. Hasan hayvanın ağır yükü altında ezilmiş, boğuşamayacak bir hale gelmişti. Ayı, ağzını açarak korkunç azı dişlerini meydana çıkarmış, pençesini kaldırmış, adeta düşmanın “neresinden vurayım” diye düşünüyordu. Leş gibi kokan boğazından hırıltılar çıkıyordu.

“Tüfengimin namlusunu kulağının hizasına çevirip tetiği çektim. Etrafın sessizliği içinde bu patlamadan ben bile ürktüm.

“Koca canavar yanı üstüne yıkıldı. Can çekişirken, baygın bir halde yatan Hasan’ı ezmesin diye onu omzundan yakalayıp geriye çektim. Bu müddet zarfında tüfengin sesi vadide gök gürültüsü gibi akisler yapıyordu. Sonra bir su şırıltısı, ipek hışırtısını andıran bir ses duyuldu. O anda yüreğime inecek zannettim. Etrafımda her şey yürüyor, daha doğrusu kayıyor gibiydi.

“Evet, hakikaten her şey kayıyordu, bütün dağ olduğu gibi aşağı kayıyordu... Tüfengin sesi uzaklaştıkça hafiflemek lazım geldiği halde, gittikçe artan bu gürleme ne idi?

“Şimdi ayının ölüsü de yokuştan aşağıya doğru kayıyordu.

[Misafir –Bizim doktor her yemekten sonra tatlı yememi tavsiye etti!

Ev sahibinin çocuğu –Annem güzel bir komposto yapmıştı ama siz varsınız diye koymadı!!]

(s.11)

“Birden bire anladım... Çığ!

“Evvvela küçük tabakalar, parçalar halinde kayıyor, yuvarlanıyor dağ gibi büyük kümeler haline geliyordu. Bütün bayır aşağı uçuruma, dereye doğru iniyordu. Nihayet derenin içine kadar indi, orada gök gürültüsü andıran bir patlama ile yeri göğü sarsarak dağıldı, parçalandı, aynı zamanda dereden bir kar dumanı yükseldi.

“Şimdi tırmandığımız bayır üzerinde üç yüz metrelik bir kısım üzerinde kardan eser kalmamış, toprak ve kayalıklar meydana çıkmıştı. Bir mucize kabilinden, bizim bulunduğumuz nokta, bu sahanın haricinde kalmıştı. Allah bizi böylelikle muhakkak bir ölümden kurtarmıştı.

“Hasan’ın yarası ağır değildi. O akşam köye döndük. Ayının ölüsünü ancak on beş gün sonra, karlar eridiği zaman bulabildik.

“Bakınız ayının pençelerinden birini hala hatıra olarak saklarım. Buna baktıkça, avda daima tecrübelilerin sözünü dinlemek lazım geldiğine, ne cesaretimize, ne de avı tehlikesiz bir eğlence haline sokan silahlarımızın mükemmeliyetine inanmak doğru olmadığına yeniden iman ederim. Eğer avcı iseniz siz de benim gibi yapınız”

Avcı

Kedi Merakı

Sinemada gösterdiği harikulade istidat ile bütün dünyayı kendine hayran eden küçük sanatkar “Jackie Coogan”ın, yetim çocuklara muavenet etmek üzere Avrupa’da seyahate çıktığını biliyoruz. Geçen hafta Amerika’daki sevgili kedisinin üç yavru birden doğurduğunu haber alan küçük “Jackie” yavruları çok merak ettiği için ilk vapurla Amerika’ya dönmüştür!

Tilki ile Ayı

Bir ayı, dağda bir işkembe görür. İşkembenin içini yemeğe başlar. Öteden tilki gelir, ayıyı görünce sorar:

-Ayı kardeş, ne yapıyorsun?

Ayı kemal vakarla:

-Nebatat hülasası hakkında tadvikat-i fenniyyede bulunuyorum!

Cevabını verince, tilki:

-Acayip, der, şu yediğin halta bakmadan hikmet beyan etmene şaşım!..

Çocuk: Baba bugün bize hocamız dünyamız güneş etrafında döner dedi. Havayla mı?

Baba: Tabi değil mi ya, evladım!

Çocuk: Peki, güneş olmadığı günler neyin etrafında döner?..

Canlı Barometre

Havalar gayet mütebeddil gidiyor. En umulmadık bir zamanda yağmur bastırıyor, kar beklerken güneş açıyor. Acaba yazdan daha kaç günlük nasibimiz var? Hava açacak mı? Şemsiye alayım mı? İşte hepimizin her gün kendi kendimize sorduğumuz sualler... Evlerinde iyi bir “barometre” aleti bulunan havanın tebdilatını birkaç saat evvelinden takip edebiliyor. Fakat iyi bir barometre epeyce pahalı bir alettir. Bilhassa çocukların kesesine hiç uymaz. Onun için küçük kâr’ilerimize küçük ve canlı bir barometre tedarik etmelerini teklif edeceğiz.

Evet, canlı bir barometre... Herkesin kolayca yapabileceği hoş bir alet! Buna “kurbağalı barometre” ismini vereceğiz.

Bahçelerde rutubetli bodrumlar, ufak bir gürültüden ürküp sıçramaya başlayan kurbağalara her gün tesadüf ederiz. İşte bunlardan bir tanesini, şayet elinizle tutmaktan korkarsanız maşa ile yakalayıp, ağzı geniş bir küçük turşu kavanozu içine koyarsınız. İnce tahta parçalarından resimde gördüğünüz şekilde, üç dört basamaklı küçük bir merdivencik yapıp kavanozun içine yerleşik yerleştirirsiniz. Kavanozun içine aynı zamanda biraz su dökünüz, mahpus kurbağanın firarına meydan vermemek için ağzını ince bir tülbent ile kapatınız. Fakat sakın kurbağaya yem olarak bol bol sinek vermeği unutmayınız, yoksa açlıktan öldürürsünüz.

Şimdi canlı barometreniz bu suretle hazırlandıktan sonra, sokağa çıkacağınız zaman onu dikkatle tetkik ediniz: şayet kurbağa merdivene tırmanıp yaygaraya başlamışsa sakın şemsiyesiz bir adım atmayınız!

(s.12)

Karıncalar

Karınca Sarayı –Yavrularını Besleyen Karıncalar - Karıncaların Hususi Ahırları – Sağılan İnek – Amele Karıncalar – Esir Kullanan Karıncalar – Zirai Karıncalar.

Hiç karıncalarla uğraştınız mı? Evet diyeceksiniz lakin ben size söyleyim ki ne kadar uğraşırsanız onların nasıl yaşadıklarını benim kadar bilemezsiniz! Ben de her şeyi gördüm zannetmeyiniz. Kitaplarda okudum da onun için biliyorum. Bakınız, öğrendiklerimi size de anlatayım. Hoşunuza giderse gelecek hafta arıları anlatırım:

Karıncayı elbette gördünüz size ondan uzun uzadıya bahsetmeyeceğim. Yalnız şunu söyleyeyim: insanların nasıl birçok cinsleri varsa karıncaların da bir çok neveleri var. Bunlardan iki tanesini, sarı iğneli karıncalarla siyah karıncaları bilirsiniz.

Şimdi sizinle yazın bahçeye çıkalım: Karınca yuvasının kenarına gidelim. Yuveyı boylu boyuna kazalım o suretle ki içerisi tamamıyla görünsün.

Birçok girintili çıkıntılı yollar birçok katlar görürsünüz. Burası aynı büyük bir yer altı sarayıdır. İşte resimde bu saraylardan birini görüyorsunuz. Gördüğünüz karıncalık üç kat... En üst katta beyaz tohumlara benzeyen birçok yumurtalar var. Demek ki karıncalar yumurtluyor. Yumurtalarını en üst katta biriktiriyorlar. Birkaç karınca sade bunlarla meşgul.

Bu yumurtaların vakti gelince çatlar, içinden bir beyaz kurt çıkar başı bile belli değildir. Karıncaya hiç benzemez. Buna sürfe (evlerde sirke) denilir. Yumurtalarla uğraşan karıncalar hemen bunları aşağı kata indirirler, orası daha iyidir. Bu yavrular kendi kendilerine yemek yiyemezler. Onun için büyük karıncalar bunların ağızlarına yiyecek verir, büyüyünceye kadar beslerler. Durup dinlenmezler. Ah bilseniz, bu küçük kurtlar ne oburdur ne obur!

Kurtlar büyür fakat derileri serttir genişlemez. Bir zaman gelir ki yavrular derilerinin içinde mahpus kalır hiç yemek yiyemez, hareket edemez. Bunlara “şekire” hali derler. İşte o zaman büyük karıncalar bunları alır, en alt kata götürür, her tarafı kapar, muhafaza ederler. Bu şekireler bir buğday tanesi büyüklüğünde olur. Karıncalıkta iki türlü karınca görürsünüz, bir kısmı kanatsız ötekiler kanatlıdır.

Bütün işleri gören yani yavruları besleyen, dışarıdan gıda getiren, karıncaların ehlî hayvanlarını sağan, idare eden hep kanatsız karıncalardır. Bunlar karınca aleminde ayrı bir sınıf teşkil ederler.

Karıncaların ehlî hayvanları, dedim. Evet efendiler! Biz nasıl inek, koyun besliyorsak onlar da fidan bitlerini ve onun gibi daha birtakım hayvanları beslerler.

Bilhassa fidan bitleri, karıncaların inekleridir. Bunları bazen yuvalarında, bazen ağaç dalları üstünde, hususi ahırlarda

(s.13)

yetiştirirler. Bitleri için karıncaların yaptığı ahırlarla karıncalık arasında bir yol bulunur. İşte (şekil 3)te bu ahırları görüyorsunuz.

Karıncalar fidan bitlerini sağmak için iki ön ayaklarıyla bu küçük hayvanların iki yanını gıdıklarlar. Hayvan tatlı bir maya çıkarır. Karıncalar bu mayayı pek severler.

Karıncalık işlerine bakan karıncalar hizmetkâr sınıfını teşkil ederler. Hava sıcak, soğuk olduğuna göre yumurtaları alt katlara indirmek, yukarı katlara çıkarmak, sürfeleri beslemek, hariçten gıda toplamak bunların işidir. Amele karıncaların aileleri, yavruları yoktur. Amelede kanat bulunmaz, yalnız yavru hasıl edenler kanatlıdır.

Bir karıncalıkta umumiyetle birçok aileler barınır, gördüğümüz gibi yer altında mesken vücuda getiren karıncalar her katı türlü vasıtalarla tahkim ederler. Kapısı her akşam veyahut yağmur zamanı kapar, örteler. Sabah olunca yahut yağmur geçince tekrar açarlar. Hele karıncalığı su basacak olursa içeridekilerin çalışması görülecek şeydir!

Mamafih hepsi böyle yapmaz, bazı cinsler evlerin temellerinde yuva yaparlar. Bunlar çok muzırdır. Bazıları çöplerle, çakıl taşlarıyla müteaddit katlı hakiki binalar vücuda getirir. Bu binaların katları arasında geçitler olur. Binanın geceleri kapanan hakiki bir kapısı vardır.

Esir Kullanan Karıncalar – Bir cins karıncalar vardır ki diğer küçük cins karıncaların yuvalarına hücum eder. Muharebe ile girer, orada bulduğu şekireleri alır, yuvasına getirir. Bunlar karınca haline gelince yuvasında amele gibi çalıştırır. Bu cins karıncaların esire ihtiyacı vardır. Çünkü yalnız başlarına gıdalarını tedarik etmekten acizdirler. Tıpkı sürfeler gibi esir karıncalara kendilerini besletirler.

Zirai Karıncalar – Amerika’da birtakım karıncalarda ziraat yaparlar. Bunlar hakikatte tohum ekmezler. Fakat tarlarında kendi işlerine yaramayan nebatatın köklerini mahveder, kuruturlar. Binaen aleyh buralarda istedikleri nebatat biter ve çoğalır. Onlar da bu nebatatın tohumlarından istifade ederler. Bu da bir nevi ziraattır öyle değil mi?

Sarıksız Hoca

Ah Şu Dişçiler!

Müşteri –Taktığınız yapma dişlerin kendi dişimden farkı olmayacağını söylemişsiniz!

Dişçi –Tabi değil mi ya!

Müşteri –Halbuki fena halde ağrıyor...

Dişçi –Pekala, kendi dişleriniz ağrımıyor muydu?

(s.14)

Selim Sırrı Bey Futbol Hakkında Bize Neler Söyledi?

Maarif Vekili Küçüklere Futbolu Men Ediyor – Futbol Hakkında Eski Bir Kitap – Bisiklet İle Futbol – Futbolu Kimler Oynamalı? – Acıklı Bir Müşahede – Zavallı Genç! – Mekteplerden Futbol Kaldırılmalı Mı?

(Resimli Dünya)yı nazara karar verdiğimiz zaman en mühim bahisleri seçerek bunlar hakkında bilgisi, tecrübesi yüksek olan zevata müracaat etmeği düşündük. Bu meyanda Selim Sırrı Bey üstadımızdan da gayretimize muavenet vaadini almıştık. Maarif vekaletinin on iki yaşından küçük olanlara futbolu men ettiğini işitince derhal hatırımıza Selim Sırrı Bey geldi. Memleketimizde fennî şuurun, terbiyevi jimnastiğin mucidi olan üstadın bu hususta fikrini almayı düşündük. Kendisini Nişantaşı'ndaki hususi müessesesinde ziyaret ettik.

Biraz rahatsız olmasına rağmen Selim Sırrı Bey bizi kendisine has olan zarafet ve nezaketle kabul etti. Maarif vekaletinin yeni, on yaşından aşağı olanlara futbolu men etmesi hakkındaki fikrini sorduk: “Bir dokun bin ah dinle kase-i fağfurdan!” şiirini okudu. Ayağa kalktı, futbol hakkında bundan on dört sene evvel yazdığı bir risaleyi getirdi. Bu risalede futbolun Abdülhamit'in saltanatı zamanında gizli gizli oynandığını, meşrutiyetin ilanından sonra terakkiye başladığını yazıyordu.

-Demek ki istibdatta futbol oynamak memnu idi?

-Tabii değil mi? O zaman futbolu serbest oynamak Amerikan koleji gibi bazı ecnebi mekteplerinin talebesine mahsus bir imtiyazdı. Doğrusu o zaman bizim geçler de futboldan bir şey anlamıyorlardı. Yalnız bazı ecnebi mekteplerinde okumuş olanlar arasında gizli olarak futbol oynanırdı. Bu küçük kitapta demiştim ki: Futbolu bir müsabaka şeklinde oynayacak çocukların yaşları on yediden küçük olmamalı, vücutları önce jimnastik ve oyunlara hazırlanmış olmalı. Ondak başka gençler futbolun icap ettiği sıhhi ve ahlaki kaidelere riayetkar bulunmalı. Her oyuncu bilmelidir ki yalnız gol yapmak hüner değildir. Sanat ve maharetle, itidal ve terbiye ile oynamak şarttır. Vücudun sıhhat ve terbiyesini bir tarafa bırakıp da şöhret hevesiyle bu oyuna meyledenler kendi silahıyla yaralanan bir avcı gibi er geç bir musibete kurban olurlar. İşte bunları söylemiştim. Şimdi de fikrimi değiştirmiş değilim. Vaktiyle bisiklet memlekete girdiği zaman vuku bulan suiistimaller bu sporda da aynı istidadı gösteriyor.

Selim Sırrı Bey gülümseyerek dedi ki:

-Sırası gelmişken küçüklere verdiğim bu nasihatimden size de bir hisse çıkarayım. Kârilerimize mükafat olarak vereceğinizi işittiğim bisikleti teslim ederken ifrata gitmemesini tavsiye etmeği de unutmayınız. Sonra kârilerinize fenalık etmiş olursunuz.

Selim Sırrı Bey bu noktada biraz durdu, hazin bir vakayı hatırladığı gözlerinde hasıl olan hüzünden belli idi. Sözlerine şöyle devam etti:

-Hala yüreğimi sızlatan bir vakayı unutamiyorum: Bundan üç sene evvel dostlarımdan biri oğluyla Gaziköyü'nde bir futbol maçını seyre gelmişti. Babasıyla aşinalığımız pek eski olduğundan oğlunu bana takdim ederken:

-Al sana bütün ruhuyla bir futbolcu! dedi.

Çocuğun incecik boynu, zayıf ve renksiz çehresi, gayet dar göğsü nazar-ı tecessüsünden kaçmamıştı. Cevaben: Oğlunuzun bir iki sene İsveç usulü jimnastiklerin mutedil hareketleriyle meşgul olmasını, zorlu sporlardan tevki etmesini daha münasip gördüm. Bu devir çocuklarda çok tehlikelidir. Futbol oynaması katiyen caiz değildir, dedim. Babası telaşlı: fakat efendim devam ettiği mektebin müdürü bizimkinden küçüklerin bile oynamasına müsaade ediyor, dedi.

-Ben size bir dost sıfatıyla söylüyorum. Mektep müdürüne ait olan memnu-i mesuliyetin hesabını Allah kendisinden sorsun. Muhaveremize kulak kabartan çocuğun sözlerim hiç hoşuna gitmemiş olmalı ki müstehzi nazarlarla beni arada bir süzüyordu. Bir aralık çayırdaki bir bağrışma oldu. Çocuk oturduğu yerden bir karış yukarı fırladı ve var kuvvetiyle:

-Baba İbrahim gol yaptı! Diye bağırmağa ve avuçlarını çatlatırcasına çırpmağa başladı. Çocukta futbola karşı şedid bir aşk, mefruit bir ihtiram vardı. Babası bu iptilayı ne tecdit, ne doğru yola imale edecek kabiliyette

(s. 15)

değildi. Tam bir sene çocuk –dünyanın hiçbir tarafında yazın oynanması tecviz edilmeyen- bu yorucu, takat-şiken sporun peşinde, her sporun değil, iştihar etmek sevdasının peşinde koştu ve hakikaten pek mahirane oynamağa da muvaffak oldu. Geçen sene sonbaharın bir yağmurlu gününde moda kulübünün Türklerle bir maçını seyre gitmiştim. Yine tribünler üzerinde yakaları kalkık, elleri cebinde, benzi soluk bir genç nazarıma ilişti. O idi, derhal tanıdım ve yanıma çağırdım. Pek süklüm püklüm sokuldu:

-Siz oynamıyor musunuz? dedim.

Kaşlarını kaldırdı, içini çekti, gözleri doldu:

-Doktor izin vermiyor, dedi ve medid bir öksürük lakırdısını atmama mani oldu. O günden sonra kendisini bir daha görmedim.

-Müsaade buyurursanız şurasını iyi anlamak istiyoruz. Futbol mekteplerden malumunuzdur ki her şey birtakım kavaide tabidir, vücutlarının takviyesine medar olan oyun ve jimnastikler de öylece tertip ve tasnif edilmelidir. Futbol suiistimal şeklini almış ve mahalle aralarında bir müstevli hastalık gibi yedi yaşında çocuklara kadar sirayet etmiştir. Pek göze çaracak bir şekil alan bu hatalı tamir için vekaletin bazı tedabir ittihaz etmekte olduğunu görüyoruz. Fakat ben bu tarzda fenalığın önüne geçilebileceğine kâni değilim.

Her yaşın ihtiyacı tatmin edilmeli, mekteplerde çocukların oyun ve jimnastiklerine günde laka kırk dakikalık bir zaman ayırmalı, her mektebe bir jimnastik salonu yapmalı, spor meydanları vücuda getirmeli. Terbiye-i bedeniye hocalarına kıymet vermeli ve kıymetli muallimler yetiştirmeli. Çocuklara nihayet size lazım olan şudur, bunu yapınız, zamanı gelmediği için onu yapmayınız, diyebilmelidir.

Selim Sırrı Bey'e teşekkür ederek ayrıldık.

Müسابakamıza Dair İzahat

Her nüshamızda üç müsabaka neşrediyoruz. Bunlardan biri şekil müsabakası, ikincisi resimli bilmece müsabakası, üçüncüsü muamma müsabakasıdır. Her müsabaka için bir kupon koyuyoruz. Bu kuponların hangi müsabakaya ait olduğu yazılıdır. Kâr'ilerimiz hangi müsabakayı hal ederlerse onun kuponunu hal varakasına rabt ederek göndermelidir. Kuponsuz müsabaka hali kabul edilmez.

Her müsabakayı doğru hal edenler arasında kur'a çekeceğiz her biri için (50) kâr'imize muhtelif mükâfatlar vereceğiz. Yani bir nüshada ayrı ayrı üç müsabaka mevcut olduğuna göre (150) kâr'imiz mükâfat kazanacak demektir.

Asıl büyük mükâfat müسابakaların serisi tamam olunca yani bizden on ikişer adet neşr olunca başlayacaktır.

Doğru hal edenlerin hepsi, gerek her nüshada çekilen kur'ada kendisine mükâfat isabet etmiş olsun, gerek etmesin bu umumi ve büyük kur'aya dâhil olacaktır.

Birinciye: Bisiklet!

İkinciye: Bir dürbün!

Üçüncüye: Bir fotoğraf makinesi!

Dördüncüye: Bir kol saati!

Beşinciden onuncuya kadar: Mükemmel birer yazı takımı! Vereceğiz.

Müsabakamızın birinci kısmı bu suretle bitmiş olacaktır. Bundan sonra müsabakaların ikinci serisi başlayacaktır ki onun için verilecek mükâfatı o zaman ilan edeceğiz. Gelecek nüshamızda, bu nüshadaki üç müsabakadan bahrine vereceğimiz (50) mükâfatın neler olduğunu haber vereceğiz.

Afiyet Olsun!

Bakkal Ahmet Ağa küçük oğlu Tosun'u beş ay evvel mektebe vermişti. Bir Cuma günü sofrada bakkal oğlunu hesaptan imtihan etmek istemiş.

-Tosun! Söyle bakalım: sofrada kaç kap yemek var?

Sofrada ağzınıza layık tavuk dolmasıyla üstü is tutmuş nefis bir tabak muhallebi vardı. Tosun bu güzel yemekler karşısında aşka gelerek bütün marifetlerini meydana koydu:

-Üç kap yemek var!

Ali Ağa kaşlarını çattı:

-Birini nerden çıkardın, be sersem?!

Tosun atıldı:

-Tavuk bir muhallebi iki cem' edelim: Bir iki daha üç etmez mi?

Babası hiç bozmadı:

-Aferin Tosun! Öyle ise tavuğu ben yerim, muhallebiyi annen... Üçüncü kabı da sen ye, afiyet olsun!..

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Efruz Bey geçen sene tekaüt edilmiştir. Kırkıdan sonra asrîliğe özenir. Hayatta birinci merakı hayvan terbiye etmektir.

Bilhassa köpekleri terbiye edip alıştırmakta pek mahirdir. En kabiliyetsiz sokak finoları onun rahle-i tederisinde birer paredebaz olur çıkarlar!

Geçen ay aldığı bir köpeği öyle terbiye etmişti ki bir gece sırtında koca bir çuvalla damdan kaçan hırsızı yakalamıştı. Fakat aksi tesadüf!..

Bir gece köpeğin feryadını duyan Efruz Bey derhal başında takkesiyle bahçeye fırlamış ve tam sırasında köpeği arka bacaklarından yakalamıştı!

Fedakar fino efendisine iyi bir hizmet etmiş olmak için hırsız olanca kuvvetiyle dişlerinin arasına almıştı. Fakat hırsız o kadar ağırdı ki:

Zavallı fino efendisinin ve hırsızın mukavemetleri arasında uzamıştı!.. Ve nihayet cansız bir halde kiremitliğe serilmiş, hırsız da derhal kaçmıştı.

Efruz Bey'in iyi bir tesadüf imdadına yetişmiş, bir gün sokakta kucağında bir arslan yavrusu satan bir Hintliye rast gelmişti.

Derhal bedelini verip bu yeni yavruyu kucaklamıştı. Mini mini arslan öyle çapkın ve yaramazdı ki neler yapmış, herkesi nasıl korkutmuştu!

Efruz Bey küçük arslanını pek sevmiş Efruz Bey'in uzun burunu da yaramaz yavrunun çok hoşuna gitmişti! (Sonu gelecek nüshada)

Sayı 2 (11 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, s. 1-16)

[Köy mektebi dağılırken!..]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından Otomobil Meraklısı Kâr'ilerimize

Resimde gördüğünüz üzere evdeki eski çamaşır sandıklarından birini tekerlekli bir arabanın baş tarafına koyar ve içine vuzu ettiğiniz bir pervaneyi de ayaklarınızın altındaki körükle döndürürsünüz. Pervaneye rabt edeceğiniz bir zincirle tekerlekler döner araba yürür, önce tencere kapağı geçirilmiş bir odundan da direksiyon yaparsınız. Büyük bir yağ hunisi ile bir boru olabilir. Otomobilin arkasındaki fener kırmızı kağıttan olursa daha iyi olur. Haminnenizin gözlüğünü de takarsanız gözünüze toz gitmez!

Lügat Kitaplarının Yararlığı!

Küçük Hikmet ayaklarının ucuna basarak babasının odasına girdi. Babası masasının başında yazı yazmakla meşguldü, fakat oğlanın gürültü ettiğini duydu, başını çevirerek sordu:

-Ne istiyorsun Hikmet?

-Babacığım, Lügat-i Naci ile Şemseddin Sami'nin lügatını alacağım.

-Ne yapacaksın?

-Çalışacağım babacığım.

Babası oğlunu öperek:

Aferin, dedi, işte böyle olmalı!

Gece Hikmet'in annesi dedi ki:

-Bey, bugün Hikmet dolaptaki reçel kavanozunun dibine darı ekmiş... Asıl şaşıtığım nedir biliyor musun, kavanoz yüksekteki rafta idi, oraya kadar nasıl yetişmiş anlayamadım?..

(s. 3)

Deliler Mecmua Çıkarıyor!

Mecnun meslektaşlarımız olduğunu doğrusu hiç bilmiyorduk. Fakat o da varmış!.. Öyle ya, her rast gelen mecmua çıkarmağa kalkıştıktan sonra, delilerin ne kabahati var!

Sakin şaka yapıyoruz zannetmeyin. Bilakis hakikatten bahsediyoruz... Hatta kâr'ilerimize büsbütün emniyet gelsin diye mecmua sahiplerinin resimlerini de basıyoruz!

Yalnız şunu esefle haber vereceğiz ki vak'a, Toptaşı'nda değil İngiltere'de (Liecester) şehri imraz-ı akliye hastahanesinde cereyan ediyor. Binaenaleyh gazeteciliğe heves eden deliler memleketimizde değil İngiltere'dedir. Bu hastanede tedavi edilmekte olan deliler, kendi aralarında bir mecmua neşr ediyorlar. Gazetenin başmuharririnden, ressamına kadar bütün müstahdemi deli! "Vay o o gazetenin haline!.."diyeceksiniz değil mi? Bilakis... Akıllı hiçbir kimsenin eli sürülmeden çıkan bu gazete, anlattıklarına göre bazı akıllıların çıkardığı mecmualardan çok iyi!.. içinde herkesi alakadar edecek güzel yazılar bulunuyormuş.

Derc ettiğimiz resimlerden biri, bu tuhaf gazetenin baş muharririni, yazı masası başında gösteriyor; yanında kendisiyle konuşan da herhalde gazete erkanından biri olacak...

Diğer resimde, mecmuanın ressam ve hikakını iş naşında görüyoruz. Noksan akıllı bu sanatkarın yaptığı resimler fevkalade imiş! Ne günlere kaldık, değil mi?..

Dünya'nın En Ufak Lokomotifi

Elektrikle hareket eden bu lokomotif büyükçe bir avucun içine sığabiliyormuş. Oyuncağın işleme için lazım gelen elektrik kuvveti, cep fenerlerinde olduğu gibi kuru bir elektrik piliyle veriliyormuş...

(s. 4)

Yamyamlar Eğleniyor!

Kanlı bir müsamere – yamyamlar harp davulunu ne ile yapıyorlar?..

Hatırımız kalmasın, biz insanlar çok vahşi mahluklarız... Hatta içimizde öylelerimiz var ki en yırtıcı canavarlara bile parmak ısırtıyoruz! Bu hakikati pek acı bir surette ispat eden, olmuş bir vakayı Avustralya gazetelerinden naklen anlatalım, bize hak verin:

Avustralya'da "Yeni Hebrid" denilen takımadaları arasında (Sepiritu Santo) isminde bir adacık var, buranın ahalisi hemen tamamen yamyamlardan mürekkep. Adanın pek zengin olan mahsulatını harice sevk edip bolca para kazanmak için oraya gitmek, hatta yamyamlar arasında senelerce kalmak cesaretini gösteren bazı para canlısı bezirganlar yok değil...

Kâr'ilerimizce kanaat hasıl olması için adayla, sâniyle söylüyoruz, (Salmon) ve (Jilerva) isminde iki Avustralyalı tüccar, işte bu ma'hud adada yirmi sene oturup birçok para kazanmışlar, geçenlerde yamyamlar içinde daha fazla oturmağa lüzum

görmeyerek memleketlerine dönmeğe karar vermişler. Bu iki bezirgan –her nasılsa-yamyamlarla çok iyi geçinmenin ilmini almışlar. Yamyamlar bu iki misafiri kaybedecekleri için adeta meraklanmışlar!..

Adadan gidecekleri gün, tanıdıkları yamyam kabilesinin reisi bu iki bezirgan şerefine parlak bir müsamere (!) vermek ister. İki adamın talihine bir gün evvel, o kabile ile diğer bir kabile arasında kanlı bir muharebe olmuş... Muharebede bizimkiler düşmanı berbat etmişler, fazla olarak düşman reisini de esir almışlar... (Salmon) ile (Jilerva) şerefine yapılan müsamere, bu muzafferat vesilesiyle bir kat daha parlak olmuş... Hazır bulunmayanlara ne mutlu!

O gün (Sepiritu Santo) adasında yapılan şenliğe iştirak etmek felaketine uğrayan bu iki zavallı adam gördüklerini, memleketlerinde birer birer anlatmışlar... Bakalım neler görmüşler:

“O gün muzafferat şerefine, sabahleyin erkenden, kabile halkı köyün büyük meydanına toplanmıştı. Orta yerde, vücuduna boya ile kaba saba resimler yapılmış yarı çıplak bir adam, tepeden tırnağa kadar zeytinyağına bulanmış olduğu halde ayakta duruyordu. Dört muhafızın nezareti altında bulunan bu adam esir edilen kabile reisi idi.

Başına neler geleceğini pekâlâ bildiği halde, hiçbir telaş eseri göstermiyor, hareketsiz bekliyordu.

Derken bizim reis, büyücüleriyle birlikte ilerleyip esire yaklaştı. İki adam aralarında nazikâne birkaç lakırdı ettiler... Sonra reis, ucu insan kemiğinden yapılmış kargısını kaldırıp esrin suratına iki defa hafifçe batırdı! Umumi bir uluma ile bütün kabile halkı reisin muvaffakiyetini alkışladı: Esrin iki gözü de oyulmuştu!..

Bunun üzerine yamyam askerleri etrafa dağıldılar. Etrafta, bir halka teşkil edecek surette bir takım odacıklar yapılmıştı. Her muharip, elinde kargısını tutarak bu kulübelerden birinin önüne gidip durdu ve yüzü meydana dönük olduğu halde bekledi.

Reis de elinde kocaman bir bıçak olduğu halde kendine mahsus kulübenin önünde duruyordu.

Asıl facia bundan sonra başlıyordu: Gözleri kör olan esir, elini ileri doğru uzattı, sendeliye sendeliye rastgele yürümeğe başladı... Onu öldürmek ancak reisin hakkı idi! Onun için esir, biran evvel ölmek isterse, reisin bulunduğu kulübenin yolunu bulmak mecburiyetinde idi! Fakat zavallı adam reisi bir türlü bulamıyor, diğer askerlerden birinin önüne düşüyordu. Böyle olduğu zamanlar, esirin yaklaştığı

muharip elindeki kargıyı onun rastgele bir yerine batırıyordu... Mahpusun vücudunda her yara açıldıkça çocukların ve kadınların sevinç çılgınlıkları yükseliyordu!

Nihayet talih onu resin kamıştan yapılmış kulübesi önüne attı! Reis esirini saçlarından yakalayıp iri bıçağının bir darbesiyle başını uçuruyordu! Etraftan bir uluma daha yükseldi... biran içinde bütün kabile halkı, büyücülerin parçaladıkları ceset etrafına toplandılar!..

Esirin kalbi ile elleri reise ayrıldı. Bütün vücudunu da ötekiler yediler. Yalnız karın derisi, muharebe davulu yapılmak için alıkonuldu!”

Bütün bu merasim esnasında zavallı (Salmon) ile (Jilerva) ister istemez reis kulübesinin yanı başında oturmuşlar ve gözlerinin önünde cereyan eden faciadan bir şey kaçırmamışlardı. Bu kanlı merasim bittikten sonra kendilerini adadan dışarı atan bu iki insanın ne hale geldiğini düşünün!..

(s. 5)

(s. 6)

Yelkenli Bisiklet

Bir vakitler yalnız denizde kullanılan yelkenler, yavaş yavaş karada isti'mal edilen nakliyat vasıtalarına tatbik edilmek adet oldu. Buz üzerinde yelkenle hareket eden kızaklara, kumsalda yelkenle yürüyen lastik tekerlekli, hafif arabalara Avrupa memleketlerinde sık sık tesadüf ediliyor.

Son günlerde yelkenin bisikletlere tatbiki düşünölmüş ve ilk tecrübelerde tamamıyla muvaffak olunmuştur. Bunun için yapılacak tertibat hemen bütün bisiklet meraklıları tarafında tatbik edilebilecek kadar basittir. Takriben iki buçuk metre uzunluğunda "bambu" denilen kamıştan bir tane tedarik edilerek, dümenin merbut olduğı amudu demir çubuk üzerine sımsıkı bağlanacak. Yalnız direğı vazifesini görecek olan bu kamışın üzerine iki noktasından, müselles şekilde yükten mamul hafif bir yelken bağlanacak. Yelkenin üçüncü ucunun bağı olduğı ip bisikletçinin elinde bulunacak.

Rüzgar müsait olduğı zaman böyle yelkenli bisiklette artık "pedal" çevirmeğe hiç lüzum kalmıyor ve bisiklet kendi kendine, hatrı sayılacak bir süratle ilerliyor...

Ancak kâr'ilerimize, bu tecrübenin تنها ve düz yerlerde yapılması hayırlı olacağını tavsiye etmeğı unutmayalım. Zira kalabalık yerlerde, manevra pek kolay olmuyor. Haber aldığımızı göre yelkenli bisikletle ilk yarış Avustralya'nın "Melbourne" şehrinde, rüzgarı hiç eksik olmayan vâsi bir kumsal üzerinde yapılmış. Müsabakaya on iki bisiklet iştirak etmiş. Bunlardan ancak dördü, mühim bir kazaya meydan vermeksizin alabora olmuşlar; bundan başka vuku bulan iki müsademeden birinin kolu kırılmış. Müsabakaya iştirak edenlerden on biri yarışın sonuna kadar muvaffakiyetle devam edebilmişler. Neticede birinciliğı kazanan bir genç kız olmuş.

Dünyanın En Eski Gazetesi

Eski Asya'nın birçok hususatta yeni Avrupa'yı gölgede bıraktığı muhakkaktır. Bunlardan biri de gazeteciliktir. En ihtiyar Avrupa gazetelerinin tevellüdü üç asrı geçmediğı halde (Çin)de 1000 seneden beri intişar eden bir gazete varmış!.. Dünya gazetelerinin "ağa babası" denilmeğe layık olan bu gazetenin ismi (Çan-Çe-Kuvan-Pau)dur.

Bu gazete vaktiyle krallık emirlerini neşretmek üzere tesis edildiğı için dünyanın ilk "ceride-i resmiyye"sini teşkil etmiştir. Muharrirleri Çin'in en itibarlı âlimlerinden imiş. Gazetenin heyet-i tahririyesi, derç olunan bütün yazılardan mesul tutulmuş. Mesela kralın binlerce elkâbı içinde birini nasılsa unutan bir muharririn derhal boynu vurulmuş! Yanlış haber neşreden muhabirler parça parça edilmiş...

Bin seneden beri bir gün olsun intişardan kalmamış olan (Çan-Çe-Kuvan-Pau)nun unvanı, Çin’de cumhuriyet olan olunca resmi hükümet gazetesine tebdil olunmuştur. Asıl garibi gazetenin tarih-i teşrinden beri bütün nüshaları (Pekin)de saklı duruyormuş. On asırdan beri intişar eden bu gazetenin tek bir nüshası bile eksik değilmiş... Derç ettiğimiz resim gazetenin bir başlığını göstermektedir.

Ters Taraftan Başlama!

Çocuk olsun, büyük olsun, herkesin kendine göre bir merakı vardır. Amerika Hükümet Müttehidesi’nin “Cleveland” şehrinde, bir hastanede henüz bir yaşına basmış bir küçücük yavruda, ayaklarını havaya dikip tepesi üstü durmağa merak sarmış. Hastanede hizmet eden dadılar, tuhaf hüneriyle küçük arkadaşlarını baştan çıkararak bu afacanı huyundan vazgeçirmeğe çok çalışmışlarsa da bir türlü muvaffak olamamışlar... Mademki küçük Amerikalı mutlaka tepetaklak durmak istiyor, varsın, dursun... İhtimal daha bu yaşından, istikbalin mahir bir cambazı olmağa karar vermiştir!

(s. 7)

Yetim Çocuk

Nineciğim öldü!.. Bense
Kaldım zavallı bir yetim.
Bu ölümü görmedinse,
Ölüp gitmekti niyetim.

Dün sabah girdim yanına,
Solgun çehresine baktım.
Dedi: oğlum vatanına
Seni emanet bıraktım.

Bundan sonra odur anan,
Geldi hayatımın sonu!
Benim yerime onu an,
Bütün kalbinle sev onu!

Ona borçlusun kanını,
Benim arkamdan yas tutma!

Oğlum, koru vatanını,
Sakın borcunu unutma!

Gönlüm üzgün, gözümde yaş;
Uyumadım bütün gece.
Sezdi ruhum yavaş yavaş
Bir teselli düşündükçe

Dedim: mademki ben sağım;
Vatan denen bir nenem var.
Vazifemi yapacağım,
Benim bundan başka nem var?

Kalbim bu gün de, yarın da
Taşıyacak bu duyguyu.
Nineciğim, mezarında
Sen üzülme, rahat uyu!..
Orhan Seyfi

Kendini Nasıl Tanıtmış

Amerika'da –evet, kâr'ilerimiz hayret etmesinler. Her garip şey gibi bu da Amerika'da oluyor!- meşhur bir hanende, namına gönderilen bir parayı almak için postahaneye müracaat eder. Havale memuru, sanatkara hüviyetini yani kim olduğunu ispat eden bir vesika göstermesini söyler. Halbuki hanende üstünde böyle bir şey taşımıyor... Ne yapsın?.. Evine gidip nüfus kağıdını almağa vakti yok. Posta gişesi önünde, halkın en fazla hoşuna giden şarkılarından birini yüksek sesle söylemeğe başlıyor... Meşhur hanendenin sesini tanıyan halk, havale gişesinin önüne koşuyor... Postahannede bir kalabalık, bir kıyamet! Hatta şarkıyı duyup koşanlardan biri de bizzat posta müdürü.

Müdür efendi vakayı öğrenince paranın derhal verilmesini emrediyor, sanatkar da parasını cebine atıp gidiyor!

Fena Mazeret Değil!..

Hoca –Alemdar Mustafa Paşa hakkında söyle bakalım neler biliyorsun?

Talebe –Hoca efendi, kimsenin arkasından söz söylemesini sevmez...
Bilhassa ölmüş bir adam olursa...

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1 –Küçükten itibaren sıcak suya değil, soğuk su ile yıkanmağa alışınız ki vücudunuz, kanınız sinirleriniz kuvvetlensin!

2 –Sabahleyin uykudan uyanır uyanmaz yataktan kalkınız. Eğer tenbellik edip kalkmazsanız sinirlerinize uyuşukluk gelerek zayıflarsınız!

3 –Umumi mahallerde herkesin içtiği bardaklardan hiçbir şey içmeyiniz. Sonra her nevi hastalığı alabilirsiniz.

4 –Kitap okurken sayfeleri çevirmek için parmaklarınızı ıslatmak üzere dudaklarınız götürmeği adet etmeyiniz. Birçok hastalık mikroplarını yutmuş olursunuz.

5 – Çok ekşili, mayhoş yemiş yiyen çocukların dişleri tez zamanda çürür, ağızları kokar, git gide mide, bağırsak hastalıklarına uğrarlar.

6 –Rutubetli odalarda, nemli havada yaşamaktan sakınınız. Sonra fena halde diz ağrılarına, kalp hastalığına duçar olur olursunuz.

7 –Odanızın içi ne kadar temiz olur ve pencereler –cereyan hava olmamak suretle- açık olursa o nispette saf hava teneffüs ederek sağlam olursunuz.

8 –Sisli, dumanlı havalarda gezmeyiniz. Sonra nezleden, hastalıktan baş kaldırmazsınız.

9 -Genç yaşınızda saçlarınızın beyazlanmasını istemezseniz daima sabun ile yıkanıp temizlemeğe, köpüklenmelerine dikkat ediniz.

10 –Okuma ve yazma esnasında en güzel vaziyet öne doğru meyletmek, başı ve göğsü dimdik tutmaktır.

Doktor Hafız Cemal

(s. 8)

Boanın Uyanışı

Bir akşam birkaç ahabap arasında dereden tepeden bahsediyorduk. Söz dönüp dolaşıp hayvanlara intikal etti. Bazı hayvanların sahiplerine karşı gösterdikleri sadakat ve muhabbete dair herkes birer misal getirdi. Aramızda yalnız bir arkadaş hiç söze karışmıyor, sanki söylediklerimize bıyık altından gülüyordu. Nihayet dayanamayıp ona sorduk:

-Hidayet, sen galiba bu bahiste bizden çok biliyorsun. Bildiğin bir şey varsa söyle de biz de öğrenelim.

-Bildiğim şu ki hayvanın muhabbetine itimat olmaz; ne de olsa yine hayvandır. En ehemmiyetsiz bir vesile ile yırtıcı damarı uyanıverir... Onun için akli olan canını hayvana emanet etmemelidir... Bakın, bana bir vaka hatırlattınız!

Hidayet şu son sözüyle bizi merakla düşürdüğüünün farkında idi. Fazla bekletmeden anlatmağa başladı:

-Mektepten çıktığım sene idi; henüz yirmi iki yaşında idim.

Tahsilim oldukça iyi idi. Kendime münasip bir iş arıyordum. O devrin (...) nazırı (...) Paşa, babamı pek iyi tanırdı. Mektepten şahadetname alır almaz İzmir'e gidip babamın yanına birkaç ay kaldım. Bir vazifeye tayin edilmek üzere İstanbul'a döndüğüm zaman babam, (...) Paşa'ya bir tavsiyename yazıp bana verdi. İstanbul'a gelince ilk işim bu mektubu nazırın konağına götürmek oldu. Beni doğruca hareme, paşanın yazı odasına aldılar. Kendisi yemekte olduğu için mir müddet beklemek icap etti. Oturdum.

Bu oda, daha doğrusu bütün konak, dünyanın dört köşesinden toplanmış en nadide ve kıymetli eşya ile pek ağır bir surette döşeliydi... Etrafta hayretle göz gezdirirken odanın gerisinde gayet ince bir

(s. 9)

sanatla işlenmiş bir yılan başı gördüm. Bu baş zeytuni renkte bir yastık üzerinde duruyordu. Herhalde pek büyük bir sanatkarın elinden çıktığı anlaşılıyordu. Yeşil gözleri o kadar tabii ve mükemmel idi ki adeta bana baktığını hissediyordum. Sırtının ve boynunun pulları çelik gibi parıltılar yapıyordu. Aklımca onun yastığa merbut olduğunu farz ediyordum. Bu güzel şeyi yakından görebilmek için birkaç adım attım.

O esnada, bir insanın bütün hayatında ancak bir defa duyabileceği müthiş bir korku duydum... Tam yastığın üzerine eğildiğim sırada, o zamana kadar bir süs, bir heykel zannettiğim yılan başı kımıldamağa başlamaz mı?.. Evvela ağzı açıldı ve dişleri uzun, çatallı bir dil çıktı... Saonra oradaki eşya arasında bir kımıldanma oldu ve cansız farz ettiğim başın sahibi kocaman bir (boa) yılanı bana doğru süzülde...

Son derece büyüktü, fakat korkudan gözlerime bir kat daha büyük görünüyordu. Derhal yerimden fırladım, kapıya doğru koşarak: "Aman, imdat..." diye avazım çıktığı kadar feryada başladım.

Fakat kapının önünde paşa ile karşılaştık. O hiçbir şey olmamış gibi gülüyordu, nihayet beni kolumdan tutarak teskin etti: “Merak etme evladım, terbiyelidir... Sana zararı dokunmaz!”

-Aman paşam, yılanın terbiyelisi olur mu? diyebilmişim.

Paşa: “Olmaz olur mu?” dedi. “Bak şimdi görürsün.”

Sonra yılanı dönerek: “Seyhun! Seyhun! Gel yavrum...” dedi.

Filhakika, yılan bu garip ismi işitince derhal efendisinin ayaklarına doğru seğırtti, bacaklarına dolandı, göğsüne sarıldı, nihayet başını paşanın boynuna dayayıp durdu. Ben olduğum yerde bitmişim!..

Paşa bana hitap ederek dedi ki:

-Bunu Trablusgarp’tan gelirken ben getirmiştim... Öyle değil mi Seyhun?..

Yılan sanki onu tasdik eder gibi korkunç dilini iki tarafa sallıyordu. Nihayet biraz kendimi toplayabildim. Ev sahibiyle birlikte odaya girdik. O zaman ziyaretimin sebebini hatırlayarak babamın verdiği mektubu paşaya uzattım. Okuduktan sonra biraz düşündü:

-Ben de sana tavsiyename veyim. Onu söyleyeceğim zata götürüp verirsin, olmaz mı?

Paşa yazı masasının başına geçti. Mektubu yazmağa başladı. Bu sırada, on iki, on üç yaşlarında, paşanın en küçük kızı olması lazım gelen bir kızcağız yanımıza geldi. Benim elimi sıktıktan sonra o da yılanla oynamağa başladı. Hayvan bundan son derece memnun görünüyordu. Demin efendisine yaptığı gibi şimdi de hanımının beline sarıldı. Bu defa, doğrusu, ilk telaşımdan dolayı biraz mahcup olmuşum. Paşa kızına benim korkaklığımı anlatacak diye adeta korkuyordum. Fakat paşa tamamıyla dalmıştı.

Ben bunları düşünürken kızcağızın birdenbire rengi dondu, hayatımda hiç unutamayacağım acı bir çığlık koparıp sendeledi. Paşa başını kaldırıncaya boğuk bir feryat da o fırlattı...

Deminki uslu akıllı yılan, zavallı kızcağızı kırar, parçalarcasına sıkıyor,

(s. 10)

nefesini tıkıyor, onu adi bir av gibi boğmak istiyordu!

Paşa bir besmele çektikten sonra: “Seyhun!.. İn aşağı, Seyhun!..” diye bağırırdı.

Fakat Seyhun oralarda değildi. Sessiz, sedasız, fenalığına devam ediyordu. Kızcağız ölmek üzere idi. Canavarın müthiş tazyiki altında rengi morarmağa başlamıştı.

Bereket versin, üzerimde tabanca vardı, derhal çekip ileri atıldım... Yılan bana ehemmiyet vermiyordu. Tabancayı kafasına yaklaştırdım. Kıza zarar vermemek için yukarıdan aşağıya doğru ateş ettim.

Koca (boa), cansız bir yığın halinde yere düşünce kızcağız da derin bir nefes aldı. Çocuğu, silah sesine koşan hizmetçilerle birlikte yandaki odaya götürdük. Tedbirlerimiz sayesinde biraz sonra kendine geldi.

Paşa beni alnımdan öperek teşekkür etti. Hayvanın birden bire kudurması pek ziyade merakını mucip olmuştu. Bunu hiçbir suretle izah edemiyordu. Nihayet kızını sıkıştırdı:

-Doğru söyle, hayvana bir şey yapmış mıydın?

-Hiçbir şey yapmadım...

-Bir yerinde toplu iğne gibi bir şey var mıydı?

-Üzerimde iğneye benzer bir şey yoktu... Kim bilir, belki yeni sürdüğüm lavantanın kokusunu beğenmedi...

Bu söz paşanın merakını hallet... Filhakika kızın süründüğü lavanta miskten yapılmıştı ve Afrika'da yetişen (boa)lar daima miskli şeyler yedikleri için bu koku birdenbire Seyhun'un eski avcılık damarını kabartmıştı!..

Bu hikaye üzerine arkadaşımıza hak verdik.

...

O Bilir Değil Mi Ya!

Müşteri – Odamın duvarlarına kaplamak için kağıt istiyorum. Yalnız, oda pek rutubetli... Kağıdı ona göre veriniz.

Dükkancı – Öyle ise size kurutma kağıdı vereyim.

-!?!..

(s. 11)

Örümcek

Örümcekler nasıl ağ kurarlar? – Koca bir ormanı ağ ipine alan örümcekler – Suda yaşayan harikulade bir örümcek!

Hepiniz yakından, örümceğin tehlikeli ağına yaklaşmak ihtiyatsızlığında bulunarak ölen böcekleri görmüşsünüzdür. Örümcekler müte'adid yerlerde ağ

kurarlar: Evlerimizin bakılmayan köşelerinde, bodrum katlarında, bahçelerde, bazen iki başlık arasında, iki dal ortasında da örümcek ağlarına tesadüf edilir. Bir kısmı küçük ve sıktır, diğer bir kısmı da vardır ki daha büyüktür, telleri daha seyrek ve daha sağlamdır.

Biz bu makalemizde örümceklerin basıl imha edilmesi geldiğinden bahsedecek değiliz, örümceklerin ağlarını nasıl kurduklarını göstereceğiz.

Ağın ipeğini hayvanın vücudunda bulunan birtakım gıdalar vücuda getirir. Bazı örümceklerin ağları aynı kalınlıkta olur. Fakat bir kısım örümcek vardır ki müte'adid kalınlıkta ağ kurarlar.

Ağlar iki kısma tefrik olunurlar; afakî ağlar ve amudi ağlar. Bu ağları vücuda getiren mevad biri birine aynıdır; Teller merkezden ziya huzmeleri gibi intişar eder. Ve bu telleri biri birine (şekilde görüldüğü gibi) diğer teller rabt eder. Örümceğin ağını kurmak istediği zaman, evvela ifraz ettiği telin ucunu bir dalın üzerine rabt eder, sonra kendini boşluğa bırakarak teli uzatmağa başlar, kendine bir nokta-i istinat buluncaya kadar böyle uzar. Örümceğin istinat edeceği ikinci noktayı bulduktan sonra ikinci bir tel daha ifraz ederek yine kendini boşluğa salıverir. Ve bu suretle birkaç tel gerdikten sonra bunlardan biri üzerinde merkezini intihab eder ve nsfktar vazifesini gören telleri çekerek ağını tamamlar.

“İper” denilen bir örümcek vardır ki şayan-ı hayret bir örücüdür. Ağına düşen büyük hayvanların vücuda getirdikleri rahneleri derhal tamir eder. Hindistan'da öyle örümceklere tesadüf edilir ki, ağlarını büyük, geniş bir derenin bir sahilinden öbür sahiline kadar uzatırlar. Grup halinde çalışan örümcekler de vardır ki bazen bütün bir ormanı ağları içine alırlar.

Örümceklerin içinde en harikuladesi “arjironet” tesmiye edinilenidir. Bu hayvan 1744 senesinde müşahede edilmiştir. Vücudunda bir başkalık yoktur. Yalnız suda yaşar, dalmasını ve yürümesini pek mükemmel bilir. Ağlarını suyun dibinde, kayalara veya nebatata yapıştırarak kurar. Bu örümceğin türleri altında adeta hava mahzenleri vardır. Sudan çıkıp teneffüse kifayet edecek havayı aldıktan sonra suya dalıp ağının merkezindeki yuvaya girer. Şunu da ilave edelim, ki bu örümceğin yuvasını taş veya nebatata rapt eden ağlar zehirlidir, yuvaya yaklaşan hayvanat derhal zehirlenip ölürlür.

KAYSERİ LİSESİNİN MARŞI

Ruhsar Hüsnu Hanım tarafından bestelenmiştir.

Kayseri Lisesinin nura koşan gençleri
 Yarın Anadolu'ya güneşler taşıyacak.
 Bu mefkûre oldukça azmimizin rehberi,
 Cehalet boğulacak, ilim ve fen yaşayacak!
 Güçlüyüz, kuvvetliyiz, imanlıyız hepimiz,
 Yaşasın genç Türkiye!
 Yaşasın mektebimiz!
 Hangi bir mani bizi bu yolda karşılasa,
 Azim ettik yıkacağız milli irfanımızla!
 Biz ona bir hamlede varacağız bir hızla,
 Asrımızda tecdit namına her ne var!
 Güçlüyüz, kuvvetliyiz, imanlıyız hepimiz,
 Yaşasın genç Türkiye!
 Yaşasın mektebimiz!
 Yazar: Faruk Nafiz

(s. 12)

Cenk Hayvanları

At ilk harp hayvanı – Attan korkan iptidai insanlar – Bir ata bir saltanat feda ediliyor!

Cenk hayvanı denince hatıra en evvel at gelir. Dünyada hemen hiçbir memleket yoktur ki orada attan muhtelif suretle istifade edilmesin. İnsanlar, hayvanlar arasında en evvel atla dost olmuşlar ve Fransız hekimi (Bufon)un tabiri veçhile “harbin yorgunluklarına en evvel onu teşrik” etmişlerdir.

Hepiniz bilirsiniz ki bugün en munis bir hayvan olarak tanıdığımız at, insanlar tarafından terbiye edilmeden evvel, dağlarda serseriyane dolaşan ve ötekine berikine sataşan vahşi ve azgın bir hayvandı. Günün birinde, cesaret ve kuvvetine güvenen bir insan onu bir pusuya düşürüp yakaladı. Süratinden istifade için sırtına binmeği düşündü. Atı tam bir itaat altına aldıktan sonra ona ağır yükler taşıttırıldı. Araba çektirildi ve harp beygiri böylelikle doğmuş oldu.

Pek eski zamandan kalma bazı kabartma resimlerde, Mısır ve Asur krallarının atlar tarafından çekilen harp arabalarına binip dövüşüklerini görürüz.

1485 senesinde vuku bulan (Bosvorus) Muharebesi'nde (Henry Tudor)a mağlup düşen İngiliz kralı Üçüncü (Şarl) hayatını kurtarmak için bir at arayıp da

bulamadığı zaman kopardığı meşhur feryat: “Bir at!.. Bir ata saltanatım feda!..” feryadı, Kurun-u Vusta muharebelerinde atın ne mühim bir rol oynadığını gösteren canlı bir misaldir.

Harbe ilk defa olarak atla giden süvarilerin, düşmanlarını nasıl dehşete verdiklerini, nispeten yakın bir zamana ait bir vakadan karine ile anlayabiliriz. Meksika’yı fetheden İspanyol (Fernan Kornez), Amerika’ya ilk gittiği zaman birlikte bir miktar da at götürmüştü. Vahşi yerliler bu atları gördükleri zaman ne çok korktuklarını, bu seferin mükemmel bir tarihini yazmış olan (Herrera) isminde bir zat, bakınız nasıl anlatıyor:

“Bediiyatta vahşiler, atla süvariye, eski zamanın yarı insan yarı hayvan şeklindeki (santor)ları kabilinde, ikisi aynı zannettiler ve insan gibi yemek yediğine zahib olarak bu müthiş hayvana yemesi için et ve ekmek getirdiler.

Bu ilk hatalarını anladıktan sonra atın muharebede insanları parçaladığına ve kişnediği zaman yiyecek insan aradığına kail oldular.”

İlk insanların at karşısındaki bu korkusu bugün bize ne kadar garip geliyor değil mi? Fakat her ne olursa olsun, eski zamanlarda atlı muharebeler düşmanlarına kolayca galebe çalmışlar ve at üzerinde harp etmekten azami surette istifade etmişlerdir. Hatta zamanımızda bile birçok muharebelerin süvari hücumları sayesinde kazanıldığı nadir değildir.

Mamafih artık bugünkü taifeler ve makineli silahlar atın ehemmiyetini tamamıyla ikinci dereceye düşürmüştür. Harp vasıtaları bu süratle terakkide devam edecek olursa eski emektar ata harp meydanında yapılacak bir iş kalmayacağı anlaşılıyor. At için ne mutlu değil mi?..

(s. 13)

Çok Yaşayan Hayvanlar

En çok yaşayan hayvan hangisidir? Napolyon devrinden dünyaya yadigar kalan mahluk!

Fil ile balina balığının en çok yaşayan hayvanlardan olduğunu söylerler. Fakat şimdiye kadar kimsenin çıkıp da: “Şu fil 150 sene; şu balina 200 sene yaşamıştır” dediği işitilmemiştir. Çünkü vahşi ormanlarda başıboş gezen fillerin kaç sene yaşadıklarını kimsenin bilmesine imkan yoktur. Evlerde büyütülen munis fillere gelince, filin öz vatanı olan Hindistan’da bile elli seneden fazla yaşadıkları görülmemiştir.

Balınanın ne ele avuca sığmaz bir canavar, hem de dünyanın en büyük canavarı olduğunu bilirsiniz. Binaenaleyh balınanın kaç sene yaşadığı hakkındaki fikirlerimiz kıymetsiz faraziyeden başka bir şey olamaz.

Buna mukabil, iki asır kadar yaşadıkları bin şahit ve ispatla malum olan diğer bazı hayvanlar eksik değildir.

Mesela Avustralya'nın (Barizbad) şehrinde oturan bir aile nezdinde 107 senden beri yaşayan terbiyeli bir papağan vardır. Bu hayvan bugün ölmüşse bile, 1921 senesine gelinceye kadar berhayattı. (Barizbad)a giden seyyahların ilk işi bu ihtiyar papağanı ziyaret etmek olurmuş...

Bu hayvanı görenler, ihtiyarlığın adeta yüzünden aktığını söylüyorlar... Yediği badem ve cevizleri kendine kırdırmadıkları için aşınmaktan kurtulan gagası pek ziyade büyümüş. Tüleri tamamen dökülmüş imiş!..

En çok yaşayan hayvanları “yerde sürünenler” yani fennî tabiriyle “zahife”ler arasında bulacağız. (Saint Helen) Adası valisinin parkında, vaktiyle bu adaya sürgün giden meşhur imparator (Napolyon Bonapart) zamanından kalma bir kaplumbağa vardır. Şayet bu kaplumbağacağızın dili olsaydı, bugün pek doğru olarak: “Napolyon’u gördüm!” diyerek iftihar edebilecekti. Filhakika dünyada bu kaplumbağadan başka o zamanı idrak etmiş canlı bir mahluk daha mevcut değildir.

Bu kaplumbağa (Saint Helen) Adası'na 1770 senesinde götürülmüş. Napolyon 1821'de öldüğü zaman, bu hayvan adaya geleli 52 sene oluyormuş. O vakit en aşağı 20 yaşında olduğunu kabul edersek bu meşhur kaplumbağanın şöyle iki asırdan beri yaşadığı meydana çıkar!

(Moris) Adası'ndaki kaplumbağa da yaşça bundan aşağı kalmamaktadır. On sekizinci asır ortasında (Moris) Adası'na getirildiği zaman hayli büyük olduğuna bakılırsa onun da yaşı her halde iki yüzden az olmamak lazım gelir. Fransızlar (Moris) Adası'nı İngilizlere terk ettikleri vakit muahedeye bu kaplumbağanın Fransızlara ait olduğuna dair ayrıca bir madde ilave edilmiş imiş... Bir kaplumbağanın muahedeye derç edilmesi dünyada ilk belki de son olarak görülmüş garabetlerindendir.

Çok yaşayan kaplumbağalar içinde en calib-i dikkat olanı, Bahr-i Muhit-i Kebir ortasındaki (Galapagos) Adası'nda bulunan cesîm kaplumbağadır.

1780 senesinde bu kaplumbağa bir balina avcısı tarafından yakalandığı zaman suratında 1701 tarihi ile İspanyolca bir isim mahkuk bulunuyormuş. Bunun,

vaktiyle bir fırtına esnasında gemisi batıp nasılsa bu adaya düşen bir İspanyol gemicisi tarafından kazıldığı muhakkaktır.

Kaplumbağayı tutan balina avcısı, hayvanı (Havai) Adaları kraliçesine hediye etmiş. 1918 senesine kadar kraliçenin hususi bahçesinde yaşamış. Bu tarihte İngiltere'ye getirilerek orada ölmüş... Bu kaplumbağa en aşağı bir hesapla 250 sene yaşamış ve bu suretle uzun ömürlü hayvanlar içinde belki birinciliği kazanmıştır!

(s. 14)

Gayet Makul!

Cemile Hanım'ın oğlu Sedat merak içinde idi, Perşembe günü akşam annesi ziyafet verecekti. Sedat ziyafetin ne demek olduğunu tamamıyla anlamıyor, annesinin babasıyla, hizmetçiyle, aşçı ile etten, tatlıdan, şuruptan bahsedişlerinin bütün kulak kesilerek dinliyordu, Perşembe akşamını dört gözle bekliyordu.

Perşembe akşamı Sedat annesiyle babası konuşurken dinledi. Cemile Hanım diyordu ki:

-Sedat'ı erkenden uyuturuz.

Babası da tasdik ediyordu:

-Elbette misafirlerle beraber temek yemesi hiç muvaffak değil.

Sedat'ın yüreğine indi. Hemen yerinden kalkarak anasının boynuna sarıldı.

Ziyafetten mahrum bırakılmaması için yalvarmağa başladı:

-Uslu uslu oturacağım, diyordu, hiç yaramazlık etmeyeceğim!

Sedat o kadar çok yalvardı ki, babası razı oldu. Cemile Hanım dedi ki:

Pekala, yalnız şu tembihimi unutma: sofrada Hüsnü Bey'in yanında oturacaksın, çok çirkin bir beydir. Sakın beyin burnundan bahsedeyim deme ağzını yırtarım.

Sedat ağzını açmayacağını, çirkin beyin burnundan bahsetmeyeceğini vaat etti.

Perşembe gecesini Sedat Hüsnü Bey'le annesinin ortasında oturuyordu. Uzun bir müddet çirkin misafirin yüzüne baktı nihayet sabredemeyerek annesine dedi ki:

-Kuzum anneciğim bu beyin burnundan nasıl bahsedeyim istiyorsun, burnu yok ki!

10 Bin Senelik Ağaç

Amerika, her şeyde değilse bile, birçok şeylerde dünya birinciliğini kazanmıştır. Dünyanın en zengin adamı Amerika'da, dünyanın en kuvvetli adamı

Amerika’da, hatta bir rivayete nazaran dünyanın en uzun sakallı adamı Billy yine Amerika’dadır.

Hal böyle olduktan sonra, dünyanın en ihtiyar ağaçlarının Kaliforniya’da yani Amerika’da olduğunu söylesek hayret etmezsiniz değil mi? Kaliforniya havası gayet iyi bir memlekettir. Toprağı gayet menbut ve mahsuldar olan bu kıtada, sekiz bin yaşında ağaçlar vardır! Sekiz bin yaşında bir ağacın boyunu, posunu biraz tahmin edebilirsiniz. Bunlardan bir çoğunun yüksekliği 130 metreyi geçmektedir. Geçenlerde ömrü tamam olan ve “orman babası” namıyla yad olunan bir ağacın boyu 137 metre imiş... Minare boyundaki bu ağacın 33 metre muhitindeki gövdesini el ele veren on beş kişi güç halle kucaklayabilirmiş!

Nebatat alimleri, tetkikat ve tecrübe neticesinde, bu ağaçların 8 ila 10 bin yaşında olduğunu söylüyorlar!

Bu hesaba nazaran Mısır firavunları ihramları yaptıkları zaman bu ağaçlar hayli ihtiyar imişler... Bunlardan birinin kökünde müruruzamanla tabii bir tünel açılmış... İki beygirli bir araba bu tünelden ferah ferah geçebiliyormuş!..

Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve idâm-ı iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 15)

Müşabakamıza Dair İzahat

Her nüshamızda üç müşabaka neşrediyoruz. Bunlardan biri şekil müşabakası, ikincisi resimli bilmece müşabakası, üçüncüsü muamma müşabakasıdır. Her müşabaka için bir kupon koyuyoruz. Bu kuponların hangi müşabakaya ait olduğu yazılıdır. Kâr’ilerimiz hangi müşabakayı hal ederlerse onun kuponunu hal varakasına rabt ederek göndermelidir. Kuponsuz müşabaka hali kabul edilmez.

Her müşabakayı doğru hal edenler arasında kur’a çekeceğiz her biri için (50) kâr’imize muhtelif mükâfatlar vereceğiz. Yani bir nüshada ayrı ayrı üç müşabaka mevcut olduğuna göre (150) kâr’imiz mükâfat kazanacak demektir.

Asıl büyük mükâfat müşabakaların serisi tamam olunca yani bizden on ikişer adet neşr olunca başlayacaktır.

Doğru hal edenlerin hepsi, gerek her nüshada çekilen kur'ada kendisine mükafat isabet etmiş olsun, gerek etmesin bu umumi ve büyük kur'aya dahil olacaktır.

Birinciye: Bisiklet!

İkinciye: Bir dürbün!

Üçüncüye: Bir fotoğraf makinesi!

Dördüncüye: Bir kol saati!

Beşinciden onuncuya kadar: Mükemmel bir yazı takımı! Vereceğiz.

Müsabakamızın birinci kısmı bu suretle bitmiş olacaktır. Bundan sonra müsabakaların ikinci serisi başlayacaktır ki onun için verilecek mükâfatı o zaman ilan edeceğiz. Gelecek nüshamızda, bu nüshadaki üç müsabakadan birine vereceğimiz (50) mükâfatın neler olduğunu haber vereceğiz

---

Birinci Müsabakamızın Mükafatı

Birinciden üçüncüye kadar:

Altışar aylık abone

Dördüncüden onuncuya kadar:

Birer lira mükafat.

On birinciden yirminciye kadar:

Üçer aylık abone

Yirminciden otuzuncuya kadar:

Birer büyük kitap

Otuz birinciden itibaren:

Faideli bir küçük kitap

Verilecektir.

Bilmece Hakkında İzahat:

Geçen nüshamızdaki bilmecelerin ne suretle hal edileceğine dair bazı kâr'ilerimizin tereddüt ettiğini öğrendik. Onun için tekrar şu izahatı veriyoruz:

Resimli bilmece müsabakamızda polislin kaç kişiyi takip ettiğini ve bunların nerede olduğu bulunacaktır. Şekil müsabakasında sekiz köşeli şeklin altındaki küçük çizgilerin hepsini kullanmak lazımdır.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Fakat günler geçtikçe yavru öyle büyüyordu ki nihayet zincire vurdular!

Efruz Bey onun önünde eğilmek istemedikçe arslan kuduruyordu!

Bir gün arslanı gören dostu Mahcup Bey'in ödü patlamıştı!

İşte o gün arslan bu yabancından çok ürkmüş ve hiddetle Efruz Bey'in eteğini dişlemişti! Bunun üzerine Mahcup Bey güç bela arslanı öldürmüştü!

Artık ondan sonra Efruz Bey'in hayvan merakı sönmüş, onun yerine içlerine saman doldurduğu sevgili dostlarının arasında kitap okumak ka'im olmuştu!

Efruz Bey bir gün gazinoda otururken, aklına dünyayı baştan başa dolaşmak arzusu geldi!

Derhal ertesi sabah, mütebaki ömrünü bilmediği memleketlerde geçirmek üzere bir vapura atladı!

Lakin zavallı Efruz Bey'in cebinde para yoktu. Halbuki buradan Yunanistan'a gitmek için laakal iki gün lazımdı.

-Mabadı gelecek nüshada-

Sayı 3 (18 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, s. 1-16)

[İhtiyar –Küçük efendi, akıllı bir çocuğa benziyor maşallah!. Söyle bakalım yavrum, şu karşiki dağları, bayırları kim yarattı?

Çocuk –Bilmiyorum efendi amca!. Biz bu tarafa daha iki gün evvel taşındık!!]

(s. 2)

Komünizm

Bir İsevi diğere dedi ki:

-Her yerde komünizm cereyanı vardır. Artık seninle varımızı yoğumuzu paylaşmalıyız, kardeş gibi geçinmeliyiz olmaz mı?

-Hay hay, neden olmasın.

-Mesela, iki atın varsa birini bana vereceksin.

-Maalmemnuniye.

-İki öküzün varsa, biri benim olacak.

-Elbette.

-Eğer iki tavuğun varsa birini ben alacağım.

-İşte bunu yapamam.

-Bir öküz, bir at veriyorsun da neden bir tavuk vermiyorsun?

-Çünkü ne atım var, ne öküzüm, fakat iki tane tavuğum var.

İyi Usul

Adil Efendi mektebe yazıldıktan sonra kulaklarından birine pamuk tıkamağa başladı. Geçen gün hocası sordu:

-Kulağın mı ağrıyor?

-Hayır efendim.

-Neden kulağına pamuk tıkadın?

-Dersim bir kulağımdan girdiği zaman diğereinden çıkmasın diye!

Korkusuz

Beyoğlu'nun büyük bir pastanesinde çalışan bir çırağa arkadaşı sordu:

-Müşterilere pasta getirirken içinden bir iki tane aşırıp yemez misin?

-O kadar cesaretim yok, yakalanırım diye korkuyorum onun için sadece yalıyorum!

(s. 3)

Dadılık Eden Bir Köpek!

Köpeğin ne kadar sevimli ve cana yakın bir hayvan olduğunu bu resim pek güzel gösteriyor... İngiltere'nin (Leyton) şehrinde hayırperver cemiyet, yurtsuzlara yardım için bir yetim yurdu tesis etmiş. Bu yurdun sevimli köpeği çocuklara adeta dadılık eder ve akşamları onları uyutmak için –bittabi dili döndüğü kadar!- ninni söylemeğe çalışmış!..

Küçük İrmak

Bir sahilde küçük ırmak,
Coşkun coşkun çağlayarak
Bir denize akıyordu.

Sahilleri nihayetsiz,
Azametli, büyük deniz
Bu ırmağa bir gün sordu:

Dedi: -Niye küçük ırmak,
Sabah, akşam çağlayarak
Bana doğru koşuyorsun?

Muhtaç mıyım suyuna ben?
Bir eksiğim var mı senden?
Niye böyle coşuyorsun?..

Cevap verdi küçük ırmak,
Dedi: -Sözüm dokunacak
Kibirlidir çünkü hûbun!

Bana nispet büyüsun pek!..
Bu kadar fakat içilecek
Bir damlacık tatlı suyun!
Orhan Seyfi

Debdebe!..

Ahmet, bir gün bir iş zemininde büroya girdi. Paltosunu kapının önüne asarak üzerine şu kartı iğneledi:

“Bu paltonun sahibi bir koluyla iki yüz elli kilo kaldırır. On dakikaya kadar avdet edecektir.”

İşini bitirip avdet eden Ahmet paltosunun yerinde bir kart buldu:

“Bu paltoyu alan saatte yirmi kilometre kat eden bir koşucudur. Avdet etmeyecektir!”

Futbolculara Müjde!

Kış geldi... Yakında karlar başlayacak! Ortalık buz tuttuğu zaman acaba futbol meraklıları ne yapacaklar? Fakat merak etmesinler, İngilizler onun da çaresini bulmuşlar. İskoçya'da bir futbol takımı buz üzerinde kızaklarla futbol oynamak usulünü çıkarmış... Geçen hafta zarfında bu futbol takımı tarafından oynanan bir maç pek tabii bir surette cereyan etmiş...

Hiçbir kaza vuku bulmamış. Yalnız oyuncuların birinin aşık kemiği kırılmıştır ki bu da hiçbir şey demektir!

(s. 4)

Canlı Kürkler Çoğalıyor!

Birinci sayımızda bir Fransız kadınının, yakalara konulan su samuru kürkü yerine, yakasında canlı bir su samuru taşıdığını ve bu suretle kendine hiç eskimeyen sıcak bir kürk temin ettiğini yazmıştık. Anlaşılan kadının bu keşfi daha birçok hemcinslerinin hoşuna gitmiş olacak ki bu sefer de şimal-i İngiltereli bir genç kız bu modayı başka bir şekilde tatbik etmiş ve evinde terbiye edip büyüttüğü bir tilkiyi kürk gibi yakasına oturtmuş. Derç ettiğimiz resime bakınız; şirin yüzlü tilki sevgili hanımından hiç ayrılmamasına vesile olan bu yeni vazifesinden çok memnun görünüyor...

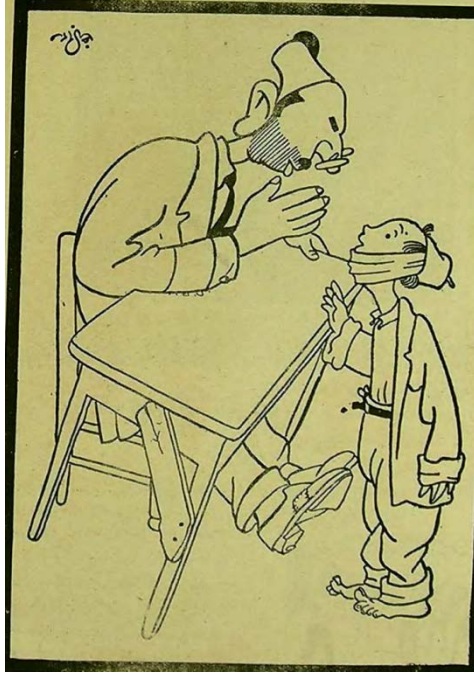
Canlı kürkler bu suretle tamim edecek olursa kürkçüler galiba dükkan yerine canlı hayvan kümesleri açmağa mecbur kalacaklar!

Canavarlara Kurban Gidenler

Hindistan için iyi, hoş bir memleket diyorlar; yalnız yılanı, akrebi, kaplanı olmasa!.. 1923 senesi istatistikleri bir sene zarfında vahşi hayvanlara kurban gidenlerin adedi hakkında müthiş rakamlar ihtiva ediyormuş. Bu yekun 24000 kişiye baliğ oluyormuş.

Hindistan yılanı kurban vermekte birinciliği kazanıyor: bir senede 20000 kişi!.. Sonra sırayla, kaplan 6000 leopar denilen diğer bir nevi kaplan 500, kurt 460, timsah 225, ayı 125 kişi itlaf ediyormuş.

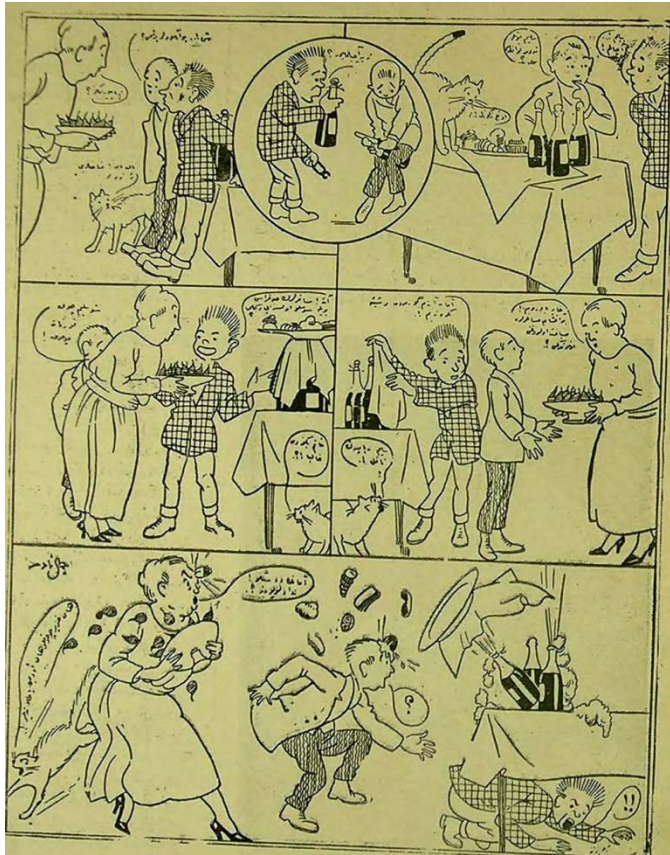
İş bittabi bununla kalmıyor. İnsanlar armut düşürmüyorlar ya! Onlar da bilmukabele birçok hayvan öldürüyorlar. Bir sene zarfında Hindistan'da 58000 yılan, 61100 leopar, 3200 ayı, 1900 kurt, 1800 kaplan öldürerek intikam almışlar! Bu hale nazaran Hindistan'da, orman gezintileri pek latif bir şey olmayacak!..

[Muallim –Oğlum söyle bakalım Anibal niçin Alp Dağlarının üstünden geçip gitti?!]

Talebe –O zaman daha tüneller açılmamıştı da ondan için efendim!.

(s. 5)

(s. 6)

Cenk Hayvanları

Fillerde Tekäüde... “Fillerin Askeri Tarihi”! - Bir Fil Muharebesi Tasviri.

Geçen nüshamızda cenk hayvanlarını anlatırken atlardan bahsetmiştik. Şimdi de biraz filleri anlatalım. Eski muharebelerde filin insanlara büyük yararlığı dokunmuştur. Filin yük taşımak hususunda kuvvetinden çok istifade edildiği gibi kocaman gövdesi, korkunç dişleri, rast geldiği mani’ayı kırıp deviren hortumuyla heybetli bir hayvan olması da, düşmanı korkutmak hususunda ayrıca işe yaramıştır.

Fillerin muharebelerde ne büyük bir rol oynadığını anlatmak için, Miralay (Armandi) isminde bir zatın bu hususa dair “fillerin askeri tarihi” unvanıyla kocaman bir eser yazmış olduğunu söylemek kafidir zannederiz.

Mamafih fillerin bazı muharebelerde faide yerine zararları dokunduğu da görülmüştür, mesela milattan 300 sene evvel Büyük İskender’in cezalılarından (Antagon), hasmı (Ümen) filleri yüzünden, kaybetmek üzere olduğu bir muharebeyi kolayca kazanabilmiştir. Harbin en şiddetli bir devresinde (Ümen)in ordusuna kösemelik eden büyük bir fil yaralanıp yere devrilmiş. Hayvanın acı acı feryadı, arkadan gelen fil sürüsünü ürkütmüş... Korkudan şaşkın bir hale gelen filler öteye beriye koşarak piyade askerinin çiğnemeğe başlamışlar... Ordu birbirine geçmiş! Fil yüzünden çıkan bu ani bozgun, (Ümen)in harbi kaybetmesiyle neticelenmiş...

Esasen fil, harbin tehlikesini her hayvandan fazla anladığı ve insan gibi korkuya hakim olamadığı için pek çabuk huylanır ve bu suretle huylanan hayvan zapt edilmez bir hale gelir. Bunun içindir ki Hindistan’da yaptığı muharebelerde fillere ağır toplar çektiren İngilizler, filleri cepheye fazla yaklaştırmamağa son derece dikkat ederler. Çünkü fil, kurşun vızıltılarının duyulduğu bir noktaya gelince ekseriya huylanıp orduyu kargaşalığa verir. Bu yüzden bozgun çıktığı tarihte nadir değildir.

Eskiler filin bu kusurlarını pekiyi anlamışlardır. Onun için Kartacalılar her sefere gidişlerinde “fil taburları”nı birlikte götürdükleri halde eski Yunanlılarla zavallılar harbe fil götürmekten daima çekinmişlerdir. Cihangir Büyük İskender’in filleri hakkında şu sözleri söylediği rivayet olunur:

“Ben kendi hesabıma bu hayvanları kullanmağa hiçbir zaman tenezzül etmedim. Düşmandan ziyade sahipleri için sefer olduklarını bildiğimden onları düşman üzerine yürütmekten daima çekinirim.”

Avrupalıların fillerden bu derece çekinmeleri belki hayvanı terbiye etmesini bilmemelerindendir.

(s. 7)

Filvaki, Afrika'dan gelen Kartacalı (Anibal) yaptığı muharebelerde fillerden pek ziyade istifade etmiştir.

Şimdi size fil ile yapılan bir muharebenin demek olduğu hakkında bir fikir verebilmek için meşhur Fransız hikayecisi (Gustav Flaubert)in (Salambo) ismindeki eski zamana ait bir romanından bazı parçalar nakledeyim. Derç ettiğimiz resim, anlatacağımız parçayı pek güzel tasvir etmektedir:

“... Bu sırada korkunç bir çığlık, halen acısı ve hiddetle koparılan bir kükreme duyuldu: Yetmiş iki fil, iki koldan, düşman üzerine yürümeğe başlamıştı. (Hamilkar) onları salıvermek için düşmanın bir yere toplanması beklemişti. Filleri yürüten Hintliler, ellerindeki mızrakları hayvanlara öyle derin batırmışlardı ki geniş kulaklarından kan akmağa başlamıştı. Sölgüne bulanmış hortumları, kırmızı yılanlar gibi dimdik şaha kalkmıştı; göğüslerine birer kalkan konulmuş, sırtları zırhlarla örtülmüştü; kocaman azı dişlerine kılıncı gibi keskin demirler eğlenmişti; daha korkunç bir hale gelsinler diye filler, biber, saf şarap ve ıtırdan yapılmış bir içki ile sarhoş edilmişlerdi. Boyunlarındaki çingirak tasmalarını sallayarak ilerliyordu. Sürücüler, fillerin sırtındaki kölelerden atılan oklardan korunmak için başlarını eğmeğe mecbur oluyorlardı.

Barbarlar bu hücumu iyi karşı koyabilmek için birbirlerine sıkıştılar. Filler bu insan kümesi içine giriverdiler. Önlerindeki insanları hortumlarıyla yakalayıp boğuyorlar, veya yerden kaldırıp başları üzerinden kulelerdeki askerlere uzatıyorlardı. Azı dişleriyle insanların karnını deşiyorlar, havaya fırlatıyorlardı.

Gemi direğinden sarkan ipler gibi bu dişlerden demet demet insan bağırsakları sarkıyordu. Barbarlar fillerin gözlerini oymağa çalışıyorlar, altlarına girip uzun kılıncılarını kabzasına kadar karınlarına soktuktan sonra ezilip ölüyorlardı. İçlerinde daha cesaretlileri fillerin kolanlarına asılıyor, üstünden yağın, alev ve ok yağmuru altında bıçağı ile kolanın kayışlarını kesmeğe uğraşılıyor; kolanlar kopunca, filin sırtındaki kamıştan kule taştan bir kule gibi yıkılıyor. Bu sırada önde giden fillerden on dört tanesi aldıkları yaralardan huylanarak geri dönüp ikinci safın üzerine yürüdüler. Bunu görünce filleri idare eden Hintliler makaslarının tokmaklarını yakaladılar, makası fillerin enselerine yerleştirip tokmakla şiddetli bir darbe indirdiler.

Ayrı gövdeli hayvanlar birbirlerinin üzerine yığılıyordular; ortada adeta bir dağ vücuda geldi. Ceset ve zırhlardan mürekkep bu küme üzerinde, gözünde bir ok saplı duran müthiş bir fil, ayağını taktığı zincirlerden kurtaramayarak akşam geç vakte kadar uludu, durdu...

Diğerleri, tıpkı adam öldürmekten haz alan fatihler gibi, deviriyor, kırıyor, cesetleri, enkazı çiğniyorlardır. Bir taç şeklinde çepeçevre etraflarını kuşatan mızrakları def etmek için ard ayakları üzerinde mütemadi devirler yaparak ilerliyorlardı. Kartacalılar kuvvetlerinin bir kat daha arttığını hissettiler. Harp yeniden kızıştı.”

Fillerin eski muharebelerde gösterdikleri bu harikulade yararlıkları rağmen bugünkü harplerdeki mevki’i hiç menzilesine inmiştir. Son muharebede, çelikten birer fil demek olan tankların icadı bu ürkek ve huylu hayvanı da askerlik nokta-i nazarından tekaüde sevk etmiştir!..

Yetmiş Sene Yaşayanlar

Son defa yapılan bir istatistiğe nazaran insanların arasında yetmiş sene yaşayanlardan binde kırk üçünü ilmiye sınıfı, binde kırkını çiftçiler, binde otuz üçünü ameleler, binde dokuzunu avukatlarla mühendisler, binde yirmi altısını muallimler ve yalnız binde yirmi dördünü doktorlar teşkil ediyormuş.

(s. 8)

Olmuş Vakalardan:

Ahrete Gidip Gelen Adam

Bir gün bir vapur yolculuğu esnasında dalgıçlardan bahsediliyordu, Marmara limanlarından birinde uzun müddet liman reisliği etmiş yaşlıca bir zat yaka silkerek dedi ki:

-Dalgıçlık mı?.. Büyük sözüme tövbe!.. Denizin dibinde dünyanın hazinesini bulacağımı bilsem yine yapmam!

Kaptan sordu: -Sebep?

O pek manidar bir surette başını sallayarak cevap verdi:

-Sebebini ben bilirim! Şayet benim gördüğümü siz de görseydiniz, bak dalgıç sözünü bir daha ağzınıza alabilir misiniz?

Birisi gördüğü şeyin ne olduğunu tahmin etmek istedi:

-Mutlaka bir dalgıç boğulurken gördünüz.

-Boğulmak bir şey mi efendim... Herif ahrete gitti de geri geldi!

Bu sözler vakanın neden ibaret olduğunu bize kafi derecede izah edememişti. Sorduk:

Adamcağız şu müthiş macerayı hikaye edince ona hak vermekte tereddüt etmedik...

-“(...)de liman reisiydim. Bir gün şiddetli bir sis esnasında bir şileple büyükçe bir römorkör arasında şiddetli bir müsademe olmuş, şilep römorkörü fena halde zedeleyerek batırmıştı. Römorkör cihet-i askeriye ait olduğundan tahlisi için bahriye nezaretinden emir geldi. Aynı zamanda İstanbul’dan her türlü levazımı ile birlikte iki dalgıç gönderildi. Bir sabah hep beraber, kazanın vuku bulduğu noktaya gittik.

Dalgıçlar ilk seferde geminin vaziyetini öğrendiler. Öğleye doğru asıl ameliyata başlamak üzere denize indiler. Ben dalgıç gemisinde bulunuyor, makine ile sekiz kulaç derinliğindeki insanlara nasıl hava verildiğini seyrediyordum.

Birden bire makineleri idare eden yamaklar, dalgıçlardan birinin tehlike işareti verdiğini haber verdiler. Deniz dibinde istimdat eden dalgıç derhal yukarı çekildi. Camlı bakır başlığın vidaları çözümlenince, korkudan gözleri büyümüş, benzi sapsarı olmuş bir halde dalgıç, gördüklerini nefes nefese anlatmağa çalıştı... Fakat ağzından ancak şu sözler çıkabildi:

“-Murat’ı... Köpek balığı... Parçaladı! Gözümün önünde!..

Olduğumuz yerde donup kaldık. Hava borularıyla ipler yukarı çekildi. Filvaki gerek borular, gerek halatlar şiddetli sademe ile koparılmıştı. Yamaklar biraz evvel sandalda hissedilen şiddetli sarsıntının sebebini ancak o zaman anladılar.

Birden bire dalgıç avazı çıktığı kadar bağırdı:

-Bakın bakın!! Denizde bir şey yüzüyor! İnsan değil mi o?..

Derhal küreklere asıldılar. Filhakika Murat’ın cesedi suyun yüzüne çıkmıştı. Onu biraz sonra sahile çıkardık. Arkadaşları Murat’ın öldüğüne bir türlü inanmak istemiyorlardı. Zavallı adamın yüzünde ağır yaralar vardı. Arkadaşları kollarını, dilini çektiler. Bir çeyrek bela fasıla uğraştılar. Neden sonra vücudunda hafif bir ürperme oldu.

Dalgıç biraz sonra kendine geldi. Bir canavarın kendine nasıl saldırdığını,

(s. 9)

onu parçalamak için birkaç dakika uğraştığı halde muvaffak olamadığını bize anlattı.

Diyordu ki: -Denizin dibinde geminin teknesine dayanmış duruyordum. Bir aralık balıklarla diğer deniz hayvanlarının sürü ile benim olduğum tarafa koştuklarını, kayalıklara, öteye beriye kaçtıklarını fark ettim. Ortada korkulacak bir şey görmediğim halde hayvanların bir şeyden ürüp kaçtıklarını hissettim. Aradan çok geçmeden korkunun hikmetini anladım. Dehşetten tüylerim diken diken oldu. Balıkları kaçırın bu tehlikenin ne olduğu ilk bakışta anlaşıldı:

“En azgın cinsinden müthiş bir köpek balığı benden on metre uzakta durmuş beni gözlüyor, saldırmağa hazırlanıyordu. Kafir hayvan öyle akıllı ki... Benim gemi teknesine yaslandığımı görünce, avını kolay kolay ele geçiremeyeceğini derhal anladı. Tekne istediği gibi saldırmasına mani oluyordu. Ben de, halatımı Allah’tan sonra bu teknenin kurtaracağını bildiğim için kendimi bir kat daha gemiye yapıştıırıyordum. Bu esnada, hayvan çenelerini hafifçe açınca dişleri meydana çıktı. Ah o dişler yok mu!.. İnsan yalnız bu ağzı görse çıldırır! Canavar ne yapacağını iyice tasarladıktan sonra biraz yana döndü, bir ok gibi geminin kaburgasını sıyırttı.

“Hayvan benim hizama gelince ağzını açıp saldırdı, beni yakaladığını zannetti, halbuki tutamamıştı! Bu esnada çekilirken çıkan çatırtıyı işiterek titredim... Yaptığı yanlış manevradan dolayı fena halde hiddetlenen köpek balığı bu sefer başka bir plan tuttu. Beni gemiden ayırmak için, kuyruğunu tekne ile benim arama soktu, kuyruğun müthiş bir hareketi ile beni gemiden uzağa attı...

Bu sefer mahvedilmeğe iyiden iyiye aklım kesti. Üstümdeki dalgıç elbisesinin ağırlığına ve tabanımdaki kurşunlara rağmen suyun içinde yirmi metre kadar bir mesafeye atıldım. Bunun üzerine balık etrafında bir engel kalmadığını görünce doğruca üzerime yürüdü. Artık hareketleri bütün çevikliğini kazanmıştı.

Belimden yakalandığımı hissettim. Hayvan beni yıldırım süratiyle götürüyordu. Dişleri üstümdeki bakır zırh üzerinde kilitlemişti. İşte –evelallah!- hayatımı bu bakır zırhlar kurtardı. Canavar zırhı parçalamağa çalışıyordu. Delmek istediği maden üzerinde dişlerinin gıcırdadığını işitiyordum. Size o esnadaki halimi kabili değil anlatamam. Lakin insan en ümitsiz dakikalarda bile hayatından ümidi kesmiyor, canını kurtaracak bir mucize bekliyor. Üstümdeki bakır zırhı balığın ne kadar zamanda delebileceğinin kendi kendime hesap ediyordum. Fakat hamdolsun o anda kendimi kaybettim. Balığın şiddetli bir hareketi dışarıdan bana hava getiren boruyu koparmıştı. Şakaklarımın süratle çarptığını, gittikçe artan bir tazeyikin her tarafımı uyuşturduğunu hissettim. Başım adeta çatlıyordu. Beynimin içinde garip birtakım hayaletler oynaşıyordu. Gözlerimin önünden renk renk havai fişekler, çarh-ı

felekler uçuşuyor, alaim-i sema renkleri doğuyordu. Sonra kulağımın zarını patlatan müthiş bir gürültü oldu...

“Zavallı dalgıç bundan sonrasını bilmiyor! Fakat artık vakanın bundan sonrası karine ile de kolayca anlaşılabilir. Obur hayvan yakaladığı avı midesine indirmeğe çalışırken birçok dişlerini bakır zırha çarparak kırar. Çenesini zedeler. Hayvan, canı yanınca, yakaladığı avın biraz bayat (!) olduğuna hükmederek dalgıcı olduğu gibi bırakır; kendine daha taze bir yem aramak için başka taraflara gider!..

Liman reisi mu müthiş hikayeyi anlattıktan sonra bir kere daha yaka silkerek ilave etti:

-Dalgıçlık mı?.. Düşman başına!

Hacı Baba

(s. 10)

Arılar

Evvelki nüshamızda arılardan bahsedeceğimi söylemiştim. Şimdi size arıların niçin ve nasıl bal yaptığını anlatayım.

Bal Petekleri – Arıların adetleri karıncalarınki kadar mütenevvi değildir. Ne eserleri, ne ehli hayvanları, ne ekilmiş tarlaları mevcuttur. Lakin bizim için her şeyden kıymetli bir hüneleri vardır ki o da bal ve balmumu imal etmeleridir.

Arılar vahşet halinde bir ağaç kovuğunda barınırlar. Lakin insanlar kendilerine bir kovan hazırlayacak olursa ondan derhal istifade etmekten geri durmazlar. İşte bunu için pek muhtelif şekillerde kovanlar vücuda getirilmiştir. Arılar bu kovanlarda yetiştirilmeğe başlanmıştır.

Kovanda arılar birbirine muvazi bal peteklerinden çörekleri vücuda getirirler. Bu çöreklerin her biri iki sıra petekten müteşekkildir. Her petek altı vecihli bir menşur şeklinde yapılır. Her peteğin dibi birbirine müsavi üç muin şekliinden hasıl bitişik olan çehrelerin birer veçhinden teşkil eder. Bundan anlarsınız ki petekler için sarfi icap eden balmumu son derece tasarrufla idare edilmiştir.

Bu peteklerin her yerinde bir “sürfe” barınır. Fakat sürfe boyunca burası bal tepesi olur. Arılar petekleri bak ile doldurur, üzerini balmumu ile iyice örterler.

Her kovanda üç türlü petek vardır. Bu peteklerin büyüklükleri birbirinden farklıdır. Bu üç türlü petek üç türlü arıya mahsustur.

Şunu bilmeli ki bir kovanda üç türlü arı yetişir: Birincisi (arıbeyi) daha doğrusu dişi arı ikincisi erkek arı üçüncüsü amele arıdır. Balmumu amele arıların

karındaki boğumlardan levhacıklar halinde mütemadiyen sızar. Amele arı bunu ayaklarıyla yoğurur ve peteklere ilave eder.

Arılar Nasıl Bal Toplarlar?

Çiçeklerin içinde tatlı bir maya vardır. Arı bu mayayı emer sonra midesinden çıkararak petekleri doldurur.

Bundan başka arı çiçeklerin “gubar-ı tali” dediğimiz sarı tozları ve tomurcukları üzerindeki yapışkan maddeleri toplar bunları bal ile karıştırır. “gubar-ı tali” genç sürfelerin beslenmesine yarar. Bal da büyüklerin gıdası olur. Lakin arılar dışarıdan gıda toplayamayacak olurlarsa ancak o zaman bal yemeğe mecbur olurlar. Tomurcukların üzerinden topladıkları yapışkan madde rutubet almaması için peteklerin içerisine sıvanır veyahut bal çöreklerinin birbirine yapıştırmak için kullanılır.

Arılar Hangi Aletlerle İş Görürler?

Bütün bu işleri amele arılar görür. İşte bu kadar işi görmek için amele arıların bacakları diğer arılarınkine benzemez.

Bunların bacaklarında bir ufak çukurluk vardır. “Gubar-ı tali” bu çukurun içerisine doldurulur. Ayaklarının birinci parçası geniştir. Mustatil şeklindedir. Alt tarafı tüylüdür; tıpkı bir fırçaya benzer. Bu ayaklar bacağına üstüne doğru yatınca bir maşa haline geçer. İşte amele arı “gubar-ı tali”yi bu tüylere yapıştırır. Oradan bacağındaki çukura toplar. Arı çiçeklerden tatlı mayayı emerken “gubar-ı tali” tüylere yapışır. Bir taraftan da balmumu levhacıklarını karındaki boğumlarla toplar. Sonra çenesiyle petekleri sıvar.

Amele Arıların Vazifesi

Kovanlarda görülecek iş çoktur. Onun için amele arılar bu vazifeleri aralarında taksim ederler. Her fert ihtisası dahilinde çalışır. Lakin bu vazifeler ihtiyarlayınca değişir mi değişmez mi bilmiyoruz. Bir kısmı gıda toplamağa gider, bir kısmı balmumu toplar, yoğurur ve petekleri yapar. Bir kısmı sürfeleri besler ve onların idaresiyle kovanın emniyet ve asayişine bakar. Hatta bunlardan bir kısmı görürsünüz ki kovanın kapısında hem içeri girip çıkanlara bakar, hem kanatlarını mütemadiyen hususi bir tarzda hareket ettirerek cereyanlar husule getirir. Ve içerideki havayı tecdit eder. Görüyorsunuz ya arılar hıfzıssıhhaya ne kadar riayet ediyorlar!

Arıların (sürfe)si karıncalarinki gibi yumuşak, ayaksız, kendini beslemekten aciz kurtlardır. İşte amele arılar bu sürfeleri muhtelif tarzlarda besleyerek ya amele arı yahut

(s. 11)

arı beyi yaparlar. Sürfe hali beş altı gün devam eder. Şefire hali de on iki gün kadar sürer. En çok üç hafta zarfında bir sürfe mükemmel bir arı haline gelir.

Bir Kovandaki Teşkilat, Uğul

Bir kovanın nüfusu ilkbahar sonunda kırk bin arıya kadar çıkar. Son bahar başlangıcında erkek arılar amele tarafından öldürülür. Bunların iğnesi yoktur. Çalışmazlar. Her kovanda bir dişi arı (arıbeyi) vardır. Bir dişi arı ölünce yeni yetişen ilk dişi arı onun yerine geçer. Bu dişi arının ilk işi dişi arı olmağa namzet ne kadar sürfe varsa hepsini iğnesiyle öldürmektir.

Lakin ekseriya yeni dişi arılar zuhur eder. O zaman evvelki dişi arı hemen onu buldurmak ister, çok defa muvaffak da olur. Şayet muvaffak olamazsa ve kovanın nüfusu da çok olursa eski dişi arı yerini yeni açılan dişi arıya bırakır. Ve bir kısım arılarla birlikte kovandan uçar. Bu sürü bir ağacın dalına asılır ki işte buna: “Uğul” derler.

Sarıksız Hoca

Son Arzu!

İdama mahkum olan müvekkiline dava vekili der ki:

-Metin ol... Uzun bir seyahate çıkacaksın... Bir istediğin varsa söyle!

-Bileti gidip gelme alınız!

Köylünün Cevabı

Bir padişaha talimi yar oldu ibtida,

Akvam-ı hakim, keyfine ettirdi iktida.

Dünyayı aldı, bahta fakat minnet etmedi,

Zira o padişaha bu devlet de yetmedi.

İsterdi kimse kendine bigane kalmasın,

Azade bir nefes bile mümkünse almasın...

Her gün gezer, tecavüz eder mahremiyete,

İhsan ederdi yurdunu lütfen ra'yyete.

Herkes bu yolda lütfünü gördükçe kendinin

Derler sanırdı: Biz kuluyuz bir efendinin!

Bir gün, masal bu, kırdaki gezerken bu padişah
 Bir köylü gördü, elleri toprakla simsiyah,
 Pejmürde bir kıyafeti, yorgun edası var,
 Bir izbe, bir koğuk yeri... Muzlim, basık ve dar.
 Lakin cihana minneti yok; Hak, efendisi!
 Mülkünde padişah idi elbette kendisi

...

Sultan görünce köylüyü olmuştu münfa' il,
 Bulmuştu çünkü tavrını azade, müstakil.
 Celbetmek isteyip dedi: "Gel, bendem ol benim,
 Hep gördüğün bu yerlere sultan olan benim!
 İhsana gark eder büyütür, beslerim seni;
 Bil sade sen, cihanda veli nimetin beni!
 Gel bir sarayda yer vereyim, çok bu izbeden!"
 Reddetti köylü, sordu: "Bu fermanınız neden?
 İzbem benim; saray olamaz hiç benim yerim,
 Mülkümde hakim olmayı elbette isterim!
 Niçin esir olup kalayım, yurdum olmasın,
 Kim var ki kendi yurdunu pek şanlı bulmasın?
 Hürriyet isterim, bana lazım değil para,
 Ben müstakil hayatı değişmem saraylara!"
 Kızdı müstebid, dedi: "Ferman eder bugün
 Cebren çıkartırım seni dünya benim bütün!.."
 "Asla, diyordu köylü, bütün askerle sen
 Gelsen de karşı kor, yine çıkmam bu izbeden!"
 -Lakin ölürsün!...
 -Ah o zaman galibim yine!
 Tamim eder şerefle ölen çünkü kendine
 Bir mülk ve saltanat ki tecavüz mahâl olur
 Sen yerdesin, o, arşı tutar; Hakk'a yol bulur!

...

Râvi diyorki: Talihi dönmüştü devletin,
 Başlangıcıydı işte bu hüsrân ve nikbetin.
 Bir müstebid cihanın alır onca malını

Vicdana saldırınca hazırlar zevâlini!

Seraceddin

On Kişilik Bisiklet

Son zamanlarda Cemahir-i Müttehide'nin (Massachusetts) eyaletinde bir spor kulübünün azâsı yepyeni şekilde bir bisiklet yaptırmışlar. Bu garip bisiklete birbiri arkasına oturmak suretiyle on kişi binebiliyormuş. Her bisiklette olduğu gibi her biniciye mahsus bir çift pedal var. Ancak on kişiyi kaldıracak olan cesim bisiklet, ona göre hususi çelikten ve gayet sağlam olarak yapılmış. Muvazeneyi muhafaza etmek için aletin en aşağı saatte yirmi beş kilometre süratle hareket etmesi icap ediyor ve daha az süratle gidecek olursa derhal devriliyor.

Bazen doğru bir yolda tam hızla giderken sürati saatte doksan kilometreye çıkıyor.

Kâr'ilerimize bu süratin derecesi hakkında bir fikir verebilmek için, memleketimizde henüz bu kadar hızlı giden bir tren mevcut olmadığını söylemek kafidir.

(s. 12)

Sinema ve Spor

Son zamanlarda sinemacılar yaptıkları filmleri halka bir kat daha beğendirebilmek için ne yapacaklarını bilmiyorlar. Her gün başka bir yenilik göstermek gayretiyle aktörler bazen hayatlarını bile tehlikeye atmaktan çekinmiyorlar.

Bittabi böyle tehlikeli rolleri oynamağa memur edilen aktörler, adeta ölümle saklambaç oynamak mecburiyetinde kalıyorlar!

Her ne kadar bazı adi hilelere müracaat edilerek halka karşı mühim göz bağcılıklar yapılabiliyorsa da, asıl temsildeki maharetinden başka, şimendüfer korosundan trenin üstüne atlayan yağmur oluğuna tırmanarak yirmi yedi katlı bir binanın damına çıkabilen hızlı aktörler halkı daha ziyade cezp ediyor. Yani artık gözü açılan halk taklit ile hakikati pek kolay ayırt edebiliyor.

İşte böyle hokkabazlıkta mahir sinema artistlerinin pek kıt olduğunu takdir eden zeki bir sinemacı, dünyanın en muazzam sinema şehri olan (Los Angeles)da bir hokkabaz mektebi tesis etmiştir.

Mektebin dersleri pek ciddi ve pek ağırdır. Talebe her gün, damdan otomobile atlamak damdan dama sıçramak ve daha buna benzer tehlikeli talimler yapmaktadır. Mektebe girebilmek için, iyi yüzme bilmek, otomobil kullanmak, iyi ata binmek lazımdır.

Kayıt için mektebe müracaat eden şakirt evvela mektebin hekimi tarafından muayene olunur. Kalbinde hastalık olmadığı muayeneden başka ayrıca bazı tecrübelerle yoklanır. Haberi olmadan kulağının dibinde tabanca sıkılarak soğukkanlı olup olmadığı tahkik edilir.

Şakirt, bu tecrübe ve imtihanları muvaffakiyetle geçirdikten sonra derslere devama başlar.

Sinema mektebinde ara sıra hususi imtihanlar yapılır. Bu imtihanlarda aktörler, bilhassa mektebin müderrisi tarafından yazılmış piyeslerde kendi kuvvetleriyle mütenasip roller oynarlar.

Tahsil müddeti birkaç ay sürer. Mamafih talebenin yarısı zora tahammül edemeyip tahsili yarıda bırakmaktadırlar.

Ara sıra “kaza-i vefat” vakaları da oluyormuş! Esasen talebe mektebe kaydolanurken hayat sigortasına yazılmak usulden imiş!

Talebenin yarısı kadınlardan mürekkep. Cesaret hususunda kadınlar erkeklerden geri kalmıyorlar...

Senede üç defa umumi imtihan olur. Bu imtihanlarda Amerika'nın ve bütün dünyanın en büyük sinemalarının müdürleri hazır bulunmuş. Bittabi bu imtihanda birinci gelenler, bu sinema müdürleri tarafından yüksek maaşlarla derhal hizmete alınırlarmış.

Yalnız bu sakatlı mektebin teshil ücreti pek pahalı! Fakat bereket versin ki Amerikalılarda dolar bol... (Los Angeles) gazeteleri, bu garip mektebi açan şeytan adamın pek yakında büyük bir servet toplayacağını yazıyorlar. Koca müdür daha şimdiden müracaat eden talebeye: “Yer yok!” cevabını veriyormuş!

Acayip Hayvanlar!

İngiltere’de bir arabacının pek sevdiği bir atı var. Bir gün bir kaza neticesinde yaralanan bu hayvan sahibi tarafından hastaneye yatırılıyor! Diğer taraftan arabacının mini mini köpeği, sevgili kapı yoldaşını, şefkat ve teselliye pek muhtaç olduğu böyle bir yerde yalnız bırakmağa bir türlü kail olamıyor. Ve kaza gününden beri atın başı ucundan ayrılmıyor... İki kafadar yemeklerini bile beraber

yıyorlar! Ne yazık ki hayvanların birbirlerine karşı gösterdikleri bu vefakârlık biz insanlar arasında pek nadir görülüyor...

İki kapı yoldaşın hastanede baş başa çıkardıkları resmi kâr'ilerimiz ibretle seyretsinler!

(s. 13)

Ne Günlere Kaldık!..

Rivayet olunduğuna göre Amerika'da bir mahallenin evlerini yıkmadan, olduğu gibi, başka bir mahalleye nakletmek kabil oluyormuş... Böyle cüretkarane teşebbüsler Amerikalılara vergidir. Bu gibi işlerde yeni dünya adamları kadar atılgan olmayan Avrupalılar daha bu kadar ilerisine gidemiyorlar.

Bir binayı yerinden kaldırıp başka yere götürmek Avrupa'da ilk defa olarak Belçika'da tecrübe edilmiş ve bir şimendüfer istasyonu yerinden kaldırılıp başka bir yere götürülmüş.

Şimdi de Belçika'da bir kilise çan kulesinin yeri değiştirilecekmüş... Bu kilisenin tevessümüne lüzum görülüyor, bu da çan kulesi yerinden kalkmadıkça mümkün olamıyormuş. Bunun üzerine Amerika'dan hususi bir mühendis getirilmiş... Bu zat, bir hayli ölçüp biçtikten sonra bir proje hazırlamış ve projenin tatbikini de bizzat der ahdetmiş.

Bu iş büyük bir dikkatle yapılacak, çünkü –şaka değil!- koca kule 3000 ton ağırlığında... Yani 300 vagon kömür sıkletinde! 200 sene evvel inşa edilmiş olan bu kulenin boyu 40 metre, enliliği 10 metredir.

Amerikalı mühendis ameliyatın muvaffakiyetle yapılacağını iddia ediyormuş; Belçikalı meslektaşları da aynı fikirde imişler...

Sebebi Ne İmiş!

Bir zengin hastalanır. Vasiyetnamesini yazdırmak üzere mahalle imamını çağırır. Vasiyetnamesinde hizmetçilerine birer miktar para bırakır. En çok parayı yeni gelen hizmetçisine ayırdığını gören imam efendi sorar:

-Affedersiniz ama, niye yeni gelen hizmetçinize eski hizmetçilerinizden fazla bırakıyorsunuz?

Zengin şu cevabı verir:

-Çünkü yeni hizmetçim fazla çalmak için henüz vakit bulamadı!

Devekuşunun Yumurtası

Deve kuşunun yumurtasının sıklığı bir kilo üç yüz gramdır. İçi yirmi dört tavuk yumurtasının içine muadildir.

Hayvanları Deniz Tutar mı?

Kutb-u Şimali'de yaşayan beyaz ayılar müstesna olmak üzere bütün hayvanları az çok deniz tutar:

Öküz denizden az müteessir olur. Zürafanın, boynunun uzunluğuna bakılınca, denizden çok müteessir olacağı zan olunur. Zavallı beygir, denizden o kadar muzdarip olur ki bazen ölür. Maymun, ufak bir çocuk gibi denizden hasta olur. Fakat maymuna bir soğan verilecek olursa hemen iyi olur. Kaplanın hali pek şayan-ı dikkattir. Denizden her hayvandan fazla rahatsız olur. Geminin ufak bir sallantısına mukavemet edemez. Yere yatar ve müthiş pençesiyle karnını tırmalar, acınacak bir surette inlemeğe başlar. Fil de az çok denizden müteessir olur. Daha munis bir hal alır, idaresi kolaylaşır. Kedileri, köpekleri de az çok deniz tutar.

[Kadın -Yavrum siz güzel piyano parçaları satıyor musunuz?

Çocuk –Hayır efendim, biz piyanoları bütün satarız!..]

(s. 14)

Müسابakamıza Dair

Müسابakamıza uzak yerlerde bulunan bütün kâr'ilerimiz iştirakini temin için dördüncü nüshaya kadar gelen hal varakalarını kabul edeceğiz. Beşinci nüshadan itibaren sırasıyla her nüsha müsabaka neticesinde mükafat kazanan kâr'ilerimizin isimlerini neşre başlayacağız.

Bilmecelerimizi halleden kâr'ilerimizin hal varakalarını göndermekte acele etmelerini rica ederiz.

Resimli Dünya'yı Beğeniyor musunuz?

“Resimli Dünya” kendini küçük sevgili kâr'ilerine beğendirmek için hiçbir fedakarlıktan çekinmiyor... Kâr'ilerimizi memnun etmeği en mühim bir vazife biliyoruz. Kâr'ilerimiz, “Resimli Dünya”da gördükleri noksanları bize birer

kartpostal ile bildirecek olurlarsa işimizi kolaylaştırmış olacaklar... Kâr'ilerimizin bu mütalaalarından faydeli olanları sütunlarımıza geçirmeği vaat ediyoruz.

Erkekle Kadın Farkı

Vasati olarak erkek beyni (1400) gramdır, kadınların ise (1270) gramdır.

Mesut Bir Seyis

Tali dünyanın devlet kuşu en umulmadık bir zamanda, en umulmadık başların üzerine konuveriyor!

Misal mi istiyorsunuz? İşte size, İngiltere'de durup dururken 25000 İngiliz lirası kazanan bir at seyisi... Bir de bu parayı Türk lirasına tahvil edelim. Piyasa bugün 850 olduğuna nazaran 25000 İngiliz lirasının karşılığı 212500 Türk lirasıdır. Bu azim servete nail olan (Ernest BATERFET) isminde, yirmi dört yaşında bir at uşağıdır.

(BATERFET) yarışta birinci ikramiyeyi kazandıktan sonra, ertesi gün itiyadını hiç bozmamış, bir şey olmamış gibi atlarını talim ile meşgul olmuştur.

Bu mesut seyisin validesi oğlunun mesleğine aşık olduğunu ve seyislikten ölünceye kadar vaz geçmeyeceğini söylemiş... (BATERFET)e, ikramiye aldıktan sonra, birçok mektuplar gelmiş. Bu mektup sahiplerinden bir kısmı ihtiyaçtan bahsederek sadaka istemekte, bir kısmı da parayı faydeli bir surette kullanması için seyise akıl öğretmektedir.

(s. 15)

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1- Temizlik, sağlamlık ilminin (hıfz-ı sıhhat)ın temeli, ve her hastalığın en büyük düşmanıdır.

2- Her sabah muntazaman dışarı çıkmaya (def'-i tabî'yeye) kendilerini alıştıranlar ileride peklik çekmez ve (basur memelerine) uğramazlar.

3- Kışta (koca karılar gibi!) sıcak su ile yüz, el ayak yıkamağa alışan çocuklar, çabuk ihtiyarlar!

4- Afiyetini, sağlamlığını seven, soğuk suya muhabbet eder.

5- Kışın, en ziyade bademcikleri şişen çocukların, ya vücutları çok zayıf, kansızdır veyahut (açık ağız!) ile çok soğuk, nemli havayı boğazlarına doğru çekmektedirler.

6- Her köpeğin vücuduna, burnuna, ağzına ve bahusus salyasına dokunmayınız! Murdardır. (Kuduz) olabileceğini de düşününüz!

7– Soğuk bir yerden gelerek sıcak bir odaya girip oturacak iseniz, paltonuzu çıkarınız! Sıcak odadan dışarı çıkacağınız vakit paltonuzu giyip sokağa çıkınız! Vapurların sıcak “kamara”larına, (şümendüfer)in sıcacık (vagon)larına girilip çıkılırken bu yolda hareket etmeyenlerin çoğu, “nezle – öksürük – kırıklık” gibi keyifsizliklere yakalanırlar!

8– Çocuklar, gençler uykuları gelmedikçe yatağa girmemelidir.

9– Çocuklar! Sabahleyin uykudan uyanır uyanmaz yataktan kalkınız! Eğer tembellik edip kalkmazsanız, sinirlerinize uyuşukluk gelerek zayıflarsınız!

10– Son derece soğuk veya sıcak yiyecek veya içecek şeyleri ağzınıza koymayınız! Sonra dişleriniz çürür, ağzınız kokar (mide)niz hastalanır.

-Divan Yolu – Doktor

Hafız Cemal

[Çocuk –Büyükanne, senin gözlüğün çok mu büyültüyor?!

Büyükanne –Evet yavrum!

Çocuk –Öyle ise bana bir daha reçel verirken gözlüğü takma!]

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-ı iktidarın en etkili ilacıdır.

Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kurşuk şişelerde satılır. Divan Yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

GELECEK NÜSHAMIZDA:

FEVKALADE MERAKLI BİR HİKAYE NEŞREDECEĞİZ!

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Alem Seyahati

Akşama doğru Efruz Bey'in midesinde açlık ıstırapları başladı. Geminin mükemmel büfesine rağmen Efruz Bey aç kalıyordu.

Birkaç lokma yemek bulmak için oraya buraya başvurdu ise de hepsi boşa çıktı. Nihayet bir hava borusundan içeri girmeğe karar verdi.

Arpa ambarı aç tavuğun gözünü nasıl parlatırsa Efruz Bey de aşağıdan, geminin kilerinden gelen pastırma kokusuyla sarhoş olmuştu.

Allah'tan olacak; Efruz Bey'i kilere atlarken kimse görmemişti. Efruz Bey'in atladığı boru ile kiler arasında beş altı metroluk mesafe vardı.

Bu kadar yüksekte düşen ağır bir adamın kilerde çıkaracağı gürültüyü düşününüz! İşte bu sesi duyan bir miço derhal çarhçı başına haber verdi.

Bir de kiler kapısını açıp baktılar ki şişman, fesli bir adam hava borusunun altında hiç kıpırdamadan düşünüyor. Hatta nefes aldığı bile hissedilmiyordu.

Efruz Bey çarhçı başının suallerine hiç aldırmadı. Gittikleri yerde polise teslim etmek üzere Efruz Bey'i kilere kilitlediler.

Açlık sofuluğu bile bozdurur derler. Efruz Bey beş dakikadan fazla duramadı. Etrafını tecessüse, yiyecek bir şey aramağa başlarken...

Bu adres nazar-ı dikkatini celb etti. Hem bu çuvalın içinde de pastırmalar vardı. Uzun düşünmeğe lüzum görmeden...

-Mabadı gelecek nüshada-

Sayı 4 (25 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, s. 1-16)

[Çocuk –Görüyor musunuz büyükanne?. Dünden beri iki kilo eksilmişim!.
Büyükanne –A yavrucuğum unuttun mu; dün iki dişini çıkarttık ya?!]

(s. 2)

Resimli Dünyanın İcatlarından

Geçen sayımızdaki icadı bu nüshamızda otomobillerde de tatbik ediyoruz. Bu suretle, yani otomobillerin altına vaz' edilecek kuvvetli yaylar vasıtasıyla birçok maniler kolayca aşılabilecektir.

Pekmez**Bakkal ile Müşteri Arasında**

Müşteri – (Çanaktaki pekmeze parmağını batırıp yalayarak) Bu pekmez üzüm mü, yoksa dut mu?

Bakkal – Üzüm, efendim!

Müşteri – Ya... (Parmağını çanağa batırıp yalayarak) Kendi bağımın üzümünden mi yaptın, yoksa bağı başkasından mı satın aldın?

Bakkal – Kendi bağımın üzümünden!..

Müşteri – Peki... (Tekrar parmağını batırıp yalayarak) Bağ sana babandan mı miras kaldı, yoksa kendi paranla mı satın aldın?..

Bakkal – Babamdan miras kaldı!..

Müşteri – (Yine parmağını batırıp yalayarak) Okkası kaç kuruştur?..

Bakkal – (Artık sabrı tükenerek) Hele sen yalamanı bitir de, çanaktaki kalan pekmeze göre hesabı uyuşuruz!..

[Muallim – (İf'al) babının binası nedir?

Talebe – (Ahşap)tır efendim!]

(s. 3)

Orang-utanın Vatanı

Orman adamı – Niçin konuşmuyormuş? – Ağaçların ortasında bir köy

Dünya tuhaf bir tarih müzesine benzer; öyle yerleri vardır ki medeniyetin pek ziyade terakki etmiş olduğu şu asırda bile, sekeneşi, hayvanları, taşı toprağıyla

hala bundan 3000 sene evvelki halini muhafaza eder. Mesela Avustralya'da Hollanda müstemlekâtına gidiniz...

Hollandalıların oturdukları noktaları en ince manasıyla son derece medeni bulursunuz. Halbuki müstemlekenin en büyük adalarını teşkil eden (Sumatra) (Bruneo)da hal büsbütün başkadır. İnsan ayağı basmamış korkunç ormanlarında vahşi hayvanların cirit oynadığı bu adalarda iklim çok fena ve tehlikelidir. Hastalık korkusuyla içerilere girmekten çekinen Hollandalılar bu iki adaya medeniyet ve ümran namına bir şey götürmemişleridir. Bundan binlerce sene evvel yaşamış olan insanların ne şekilde olduklarını, ne tarzda yaşadıklarını, usullerini, adetlerini öğrenmek için, bugün (Burneo) adası içerilerinde oturan (Dayaka) Kabilesi'ni ziyaret etmek kafidir.

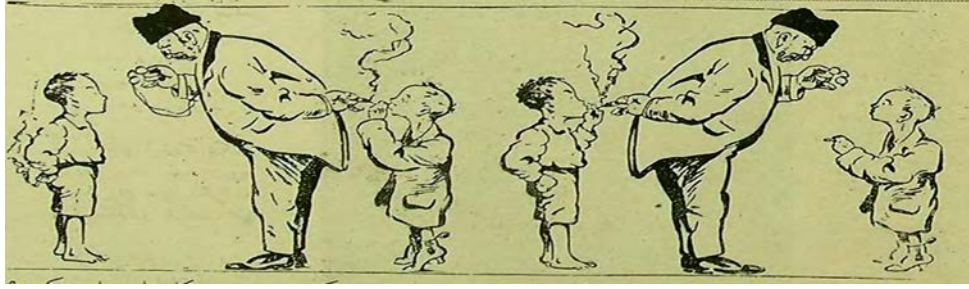
(Bruneo)nun hayvanları da insanları kadar gariptir. Yerlilerin "orman adamı" ismi verdikleri kocaman (orang-utan) maymununa yalnız (Burneo)da tesadüf edilir. Şekli itibariyle insana pek benzeyen bu hayvan, gayet keskin bir zekaya maliktir. Adanın yerli ahali (orang-utan)ın insan olduğunu, fakat çalışmaktan kurtulmak için kendisine hayvan süsü verdiğini ve bu sebeple konuşmadığını zannederlermiş!..

(Orang-utan) meyve ile beslenir, kendi halinde yaşar bir hayvandır. Fakat bir hücumu uğrayacak olursa iri azı dişleri, gayet keskin tırnaklarıyla korkunç bir düşman halini alır.

(Orang-utan) insanlar gibi hasmına sopa ile hücum eder veya onu müthiş taş yağmuruna tutar. Zeki hayvan toplu bir halde yaşamının, inzibat ve itaatin kıymetini takdir ettiği için sürüden asla ayrılmaz; her sürünün bir başı vardır, her maymun bu reisin emrine körü körüne itaat eder.

Asıl garibi orang-utanlar kendilerine gayet iptidai bir tarzda birtakım evler yapmasını bilirler. Yüksek ağaçların dalları arasına tahtalar koyup aralarını yapraklı küçük dallarla böler, üstünü tavan şeklinde örterler.

Orman adamları bu suretle kendilerine, vahşi hayvanların taarruz edemeyeceği emin ve mahfuz birer köy vücuda getirir.

[Çocuk –Sigaramı yakmaya müsaade eder misiniz?

Kalpaklı Bey –Hayır, çünkü senin sigara içmene razı değilim!

Diğer Çocuk –Bana müsaade eder misiniz?

Kalpaklı –Hayır, yaramaz, sana da müsaade edemem!]

(s. 4)

Zavallı Zengin Çocukları

Hani bilir misiniz, bazı çocuklar vardır; herkes, kaç yaşında olduğunu bilmediği halde:

-Yaşından çok fazla gösteriyor! der.

İşte bu da onlardan biri idi. Üstünde dar bir avcı ceket, kısa bir pantolon, zayıf, baldırsız bacaklarında yünlü spor çorapları, ayaklarında geniş burunlu ayakkabılar... Hâsılı tam bir sporcu kıyafetinde, cılız, ince uzun, şık bir erkek çocuğu idi. Her gün köpeğiyle birlikte, on birle on iki arasında Moda'da tesadüf ederdim. Bu uçuk benizli çocuk daima başı açık gezerdi. Takındığı azametli tavrıyla sanki vücudunun cılızlığını örtmek, gizlemek ister gibiydi.

Köpeğe gelince onda da, dünyadan usanç getirmiş bir insan hali vardı.

Bir gün nasılsa bir münasebet düştü... Bir şey söylemiş olmak için:

“-Köpeğinize siz mi bakarsınız, küçük bey?..” diye sordum.

“ -Evet ben bakarım... dedi. Çoktan beri perhizde... Ona yalnız çorba, ekmek, bir de zerzevat veririz...

“-Et vermez misiniz?

“-Hayır... Perhiz tutturuyoruz!

“-Niçin?

Çocuk sıksa omuzlarını silkti:

“-Bilmiyorum, perhiz tutturuyoruz!

“-Perhiziniz pek sıkı değil mi? Size böyle bir perhiz tuttursalardı herhalde memnun olmazdınız...

Çocuk kaşlarını çattı:

“-Ben et ağzıma koymam. Hekim izin vermiyor.

“-Hasta mısınız?

Çocuk kızarak:

“-Hayır, dedi. Fakat et yersem hasta olurmuşum. Onun için bana patates püresi, makarna... yedirirler...

“-Taze meyveleri de kaynatıp öyle mi yersiniz?

Çocuk hayretli gözlerini yüzüme kaldırdı:

“-Evet evet... dedi. Siz nerden biliyorsunuz?..

“-Bilmiyordum, fakat anladım... Benim sizin yaşınızda bir kızım var da...

“-Benim yaşımda mı?.. Ona da makarna mı yediriyorsunuz?

“-Makarna da yer, daha ziyade et yer, balık... portakal, yumurta yer... bazen hamur işi de yer!

“-Aman ne yapıyorsunuz? Kızınızı öldüreceksiniz...

Çocuk bu sözü söylerken elleri bitişirmiş, adeta bir kadın nine hali almıştı. Gülmekten katıldım.

İkinci defa kızardı:

“-Affedersiniz. Yemek vakti oldu... gidelim, dedi.

“-Acıktınız, değil mi?

Bu söz üzerine çocuğun hatırına makarnalar geldiği anlaşılıyordu. İçini çekti. Eliyle ağzını kapayarak esnememeğe çalıştı...

“-Hayır... dedi. Pek aç değilim! Allah’a ısmarladık efendim...

Çocuk makarnasının, köpek çorbasının başına gittiler.

Bu kibar aile kim bilir hangi mecnun bir doktorun akıllıca tavsiyelerine inanarak bu iki mahluku aç bırakıyorlardı. Onun için çocuk da, köpek de canından bıkmıştı. Her ikisi de zengin bir evde yaşıyorlardı. Fakat mesut değillerdi.

İçimde bila ihtiyar:

“-Zavallı zengin çocukları!” demekten kendimi alamadım...

Hamit Şefik

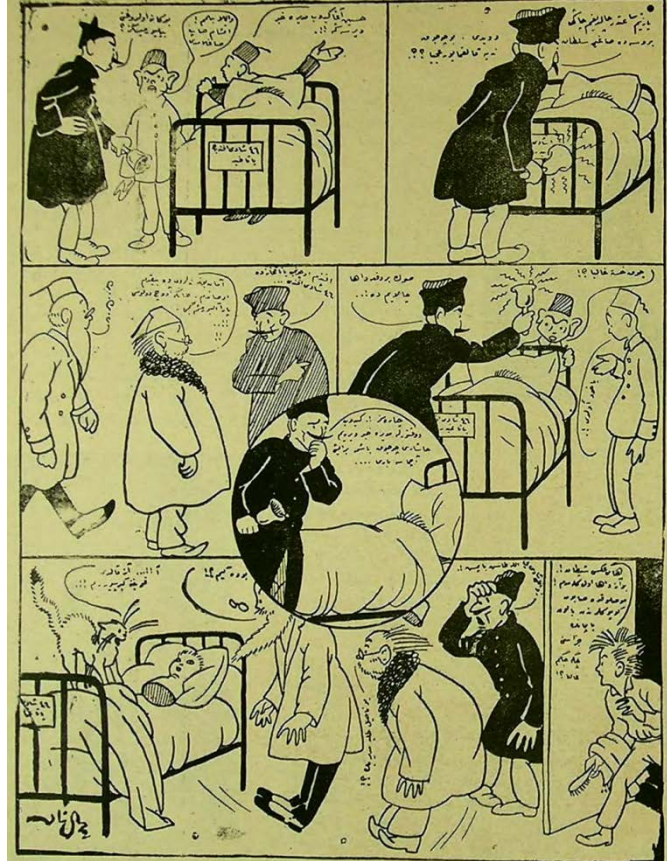
Şirin Bir Yavru

Avrupa’da bazı hayvan meraklısı kimseler, büyük şehirlerdeki mükemmel hayvanat bahçeleriyle kanaat etmeyerek kendi evlerinde hususi hayvan bahçeleri vücuda getiriyorlar. İşte şu mini mini arslan yavrusu, İngiltere’de bir belediye reisinin hususi hayvanat bahçesinde dünyaya gelmiştir. Yavru henüz iki aylık...

Yaşına göre çok gürbüz olduğu, kocaman pençelerinden belli: Ne de olsa arslan yavrusu!

(s. 5)

(s. 6)

Gülmek İnsanlara Mı Mahsustur?

Gülen Köpek! – Saksağanın Kahkahası... - Beygirler De Gülüyor!

Ta eskiden beri birçok müellifler gülmenin yalnız insanlara vergi olduğunu, hayvanların gülmek kabiliyetinden mahrum olduklarını farz etmişlerdir. Acaba hakikaten gülmek insanlara mı mahsustur? Hayvanların da insanlar gibi gülmekten nasibi yok mudur? İşte meraklı bir mesele daha...

Son zamanlarda yazılan fen kitaplarından bazılarını karıştıracak olursak hayvanları kendimizden aşağı görmek hususundaki gafletimize biz de bu yanlış faraziyeyle ilave etmek mecburiyetinde kalırız. Çünkü hayvanların bizim kadar çok olmamakla beraber herhalde güldükleri tahakkuk ermiştir.

Misal olarak küçük bir tazı yavrusunu ele alalım: Bu tazıya, resimde görüleceği veçhile, küçük hanımı tarafından bir şeker parçası gösterilecek olursa hayvan ön ayaklarını ileri uzatır, gözlerini şeker parçasına diker. Bu esnada üst

dudağı yukarı doğru gerilir; dişleriyle diş etleri meydana çıkar. Çeneleri, sanki şekeri kapmağa hazırlanmış gibi hafifçe aralanır. Burun kanatları genişleri, kulakları arkaya doğru yattığı için göz uçları biraz yukarı çekilir. Gözlerde tuhaf bir parlaklık hasıl olur. Hasılı hayvanın çehresi bütün manasıyla gülmeğe başlar.

Asıl garibi tazının bu hali, yalnız kendisine şeker verildiği zamana münhasır kalmıyor. Hanımı tarafından okşanıldığı, hatta kendisine “gül!” emri verildiği zamanlarda bile simasında aynı değişiklik hasıl oluyor. Köpeğin sahibi olan bu küçük hanım bu halin gülmekten başka bir şey olmadığını iddia ettiği gibi köpeğin yanında bulunanlarda bunu tasdikte tereddüt etmiyorlarmış...

Papağanın insan gülüşünü taklitte, ne çok muvaffak olduğunu hepimiz bilirsiniz. Fakat bu gülüş sırf bir taklitten ibaret olup içten kemle bir gülüş değildir. Fakat bazı kuşların tıpkı insan gibi yerli yerinde güldükleri de görülmüştür.

“Caka” isminde gayet zeki bir saksaganın sahibi bize şu câlib-i dikkat vakayı anlatıyor:

“Bir gün eve bir misafir gelmişti. Misafir kuşla şakalaşmak için, elindeki gümüş tığı göstererek: “Caka, sana bu tığı vermeyeceğim!..” dedi. Saksagan bir an tereddüt ettikten sonra, uçup misafir koluna kondu. Sonra bir aralık ufak dalgınlığından istifade ederek tığı tutan başparmağına uzun gagasıyla şiddetli bir darbe indirdi. Tığ yere düşünce derhal kapıp damın tepesine uçtu ve onu ağzından bıraktıktan sonra, tıpkı bir insan gibi, uzun uzun güldü. Kuşun, şaşkın bir halde bakakalan misafirle açıktan alay ettiği pek vazih bir surette görülüyordu.”

Aynı saksaganın birçok defalar yerli yerinde, karşısındakilerle alay eder gibi manalı manalı güldüğü sahibi tarafından naklediliyor.

Bu hal yalnız köpeklerde ve kuşlarda görülmüş değildir. Atlarında güldükleri vakidir. Mesela bir inşaat müteahhidinin beygiri, daha şekeri uzaktan görünce derhal sırtmağa başlarmış. Dudakları birbirinden ayrılır; ağız gerilerek iki ucu yukarı kalkar. Aynı zamanda göz kapakları uzayıp hafifçe kapanır; göz büsbütün başka bir ifade alır. Dişleri meydana çıkar.

Şimdi güldüğünüz zaman aynaya bakınız!..

(s. 7)

Aynı hallerin tamamen yüzünüzde hasıl olduğunu vazihaten görürsünüz.

Esasen bu tuhaf beygirin derç ettiğimiz resmine biraz dikkatle bakılacak olursa hayvanın cidden güldüğünü kabulde tereddüt etmezsiniz. Asıl tuhafı inşaat müteahhidinin beygiri, şeker sözünü işitir işitmez sırtımağa başlıyormuş...

Maymunların gülmesi hakkında meşhur İngiliz alimi (Darwin) gayet güzel müşahedeler kaydetmiştir. Maymun yavruları, sevdikleri bir adamın geldiğini gördükleri zaman, neşeli neşeli havlarlarmış. Bu esnada dudaklarının ileri doğru uzandığı görülürmüş. Küçük bir şempanze yavrusunun koltuk altları gıdıklanacak olursa hayvan tıpkı bir küçük çocuk gibi gevrek gevrek gülmeğe başlarmış. Yalnız maymun güldüğü zaman üst dişleri meydana çıkmazmış; insan gülüşü ile maymun gülüşü arasındaki fark da bundan ibaret imiş...

Saydığımız bu misaller, gülme hadisesinin sırf insanlara mahsus olmadığını pek güzel gösteriyor. Ancak, hayvanların insanlar kadar sık ve çok gülmedikleri de muhakkaktır. Esasen fazla gülmenin hem sıhate muzır, hem de etrafımızdakiler için müzi'c olduğunu düşünecek olursak bu hususta hayvanların bizden daha kamil olduklarını teslim mecbur oluruz.

Maymuna Sihirbaz Feneri

Usta seyrettiriyor halka sihirbaz feneri:

Biz de bir maymunu var öyle ki her bir hüneri

Seyredenler tarafından hemen alkışlanıyor,

İpte maymun yürüyor, raks ediyor, sallanıyor,

Atlıyor. Elde fakat değneği yok,

Ona halkın ne kadar rağbeti çok!

İsmi Cak, ustasının arkadaşı,

Oldu bir gün o da bir ustabaşı.

Fenerin sahibi bir davete gitmişti o gün,

Başiboş bekleyemez Cak; işe ziyade düşkün.

Fırlayıp çıktı bütün şehri gezip cem' etti,

Ne kadar varsa sokaklarda tavuk, hindi, kedi;

Birtakım manzaralar göstererek

O, bütün bunları eğlendirecek...

Sürüler geldi temaşa yerine,

Cak, hemen döndü misafirlerine;

Dedi: Hiç durmayınız, haydi hanımlar, bekler

Size eğlenceli, biç meseli bulunmaz bir yer

Gidiniz, seyrediniz; beş parasız, beş parasız!
 Kastımız varsa eğer bunda şereftir yalnız!
 Dizdi etrafına davetlileri,
 Getirilmişti sihirbaz feneri:
 Kapanıp pencereler sahaya zulmet çöktü,
 Yeni bir nutuk ile Cak ortaya diller döktü...
 Kastı efkarı belagatle uyandırmaktı,
 Fazl ve irfanına etrafı inandırmaktı.
 Esnetip herkesi, alkışlandı;
 Cak, o gün kendini dahi sandı.
 Camda bir resmi alıp taktı nihayet kenara,
 Bakınız, işte efendim, dedi, davetlilere:
 Başka bir yerde görülmemiş: Adem – Havva,
 Oturup eğleniyorlar... Bakınız bir de sema
 Ne güzel manzara: Bir yanda Güneş, karşısında Ay!
 Hele tarihi görün; resmi ne hoş: Vay,
 Vay, vay!
 İşte hayvanları Nuh'un... Ne kadar çok, ne güzel!
 Bir gören var mı bunun meselini bundan evvel?..
 Seyredenler bakıyorlardı açıp gözlerini,
 Görmüyorlardı fakat hiç birinin bir yerini.
 Vakıa sözle salon dolmuştu,
 Neyleyim zulmete gark olmuştu!
 Öteden bir kedi söylendi: Bırak, haydi lafi
 Ben ne yaptım, kuzum, görmüyorum etrafı!
 Bir köpek: Hiç görünen yok ki... dedi,
 Atılıp arka taraftan hindi:
 Şu muhakkak, dedi, bir şeyler var,
 Niye bilmem ki gözüm pek o kadar
 Seçmiyor levhaların cümlesini!
 Usta Cak, kesmedi asla sesini;
 Muttasıl cam takarak, anlatarak,
 Halka fikrince belagat satarak,
 Vakıa, gördüğü iş pek çoktu,

Fenerin lambası lakin yoktu!

Seraceddin

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Resmini Yaptıran Ölü!..

Tatlı bir Nisan güneşi, meşhur ressam (Hogart)ın çalıştığı odanın pencere camlarından süzülerek ressamın yapmakta olduğu tabloyu yaldızlıyordu.

Mamafih sanatkar çalışmıyor, yalnız önündeki resim sehпасı üzerinde duran tabloya ara sıra fırçasının ucuyla dokunuyordu. Yanı başında, o devrin en meşhur aktörü (Garik), geniş bir koltuğa gömülmüş ona tiyatro ilminin dedikodularından bahsediyordu.

Bir aralık (Hogart)ın uşağı içeri girip ressam bir misafir geldiğini haber verdi. Bu misafir sarayın kitapçibaşısı (Kokrel) çelebi idi. Odaya girince ressamı yere kadar eğilerek selamladı. (Hogart) iltifatla gülererek:

- Buyurun (Kokrel) Çelebi... dedi. Galiba resminizi yaptıрмаğa geldiniz?

- Sevgili ressam, resim yaptıрмаğa geldim... fakat kendi resmimi değil...

Bizim (Henry Filding)i tanırınız. Bu büyük müellifin bütün eserlerini topladım, bastırıyorum... Buna bir de resim ilave etmek istiyorum. İşte sizden bu resmi yapmanızı ricaya geldim...

- emriniz başımla beraber (Kokrel) çelebi, fakat bundan on sene evvel ölmüş bir adamın resmini nasıl yaparım?

- (Filding)in resmini hiçbir yerde bulamadım. Rahmetliyi siz pek iyi tanırınız. Onun için bu resmi bana ancak siz yapabilirsiniz! Hatta belki sizde vaktiyle yapılmış bir resmi vardır...

- Vefatından evvel (Filding)e gelip bana resmini yaptırmasını rica etmiştim. Fakat o ricamı pek güçlülle kabul etti. O zaman ancak bir kroki yapabiliştim... O da pek berbat bir şey oldu idi...

Kitapçibaşı yalvarmağa başladı:

-Krokiyi ikmal edin. Derhal bir kalıbını bastırır. Halk da hayran olur...

-Azizim, halkın hayran olması bana vız gelir! Bu resmin nazarımda beş paralık kıymeti yoktur. Ağırılığınca altın alabileceğimi bilsem yine onu buradan çıkarmam...

-Kitapçıbaşı ressamın ayaklarına kapandı, yalvardı, yakardı... Onu bir türlü yola getiremedi... Boynu bükük bir halde çıkıp gitti...

Bu müddet zarfında aktör (Garik) ağzını açıp bir lakırdı söylememişti. Misafir gittikten sonra kalkıp dostunun elini sıktı:

-Aşk olsun, (William) resmi vermediğine çok iyi ettin. (Filding)i ben de pek iyi tanırım. Resim ona benzemediği gibi senin de şanına layık değil... Fakat acaba yeni baştan bir resim yapamaz mısın?

-Azizim (Filding) öleli on sene oluyor... On sen dile kolay! Adamın çehresini nasıl hatırlarım!

- Hakkın var... Artık bu meseleyi bırakalım, olmaz mı?

Aktör bu sözleri söyledikten sonra arkadaşından müsaade istedi, çekilip gitti.

Ressam yalnız kalınca derin düşüncelere daldı. Böylece saatler geçip ortalık kararlaşmaya başladı. Bir aralık uşak odaya girip avizenin mumlarını yaktığı halde (Hogart)ın haberi olmamış uşak da efendisini rahatsız etmemek için ayaklarının ucuna basarak çekilmişti.

Birden bire bitişik salondan bir ses duyuldu:

-Hogart, Hogart!

Ressam titredi:

-Aman ya Rabbi... Bu ses... Bu ses...

(s. 9)

-Hogart, hogart!.. kapıyı açsana..

Ressam kapıya koştu... Açar açmaz tüyleri diken diken olarak geriledi. Karşısında beyaz bir hayalet gözlerini üzerine dikmiş kendisine dik dik bakıyordu.

-Beni tanımadın mı?..

Hayalet bu sözleri söylerken üstündeki beyaz kefeni açtı. Mai ceket, sarı ipek pantolon giymiş bir adam meydana çıktı...

Hogart, alnının terini silerek:

-Aklım fikrim sana emanet ya rabbi! Ya rüya görüyorum yahut deli oldum!..

Hayalet cevap verdi:

-Hayır (William)... Ne rüyadasın, ne de deli oldun!

-Demek sen... (Filding)!.. Öyle mi?

-Evet ben, (Filding)!

-Demek ölümler bazen böyle mezarlarından çıkabilirler öyle mi?

-Karşında daha uzun müddet durup sana iyi bir resmimi yaptırmadığıma zaten pişman olmuşum... Dünyada bari bir resmim bulunsun diye bu akşam mezardan kaçıp geldim... Fakat vaktim dar! Şimdi saat sekiz buçuk gece yarısı yerimde bulunmalıyım!..

Neye uğradığını anlamayan ressam bu mezar kaçkınının sözünden çıkamayacağını anladı. Ateş gibi yanan eliyle boya takımın yakaladı...

Hayalet, hiçbir şey olmamış gibi ayaklarını çaprastüvari kavuşturdu, ellerini kalçalarına dayayarak sağlığında mu'tâdî olan vaziyeti aldı...

Ressam, eskiden yaptığı krokiyi resim sehpasının üzerine koydu; müeddanın gösterdiği soğukkanlılık adamcağızı alt üst etmiş, heyecanından boğulmak derecesine getirmişti. Bir kelime bile söylemeden deli gibi çalışmağa başladı.

Fırça muşamba levha üzerinde dolaştıkça, eski resmin donuk simasına hayat geliyor, benzeyiş gittikçe göze çarpacak bir şekil alıyordu. Nihayet ressam eserini uzaktan seyir için geriye çekildi. Heyecanla titreyen sesiyle:

-Bu tablo benim en güzel eserim olacak!

Bu sırada asma saat ağır ağır on ikiyi vurmağa başladı. (Filding)in hayali derhal yerinden sıçradı; gayet laubali bir tavırla:

-Eh... Artık benim kaçma zamanım geldi. Beni hoşnut ettin (William), Allah da senden hoşnut olsun! dedi.

Fakat tam bu sırada hayaletin çehresi birden değişti... Ressam bir çılgılık kopardı:

-(Garik)!.. Sen ha! Bana oyun, öyle mi?

-Evet benim (Hogart)... İyi benzetebildim mi?..

O devrin en büyük aktörlerinden olan (Garik) taklit yapmakta son derece mahir olduğu gibi yüz değiştirmekte de pek ziyade muvaffak olurdu. Arkadaşına (Filding)in resmini yaptırmak istediği için derhal ölmüş müellifin kıyafetini giymiş, sesini taklit etmiş, bu suretle arkadaşını tamamıyla aldatabilmişti.

Resim ertesi gün kitapçıbaşına götürüldü. Adamcağız ressamın muvaffakiyeti karşısında donup kaldı. Ressama istediği parayı verip resmi satın almak istedi ise de ressam tabloyu satmadı. Ancak kopyasının alınmasında müsaade etti.

İşte bugün (Filding)in kilisesinin süsleyen resim ancak bu vaka sayesinde yapılabildiği...

Hacı Baba

Tayyareden Atlıyorlar!

Tayyarenin görünür görünmez kazalarına çare bulmak için birçok tedbirler düşünülür. Bundan biri de “paraşüt” denilen sukut şemsiyeleridir. Tayyareci tayyareden atlarken bu şemsiyenin iplerini sımsıkı bele bağlamış bulunur; şemsiye bu şekilde düşmeye başlayınca içine hava dolarak açılır ve tayyarecinin yere yavaş yavaş inmesine sebep oluyor. “Kazalı iş!..” diyorsunuz, öyle mi?

Bilakis kaza ihtimali hemen tamam edilmiş... Amerika'nın (Ohio) hükümetinde geçenlerde pek meraklı bir (paraşüt) müsabakası yapılmış, bu müsabakaya üç tayyare iştirak etmiş.

Tayyarelerden atlayan paraşütlü adamlardan ikisi bir müddet bilâ arıza müsabaka meydanına inmeğe muvaffak olmuş. Üçüncüsü ise kendini rüzgara kaptırmış ve ancak 600 metre ötede yere inebilmiştir.

(s. 10)

Hayvanlar Yuvalarını Nasıl Bulurlar?

Evlerine Dönen Hayvanlar. – Arılara Dair Birkaç Meraklı Misal. – Karıncaların Sırrına Akıl Ermiyor!

Hepiniz bilirsiniz ki hayvanlar, evlerinin, yuvalarının yolunu bulmak hususunda harikulade bir kabiliyete maliktirler. Zeka itibariyle hayvanatın çok fevkinde olan insanlar, cihet tayinine gelince onlardan çok aşağı kalırlar. Asıl garibi, bu hususta en kabiliyetsiz olanlar medeni insanlardır. Mesela, Afrika ormanlarında kaybolan bir Avrupalı seyyah, yolunu elindeki mükemmel pusula aletine rağmen, yolunu bir türlü bulup çıkaramaz. Halbuki bir zenci girdiği ormanın ne kadar acemisi olursa olsun, yolunu bulmakta bu kadar müşkülât çekmez. Mamafih onlar da yol bulmak hususunda bir hayvana nispetle pek aciz kalırlar.

O halde hayvanları sevk-i idare eden bu esrarengiz kabiliyetin esası nedir? İşte bu hasbıhalinizde bu karanlık noktayı aydınlatmağa çalışacağız.

Herhangi bir sebeple evden uzaklaştırılan hayvanların başıboş bırakılınca geri geldiklerini hepimiz görmüşsünüzdür. Kedi köpek gibi bazı hayvanlar otomobil, araba gibi vasıtalarla alışkın oldukları evden pek uzaklara götürüldükleri halde günün birinde oldukları yerden kaçıp eski evlere geldikleri her gün görülen vakalardandır. Hayvan alışkın olduğu eve kavuşabilmek için hiç bilmediği yerlerden geçer, hatta bazen kat ettiği yolun uzunluğundan zayıflar, mecalsiz düşer. Harb-i Umumi esnasında bunun pek canlı misallerine tesadüf edilmiştir. Süvarisini kaybeden birçok

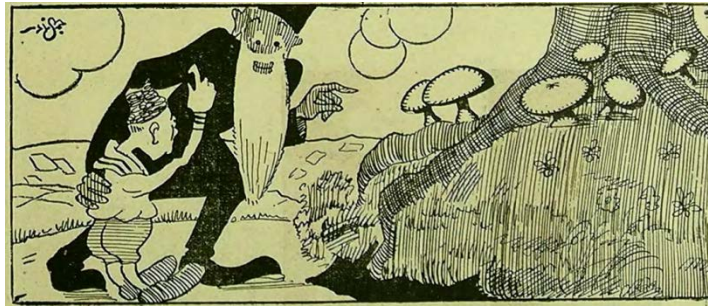

atların harp meydanlarından kaçıp uzun mesafeler kat ederek köylerine geldikleri çok görülmüştür. Hatta bazı atlar; muharebe esnasında harap olup nam u nişanı kalmamış köylerini şaşırmadan bulmuşlardır.

Bütün bu misaller şayan-ı dikkat olmakla beraber en meraklı müşahedeleri arılarda ve aynı kabileyeye mensup diğer böceklerde bulacağız.

Arıların çiçeklerden bal toplamak için kovanlardan çok uzaklaştıklarını ve kâfi derecede bal yüklendikten sonra, sanki havada esrarengiz bir yol takip eder gibi hiç şaşırmadan yine kovanlarına döndüklerini bilmeyen yoktur.

Bu hayali yol bazen pek uzun olabilir. Nitekim “Yung” (?) esnasında Cenevrelî bir alim, yaptığı bir tecrübeye birkaç arı tutup kutuya koymuş, kutuyu kovandan altı kilometre uzağa götürmüş. Avdetlerinde onları tanıyabilmek için arıları renkli tuzlarla boyadıktan sonra salıvermiş. Bir saat

[Büyükbaba –Oğlum bak, mantarlar böyle rutubetli yerlerde yetişirler!
Çocuk –Onun için mi böyle şemsiyeye benziyorlar, büyükbaba?.]

(s.11)

zarfında salıverilen yirmi arıdan on yedisinin kovana dönebildiği görülmüş.

Bu hususta yapılan müte’addid tecrübeler neticesinde hayvanın, yuvasını bulabilmesi için, civardaki birçok şeylere nişan koyduğu, hatta yuvanın şeklini bile iyice zihnine yerleştirdiği sarahaten anlaşılmıştır.

Yavru arıların misali bu ciheti pek güzel ispat eder. Filhakika yavru arılar bilhassa ilk çıkışlarında, biraz uzaklaşınca derhal geri dönüp yine uzaklaşırlar. Kovan civarında tesadüf ettikleri şeyleri iyice akılda tutabilmek için bir müddet kovanın etrafında daire çizerek dönerler ve daireyi yavaş yavaş büyütürler uzaklaşırlar.

Arı kovanında yok iken kovan civarında bulunan bazı şeyler değiştirilecek olursa arının yuvasını bulmada derhal güçlük çektiği yapılan tecrübelerde görülmüştür. Bilhassa Profesör (Boviev)in şu tecrübesi pek şayan- ı dikkattir:

Yuvasını daima kumlu sahalarda yapan (Bembeksi) isminde bir nevi arı, sinek avlamak için pek uzak mesafelere kadar gider ve avdetinde yuva yaptığı deliği bulmada büyük bir isabet gösterir.

Tecrübeyi yapan zat, bu yuvaya elini sürmeden civarında duran beyaz bir taşı kaldırıp 20 santimetre öteye koyar.

Biraz sonra hayvan geri döndüğü zaman kendi yuvasına değil, onun tam 20 santimetre ötesindeki diğer bir yuvaya iner. Bundan da anlaşılıyor ki hayvanın yolunu bulmasına yardım eden cihet geçtiği yerlerde tesadüf ettiği şeylere zihnen işaret koymasındır. Bu itibarla böceklerin, doğru yolu bulabilmek için sahil kenarlarını gözleyen gemicilerden hiç farkı yoktur.

Aynı hayvan üzerinde yapılan ikinci bir tecrübeye, bu sefer taşa dokunulmayarak yanı başındaki bir ot demeti olduğu yerden kaldırılmış böcek geri geldiği zaman taşın üstünde şaşkın şaşkın uçtuktan sonra uzaklaşmış, yine gelmiş; hasılı yuvasını neden sonra pek güçlkle bulabilmiş...

Profesör (Yung) tarafından yapılan diğer bir tecrübe meseleyi vazıh bir şekle koymuştur. (Yung) 6 kilometre mesafeden kovanlarına dönen arıları bu sefer Cenevre Gölü üzerinde 3 kilometre mesafeye götürmüş. Mesafe daha yakın olduğu halde zavallı hayvanlar nişan koyacak bir şey bulamadıkları için yuvanın yolunu bir türlü bulamamışlar!

Bu misallerden anlaşılıyor ki böceklerin yuvalarını bulmalarıyla bizim akşamüstü eve dönmemiz arasında bir fark yoktur. Onlar da bizim gibi geçtikleri yerleri hatırlarında tutup yine aynı yolları takip ederek evlerine dönerler. Lakin tetkikata devam edilecek olursa meselenin görüldüğü kadar basit olmadığını anlarız.

Mesela karıncaları ele alalım. Bu küçük hayvanların hareketini tetkik eden (Bet) isimdeki alim, onların daima aynı muntazam yolları takip ettiklerini görmüş ve bu yolları zemin üzerinde bıraktıkları izler sayesinde bulduklarına hükmetmiş...

Bunun üzerine bu alim karıncaların yolu üzerine, resimde gördüğümüz gibi 1, 2, 3, işaretli ince uzun tahtalar koymuş. Bu tahtaların sol taraflarına -, sağ taraflarına + işareti yapmış. Karıncalar hiçbir şey olmamış gibi bu tahtaların üzerinden geçmişler.

Alim, + ve - işaretlerinin sırasını bozmaksızın tahtaları 3, 2, 1, şeklinde dizmiş bir başkalık görülmemiş. Karınca alayı şaşırmadan yoluna devam etmiş... Sonra + işaretleri sola, - işaretleri sağa gelecek surette 2 ve 1 rakamlı tahtalar birbirinin yerine koyulunca karıncalar alt üst olmuşlar!.. Hayvanlar evvela +

işaretinde durmuşlar, helezon şeklinde etrafında dönmüşler, hasılı pusulayı adamakıllı şaşırılmışlar...

Şayet tahtalar aynı hat üzerinde dizilmeyip de karışık konulunca karıncalar yine yolu kaybetmişler, resimde göreceğiniz veçhile daima – işaretinden + işaretine doğru yürüyerek ters yüzü bir istikamet takibine başlamışlar... Karıncalara bu hareketleri yaptıran esrarengiz kuvvetin ne olduğuna henüz akıl erdiremiyoruz; ancak onları hayretle uzaktan seyrediyoruz.

Çin’de Kurdeleciler Buhran İçinde!..

Çin’de cumhuriyet idare ilan edilmesi üzerine ipek kurdele imal eden fabrikalar müthiş bir işsizlik buhranına yakalanmış... Ne münasebet, diyeceksiniz değil mi?.. İzah edelim:

Çinli resimlerinde belki dikkat etmişsinizdir; erkekler, bizde bazı kadınların yaptığı gibi, saçlarını ipek kurdelelerle örüp arkalarına sarkıtırlar... Halbuki Çin’de cumhuriyet ilan edildikten sonra ekseri erkekler daha asrî olmak için saçlarını kestirmek lüzumunu hissetmişler... Bu suretle kabak, kurdele fabrikacılarının başına patlamış? Kurdela ticareti kökünden sarsılmış...

Bu hal karşısında zavallı kurdelaacılar (Pekin) hükümetine müşterek bir istida yazıp dertlerini dökmüşler ve hiç değilse zararlarının bir kısmını telafi etmek üzere kendilerine bir miktar iane verilmesinin istirham etmişler!

Kurdelaacıların ağlayıp sızlamakta yerden göğe kadar hakları varı: Çünkü saçlar kesilmeden evvel, Çin’de senevî 20 milyon dolarlık yani bizim paramızla takriben 38 milyon liralık ipek kurdela sarf ediliyormuş!..

Şunu da ilave edelim ki Çin, dünyada en çok nüfusu olan memleketdir.

(s. 12)

Çin’de Hekimlik Ne Halde?

Çinliler vaktiyle medeniyete çok hizmet etmiş, müterakki bir millettir.. Mesela bugün açık denizlerde gemilere yol gösteren pusula aleti bir Çin icadıdır. Bundan başka top barutunu, banka kaimesini, matbaayı icat eden yine Çinlilerdir.

Fakat medeniyetin birçok şubelerinde büyük bir istidat göstermiş olan Çinliler, her nedense, hekimlikte hiçbir muvaffakiyet göstermemişler... Bu zavallılar hala, en mühim dertleri tedavi için kaplan tırnağından, gergedan boynuzundan, kurt gözünden ve daha buna benzer en münasebetsiz şeylerden saçma sapan ilaçlar yapıyorlarmış!

Bunun için Çin’de büyük ecza tacirleri, “ilaç” tedarik etmek üzere Hint-i Çinî’ye avcılar (!) gönderir, yukarıda saydığımız şifalı (!) canavarları vurdururlarmış... Çinlilerin bu âdetini bilen Hint-i Çinî ahalisi vurdukları hayvanların dişlerini, boynuzlarını saklayıp köy köy dolaşan ecza tüccarı acentelerine yüksek fiyatlarla satarlarmış.

Bilhassa geyik boynuzu eczacılar arasında çok makbul imiş.. Bundan yapılan bir tuz bazı göğüs hastalıklarında kullanılmış.

Mamafih bütün bu ilaçlarla hastalık tedavi edilemeyeceğini pekala tahmin edebilirsiniz. Fakat hekimleri onun da kolayını bulmuşlar: Bir hasta tedaviden sonra, iyileşmeyecek olursa koca doktorlar kabahati cinlere, perilere yüklerlermiş!

Fakat Çin yavaş yavaş terakki ediyor, artık hekimlik de yakında bu doktor taslaklarının elinde oyuncak olmaktan kurtulacak.

1922 senesinde dünyanın en büyük zengini Amerikalı (John Rockefeller), mühim bir iane vererek Çin’in payitahtı olan (Pekin)de mükemmel bir tıp darülfünunu açtırmış. Avrupa’dan gelme meşhur doktorlar burada hocalık ediyormuş. Fakat bu mektebin muktedir Çinli doktorlar yetiştirmesi için daha epeyce beklemek lazımdır.

Derç ettiğimiz resimlerden birisi bir Çinli dişçi kabinesini, diğeri de bir doktor muayenehanesini gösteriyor. Dişçinin yanında aletten eser görülüyor. Esasen dişçi yalnız diş çekiyor ve dolgu yapmak veya kuron takmak gibi işlerle meşgul olmuyor.

Çin’de seyahat edenler böyle doktorlarla dişçilerin serbest bir surette icra-i sanat (!) ettiklerini ve müşteri bulmakta da sıkıntı çekmediklerini söylüyorlar...

(Şiir)

“Küçüklerin Kitabı”ndan

Kadın – Erkek

Sen erkeksin, ben kadını;

Senin kolun, kanadını!

Senin bileğin kuvvetli,

Benim yüreğim şefkatli.

Yarın, sen olunca asker

Yuvanı bana terk eder,

Düşmana karşı durursun!

Memleketi korursun!

Yaralanırsan... Ben varım,
 Gelir yararı sararım.
 Benim, sana karşım hükme;
 Senin, bana tahakküme
 Hakkımız yok... Müsaviyiz,
 Aynı kıymeti haviyiz.
 Öyleyse verip el ele;
 Geçinelim güle güle.
 Ne üzeyim seni nazla,
 Ne sen bana kurul fazla!..
 Orhan Seyfi

Kıymetli ve Nadir Şeyler

Dünyada en kıymetli ve nadir şeylerin hükümdarların elinde olduğuna şüphe var mıdır? Tebaasının malını, canını istediği gibi tasarruf eden bu müstebitler asırlardan beri kıymetli, nadir ne bulmuşlarsa saraylarına doldurmuşlar. Bu eşya nesilden nesile intikal ederek zamanımıza kadar gelmiştir. Bu meyanda olmak üzere İran şahının babasından kalma bir sigara ağızlığı vardır ki kamilen elmas, yakut ve zümrütlerle müzeyyendir. Bugünkü kıymeti altın frank olarak (iki milyon beş yüz bin) franktır. Şahın taşıdığı kılıç ise (yirmi bin) frank kıymetindedir. Bundan başka Fas sultanının kül ağacından yapılmış bir piyanosu vardır ki bunun kıymeti de (yüz bin) franktır.

(s. 13)

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1 –(Vapur), kömür ile, (otomobil), (benzin) ile nasıl koşarsa insanın vücudundaki (fabrika) da iyi yemek ve içmek ile öyle hareket eder, koşar.

2 –Kışta yağlı, şekerli unlu (nişastalı) yiyecekler, vücudumuzdaki (makine)nin kömürü gibidir.

3 –İnsan kışın ne kadar kuvvetli, yağlı, şekerli, unlu yiyecek yerse, o nispette üşümez!

4 –İnsan aç kalırsa, çifte çifte fanila giyse yine üşür, vücudu o kadar ısınmaz. Halbuki bol bol yiyip şurup, pekmez, tatlı yerse, bir ince fanila ile bile gezse yine üşümez.

5 –Ateş kışın en sevimli bir meyvesidir, bir manzarasıdır. Fakat bu zehirli meyveyi çok yakından sevmeyiniz!

6 –İyi yanmamış kömürün mavimtırak alevi, insanı kurşun gibi öldüren bir zehirli meyvedir.

7 –İyi yanmamış kömürün zehrini almak için, bazı evlerde (limon, portakal) kabuğu atarlar! Bu fikre asla aldanmayınız! Limon kabuğu zehri almaz.

8 –İyi yanmamış kömürün öldürücü zehrini almak için yalnız açık ve temiz havada bir müddet bırakarak iyice yakmaktan başka çare yoktur.

9 –Soğuğa karşı vücudu en ziyade ısıtan yünlü elbisedir.

10-Müslümanlığın en esaslı emirlerini yapan çok defa hastalıklardan kurtulur.

Divan Yolu – Doktor:

Hafız Cemal

Devr-i Âlem

Bir adam gece ve gündüz yürümek şartıyla on dört ayda devr-i âlem edebilir. Şimendüfer ile kırk günde devr-i âlem etmek mümkündür. Seda otuz iki saatte, bir top mermisi yirmi bir saatte, ziya ise saniyenin onda biri kadar bir müddette âlemi devr eder.

Amerika’da Mektepliler Taahhüdü

Amerika’da her mektep talebesi şunları taahhüt etmeğe mecburdur:

“Hiçbir ağacı, hiçbir çiçeği harap etmeyeceğimi; ne tramvayların içine, ne mektebe, ne resmi binalara hatta ne de kaldırımların üstüne tükürmeyeceğimi; umumi yollara ne kağıt kırpıntısı, ne başka bir şey atmayacağımı; herkese karşı nazikane muamelede bulunacağımı, hayvanatı himaye edeceğimi taahhüt ederim”

İstikbalde İnsan Nasıl Olacak?

Cenevrelî doktor “Morselli” istikbaldeki insanın nasıl olacağını şöyle anlatıyor:

“Kafatası tüysüz, parlak ve gayet yuvarlak olacak. Müstakbel insanın yalnız yirmi dişi bulunacak, ayağında beşten az parmağı olacak, kolları kılalacak, kadınları göğüsleri, kalçaları tamamıyla kaybolacak.”

Cenab-ı Hak bize o zamanları göstermesin!

[-Kışın niçin kar yağar biliyor musun?

-Neden olacak havanın yüzünü ağartmak için!]

(s. 14)

Müşabakamıza Dair İzahat

Her nüshamızda üç müşabaka neşrediyoruz. Bunlardan biri şekil müşabakası, ikincisi resimli bilmece müşabakası, üçüncüsü muamma müşabakasıdır. Her müşabaka için bir kupon koyuyoruz. Bu kuponların hangi müşabakaya ait olduğu yazılıdır. Kâr'ilerimiz hangi müşabakayı hal ederlerse onun kuponunu hal varakasına rabt ederek göndermelidir. Kuponsuz müşabaka hali kabul edilmez.

Her müşabakayı doğru hal edenler arasında kur'a çekeceğiz her biri için (50) kâr'imize muhtelif mükâfatlar vereceğiz. Yani bir nüshada ayrı ayrı üç müşabaka mevcut olduğuna göre (150) kâr'imiz mükâfat kazanacak demektir.

Asıl büyük mükâfat müşabakaların serisi tamam olunca yani bizden on ikişer adet neşr olunca başlayacaktır.

Doğru hal edenlerin hepsi, gerek her nüshada çekilen kur'ada kendisine mükâfat isabet etmiş olsun, gerek etmesin bu umumi ve büyük kur'aya dahil olacaktır.

Birinciye: Bisiklet!

İkinciye: Bir dürbün!

Üçüncüye: Bir fotoğraf makinesi!

Dördüncüye: Bir kol saati!

Beşinciden onuncuya kadar: Mükemmel birer yazı takımı! Vereceğiz.

Müسابakamızın birinci kısmı bu suretle bitmiş olacaktır. Bundan sonra müsabakaların ikinci serisi başlayacaktır ki onun için verilecek mükâfatı o zaman ilan edeceğiz.

Dördüncü nüshaya kadar gönderilecek hal varakalarını kabul edeceğiz. Beşinci nüshadan itibaren her nüsha sırayla müsabakamızda mükafat kazananların isimlerini neşre başlayacağız.

(Resimli Dünya'yı Okuyunuz ve Arkadaşlarınıza Tavsiye Ediniz!

Güzel Sözler

Görünüşe aldanmayınız! Davulun bütün gürültüsüne rağmen içi boştur.

Tembeller daima bir şey yapmak arzusundadır.

İnsan birisine darılırken bir gün onunla tekrar görüşebileceğini düşünerek ona göre söz söylemelidir, sevişirken aksini düşünmek lazım olduğu gibi!..

Faidesiz bir şey daima pahalı sayılır, fiyatı on para olsa bile!

Söz ağızdan değil, kalpten çıkmalıdır.

Bir insan her şeyi kendi kendine öğrenebilir, hatta fazileti bile!

İster misiniz iyi olduğunuzu söylesinler, ondan kendiniz bahsetmeyiniz!

İhtiyarlık, faziletkar bir gençlik hatırasıyla teselli bulur.

Birinin fenalığından kat'i surette emin olmadan aleyhinde bir şey söylemeyiniz. Söyleyeceğiniz vakit kendi kendinize sorunuz: Aleyhinde söylemenin faidesi ne?

Kedi Yerine

Antil Adalar'ında üç dört metre uzunluğunda zehirsiz ve tehlikesiz yılanlar vardır. Bunlar orada hayvanat-ı ahaliye gibi beslenir. Evlerde kedi yerine fare tutmak için kullanılır.

(s. 15)

Faideli Malumat

Bir Örümceğin İpliğinin Mukavemeti

Madagaskar adasında bulunan (halab) denilen bir örümcek vardır.

Bu örümceklerin ördüğü ağın iplikleri hem pek uzun hem de pek kuvvetlidir. Bu ağın iplikleri en güzel iplik kadar gösterişlidir ve portakal rengindedir.

Bu ağ beş yüz gramlık bir sıkleti koparmaksızın kaldırabilir. Madagaskar'da ahali bunları elbiselerini dikmek için iplik makamında kullanır.

Su İçmemiş Hayvanat

Londra Hayvanat Bahçesi'nde bir papağan elli iki sene yaşamış ve müddet-i hayatında bir damla su içmemiştir. Tabidir ki bu bir istisna teşkil eder, çünkü papağanlar diğer hayvanlar gibi su içerler.

Bazı tabiat mütehassıslarına göre birçok hayvanat hiç su içmezler. Mesela Patagonya'da yaşayan lamalar bunlardan biridir. Aksa-i şarkın bazı yan geceleri, birçok zevahif (yılan, kertenkele kabilinden hayvanat) ve garbi Amerika'da yaşayan bir nevi fare su içmez. Tavşanlar ancak yedikleri yeşilliklerin suyu ile iktifa ederler.

Fransa'nın bazı taraflarında birçok inek ve koyun sürüleri vardır ki pek nadir olarak su içerler.

Baston Şeklinde Süt

Sibirya'da sütleri bizim bildiğimiz gibi okka ile değil metre ile satarlar. Gülmeyiniz, çünkü Sibirya'da sütler baston şeklinde donmuş bir haldedir. Sütçü müşterilerine arzu ettiği miktarda süt bastonları bırakır. Sibirya çocukları:

-Anne bir bardak süt verir misin?

Diyecek yerde:

-Anne bir karış süt verir misin? derler. Anneleri de çocuklarına:

-Sakın sütünü dökme!

Yerine:

-Sakın, sütünü kırma!.. der. Herhalde sütü dökmeden ise kırmak hayırlıdır.

Çünkü dökülen süt heba olur gider, halbuki kırılan sütü toplamak kabildir. Süt bizde zararsız bir cisimdir, Sibirya'da ise çocuklar için süt bastonu hiç de böyle değildir. Yaramaz çocukların sür bastonlarıyla ara sıra mükemmel birer dayak yediği her gün olan şeylerdir.

Matem Alameti

“Sandviç” Adaları'nda ahali matem alameti olmak üzere dişlerini sökerlermiş.

Balinanın Dili

Büyük bir balina balığının dilinden bin kilogram yağ çıkarılabilir.

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-ı iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

Türkiye İdman Mecmuası

Pek nefis bir şekilde, pek faydeli bir münderecat ile intişar eden bu iki refikimizi bütün spora meraklı gençlere hararetle tavsiye ederiz.

Tecrid

Mektep Atlası

İkbal Kütüphanesi sahibi Hüseyin Efendi tarafından büyük fedakârlıklarla nefis bir surette ta' edilmiş olan bu kıymetli eseri bütün mekteplilere tavsiye ederiz. Fiyatı (50) kuruştur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

... Çuvalı açtı içindekileri kısmen başka bir yere, kısmen midesine yerleştirdikten sonra içine girdi. Karnını doyurunca gözleri parlamıştı.

Efruz Bey Pire'ye muvasalatlarını hisseder etmez, diğer çuvalın arasına o suretle yuvarlandığı o çuvalda insan olduğunu kimse anlayamazdı.

İşte Efruz Bey'i polise vermek için muhafaza eden miço ile çarhçıbaşı da sarhoşluğun tesiri ile bunu unutmuşlardı. Çok geçmeden komisyoncunun hamallarından biri geldi.

Bütün çuvalı birer birer adreslerine götürdü. Efruz Bey'in bulunduğu çuvala en son sıra geldi. Onu da el arabasına atarak Bakkal Mihal'in mağazasına doğruldu.

Bakkal Mihal çok zengin bir mağazanın sahibi idi hamalın getirdiği çuvalı koyuverecek bir kalfa karşılamış, fakat adresi Mihal'in namına olduğundan kendisine göndermişti.

Hamalın getirdiği bu çuvalı görünce memnun oldu. Fakat çuvalı açtıkları zaman içinde Efruz Bey çıkınca fevkalade şaşırıldılar.

Efruz Bey'in uzun burunu, yakasındaki çiçeği, sarkık göbeği, Bakkal Mihal'in çok hoşuna gitmişti. Aynı zamanda Efruz Bey'in mükemmel Fransızcası da vardı. Zaten biraz da buna güveniyordu karşı karşıya oturdular. Efruz Bey macerasını anlattı.

Mihal: -İstersen burada kal veya memleketine avdet et! diyordu. Fakat Efruz Bey'in kararı kati idi. Bunun üzerine Mihal mağazasından bir sepet yiyecek ile şehrin en büyük elbise mağazasına bir mektup yazarak verdi.

Efruz Bey mühim bir muvaffakiyet kazanmışlara mahsus beşşetle sepeti kolunda mektubu elinde sokağa çıktı. Arzusu gideceği mağazaya tam bir Frenk gibi gitmek idi. Öyle olursa belki suhulet görür ümidinde idi.

Sayı 5 (1 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, s. 1-16)

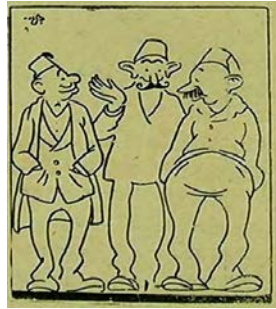
[-Hay aksi şeytan, hay!.. Ne zaman bahçe sulamağa çıksam yağmur başlar!!]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından**Yeni Usul Bir Motor**

Yirminci asır medeniyetinde her işimizi parasız, zahmetsiz yapamazsak çok ayıp!.. Biz bunun için de bir kolaylık bulduk! Bakınız nasıl: Evinizde oturduğunuz odanın duvarlarına karşılıklı birer delik açarsınız. Bu delikler tavana yakın olmalıdır. Çünkü sizi rahatsız eder. Bu deliklerden bir baştan bir başa resimde gördüğünüz gibi yuvarlak bir ince direk veya boru uzatırsınız. Bu direğin sokağa çıkan bir ucuna büyükçe ve sağlam bir pervane takarsınız. Diğer bahçeye çıkan ucunda –eğer varsa- kuyu kovaşını bağlarsınız.. Sonra odanın içinde kalan kısmına da ayrı ayrı kayışlar takar ve uçlarını da dikiş makinesine, vantilatöre ve dönmelerini arzu ettiğiniz her şeye geçirirsiniz. Bu suretle dışarıda esen rüzgarla pervane mütemediyen dönecek ve odanızdaki dikiş makinesi, vantilatör, hatta ocaktaki şişe geçirilmiş piliç bile tıkr tıkr çevrilecek, bahçedeki kuyudan istediğiniz kadar su çekilecek ve hiç zahmetsizce işleriniz görülecektir! Nasıl fena mı? Yalnız bazen taşrada unu öğütmek için değirmen arayan merkepliler sizin evi bir el yel değirmeni zannederek kapıya gelirse ona biz karışmayız!!...

(s. 3)

[Sağdaki –(ortadakine) Yahu sen deli misin, budala mısın?

Ortadaki –İkisinin ortasıyım azizim!]

Âmalar Mektebi

Koşa koşa yürüyen körler – Nasıl okuyorlar – Piyano çalıyor, dans ediyorlar.

Çocuklar hepinizin birer mektebi ve bu mektepte size tanımadığımız dünyayı biraz daha tanıtmaya çalışan fedakar muallimleriniz var. Mektebe muntazaman devam edip çalışacak olursanız birkaç sene sonra bugün bilmediğiniz birçok şeyleri öğrenmiş olacaksınız. Bunun ne büyük bir nimet olduğunu takdir etmeyen var mıdır?

Fakat dünyada bazı talihsiz çocuklar vardır ki gözleri sizin gibi görmediği için bilmedikleri şeyleri öğrenmek nimetinden mahrumdurlar. Bu zavallılar, kendi hallerine bırakılacak olurlarsa, ömürleri oldukça dünyadan bîhaber yaşarlar, ancak elleriyle dokunabildikleri mahdut birkaç şey hakkında “üstünkörü” bir fikir peyda ederek cahil ve görgüsüz kalırlar. Bu ne acı bir tecellidir!

İşte ilmin kadrini bilen ve insaniyete hizmet etmek isteyen bazı büyük ruhlu kimseler, binlerce çocuğun –sadece kör doğdukları için- tahsilden mahrum, dünyadan bîhaber kalmasına bir türlü kail olmamışlardır; görmemekten başka bir kusuru olmayan zavallıların mekteplerde okuyabilmeleri için çareler düşünmüşler... Fakat körleri okutmak ne mümkün!

“Meramın elinden bir şey kurtulmaz” derler. Bu işte de öyle olmuş.. İşe candan sarılan bu insaniyet dostları emellerinde muvaffak olmuşlar: Kör çocuklar da, kendi mekteplerinde, sizin okuduğunuz şeyleri okuyup öğrenmeğe başlamışlar; fakat, büsbütün başka bir şekilde...

Bu musahabemizde âma çocuklara mahsus olmak üzere Avrupa’da açılmış olan iptidai mektepleri hakkında size biraz malumat vermek istiyoruz.

-Âma çocuklar mekteplerinin şeklini elleriyle yoklayarak öğreniyorlar.-

Böyle bir mektebe girince çocukların geniş merdivenlerden koşarak inip çıktıklarını, sofalarda duvarlara tutunmadan serbest serbest yürüdüklerini görürsünüz. Hareketleri o kadar düzgün ve tereddütsüzdür ki onları gören bir kimse ilk nazarda âmâ olmadıklarına hükmedeceği gelir. Yanlış bir adım atarak merdivenden yuvarlanan veya yolunu şaşırıp duvara çarpan bir çocuğa hemen hiç tesadüf etmezsiniz.

Mektebe giren bir çocuğa ilk öğretilen şey, içinde okuduğu mektebin harici ve dâhili

(s. 4)

şekli, nazariyesidir. Bunun için hoca mektep binasının tuğladan yapılmış küçük bir numunesini dershanenin ortasına koyar. Bunun etrafına toplanan çocuklar, bina numunesini parmaklarıyla baştan aşağı kadar iyice muayene ederler. Parmaklarla hissedilen şekiller zihin nakşolunur. Buna hocanın verdiği izahat da inzımam edince çocuklar mektebin ne şekilde bir şey olduğunu tamamıyla anlamış olurlar. Binanın dâhili taksimatı da yine aynı veçhile kabartma planlar vasıtasıyla

öğrenilir. Bunları hakkıyla öğrenen bir çocuğun mektep binası dâhilinde istediği gibi hareket edebileceği tabidir.

Mektebin mücessem hayvanat numuneleriyle dolu mükemmel bir ulum-u tabiyat müzesi vardır. Çocuklar bir taraftan hocanın takririni dinlerken bir taraftan da bu modelleri parmaklarıyla dikkatle muayene ederler ve bu suretle kedi, arslan, balık gibi muhtelif hayvanatın eşkâli hakkında sarih bir fikir peyda etmiş, olurlar.

Coğrafya derslerinde de yine aynı usul takip olunmaktadır. Çocuklar, kabartma duvar haritası üzerinde herhangi bir noktayı bulmakta en ufak bir tereddüt bile göstermiyorlar.

Âmâların kitaplarında yazılar bir mutad kabartmadır. Âmâ çocuk parmaklarını satırlar üzerinde dolaştırarak suhuletle ibare okuyabiliyor.

Derç ettiğimiz resimlerde de görülecek veçhile bu mekteplerde, herhangi bir iptidai mektepte okunulan bütün dersler mükemmel bir surette okutturulabilir. Âmâ çocuklar eğlence hususunda da ileri gitmişlerdir. İçlerinde mükemmel piyano çalanlar az değildir.

Bazı akşamlar mektepte talebe aralarında eğlence tertip ederler. Küçük bir âmâ çocuk piyanonun başına geçer, diğerleri de piyanonun nağmesine ayak uydurarak çiftler çiftler raks ederler.

Zavallı körler için bu ne büyük bir tesellidir!.

Faideli Malumat

Fil Avının Faideleri

Hint-i Çin'de bulunan fillerden yirmide birinin ancak dişleri vardır. Yerliler filin etini de yerler. Fil etinin lezzeti sığır etinin lezzetindedir. Fakat hortumu otuz saat kaynatılsa yine pişmez. Otomobil lastiğinden farkı yoktur. Ayakları da öyledir.

Cehennem Gülü

“Cehennem gülü” Amerika-i vasatîde “Guatemala”nın volkanik arazisinde bir volkanın yamacında yetişen bir çiçektir. Bu çiçekten maada orada hiç nebat yetişmez. Onun için ahali buna “cehennem gülü” namını bihakkın vermişlerdir. “Cehennem gülü” volkanik, kuru, ve kükürtlü bir yerde neşv ü nema bulduğu için oranın ahali bu çiçeğin şeytan tarafından dikildiğini söyler.

Rengi koyu yeşildir. Bir tek sak üstünde açılır. Neşv ü nema bulduğu yerde katiyen bir damla su bulunmaz.

Garip Bir Adet

Avustralya'nın "Polinezya" "Vemalinezya" adaları ahalisi büyük bir adama hürmetle konuşmak için ayakta duracakları yerde kendileri otururlar. Hayret ve tahassüsleri anlatmak için ıslık çalarlar. Eskimolar hoşlandıkları adamın burnunu çekerler. Çinliler de hasta bir adama hediye olarak bir tabut getirirler.

Mevcut Lisanlar

Dünyada (3604) lisan ve binden fazla mezhep mevcuttur. Erkeklerin adedi kadınların adedine müsavi gibidir. Hayat-ı beşer vasati olarak (33) senedir. Binde bir kişi ancak yüz yaşına kadar yaşayabilir.

Kartpostal İçin

İngiltere'de kartpostal imal etmek için senede (800000) kilo karton (mukavva) kullanılır.

Güneşin Harareti

İlm-i hayatla iştilal edenler güneşin sathındaki harareti (7000) derece tahmin ediyorlar.

(s. 5)

(önceki sayfadaki kör öğrencilerle ilgili resimler ve açıklamalar)

Âmâ Çocuklar Coğrafya Dersinde

Âmâ çocuklar kabartma haritalar üzerinde öğrendikleri şehirleri harikulade bir süratle gösteriyorlar.

Âmâlar Ulum-i Tabiat Dersinde

Âmâ çocuklar hayvanatın şekillerini öğrenmek için koyun ve keçilerin her tarafına temas ederek bu hayvanların bütün evsafını öğreniyorlar.

Hayvanların güzelliklerini görmekten ebediyen mahrum olan bu zavallılar için bu kadarı da ne mutlu!..

Âmâ Çocuklar Dans Ediyor ve Piyano Çalıyorlar!

(s. 6)

Nasıl Zayıflamalı?

Zayıflamak İçin Sıhhi Usuller – Neler yapılmalı?

İnsan zayıf mı olmalı, şişman mı? Sualin sıhhatimizle ne kadar alakadar olduğunu pekala tahmin edebilirsiniz. Zayıfların şişmanlamak, şişmanların da bilakis zayıflamak istediklerini her gün görüp işitiriz.

Biz bu musahabemizde her iki tarafı da memnun edecek bazı çareler göstereceğiz. Ancak bu çarelere tevsil etmeden evvel, gerek şişmanlığın gerekse zayıflığın iki muhtelif şekli olduğunu bilmemiz icap eder. Bir şişmanlık vardır ki tamamıyla hastalıktır ve hastalık gibi bir hekim tarafından tedavi edilmek icap eder. Buna mukabil bazı kimselerde şişmanlık sırf vücudun tabii bir istidadından ileri gelebilir. İşte bizim göstereceğimiz çareler ve tedbirlerle önüne geçilmesi mümkün olan şişmanlık budur.

Zayıflıkta da hal tamamen böyledir.

Ancak, gerek şişmanlamak, gerek zayıflamak isteyenlerin riayet etmeleri icap eden bazı umumi kaideler vardır.

- 1 –Sıhhate muzır ilaçlar kullanmamak;
- 2 –Vücuduna işkence etmemek;
- 3 –Haddinden az veya çok yemek yiyerek mide ve bağırsaklarını rahatsız etmemek;
- 4 –Ağır ve intizamsız idmanlarla vücudu fazla yorup zayıf düşürmemek;
- 5 –Zayıflamak için aç ve uykusuz durmamak.

Nasıl Zayıflamalı? –Yukarıda saydığımız umumi tavsiyelere riayet etmek şartıyla zayıflamak için şu tedbirlere müracaat edilebilir:

Yemeklerden tatlıyı ve hamurlu taamları hafz etmek; günde 60 gram ekmele kanaat etmek; yemekte su içmemek.

Bu perhizin pek ağır olduğunu zannedenler aldanırlar. Hakikat halde men edilen yemeklerin adedi pek mahduttur. Zayıflamak isteyen bir adam yukarıda saydığımız birkaç yemeğe karşı kati bir perhiz tutsa bile sebze, balık, et gibi en nefis yemeklerden istediği kadar yiyebilir. Yağlı yemeklerin insanı şişmanlattığını zannetmek hatadır. Bilakis beden tarafından en az temsil edilen yağlı yemeklerdir.

Bu tavsiyeler içinde tabii ki en müşkül olanı yemek esnasında su içmemektir. Filhakika susuz yemek yemek pek zevksiz bir şeydir. Fakat zayıflamakta en çok haiz-i tesir olan da budur. Buna alışmak için bir müddet zahmete katlanmak lazımdır. Nihayet bunun da zahmeti,

(s. 7)

Nasıl Şişmanlamalı?

Şişmanlamak için sıhhi usuller – Kim daha çok yaşar?

susuz yemek bir itiyat haline getirinceye kadardır.

Mutedil olmak şartıyla yapılan idmanların ve ali ulumum sporun faidesi pek büyüktür.

Nasıl Şişmanlamalı? –Zayıflamak için yapılan tedbirler yukarıdakilerin tamamıyla aksidir. Mümkün merteye fazla hamurlu ve tatlılar yemek, sebzeye itibar etmemek, kına kına hülasesi gibi acımtırak münkevilerle iştihayı artırmak, erken yatıp geç kalkmak, hareketi ve yorgunluğu had-i asgariye indirmek, şişmanlığı teshil edecek tedbirlerdir.

Kim Daha Çok Yaşar? –Zayıfların şişmanlara nispetle daha çok yaşadıklarında şüphe yoktur. Neşrettiğimiz resim otuz yaşında dokuz şişmanla dokuz zayıf kimseyi tasvir ediyor. Her iki gruptan da kaç kişinin seksen yaşına kadar yaşayabileceğini tetkik edelim. Kırk yaşında her iki tarafta da sekiz kişi kaldığı halde, altmış yaşında zayıflardan yine sekiz kişi, şişmanlardan beş kişi, yetmiş yaşında zayıflardan üç kişi kaldığı halde şişmanlardan bir kişi görülmektedir.

Küçük Şeyler

- Vasati olarak insanın dimağı 1500, maymun 1200, ayının 1000, köpeğin 200 gram sıkletindedir.
- En çok yaşayan insanlar beyaz ırka mensup olanlardır.
- Dünyanın en münebbet bir memleketi olan Brezilya, Avrupa kıtasında sarf olunan erzakın üçte ikisini temin eder.
- Avrupa'nın nüfusu 500 milyona yakındır.
- Top barutunun (Roger Bacon) isminde bir İngiliz rahibi tarafından keşf edildiği rivayet edilir.
- İlk matbaa, on beşinci asırda (Gutenberg) tarafından (Mayans) şehrinde tesis edildi.
- Eskiler, çift adetleri, bilhassa üç adedini mukaddes farz ederlerdi.
- Eskilerde insanda dört fazilet kabul ederlerdi: İhtiyat, kuvvet, adalet, itidal.
- İlk cep saati, miladî 1500 senesinde (Piyer Hel) isminde bir Alman tarafından (Nurenberg) şehrinde imal edilmiştir.
- İlk ayna 1660 senesinde (Prokop) isminde bir İtalyan tarafından imal edilmiştir.

Olmuş Vakalardan:

Gemiye İdare Eden Hayalet!..

Bu şayan-ı hayret vakayı eski bir gemici dostumdan işittim. Devr-i istibdatta Arabistan limanlarına işleyen (Nil) Vapuru'nda uzun seneler çarhıbaşılık etmiş olan dostum bunu, bin türlü macera ile dolu olan hayatının en şayan-ı hayret vakası olarak anlatıyordu:

“ –O tarihte yine asker sevk olunuyordu. Bizim (Nil) Vapuru'yla Hadide limanına kıraat-i cedide efradı çıkarmıştık. Hadide'ye geldiğimiz ikinci günü getirdiğimiz asker arasında (kolera) çıktı. Bir günde birkaç kişi birden öldü. Efrat ile bittabi biz de temas etmiştik. Gemice hastalığa karşı lazım gelen ittihaz edildi; içeceğimiz suları kaynattık, kara ile mümkün merteye az temasta bulunmağa gayret ettik. Verilen emir mucibince ertesi günü Hadide'den hareket ettik.

Öğle yemeğinden birkaç saat sonra geminin süvarisi Hayri Kaptan birden bire hastalandı. Çok geçmeden hasta şiddetli baş dönmeleri, titremeler içinde kendinden geçti. Yemyeşil kesilen rengi muavenet için etrafına toplananları korkutuyordu. Birkaç saat sonra, kaptana can çekişir gibi bir hal geldi, bir müddet çırpındı, kıvrandı, nihayet buz gibi kesilip hareketsiz kaldı. Hepimiz yatağın etrafına toplanmıştık. Hastanın nabzını tutan gemi doktoru:

“ –Arkadaşlar, dedi, Hayri Kaptan'ı kaybettik. Kaptan esrarengiz bir hastalığa kurban gitti!

Kaptanın vefatı gemide müthiş bir tesir yaptı. Mürettebat arasında:

“ –Kaptan koleradan öldü... Doktor bizi korkutmamak için söylemiyor..”

Gibi sözler dolaşmağa başladı.

Artık gemide bundan başka bir şey işitilmiyordu. Tayfanın kuvve-i manevisi tamamıyla gerilmişti. Kimse cenazeye el sürmek istemiyordu. Ne ise.. İçlerinden en cesaretli yine ben çıktım. Ser makinist ile cesedi bir çarşafa sardık; fakat kefeni uzun uzadıya dikmeğe lüzum görmedik. Gemilerde denizde bir cenaze atılacağı zaman, suyun yüzünde kalmaması için daima ağır bir cisim bağlanır. Biz telaş ile onu da yapmadık. Ceseti tutup da denize attık; bir iki dakika batıp çıktıktan sonra dalgalar arasında kaybolup gitti... Bu iş de bitince ser makinist ile birlikte kamaralarımıza indik.

Ortalık tamamıyla karışmıştı. Tayfa koğuşlarına inmiyordu. Her biri bir tarafa dağılmıştı. Hastalığın sirayetinden korkarak birbiriyle temastan çekiniyorlardı. Herkes karşısındakine şüpheli bir nazarla bakıyor, birbirinden endişe ediyordu.

Gece saat on bire doğru, birden bire şiddetli bir fırtına çıktı. Deniz dağlara çıkıyordu. Adeta gemi için batmak tehlikesi baş gösterdi. Kumandayı ikinci kaptan der ahide etmişti. Herkes iş başına koştu. Tayfa manevrayla meşguldü. Bu hal hepimize bir gayret verdi. Esasen kolera vakası üzerinden birkaç saat geçtiği halde

(s. 9)

gemide şüpheli araz gösteren olmamıştı.

Hastalık tehlikesinden kurtulmak ümidi gittikçe artıyor. Herkes vazifesi başında idi. Gemini vaziyeti de iyileşmişti.

Ben dümende idim. Gözümü pusuladan ayırmıyordum; iyiden iyiye dalmıştım. Bu esnada omzuma biri dokundu. Başımı çevirince karşımda, kimi görsem beğenirsiniz?... Küçük elektrik lambasının donuk ziyası altında, solgun çehresiyle Hayri Kaptan'la yüz yüze geldim!

Bir müddet olduğum yerde mihlanıp kaldım. Sonra bu hortlağın yüzüme dik dik bakmasına daha fazla tahammül edemeyerek dümeni bıraktım; deli gibi bağıarak kaçmağa başladım....

Gemi dümensiz kalınca birden bire yolunu değiştirdi; dalgaların yumruğu altında batacak gibi sarsılmağa başladı. Fakat tam bu esnada Hayri Kaptan'ın hayaleti dümene yapıştı, bir iki hareketle gemiyi eski istikametine çevirdi... Artık gemiyi hortlak idare ediyordu!

Benim feryadım üzerine tayfa çil yavrusu gibi dağılmıştı. Herkes beni koleraya yakalandım zannediyordu! Gemicilerden birkaçı dümene koştular. Artık herkes geminin Hayri Kaptan tarafından idare edildiğine kanaat getirmişti. Filhakika, solgun çehreli hayalet dümeni bırakmıyordu! Bu sırada hortlak konuşmağa başladı:

“–Arkadaşlar, insaf edin! Çok yorgunum, şimdi düşüp bayılacağım... Bana biraz yardım edin, soğuktan donuyorum!

Bu sefer ikinci kaptan hepimizden cesur çıktı, haricen tıpkı bir gulyabaniye benzeyen bu insan hayali üzerine atıldı. Ona elleriyle dokununca bunun bir hayalet olmadığını, bilakis kemiklerine kadar ıslanmış, zangır zangır titreyen bir insan olduğunu anladı: Beni korkutan bu hayal, Hayri Kaptan'ın kendisi idi!

Adamcağız denizde uğradığı felaketi şöyle anlatıyordu:

“–Sinirli bir adam olduğumu bilirsiniz. Kolera meselesi asabıma son derece tesir etmişti. Bu korku bende uykuya benzer bir hal tevellüt etti, beni kendimden geçirdi. Şiddetli bir vehmin insana bazen böyle tesir ettiğini ben başkalarında da

görmüştüm. Fakat denize atılınca soğuk su ile temas beni kendime getirdi. Bu esnada gemi yavaş gidiyordu. Yüzerek takip ettim. Büyük bir gayret sarfıyla geminin arkasından sarkan bir ipi yakaladım. Uzun bir müddet böyle asılı kaldım. Biraz kendime gelince ipten tırmanarak yukarı çıktım. Çıkar çıkmaz olduğum yerde bir saat kadar hareketsiz kaldım. Bu esnada bağırarak istedim, fakat kısılan boğazımdan hiçbir ses çıkmıyordu. Yürümeğe başladım. Dümende adam bulacağımı bildiğimden doğru oraya gittim.”

Bu kadarını Hayri Kaptan’dan dinledikten sonra mesele anlaşıldı. Adamcağız konuşamadığı için benim omzuma dokunmuş.. Ben de ona yardım edecek yerde bırakıp kaçmışım!

Hayri Kaptan yine gayretli bir adammış.. Geminin başıboş kaldığını, denizde bocalamağa başladığını görünce son bir gayretle dümene sarılıp gemiyi muhakkak bir tehlikeden kurtarmış!

...

Gemici arkadaşım bu hikayeyi de anlattıktan sonra:

“ –Denizde görmediğim bir hortlak kalmıştı.. Hayri Kaptan bize onu da gösterdi...” diyerek neşeli neşeli güldü...

Hacı Baba

Her Mektepli Resimli Dünya Okumalıdır

(s. 10)

Şiir

“Küçüklerin Kitabı”ndan

Bebeğim!

Ne güzel bir bebeğim var

Odur benim öz çocuğum.

Görmüş olsanız ne kadar

Sevimlidir yavrucuğum?

Penbe – beyaz yanakları,

Yumuk yumuk iki eli.

Saçı altın gibi sarı,

Gözleri kudret sürmeli.

Ne üşenir, ne de bıkar;
Görürüm bütün işini.
Çamaşırımı ben yıkar,
Ben dikerim dikişini.

Kucağım da gezdirirken
Evvelki gün birden bire
Kaydı, nasılsa, elimden;
Düştü yüzükoyun yere.

Yaralandı güzel başı,
Başka yeri incinmedi.
Hala gözlerimin yaşı
O günden beri dinmedi.

Eğer ölürse... Yavruma
Ta haşre kadar yanayım!
Çok ağlamak fena ama,
Ne çare ben de anayım?!..

Orhan Seyfi

Arzla Güneşin Mesafesi

Saatte vasati altmış kilometre kat eden bir şimendüfer güneşle küre-i arz arasındaki mesafeyi ancak iki yüz seksen üç senede bir top tanesi aynı mesafeyi on senede, ziya ise sekiz dakika on üç saniyede kat eder.

Kekliklerin Hilesi

Boğucu bir sıcaklık vardı. Avcı bütün gün tüfengini sol eline almış, sağ elindeki mendiliyle muttasıl terini silerek dolaşıyordu. Hiçbir kuş sesi işitilmiyordu. Sanki güneşin hararetinden her şey bitmiş, her şey erimiş idi.

Mamafih uğraşa, uğraşa avcı bir keklik kümesi kaldırmağa muvaffak oldu. Keklikler biraz uzağa konmuşlardı. Silahını atmadı, çünkü o kadar uzaktan vuramazdı.

Havanın sıcak olmasına rağmen kuşlar uzaklara doğru durmaksızın uçuyorlardı. Zira uçtukları yerde bir yonca tarlası vardı. Orada saklanabileceklerdi.

Ön taraflarda çalıdan başka bir şey görülmüyordu. Onlar ancak yonca tarlası içinde görünmeksizin beslenebilirlerdi.

Avcı gözünü dört açmış, nazarıyla kuşları takip ediyordu. Nihayet kuşların yere indiklerini gördü. Keklikler yonca tarlasına konmuşlardı.

-Tamam, yakaladım; dedi.

Hemen oraya doğru ilerledi, yaklaşınca ayaklarının ucuna basarak sessiz yürümeğe başladı. Gürültü etmeyerek keklikleri ürkütmemeğe gayret ediyordu.

Artık yonca tarlasının içine girmişti. Doğruca tarlanın ortasına gitti. Avcı hiçbir kuş görmüyordu, hiçbir ses işitmiyordu. Döndü dolaştı. Daha ilerilere gitti, yine bir şey yok...

Bütün tarlayı adım adım dolaştı bir kere daha devir etti.

Avcı:

-Acaba hayalet mi gördüm. Diye söylenmeğe başladı. Gözüne kuşlar gibi hayaletler görüldüğüne kani oldu. Tarlayı terk etmeğe karar verdi.

Henüz kırk elli adım atmıştı ki “pırrrr!” diye bir gürültü duyuldu. Keklikler kalkmışlardı. Hepsi birden vadi boyunca uçtular ve uzakta sarp bir kayalığın üstüne kondular. Bu sıcak havada oraya çıkmak kabil değildi.

Avcı hiddetinden ne yapacağını şaşırıldı.

Bu nasıl olmuştu bilir misiniz?

Kuşlar analarının emrine itaat etmişler, yonca tarlasının içerisine inmişlerdi. Lakin orada koşuşup öteye beriye gidecekleri yerde toprağa yapışmışlar, hareketsiz kalmışlar, ne başlarını, ne ayaklarını oynatmışlardı. Yoksa ufak bir hareket onları meydana çıkaracaktı.

Hayret edilecek derecede cesaret ve soğuk kanlılıkla avcının ayakları altında kaldıkları halde ses çıkarmamışlardı.

Zaten onları ancak böyle bir manevra kurtarabilirdi. Bu manevrayı onlara öğreten yaşlı keklikler olmuştu. Gençler de onların hareketini tamamıyla anlamışlar ve tatbik etmişlerdi. Eğer ufak bir hareket yapmış olsaydılar avcının tüfengiyle yere serilmiş bulunacaklardı. Ben kekliklerin bu manevralarını bir çok kereler gördüm.

Acaba bu akli kekliklere kim öğretti? Sonra yavrularına bunu nasıl öğretiyorlar? İşte hal edilecek mesele....

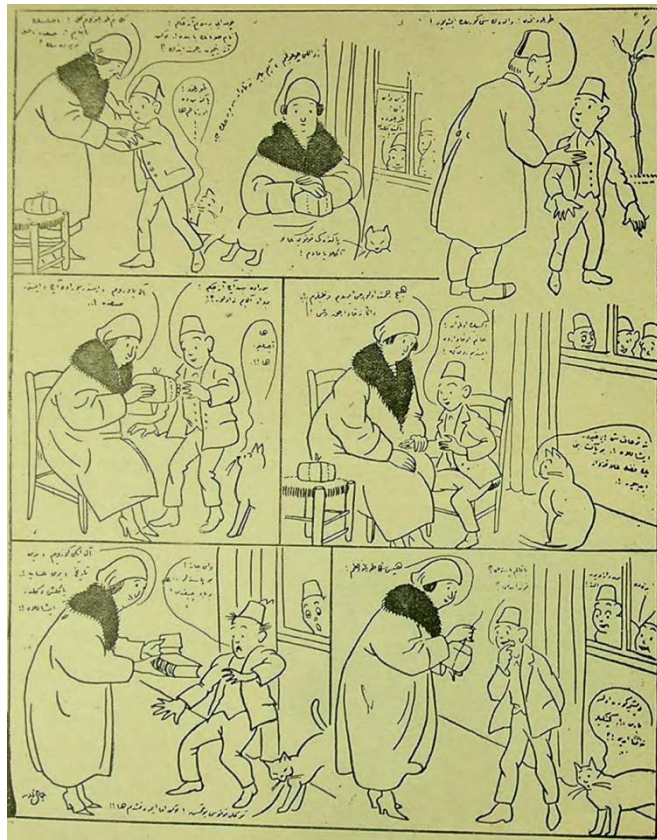
Baba ile Oğlu Arasında:

Babası oğlunun bir şey düşündüğünü görür ve sorar:

-Oğlum; böyle ne düşünüyorsun, bakayım?

- Babacığım muallimimiz herhalde malumatlı bir adam değil.
- Nerden anladın oğlum?
- Çok, şeyden... Mesela: Tahtaya bir şey yazdığı zaman kendi okuyamaz da mutlaka bize okutur!

(s. 11)

(s. 12)

Vezir ile Sepetçi

Bir vezir, bir sepetçinin kızını
 Yolda görmüş ve pek beğenmişti.
 Genç iken almamış demek hızını
 Bir bakış bir gururu yenmişti.

Babasından o anda istetti,
 Onu lakin sepetçi reddetti.
 Zordu zira "elinde var mı hüner?"
 "Paşadır itibarı var!" dediler.

Dedi: “Örsün, sepet örerse eğer
 Ne güzel; yoksa bir papuç vermem!”
 Paşa razıydı her ne isteseler,
 Onu üzmüştü çünkü bunca elem...

Bir zaman gizli, gizli say ederek,
 Sepet örmek, nasıldır öğrendi.
 Ona zül geldi vakıa bu emek,
 Bir murad oldu gönlü şenlendi..

Bu kadar ikbal için beka alet,
 Paşanın çarhı nagehan döndü;
 Bir irâd ile çıktı bin mühennet,
 Tarumar oldu evet, ocak söndü!

Onu mahvetti müstebit kini,
 Hasar üstte akıbet kaldı.
 Sepet örmekle başlayıp evini
 Bu cihandan hünerle gam aldı!..
 Seraceddin

Çin'deki Saatler

Çin'deki saatler bizim saatlerin tamamen aksine işler. Onlarda saatin minesini döner, akrep ve yelkovan sabit kalır.

Sıhhi Malumat

- Buzlu su mide zarını dondurduğu için hazmı geciktirir.
- Yorgun dimağları dinlendirmenin en iyi çaresi jimnastik yapmaktır.
- Biraz hareket-i bedeniye ve ılık bir banyo uyku getirmeğe kafidir.
- Çocuklarına kahve içmeği men etmek baba ile ana için sıhhi bir vazifedir.
- Bir binanın mümkün mertebe üst katlarında oturmağa çalışınız. Beş katlı bir evin en iyi katı beşinci katıdır.
- Bilmediğiniz otları, meyveleri, mantarları yemekten çekininiz.

- Yürürken kalçanız ve bel kemiğinizi oynatmamağa dikkat ediniz.
- İhtiyarlar sıcak hamam girmemelidir.
- Tifo mikrobi sudan, hastanın çamaşırlarından ve hastaya bakanların elinden geçer.
- Yemek saatleri şaşacak olursa midede rahatsızlık başlar.
- Yemekte yenilen dondurmanın hiçbir zararı yoktur, yemek haricinde dondurmadan sakınınız!
- Ekmeğin kabuğu içinden daha mugaddi olduğu gibi hazmı da daha kolaydır.
- Gündüz yemeği kuvvetli, akşam yemeği daha zayıf olmalıdır.
- Sebze bedeni yıpratmadığı için sebze yiyenler çok yaşar.
- Adaleye kuvvetini veren et değil, ekmele ile yağlı yemeklerdir.
- Ağzınızı uykudan kalkınca yıkamayınız, yemekten kalkınca yıkayınız!
- Çürük dişler çekilmeli veya doldurulmalıdır, bırakılırsa çürük sağlam dişlere sirayet eder.

Resimli Dünya

Gençlerin En İyi Arkadaşıdır

(s. 13)

Amcanın Hikayesi

Cemile Hanım Hacı Nuri Efendi'nin yegane varisi idi.

Hacı Nuri Efendi çiftlik çubuk sahibi zengin bir ihtiyardı. Servetini alnının teriyle, kimseye minnet etmeden, namuskarane çalışarak kazanmıştı. Merhum kardeşinin kızı Cemile'yi İstanbul'da bir manifaturacıya verdikten sonra çiftliklerinden birine çekilerek rahat bir ömür sürmeğe başladı.

Cemile Hanım'ın kocası Zeki Bey çalışkan bir gençti. Yalnız biraz fazla müsrikti. Esasen her sene şeker bayramında amcalarından hediye olarak gelen beş yüz lirayı hesaplayarak dükkanın varidatından fazla masraf ediyorlardı.

Bu sene bayramda Cemile Hanım'la Zeki Bey'in ağızları açık kaldı. Amcalarından bayram hediyesi olarak bir otomobil feneri ile bir mektup geldi... Cemile ile Zeki bu feneri ne yapacaklardı? Herhalde bir yanlışlık vardı. Hacı Nuri Efendi'ye bir mektup yazdılar, amcaları cevap verdi:

“Muhterem evlatlarım,

Gönderdiğim hediye yanlılıkla göndermedim. Size bu sene verebileceğim en güzel ve en istifadeli hediye bu fenerdir. “Otomobiliniz olduğu zaman bu feneri kullanırsınız!”

Bu mektup üzerine Cemile Hanım dedi ki:

-Mutlaka gelecek sene otomobil gönderecek.

Fakat ertesi sene Cemile ile Zeki Bey bütün bütün hayret ettiler. Amcalarından bir çift otomobil lastiği geldi... Daha ertesi sene Hacı Nuri Efendi varislerine bir otomobil borusu hediye etti. her hediye gönderdikçe mektubuna aynı cümleyi ilave ediyordu:

“Otomobiliniz olduğu zaman bu feneri kullanırsınız!”

Zeki Bey evvela hiddet etti:

-Amcan bizle eğleniyor!.

Cemile Hanım karar verdi:

-İntikam almalıyız!

Aynı sonunda Zeki Bey bir akşam eve gayet neşeli avdet etti:

-Sevgili karıcığım dedi, bu ay işlerim pek mükemmel gitti, tam iki bin lira kazandım.

Zeki Bey üç bin lira kazanmıştı fakat bin lirasını saklamıştı. Ertesi ayın sonunda Cemile Hanım kocasına:

-Param bitti, dedi.

-Nasıl olur yavrum, iki bin liran vardı?

-Ne yapayım, çok masraf ediyoruz.

Halbuki Cemile Hanım da paraları çamaşırlarının arasına saklayıp biriktiriyordu.

İki sene sonra bir gün Cemile Hanım Zeki Bey’e dedi ki:

-Sana bir müjdem var. Artık amcamız bizimle alay edemeyecek, otomobil alacağız, ben üç bin lira biriktirdim.

Zeki Bey mağrur bir eda ile cevap verdi.

-Üç bin liraya iyi bir otomobil alamayız, bereket versin üç bin lira da ben biriktirdim.

Ertesi günü otomobil alındı. Karı koca amcalarına otomobil sahibi olduklarını yazdılar. Hacı Nuri Efendi cevap verdi:

“Sevgili evlatlarım,

Size evvela bir otomobil feneri yollarken istifadeli bir hediye yolladığımı biliyordum. O hediyemle size tasarrufun zevkini verdim... Para biriktirmekte devam ediniz, hem artık güçlük çekmezsiniz.”

Ertesi sene bayramda Hacı Nuri Efendi Zeki Bey’le Cemile Hanım’a bir taş parçası gönderdi... Evinizin temelini bu taşla atarsınız diye yazıyordu!

En Eski Banknot

İngiltere’de (1792)de tâb olunmuş ve kıymeti bir milyon İngiliz lirası olan bir banknot mahfuzdur. Bu tıpkı bildiğimiz banknot gibidir. Yalnız tarihiyle imzaları matbu değil, el yazısıdır!

Tabancanın da Modası Geçer

Amerikalılar buna da çare bulmuşlar: Son zamanlarda icat olunan zırhlı yelekler vücudu kurşuna karşı tamamen muhafaza edebiliyormuş. Derç ettiğimiz resim, bu yelekleri imal eden fabrikada yapılan bir tecrübeyi gösteriyor: Yelekli bir adam üzerine üç tabanca ile birden ateş edildiği halde kurşunların zırhlı yelege işlemediği bu tecrübeye meydana çıkmıştır.

(s. 14)

Her Hafta On Sihhi Nasihat

1 –Diş ağrısına uğramamak isterseniz, dişlerinizi her zaman yıkayınız, temiz tutunuz! Her yemekten sonra dişlerinizi sabun ile temizleyiniz!

2 –Geceleyin yatakta yatarken, battaniye veya yorganın altına başınızı sokup yatmayınız! Ağzınızdan çıkan pis havayı tekrar ciğerlerinize alacağınızdan zayıflarsınız! Kansız düşersiniz!

3 –Her sabah, mükemmel (kahve altı) etmedikçe dışarı çıkmayınız!

4 –Kışta sabahleyin ara sıra biraz hafif çay, reçel, peynir, süt, tereyağı rafadan yumurta yenilirse, gündüz işlerinin temeli olur.

5 –Çocuklara kuvvetli çay, veya kahve çok zarardır. İçmekte devam ederlerse sonra, çarpıntılı ve sinirli olurlar.

6 –Kışın sabah kahve altılarında, diğer yenilecek şeylere, tereyağına aşağıdaki sıcak maddelerden sırayla bir tanesini olsun ilave etmek lazımdır:

Çorba, süt, kakao, hafif çay, ıhlamur, sahlebe....

7 –Akşamleyin yemeği yer yemez, uykuya yatmak çok zarar verir. Sofradan kalktıktan sonra hiç olmazsa (üç) saat geçmelidir.

8 –Çocukların hepsi uyku esnasında büyürler. Palazlanırlar. Bu cihetle geceleyin (9-8) saatten aşağı uyumayınız!

9 –Rahat ve tamam uyku uyumak sağlamlığa işarettir.

10 –Uzun müddet uyku uyumayanlarda az çok “delilik!” arayınız!!

-Divan Yolu – Doktor

Hafız Cemal

Eki Valide Arasında

-Bilsen, hemşire oğlum o kadar temiz o kadar temiz ki!.. Mektepte kendi kirlenmesin diye arkadaşının mendiline burnunu siliyor

---

Dünyanın En Büyük Saati

Dünyanın en büyük saati şimali Amerika’da “Jersey City” fabrikalarının birinin üzerinde yerleştirilmiştir. Akreplerinden bir tanesini oynatmak için ancak yirmi kişi lazımdır. Minesinin katarı on bir metre elli beş santimetredir. Yelkovanı altı metre sekiz santimetre uzunluğunda ve iki yüz seksen sekiz kilogramdır.

Büyüklüğüne rağmen bu saat çok mükemmel işler ve haftada yalnız otuz saniye kadar geri veya ileri gider.

Dünyanın En Geniş Caddeleri

Paris şehrinin bulvarları otuz beş metre genişliğindedir. Viyana’da “Rini Ştrase” caddesi elli yedi metre genişliğindedir. Berlin’de “Underden Lindon” altmış beş metredir. New York şehrinin en mühim caddeleri yirmi beş ila kırk beş metre genişliğindedir. Washington şehrinin caddeleri elli metredir. Dünyanın en geniş caddesi de Paris’te Versay karşısındaki caddedir. Genişliği yüz metredir.

[-Saat kaç?

-12

-Yalan söylüyorsun demin on bir demedin mi idi?]

(s. 15)

Müسابakamıza Dair

Taşrada bulunan kâr'ilerimizden aldığımız mektuplar üzerine uzak yerlerde bulunan kâr'ilerimizin de müسابakaya iştirakini temin için ilk müسابakamızın neticesini gelecek nüshaya tehir ediyoruz. Bundan böyle her nüsha sıra ile müسابaka neticesini ilan edeceğiz.

Hayvanların Müddet-i Hayatı

Bazı hayvanların kaç sene yaşadıklarını öğrenmek tabidir ki meraklı bir şeydir:

Arı altı ay ile dört seneye kadar yaşayabilir. Sincap, tavşan yedi sene, koyun, tavuk, güvercin on sene, saka kuşu on iki sene, bülbül on beş sene, maymun on sekiz sene yaşar.

Köpeklerin on seneden fazla yaşadığı pek nadirdir.

Geyik, kurt, gergedan, inek, ispinoz kuşu, yirmi sene, leopar, jaguar, sırtlan, dağ keçisi ve domuz yirmi beş sene, beygir, eşek, öküz otuz sene, çaylak kırk sene, kaşıkçı kuşu ve kastor elli sene, tilki ve kaplan altmış sene, papağan ve kargalar iki yüz sene, balina balığı en uzun ömre malik hayvandır, on asır yaşayabilir.

Dünyanın En Yüksek Merdiveni

Dünyanın en yüksek merdiveni Çin'de mukaddes "Tay-Şan" dağındadır:

İlk basamağından en son basamağına kadar bin sekiz yüz on metredir. En son basamağına çıkmak için yirmi altı buçuk kilometre mesafe kat etmek icap eder. Bu merdivenin altı bin basamağı vardır “Konfüçyüs” mezhebi salikleri bu merdiveni tırmanmak için bazen bir hafta kadar bir müddet sarf ederler. Çünkü yoldaki otlu “pagot” yani mabetlerde tevkif ederler. Merdivenin en son basamağında yani “ Tay-Şan dağının tepesinde” Konfüçyüs’ün büyükm bir mabedi vardır. Milad-ı İsa’dan binlerce sene evvel inşa edilmiştir.

Kadınlarmın Gazeteleri

Şimali Amerika’da “Kanos” şehrinde yalnız kadınlar tarafından idare edilen (25) gazete vardır.

Gemi Teknesinden Ev

Avrupa’nın en tuhaf ve garip köyü İrlanda adalarının garbında bir adacık üzerinde kain “Karakroks” köyüdür. Bu köyün evleri – ki on yedi tanedir- Bahr-i Muhit-i Atlasında gark olup da sahile rüzgar tarafından atılan gemi tekneleridir. Bu garip evlerden biri (1740) senesinden beri mevcuttur. Yalnız köy papasının evi gemi teknesinden mamul değildir.

Kanburlar Memleketi

En çok kanbur adamları olan memleket İspanya’dır.

İnsanın Kemikleri

İnsan iskeletinde dişleri müstesna olmak üzere (207) parça kemik vardır.

Kâr’ilerimize

Müسابakamıza iştirak eden kâr’ilerimiz, muhtelif müsabakaları aynı kağıda yazmaktadırlar. Bu şekilde gelen hal varakalarını tasnif etmek müşkülâtı mevcut olmaktadır. Müsabakaya iştirak eden kâr’ilerimiz müsabaka halini ayrı kâğıtlara yazmalıdır. İmzalarını da okunaklı bir şekilde adresleriyle beraber hal varakasına vazih bir surette yazmaları, ve İstanbul, posta kutusu 583 Resimli Dünya müsabaka memurluğuna göndermeleri rica olunur.

Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve idame-i iktidarın en tesirli ilacıdır.

Semirmek, boylanmak, üşümemek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Efruz Bey henüz suhulete kavuşmadan yolda neler maruz kaldı bilseniz!. Açık göz bir köpek sepetten sarkan sucukların kokusunu almış ve bir tanesini dişlemiştir.

Sucuklar yekdiğerine bağlı ve köpek küçük olduğundan beş dakika sonra olduğu gibi köpeğin karnına yerleşmişti. Bu hali gören Efruz Bey'in kan beynine sıçradı.

Derhal köpeğin ağzından ucu sarkan sucuklara yapıştı. Bütün kuvvetiyle çekti. Ne dersiniz, hepsi de olduğu gibi, hiç noksansız çıkmasın mı?!

Efruz Bey mesruk sucukları istirdat edip sepete koyduktan sonra yol üzerindeki büyük binaları, görülecek şeyleri temaşa ede ede yürüyordu..

Büyük, süslü bir vapur acentesini dalgın bir halde seyrediyordu ki, yanından yıldırım gibi bir motosiklet geçti. Zavallı Efruz Bey'in kolundaki sepete çarparak denize fırlattı gitti..

Efruz Bey uzun düşünceye lüzum görmeden sepetin arkasından denize atladı!. Beş parasız, kimsesiz bir adam böyle denize atılmakta elbette mazurdur değil mi?

Efruz Bey denize düşer düşmez maharetle kulaç atmağa başlamıştı, ilk işi sepeti koluna, sucuğu vesaireyi çıplak başına yerleştirmek oldu.

Denizde şişman bir adamın çırpındığını gören polisler derhal koşup başındaki sepetle yeniçeri ağalarına benzeyen bu acayip adamı tutup denizden çıkardılar.

Efruz Bey maksadının intihar filan gibi şeyler olmadığını polislere anlatabildikten sonra yola çıktı ve sora sora büyük bir mağazanın kapısına geldi.

Sayı 6 (8 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Otomobildeki kadın: -Ayol şoför efendi, beni ne için böyle bozuk yollardan götürüyorsun?...]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından

Uykusu derin olup da erken kalkamayanlara müjde!

Yeni Usul Saatsiz Çıngırak

Sabahleyin vaktinde uyanmak için birçokları çıngıraklı saat kullanır. Bunun birçok mahzurları vardır. Bir defa bu saatler az çok pahalıdır. Sonra her suretle emniyete şayan değildir. Olur ki saat bozulur, olur ki çıngırağı bozulur, yine vaktinde uyanamazsınız. Biz bunun en ucuzunu, en hatasızını bulduk. Bakınız nasıl: Karyolanızın başucuna yaylı bir çıngırak takacaksınız. Çıngırağın sapına bir sicim bağlayarak ayakucunuzdaki masaya mihladığınız çiviye rabt edecek ve gereceksiniz. Asıl mühim nokta vuzh edeceğiniz şamdandaki mumun irtifa'ını tahmindedir. Mum o irtifa'da olacak ki bütün gece yanıp eridikten sonra sabahleyin güneş doğarken sicimin hizasına gelecek, sicim yanıp çıngırağın yayı kurtulacak ve siz de yaygaralı bir şangırtı ile uyanarak Resimli Dünya'ya dualar edersiniz!

(s. 3)

Sokak Çocukları

Aile ocağından mahrum bazı çocuklar vardır. Büyümeğe başladıkları zamandan itibaren hayat mücadelesine tali olanları daimi bir sefalet içinde sürünmeğe mahkûm etmiştir.

Yalın ayak kaldırımlarda yürümek tüylü halılar üzerinde dolaşmağa benzemez.. Ayaklarınız her gün bir kazaya uğrar. Bugün bir taşa çarparsını, yarın bir cam parçası batar... Asıl fenası şudur ki canınızı acıtan bu cam parçasını kendiniz tutup çıkartamazsınız... Mutlaka birinin yardımına muhtaçsınız. İşte resimde gördüğünüz çocuk dilenci kızında öyle olmuş... Fakat küçük sokak doktoru ne güne duruyor! Ameliyat esnasında küçük hekimin parmakları cımbız vazifesini görür, kızcağız ayağındaki dertten kurtulur... Sokak tuhaf bir alemdir. Bu alemin daimi ve bikes sakinlerine acımak ve yardım etmek insani bir borçtur...

(s. 4)

Şiir**“Küçüklerin Kitabı”ndan****Gece**

Neneceğim, ay bu gece

Kaşlarından daha ince!
 Ufuklardan esen rüzgar
 Senin nefeslerin kadar
 Ferahlatıyor içimi,
 Artırıyor sevincimi!
 Yıldızlarda, gözlerinin
 Ta içimden derin derin
 Gülümseyen şefkati var.
 Bu geceyi işte bunlar
 Bize güzel gösteriyor;
 Ruha teselli veriyor!
 Sen de benim her gecemi,
 Her karanlık düşüncemi
 Böyle güzelleştirensin;
 Bana ümit veren sensin!

Neneceğim, eğer senden
 Uzaklarda kalırsam ben,
 Korkunç, nihayetsiz, ıssız,
 Aysız, rüzgarsız, yıldızsız
 Bir geceye gömülürüm:
 Artık yaşamaz, ölürüm!
 Orhan Seyfi

Amerika'da Gizli Cemiyetleri

Amerikalılar gizli cemiyetlerden pek hoşlanırlar. Bu merak darülfünunlarında bile vardır. Hemen her darülfünunda talebe aralarında gizli bir cemiyet kurmuşlardır. Bu bir nevi muavenet ve kardeşlik ocağıdır; talebeye muhtelif şekillerde yardımı dokunur. Şayet azadan biri bir felaket neticesinde fakir düşüp tahsiline devam edemeyecek bir hale gelse, mektepten şahadetname alıncaya kadar tahsil mesarifi cemiyet tarafından derahide olunur. Cemiyetten bu yolda bir muavenet gören aza, ileride parası olduğu zaman borcunu ödeyeceğine dair bir “namus senedi” imza eder ve sözünde durur.

Her aza mektepten çıkmakla ocaktan ayrılmış olmaz; bilakis mevki’i, memuriyeti her ne olursa olsun ocağın muayyen zamanlarında akt ettiği gizli

içtimalarda hazır bulunur. Cemiyetin azası arasında her yaştan adam vardır. Ocak azası vakit vakit toplandığı zaman genç azalar cemiyetin kodamanlarıyla tanışılır. Bu suretle bir darülfünunun talebeleriyle mezunları büyük bir aile teşkil ederler ve her vesile ile birbirlerinin yardımına koşarlar.

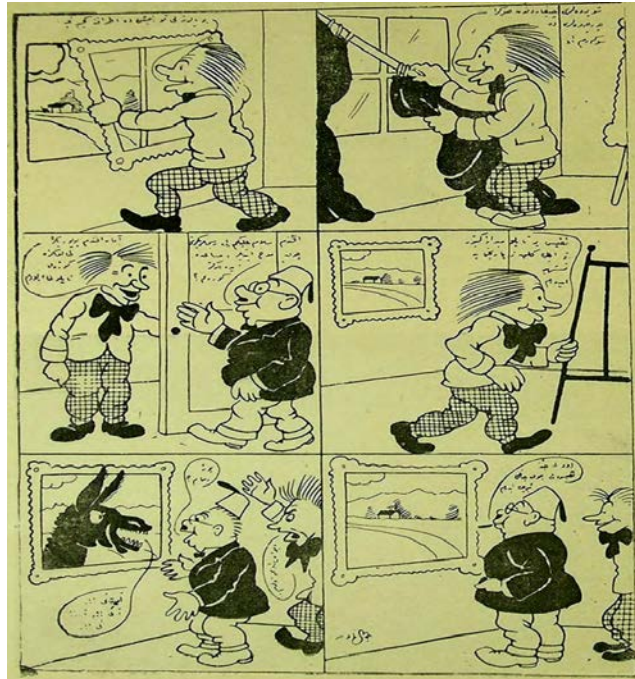
Amerika'da gizli cemiyetler yalnız darülfünunlara münhasır değildir. Yeni dünya ahali – her nedense – sırdaşıktan büyük bir zevk duymaktadırlar. Mesela (elks) yani “Geyikler Cemiyeti” denilen cemiyetin Hükümet-i Müttehide ve Kanada'da iki milyon azası vardır. Bu cemiyete mensup kimseler yakalarında veya kravatlarında küçük birer geyik resmi taşırlar; kalabalıkta birbirleriyle gizli birtakım işaretlerle tanışırlar.

Demek ki bu da Amerika'ya mahsus gaip bir merak!

Hayvanlar Birbirlerini Yerler Mi?

Haksız olarak kurtların birbirini yemediğini iddia ederler. Kaplanların da keza. Hindistan'da avcılar bir gün kaplan avına gitmişlerdi. Yaraladıkları bir kaplanın izi üzerinde giderlerken gece olmuştu. Ertesi günü kan izlerinden kaplanı buldular. Fakat kaplanın yarısını yine bir kaplanın yediği anlaşılmıştı. Biraz beklediler, gayet güzel dişi bir kaplan uzaktan göründü ve hemen ölü kaplanın yanına yaklaştı ve arkadaşının leşini parçalamağa koyuldu. Avcılar bunu da vurdular midesinde kaplanın derinin ufak parçaları bulundu.

(s. 5)

(s. 6)

Kaplan Avı Dünyanın En Heyecanlı Sporudur

Dünyada bir şeyden yılmayan pek gözlü birtakım insanlar vardır ki en tehlikeli işlere atılmaktan, ölümlü pençeleşmekten haz duyarlar. Kaplan avı ancak bu kabil adamların harcıdır.

Bazı heyecan tiryakisi kimseler vardır. Durup dururken hayatlarını tehlikeye atmaktan büyük bir zevk duyarlar. Böyle adamlar için tehlike karşısında duyulan yürek çarpıntısı kadar zevkli bir şey yoktur. İşte kaplan avcılığı da bu kabil eğlencelerdendir. Kaplan avına çıkan bir kimse mutlaka ölümü gözüne aldırma mecburiyetindedir. Ufak bir ihtiyatsızlık insanın hayatına mâl olabilir. Böyle olduğu halde her sene avcılar, kabile kabile Afrika'ya, Asya'ya kaplan avına giderler. Bu uğurda kucak dolusu para sarf ederler, her türlü fedakarlığa katlanırlar...

Kaplan avında bilhassa fillerden çok istifade edilir. Avcılar fillerin sırtına yerleştirilen mahfelere binerler, kaplanı uzaktan görüp yukarıdan ateş ederek vururlar.

Bu avlarda kanlı sahneler eksik olmaz. Avcı ile av arasında cereyan eden bu kazalı dülloda hangi tarafın galip çıkacağı talihe kalmış bir şeydir. Avcı, kullandığı filin heybetli cüssesine, elindeki silahların mükemmeliyetine güvenerek karşısındaki yırtıcı canavarla boy ölçüşür.. Kaplan da çevikliği sayesinde hasmını alt etmeğe uğraşır..

Kaplan avından muvaffak olmak isteyen bir avcı ihtiyat ve basiret, bilhassa soğukkanlılığını elden bırakmamalıdır.

Derç ettiğimiz resimlerden biri büyük bir kaplan avını tasvir etmektedir. Ava iştirak eden filler kaplanın etrafında bir halka teşkil etmişler.. Biraz sonra avcılar dört tarafını kuşattıkları kaplan üzerine her tarafından ateş edecekler.. Resimde böyle bir av için ne büyük külfetler ihtiyar edildiği pek güzel görülüyor...

Diğer resimde de kaplan avı esnasında tesadüfen vurulan diğer av hayvanlarının fillere yüklendiğini görüyorsunuz...

Nasıl... Kaplan avına çıkmak için sinirlerinize güveniyor musunuz?

(s. 7)

Elektrikle Balina Avı

Bu korkunç deniz canavarını avlamak artık bir eğlence haline gelmiştir.

İnsanlar terakkiyat-ı fenniye sayesinde her şeyin kolayını buluyorlar. Balina avcılığının asri şekli bunun en parlak bir misalidir.

Bir zamanlar büyük gemilerde, zıpkınlarla balina avcılığına çıkmak büyük bir cesarete mütevakıftı. Birkaç zıpkın yarası hayvanı öldürmeğe kafi gelmez, aldığı yaralardan büsbütün huylanan balina ekseriya balıkçı gemisini alt üst ederdi. Halbuki son zamanlarda işin içine elektrik karışınca, balina avı eğlenceli bir spor kadar tehlike oldu.

Şimdiki avcılar resimde gördüğünüz sistemde mükemmel bir vapura biniyorlar. Vapurun ambarına (20000) volt kuvvetinde elektrik husule getiren bir dinamo yerleştirilmiş. Dinamodan çıkan menfi elektrik teli denize sarkıtılıyor. Müspet telin ucu da zıpkına rabt olunuyor. Resimde görüldüğü üzere bu zıpkın bir nişan aleti vasıtasıyla balığa atılıyor; mızrak balığa isabet edince, elektrik cereyanı açılıyor. Deniz suyundan geçen menfi elektrikle zıpkından geçen müspet elektirik, balığın vücudunda birbirine kavuşuyorlar. Bu suretle (20000) voltluk müthiş bir elektrik cereyanına maruz kalan balina balığı yıldırımla vurulmuş gibi cansız kalıyor!

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Maymunların Elinde...

İtalyanlar bundan üç sene evvel bir gün, durup dururken Trablusgarp üstüne ordular, donanmalar gönderdiler, Afrika kıtasında son vilayetimiz olan Trablusgarp'ı bizden zorla almağa kalkıştılar. İtalyan donanmasına karşı koyacak bir donanmamız olmadığı için mazlum Trablus'un ana vatanla alakası kesildi, hükümet asker gönderemedi. Fakat İtalyan tecavüzü esnasında orada bulunan birkaç zabitle bir avuç Türk askeri, Türkiye'den ayrılmak istemeyen yerlileri peşlerine kattılar, Türklüğün şerefi için, koca bir devlete karşı senelerce harp ettiler.

O zaman Bingazi jandarma kumandanı bulunan Feyzullah Bey isminde bir zabitemiz de bu kahramanlar meyanında idi.

Şayet Feyzullah Bey şöhret düşkünü bir adam olsaydı Trablusgarp seferine ait hatıratını bir kitap şeklinde toplayıp neşr eder, bu suretle dünyanın en meraklı kitaplarından birine imzasını koymuş olurdu. Fakat o bunu yapmadı; yalnız bazı maceralarını sırası düştükçe sevgili dostlarına hikaye etmekle kanaat etti. Size anlatacağım şu garip vakayı bir gün kendisinden dinlemişim.

Feyzullah Bey diyor ki:

“... yerli eşairle birlikte İtalyanlara karşı muvaffakiyetle harp ediyordu. Bir gün ta içerlerde meşhur bir kabile reisiyle görüşmek icap etti. Memleketi iyi

tanıdığım için vazifeyi bana havale ettiler. Yanıma birkaç yerli kılavuz, beş altı asker, bir de emir erim Hasnū'yü alıp yola çıktım. Seyahatimizin üçüncü günü, sabahtan akşama kadar vahşi bir orman içinde yürüdük; hava kararmağa başladığı sırada biz hala orman içinde idik.

Artık bir geceyi bu vahşi ormanda geçirmekten başka çare yoktu.

“Afrika ormanları bizim Alemdağı ormanına benzemez.

Ağaç dalları geniş bir kubbe gibi bütün ormanın üstünü kaplar; orman içinde günlerce gittiğiniz halde gün yüzünü göremezsiniz...

Nihayet o gece konaklamak için münasip bir yer bulduk. Yerli kılavuzlar neferlerle birlikte işe başladılar. Birçok dallar kesip ortaya yığıldılar. Hemen iki üç tane küçük kulübe çattılar. Akşama bir pirinç pilavı pişirip yiyecektik. Herkes bir tarafta bir işle meşguldü.

Bu esnada orman içerlerinden feryatlar duyulmağa başladı. Yanımda yalnız sadık emir neferim Hüsni kalmıştı. Onu yanıma aldım; tabancamı çekip sesin geldiği tarafa doğru fırladım. Yirmi adım kadar atınca kendimi pek garip bir manzara karşısında buldum.

Azgın bir maymun sürüsü, refakatimdeki yerli kılavuzlardan birinin başına üşüşmüş... Hiddetten kudurmuş bir hale gelen maymunlar adamcağızı yere yatırmışlar, çekiştirip duruyorlar! Kimi saçını yoluyor, kimi elini ısıyor,

(s. 9)

kimi yüzünü tırmalıyor... Zavallı kılavuz bin bir azap içinde kıvranıp duruyor, kendini bir türlü kurtaramıyordu.

Bu hali görünce evvela bu maymun kümesi içine tabancamla ateş etmeği düşündüm; halbuki bu kazalı bir işti: Kaş yapayım derken göz çıkarmak, yani kurtarmak istediğim adamı kendi elimle öldürmek tehlikesi mevcuttu. İhtiyaten bir kere havaya ateş ettim. Tabanca sesi maymunları ürküttü; adamı kendi haline bırakıp etraftaki ağaçların tepesine kaçtılar.

Tabanca sesi üzerine koşan askerlerle birlikte maymunların taarruzuna uğrayan kılavuzu kulübelerin olduğu yere götürdük. Adamcağızın yüzünü soğuk su ile yıkadık, açılıp iyileşti.

Fakat bu küçük hadise her nedense yerli kılavuzları telaşa düşürmüştü. Merak edip sordum. Meğer bu telaşın hikmeti varmış: Kulübelerimizi kurduğumuz yer, bu maymun sürüsünün yatağı imiş.. Bütün gün daldan dala sıçrayan maymunlar

dinlenmek için yataklarına döndükleri zaman bizi görmüşler; evlerini gasp ettiğimizden dolayı bize son derece hiddet etmişler... Hatta bunun acısını demin kurtardığımız kılavuzdan çıkarmak istemişler... Kılavuzların fikrince geceyi o noktada geçirmek hususunda ısrar edecek olursak maymunların başımıza bir çorap örecekları muhakkaktı...

Ben bu mutalaaya iştirak etmek istemedim. İyice yorulmuştum; yatacağımız yerler de hazırdu. Maymunların hatırı için rahatımı bozma işime gelmiyordu. Kendi kendime:

-Adam sen de... dedim. Bu kadar kişiyiz.. Gece nasıl olsa nöbetçi bekleyecek.. Birkaç maymundan korkacak değiliz ya!..

Kılavuzları teskin ettim. Biraz sonra kendim de kulübeme çekilip yapraktan yatağıma uzandım. Derhal derin bir uykuya dalmışım..

Ne kadar uyumuşum bilmiyorum... Bir aralık birkaç kişinin beni omuzlarımdan, boynumdan, ayaklarımdan yakalayıp birden kaldırdığını hissettim. Uyku sersemliğiyle kendimi kurtarmağa çalıştım. Fakat ne mümkün! Yirmi kadar maymun etrafımı kuşatmış, beni her yerimden sımsıkı yakalamıştı. Melun hayvanlar, ortalığın karanlık olmasından istifade etmişler, birer birer nöbetçilerin önünden geçerek kulübelere kadar sokulmuşlar... Garip bir tesadüf eseri olmak üzere, intikam alacakları adamı elleriyle koymuş gibi bulmuşlar, yani beni pusuya düşürmüşlerdi. Filhakika bu pusu o kadar büyük bir maharetle tertip edilmişti ki hayretten kendimi alamadım. Böyle bir vaziyet karşısında akla gelen her türlü tedbire müracaat etmişler, hatta bağırmağa mani olmak için ağzımı yaprakla doldurmağı bile ihmal etmemişlerdi.

Maymunlar beni bir müddet sırt üstü taşıdıktan sonra yere bıraktılar; bu sefer ayaklarımdan yakalanıp baş aşağı götürmeğe başladılar. Nihayet kulübelerin arasında çıkıp uzaklaşınca, hep birden yakalayıp beni bir ağacın tepesine çıkardılar!

Daldan dala çıkıyor, mütemadiyen yükseliyorduk. Nihayet beni, kimsenin bulamayacağı bir yere getirdiklerine akılları kesti; o zaman gayet geniş bir dal üzerine yüzükoyun yatırdılar. Maymunlar beni galiba baygın zannediyorlardı. Kendime geleyim diye vücudumu toparlamağa, saçımı, bıyıklarımı yolmağa başladılar. Nihayet arkamdan elbiselerimi, ayaklarımdan sökercesine ayakkabılarımı çıkardılar. Hayvanlara karşı durabilmek, ellerinden kurtulabilmek için bütün gayretimi sarf ediyordum. Fakat nafiye.. Yaptığım her hareket vücudumun en nazik

yerlerine şiddetli muştalar iniyordu. Öteme berime basılan şiddetli çimdikler altında inleyip

(s. 10)

Kıvrandıkça maymunlar bayağı insan gibi gülüşüyordu.

Bütün gece bu hal devam etti; nihayet beni gündüz gözüyle görünce içlerinden birinin aklına müthiş bir şey geldi. Belimde bir hançer vardı. Hasımlarım yirmiye yakın olduğu için hançerden istifade etmeyi aklıma bile getirmemiştim. Nihayet onların ikisini, üçünü öldürebilirdim; fakat hayvanlar kanı görünce büsbütün kuduracaklar, o azgınlık içinde canıma kıymaktan çekinmeyeceklerdi. İşte maymunlardan biri bu hançeri kınından çıkardı. Bir sarmaşık dalına bağlayarak başımın üstüne astı. Bu vaziyette başımı biraz kaldıracak olursam hançerin ucu alnımı yaralayacaktı. Maymunlar bana eziyet etmekten bıkip usanmıyorlardı; halbuki ben gittikçe kuvvetten düşüyordum.

Ağzım hala tıkalıydı. Yol arkadaşlarım sabahleyin beni kulübemde bulamayınca etrafi aramağa çıkmışlardı. Bulduğum ağacın altında tanıdığım sesler işitiyordum. Neferlerin:

“ –Yüzbaşı bey.....!”

Feryadı ormanı çın çın öttürüyordu. Adamların benden yavaş yavaş ümit kesecekleri ve bir müddet daha bulamayacak olurlarsa vahşi bir hayvan tarafından parçalandığıma hükmedecekleri muhakkaktı. Halbuki ben sesimi çıkaramıyordum. Ağzımdaki yapraklar değil bağırmama, hatta rahatça nefes almama bile mani oluyordu. Bu gidişle koca bir orman içinde bir başıma maymunlar elinde kalacaktım.

Ben böyle acı acı düşünüyorken hiç beklemediğim bir şey oldu: Sanki esrarengiz bir kuvvet maymunlara : “Dur!” emri verdi; içlerinde bir maymun – herhalde reisleri olacaktı- arkadaşlarına işaret verir gibi üst üste birkaç kere bağırdı; maymunlar bunu işitir işitmez beni olduğum yere bırakıp ağacın en yüksek dallarına kaçtılar.

Üstümde asılı duran hançere çarpmamak için bin itina ile doğruldum; bulunduğum dalın üzerinde ata biner gibi bir vaziyet aldım. Niyetim yavaş yavaş ağacın gövdesine doğru gidip oradan yere inmektir. Bulduğum dalın yerden ne kadar yüksek olduğunu anlamak için aşağıya baktım. Gözlerim, alev saçan bir çift gözle karşılaştı; ne olduğum anlamadan yüreğim hopladı. Bu gözlerin sahibi olan hayvan büyük bir kediye benziyordu. Üstünde yol yol siyah çizgiler vardı. Fakat

düşünmeğe hacet kalmadı, yırtıcılığıyla meşhur bir Afrika parsı karşısında bulunduğumu anladım. Demek ki maymunlar parsı benden evvel görmüşler, o kadar telaşla onun şerrinden kaçmışlardı.. Fakat bu işte ne olmuşsa bana olmuştu: Zavallı ben bir beladan kaçayım derken daha büyüğüne yakalanmıştım.

Şimdi iki düşman arasında bulunuyordum. Yukarıda maymunlar, aşağıda pars... Artık bu hal karşısında benim için kurtulmak ümidi kalmamıştı; çünkü pars geri geri çekilerek üzerime atılmağa hazırlanıyordu! Bundan fazlasını görmemek için gözlerimi kapadım... Bu esnadan itibaren rüzgar gibi bir şeyin geçtiğini hissettim. Tesadüfün garip bir lütfü o an için hayatımı kurtarmıştı: Beni nişan alan pars, atlarken biraz fazla hız almış ve daha yüksek bir dala sıçramıştı. Pars bu dala iyice tutunduktan sonra, kuyruğunu sağa sola sallayarak etrafına bakınmağa başladı. Maymunlar bu korkunç düşmanın kendilerine biraz daha yaklaştığını görünce hep bir ağızdan bir çığlık kopardılar. Pars başını kaldırıp onlara baktı. Maymunlar korkudan adeta zangır, zangır titiyorlardı! Pars, bilakis maymunlar gördüğüne pek memnun olmuştu. Galiba onun nazarında maymun eti, insan etinden daha makbuldü. Pars daldan dala sıçrayarak maymun sürüsüne yaklaşıyordu. Aralarında yarım metroluk bir mesafe kalınca durdu. Maymunlar güya onu ağaçtan aşağı düşürmek için hep birden ağacın dallarını silkmeğe başlamışlardı. Fakat pars buna ehemmiyet vermiyor, maymunları birer birer gözden geçiriyordu.

Nihayet, içlerinden en cesur olduğu anlaşılan iri bir maymun parsa hücumu karar verdi. Esasen pars da bunu bekliyordu: Dişlerini maymunun boğazına geçirdi, sonra tutup ağaçtan aşağı attı.. Derhal kendisi de arkasından atladı, avını ağzına alıp ormanın sık ağaçları arasında kayboldu. Maymunlar da bundan bila istifade aksi istikamete kaçıp gittiler.. Bu gürültü esnasında beni düşünen olmamıştı; bir gece evvel kulübelerimizi kurduğumuz yere geldim. Arkadaşlarım artık benden ümit kesmişlerdi. Gitmeğe hazırlanıyorlardı. Başımdan geçen vakayı anlatınca hayretler içinde kaldılar.

Neticede.. Kurtuldum; kurtuldum ama maymunlardan da çok çektim!...

“Eyfel” Kulesinin Papucu Dama Atılacak

Amerikalılar yüksek binalara aşırıktılar. Bu merak onları, Paris’teki “Eyfel” Kulesi’nden sonra, dünyanın en yüksek binasını yapmağa sevk etmiştir. Şimdiye kadar “Eyfel”in irtifa’ına en çok yaklaşan bina, Amerika’daki “Vonvot” denilen elli sekiz katlı ticaret merkezi idi.

Amerikalılar derhal kolları sıvamışlar. Dünyanın en yüksek binası olmak üzere 80 katlı yeni bir bina vücuda getirmeğe karar vermişler. Derç ettiğimiz resim bunun ne şekilde bir şey olduğu hakkında bir fikir veriyor.

(s. 11)

Tehlikeli Bir Spor

Tayyarecilerin en son marifeti tayyareyi son süratle köprü altından geçirmektir.

Küçük Şeyler

Terzi Kuşu

Hindistan'da bu namında bir cins kuş vardır ki bihakkın terzidir. Bakınız yuvasını nasıl yapıyor: terzi kuşu yaprakları büyük ve oldukça sağlam olan ağaçları intihap eder. Evvela yaprağa gagasıyla bir çok ufak delikler açar. Ondan sonra bazı ağaçların elyafını iplik makamında kullanır ve gagasıyla bu elyafı delikler arasından geçirerek yaprağı dala bağlar. Yaprağı o suretle diker ki bir torba halini alır. Daha sağlam olması için en sonra bir de düğüm yapar. Yuvasını güneşten muhafaza etmek için üstüne yine yapraktan bir çatı kurar, ve bunu da elyaf ile diker. Bu garip kuş maalesef her yerde bulunmaz, yalnız Hindistan'da bulunur.

Küçük Tenbel

Annesi oğlunun bitin kitapları yırttığını ve mürekkeple her tarafını lekelediğini görünce:

-Oğlum, bu ne hal, ne yapıyorsun çıldırdın mı?

-Ne yapacağım ya! Artık bu sınıf derslerinden bıktım, amele sınıfına dahil olacağım!

Baba ile Oğlu Arasında

Çocuk –Baba biz hakikaten topraktan mı yaratıldık?

Babası –Evet oğlum!

Çocuk –Zenciler de mi öyle?

Babası –Tabi yavrum.

Çocuk –Zenciler herhalde kömür tozundan yaratılmış olmalı!

Dünyanın En Büyük Adaları

Kilometre-i murabbaî

Grönland   Adası   216975

Yeni Gine   ""   785360

Brunei	""	740840
Madagaskar	""	592100
Sumatra	""	463150
Büyük Britanya	""	229763
Japon (Nipon)	""	226579
Yeni Zelanda	""	149909
Java	""	125900
Koba	""	118830
Filipin	""	105920
İrlanda	""	104780

(s. 12)

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

- 1 –Çiçek hastalığına tutulmamak isterseniz, her iki senede bir aşılınız!
- 2 –Bir hanede (çiçek hastalığı) zuhur ederse, ev halkının hepsi aşılmalıdır.
- 3 –(Temiz hava), “bol gıda=yiyecek”,(çokça ziya=aydınlık) girmeyen eve her ne vakit olsa, “hastalık, hekim, ve nihayet ölüm!” girer!.
- 4 –Jimnastik “idman=spor”, asker talimi çok faide verir. Vücudun kamburluğunu, biçimsizliğini çok defa giderir. Yürüyüşü, duruşu düzgün yapar!
- 5 –Siyah renkli kumaşlar, (harareti) daha ziyade emer, tutar, bu cihetle kışın siyah elbise takımı (kostüm) giyiniz!
- 6 –Kışın soğuğa karşı gelmek isterseniz, en alası, iyi yemekle beraber yünlü, ipekli elbise giyiniz!
- 7 –Ateşte kızartılmış ekmek daha çabuk (hazm) olur, daha çok kuvvet verir.
- 8 –Yaşamak için yemeli! Yemek için yaşamamalı!
- 9 –Yemekten kalktıktan sonra (2-3) saat geçmeyince su içmeyiniz!
- 10 –Yumurtanın en iyisi, kuvvet vereni tazesidir. En fenası, zararlısı eskisidir.

Divan Yolu - Doktor

Hafız Cemal

Faideli Malumat

Hayvanların Zekası

Madagaskar adasında tamamıyla serbest gezen köpek sürüleri vardır.

Orada “kayman” denilen bir nevi timsah vardır ki köpeklerin düşmanıdır. Kayman köpek avlamak için fırsat kollar.

Köpekler serseriyane gezintilerinde ekseriya kaymanların bulunduğu ırmak veya bataklık araziden geçerler. Kaymanları köpekleri daima beklerler. Fakat köpekler o kadar budala değildir kaymanları şaşırtmak için bakınız hangi hileye müracaat ederler. Köpeklerin bir kısmı ırmağın pek kenarına gelip avazları çıktığı kadar havlarlar. Tabidir ki kaymanlar köpek sedasının geldiği tarafa hepsi birden koşarlar. Ve suyun üzerinde müthiş ağızları görünür. Bunun üzerine köpekler başka tarafa koşmağa başlarlar ve kaymanlardan biraz uzaklaşınca hep birden ırmağı geçerler. Kaymanlar da koşar fakat pek geç kalırlar çünkü atı alan çok tan Üsküdar’ı geçmiş bulunur.

Fransa’da Ne Kadar Köpek Var?

1924 senesi Kanun-u Sani’nin birinci Fransa’da (3313116) köpek var idi. Bunlardan (2155065)i koyun sürülerinin muhafazasında yani çoban köpeği, (550324)ü av köpeği ve (307747) köpek de süs köpeği idi.

1914 senesi bidayetinde yani Harb-i Umumi iptidasında köpeklerin adedi (3855329) idi.

Harp her şeye olduğu gibi zavallı köpek ailesi için de meşum oldu.

1918 senesi nihayetinde (3855329) köpekten yalnız (3808569) köpek kalmıştır demek ki bir milyondan ziyade köpek mahvolmuştur.

Fakat köpeği sevenler müsterih olsunlar ki bu sadık ve güzel hayvanlar (1920) senesinden itibaren yine çoğalmağa başlamıştır.

Mesut Bir Köpek

Harb-i Umumi’de birçok yararlıkları görüldüğü için Amerika hükümeti tarafından müteaddit nişanlar ve çavuşluk rütbesiyle taltif edilmiştir.

(s. 13)

Şeyhimle Ben

Bir çöl çocuğundan

Duydum bunu söylerken:

Şeyhimle beraber çöle düşmüş gidiyordum

Arkamda yüküm şeyhimi takip ediyordum

Birdenbire oğlum, dedi; çöllerde giderken

Her kafilenin bir beyi vardır. İkimizden

Olsun birimiz kabile bey amiri mutlaka!
 Elbette, dedi, şeyhe düşer amirim olmak.
 Siz emrediniz onları icra edeyim ben.
 -Eşyani benim arkama yüklet! Dedi birden
 Bir lahza tereddütle
 Durdum, o tecellütle
 -Yüklet! Diye haykırdı hemen yükletiverdim.
 Lakin utanır; yolda “verin yükleri!” derdim.
 En sonra dedim: Hem ben
 Duydum bunu bir yerden
 Bekler oturulmuş;
 Hep iş buyururlarmış!
 -Yavrum, dedi tenperver olan amir olur mu?
 İnsanları sevk etmeğe hiç kadir olur mu?
 Hakimliği sen zevk ve sefahat mi sanırsın?
 Acizleri, fasıkları amir mi tanırsın?
 Sustum. Diyecek yok. Yolu takibe koyuldum.
 Her neyse meşakkatle o gün akşamı buldum.
 Bir sahaya konduk: Ne ağaç var, ne de bir taş.
 Yağmur da boşanmaz mı? Bütün yer olacak yaş.
 Baktım yine davrandı; büyük bir çuval aldı;
 Üstümde tutup yağmurun altında o, kaldı.
 -Oğlum, dedi, çok gayret
 Amirler için şandır.
 Halk, etmelidir rahat;
 Keyfin sonu hüsrandır!
 Seraceddin

Piyano Ağacı

Piyano imal olunacak ağaçlar işlenmeden evvel kırk sene muhafaza olunur.

İlk Nüshamızdaki Müsabakaların Neticesi

(Kazananların isimleri, adresleri)

(s. 14)

(Kazananların isimleri, adresleri)

(s. 15)

(Kazananların isimleri, adresleri)

Filler Nasıl Yüzer?

Acaba fil yüzebilir mi? Bu suale bilatereddüt evet deriz. Yalnız yüzmek filin hiç de hoşuna gider bir hal değildir. Fil sudan geçeceği zaman yüzmekten ise yürümeği tercih eder. Yüzerken teneffüs etmek için muazzam hortumunu sudan harice çıkartır.

Filler bazen hiç suya girmek istemezler. Bunları suya sokmak için iyi bir vasıta vardır: O da ateş göstererek hayvanı suya girmeğe icbar etmektir. Fil ateşi görünce suya girmeğe katlanır ve daha fazla muvaffak olmak için gece olmasını beklemelidir.

Gece olunca birçok adamlar ellrinde meşalelerle hayvanın etrafını alırlar ve ona yaklaştıkça hayvan bilatereddüt suya girer. Eğer öteki sahilde arkadaşlarından bazılarını da görürse haşarılık yapmaz, tamamıyla sükûnet bulur.

Hasta ile Doktor Arasında:

Hasta –Kuzum doktorcuğum, doğrusunu söyle iyi olacak mıyım?

Doktor –Tabi efendim, iyi olacaksınız! Sizin hastalığınızla malul olan hastaların yüzde biri kurtulur. Siz aynı hastalık tedavi ettiğim yüzüncü hastamsınız. Çünkü doksan dokuzu kurtulamadı!..

Zümrüt Papağan

İran şahlarına mahsus tahtın arkalığında bir tek zümrüt taşı üzerine işlenmiş bir papağan resmi mevcuttur.

Resimli Dünya'yı

Arkadaşlarınıza Tavsiye Ediyor Musunuz?

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-ı iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Efruz Bey mağazanın mermer merdiveninden çıkıp içeriye girdikten sonra eli süpürgeli bir hizmetçiye rast geldi. Mağazanın sahibini sordu.

Fakat yine aksi tesadüf!.. Namına mektup getirdiği mağaza sahibi hastalanıvermiş. Hizmetçinin tarifi üzerine en üst katta patronun odasına çıktı.

Kapıyı vurduğu halde içeriden hiç ses gelmiyordu. Efruz Bey bu vaziyet karşısında kapıyı yüklenmekte bir mahzur görmedi. Ve dayandı!

Kapının tahtaları bilamukavemet dağıldığı için Efruz Bey güçlük çekmedi. Odanın bir köşesinde bir ihtiyar yatıyordu. Gürültüden uyanmak şöyle dursun korkudan iyice sızmıştı.

Efruz Bey hasta patrona biraz hava aldirmek için odanın tek penceresini açıp ihtiyarı kiremitliğe sarkıttı. Ve hakikaten ihtiyar temiz hava ile biraz açılır gibi oldu.

Efruz Bey hastayı pencerede bırakıp odanın dört köşesini tetkikle meşgul oluyordu ki ihtiyar hasta muvazenesini kaybederek...

Dördüncü kattan aşağı yuvarlandı. Lakin ne dersiniz? Sanki nişanlanmış gibi duvar dibinde mağazanın yataklarını diken kadın işçinin tezgahına düştü!

Efruz Bey hastaya bakmak için arkasına döndüğü zaman yerinde yeller estiğini görünce hastanın aşağıya düşmesinden ziyade mektubunu verememekten telaş ederek aşağıya bakındı!

Patronu aşağıda gören Efruz Bey mektubu vermek için bilatereddüt aşağıya atladı. Zaten hasta da deminki sukut üzerine çoktan kendine gelmişti. (mabadi gelecek nüshada)

Sayı 7 (15 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Sarhoş –Şu ayla yıldızları nasıl keşfettiklerine şaşmıyorum, isimlerini nasıl bulmuşlar ona aklım ermiyor!!]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından

Dalgıçlığa meraklı olan okuyucularımıza:

Siz; dalgıçlık edebilmek için mutlaka mükemmel bir dalgıç başlığına mı ihtiyaç olduğunuzu zannediyorsunuz?

Hayır, hayır!.. Biz buna da bir çare bulduk; hem kolay hem ucuz bir çare!.. Çarşıda aramağa da lüzum yok, çünkü çoğunuzun evinde bunlardan vardır!. Hani çay suyu filan kaynatılan çinkodan, geniş karınlı, resimde gördüğünüz gibi güğümler vardır. İşte onlardan bir tanesini alarak dibini muntazaman oyup çıkarırsınız, bundan maada yapılacak bir ameliye de yoktur. Derhal fesinizi çıkartıp başınıza geçirir, ve suya dalarsınız. Lakin denizler, dereler gibi derin ve kuvvetli akan sulara pek yaklaşmayınız. Sonra başlığınız da gider, kendiniz de!!.

Sanki İnsan

Resmini gördüğünüz bu maymunlara (şempanze) derler. Cüsse itibariyle insandan epeyce ufak olmakla beraber sima ve harekattan yana tıpkı insana benzerler. (Şempanze)nin zekası bütün hayvanları solda sıfır bırakacak kadar keskindir. Hele şu soldaki maymuna bakınız: Eli, ayağı, gözü, kaşları aynen insan değil mi?

Arkadaşına bir şey tarif etmek ister gibi eliyle birtakım işaretler yapan bu mahlukun dilsiz bir insandan ne farkı var?...

İhtiyar bir hanım Cuma akşamı bir dilenciye yirmi beş kuruş sadaka verir.

Dilenci: -Hay Allah razı olsun, hanım teyzem... Şu sadakan adeta canımı kurtardı...

Hanım: -Vah zavallı ben bu parayı vermeseydim galiba canına kıyacaktın...

Dilenci: -Eh... Ne yaparsın hanım teyze, yarın ister istemez kendime bir iş bulacaktım!!

(s. 3)

Sinemada Çocuk Artistler

İki çocuk sinema sanatkarı – “Fanfan ile Klodine”den bir sahne

Bu, iki küçük sinema sanatkarının muvaffakiyetle temsil ettiği (Fanfan ile Klodine)nin en müessir bir sahnesi!. Bu filmde zengin bir ailenin çocuğu olan (Fanfan) bir at canbaz kumpanyası tarafından kaçırılıyor, sefil ve bedbaht oluyor.

Orada (Klodine) isminde kendi gibi bir arkadaş bularak onla beraber kederlerini avutmaya çalışıyorlar.

Sumatra'da Kap Kacak Masrafı Yok..

(Sumatra) adasında kadınlar bizim kadınlarımızdan daha çok marifetli!. Bizde tencere yapan kadın gördünüz mü? Hayır, değil mi? İşte (Sumatra) kadınların öyle kap kacağa para verdikleri yok. Çamur ne güne duruyor! Resimdeki gördüğünüz kadın işte böyle bir tencere imal etmekle meşguldür. Kârlı bir vaziyet, değil mi?

Büyükanne -(hikayeyi okuduktan sonra) Bak oğlum, kuzu yaramazlık etmiş, kurt da onu yemiştir!

Çocuk –Eğer kuzu uslu uslu dursa idi o zaman onu biz yerdik değil mi büyükanne?.

(s. 4)

Küçük Aliye Hırsızlığa Nasıl Tövbe Etti?!

“Yüzü güzel olacağına huyu güzel olsun!” – Hikayemi okuyun: Bu atalar sözünün ne doğru olduğunu anlarsınız!.

Aliye sarı saçlı bir çocuktur. Ma’i gözlü, tatlı dilleri şirin bir çocuktur. Fakat bütün bu güzelliği hiçe indiren bir kusuru vardı: Hırsızlık!

Hırsızlık yapandan her fenalık beklenir, değil mi? İşte maalesef güzel Aliye’den de her türlü fenalık beklemek haizdi.

Aliye gayet zeki bir kız olduğu için hırsızlık yaparken hiç kimsenin hatırına gelmeyen hileleri düşünürdü. Bir gün Aliye’nin babası Hacı Hasan Efendi’ye bir yerden sepet dolusu balık hediye gelmişti. Aliye zaten o sabah yerinde tek duramıyordu. Bir aralık nasılsa sokak kapısını açık buldu.

Sepeti koluna takınca sokağa fırladı. Doğruca Hayri Paşaların konağına gitti. Harem kapısından içeri girdiği zaman karşısına çıkan baş kalfaya en tatlı sesiyle dedi ki:

“ –Kuzum kalfacığım, babam Hacı Hasan Efendi bu balıkları paşa hazretlerine yolladı... Size zahmet ama, onları paşaya götürür müsünüz?

Baş kalfa: “ –Aman ne cici kız! Peki yavrum ver sepeti götüreyim.. dedi.

Biraz sonra baş kalfa sepeti getirerek:

“ –Al kızım dedi, bu sepeti yanlış getirmişsin. Paşa Hacı Hasan Efendi isminde kimse tanımıyor.. Babanın tarif ettiği yeri mutlaka yanlış anladın...

Aliye: “ –Nasıl olur kalfacığım... Ben yanlış anlar mıyım?.. Fakat madem ki böyledir, bir defa gidip sorayım.. Balıklar burada kalsın. Şayet yanlış gelmişsem gelip alırım...

Dedi ve sepeti bırakarak sokağa çıktı. Aliye'nin ilk işi gayet güzel saatler satan bir saatçi dükkanına gitmek oldu. Saatçiye her zamanki tatlı diliyle şu yalanı uydurdu:

“ –Kuzum saatçi, Hayri Paşa'nın hanımı senden iyi bir saat istiyor. Beni gönderdi, senin için:

“En iyilerinden birkaç saat alsın da gelsin” dedi...

Saatçi Hayri Paşa'nın haremi gibi yağlı bir müşteriyi her zaman zor bulurdu. Derhal en güzel saatlerini bir kutuya koydu, Aliye ile birlikte konağın yolunu tuttu. Harem kapısına gelince Aliye saatçiye hep o tatlı şivesiyle şu yalanı koyuverdi:

“ –Saatçi, kutuyu sen bana ver. Doğru hanıma götürüyüm.. Hanım alacağı saati beğendiği zaman gelip sana haber veririm.”

Zavallı saatçi ne bilsin, Hayri Paşa'nın konağında insanın bir çöpünü kaybetmeyeceğine emindi.

“ –Peki yavrum.. Peki güzel kızım! Dedi. Al saatleri götür hanımefendiye söyle: Bu saatleri en kibar müşterilerime sakladım.

Aliye: “ –Peki saatçi başı; sen merak etme!... diyerek içeri girdi.

Ve girer girmez daha baş kalfaya rast

(s. 5)

gelmeden evvel, saatleri iyice koynuna yerleştirdi. Onu gören baş kalfa:

“Nasıl kızım, balıkları yanlış mı getirmişsin!” diye sorunca Aliye hiç şaşırmadan:

“ –Ah kalfacığım, sizin hakkınız varmış.. Meğer babamın tarif ettiği yer burası değilmiş.. Balıkları almağa geldim...

Aliye beş dakika sonra kolunda sepet olduğu halde harem kapısından dışarı çıktı. Saatçi onu dört gözle bekliyordu. Aliye adamın önünden geçerken:

“ –Saatleri hanımefendiye verdim; muayene ediyor.. Şimdi sana haber yollayacaktım.. Hanımefendi beni şurada bir ahabının evine yolluyor.. Şu balıkları götürüyorum, sen biraz bekle...

Diye son bir yalan daha uydurdu. Zavallı saatçi, Aliye'den esasen hiç şüphelenmemiştii; onun kolunda bir sepetle konaktan çıktığını görünce sözlerine

büsbütün inandı. Harem kapısının önünde bir aşağı bir yukarı gezinmeğe başladı... O gezine dursun; Aliye soluğu doğru evinde aldı. Evde bir odaya kapandı; saatleri önüne dizdi.

Fakat ne tuhaf! Aliye bu saatlerle baş başa kaldığı zaman çok sevineceğini zannetmişti.. Halbuki şimdi içinde garip bir sıkıntı, bir helecan vardı! Kendi kendine bunun sebebini düşündü. Pek zeki olduğu için zihninde derhal bir sebep buldu.

Kendi kendine: “İnsanın tek bir saati yok iken bir an içinde on, on beş saati birden olursa kalbi çarpmaz da ne olur?..”

Fakat hayır... Bu yalnız kalp çarpıntısı değildi; Aliye'nin içinde bir üzüntü vardı. Bundan kurtulmak için küçük hırsız saatlerden birini kulağına götürdü, işleyip işlemediğini anlamak için uzun uzun dinledi. Saatin kalbi: “Tik tak... tik tak tik tak...” diye atıyordu.

Ona ?.. yavaş yavaş bu “tik tak”lar başka türlü aks etmeğe başlıyor, Aliye kulağında adeta bir ses işitiyordu.

Bu ses: “Hırsız!.. Hırsız!.. Hırsız!.. Hırsız!..” diyordu.

Aliye yüreğinin ağzına geldiğini hissetti. Hemen bir başka saat aldı; kulağına götürdü. Aynı seda:

“-Hırsız!.. Hırsız!.. Hırsız!..” diyordu.

Zavallı Aliye tüyelerinin diken diken olduğunu hissetti. Artık dayanamadı: Saatleri kapınca saatçinin dükkanına koştu, ağlayarak kabahatini itiraf etti.

Saatçi iyi bir adamdı: Ona acıdı, hırsızlığını kimseye haber vermedi.

Aliye bundan sonra hırsızlığa tövbe etti; şayet şeytana uyup da günün birinde böyle bir şey yapacak olsa, ona memlekette ne kadar saat varsa hepsi arkasından:

“-Hırsız!.. Hırsız!.. Hırsız!.. Hırsız!..” diye bağırarak gibi gelirdi...

Haminne

Dünyanın En Büyük Çiçeği

Antil adalarından “Mindanao” adasında Alman âlimlerinden biri yerli ahali tarafından “bulu” denilen ve muhit-i dairesi 3,5 metre olan bir çiçek bulmuştur bu çiçek beş tüveyçten ibarettir. Goncaları bir ufak çocuk başı cesametinde, sakı beş santimetre kalınlığındadır yalnız bir çiçeğin sıklığı bazen on kilogram olur. Ve ancak bin iki yüz metre irtifaındaki “Apu” dağının tepelerinde bulunur. Alman âlim bu çiçeğin dünyadaki çiçeklerin en büyüğü olduğunu iddia etmektedir.

(s. 6)

(Şiir)**“Küçüklerin Kitabı”ndan****İki Keçi**

İki keçi gayetle dar

Bir köprüde buluştular:

-Gececeğim, çekil biraz!

-Benden evvel geçmek olmaz!

-Benim yolum daha uzak!

-Senden fazla yorgunum bak!

-Sen küçüksün geriye kal!

-Yol ver!

-Vermem!

-Öyleyse al!..

Ben geçeyim önce diye

Başladılar döğüşmeye..

Kavga büyüdü git gide,

En sonunda ikisi de

Suya düşüp boğuldular;

Cezalarını buldular!

Orhan Seyfi

Yeni Bir Alamet!

New York'ta hakiki bir Babil Kulesi inşası düşünülüyormuş! Bir şey değil yüz yirmi beş katlı bir bina! Ev yüz bin kişi kadar istiap edebilecek! Büyükçe bir şehir nüfusu değil mi?

Bakınız bina nasıl olacak: Yirmi beş bin yatak odası, altı bin beş yüz salon dört bin matbah, yüz altmış beş yemek odası, yüz elli merdiven, seksen dört asansör, yetmiş kilometroluk koridor, otuz dört bin ocak ve kırk bin pencere!

Bu muazzam binanın yüksekliği: dört yüz elli üç metre olacak yani Kolonya şehrinin muazzam kilisesini Eyfel Kulesi üzerine oturtunuz işte o kadar yükseklikte bir bina olacakmış! Edilecek masrafı Hak Teala hazretleri bilir!

Hindistan'da Üfürükçüler

Hindistan'da "fakir" denilen birtakım üfürükçü dervişler vardır; sokaklarda dolaşip birçok garip hünerler yaparlar. Fakirin başlıca marifeti yılan büyülemektir. En zehirli yılanların bile büyü kuvveti sayesinde kendilerine zarar vermediğini iddia ederler ve bu iddialarını bazı meraklı tecrübelerle ispata kalkışırlar. Hindistan'da halk fakirlere keramet sahibi nazarıyla bakar; onların büyü kuvvetiyle yılanlara hâkim olduklarına inanır.

Fakirlerin gösterdiği marifetler Avrupalıların da nazar-ı dikkatini celp etmiştir. Bazı alimler bu işi merak edip biraz kurcalamışlar.. Yalancı dervişlerin foyası derhal meydana çıkmış! Meğer keramet sahibi farz olunan fakirler birer adi göz boyacısından başka bir şey değilmiş!

Fakirler ekseriya yılanların zehir torbalarını çıkarırlarmış. Zehir torbası çıkmış bir yılanla oynamanın büyük bir hüner sayılmayacağını pekâlâ bilirsiniz... Fakat bu hileyi bilmeyen halk üfürükçülere parasını kaptırmakta devam edip durmuş!

Yılanın zehirlerinden müteessir olmayan fakirler de vardır. Fakat doktorlar nazarında bu fevkalade bir şey değildir; yılan zehiri sık sık ve gayet az miktarda kanına karıştıran bir kimse kendine adeta bu zehri aşlamış olur; ondan sonra zehrin artık o adam üzerinde hiç tesiri olamaz. Çiçek hastalığı mikrobuyla aşılana bir kimsenin muayyen bir müddet zarfında çiçek çıkarmaması gibi!. İşte fakirlerin kerameti de bundan başka bir şey değilmiş!

Fakat buna rağmen Hindistan fakiri görülecek bir şahsiyettir. Yukarıda resmini gördüğümüz fakir küçük torununu karşısına almış, ona yılanlarla üfürükçülük dersi veriyor!

Şunu da ilave edelim ki fakir foyasını meydana çıkarmamak için sanatının esrarını ancak kendi oğluna öğretir; zavallı cahil halk da bunu nesilden nesile geçen bir keramet diye kabul eder!..

Her Mektepli Resimli Dünya'yı Okumalıdır

(s. 7)

Amerikan Ormanlarında Canavarların Bir Avı

Yaban domuzları – Adetleri – Yılan avı – Domuz avında tehlike

Size karıncaları, arıları, keklükleri anlattım. Bu hafta da biraz iri yarı hayvanların adetlerinden bahsedelim. Onların hayatında da ne garip şeyler var görürsünüz.

Amerikalı bir avcı hikaye ediyor:

“Bir gün birkaç yabani hindi avlamak için civar ormanlarından birine dalmıştım. İki ateşli bir tüfenkten başka silahım yoktu. Biraz sonra yoruldu. Dinlenmek için bir ağaç kütüğünün üstüne oturdum, oturalı ancak beş dakika olmuştu. Birkaç adım ötede kuru otların içinden gelen hafif bir ayak sesi işittim. İptida bir geyik zannettim. Hemen tüfengi doğrulttum. Ateş etmeğe hazırlandım. Bir de ne göreyim? Altı kadar yaban domuzu benim bulunduğum tarafa gelmiyor mu? Doğrusu ya hiç hoşuma gitmedi. Toprakları eşe, eşe bana doğru ilerliyorlardı. Yanımdan geçtiler. Biraz sonra açık bir tarlada alabildiğine koşmaya başladılar. Sanki yerde sürünen bir hayvanı takip ediyorlardı. Zannım doğru imiş. Baktım: Canavarların o çirkin burunlarının biraz ötesinde bir kara yılan gidiyor ve ellerinden kurtulmak için çalışıp duruyordu. Filhakika biraz sonra kurtuldu. İnce bir fidana sarıldığını gördüm, ilk dalın hizasına kadar çıktı, aciz kalan düşmanlarına bakmağa başladı.

“Yılan, şüphesiz, kendini emniyette zannediyordu. Ben de domuzların bir şey yapamayacağına kani olmuşum. Bizzat cellâtlık vazifesini üzerime almayı, yılanı öldürmeyi düşünüyordum. Bu esnada canavarlarda gördüğüm hareket üzerine intizar etmeyi muvaffak buldum. Filvaki canavarlar ağacı iki dişleri arasına alıp yılanı düşüreceklermiş gibi sarmağa başlamasınlar mı? Hayretim son dereceyi buldu. Mamafih bu gayretlerinden hiçbir netice çıkmadı. Çünkü yılan dallara o derece sarılmıştı ki ağacın kabuğunu soymak yılanı oradan ayırmaktan daha müşkildi. Yılanın tırmandığı ağaç bir nevi yabani elma ağacı idi. Bunun adına (pavpav) derler. Amerika'nın sık ormanlarında pek çok görülür. Odunu çok gevrek, küçük bir ağaçtır.

Canavarlar ağacın gevrek olduğunu biliyorlardı. Çünkü yılanı düşürmek için tatbik ettikleri usulü terk ettiler. Bir tanesi ağacı kemirmeğe başladı diğerleri onun yardımına koştular. Aradan birkaç dakika geçer geçmez ağaç yıkıldı. Dallarını yere temas eder etmez domuzların hepsi yılanın üzerine atıldılar bir anda öldürerek o anda yediler!

Sarıksız Hoca

Susuz Memleket!.

Dünyanın en kurak memleketi neresidir, bilir misiniz? Cenubi Amerika'da, (Peru) hükümeti dahilinde kain (Patya) eyaleti... Bu mübarek memlekette ancak yedi senede bir yağmur yağar. (Patya)da gayet iyi cins pamuk yetişir. Bu kurak

memlekette ancak on türlü nebat mevcuttur. Bunların da tohumları yedi sene filizlenmeden toprak altında durur, ondan sonra filiz salıverirler.

(resimli öykü)

Hoca –Hazreti Nuh âliye-i İslam zamanındaki tufanda her tarafı sular istila ettiği zaman insanlar ne oldular acep?

Talebeden biri –Ne olacaklar hoca efendi sırsıklam ıslanmışlardır!!.

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Bir Aslan Avı

Geçen gün Feyzullah Bey’i gitmişti. Feyzullah Bey... Şu, geçen hafta size pek meraklı bir hikayesini anlattığım, Trablusgarp kahramanı!. Hayatının beş on senesini Afrika çöllerinde, bin bir macera peşinde geçirmiş Türk zabiti yok mu? İşte bu Feyzullah Bey’le misafir odasında, karşı karşıya oturmuş tatlı tatlı konuşuyorduk.

Evet, size şunu da söyleyeyim ki Feyzullah Bey çok tatlı dilli bir adamdır.. Onun için hikayelerini size daima ağzından çıktığı gibi nakletmeğe gayret ediyorum..

Feyzullah Bey de, bizim gazetenin “olmuş vakalar” sütununa geçecek sergüzeştler çok olduğunu bildiğimden kendisinden yeni bir hikaye dinlemek için bir vesile arıyordum. Bu esnada gözüm nasılsa yerde yayılı duran güzel bir hayvan postuna ilişti. Hayvan postu dedim; çünkü bu hayvanın ne olduğunu tayin etmek benim için mümkün değildi. Merak edip sordum. Muhatabım gayet tabi bir eda ile:

“–Arslan postu!.. dedi. Trablusgarp’ta vurmuştum!

Demek Feyzullah Bey’in arslan avcılığı da vardı... Arslan avı! “Olmuş vakalar” sütunu için ne güzel, ne cazip mevzu değil mi?... Feyzullah Bey içimden neler geçirdiğimi keskin zekasıyla derhal anlamıştı. Ricama meydan bırakmadan:

“–Anlatayım!.. Fakat bir şartla: “Resimli Dünya” kâri’lerine beni geçen seferki gibi fazla methetmeyeceksin...

“–Nasıl isterseniz... dedim.

Muhatabım hikayesine şöyle başladı:

“–Muharebe esnasında, en maruf kabile reislerinden (Beni Selam) kabilesi şeyhi Seyid Abdülislam ile gayet iyi dost olmuştuk. Ben bir akşam bazı işler hakkında görüşmek üzere şeyhi ziyarete gitmiştim. Çadırda birkaç misafir daha vardı. Hararetili hararetili bir şeyden bahsediyorlardı. Dinledim: Kabilenin sakin

bulduğunu havalide sekiz günden beri bir arslan peyda olmuş.. O zamana kadar arslan nasıl hayvandır, bilmiyordum. Kendi kendime:

“ –Hayvanlar padişahı ile tanışmak için gayet iyi bir fırsat!.. diye düşündüm.

Biraz sonra fikrimi şeyhe açtım. Seyid Abdülislam itirazla başını sallayarak:

“ –Evlad, dedi, sen bu sevdadan vazgeç... Arslan avı Allah vergisidir!.. Onu yapmak her kula nasip olmaz!...

Berberiler arslandan korkarlar. Bunu bildiğim için şeyhin sözlerine pek ehemmiyet vermedim:

“ –Yâ şeyh! Dedim, galiba kendi arslan avcılığımı unutuyorsun?

Şeyh cevap verdi: Evet vakıa gençlikte böyle bir cahillikte bulundum. Fakat bir gün aklım başıma geldi. İşte o günden beri arslanla sulh olduk. Artık ne onun bana bir zararı dokunur, ne ben ona bir zarar veririm...

“Arslanla sulh olmak tabirinden bir şey anlamamıştım. Şeyh bunun farkına vardı

(s. 9)

ve bana şu garip macerayı hikaye etti:

“ –Henüz yirmi yaşında bir delikanlı idim. Nasılsa obamıza bir arslan musallat oldu. Her gece çadırlarımızın arasına kadar gelir, bir koyunumuzu veya bir danamızı yakalayıp giderdi. Her ne yaptıkça bu hayvandan kurtulamadık. Geceleri etrafta ateşler yakıp arslanı ürkütmeğe çalışırdık... Fakat bu tedbirlerin hiçbiri faide vermedi. Bu hal bir hafta devam etti; nihayet biz de bîzar olduk. Birkaç kişi bir olup bu muzır hayvanın vücudunu ortadan kaldırmağa karar verdik. Tayin ettiğimiz gün on iki kişi tüfenklerimizizi alıp yola çıktık. Arslanın ini nerede olduğunu biliyorduk. İnin kapısı etrafında birkaç hurma ağacı vardı.

Ağaçları uzaktan görünce bütün arkadaşlar bir saf teşkil edip ilerlemeğe başladık. İne yirmi adım kala durduk. Tüfenklerimizle nişan vaziyeti aldıktan sonra arslana seslenmeğe başladık. Fakat o bir türlü ininden çıkmıyordu....

Biraz daha bekledik? Yine çıkmayınca amcazadem Abdülkadir’in sabrı tükendi, bir taş alıp inin içine doğru attı. Arslan bu hakarete müthiş kükreme ile cevap verdi.. fakat ne kükreme!.. Allah sizi inandırsın, yerle gök birbirine geçti zannettik! Aynı zamanda hayvan ağaçların altından fırladı.. Bizi görünce durup kuyruğunun asabi hareketleriyle boş böğürlerini döğmeye başladı..

Arkadaşlar hep cesur delikanlılardı? Benim verdiğim kumanda üzerine hepsi birden hayvanın üzerine ateş ettiler.. Duman içinde arslanın bir kıvılcım süratiyle üzerimize sıçradığını görür gibi olduk...

Hepimiz yatağanlarımızı çekmiştik? Fakat yatağanın ne hükmü olur... Arslan ilk önce Abdülkadir'e saldırdı; bir pençede onu yere serdi.

Arkasından diğer bir arkadaşta hücum etti; ötekiler bu hali görünce hepsi bir tarafa kaçtılar...

Senden ne saklayayım, arslan karşısında tek başıma kaldığımı görünce fena korktum ve bütün kuvvetimle koşmağa başladım. Hayvan arkamdan dev gibi sıçrayarak beni kovalıyordu. Bir aralık kaçarken dönüp tüfengimi başına fırlattım; fakat hayvanın beni yakalamasına ramak kaldığı bir sırada ayağım nasılsa yerde yatan bir ağaç kütüğüne takıldı, derhal yere kapandım. Bereket versin, ağacın öte tarafında bir çukur varmış; korkudan titreyerek bu çukura sokuldum. Üstümde arslanın uğuntulu soluklarını hissediyordum. Artık çaresiz kalmıştım. O zaman arslana dönerek:

“ –Ey benim kudretli efendim.. Bana bu seferlik hayatımı bağışlarsan sana bir daha ölünceye kadar el uzatmam!.. diye bağırdım.

Arslanın bazen böyle ricalara kulak verdiğini eskiden beri işitirdim. Koca arslan bir müddet tereddüt eder gibi oldu; sonra sözümün sadakatine kail olmuş olacak ki beni olduğum yerde bırakıp uzaklaştı; bir defa daha kükredikten sonra gözden kayboldu. O zamandan beri sözümde durdum; arslan da benim olduğum yere bir daha uğramadı”

Şeyhin burada biten hikayesi beni fikrimden caydıramadı.. Ertesi gün kulağıma çalınan bir vaka beni bir kat daha meraka düşürdü: O gece İbrahim isminde bir berberi ortadan kaybolmuş!. Ertesi günü İbrahim'i aramağa çıkanlar civardaki ormanda bazı izlere tesadüf etmişler.. Biz de baksınlar?. İbrahim kendi ayağıyla tıpış tıpış yürüyerek arslanın peşine takılıp gitmiş...

Kabilenin ihtiyarları bu garip hadiseyi kendi akıllarına göre tefsire kalkıştılar: Güya arslan bazı kimselere gözleriyle büyü

(s. 10)

yaparmış... Arslanın büyüüne tutulan kimse artık onu körü körüne takip etmek mecburiyetinde kalırmış.. İbrahim'in vakası da bundan başka bir şey olamazmış...

Bu garip vaziyet karşısında sabrım tamamıyla tükenmişti. Ertesi günü İbrahim'i aramağa çıkacağıma söyledim. O kadar kişi içinde benimle beraber gelecek tek bir kimse çıkmadı. Sabahleyin en iyi mavzerimi seçtim, atıma binip yola çıktım...

Tabi ilk işim demin bahsettiğim ormana girmek oldu. Birkaç saat orman içinde yürüdüm; kimseye tesadüf etmedim. Artık dönmeğe niyet etmiştim. O sırada atım fena halde huylanmağa başladı.

Filhakika arslan uzakta değildi.

Derhal atı bir ağaca bağladım; parmağım tetikte, yavaş yavaş ilerlemeğe başladım.

Birdenbire bir uçurum kenarında art ayakları oturmuş, kocaman bir arslan gördüm...

Birkaç metre ötede bir adam gözlerini arslanın gözlerine dikmiş hareketsiz duruyordu: Bunun İbrahim olduğunda şüphe yoktu.

Arslanla aramda on adım kadar bir mesafe vardı. O aralık nasılsa bir kuru dala basmıştı; ayaklarımın altında hafif bir çıtırtı oldu. Bunu işiten arslan başını benim olduğum tarafa çevirdi...

Hiçbir şey olmamış gibi gözlerimin içine bakmağa başladı.

O zaman, hayvanı ürkütmemek için tüfengimi yavaş yavaş kaldırdım, arslanın sağ gözüne nişan aldım...

Tetiği çektim. Bu anda müthiş bir kükreme duyuldu. Aynı anda arslanın kendini arkaya doğru attığını gördüm.. Cansız bir halde uçurumdan aşağı yuvarlandı.

Feyzullah Bey hikayesini burada bitirdikten sonra:

“ –Ha!.. dedi. Size vakanın asıl tuhaf yerini söylemedim... Muhakkak bir ölümden kurtardığım İbrahim arslanla beraber geçirdiği zamana dair bize hiçbir malumat veremedi... Hayvanın nasıl peşine takıldığını, ormanda ne yaptığını katiyen bilmiyordu! Arslanın büyüü adamcağızı iyiden iyiye sarmıştı!..

Hacı Baba

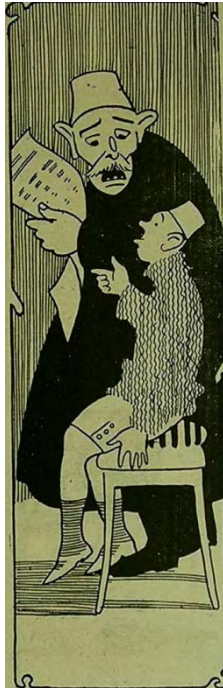
Biraz da Coğrafya:

Dünyanın En Yüksek Dağları

(metre)

Everest	8840	(Asya'da)
Daysang	8615	(Asya'da)
Gavrizangar	8580	(Asya'da)

Kaşınçinga	8480	(Asya'da)
Davalajiri	8180	(Asya'da)
Mustagata	7860	(Asya'da)
Akungagoa	6953	(Cenubi Amerika'da)
Ampatu	6950	(" ")
Tupongatu	6500	(" ")
Şicurazu	6254	(" ")
Klimancero	6010	(Afrika'da)
Elbroz	5629	(Avrupa'da)
Orizabad	5550	(Amerikaî Şimalîde)
Senteli	5493	(Amerikaî Şimalîde)
Pupukatepet	5452	(" ")
Ararat	5156	(Asya'da)
Runu Enzuru	5067	(Afrika'da)
Kazbek	5048	(Avrupa'da)
Kalionçef	4916	(Asya'da)
Monbelan	4810	(Avrupa'da)

[Peder –Utanmaz çocuk numero kağıdının hali ne?

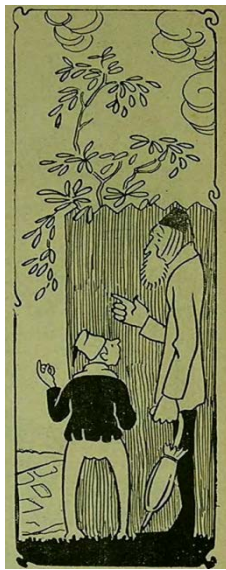
Çocuk –Bana darılmayın babacığım, onları ben yazmadım, muallim bey yazdı!!.]

Çok Yaşamak İçin...

Bir Amerika gazetesi kâr'ilerine şu nasihati veriyor: Açık havada çalışınız!.. Ve misal olarak da zamanını tarlalarda geçiren çiftçileri gösteriyor. çiftçiler vasati olarak yetmiş yaşına kadar yaşarlarmış. Ömür tabii, makinistlerde elli dört sene, memurlarda kırk dokuz

(s. 11)

sene ve kunduracılar ile berberlerde kırk beş sene imiş.. Kadınlar erkeklere nispetle daha az yaşarlarmış bilhassa hizmetçi, amele, telefon memuresi gibi kapalı yerlerde çalışan kadınlar da vasati olarak otuz dokuz yaşına kadar yaşamakta imiş.

[Büyük peder –Hah, işte yavrum, bir armut ağacı! Söyle bakalım bu armutlar ne zaman toplanır?

Çocuk –Bahçedeki köpek bağlı olmadığı zaman!!]

Her Hafta On Sihhi Nasihat

1 –Kışın sabah kahve altılarında diğer yiyeceklerle beraber (reçel) yemek çok faidelidir.

2 –(Ayva reçeli), (elma reçeli) vücuda çok kuvvet verir.

3 –Peklik (kabızlık) çekenlere (ayva reçeli) (kızılçık reçeli) gelişmez. Çünkü, kabızlığı artırır.

4 –(Elma reçeli), (elma kompostosu) (hele mübarek kaymaklı olursa!) sinirlere çok kuvvet verir.

5 –Böbreklerinde çakıl taşı gibi sert bir nevi (kum sancısı)na uğrayanlar (ayva reçeli) yememelidir. Çünkü sonra böbreklerinde kum sancıları baş gösterir.

6 –(Kayısı reçeli), (erik reçeli) peklik (inkıbaz) çekenlere pek muvafıktır. Çünkü insana yumuşaklık (linet) verir.

7 –Kabuklu meyveleri, yemişleri iyice yıkamadıkça ağzınıza koymayınız!

8 –(Cennet elması) denilen (muz) vücuda, sinirlere, kana kuvvet verir.

9 –Küçük çocuklar ve hatta gençler bile kahve içmemeğe alışmalıdırlar. Kahve içmek zorluğa rast gelirse, (kestane suyu!) denilen pek hafif bir kahve içmelidir.

10 –Kışın ziyade miktar şekerli, yağlı, unlu, (azot)lu yiyecekler yiyerek vücut besleyenler, yazda daha toplu dururlar!

Divan Yolu – Doktor

Hafız Cemal

Dünyadaki Hayvanlar

Hayvanat âlemi ile uğraşan alimlere göre dünyada (364000) cins hayvan mevcuttur! Günde bin cins hayvan sayarsak ancak bir senede dünyadaki hayvanların hepsini değil yalnız cinslerini saymış olabiliriz.

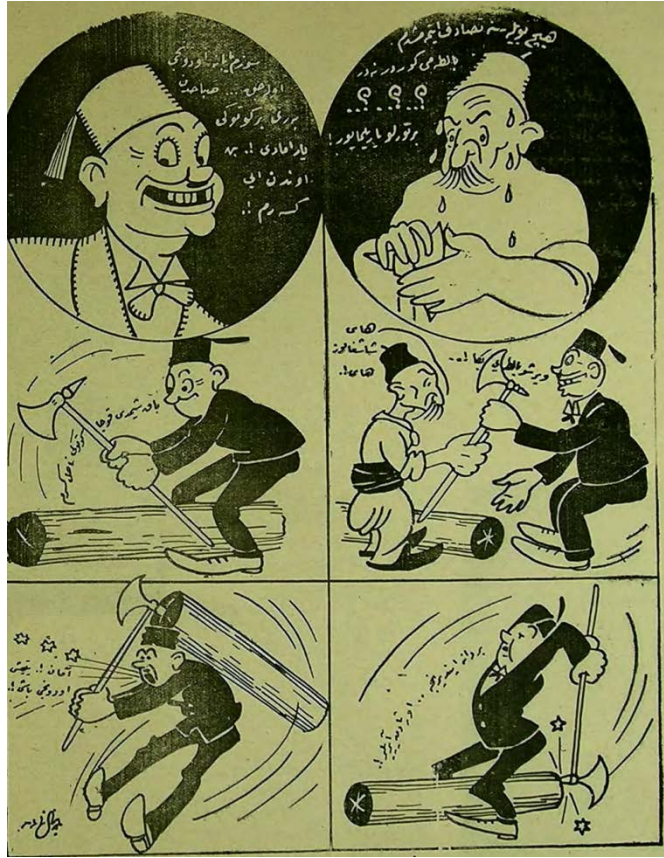
Resim sergisi:

Çocuk ve Dünya

Avrupalı bir ressamın “Çocuk ve Dünya” unvanlı ve çok meraklı bir tablosu vardır. Ressam bu eserinde dünyayı korkunç ve çirkin bir ejderhaya benzetiyor. Canavarın yanı başında çehresinden saffet akan bir kızcağz duruyor.. Çocuğun halinde telaş alameti görülmediği gibi yüzünde de korkudan eser yok... Demek ki yaman bir tehlike içinde bulunduğundan haberi yok!

Fakat bakınız, kuvvetli olduğu kadar zalim olduğu da halinden anlaşılın ejderha –yani dünya- çocuğun bu saffeti ve sadeliği karşısında adeta uyuşup kalmıştır. Bundan anlaşılıyor ki bu masumiyete o da el uzatmak istemiyor.. Ressam çocuğun en zalim yüreklileri bile yola getiren büyük ve harikulade tesirini böyle kinayeli bir tarzda göstermek istemiş ve bundan da bu tuhaf ve nefis tablo doğmuştur.

(s. 12)

(s. 13)

Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi

Yaban Merkebi (Zebra)

Yaban merkebinin birkaç cinsi vardır. En marufu Cenubî Afrika zebrasıdır. Dağlarda başıboş gezen bu hayvan, uzun kulakları, kılsız kuyruğuyla attan ziyade merkebi andırır. Küçükten yakalanıp terbiye edilecek olursa diğer koşum hayvanları gibi kullanılabilir. Fakat huyu pek kararsızdır; asla emniyet etmeğe gelmez. Resimde gördüğümüz zebra Cenubi Afrika'da yetişen cinstendir.

(resimli hikâye)

Çocuk –Anne insan yapmadığı bir iş için ceza görür mü?

Anne –Hayır kızım!

Çocuk –Öyleyse niçin hoca bana vazifemi yapmadığım için ceza verdi?

İkinci Nüshamızdaki Müsabakalarımızın Neticesi

(kazananların listesi)

(s. 14)

(kazananların listesi)

(s. 15)

(kazananların listesi)

Hesap Oyunları

Sonu 5 ile biten haneli bir adedi kendi nefesine darp etmek için gayet kolay bir usul vardır. Mesela 25 adedini 25 ile darp etmek için en kolay usul şudur: Evvela $5*5=25$ eder. Hâsıl darbin son iki rakamı daima 25'tir. Adedin ilk rakamı 2 olduğuna nazaran ona bir ilavesiyle kendi nefesine darp edilir ve çıkan hâsıl darp 25'in başına ilave edilir. Adedin ilk rakamı 2'dir. $1+2=3$ eder. $2*3=6$ eder. 6 rakamını 25'in başına yazarsak 625 eder. Aradığımız hâsıl darp budur; yani $25*25=625$ 'tir.

Bir misal daha gösterelim, $45*45$ ne eder? Evvela 25 yazarız. $1+4=5$ 'tir. $4*5=20$ eder. 20 adedinin 25'in başına yazarsak 2025 eder. Demek $45*45=2025$ eder. Hülâsa sonu 5 ile biten iki haneli bir adedi kendi nefesine darp için işaret hanesindeki rakama bir ilave edip asıl rakam ile darp ederiz. Çıkan hâsıl darbin sonuna 25 ekleyince istediğimiz hâsıl darp çıkar.

Üç haneli rakamlarda da böyledir. $125*125$ nedir? Sonu mutlaka 25'tir. $12+1=13$ eder. 13 ile 12'yi darp etmek kafidir. $12*13=156$

Buna 25 adedini eklersek 15625 eder. Demek $125*125=15625$. Bunu bulmak için 125 ile 125'i darp edecek yerde 13 ile 12'yi darp ettik. Bu da bir kolaylıktır.

Kâr'ilerimize

Müsabakamıza iştirak eden kâr'ilerimiz, muhtelif müsabakaları aynı kağıda yazmaktadırlar. Bu şekilde gelen hal varakalarını tasnif etmek müşkülâtı mevcut olmaktadır. Müsabakaya iştirak eden kâr'ilerimiz müsabaka halini ayrı kâğıtlara yazmalıdır. İmzalarını da okunaklı bir şekilde adresleriyle beraber hal varakasına vazih bir surette yazmaları ve İstanbul, posta kutusu 583 Resimli Dünya müsabaka memurluğuna göndermeleri rica olunur.

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve idame-i iktidarın en tesirli ilacıdır.

Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Mağazanın ihtiyar sahibi Efruz Bey'in zarfı memnuniyetle aldı. Herkes gibi bu da Efruz Bey'den fevkalade hoşlanmıştı..

Bakkal Andaladis tarafından yazılmış mektupta Efruz Bey'in baştan aşağı yeni elbise ile donatılması rica olunuyordu..

Filhakika Efruz Bey mağazada yarım saatlik bir tevkiften sonra silindir şapkasıyla, temiz bonjuruyla tam bir Avrupalı kıyafetinde çıkmıştı.

Efruz Bey mağazadan çıkar çıkmaz doğru rıhtıma koştu. Maksadı o gün Triste'ye giden vapurla Venedik'e çıkmaktı. Lakin ne çare ki...

Rıhtıma geldiği zaman vapurun iki dakika evvel hareket etmiş olduğunu gördü. Efruz Bey'in cüretini öteden beri bilirsiniz. Bu defa da vakit kaybetmeden denize atıldı!

Elinde parlak silindir şapkasıyla kocaman bir adamın dalgalar arasında vapura doğru yüzdüğünü gören tayfalar denize, telaşla bir tahlisiye atarak...

Boğulmak üzere bulunan bu şişman adamı çabucak yakalayıp elinde kamış bastonu, yiyecek sepeti ve parlak şapkasıyla ıslak bir bohça gibi yukarı çektiler.

Vapur miçoları denizden çıkardıkları cismin dipdiri, sırttan çehresi karşısında şaşırdılar. Tabi Efruz Bey'in parasızlığı onu yine güvertede bırakıyordu.

Fakat o bu lütufa bile minnettardı. Hemen silindir şapkasını çıkarıp yere koydu ve iskemle gibi üstüne oturarak her şeyden evvel açlığını gidermeğe başladı. (Mabadı gelecek nüshada)

Sayı 8 (22 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Zengin çocuk –Aman!.. Seni bu halde gördükçe üşüyorum!.

Fakir çocuk –Amm tuhaf şey!. Ben de seni kürklü palto içinde gördüğüm halde bir türlü ısınamıyorum!?)

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından**Harikalar Harikası Bir Kuvvet!**

Böyle bir kuvvetin kabil istihsal olup olmadığını bilmemekle beraber çok istifadeli ve hayırlı bulduğumuz bu keşfimizi yalnız bir fikir olarak kaydediyoruz. İleride siz küçük okuyucularımız arasından yetişecek kâşifler elbette bunu mevki-i tatbiki koymağa çalışırlar! Mevzu bahis ettiğimiz bu harikulade kuvvet bildiğimiz cep fenerleri gibi bir mahfaza içerisine koyulmuş kimyevi bir maddeden hâsıl olacaktır. Lakin kuvvet deyip de geçmeyiniz. Bu kuvvet tasvir ve tehil edebildiğimiz en müthiş kuvvetlerin pabucunu dama atacaktır. Resme dikkatle bakınca bu ziyanın ne büyük istifadeli işlerde istimal edileceğini anlarsınız. Bu ziya faraza bir karargahı hedef ittihaz eden bir topun ağzına aks ettirilse sizi bin parça edecek olan mermi olduğu yerde kalır. Dışarı çıkamaz. Bir gece karanlık bir sokakta beyninize indirilmek üzere olan bir katil bıçağı bu ziya kuvvetiyle hareket edemez. Sonra evde yaptığınız yaramazlığın cezası olarak bazı günler annenizden süpürge sopası yemenizin ihtimali çoktur. Fakat yanınızda bu fener bulundu mu, derhal yukarı kalkan süpürgeye tutar ve dayaktan kurtulursunuz inşallah onları çocuğunuzun çocuğunun torunu görecektir!

(s. 3)

Denizde Boğulmamak İçin

Son icat olunan tahlisiye aletleri sayesinde bu tehlike bertaraf edilmiş gibidir

Vapurlardaki tahlisiye simitlerini, mantar kuşaklarını bilirsiniz. Vapur battığı takdirde bunlardan birini eline geçiren bir adam yüzmek bilmese bile kendini, su üzerinde tutabilir. Fakat ancak kısa bir müddet için işe yarayabilir; çünkü insan soğuk su içinde ilânihaye yaşayamaz; nihayet soğuktan donarak ölür.

İşte son zamanlarda icat edilen birtakım yeni tahlisiye aletleri bu mahzuru da def etmektedir. Alet lastik bir torbadan ibarettir. Torbanın üzerinde küçük bir kubbe vardır. Kazaya uğrayan kimse vapurun batacağını anlayınca derhal bu torbanın içine girip denize atılır. Torba denize batarsa da üstündeki kubbe suyun yüzünde kalır. Torbanın içindeki adam bu kubbenin deliğinden dışarısını tamamıyla seyredebilir. Torbanın iki tarafında birer kol vardır. Kazazede kollarını bunlara geçirir ve iki kürek gibi aleti hareket ettirebilir.

Torba kauçuktan mamul olduğu için içine su işlemez; kazazede bu suretle ıslanmaktan ve üşümekten kurtulmuş olur!..

Bu cihaz vasıtasıyla su üzerinde günlerce durmak mümkündür. Cihazın içerisinde, geçen gemilerin nazar-ı dikkatini celp için kullanılmak üzere bir mantar tabancası bulundurulur. Esasen tahtelbahirlerin balıkları bile geride bırakacak bir süratle deniz dibinde mekik dokudukları şu asırda, boğulmaya karşı çare bulamamak garip olmaz mı?

[-Benim beş kardeşim var!

-Yaramazlık ettiğim zaman babam da bana öyle söyler!]

Meşhur Kediler!

Evde kedi memleketimizde adet hükmüne girmiştir. Hatta kedi meraklısı hanımların evlerinde yirmi, yirmi beş kedi besledikleri görülmüştür. Hatta kedisi yavruladığı gün loğusa şerbeti pişirip dağıtan meraklı ve garip hanımlar vardır! “Mestan”lar, “Tekir”ler daima baş köşeye otururlar, sahiplerinden daima ikram ve iltifat görürler...

Amerika zenginlerinden meşhur (Vanderbilt)in gayet güzel bir Ankara kedisi varmış. Bir kedi sergisinde birinci mükâfatı kazanan bu şirin kediye birçok müşteriler çıkmış. Hatta bunlardan biri kediyi satın almak için 25 bin altın frank teklif ettiği halde milyoner sevgili kedisini satmağa razı olmamış! Asıl garibi şu ki koca zengin bu hayvanı bir gün evinin kapısı önünde bulmuş.. Bu canlı servetin kendi ayağıyla bu talihli milyonerin kapısına gelmesi kadar tabi ne olabilir?...

Kedi merakı yavaş yavaş İngiltere’ye de sirayete başlamış: Oradaki en meşhur kedilerden biri de mister (Samvodis)in (Ksenufon) ismindeki kedisi imiş. On iki kilo sıkletinde bulunan bu uzun tüylü kedinin pahası, 60 bin altın frankmış!...

(s. 4)

Şöhret Yüzünden Kahraman!

Kutupları keşif için hayatlarını feda eden fen kahramanlarını hürmetle yad ediniz!..

İdadi mektebini ikmal etmiş genç bir çocuktur. Her çocuk gibi onun da istikbale ait bir hülyası birtakım emelleri vardı. Fakat bütün bu emeller bir noktada toplanıyordu: Şöhret kazanmak! Bu yaratılıştaki bir gencin yerinde tek durup oturamayacağı aşikardır...

İşte anlayacağınız maceranın kahramanı olan (Ninis) de evinde bir türlü rahat oturamıyordu. Meçhul denizlerde gözleriyle kara arayan bir gemici gibi (Ninis) de, kendini biran önce şöhrete kavuşturacak bir macera arıyordu. Çok geçmeden kısmet ayağına geldi... O sırada kutup kaşiflerinden doktor (Mavson) Bahr-i Müncemid-i Cenubî’de uzun bir seyahat icrasına hazırlanıyordu. Bu iş (Ninis) için biçilmiş kaftandı.. Derhal heyete dahil oldu. 1911 senesi sonlarına doğru, ilme hizmet gibi yüksek bir maksat uğrunda hayatlarını tehlikeye atmaktan çekinmeden bu pek güzel insanlar (Tasmanya) adasında kain (Hobart) limanından “şafak” ismindeki küçük yata bindiler.

“Şafak” yatının yolcuları meyanında kızak çekmekte kullanılan kırk dokuz Eskimo köpeği mevcut idi. Mülazım (Ninis) –genç kahraman artık mülazım olmuştu!-, bir de kızak kaymaktaki mahareti şampiyonluk derecesine vara (Maks Merc) isminde İsviçreli bir delikanlı bu köpeklere nezarete memur edilmişlerdi. Bu müşterek vazife bu iki genci sıkı bir dostluk bağıyla birbirine baplamıştı.

“Şafak” yatı (Hobart)tan hareketinin dokuzuncu günü (Makari) adasına vasıl oldu. Sonra kutbun dağ cesametindeki buz kütleleri arasında kendine güç hal ile bir yol açarak cenuba doğru seyahate devam etti. Gemi sağlam yapıldığı için adım başında tesadüf ettiği müthiş tehlikelere muvaffakiyetle göğüs gerebiliyordu. Nihayet 1912 senesinin ikinci haftası nihayetinde Daire-i Kutbiye dâhilinde yarı yola varmış bulunuyordu.

Heyet üssül harekesini yani karargahını (Adelilend)de kain (Denison) burnunda kurdu. Doktor (Mavson) burada, on dokuz arkadaşıyla beraber karaya çıktı. “Şafak” yatı onları bir sene sonra gelip almak üzere geri döndü. Su samurlarının ve daha buna benzer kutup hayvanlarının çılgılığı arasında karaya çıkan heyet içinde halinden en memnun olan küçükler oldu. Zavallı hayvanlar hiç sevmedikleri kutup rüzgarının acısını, pek sevdikleri su samuru etinden bol bol yemek suretiyle çıkararak teselli buluyorlardı.

(Denison) burnunda karar kılan heyet ilk iki haftayı kış hazırlıklarıyla geçirdi. Buzlar içinde bir kulübe kuruldu. Artık kutbun müthiş kışı hükmünü icraya başlamıştı. Fırtınanın pek şiddetli olduğu akşamlar kulübe karlar altında görünmez bir hale geliyordu. Kutbun o korkunç rüzgarları top terakesini andıran bir gürültü ile muttasıl esiyordu. Bazı akşamlar kulübe, mütemadiyen yağın karın sıkleti altında çökecek gibi oluyordu.

Heyet azası rüzgara karşı yürümek hususunda idman yapmışlardı. Rüzgar o kadar şiddetli esiyordu ki insan yürüyebilmek için zeminle 35 derecelik bir zaviye teşkil edecek kadar öne eğilmek mecburiyetinde kalıyordu.

Buna rağmen heyet cesareti elden bırakmıyor, yeisse kapılmıyordu. Herkes biran evvel sefer başlamak için yazın gelmesini bekliyordu. Bu gibi seyahatlere evvelce alışkın olan doktor (Mavson) arkadaşlarının istirahatını temin hususunda hiçbir şeyi ihmal etmemişti. Herkes iyice karnını doyurabiliyordu. İstirahat zamanlarında okumak için kitaplar vardı. Gece her iş bittikten sonra gramofon çalınıyor, bazı akşamlar fevkalade müsamereler tertip ediliyordu.

Kış böylelikle geçiştirildi. Nihayet bir gün kulübenin buzdan duvarlarıyla tavanı erimeğe başladı. Ağustos ve Eylül’de cenuba doğru küçük seferler başladı. Bunlar birer mukaddimeden ibaretti. Birkaç gün sonra asıl büyük kızak seferine çıkıldı. Heyet-i seferiye geçtiği yerlerde tetkikat yaparak, fotoğraflar alarak, harita çizerek cenuba doğru yoluna devam ediyordu. Teşrin-i Sani’de heyet ikiye ayrıldı. Doktor (Mavson) (Ninis) ve (Merc) ile bir grup teşkil ettiler. Yolda, karla örtülü derin yarıklara, buz kütlelerine tesadüf ediliyordu. Bazı günlerde ancak birkaç mil mesafe kat olunabiliyordu, seyahat günden güne tehlikeli bir şekil alıyordu. (Ninis)in geçirdiği büyük bir kazayı doktor (Mavson), bakınız, nasıl anlatıyor:

“Bir gün öğle yemeği yemek için mola vermiştik. (Merc) yemeği hazırlıyordu. Ben de (Ninis)le birlikte civardaki karanlık kuyuya benzeyen yarıkların fotoğrafını alıyordum. Çadıra döndüğümüz zaman (Ninis) çadırın arka tarafına saptı. Öte taraftan çıkacak diye bekliyordum; çıkmayınca derhal o tarafa koştum. Meydanda kimse yoktu. Yalnız bir buz kümesi içinde bir başla iki kol görünüyordu. Çukurlardan birine düşmüş

(s. 5)

Fakat bereket versin ki dibine gitmeden kollarıyla kenara tutunabilmişti. Derhal imdadına koştum ve çocukçağızı muhakkak bir ölümden kurtardım...

Fakat bu gibi vakalar her gün, herkesin başına geliyordu. Bilhassa (Ninis) böyle ufak tefek şeylere ehemmiyet vermiyordu. O zaten bu maceraya böyle şeyler görmek için atılmamış mıydı? Bu meçhul iklimi dünyaya tanıtmak hususunda kendisine düşen vazifeyi sonuna kadar ifaya azmetmişti. Genç çocuk çok ıstırap çekiyor, fakat elemi kimseye belli etmiyordu. (Ninis) bilhassa parmağından muzdaripti; doktor (Mavson) onu bu derdinden kurtarmak için parmağı yarmağa mecbur oldu. (Ninis) o geceyi rahat geçirdi.

Ertesi gün –Kanun-u Evvel’in 14’ncü günü- hava pek latifti. (Merc) kızak kayarken Alp Dağları’nda öğrendiği vatan şarkılarını söylüyordu. Birden bire en önde giden (Merc) sopasını havaya kaldırarak doktor (Mavson)a tehlike işareti verdi. Ve yoluna devam etti. Önce doktor (Mavson) (Merc)in büyük bir yarığa tesadüf ettiğini zannetti; etrafı dikkatle tetkik etti. Fakat aliülade ufak bir yarıktan başka bir şey göremedi; fakat ihtiyaten arkadan gelen (Ninis)e

(s. 6)

tehlike işareti vermeği ihmal etmedi. Böyle haller günde yüzlerce defa vaki oluyordu.

Küçüklerle beraber gelen (Ninis) işareti gördü ve yarığı karşıdan karşıya geçmek üzere ileri atıldı. Doktor (Mavson) bu kadarını görmüştü; üst tarafına dikkat etmeden yoluna devam etti.

Doktor (Mavson) hatıratında diyordu ki: “Arkamda hiçbir ses duyulmuyordu. Yalnız köpeklerden birinin yanık yanık uluduğu işitiliyordu. Bunu (Ninis)in kamçısıyla hayvana dokunduğuna haml ettim. Bu aralık önde giden (Merc) merakla ters yüzü döndü ve bana doğru koşmağa başladı. Bunun üzerine ben de merak edip arkama baktım. Arkamda kızığımın bıraktığı izlerden başka bir şey görünmüyordu. Acaba (Ninis) ne olmuştu?

Derhal geri dönüp yarığın olduğu yere koştum. Yarığı örten kar tabakası içeri çökmüş, karanlık bir kuyu peyda olmuştu. Derhal yere yatıp yarığın içine doğru eğildim ve bütün kuvvetimle: “Ninis!... Ninis!...” diye bağırdım. Cevap veren olmadı! Yüz elli kadem aşağıda bir çıkıntı üzerine düşüp kalan köpeğin iniltisi hala işitiliyordu. Onun yanında diğer bir köpek cansız yatıyordu. Sonra zifiri bir karanlık içinde her şey silinip kayboluyordu...

Arkadaşımızın elan berhayat ve baygın olması ihtimali düşünerek üç saat bila fasıla bağırдық. Cevap yok... Nihayet köpeğin iniltisi de kesildi. Akşam saat dokuzda, (Ninis)e mezar olan kuyunun baş ucunda, istirahat-i ruhuna dua ettik...

Bu cesur yürekli, yüksek emelli çocuğa ölüm bile acıdı da onu üzüp inletmeden bir an içinde alıp götürdü. Fakat onun hiçbir tehlike karşısında yılmak bilmeyen ruhu arkadaşlarından ayrılmadı ve aziz hatırası kendisini sevenlere sıcak gözyaşları döktürdü.

İki arkadaş matem içinde yollarına devam ettiler. Fakat felaket bununla da kalmadı: Kanun-u Sani'de (Merc) hastalandı, biraz sonra o da öldü... Doktor (Mavson) birkaç gün insan ayağı basılmamış buzlu bir iklimde tek başına, sefalet içinde kaldı. Erzak tamamıyla tükenmişti. Zavallı adam son köpeği de öldürüp yedikten sonra açlıktan ölmesine ramak kaldığı bir sırada (Denison) karargâhına yetişebildi. Şimdi (Denison) burnuna gidenler orada bir mezartaşı görürler. Üstünde kitabe olarak şu sade kelimeler yazılıdır:

İlim namına feda-i hayat eden Mülazım Ninis ile Kıssaviye Merc'in tezkâr namı için

Çifte Kumrular

(Con) ile (Derbi) iki mini mini papağandır. Fakat papağandan ziyade iki ufak saka kuşuna benzerler. (Con) ile (Derbi) daima baş başa yaşarlar, hiçbir vesile ile birbirlerinden ayrılmazlarmış...

Perili İnek

Amerika'da New York şehrinin şimalinde köylerden birinde bir çiftlik.. Bu çiftliğin sahiplerinin de bir köpeği ile bir ineği varmış. Çiftlik sahipleri her gece gaipten gelen musiki sesleriyle pek ziyade korkarlarmış.. Hatta kendilerini bu görünmeyen düşmandan muhafaza için köpeklerini bile odalarına almışlar.. Bazı geceler birden bire uyanırlar ve gaipten gelen musiki seslerini dinlerlermiş. Hatta bazen kendilerinin bildiği parçaları bile duyarlarmış.

Bir gün ineği köyün kasabına satmışlar, kasap ineği kesmiş ve ineğin midesinden ne çıkmış bilir misiniz? Ufak bir "armonika" yani çocukların ağızlarına götürüp dudakları ile çaldıkları bir nevi çalgı! İşte o zaman gaipten gelen musikinin aslı anlaşılmiş. İnek geviş getirirken çalgı kendi kendine çalarmış. Çiftlik sahiplerinin bazen bildikleri parçalar da kendi kuruntularından başka bir şey değilmiş. Tabidir ki inek gündüzleri çayırlarda vaktini geçirdiği ve ancak akşam geç vakit çiftliğe avdet eylediği için musiki fazılları gece oluyormuş!

Veba ve Karıncalar

Vebanın ne mühlik ne korkunç bir hastalık olduğunu bilhassa farelerle sirayet ettiğini hepimiz biliyoruz. Bu korkunç mikroptan karıncalar bile kurtulamıyormuş. Bir alimin iddiasına göre vebalı bir yerde bulunan karıncalar hemen eski yuvalarını terk ile uzağa kaçarlarmış. Karıncalar arasında vebadan en çok ölenler ölü karınca lâşelerini kaldıran arkadaşları imiş. Bu lâşeler üzerinde mikroskopla bakıldığı zaman veba mikrobu görülüyormuş! Zavallı karıncalar!

(s. 7)

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Gemicî Kanunu

“Mevc-i Derya” vapuru bir gece sabah karşı Karadeniz’de serseri bir torpille çarparak yirmi dakika içinde gark oldu. Kazayı müteakip telsiz telgrafla çekilen imdat işaretlerine yalnız bir yolcu vapuru cevap vermiş ve önünde bulunduğu mevki’i tayin ederek kaza mahalline ancak sekiz on saat sonra gelebileceğini bildirmişti.

Gemi yan yattığı için ancak bir tarafın sandallarını denize indirmek mümkün olmuştu. Gemicilikte adet olduğu veçhile sandallara evvela çocuklar sonra

kadınlar bindirildi. Sıra erkeklere gelince talihi olan kendini sandala atıp canını kurtarabildi. Sandallar derhal kaza yerinden uzaklaştılar.

Gemicilik kanununa son dakikaya kadar sadık kalan gemi süvarisi Hâdi Kaptan hala yerinden ayrılmamıştı. Artık gemide ondan başka bir kul kalmamıştı.

Biran evvel kazazedelerin boğuk feryatları, boğulanların enin intizarıyla inim inim inleyen kaza sahasını şimdi derin bir sükunet kaplamıştı. Hâdi Kaptan gemisiyle birlikte bu sükuna ebediyen gömülmek üzere idi.

Hâdi Kaptan gayet iyi yüzme bilirdi. Sular dizlerine kadar çıkınca kendini denize salıverdi.

Deniz gayet sakindi.

Bir müddet yüzdü, geminin su üstünde kalan enkazı içinde tutunabileceği bir şey aradı, bulamadı. İlerleyip yorulmak hiç doğru değildi. Bilakis imdada gelecek vapuru bekleyebilmek için kendini mümkün mertebe az yormak icap ediyordu. Hâdi Kaptan bu düşünce ile olduğu yerden ayrılmadı.

Aradan biraz zaman geçti. Su can yakacak kadar soğuktu. Sonra şafak sökmeğe başladı; etraf, sisler içinde, hafifçe aydınlandı...

Gemici sabahın bu derin sükuneti içinde, birden bire bir inilti, meyus ve muzdarip feryat işitti. Derhal o tarafa doğru bağırdı. Ses ona cevap verdi. Bu esnada uluma, homurdanma gibi bir ses daha duyuldu. Süvari suda biri yüzüyormuş gibi bir şıprıtı işitti. Derhal: “-Ha gayret... Bu tarafa!” diye bağırdı.

Kendisi de o tarafa doğru yüzmeğe başladı. Nihayet kazazede meydana çıktı. Hâdi Kaptan bunun bir kadın olduğunu gördü.

Göğsünde mantardan bir tahlisiye kuşağı vardı. Yüzme bilmemekle beraber oldukça süratle ilerleyebiliyordu. Herhalde kaptana kadar gelebilecekti.

Bu esnada sis içinde bir cisim daha peyda oldu. Bu da bir insandı. Hâdi Kaptan dikkatle baktı: İri yarı bir erkek uzun kulaçlarla onlara doğru geliyordu. Hâdi Kaptan bunun altından ne çıkacağını düşünmeğe vakit bulamadan, herifin kadına hücum edip boğazına sarıldığını gördü...

Bu tahlisiye kuşağı için yapılan bir hayat memat mücadelesi idi. Tabii kuşağı ele geçirecek kimse imdat vapuru gelinceye kadar suyun yüzünde durabilecekti.

Hâdi Kaptan'ın üstünde bir tabanca vardı; fakat yarım saat denizde durduktan sonra tabancanın ateş almayacağı tabiiydi. Mamafih

(s. 9)

Hâdi Kaptan tabancayı cebinden çıkardı. Erkek şimdi kadının boğazını bırakmış, mantar kuşağı çözmekle meşguldü. Kaptan birkaç kulaçta adamın yanına geldi, tabancanın kabzasıyla kafasına şiddetli bir darbe indirdi!

Adam Rumca bir küfür savurdu... Kadını bırakıp Hâdi Kaptan'ın üzerine saldırdı. Kaptan bu esnada bir kere daha vurdu. Karadenizli bir Rum olduğu anlaşılan hasmı hala mücadeleden vazgeçmemişti. Deniz de penbe köpüklerle örtülmüştü. Kaptan son bir gayretle hasmına bir darbe daha indirdi. Adam kafası paralanmış bir halde tepe üstü denizin dibine gitti...

Bunun üzerine kaptan baygın duran kadının yanına geldi.

Fakat tam bu sırada kuvvetinin kesildiğini hissetti. Rum'la aralarında geçen kısa bir mücadele esnasında Rum kalbinin üzerine şiddetli bir yumruk indirmişti. O zaman yediği bu yumruğun farkında olmamıştı. Fakat şimdi kalbinde şiddetli bir ıstırap duyuyor, boğazına bir şey tıkanıyordu. Döğüş esnasında fazla kuvvet sarf edip yorulmuştu. Bu yorgunluk tesirini şimdi göstermeğe başlamıştı.

Bayılacak gibi içine bir fenalık geldi. Bilaihtiyar iki eliyle su üzerinde yüzen kadını yakaladı; fakat mantar kuşağı iki kişiyi birden kaldıracak kadar büyük olmadığından batmağa başladı.

Çarnaçar kuşağını bıraktı; olduğu yerde yüzmeğe başladı. O sırada biraz canlanır gibi oldu. Yüzüne hafif bir hararet çıkmıştı kendini biraz iyice hissediyordu.

Hâdi Kaptan şimdi ölümden kurtardığı bu kadını tetkik ediyordu. Kadın tıpkı ölü gibi hareketsiz duruyordu.

Kadının boynunda parmak yerleri ma'i lekeler bırakmıştı. Mamafih elan nefes alıyordu. Fakat bu nefesler daha ziyade can çekişme hırıltılarına benziyordu.

Hâdi Kaptan kadının çehresini, kapalı duran gözlerini tetkik ederken onu tanıdı: Trabzon limanlarından birinden zabıta marifetiyle İstanbul'a gönderilen sefil bir kadındı. İstanbul'a mevkuf olarak gidiyordu.

Kaptan gittikçe kuvvetten düştüğünü hissediyordu. Soğuk su azasını adeta felce uğratmıştı. Göğsüne yediği yumruk vücudunda derin bir yara açmış olacaktı, çünkü nefes aldıkça göğsünün ortasında derin bir ıstırap hissediyordu.

Mamafih bütün bunlara daha uzun müddet mukavemet için kendisinde kuvvet hissediyordu. Fakat gittikçe bastıran bir uyku ihtiyacı hissiyatını uyuşturuyordu.

Kazanın vukuundan beri ilk defa olarak ölüm ihtimalini gözünün önüne getirdi.

Ölüm ona pek müthiş göründü. Onun düşündüğü kendi nefsi değil ailesi idi. Ölürse arkada geçinmek iktidarından mahrum hastalıklı bir zevce, yaşlı bir valide üç küçük yetim bırakacaktı.

Hâdi Kaptan pek sevdiği bu beş mahlukun yegane istinatgahı idi. Genç karısının sıhhatini koruyacak annesinin ahir zamanda istirahatini temin edecek başka kimse yoktu. Sonra bir de kendi nefisini senelerce devam eden fasılasız sa'y ve gayret ile hazırladığı istikbalini düşündü.

Demek ki bütün bunlar bir an içinde mahvolup gidecekti!

Herhalde gayreti elden bırakmamak, birkaç saat daha bocalamak icap ediyordu. Bu sırada bir tedbir aklına geldi. O zamana kadar sırtında gittikçe ağırlaşan bir yük gibi taşıdığı caketini çıkarıp attı. Derhal vücudunda bir hafiflik hissetti.

Fakat caketini çıkarmak için sarf ettiği hafif gayret onu büsbütün sersemletmişti. Başını dönüyor, gözleri bulanıyordu. Suyun ağırlığı göğsünü daha fazla taziyeye başlıyordu. Soğuktan buz kesilen bacakları fena halde sızlıyordu. Kuvvetini en çok kesen de bu idi. Aza-

(s.10)

sının büsbütün donup katılaşmasından korkuyordu.

Kadın artık nefes almıyor gibiydi. Çehresi büsbütün morarmış gözleri çukura kaçmıştı. Haline bakan onun tamamıyla öldüğüne hükmederdi.

Hayat! Hayat!

Yaşamak aşkı, yaşamak ihtiyacı kalbini bütün şiddetiyle çarptırıyordu. Ölmek istemiyordu, ölemezdi!

İşte şu kadın yaşayacaktı. Halbuki kendisi ölüme mahkumdu. Kendisi de dahil olduğu halde altı kişinin hayatını kurtarmak onun elinde idi. Onun için bedbaht kadının göğsündeki mantar kuşağı kendi göğsüne takmak kafi idi... Buna kim mani olabilirdi?.

Bu hareketini şu dilsiz sudan, sağır semadan başka görececek kimse yoktu. Halbuki kaptan bu sayede hem ailesini hem de kendisini kurtarmış olacaktı!

Bu hakiki bir vazife değil miydi?

Vazife... Fakat vazifenin de bir kanunu, gemici kanunu vardı!

Deminki adamı öldürmesini bu kanun emretmemiş miydi? O adam da ölümden korkuyordu. Belki de o da ailesi hesabına yaşamak istiyordu!

Deminki adam kendi canını kurtarmak için başkasını öldürmek istemişti. Onun yaptığı şeyi kendi yapacak olduktan sonra onu ne hakla ölüme mahkum etmişti?

O aralık hafif bir rüzgar çıkmış kazazede kadının yüzüne sular sıçramağa başlamıştı. Hâdi Kaptan kadının göğsündeki mantar kuşağı daha iyice birleştirdi. Bu suretle başı daha yüksek durabiliyordu. Hâdi Kaptan kararını vermişti: Bu kadını kurtaracaktı!

Fedakarlığı emreden kanun, gemici kanunu su götürmeyecek kadar sarihti. Bu kanun: “Evvela çocuklar, sonra kadınlar, sonra erkekler...” diyordu. Bunu başka türlü tefsire imkan yoktu...

Bu kanun, verdiği hükümlerde yalnız vicdanını dinleyen yüksek ruhlu insanlar tarafından vaz’ olunmuştu; onlar, başı sıkışınca şeref ve namusu boş birer lafz gibi telakki eden kimseler değildi. Binaenaleyh her şeyden evvel onların söylediğini yapmak lazımdı...

Evvela çocuklar, sonra kadınlar, sonra erkekler! Kaide bu idi. Onu hiçbir kuvvet değiştiremezdi. Zayıflara yardım bir vicdan borcuydu. Tehlike anında erkek kadını kurtarmak için hayatını feda etmek mecburiyetinde idi...

Sis yavaş yavaş siniyor, denizin ufku gittikçe genişliyordu. Sular hafif bir rüzgarın temasıyla ürperiyor, güneşin ilk ışıklarıyla kan rengine boyanıyordu...

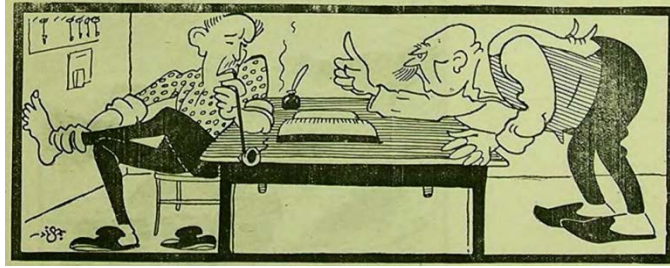
Kadın daha ağır nefes alıyordu.. Belki de birazdan ölecekti! Fakat yaşamak ihtimali vardı... Fedakarlık için bu ufak ihtimal de kafi idi.

Hâdi Kaptan denizle olan mücadelesini uzatmak için son gayretlerini sarf ediyordu. Vücudu soğuktan donmuş gibiydi. Istrap iradeye galip geliyordu. Soğuk yavaş yavaş kalbine nüfuz etmekte idi..

Artık daha fazla dayanamayacaktı. Saatler geçiyordu..

Kadın daldığı derin uykudan uyanmıyor, kımıldanmıyor, daima o bihuş vaziyette duruyordu. Hâdi Kaptan’ın kuvveti süratle kesiliyordu. Fakat kendini bildiği müddetçe kadını beklemeğe karar vermişti.

Güneş sisi tamamıyla silmişti. Denizin yüzünde henüz vücut bulmuş hadsiz hesapsız

[Odabaşı –Efendim üst kattaki kiracı, odasına tavandan sular aktığını söylüyor!?

Otel müdürü –O halde hesabına yirmi beş kuruş su parası ilave edildiğini haber ver!]

(s. 11)

mahlukat kaynaşıyor, suda güzel bir koku yükselip etrafa dağılıyordu. Tabiatın bütün iptidai kuvvetleri denizden doğuyordu...

Hâdi Kaptan son defa olarak kadına bir kere daha baktı..

Sonra tatlı bir uykuya dalar gibi başı arkaya devrildi. Gözlerini kapadı. Kendini salıverdi. Vücudu bir müddet çevrildi, sonra şeffaf sulara daldı, bir müddet sonra gözden kayboldu... Gemici kanununun emri yerine gelmişti!

Hacı Baba

Kızak Kaymak Kimlere Kaldı?

Patinaj Yapan Maymun

Maymunlar birçok hususatta insanlarla müsabakaya giriyorlar. Tekerlekli kızaklarla kaymak her insanın beceremeyeceği bir marifettir. Öyle olduğu halde resmini gördüğümüz maymun kızak kaymak hususunda birçok insanları mahcup edecek bir maharet gösteriyor!

Resimli Dünya

Mekteplilerin en iyi arkadaşıdır

Kızlar da Boksa Başlıyorlar!...

Amerika'da boks kız mekteplerine resmen kabul edilmiştir.

Boksun ne demek olduğunu hepimiz bilirsiniz: Yumruk oyunu demektir. İki pehlivan çıırçılak soyunup gayet daracık bir pantolon giyerler, ellerine gayet kalın ve ağır eldivenler takarlar. (Ring) denilen etrafı iplerle çevrilmiş dar bir saha dâhilinde birbirlerine yumruk atmağa başlarlar. Bittabi boks oyununun marifeti hasmına mümkün olduğu kadar çok yumruk vurmaktır, ondan mümkün merteye az

yumruk yemektir. Bu kavgaya, hâkim tayin edilen bir kimse nezaret ve oyun esnasında usul haricine çıkılmamasına dikkat eder.

Neticede oyunculardan biri yediği yumrukların acısına dayanamayarak yere düşer. Şayet yere baygın düşerse mağlup olmuş olur. Yere düştükten sonra bir, iki dakika gibi muayyen bir müddet zarfında ayağa kalkamayacak olursa yine mağlup addedilir. Şayet bundan evvel kalkıp dövüşmeye başlarsa oyun devam eder.

Esasını şu suretle izah ettiğimiz boks, hiç şüphe yok ki sporlarını en ağırı, en tehlikelidir. Boks her şeyden bir cesaret mukavemet meselesidir. Boksta muvaffak olmak için yumruk yemeğe alışkın olmak şarttır. Esasen boksörlerin başlıca idmanı kendilerini yumruklamak, bu suretle vücutlarını yumruktan mümkün mertebe müteessir olmaz bir hale getirmektir. Fakat ekseri müsabakalarda oyuncuların yüzleri, gözleri kan içinde kalır; hatta bazı müsabakaların ölümle neticelendiği de görülmüştür. Bu itibarla boks biraz bizim horoz dövüşlerimize benzer. Kanlı ve tehlikeli bir oyundur; insanı biraz vahşi yapar.

Fakat ne kadar medeni olursak olalım hepimizin ta içinde gizli bir vahşet damarı vardır. Bazı ahvallerde, bilhassa vurmak, kırmak gibi işlerde bu damarın kabardığını görürüz. İşte bu sebebe mebna boks insanca bir oyun olmamakla beraber Avrupa'da pek ziyade rağbet kazanmış bir spordur.

Avrupa'da, bilhassa Amerika'da bir müsabaka için iki üç yüz bin mükafat alan boksörler az değildir. Böyle büyük müsabakalarda hazır bulunmak için birçok kimselerin, kucak dolusu para sarf ederek Avrupa'dan Amerika'ya seyahat ettikleri her gün görülen vakalardandır.

Boks şimdiye kadar erkek spordu addolunurdu. Esasen bir boksöre lazım olan kuvvet ve cesareti zayıf bir kadında aramak kimsenin aklına gelmiyordu. Filhakika kuvvet, mukavemet, cesaret gibi meziyetler yalnız erkeklerle kabil telif görülüyordu. Halbuki Amerikalılar bu kaideyi de bozmakta tereddüt etmediler kadınlara boks öğretmeğe kalkıştılar.

(s. 12)

Amerikalıların, boks kadınlar için ne derece lüzumlu farz ettiklerini göstermek için bu müthiş sporu resmi mekteplerine kabul ettiklerini söylemek kafidir.

Derç ettiğimiz resimde Amerikalı kızların bir tabur halinde boks ders aldıklarını görüyorsunuz. Kadınları daima ince, nazik zarif görmeye alışık olan bizlerin bu Amerika garabetindeki hikmeti anlamamıza imkan yoktur. Ve hakikati

söylemek gerekirse iki kadının yumruk yumruğa kavga ettiklerini neticede bunlardan birinin yüzü gözü kan için yere serildiğini görmek hoş bir şey olmasa gerektir.

Mamafih Amerikalıların, dünyada terbiye ve talim hususunda en ileri gitmiş bir millet olduğunu da unutmamak lazımdır. Boksun, Amerika'da resmi kız mekteplerine kabul edilebilmesi için herhalde bizim bilmediğimiz bir fazileti olmak lazımdır.

Lakin kadınlara talim edilen boks, erkek boksundan daha hafif ve tehlikesizdir. Bu takdirde kadının eline, kendini bir tecavüze karşı müdafaa hususunda istimal edeceği müessir ve tabii bir silah verilmiş demektir. Bakalım Amerika kızları bu silahı hüsn-ü istimal edebilecekler mi?

Biz yalnız küçük kâr'ilerimize şimdilik bu kazalı oyuna pek heves etmemelerini tavsiye etmekle iktifa edelim!..

Kâr'ilerimize

Müsabakamıza iştirak eden kâr'ilerimiz, muhtelif müsabakaları aynı kağıda yazmaktadırlar. Bu şekilde gelen hal varakalarını tasnif etmek müşkülâtı mevcut olmaktadır. Müsabakaya iştirak eden kâr'ilerimiz müsabaka halini ayrı kâğıtlara yazmalıdır. İmzalarını da okunaklı bir şekilde adresleriyle beraber hal varakasına vazih bir surette yazmaları ve İstanbul, posta kutusu 583 Resimli Dünya müsabaka memurluğuna göndermeleri rica olunur.

Her Hafta On Sıhhi Nasihat

1 –Kapıya karşı yapılan (ocak)larda kışın ateş yakılacak olursa, odanın havası tertemiz olur. Pis hava ateş vasıtasıyla ocaklıktan uçar gider.

2 –Demirden, sacdan yapılmış sobalar (dökme sobalar)ı kıpkırmızı oluncaya kadar ısıtırsanız, çok zarar görürsünüz! Çok defa baş ağrısı, baş dönmesi verir. Hatta bazen zehirli (gaz) hasıl ederek insanı öldürür.

3 –Kışta dershanelerin ve istirahat edeceğiniz odaların sıcaklığı (hararet)i (18-16) derece olmalıdır.

4 –Elektrik, ziyası bütün lambalardan daha iyidir. Çünkü, hava sarf etmez. Havada bulunan ve insana pek lazımlı bulunan (müvellidü'l humuza)yı yakmaz. Kendi kendine yanar.

5 –Başka lambalar, pek zehirli olan kömür gazı (hâmız-ı karbon) hasıl ederler. Havayı bozarlar. Halbuki elektrik lambaları zehir saçmaz.

6 –Yemek ne kadar yavaş yavaş yenilirse neşe ile zevk ile, hoş sohbetlerle lokmalar yutulursa o kadar lezzetli ve faydeli olur.

7 –Neşe ve sevinç ile yutulan lokmalar çabuk hazmolur.

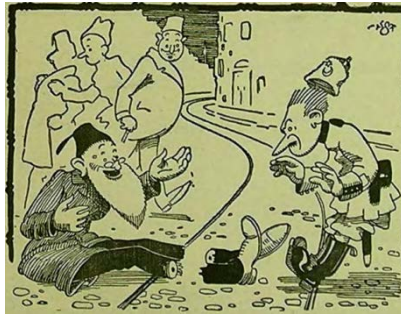
8 –Yemeklerin başlıca üç vazifesi vardır. 1- Vücudu beslemek, 2- Vücutta sıcaklık (hararet) hasıl etmek, 3- Bedenimizin sarf ettiği kuvvetleri, cevherleri bedenimize toplamak.

9 –El çatlaklarına, yarıklarına (vazelin burike) veya (vazelin) veyahut zeytinyağında biraz bal mumu eriterek sürmek çok yarar, (gliserin) de yumuşatarak iyilik verirse de, tozu sinek davet eder.

10 –Odanıza temiz hava ile güneş girmesine çok çalışınız! Bunlar (sağlamlık, afiyet, sıhhat!)in ruhudur. Temelidir. En kuvvetli cevherleridir.

Divan Yolu – Doktor

Hafız Cemal

[İhtiyar mecruh –Ooh!... Çok şükür Ya Rabbi!... Hamd olsun beş senelik nasırlarımdan kurtuldum!!.]

(s. 13)

Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi:

Asya Devesi:

Çifte hörgüçlü bir devedir. Asıl Asya'da, biraz da Avustralya'da bulunur. Tüyleri Afrika devesinin tüyünden daha incedir; kışın gayet çok uzar. Asya devesi çok tahammül eder. Sibiry'a'da, kışın en şiddetli zamanlarında, birkaç yüz okka yükü günlerce seyahat eder, açlıktan ve susuzluktan pek az müteessir olur...

Üçüncü Nüshamızdaki Müsabakanın Neticesi

(Kazananların isimleri, adresleri)

(s. 14)

(Kazananların isimleri, adresleri)

(s. 15)

(Kazananların isimleri, adresleri)

Bacada Bulunan Hazine!

Altını sadece kasalarda mı bulunur zannedersiniz? Hayır, altının bulunduğu büsbütün başka bir yer daha vardır ki kimsenin aklına gelmez: Ocağın bacaları!

Bacalarda biriken kurum içinde hemen daima az miktarda altın ve gümüş bulunmuş. Fakat bu hususa en büyük vakaya “New York” darphanesinde tesadüf edilmiş: Harb-i Umumi’den evvel ortada altın para varken New York darphanesinde milyonlarca altın dolar basılırdı. Geçenlerde darphane ocağının bacasını değiştirmişler. Tuğlaların üstünde kalın kurum tabakaları varmış. Bir de ne baksınlar bu siyah kurumlar içinde altın tozları parıldıyor... Eritmişler, ne kadar altın çıksa beğenirsiniz? Bir kilo altı yüz on sekiz gram altın ve yirmi yedi kilo gümüş! Bu muazzam servetin altın eritilirken toz halinde uçup bacaya yapıştığı anlaşılmış...

Vakıa altın erittiğimiz yok ama, her ihtimale karşı bizim evin bacasına da bir baksak mı dersiniz?..

Dünyanın En Mesut Ayânı

Dünyanın en mesut ayânı hiç şüphe yok ki Amerika’dadır. Bunlar aydan aya adeta bir servet kadar maaş alır. En garibi şu ki nevalete ait bütün eşyalarını bad-ı hava alırlar. “Washington” şehrinde büyük bir ticarethane yalnız reklam için Amerika ayan azasına bütün levazımâtını bad-ı hava veriyor. Ne berbere, ne eczacıya beş para vermezler. İşte Allah’ın en mesut kulları olan Amerika ayânı!

Resimli Dünya’yı Okutunuz Okuyunuz

Mini Mini Bir Maymun!

Lonra Hayvanat Bahçesi’nde teşhir edilen bu mini mini cenubi Amerika maymunu, gündüzleri hayvanlara nezaret eden bekçinin şapkasının içine girer, sabahtan akşama kadar uyurmuş... Bu tembel hayvan dünyada mevcut hayvanların en küçüğüdür.

Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-ı iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey’in Devr-i Âlem Seyahati

Efruz Bey karnını da doyurduktan sonra geminin küpeştesine yaslanarak Akdeniz'in geniş ufuklarını seyrederken...

İrili ufaklı tayfalar, kamarotlar, bu acayip adamı temaşa ediyorlardı. Hatta içlerinden en ufağı Efruz Bey'le fazla alakadar oldu ve tanıştı.

--- ismindeki bu küçük adam seyahate iştirak etmek için rica etti. Bu teklif geminin kaptanına da söylendikten sonra kabul edildi.

Tam bu esnada Efruz Bey'in başına bir kaza geldi. Efruz Bey kaptana cücenin arzusunu anlatırken nasılsa bastonu büyük bir hava borusuna dokunmuş ve devrilerek kafasına geçmişti.

Bu kazayı da hafifçe geçirdikten sonra iki yeni arkadaş öteden beriden bahsederek akşamı ettiler. Fakat daha gün batmadan denizde müthiş bir fırtına başladı.

Ömründe sopuk suya girmemiş olan zavallı Efruz Bey, gemi sağdan solda dalgalarla çarpıştıkça, müteaddit defalar ıslanıyor, şaşkın bir halde mukadderata intizar ediyordu.

Bu suretle korku içinde geçen iki saatten sonra güneşle beraber fırtına da battı! Fakat Efruz Bey'in de mide bulantısından, baş dönmesinden etrafına bakacak hali kalmamıştı.

Zavallının parası yoktu ki bir kamaraya iltica etsin! Yunanistan'a gelirken bulduğu çareyi tekrar hatırlayarak hava borularından birine evvela cüceyi, bilâahire..

Kendisini atarak geceyi geçirecek bir yer hazırlamağa başladı. Hava borusundan uzanan pabuçları gören taifenin birinin ödü patlıyordu.

-Mabadı gelecek nüshada-

Sayı 9 (29 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Çocuk -Tayyareci efendi, mademki siz tayyarenizle yüksekere çıkıyorsunuz, bu sabah kaçırdığım kırmızı balonumu arar mısınız?]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından**Tavşan Tuzağı!**

Bugünkü icadımız diğer icatlarımızın en mümkün olanı olduğu için okuyucularımızın bilhassa nazar-ı dikkatini celb ederiz:

Avcılık! Der geçeriz. Fakat düşününüz ki içimizden bir çok kimseler mantar tabancası kullanmada bile çok acemidir!. Bizim bulduğumuz usul avcılığın silahlı kurşunlu tehlikelerini bertaraf ederek onun yerine eğlenceli, meraklı ve tehlikesiz bir spor ikame ediyor. Avcılık etmek istiyorsanız evvela beş metre murabba'nda bir resim muşambası yaptıracağız. Bittabi resim yapmak usullerini az çok bildiğiniz için bir ressama müracaat etmeyip bir miktar boya ve fırça alarak bu muşambanın üzerine mükemmel bir orman resmi yaparsınız. Orman tabii ağaçlardan teşekkül ettiği için resim çabuk ve kolay olur. Tabloyu bitirdikten sonra levhanın ta alt tarafına ve bir ağacın göğsüne gelmek üzere oyuk şeklinde bir delik açarsınız. İşte bu kadar!... Bilaahire ava giderken silah yerine tabloyu omuzlar ve bir de tel örme sepet alırsınız köpek de beraberdir tabi!.. Tavşanların bol olduğu bir yere gider ve bu tabloyu resimde gördüğünüz veçhile vaz' ederek beklersiniz. İleride köpeğinizin kovaladığı tavşanlar kaçacak bir delik ararken sizin tablodaki deliği görür, hakiki bir oyuk zannederek girerler. Ama tablonun arkasında oyuk yerine sizin sepete düşmüş olurlar!.

(s. 3)

Amerika Müzelerinde Neler Var?

Âsar-ı atîke züğürdü bir memleket – Dünyanın en mükemmel fen müzeleri Amerika'da...

Avrupa'nın büyük şehirlerinde merak ve istifade ile gezilecek yerlerden biri de müzelerdir. Paris'in (Louvre) Müzesi, Londra'nın (British Galery)si asırların bize yadigar bıraktığı en güzel âsarı ihtiva eden meşhur ve zengin sanayi-i nefise müzelerindendir. Bu müzelere sahip olan milletler onlarla bihakkın iftihar edebilirler..

Bizim de İstanbul'da birkaç müzemiz vardır. İçlerinde en mühimi Topkapı Atîke Müzesi'dir; İskender-i Kebir'in mezarı, ihtiva ettiği eserlerin en kıymetlerini teşkil eder.

Gerek sanayi-i nefise ve gerek âsar-ı atîke nokta-i nazarından en züğürt memleketlerinden biri de dünyanın en zengin memleketi olan Amerika'dır. Mazisi

tarihsiz, yepyeni bir memleket olan Amerika'da eski şeyler mumla aranacak kadar nadirdir. Nadir olan bir şeyin makbul olacağını takdir edersiniz. Onun için Amerikalılar eski dünyanın göz kamaştırıcı müzelerine imrenip dururlar. Fakat, Avrupa'da âsar-ı atîke uğruna kucak dolusu para sarf eden Amerikan milyarderlerinin gayretine rağmen Amerika henüz (Louvre) gibi bir müzeye malik olamamıştır.

Bu sözlerimizden Amerika'da müze yoktur manası anlaşılmasın. Biz bu musahabemizde bilhassa Amerika müzelerinden, o müzelerin güzelliklerinden bahsedeceğiz. Bugün Amerika dünyanın en mükemmel hayvanat müzelerine maliktir. Filhakika Amerika'nın hadsiz hesapsız dolarları bu sahada harikalar vücuda getirmiştir.

Eskiden Avrupa hayvanat müzelerinde tabii hayvanat postları samanla veya deniz yosunuyla doldurulur ve böylece teşhir edilirdi. Sonra bunların hayvanları hakiki şekillerinde temsil edemedikleri düşünülürdü; hayvanların alçı ile kalıpları alındı ve postlar bu kalıplara giydirildi...

Halbuki Amerikalılar bunu da kafi görmediler: Mesela bir kaplan hakkında tam bir fikir hasıl etmek için onu Hindistan'ın vahşi ormanlarında pençesine düşürdüğü ceylanı parçalarken aldığı tabii vaziyetlerde temsil etmek istediler. Ormanlarda serbestçe dolaşan kaplanların muhtelif vaziyetlerde fotoğraflarını aldılar ve müzedeki kaplan numunelerine o vaziyetleri verdiler...

Diğer mühim bir mesele de hayvanlardan gruplar teşkil etmektir. Mesela kaplan hakkında etraflı bir fikir peyda için yalnız bir kaplan görmek kâfi değildi; dişi kaplanı, erkek kaplanı, yavru kaplanı, muhtelif yaşlarda muhtelif kaplanları görmek icap ediyordu. Bunların birer birer kalıpları alındı, bunların hepsinin hal-i tabiyede aldıkları vaziyetler verildi. Fakat Amerika hayvanat alimleri bununla da kanaat etmediler...

En sonra hayvanı kendi tabii muhitinde, mesela kaplanı Hindistan ormanlarında, timsahı (Ganj) Nehri sularında, arslanı Sahra-i Kebir çöllerinde göstermek icap ediyordu; ancak bu noksan temin edildikten sonra bir hayvanat müzesinden faide hâsıl olmuş olacaktı. Amerikalılar ona da çare buldular: Alçıdan mücessem orman resimleri yaptılar; bu resimde görülen her cismi kendi tabii ve hakiki rengine boyadılar; bu mücessem tabloların arkasına tabloyu ikmal eden boyalı dokular koydular. Mücessem hayvan numuneleri bu manzaraların içine yerleştirildi. Bu suretle canlı tablolar vücuda geldi. Bu suretle, bir filin nerede ve nasıl yaşadığını

görmek için Hindistan'a seyahat etmeğe lüzum kalmadı. Amerikalılar (New York) şehrindeki meşhur hayvanat müzesini ziyaret etmekle Hindistan'a gitmiş kadar oluyorlardı!

Amerika vadilerinin feyz ve bereketi pek meşhurdur. Filhakika bu bereketli topraklarda âlimler, altın madenleri kadar kıymettar başka bir hazine buldular: bundan binlerce sene evvel yaşamış ve bugün nesilleri tamamıyla münkariz olmuş, dağ kadar yüksek birtakım garip hayvanların kemikleri! Bu kemikler derhal hayvanat müzelerine götürüldü, eksiklikleri fenni tetkikat sayesinde ikmal edildi. Müze salonlarında umuma teşhir olundu...

Bu keşifleriyle son derece iftihar eden Amerika ilm-i hayvanat alimleri, müzelerindeki bu acayip hayvanların alçıdan yapılmış modellerini bol keseden Avrupa müzelerine hediye ederler. Mesela (Dipiedons) isminde maruf olan hayvanın tek bir iskeleti mevcuttur, o da Amerika'da bir müzede mahfuzdur. Bu hayvanın Paris müzesindeki iskeleti Amerika'daki aslından kalıp vasıtasıyla alınmış olup Amerikalılar tarafından hediye edilmiştir.

(s. 4)

Dünyanın En Meşhur Şelalesi: Niagara

Şimalî Amerika'da "Erya" ve "Antaryo" göllerini birleştiren (Niagara) nehri üzerinde bulunan meşhur (Niagara) şelalesi dünyanın en garip ve muazzam manzaralarından birini teşkil eder. Üç kilometre genişliğinde bir yatak içinde cereyan eden nehir, birden bire (50) metre yüksekliğinde bir uçurumdan aşağı yuvarlanır... Bu suretle kayalık bir dere içinde dökülen nehirden bir buhar tabakası yükselir; güneş bu buhar tabakasına inâkis edince alaim-i sema renkleri hâsıl olur.

Su şelaleden büyük bir hızla aktığından, suyla setin kaidesi arasında geniş boşluk kalır. Şelaleye gelmeden evvel nehir bir ada ile ikiye ayrılmıştır. Bu ada üzerinde kazılmış derin bir kuyunun içine merdivenle inilir ve seddin kaidesi üzerine açılan bir delikten şelalenin sularıyla kaide arasında kalan boşluğa çıkılmış olur.. Şelalenin hiddetli manzarasından ve korkunç gürültüsünden korkmayan meraklılar bu noktadan şelalenin nasıl döküldüğünü seyrederek. Manzara gayet müheyyiç ve azametlidir!

(Niagara) şelalesi dünyanın en yüksek şelalesi değildir; fakat dünyada (Niagara)dan ziyade su döken şelale yoktur. (Saniyede 11000 metre mûka'abi).

Bu resimde (Niagara) şelalesini donmuş bir halde görüyorsunuz.

Balıkçıl

Akıyor bir oviden bir dere sakin, berrak..
 Bir balıkçıl gidiyor sahili arşınlayarak.
 Kocaman bir gaga geçmiş upuzun gerdanına,
 Gövdenin sanki takılmış iki değnek yanına.
 Ne güzel bir hava, bir yaz gününün neşesi var!
 Öyle berrak ki sular
 Sazlı sahilde balıklar görünüp kaynaşıyor,
 Turnalar sanki sazanlarla o gün oynaşıyor.
 Kuş biraz zahmete katlansa eğer
 Bunların hepsine bir hamle yeter.
 O fakat istemiyor şimdi... Biraz bekleyecek,
 Vakti gelsin tutacak; mideyi yormak ne demek?
 Geldi istek, aradan geçti biraz,
 Kuşta evvelki kadar kalmadı naz..
 Suya yaklaştı fakat nerede büyük turna, sazan?
 Hep yeşil renkli küçükler çıkıyor sazlıktan!
 O bütün bunları hor gördü; hemen terk ederek
 Dedi: "Mümkün mü yemek
 Bir balıkçıl bu cılız şeylere rağbet mi eder?
 Ne büyük zillet olur bunları avlarsam eğer!"
 Aradan hayli vakit geçti yine
 Yiyecek bulmak için kendisine
 Yine yaklaştı balıkçıl suya; lakin ne çıkar,
 Dolaşan sade balık namına birkaç "kaya" var.
 Dedi: Bunlar da gıda olmaya layık mı bana?
 Sade kılçık; buna ben av diyemem doğrusu ya!
 Akıbet aç kalarak bir kaya olsun aradı,
 Hiç balık görmedi sahilleri pek çok taradı
 Azametden de zaruri caydı,
 Yedi salyangozu, nimet saydı!
 Seraceddin

Cankurtaran Güvercinler..

Halbuki insanlar nasıl mukabele ediyorlar?

Harp esnasında iki istihkam arasında mektup taşıyan posta güvercinlerinin sulh hizmetlerine ne kadar elverişli olduklarını ispat eden şu vakayı Fransa'daki bir arkadaşımız "Resimli Dünya"ya bildiriyor:

"Geçenlerde iki Portekizli tayyareci kaybolan diğer bir tayyareciyi ararlarken havanın birden bire bozulması üzerine Fransız sahilinden birkaç mil mesafede denize inmeğe mecbur olurlar. Bereket versin ki tayyarede ihtiyaten posta güvercinleri bulunduruluyormuş. Deniz ortasında kalacaklarını anlayan tayyareciler güvercinlerin ayaklarına birer pusula bağlayıp salıverirler. Birkaç saat sonra kuşların biri bir Fransız balıkçısının eline geçer. Adamcağz pusulayı okuyunca tayyarecilerin başına gelen kazayı (Cherbourg) liman riyasetine haber verir. Bunun üzerine kaza mahalline yakın bir noktada manevra yapmakta olan bir İngiliz zırhlısına telsiz telgrafla derhal malumat verilir. Tayyareciler bu suretle muhakkak bir tehlikeden kurtulmuş olurlar...

Ne yazık ki bu fedakar güvercinler Fransa sahilinin bir noktasında insanları ölümden kurtarıırken Fransa'nın diğer bir sahilinde yani (Monte Carlo)da, bazı kimseler güvercinleri karanlık bir kutuya kapayıp iyice sersem ettikten sonra salıveriyorlar ve kuşcağzlar havada şaşkın şaşkın uçarlarken tüfenkle vurarak nişan talimi yapıyorlar. Bu güvercin kasaplığı, bir zevk ve sefa şehri olan (Monte Carlo)da vahşi bir moda halinde her sene biraz daha tamim ederek devam ediyor!"

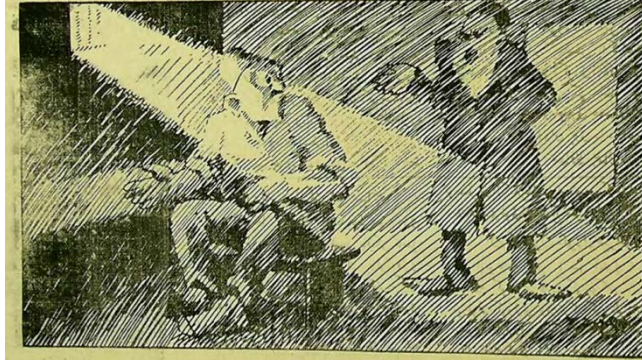
Türk'ün Malı Yad Ellerde..

İngilizce gazetede gayet acı bir haber okuduk. Türk'ün öz malı olmak icap eden birçok eski ve kıymetli eşyanın ecnebler tarafından aşırıldığı her gün işitilen vukuattan olmakla beraber bu son haber bizi ayrıca müteessir etmekten hali kalmadı.

Abdülmecit'in hususi kütüphanesini teşkil eden el ile yazılmış, gayet eski ve kıymetli kitaplardan 800 tanesini son günlerde, İngiltere'nin en meşhur müzesi olan (British Museum) ile Amerika'nın (Michigan) darülfünunu aralarında pay etmişler...

İngilizce gazetenin verdiği malumata nazaran bu kitaplar Arapça ve Acemce imiş. İçlerinde Mongolların miladi 13'üncü asırda İran'ı istilalarından mukaddem zamana ait bazı edebi Acem eserleri varmış..

Türk milletine karşı yapılan bu affolunmaz fenalığa alet olan ellere lanet etmekten başka ne söylenir!

[Peder –Alçak evlat, hapishanenin bu odasında oturmaktan utanmıyor musun?

Oğul –Nasıl utanmıyorum babacığım, şu odanın haline bak!. Ne iskemle var ne döşeme!..]

(s. 6)

Boksör Kanguru

Resmini gördüğünüz hayvan “kanguru” dedikleri uzun bacaklı, kısa kollu bir hayvandır. Asıl şayan-ı dikkat olan nokta bu hayvanın bir boksör olmasıdır. Bütün garip hadiseler Amerikalılara ait olduğu gibi bu da Amerika’da vaka olmuştur. Bu kanguru şimdi, birçok ringlerdeki muvaffakiyetlerinden sonra tekaid edilerek ve bir müzede teşhir olunmaktadır. Ziyaretçilerine atfettiği sagîrane nazarlar bilhassa görülmeğe sezadır.

Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat

1 –“Akciğer hastalığı”, “kalp hastalığı”, “kasık yarığı=sakatlık” tık nefes “sık nefes” hastalıklarından birine yakalanan insan koşmamalı! Merdivenleri, yokuşu çabuk çabuk çıkmamalı, böylece hareket etmezlerse hastalıkları ileri gider. Ömürleri kısılır!

2 –herkese temiz hava lazımdır. Fakat hastalara daha çok lazımdır.

3 –Kımıldanmaktan, hareketten, çalışmaktan sıcaklık (hararet) hâsıl olur. Harareten de hareket olur: Nerede hareket, orada bereket vardır. Elverir ki yapılan hareketler, faideli ve makbul (meşru) olsun!

4 –Yünlü fanila, yünlü “elbise” soğukluğu, nemliliği (rutubeti), sıcaklığı ve hatta elektriği nakletmediğinden her mevsimde ve bhusus kışta çok faidelidir.

5 –(Verem!) denen fena hastalığı bulaştıran, hastanın balgamıdır. Ağzından öksürük ile gelen kanıdır. Çünkü hastalığın tohumları (mikrop)ları, balgamlarda bulunur. Çok sakınınız!

6 –Çok şişmanlık fenadır. Fakat zayıflık da fenanın fenasıdır! En iyisi “balık eti” gibi sağlam ve biraz semizlik “semen” sahibi olmaktır.

7 –Soğuktan donmuş insanı birden bire çok sıcak odaya koymayınız! Sonra damarları bütün bütün harap olarak ölür. En iyisi donmuş adamın vücudunu ovmalı (masaj) yapmalı, kanını harekete getirmeli! Sonra derecesi yüksek yerlere yavaş yavaş koymalı, çay, ihlamur vermeli!

7 –Aç gözlülük, oburluk, pisboğazlık, herkesin ve bahusus çocuklarla ihtiyarların büyük düşmanıdır. Hele ihtiyarların, damarları sertleşmiş genç ihtiyarların (Azrail’i)dir!!

8 –Hekimlerin (hıfz el sıhha) kitaplarının emirlerini dinlemeyenler, dertlenirler ve çabuk ölürler!

9 –Gemiler havaya göre yelken açtıkları gibi, insan da işine, gücüne, düşüncesine, vücuduna göre yemek yemelidir!

10 –İyi pişmiş ekmek lastik gibidir. Çok, mesamatlı (gözlü!)dür. Parmağınızla bastırırsanız lastik gibi batar çıkar. Ekmek kabuğu içinde çabuk hazm olunur.

Divan Yolu – Doktor

Hafız Cemal

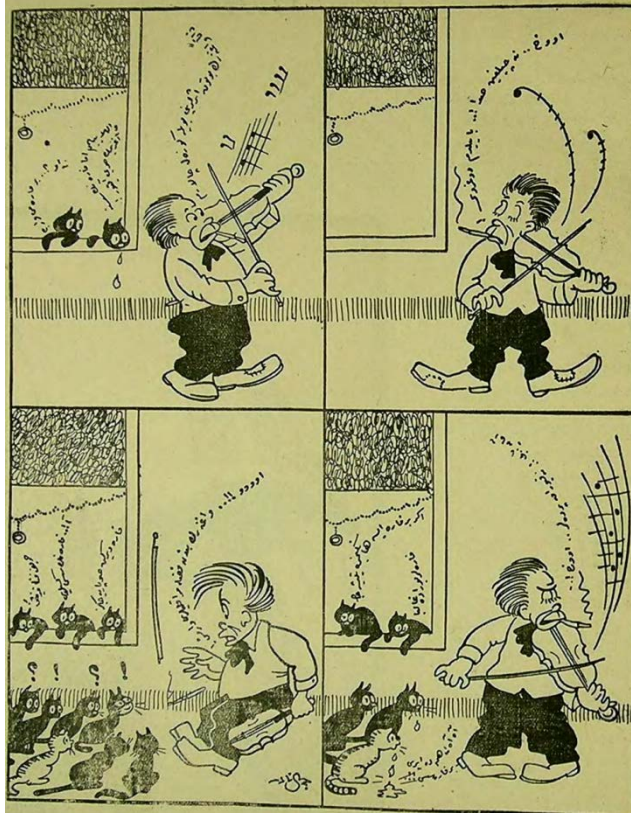
Tavuklar ve Elektrik Ziyası

Amerika çiftlik sahiplerinden biri tavuklarını yumurtlatmak için bakınız nasıl bir çare bulmuş: Tavukların buldukları kümesin içini elektrikle tenvir etmiş. Gece saat onda kümeste yanan elektrikleri söndürüyor ve sabahleyin saat dörtte tekrar yakıyormuş. Gece elektrikler sönünce tavuklar uyumağa başlıyorlar, sabah elektrikler yanınca sabah olduğunu anlıyorlar ve hemen yumurtlamağa koşuyorlarmış. Bu çiftliğin sahibi kümeslerini elektrikle tenvirden sonra aldığı yumurta adedi fevkalade artmış olduğunu görmüş.

En Küçük Gözlü Hayvan

İpopotam yani (su aygırı) denilen hayvanın gözleri gayet küçüktür. O kadar küçük gözleri vardır ki kör zannedilir. Halbuki burun delikleri gayet geniştir. Ve en fazla koku alan hayvanlardan biridir. Bu müthiş hayvan her zaman bataklık içinde vaktini geçirir. Eğer üç kilometrolük mesafede bir adam bulursa hemen hisseder.

(s. 7)

(s. 8)

Olmuş Vakalardan:

Uçurumu Aşarken!.

Servet Bey mekteb-i mülkiye mezunu bir kaymakamdı. Mütarekeyi müteakip memuriyetten çekilmiş, gazetecilikle meşgul olmağa başlamıştı. Ben kendisiyle bu sıra tanışmıştım. İkimiz de aynı gazetede çalışıyorduk. Servet Bey çok gezmiş, çok görmüş, çok okumuş bir zattı. Hayatı biraz da tesadüfün eseri olarak tuhaf, karışık bazı maceralar peşinde geçmişti. Servet Bey’le çok iyi görüşüyorduk; hayatını ve mazisini kısmen biliyordum. “Kısmen” dedim, çünkü Servet Bey’in tercüme-i hali o kadar dağdağalı ve vakaî itibar ile o derece zengin idi ki onu bütün tafsilatı ile ne anlatabilirdim, ne de ben dinleyebilirdim.

Mamafih Servet Bey’in Harb-i Umumi esnasında hükümetin tensip ve teşviki ile ve yarı siyasi bir vazife ile Hindistan’a gittiği ve orada bir nevi propaganda memurluğu vazifesi ifa ettikten sonra Türkistan, Afganistan, Rusya tarikiyle İstanbul’a geldiğini biliyordum. Bilhassa Türkistan’a ait meraklı, tuhaf, gülünç birçok hikayeleri anlatırdı. Servet Bey aynı zamanda güçlü, kuvvetli vücuduyla mükemmel bir avcıydı.

Bir gün bize şu hikayeyi anlattı: ”Türkistan’da bir Kırgız kabilesi nezdinde üç ay misafir kalmıştım. Kabile reisi ava meraklı bir adamdı. Benim nişancılıktaki

maharetimi çok takdir ederdi. Bir gün-hiç unutmam!-yanımıza birkaç Kırgız süvarisi alıp geyik avına çıktık. Türkistan'da oraya mahsus bir nevi geyik yetişir; boynuzları gayet makbuldür. Fakat geyik avına çıkmak çok cesarete mütevkif bir iştir. Bu çevik dağ hayvanını kovalamağa kalkışmak için en derin uçurumların kenarından baş dönmeden yürümek, sarp, yalçın kayalıklara göz kırpmadan tırmanmak icap eder.

Bu geyiği derin bir uçurum kenarında otlarken görürsünüz. Onun olduğu yere gidebilmek en büyük tehlikeleri göze aldırmağa mütevkifdir. Sonra bu uyanık hayvan, ayağınızın altında kayan bu çakıl taşının çıkardığı ufak bir gürültüyü derhal duyar, bu kadar fedakarlıkla takip ettiğiniz avı elinizden kaçırsınız.

İşte o gün avda zihnen bunları düşünerek yürüyordum. Birdenbire güzel bir geyiğin vadiden, geniş sıçrayışlarla kaçıp gittiğini gördüm. Bu keşfimi kabile reisine haber verince Kırgızlar şevke geldiler.

(s.9)

Atlar derhal dörtlüye kaldırıldı.

Geyik şayan-ı hayret bir çeviklikle sıçrayarak kaçmakta devam ediyordu. Bir aralık onu gözden kaybettik, biraz sonra yine meydana çıktı. Hayvan izini kaybetmek için gayet karışık bir istikamet takip ediyor, sağa saparak, sola kıvrılarak elimizden kurtulmağa çalışıyordu. Fakat biz izleri kemal-i dikkatle takip ediyorduk.

Bir aralık yine kayboldu; iki saat döndük, dolaştık. Düşüp bir yerimizi kırmak, atla birlikte uçurumlardan yuvarlanmak tehlikelerini göze alarak iki saat aradık.

Bu sırada daracık bir kaya çıkıntısı üzerinde tekrar görüldü. Çıkıntının bir tarafı kayadan bir duvar, diğer tarafı ise nihayetsiz bir uçurumdu, oraya kadar ilerleyebilmek için atlarımızdan inmek icap ediyordu. Bizde böyle yaptık. Atları adamlarımızdan birine bırakıp kayalıklara tırmanmağa başladık.

Bu çıkış çok zahmetli oldu. Hayvanı ürkütmemek için hiç gürültü etmemek lazım geliyordu. Geyik kah kayboluyor, kah meydana çıkıyordu.

Hayvanı bir kere daha gördük.

Reisi dedim ki: "Galiba yaklaşıyor.. Ateş edeyim mi? " Reis başını salladı: Hayır, " daha çok uzaktayız" birdenbire hayvan durdu. Bir müddet tereddüt etti, sonra geri dönmek ister gibi arkasına bakmağa başladı.

“-Geyik bize meydan okuyor galiba?” diye sordu. Bu gibi avların kodamanı olan reis: “Hayır, dedi.Hayvanın önüne ya bir kaplan çıktı, ya bir ayı.. İki düşman arasında kaldı. Onun için tereddüt ediyor..”

Biz bu lakırdıları ederken yolumuza devam ediyorduk. Geyik yaklaştığımızı görünce sıçrayıp ilerlemeğe başladı. Bu sırada karşıda kocaman iki ayı peyda oldu. Geyik ayıları görünce burnunu havaya kaldırıp bir müddet düşündü. İki art ayakları üstüne kalkan ayılar avı bir pençede yere sermeğe hazırlanıyorlardı... Geyik sağ tarafındaki dik duvara doğru çekilerek geriledi..geriledi... Sonra bir çelik yay çevikliğiyle kendini boşluğa doğru fırlattı!

Hayvanın bu mezbuhane hareketi görülecek bir nazareydi...

Geyik adeta uçuyordu. Ayaklarını altına toplamış, boynu ileri uzamış, gözlerini uçurumun karşıki tarafında atlayacağı noktaya gitmişti... Nihayet o noktaya, karşı taraftaki dar bir çıkıntıya bir ok gibi saplandı kaldı; ve ilk hareketi başını çevirip bize bakmak oldu!

Ayılardan biri telaş ile geyiğin üzerine atlamak istemişti. Bu hareketiyle muvazenesini kaybederek uçurumdan aşağı yuvarlandı; takriben elli metrelik bir sukutu müteakip vücudu kayalara çarparak harduhaş oldu...

Yalnız kalan eşi hiddetle homurdanıyordu!

Ağzından bilaihtiyar bir sayha-ı hayret fırladı. Bunu işiten reis :

“Memleketimizin hayvanları neler yaparlar? Gördünüz mü?” dedi.

Fakat ayı bizi görmüştü. Bir taraftan

(s. 10)

Avımı elinden kaçırdığına diğer taraftan arkadaşının ziyana hiddet eden hayvan uçurumun kenarından süratle yürüyerek üzerimize hücum etti. Herkes tüfengiyle nişan aldı. İlk ateş eden ben oldum... Kurşun ayının başına isabet etti. Hayvan biraz sendeledi; fakat düşmedi: kurşun dimağa isabet etmemişti... Bu sefer reis ateş etti on adım kala, hayvan müthiş bir nara attı!

Uçurumun kenarına arka arkaya dizilmiş olan avcılar birbirini yaralamaktan korkarak ateş etmeğe cesaret edemiyorlardı.

Bu sırada ben ayıya iyice yaklaşmıştım. Ayı bana saldırmak üzere şaha kalktığı sırada bir kere daha ateş ettim. Sonra neticeye bir an evvel varmak için tüfengimi elimden atarak uzun av bıçağımı kınımdan sıyırdım; sapına kadar

hayvanın kalbine saptım. Ayı pençesini başıma indirmeğe vakit bulamadı. Ben bir sıçrayışta geri çekilmiş ve arkamı yalçın duvara sınımsız dayamıştım...

Ayı sendeleyerek devrildi ve derhal uçuruma yuvarlandı!

Bunun üzerine bütün dağlılar gibi cesur ve cesaret aşkı olan Kırgızlar tüfenglerini havaya kaldırarak “Yaşa!..” “Aferin!..” sayhalarıyla muvaffakiyetimi alkışladılar...

Heyecandan rengimin sararmış olduğunu hissediyordum.

Kovaladığımız geyik karşı tarafta sıçramış olduğu dar çıkıntı üzerinde mahsur ve mahpus kalmıştı. Kaçacak yol bulamıyordu. Kabile reisi bana eliyle hayvanı işaret ederek :

“-İstanbulu, dedi, geyiği vurmak şerefi senin hakkındır! Vur... Karşımdaki narin, sevimli hayvana baktım... O da bize bakıyordu; gözlerinde ihtiraz ve tevhiş manaları okunuyordu. Zavallı geyik hayatını kurtarmak için o harikulade sıçrayışıyla bir çeviklik mucizesi göstermişti.. Tabi imkan müsait olsaydı, daha buna benzer bir çok fevkaladelikler göstermekte tereddüt etmeyeceği bedihi idi... Fakat ne yapsın ki, dar bir kaya parçası üzerinde, derin bir uçurum ve bir sürü kavi düşman karşısında çaresiz kalmıştı. Onun için nefisini kaza ve kadere terk etmekten başka yapılacak bir şey yoktu!

Zavallı hayvanı bu vaziyette öldürmeği muvafık-ı insaf bulmadım...

“-Ben vurmam! Dedim, isterseniz siz vurunuz... Benim için avdan olmanızı istemem..

Bunun üzerine reis arkamı okşadı:

“-Hayır, ben de vurmam! Dedi, sen de bir Türk’sün, mademki bu hayvana hayatını bağışladın; onu bir Kırgız hiçbir zaman öldürmez... Ertesi gün başka yollardan geçerek uçurumun içine indik. Ayıları düştükleri yerde bulup derilerini soyduk. Bu sırada merak edip baktık. Geyiğin sıçradığı dar çıkıntı boştu demek ki hayvan biz gittikten sonra serbest kalınca, uçurumu ikinci bir sıçramayla aşp hürriyetine kavuşmuştu... Artık dağlarda istediği gibi serbest serbest dolaşıyordu.

Bu hürriyet, böyle korkunç bir uçurumu iki defa aşmak cesaretini gösteren bir hayvan için çok görülemezdi.

Hacı Baba

Beyaz Başlı Kartal

Beyaz başlı kartala Amerika’da Mississippi nehri civarında tesadüf edilir. Bu hayvan hem güzel, hem de çok muhteşem bir kuştur.

Aynı zamanda çok kuvvetli ve çok cesurdur. Küçük bir çocuğu kuvvetli pençeleriyle kaldırır ve kaçıtır. Kuzulara, köpeklere tesadüf ederse onları parçalar ve yer. En ziyade hoşlandığı şey midesi dolu olan bir “Akbaba”yı yakalayıp midesindeki şeyleri yemektir. Demek oluyor ki bir akbaba bir beyaz başlı kartal için seyyar bir lokantadan başka bir şey değildir. Karnı acıktığı zaman hemen bir akbaba aramağa koyulur.

Amerika ilm-i hayvanat mütehasşsılarından “Odion” isminde biri bu muhteşem kartala bir gün tesadüf eder: Civarda birçok akbaba bargir leşini parçalıyorlarmış. Beyaz kartal görünüz görünmez akbabalar süratle kaçmağa başlarlar. Fakat yalnız bir tanesi hiç istifini bozmaz ve leşi parçalamakta devam eder. O zaman kartal yıldırım süratiyle akbabanın üzerine hücum eder. O sırada akbaba leşten bir parça alıp kaçmak ister, kartalla gaga gagaya gelir biraz sonra kartal akbabayı parçalar ve yer.

Resimde gördüğünüz “kartal” bu yaman kuşlardan biridir.

(s. 11)

Sıhhat Dağı!

Tabiatın (Cennet)i ! – Sağlam kara, temiz su – Ağustos'ta kar yağıyor! - Günde dokuz defa yemek!

Sıhhat Dağı diye tevsif ettiğimiz dağ ne (Monblan) veya (Alp) ve ne de (Himalaya) dağdır; ismini her zaman işittiğiniz, resmini her kitapta gördüğünüz (Keşiş) dağından bahsedeceğiz.. Coğrafya kitaplarında yalnız (2500) metro yüksekliğinde diye okuyup geçtiğiniz bu dağ hiç şüphesiz sizi meşgul etmemiştir. Hatta yaz tatillerinde Anadolu'ya gezmeğe gidenler bile ekseriyetle bu faideli noktayı ihmal ederler. Fakat bunlar bir derece haklıdırlar. Çünkü bu dağlara çıkmak için muntazam bir yol ve emniyetli bir vasıta bulmak çok güçtür. Mamafih vahşi hayvanlar olmadığı için ölüm tehlikesi yok gibidir.

Bursa maalesef parası olup da yiyemeyen hasis insanlara benzer. Tabiatın başucuna koyduğu bu hazineden istifade edebilmek için hiçbir vasıtası yoktur. Henüz dağın çamlıklarında ne bir hastane, ne bir seyfiye inşa edilebilmiştir. Şehrin veremlileri deva ve şifa aramak için; tepelerinde sıhhat, hayat dolu boş ve yüksek Keşiş dururken diğer memleketlere giderler!

Bu dağa çıkmak için müteaddid keçi yolları vardır. Dağın zirvesine beş ila yedi saatte çıkılabilir. Ayrı ayrı irtifalardaki yaylalarda koyun mandıraları vardır.

Çobanlar veya mandıra sahipleri aşağılarda henüz sonbahar varken şehre, ovaya inerler. Çünkü ağustos ortalarında lapa lapa kar yağın bu dağda Teşrin veya Kanunlar içinde baraka ve ağıllarda oturmak ne insanların ne hayvanatın karıdır. Keşiş'in ekseriyetle sis ve bulutlar altında kalan yaylalarında en çok tesadüf edilen şey, temiz ve de çınar kokulu sulardır. Bazı yerlerde billur havuzlar teşkil eder. Yüksek senaber ağaçlarının altında yediğiniz yemeklerden sonra bu sulardan bir avuç içmek kadar zevkli, hayatenciş bir deva yoktur. Her yudumda neşenizin arttığını, kanınızın, daha faaliyetle cevelan ettiğini hissedersiniz. Keşiş'in tepesine kadar çıkan bir arkadaşımız bir günde tamam dokuz öğün yemek yediklerini anlattığı zaman, iki öğün yemekten sonra iştahı kalmayan midelerimize acıdık!

Keşiş'te en çok mine, çam, senaber ağaçlarına tesadüf edilir. Bursa'nın meşhur kestanelikleri dağın eteklerindedir. Yüksekteki yaylalarda buzcular tarafından yapılmış kar kuyular vardır ki kışın bu kuyulara dolan karlar yazın şehirde kullanılır. Dağın ta tepesinde küçük bir harabeye benzer bir mezar ve bu çukurun içinde de pek eski hatıraları saklayan bir şişe vardır. Şişedeki hatıralar, ara sıra dağın bu noktasına kadar ziyaretçilerin bıraktıkları imzalı kâğıtçıklardan ibarettir. Bu tepede –eğer hava bulutsuz ise– uzaklara baktığınız zaman Gemlik Körfezi, Marmara,

(s. 12)

Abulevent ve İznik gölleri bir kabartma harita gibi görünür. Kuvvetli bir dürbün ile İstanbul'un parlayan kubbelerini, İzmit körfezini görmek mümkündür. Kışın buzlu günlerinde çobanların, köylülerin rastladıkları ayı ve kurtlardan başka vahşi hayvanlara tesadüf edilmez. Bu sebepten ölüm tehlikesi yoksa da, kılavuzsuz olarak yükseklere çıkmak isteyenler çamlıkların içinde, korkunç boğazların sisleri arasında çok defa günlerce yol bulamayıp ölümle pençeleşirler.

Yukarıdaki resim bu sıhhat ve hayati dağının karlı tepelerinden birkaçını gösteriyor. Bu nefis çamlıklardan şehrin kasvet ve merzele dolu dolu sokaklarına inince duyacağınız eza ve sıkıntı günlerce devam eder.

Hayvanlar Padişahı

“Hayvanlar padişahı” unvanıyla anılan arslan ekseriya ormanlık havalide yaşar. İninden geceleyin çıkar ve sabahleyin güneş doğunca yine inine çekilir.

Arslan en çevik hayvanlardandır. Dört metre irtifa'a kadar sıçrayabilirse de ağaca tırmanamaz. Bilhassa kükremesi pek müthiştir, birkaç kilometrelik mesafeden işitilir. Arslan çok ihtiyatkâr bir hayvandır; insana saldırdığı pek nadirdir. Büyük

ceylanları avlamakta mahareti vardır; onları yakalamak için dere kenarlarında pusu kurar ve ceylanı dereden su içerken gafil avlar. Başka bir av bulamazsa obalara saldırıp koyun, öküz gibi yakaladığı hayvanları itlaf eder.

Dişi arslan cüsse itibariyle erkek arslandan daha ufaktır. Dişi arslan bir seferde üç dört yavru yavrular. Arslan yavrusu sekiz ay zarfında sene-i rüşte vasıl olmuş, yani büyümüş bulunur.

Tuzağa düşürülüp yakalanan arslanlar içinde yaşayabilir insana zararları dokunmaz. Fakat bazen pek müthiş yırtıcılıklar gösterdiği de vakidir. Onun için daima ihtiyatlı davranmak, boş bulunmamak icap eder.

Arslanlar eskiden yalnız cambazhanelerde işe yararlardı. Zamanımızda sinemalarda arslana mühim roller oynatılmakta ve “hayvanlar padişahı”ndan bu hususta çok istifade edilmektedir.

Arslan hal-i esarete bulunmaktan pek müteessir olmaz. Fakat ne kadar gariptir ki fotoğrafla resmi alınmak aslanı pek ziyade huylandırır. Yukarıya derç ettiğimiz resimde, arslanın fotoğraf makinesi karşısında ne kadar canı sıkıldığını ve müthiş ağzını nasıl açtığını görüyorsunuz...

Akıllı Çocuk

Bir gün Harun er Reşit zekâsını takdir ettiği bir çocuğa bir altın verir. Çocuk parayı almaz. Bu hale hayret eden Harun er Reşit çocuğa der ki!

-Niçin almıyorsun? Harun er Reşit' in verdiği şeyi almamak ayıp değil midir?

Çocuk büyük bir soğukkanlılıkla derhal cevap verir!

-Evet efendim pek doğru söylüyorsunuz lakin Harun er Reşit' in bana sade bir lira verdiğiğine hiç kimse inanmaz ve vermek istediğiniz parayı çaldım zannederler. Tabi Harun er Reşit bu cevaptan memnun olarak çocuğun avucunu altınla doldurur.

En müthiş infilaklardan pek az korkan veyahut hiç korkmayan bir hayvan varsa o da (zürafa) dır. Bu hayvan yanında top patlasa hiçbir telaş göstermez. Bu müthiş tarakayı işitmiyormuş gibi gözüdür. Hts daima işittiği gök gürültüleri zanneder. Bazı kimseler bu hayvanın tamamıyla sağır olduğunu iddia etmişlerdir. Fakat bir insan kulağının işitemediği surette yavaş yavaş yürüyen bir hayvanın veya bir adamın yürüyüşünü zürafa derhal duyar. Ve fazla telaş gösterir. Demek ki zürafa hiçte sağır bir hayvan değildir.

Oruç Bozanlara

Lehistan'da Hıristiyanlık taassubunun pek şiddetli olduğu tarihlerde perhiz günlerinde et yiyenlerin dişleri sökülürmüş.

İki Asır Evvel Röntgen

Hiç şüphe yok ki asrımızın en faydeli keşiflerinden biri de (röntgen)dir. (Röntgen) ziyası veya iks şiai denilen ziya, tahta gibi ağır şeffaf cisimlerden geçmek hasesine maliktir. Mesela bu ziyaya tutulan bir kapalı kutunun içindeki cisimler dışarıdan pek güzel görünebilir. (röntgen) ziyası bilhassa hekimlikte insanın dahili azasını görmek için kullanılır. Acaba bu garip ziya eskiden malum değil miydi? Bu suale "hayır!" cevabını vermek pek doğru olmayacak? Çünkü, bakınız, (1752) senesinde çıkan bir fenni mecmua ne yazıyor:

"Portekiz'in payitahtı olan Lizbon şehrinde (1730) tarihinde " Pedegaş" isminde bir Fransız kadın kırk kulaç yerin dibinde neler gömülü olduğunu dışarıdan bakıp söyleyebiliyormuş. Bu şayan-ı hayret kadın ,insan vücudunun aza-i dahiliyesini, bir fenerin camı arkasından içindeki mumu seyreder gibi görüp söylüyormuş.."

(s. 13)

Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi

Mañçuri Turnası

Uzun bacaklı, bataklıklarda yaşamaktan hoşlanan bir hayvandır. Diğer turnalar gibi sürü ile gezeler. Kışın sıcak iklimlere doğru hicret ederler.

[Operatör -Aman azizim beyniniz görünüyor!..

Hasta -Kuzum doktor, babama haber gönderinizde gelsin görsün, bana her zaman beyinsiz derdi !!]

Resimli Dünya'yı Okutunuz Okuyunuz

Birinci Seri (4) Numerolu Müsabakasında Kazananlar

(kazananların isimleri, adresleri)

(s.14)

(kazananların isimleri, adresleri)

(s.15)

(kazananların isimleri, adresleri)

Hacer- i Semavi

Tıpkı bir el şekline benzeyen bu resim Amerika ya düşmüş bir hacer-i semavidir. Bunun böyle bir ele benzemesi halk arasında birtakım dedikodulara meydan vermiştir. Bu taşı şimdi bir Amerika müzesinde hıfz edilmektedir.

Tarihten Garabetler

Obur İmparator

Roma imparatorlarından "Teta" çok, fevkalade oburmuş. Günün birinde karnı biraz fazla acıkmış sofradan üç gün üç gece kalkmamış ve hrf sırasıyla 24 nevi yemek yemiştir.

Bu da mı Ziyafet?

Yine roma imparatorlarından Maksimus tarafından verilen bir ziyafette 4000 sığır kesilmiş biri on okkalık 3000 balık kızartılmış ve 40000 şişe şarap içilmiş. Sofraları iki büyük bostan yemişleriyle süslenmiş..

Bu da Aynı Cinsten

Fransız krallarından On Dördüncü Loui'nin başvekili meşhur "Fuki" verdiği bir ziyafetin sonunda sofraya yemiş yerine iki büyük tepsi dolusu altın getirmiş ve misafirler ceplerine avuç avuç doldurarak sofradan kalkmışlar..

Bir Obur Daha

Emeviye Devleti'nin müessisi olan zat günde yedi defa yemek yemiş ve hayatında bir kere olsun karnının doyduğunu bilmezmiş.

Dünyada Olan Biten Şeyleri Öğrenmek İçin Resimli Dünya'yı Okumalıdır!

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Efruz Bey'in arkadaşı (Cak) hava borusundan aşığı indikten sonra orada boş bir salıncak buldu. Bittabi balık ağına benzeyen bu salıncak gemi tayfalarından birine aitti. Her ne olursa olsun ikisi de içine yattılar.

(Cak) bir yerden bulup getirdiğı mum ile ambarın içi biraz aydınlanıyordu. Fakat Efruz Bey'in dalgınlığı neticesi olarak salıncağın ipi mumun alevinden yanıp koptu ve zavallı Efruz Bey tepe taklak oradaki kireç suyunun içine yuvarlandı.

Efruz Bey'in çıplak başı kireç suyundan epey haşlanmıştı. Bir parça tedaviden sonra güverteye açılan bir kapaktan dışarıya bakıyorlardı ki biraz ilerideki..

Hava borusundan dumanla alevlerin çıktığını gördüler. Tabi ki bu bir yangın idi. Lakin aksiliğe bakınız ki alevler onların demin girdikleri ambardan çıkıyordu.

Efruz Bey vaziyetin fecaatini düşünerek çılgın gibi olmuştu. (Ne yapalım Cak! Ne yapalım?) diye bar bar bağırıp tepiniyordu. Fakat küçük Cak hiç aldırılmıyordu bile!..

(Dostum bu sular ne duruyor?) diyordu. Efruz Bey derhal itidalini toplayarak bir kova buldu. Ve küpeşteden sarkıp su doldurarak yukarıya çektiler.

Cak Efruz Bey'in sırtına binip dumanların içine birkaç kova su döktükten sonra alev kesildi, duman bitti, lakin şu ikinci aksiliğe de bakınız ki:

Borudan aşığı döktükleri kova kova sular, ambarda bir fıçıya (potas) dolduran tayfaları ıslattığı gibi ortalığı dumana boğmağa başladı. (Mabadi gelecek nüshada)

Sayı 10 (5 Şubat, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Polis –Ayol gece yarısı orada ne yapıyorsun?

Müntehir –İsınmak için cehenneme gidiyorum, istersen sen de gel!?!]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından

“Nerede hareket orada bereket!”

Vakıa resim çok gülünç bir sahneyi gösteriyor. Lakin ciddi bir tetkik ile ne mühim esasları ihtiva ettiğini anlarsınız. Bir kişinin kuvvetinden bütün bir ev halkının istifade edebilmesi herhalde calib-i dikkattir. Asıl mucib-i memnuniyet olan nokta, bu azami istifadenin hiçbir masrafa ihtiyaç göstermemesidir. Eğer, bizim resimle ira'e ettiğimiz bu usulü siz tatbik etmek isterseniz evvel evin içinde en kuvvetli, kanlı canlı olan birisini bir dikiş makinesine oturtacaksınız. Ondan sonra makinenin dönen çarhlarına istediğiniz vaziyette kayışlar takacaksınız. Makine harekete, çarhlar dönmeğe, kayışlar işlemeğe başladı mı, bakınız ne istifadeler görülecektir:

1- Bir bileği taşına kayışı takmakla evin ve komşuların, hatta bütün mahallenin, kör bıçak ve makaslarını süratle bileyeceksiniz!?

2- Resimde gördüğünüz şekilde koyacağınız çarh ve cihazlarla elektrik istihsal ederek odanızda tamam elli mumluk bir lamba yakacaksınız!

3- Küçük kardeşinizin salıncaklı karyolasına rabt edeceğiniz bir kol ile de salıncağı muntazaman sallayarak çocuk uyutacaksınız!

4- Ve en nihayet salıncağın kolundan ileriye uzatacağınız bir fırça ile de köpek veya kedinizin arkasını temizleyip, fırçalayacaksınız!. Gayet kolay ve eğlenceli bir usul değil mi?

(s. 3)

Görülmemiş Bir Mahlûk

Çok tuhaf, çok meraklı bir hayvan hikayesi

Avustralya (Kanguru) ve (Dingo)ların cennetidir.(Kanguru)yu tanırırsınız: Art ayakları ön ayaklarından daha uzun, kuyruğu fazla kalın, sıçraya sıçraya koşan bir hayvandır. Diğer hayvanlardan farkı karnında yavrularını koymağa mahsus bir cep bulunmasıdır! Bunu da çoğunuz bilirsiniz...

Fakat bilmediğiniz bir şey varsa o da (Dingo)lardır. (Dingo) Avustralya ovalarında yaşayan bir cins küçük köpeğin ismidir. Bu tuhaf adlı hayvan bizim bildiğimiz munis köpeklere benzemez, vahşi hayvanlar gibi kırlarda başıboş gezer, ele geçirebildiği tarla fareleri ve kuşlarla karnını doyurur...

Hikayemize başlamadan evvel kâr'ilerimize bir şey daha öğretilim: (Kanguru)lar, yavrularını doğurduktan sonra onları diğer hayvanların yaptığı gibi yere salıvermezler, bir hafta kadar ceplerinde taşırlar..

(Tuti) dişi bir (Dingo)dur. Bir ağaç altında oturmuş, yeni doğurduğu üç yavrusunu seyrediyor. Bu sırada yavruların babası olan (Kroban) isimindeki erkek (Dingo) gelir ve haremiyle çocukları için bizzat kendi eliyle özene özene tuttuğu bir tavşan yavrusunu getirir. (Dingo) ailesi bu mükemmel yemeği afiyetle yerler... Yemekten sonra (Dingo)lar, çocuklarına birer isim koymak istediler, birçok aradıktan sonra şu isimleri buldular: (Pat), (Pot), (Poşu)!...

Bu esnada canlı (Kanguru) yakalamak merakına düşen bir avcı, Avustralya yerlilerinden iki zenci ile birlikte kabirleri dolaşmağa başlamıştı.

(Dingo) ailesi yemekten sonra hep birden öğle uykusuna yatmağa hazırlanıyorlardı. Bu sırada (Kroban) – erkek (Dingo) –birtakım sesler işitti. Kulaklarını dikip bir müddet dinledi...(Tuti) – dişi (Dingo) – fena halde korkmuştu!

Bu sesler insan sesiydi. Demek ki hayvanların en zalim düşmanı olan insanlar geliyordu...

(Tuti) derhal Potu yakaladı, yanı başında çalılıarın arasına bıraktı..

Tekrar dönüp (Moşu)yu aldı ve kocasına : “Sen de (Pat)ı getir!..” diye bağırdı. Kendi (Moşu) ile birlikte çalılıarın arasında kayboldu...

Fakat aç gözlü (Groban)ın akli fikri, demin yarısını yiyip yarısını bıraktıkları tavşan yavrusunda kalmıştı!.. Herşeyden evvel onu emin bir yere saklamak istiyordu! Artık (Tuti) bir daha geri dönmeğe vakit bulamadı. Zira, elinde ölüm borusu, omzunda birçok ipler olduğu halde avcı karşıdan görünmüştü...

Ortada kalan zavallı (Pat) şaşkın şaşkın dolaşıyor, çalılıar arasında annesini arıyordu...

(Belibağ) isminde genç bir dişi (Kanguru), küçük yavrusuna memelerinde süt toplayabilmek için çimenlikte otluyordu. Birdenbire yabancı bir koku aldı... Hiçbir mana veremedi! Kuyruğuna yaslanıp oturdu; fakat çok düşünmeğe meydan kalmadı.

Avcıyı karşısında gördü! O da (Belibağ)ı görmüştü. Adam elinde tuttuğu ip yığınının başı üstünde çevirdi; çevirdi, elini açınca ip yıldırım süratiyle fırlayıp (Kanguru)nun boynuna dolandı. (Belibağ) sıçramağa başlayınca ipek ilmiği boynunu

Sıkmağa başladı.. Lakin (Belibağ) durmadan koşuyor, avcıyı da beraber sürüklüyordu!

Fakat birdenbire cebinde bir boşluk hissetti. Baktı. Evet, yavrusunu acele ile yolda düşürmüştü! Bila ihtiyar durdu, yavruyu aramak için yere eğildi. Bu esnada yerde dört ayaklı bir şey gözüne ilişti.. Fazla düşünmeden onu yakalayıp torbasına soktu..

Hayvanın birdenbire durup yere eğilmesi ipin ucunu sımsıkı tutan avcıyı yere düşürmüştü. Bu esnada (Belibağ)ın boynu ilmikten kurtulmuştu. Fakat hayvan bunun farkında olmadı, sıçramasına devam etti..

Bir müddet böyle koşuktan sonra durup arkasına baktı: Avcıdan eser yoktu...

(Belibağ) derin bir “Ooh!...” çektikten sonra acı acı yavrusu aklına geldi: Zavallı yavru acaba ne olmuştu? Hemen torbasına baktı. Fakat o ne? Torbasında kendi sevimli yavrusu yerine, buruşuk yüzlü, tuhaf kokulu, acayip bir mahluk vardı!... Kendi kendine : Bu da nereden çıktı? diye düşündü. Acaba yavrusu torbadan yere düştüğü için mi bu hale gelmişti? Buna bir türlü akıl erdiremedi..Fakat ne yapsın!.. İster istemez talihe boyun eğdi.. Yeni yavrusunu emzirdi, temizledi.. Ona kendi çocuğu gibi bakmağa başladı...

(Kanguru)nun bu kadar acayip bulduğu hayvan, (Dingo)ların yavrusu (Pat) idi!

Zavallı (Kanguru) telaş ile kaçarken yerden yavrusunu alacak yerde yanlışlıkla, orada şaşkın şaşkın annesini arayan (Pat)ı alıp torbasına koymuştu...

Şimdi (Pat) , (Kanguru)lar arasında yaşadığı için yavaş yavaş onlar gibi sıçramağa başlamıştı.. Üvey annesi olan (Belibağ) ile sıçrayarak yarış ediyor, yorulunca sıcak torbanın içine sokuluyordu!

Ana oğul böyle güzel güzel yaşarlarken günün birinde tuhaf bir vaka oldu: Ne kadar olsa (Dingo) cinsine çeken (Pat) nasılsa bir serçe tuttu ve yemeğe başladı.

Zavallı (Belibağ) bu hal karşısında şaşırıp kaldı: Onun bildiği (Kanguru)lar et yemezlerdi! Demek ne zamandan beri yavrusu diye büyüttüğü bu hayvan (Kanguru) değildi...

(Belibağ), kısa kuyruklu, kısa bacaklı, sivri dişli bu afacandan korkmağa başlamıştı! Onu artık yanında alı koyamazdı.. Bir gece (Pat) uykuda iken (Belibağ) onu olduğu yerde bıraktı, sıcak gözyaşları dökerek kaçıp gitti. (Pat)ı kendi yavrusu gibi sevdiği için ondan ayrılmak (Kanguru)ya pek fena dokunmuştu...

Ertesi sabah (Pat) kendini yalnız bulunca pek aldırmadı, sıçraya, sıçraya etrafta yem aramağa çıktı..

O sıralarda, hayvanat alemine merak sardırılmış bir alim Avustralya hayvanlarını tetkik ediyordu. Elindeki iki ucu camlı uzun bir boruy ile ufku seyrediyor, işine yarayacak bilmediği yeni bir hayvan arıyordu.

Alim, böyle etrafı araştırırken karşıda, tıpkı (Kanguru) gibi sıçraya sıçraya yürüyen ara sıra art ayakları üzerine oturup diklenen ufak bir hayvan gördü.. Bir yavru olamazdı. Çünkü yavruların bu kadar iyi sıçrayamadıklarını biliyordu. (Dingo) dese, ona da benzemiyordu. Esasen (Dingo)lar adi köpekler gibi sıçramadan yürürlerdi. Adamcağızı bir meraktır aldı. Birçok para sarf edip (Pat)ı yakalattırdı.(Pat) ertesi gün kendini dar bir kafes içinde buldu: Birkaç gün orada pinekledikten sonra büyük bir vapura bindirildi. (Pat) bu suretle uzun bir seyahatten sonra Amerika'ya getirildi. Orada (Pat)ı etrafı parmaklıkları bir yere koydular.. Her gün birçok sakallı, gözlüklü adamlar etrafını alıyor ve (Pat) bunlardan hiç çekinmiyor, sonra (Kanguru) gibi sıçraya sıçraya etrafı dolaşıyordu!

Bu sakallı, gözlüklü adamlar Amerika'nın meşhur hayvanat alimleriydi. Fakat hiçbiri ömürlerinde böyle bir hayvan görmemişlerdi. Hepsi şaşırıp kaldılar... Her biri bir şey söyledi. Kimi (Kanguru) dedi, kimi babası (Kanguru) anası (Dingo), kimi de babası (Dingo), anası (Kanguru) dedi! Her kafadan bir ses çıktı, birçok kavgalar oldu... Yüzlerce sayfalık kitaplar yazıldı!

Hasılı (Pat)ın ne olduğu bir türlü anlaşılamadı..

Fakat bu hal (Pat)ın umurunda değildi. Yiyip, içip yan geliyor, keyfine bakıyordu... Artık tembelliğe iyice alışmıştı!

Acaba (Pat) hala yaşıyor mu? Amerikalı alimler bu derin muammanın iç yüzünü öğrenebildiler mi? Bilemiyoruz!

(s.5)

Giyotin Makinesi Neye Yarar?

Dünyanın en müterakki memleketi olan İsveç'te "Gutenberg" şehrinin çarşısında bir giyotin vardır.

Bu giyotin (okunamıyor) ortasına himaye-i hayvanat-ı cemiyeti tarafından konulmuştur. İşte, bu makine sayesinde kesilecek olan hayvanlar hiçbir ıstırap duymadan kesilir. Mesela tavuk, hindi, kaz, ördek kesileceği zaman hemen çarşıya

koydukları o giyotin ile başı kesilir. Bir hayvanın başı ne kadar çabuk kesilirse hayvan o kadar az ıstırap çeker.

İnsan, himaye-i hayvanat-ı cemiyeti azasının hassas kalbine malik olmalı ki giyotini bu veçhile kullanabilsin.

Eşek Arısı ve Teyyarecilik

İngiliz ulemasından doktor Harvel eşek arısının teyyareciliğe ait hususattan pek fazla malumattar olduğunu söylüyor. Mesela: Bu arı bir sinek avladığı zaman sineğin kanatlarıyla ayaklarını koparır atar. Çünkü arı havada uçtuğu zaman sineğin kanatlarıyla ayaklarının havaya fazla mukavemet ettiğini bilir. Bu hal ise onun gayri iradi teyyareciliğe ait herşeyden malumattar olduğunu anlatır.

Bazı Irkların Vasati Boyları

	santimetre	
Patogonyalılar	bir metre	78
Polinezyalılar	" "	76
İskandinavyalılar	" "	72
İngilizler	" "	70
Almanlar	" "	67
Fransızlar	" "	65
Çinliler	" "	63
Laponlar	" "	51
Afrikaî vasati zencileri	" "	20

Bisikletle Devr-i Alem

Zamanımızda vapur devr-i alemler kale alınmayacak bir vaka haline girdi. Son zamanlarda dünyayı teyyare ile devredenler de bulundu. Şimdi sıra bisikletlilere geldi.

Bundan bir sene evvel Bombay'dan hareket eden üç bisikletli devr-i alem seyyahının geçenlerde İngiltere'ye vasıl olduklarını İngilizlerce gazetelerde okuduk. Seyyahlar bu muazzam seyahatin daha iki sene devam edeceğini zannediyorlarmış. Vapur gibi denizde gezen bisikletlerin henüz icat edilmediğini biliyorsunuz. Onun için seyyahlar denize tesadüf edince vapura binmeğe mecbur oluyorlarmış. Karada bisiklete biniyorlar, bozuk yollara tesadüf edince arabalarını yedeğe alıp yürüyorlarmış. Fakat maalesef seyahat esnasında öyle yerlere tesadüf edilmiş ki bisiklete binmek şöyle dursun, onları yerde yürütmek bile mümkün olamıyormuş. Seyyahlar onun için arabalarını bazı yerlerde omuzda taşımağa mecbur olmuşlar!...

Bombay'dan hareket edip sahili takip ettikleri müddetçe sıkıntı çekmemişler, lakin Belucistan ve İran'dan geçerken bisiklete binmek kabil olmadığı için çok sıkıntı çekmişler. Bilhassa Filistin ve Irak çöllerinde tekerlekler kuma gömüldüğü için arabaları günlerce omuzda taşımağa mecbur olmuşlar... Bu esnada içecek su bulamamışlar ve bir müddet susuzluktan hayatları tehlikeye girmiş. Kudüs'ten sonra seyahat rahat bir tarzda devam etmiş.

Üç bisikletli seyyahın hiçbirinin cebinde beş para yoktur. Fotoğrafla yolda aldıkları resimleri satmak suretiyle temin-i maişet ediyorlarmış.

Son zamanlarda bilhassa Almanlar arasında yayan olarak devr-i âlem seyahatine çıkan seyyahlara çok tesadüf edilmektedir. Geçen gün bunlardan biri idarehanemize gelip bizi ziyaret etti. Bu zat, Frankfurt orman mekteb-i aliyesi talebesinden (Elyaşek) isminde genç bir Almandır. Kendisi 1923 senesi martında Berlin'den hareket etmiş, İsviçre, İtalya, Balkan hükümetinden geçerek İstanbul'a gelmiştir. İstanbul'dan yoluna devam ederek Anadolu'ya gitmiş orada birçok şehirleri ziyaret ettikten sonra Yozgat'ta sıtmaya yakalanıp tekrar İstanbul'a dönmeğe mecbur olmuştur.

Genç Alman seyyahın şimdiye kadar yürüyerek 32 devletin toprağından geçmiştir. Bir müddet burada tehit-i tedavide kaldıktan sonra Romanya, Rusya, Belucistan tarikiyle Hindistan'a veya Çin'e gideceğini söylemektedir.

Alman seyyahı Almancadan başka bir lisan bilmiyor. Seyahati esnasında lisan bilmemezlik yüzünden müşkülata duçar olup olmadığını sorduk. Bize sadece: "Hayır dedi, şimdiye kadar geçtiğim yerlerde Almanca bilenlere tesadüf ettim. Anadolu'da tek tük bildiğim Türkçe kelimelerle ve o da kafi gelmediği zamanlarda işaretle fikrimi anlatıyordum. Anadolu'da çok ikram gördüm. Geçtiğim yerlerde beni daima evlerde misafir ettiler, istirahatım temin olundu.

Seyyahın bir hatıra defteri var. Tetkik ettik: Anadolu'nun muhtelif şehirlerden geçtiğine dair imzalı ve mühürlü yazılar var.

Genç Alman; yolunu erkân-ı harbiye haritası ve pusula aleti ianesiyle buluyor. Seyahati şayan-ı hayret dereceye varan bir soğuk

(s.6)

Kanlılıkla ehemmiyetsiz ve tabii telakki ediyor. Üstünde yarası yok. Kendi fotoğrafını satarak temin-i maişet ediyor.

Seyahati esnasında yanına yol arkadaşı almıyor. Üstünde silah namına tek bir Amerikan tabancası var. Geceleri dağlarda, ormanlarda yattığı çok kereler vakimiş. Uzaktan ayı ve kurt sesleri işitmiş ise de hayvanlardan bir fenalık görmemiş. Yalnız bir kere Bulgaristan’da seyahat esnasında yolda üç dört kişi tarafından soyulmuş.. Fakat üstünde mühim bir şey bulunmadığı için büyük bir zarar görmemiş.

(Elyaşek) seyahati altı senede ikmal edeceğini ümit ediyor ve seyahat hususunda muntazam bir plan takip etmiyor. Her ne olursa olsun henüz pek genç denilecek bir yaşta bir adamın sırf tabanının kuvvetine güvenerek beş parasız dünyayı düşmeğe kalkışması oldukça mühim bir iştir. Lakin bizi asıl hayrette bırakan cihet genç Almanın bunu pek tabii ve ehemmiyetsiz telakki etmesidir.

Böyle bir maceraya atılabilmek için insanda müthiş bir fikir, karar ve yine müthiş bir itimat-ı nefis bulunmalı. Hayatında insanı muvaffakiyete götüren en emin vasıtalarında kararında sebat ve nefesine itimat olduğunu unutmayın... İdarehanemizi ziyareti esnasında (Elyaşek) bize bunları anlatırken ressamımız Cemal Nadir bey de seyyahın küçük bir karikatürünü çizmeği unutmadı. Bu resim, biraz bön olmakla beraber yukarıda bahsettiğimiz meziyetlere fazlasıyla malik bulunan genç seyyahı fotoğrafından daha iyi tanıttığı için fotoğraf yerine onu derç ermeği daha faydeli bulduk..

Dünyanın En Yüksek Binalarından Bazıları

New York’ ta elli bir katlı bir bina	275 metre
Philedelphia’ da belediye dairesi	167 "
Ulm kilisesi	161 "
Kolonya kilisesi	156 "
Mısır’ da (Şaops) ihramı	145 "
Bavyera’ da (Landshot) kilisesi	141 "
Viena’ da Saint Enien "	138 "
Roma’ da Sain Pier "	137 "
Dumdumilan "	109 "

Dans Eden Solucanlar

Balıkçılar bir gece ışıkla balık tutarken denizin sathında dans eden birçok solucanlar tesadüf etmişlerdir. Hayvanat alimleri bu solucanlara “Perinis Kultifera” namını vermişlerdir.

Migal Denilen Müthiş Örümcek

Amerika'da ve bilhassa Martinin adalarında bulunan "Migal" namındaki örümcek hem çok çok büyük hem de çok kuvvetlidir. "Martinin" adalarında bu örümceğe "Yengeç-örümcek" namını verirler. Bu örümcek kendisiyle mücadele kudretini haiz olmayan birçok kuşları yakalar ve parçalayarak yer.

Mantar mı, Mürekkep Okkası mı?

Resmini gördüğünüz mantarlar "Kopren Komatu" tesmiye olunur. Bu mantarlara ekseriya sonbaharda rutubetli otlar, yeşillikler arasında, bilhassa gübreler üzerinde tesadüf olunur. Bu nevi mantarlardan bir nevi siyah mürekkep damlar.

(s.7)

Siyamlıların Garip Adetleri

Dünyada, medeni olsun vahşi olsun, her milletin kendine göre bir âdeti vardır. Bu adetler millete göre değişirler; bir yerin âdeti diğerine uymaz. Onun için, her millet ne kadar garip olursa olsun kendi âdetini beğenir ve başkalarının âdetini tuhaf, manasız, hatta gülünç bulur. Esasen milletleri biri birinden ayıran geçimsizliğin sebeplerinden biri de budur.

Senenin muayyen günlerinde merasim yapmak, alaylar tertip etmek dünyanın her memleketinde adet olmuştur. Bunlara "ıyam-ı mahsusa" yani bayramlar, hususi günler ismini veririz.

İşte biz musahabemizde Asya krallıklarından biri olan "Siyam" krallığının "salıncak bayramı"ndan bahsedeceğiz.

Eskiden Siyam'da garip bir adet vamiş. Krallar saraydan dışarı adım atmazlar; kimseye yüzlerini göstermezlermiş. Yalnız senede bir defa kral, vezirlerinden birini kendi kıyafetine sokar, parlak bir alay tertip ederek üç gün sokaklarda dolaştırırmış. İşte her sene yalancı kralın sokağa çıktığı bu üç gün zarfında ahali sokaklara dökülür, şenlikler yapar, türlü türlü eğlencelerle vakit geçirirmiş. Asıl garibi, kral kıyafetine giren vezir bu üç gün zarfında ahaliden vergi toplar, kesesini şişirmiştir...

Bu adet bu gün eski şenlikten çıkmakla beraber Siyam'Da hala devam etmekte imiş. Bu sene yapılan şenliklerde kralın kendisi de hazır bulunmuş.

Yabancı kral resimde gördüğünüz kıyafette seyyar tahtına kurulmuş, bir müddet alayla sokaklarda dolaştıktan sonra merasim meydanına gelmiş. Orada doğruca gidip kralın önünde secde etmiş...

Meydanda yapılan eğlencelerde en mühimi salıncak müsabakasıdır. Esasen bütün bu merasime “salıncak bayramı” ismi verilmesi de bundan ileri gelmiştir.

İki yüksek sırtık arasına bir asma salıncağın tam şeysine konulan bir direğin tepesine bir torba dolusu altın konulur; salıncakta sallanırken bu torbayı dışeriyle kapmağa muvaffak olan kimse altınları kazanmış olur... Fakat altınları kapabilmek için salıncakta çok yüksek kolan kurmak icap eder. Bu esnada dışeriyle torbayı kapmak büyük bir marifettir. Onun için altınların müşterisi pek az olur.

Hint'in En Makbul Hayvanı

Hindistan'da en fazla itibar gören bir hayvan varsa o da fildir. Filler kolaylıkla insan alışır. Vahşi filleri yakalayıp terbiye etmek mümkündür. Mamafih ekserisi yavru iken terbiyeli olarak büyütülür.

Hindistan'da fil ticareti pek mühimdir. Sadece bununla meşgul olan bir çok tüccar vardır. Terbiyeli filler vapurlara yüklenip Hindistan'ın muhtelif nikâtına ve harice sevk olunur. Hayvanlar vapurdan salları üzerinde karaya çıkarılır ve bu esnada yerlerinden kıvıldamadan dururlar.

Filler bilhassa ağır ağaç kütüklerini kaldırmakta ve üst üste istif etmekte kullanılır. Bilhassa vinç makinelerinin kurulamayacağı yerlerde filler bu hususta çok işe yararlar.

Filler karada trenle nakil olunurlar. Fil nakline mahsus cesim vagonlar vardır. Bunlardan birine ancak iki hayvan sığabilir.

Fil çok kıymetli bir hayvandır. Nesli yavaş yavaş azalmağa yüz tuttuğundan kıymeti gittikçe artmaktadır. Fil ticareti yapan tüccar, bu faideli hayvanlara çok iyi muamele ederler; gözleri gibi sakınırlar. Çünkü bir filin ölümü sahibi için büyük bir zarar demektir.

Fil suyu pek sever. Nehirlere sokuldukları zamanlarda su içinde saatlerce oynaşır dururlar.

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Giyom Tel

İsviçre, karla örtülü zümrüt gibi dağları, yine zümrüt renginde latif gölleriyle Avrupa ortasında küçük bir cennete benzer.

İsviçre halkı taç giyen kralların ne o krallara bendelik eden derebeylerinin insanları koyun sürüsü gibi idare ettikleri bir asırda, hükümdarlık zulmüne karşı

isyan etmiş, şanlı mücadelelerden sonra hürriyet ve istiklale yüzlerce sene evvel kavuşmuş hürriyet aşığı insanlardır...

Bu günkü İsviçre 22 küçük hükümetin bir araya gelmesinden vücut bulmuş müstakil bir cumhuriyettir. (Kanton) denilen bu hükümetler, İsviçre'de eskiden beri mevcuttur.

On üçüncü asırda bu kantonlar, devlet olan Avusturya'nın himayesi altında yaşamakla beraber kanunlarını kendileri yaparlar, hâkimlerini kendileri inticab ederler, müstakil kalmağa, hür yaşamağa çalışırlardı.

Fakat Avusturya imparatoru Birinci Alber'in tahta çıkması İsviçre kantonları için felaket oldu. Karşısında herkesi esir görmek isteyen bu takım hükümet hürriyet aşığı memleketi zulüm altında inletmeğe başladı.

Bu vaziyetten en ziyade müteessir olan kantonlardan biri de (Uri) kantonu idi. İmparator (Alber) tahta çıkar çıkmaz, (Uri)nin merkez idaresi olan (Altdorf) şehrine, (Kesler) isminde kendi gibi zalim bir naip, yani bir vekil göndermişti.

(Kesler), (Altdorf)a geldiği günden itibaren, halkı bin türlü tazyik altında ezmeğe, inletmeğe başladı. Bu hal, şeref ve haysiyet ile yaşamış olan halkın pek ziyade gücüne gitmişti. Herkes için için kan ağsıyor, fakat zalimin şerrinden korkarak ağız açmıyordu.

(Kesler'in) zulmünü günden güne artırıyordu. Halkın gururunu kırmak, izzet-i nefsinı rencide etmek için her gün yeni bir şey icat eden imparator naibi bir gün (Altdorf)un umumi meydanına bir mızrak dikmiş, mızrağın tepesine Avusturya temsil eden sorguçlu bir şapka geçirmişti.

Meydandan geçen herkesin diz çöküp bu şapkayı selamlamağa mecbur olduğunu ilan ettirmişti...

(Giyom Tel) ok atmaktaki maharetiyle nam vermiş bir avcıdır. Aynı zamanda mahir bir gemici olan (Tel) o zamana kadar kimseye boyun eğmemiş vakarlı bir insandır (Altdorf)a civar köylerden birinde karısı, bir de iki çocuğuyla sakin bir hayat sürerdi.

(Giyom Tel) bir gün bir iş için büyük oğluyla birlikte şehre inmeğe mecbur olmuştu. Meydandan geçerken garip bir manzara karşısında kaldı. Zavallı vatandaşları bir mızrak üzerinde asılı duran sırmalı bir şapka önünde, aciz bir koyun sürüsü gibi diz çöküyor, yerlere kadar eğiliyordu

(Giyom Tel), yayıyla okları omzunda şapkanın olduğu yere yaklaştı. Gözleri hayretten dört açılmıştı...

Bütün meydanı dolduran iki büklüm insanlar arasında (Giyom Tel) uzun boyuyla ta uzaktan nazara çarpıyordu!

Bu anda koluna yapışan iki kuvvetli el onu sarsmağa başladı. Etrafını saran silahlı askerler:

- Şapkayı selamlamadı..Asidir! Yakalayınız.. diye bağışıyorlardı.

(Giyom Tel) doğruca (Kesler)in huzuruna götürüldü.

(Kesler) avcıyı eskiden tanıyordu. Onu karşısında görür görmez vahşi bir sesle haykırdı:

“- Emrimi niçin ifa etmedin? Şapka önünde neden eğilmedin?

(Giyom Tel) sakın bir tavırla cevap verdi:

- Ben hür bir adamım; bu emrinizi siz ancak esirlerinize yaptırırsınız!

(Tel)in bu küstahane cevabı (Kesler)i hiddetten kudurtmuştu. Bu asi ruhlu insanın vücudunu ortadan kaldırmağa karar verdi.

(Kesler) (Tel) in ok atmaktaki cesaretini biliyordu. Onu sade öldürmekle hırsını teskin edemeyecekti. Bir müddet düşündükten sonra (Giyom Tel)e şu kararı tebliğ etti:

“- Senin ok atmakta ne mahir bulunduğunu biliyorum. Onun için sana şu cezayı tertip ediyorum: Oğlunun başına bir elma koyacaklar, sen bu elmayı yüz adımlık bir mesafeden okla vuracaksın...Fakat dikkat et! Şayet elmayı vuracak olursan başın vurulacak!

(Kesler), (Giyom Tel)in oku elmaya isabet ettiremeyeceğini tahmin ediyordu bu suretle (Giyom Tel)e hem kendi eliyle oğlunu öldürtmüş olacak, hem de sonra oğlunu öldürdüğü için onu idam ettirecekti...

Bu müthiş hüküm zavallı (Tel)in üzerinde yıldırım tesiri yapmıştı. İtiraz etmek istedi. Fakat insafsız (Kesler) melunane tasavvurundan vazgeçmiyor, ona :

“- İtaat etmezsen seni de oğlunu da feci işkenceler içinde öldürtürüm...” diyordu.

Zavallı (Giyom Tel) (Kesler)in ne yaman bir zalim olduğunu düşündü; onu insafa getirmek mümkün değildi. Çarnaçar kaza ve kadere teslim-i nefis etti... Nişancılığına güveniyordu. Taş yürekli (Kesler)e kindar nazarlarla baktı:

“Peki dedi beni meydana götürsünler!”

Bütün bu vakıa esnasında (Giyom Tel)in küçük oğlu babasının yanından bir an bile ayrılmamıştı. Baba ile oğul süngülü askerler arasında (Kesler)in şatosundan çıktılar, meydana doğru yürüdüler.

(Giyom Tel) vakası şehirde büyük heyecan uyandırmıştı. Meydan insanla dolmuştu. Herkes için için (Kesler)e lanet okuyor, fakat korkudan hiddet ve nefreti izhar edemiyordu.

Meydandaki ıhlamur ağacından itibaren yüz adımlık bir mesafe ölçüldü. Askerler dört bir taraftan meydanı muhasıra etmişlerdi.

Bu korkunç cinayetin masum kurbanı olan çocuk ıhlamura dayanmış sakin

(s.10)

Ve müsterih nazarlarla etrafında yapılan müthiş hazırlıkları seyrediyordu.

(Kesler) muhafızlarını etrafına toplamış (Giyom Tel)in hareketini tetkik ediyordu.

Nihayet (Giyom Tel)e bir yayla tek bir ok getirdiler. Nişancı silahı muayene ettikten sonra onları kırıp yere attı ve kendi okuyla yayını istedi... Getirdiler. Ok kesesindeki okları birer birer muayeneye başladı. Bu epeyce uzun sürdü. Bu esnada kimsenin kendisiyle meşgul olmadığı bir sırada oklardan birini elbisesinin altına sakladı...

Atacağı ikinci oku da seçtikten sonra keseyi yere attı. Neferler derhal kaldırıp götürdüler.

(Giyom Tel) gözlerini ıhlamur ağacına kaldırdı, oğlunu gördü gözleri yaşla doldu... Neferlere dönerek:

“- Oğlumla görüşmek istiyorum! Dedi. (Tel) çocuğun yanına götürdüler (Tel) oğlunu kucaklayıp bağrına bastı. Hıçkırıklı bir sesle :

“- (Valter)! Evladım... dedi kismet böyle imiş... Sen sakın kımıldanma... Bari şu menhus demirin sana doğru geldiğini görmemek için başını çevir!

Çocuk babasına sarılarak : “ Babacığım! Ben gözlerimi senden ayıramam... Zaten gözüme senden başka bir şey görünmeyecek... dedi.

(Tel) bu cesur yürekli çocuğu bir kere daha kuckladıktan sonra elmayı eliyle başının üstüne koydu: Sonra başı önüne eğik bir halde yerine döndü...

(Giyom Tel) oku yayına yerleştirdi meydana derin bir sükunet hasıl olmuştu. Herkes nefesini almaktan korkuyordu...

(Tel) kollarında müthiş bir kesiklik hissediyordu. Birkaç defa tecrübe etti kollarında yayın kirişini gerekir kuvvet bulamadı. Hedefi ince görebilmek için gözyaşlarını sildikten sonra dişlerini sıktı; sanki bütün varlığı nişan alan sağ gözüyle kirişi geren parmağında toplanmıştı... Ok keskin bir vızıltıyla fırladı!

O anda meydan, binlerce kişinin ağzından fırlayan sevinç sayhalarıyla cınladı. Ok elma ile birlikte ıhlamur ağacına saplanmıştı!

Küçük (Valter) oku kaparak babasına koştu. Baba ile oğul birbirine sarıldılar... Bu esnada (Giyom Tel) heyecandan sapsarı olmuştu, sevinçten nefesi daralır gibi oldu. (Tel) biraz ferahlamak için caketinin düğmelerini çözünce biraz evvel saklamış olduğu ok yere düştü.. (Kesler) okun yere düştüğünü görmüştü! Zalim, (Tel) yanına getirtti:

“- Nişancılıkta maharetini beğendim, dedi. Fakat söyle bakalım, şu oku ne için sakladın?

(Giyom Tel) artık kabına sığamıyor, taşmak için vesile arıyordu. (Kesler)in yüzüne dik bakarak:

“- (Valter)i vurmuş olsaydım, onu ne için sakladığımı o vakit anlardın! Dedi.

Bu (Kesler)e karşı bir tehdit demektir. (Kesler) bundan fena halde ürktü. (Tel)in zincire vurulup zindana atılmasını emretti.

Bundan bir saat sonra (Tel) bir gemi ile (Luserne) gölünün karşı yakasındaki bir zindana götürüldü. Elleri ayakları zincirlerle bağlıydı... (Kesler) aynı gemide idi.

Sahilden epeyce uzaklaşmışlardı. Bu sırada semada siyah bulutlar peyda olmuş, kasırgaya benzeyen şiddetli bir rüzgar esmeğe başlamıştı. Biraz sonra gölde müthiş dalgalar hasıl oldu; geminin teknesi bir limon kabuğu gibi kalkıp iniyordu. (Kesler) zalim olduğu nispette korkak bir adamdı. Gemiciler dehşet içinde kalmış, dümenci gemiyi idare edemez bir hale gelmişti. Nihayet büsbütün aciz kalarak dümeni kendi haline terk etti, (Kesler)in ayaklarına kapanarak:

“Efendimiz, dedi, gemiyi idareden aciziz. Bu fırtına korkunç bir afete benziyor... Bizi bundan kurtaracak tek bir kişi var, o da (Giyom Tel)dir. Müsaade buyurunuz elleri çözülsün, dümene geçip gemiyi idare etsin!

Bunu işiten (Giyom Tel) gemiyi katiyen kurtaracağını vaad edince canından korkan (Kesler), (Tel)in serbest bırakılmasını emretti.

(Tel) iyi bir gemici idi. Dümeni kullanmakta güçlük çekmedi. Biraz sonra gemi sahile yaklaşmıştı.(Tel) biraz

(s.11)

Ötede denize doğru uzanmış büyük bir kaya gördü. Gemiye kayaya doğru bütün süratiyle sevk etmeğe başladı... Biraz sonra gemi kayanın yanına kadar sokulmuştu. (Giyom Tel) fazla düşünmeğe lüzum görmeden fırladı, bir ayağını kayaya bastıktan sonra diğer ayağıyla gemiyi şiddetle arkaya itti... Gemi kayadan süratle uzaklaştı: (Tel) kurtulmuştu!

(Tel); gemiden kaçmakla (Kesler)in elinden kurtulamayacağını biliyordu. Derhal köyüne koştu. Bir yay ile birkaç ok tedarik etti. Kalbinde zalime karşı derin bir kin peyda olmuştu.

(Kesler)in karaya çıkar çıkmaz kendini takip ettireceği muhakkaktı. Onun hangi yoldan geçeceğini biliyordu. Yolun kenarında pusu kurdu, oku yaya yerleştirerek bekledi...

Nihayet (Kesler) ile maiyeti göründüler pusuya birkaç adım kalmıştı? (Kesler) elini göğsüne götürerek: - Ah kalbim! Diye inledi.

Bu vaka İsviçre'nin hükümdar zulmüne karşı açtığı mukaddes istiklal cihadının mukaddimesini teşkil etti...

(Giyom Tel)in attığı hülaskar ok zalimi kalbinden vurmuştu!

İlk İnsan Yamyamış!

Bazı alimlerin sözüne bakılırsa ilk yaratılan insanlar bugün mevcut olan yamyamlar gibi insan yerlermiş! Çünkü bazı mağazalarda insan kafataslarıyla birçok insan kemiklerinin pişirildikten sonra güzelce temizlenip muhafaza edilmiş olduklarına tesadüf edilmiş bu da insanların yamyam olduklarına hiç şüphe bırakmamış!

Çine Dair

Son Çin ihtilali bize bazı bilmediğimiz Çince kelimeler öğretti bunlar da şehir, nehir, dağ gibi şeylerdir mesela:

Fu: Bir eyaletin payitahtı demekmiş!

Şu: Mutasarrıflık.

Kiyen: Kaymakamlık.

Ki yang: Şehir

Hu: Akarsu

He: Deniz veya göl

Tao: Ada

Şan: Dağ
 Ling: Boğaz
 Kıvan: Mevki müstahkem.
 Vay: Karargah.
 Man: Mana
 Ta: Büyük
 Siyav: Küçük
 Pua: Şimal
 Nan: Cenup
 Si: Garp
 Şang: Yüksek
 Pe: Beyaz
 Hay: Siyah.
 Yang: Mavi
 Ve-vupu: Hariciye nezareti
 Tu-şipu: Maliye nezareti.

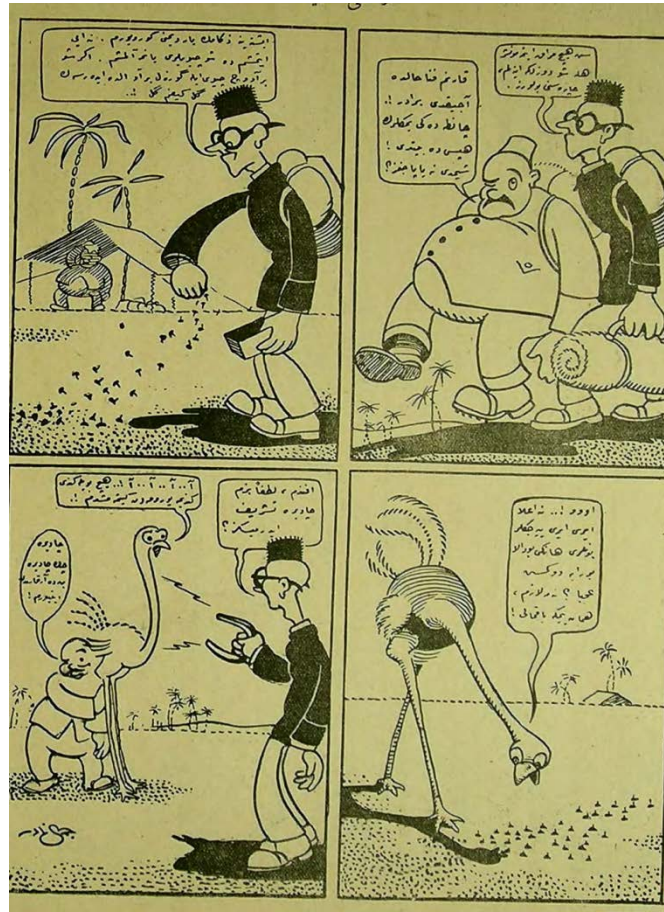
[Zevce –Salonu çok iyi tertip ettik!... Şimdi de oturmak için bir çare bulmalı!!]

Amerika Milyarderlerinin Lüks Hayatı

Chicago’lu milyarder Henry Smith milyarder vtf nin evini kırk milyon altın franka satın almış! İçindeki eşya on milyon frank kıymetindeymiş! Yalnız yatak odası bir milyon frankmış! Milyarder Vanderbilt’in evinin eşyası yirmi dört milyon altın frank kıymetinde imiş! Salonundaki piyanonun kıymeti iki yüz kırk bin frankmış! Milyarder “Stephan Marshan”ın yatak odası dört milyon frank kıymetindeymiş! Ve bütün dünyanın en zengin yatak odası bu oda imiş!

Milyarder “Gold” ise bir balo salonu yaptırmak için on, on üç milyon altın frank sarfetmiş!

(s.12)

(s.13)

Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi

Bir aşkın her noktasında, bilhassa Afrika'da yaşayan akbaba nevinden bir kuştur. Gagası pek büyükse de içi boş olduğu için hafiftir, kuşa ağırlık vermez.

Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat

1-Rakı, konyak, şarap, şampanya likör ve hatta bira kullananlarla çok baharlı, biberli yiyecekler yiyenler, ne vakit olsa hekimlerin ellerine ve eczahanelere düşerler.

2-Tütün içmek, içki(işret) kullanmak büyük beladır! Hiçbir akıllı insan belayı felaketi kendi eliyle, parası ile satın alır mı?

3- Her veremli(meteverrim)in balgamında (10000) on bin kişiyi aşılacak derecede çok zehir ve (mikrop) vardır.

4- Olur olmaz yerlere, dereye, çeşmeye tükürmeyiniz!

5- Hiç kimsenin yüzüne doğru öksürmeyiniz!

6- Yiyeceğinizi içeceğinizi sineklerden tozlardan (rutubet)ten saklı tutunuz!

7- Ormanlardan, bahçelerden, denizden gelen hava çok temidir. Çok faydelidir. En kuvvetli yiyecek kadar vücuda lazımdır.

8- Tımarhane(Şifahane)ye düşenler ve bir müddet sonra deli olarak gitmeğe (namzet) olanlar şunlardır. Sarhoşlar, tedavisiz kalmış frengililer, suiistimal yapan çocuklar ve gençler, (kokain) morfin kullananlar.

9- Hapishaneye düşenlerin pek çoğu sarhoşluk, cahillik, kıskançlıktandır!

10- Pençesine düşürdüğü insanı iki seneden ziyade yaşatmayan (Sertan=Kanser=Cancer) hastalığı, çok defa tütün içenlerin, işret kullananların dudaklarında ağızlarında zuhur eder.

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

Birinci Seri (5) Numarolu Resim Müsabakasında Kazananlar

(Kazananların isimleri, adresleri)

(s.14)

(Kazananların isimleri, adresleri)

(s.15)

(Kazananların isimleri, adresleri)

El Sıkmanın Menşei Ne İmiş?

Hepiniz bilirsiniz ki el sıkamak dostluğa alamettir! Bu el sıkmayı evvela şövalyeler icat etmişler. İki el birbirini sıkıdığı zaman hem sadakat hem de dostluğu ifade eder. O zamanlar yalnız şövalyeler el sıkarlardı. Bugün el sıkamak ne kadar basit ne kadar adi bir iş oldu. O kadar ki bugün eli sıkamak yalnız sadakat ve dostluğu ifade etmez bazen biri birinin fenalığını isteyenler bile el sıkarlar!

Küçük “Teriye”ler...

Resmini gördüğünüz beyaz köpek İngiltere'nin Garbî yaylarında yetişir. Köpeğin (Teriye) cinsine mensup olan bu sevimli mahluk evlerde büyütülür. Pek kolay terbiye edilir. Şirin bir hayvandır.

Çizme içinde gördüğünüz köpek fotoğraf makinesi karşısında terbiyeli çocuklar gibi kımıldanmamış resmini muvaffakiyetle çıkartmıştır.

Çarın Debdebesi

Eski Rusya çarının (30000) hizmetçisi ve kendi ahırlarında da yalnız kendine mahsus olarak beş bin atı varmış!

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

Resimli Dünya'yı Okutunuz Okuyunuz

(s.16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Vapurdaki yangın mukaddimesinden tam on saat sonra Efruz Bey'le Cak Venedik rıhtımına ayak bastılar. Yolculuğun bütün yorgunluklarına rağmen sapsağlam ve çeviktiler. Gidecekleri yer malum olmadığı için iki arkadaş laletayn, diğer yolcularla beraber yürümeğe başladılar.

Efruz Bey'in önünde Cak, arkasında şapkalı bir yolcu vardı. O aralık Efruz Bey'in aklına bir muziplik geldi: Kendi elindeki nevale sepetini arkadaki yolcunun taşıdığı çanta ile tebdil etmek!

Bittabi Efruz Bey'in bu hareketi yaramazlıktan başka bir şey değildi. Çanta ile sepet değişirken kimse farkında olmadı!

Fakat biraz gittikten sonra karşılına yelpaze gibi şapkalı bir polis memuru çıktı. Memur bu fesli yolcudan pasaport istiyordu. Halbuki Efruz Bey'de pasaporta benzer bir şey yoktu.

Memur (Yok!) cevabını alınca kızdı,

- O halde geriye dönünüz! Diye bağırdı, az daha Efruz Bey'in ödü patlıyordu. Süratle geri dönüp kaçmağa başladılar.

Lakin Efruz Bey ilk adımını düz bir yola değil, acele ile denize doğru atmış ve Cak'la beraber sulara gömülmüşlerdi.

Beş dakikalık soğuk bir banyodan sonra güç hal ile kayak direklerinden birine tırmanabildiler. Zavallı Efruz Bey başlarına gelen bu ani vakadan oldukça şaşırılmıştı.

Zar zor direğin tepesine tırmandılar. Polis memurunun (Hah yakaladım!) diye sevinmesine payan yoktu. Derhal Efruz Bey'le Cak'ı yakalayıp rıhtıma aldı.

Efruz Bey'in suda çırpınırken yuttuğu deniz suları midesini bulandırıyordu. Fazla dayanamayarak içinde irili ufaklı balıklar karışık suları salıverdi!

Sayı 11 (12 Şubat, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Necdet –Ooo! Bu büyük saat ne kadar geri kalmış? Benim saatim tam on bir!.

Nimet –Elbette geri kalır ağabey!. Bu yelkovanlar bu tepsi gibi saatte çabucak dolaşabilirler mi?]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından

Bazı zamanlar insanın aklına, ekseriya olmayacak şeyler gelir!. Mesela acele bir işimize yetişebilmek için o dakikada bir kuş olmak istediğiniz gibi dünyanın en yüksek, Eyfel Kulesi'ni gölgede bırakacak kadar yüksek bir adamı olup her tarafı bir kuş bakışıyla temaşa etmek arzusunu duyduğunuz da vakidir. Fakat dediğimiz gibi bunlar lastikli hayalden başka bir şey değildir. Gerçi Resimli Dünya'nın icatlarında da ara sıra buna benzer malihulyalar bulunuyorsa da zannederiz ki kısım-ı azami tabi ki elverişli fikirlerdir! Bilmem tabi ki yeltenen okuyucular bulunuyor mu? İşte bu nüshamızdaki icatta oldukça faydeli ve yapılması kolay bir buluştur. Bu buluş bilhassa bizler gibi her zaman bayat, kokmuş, civcivli yumurta yiyen İstanbullular için en istifadelî bir ihtiraadır! İcadın teferruatına resimde vazıhan görüyorsanız da birkaç satırla izah etmek de faideden hali değildir:

Mutfağınızın kömür yakılan ocağının bacasına bir bir (folluk) yapacaksınız. Bahçedeki tavukların folluğa kolayca çıkabilmeleri için de ocağın kiremitlerine bir merdiven koyacaksınız. Sonra ocaktaki tava veya sahanın yarım metre üstüne gelmek üzere sık telli bir ızgara vaz edeceksiniz. Bundan sonra tavukların yumurtlamasını beklemek kalıyor. Bu da gayet tabii!.

Tavuk bacadan yumurtasını bıraktığı gibi, yumurta evvela ızgaraya düşüp kırılacak, kabukları tellerde kaldıktan sonra suları altındaki tavaya akacak ve pişecektir!?

(s. 3)

300 Yaşında 317 Kiloluk Madmazel (Helyo Trob)!**Amerika'nın (Florida) Sahillerinde Yakalanan Bir Kaplumbağanın Şayan-ı Hayret Sergüzeşti...**

Madmazel (Helyo Trob)!.. Daha doğrusu Miss (Helyo Trob) bu yaz, Amerika'nın (Florida) sahillerinde yakalanan harikulade bir kaplumbağanın ismidir! 317 kilo sıklendeki bu küçük(!) hanımın (Florida) deniz hamamlarını ziyareti, mevsimin en civcivli bir zamanına tesadüf ettiğiinden kabul merasimi(?) pek parlak ve heyecanlı bir surette icra edilmiş...

Miss (Helyo Trob)un niyeti, -(Helyo Trob) güzel kokulu bir çiçeğin ismidir!- gece yarısı, el ayak çekildikten sonra sahilde تنها bir köşeye çekilip rahat

rahat yumurtlamakmış.. Zavallı hayvan bu emeline nail olamadıktan başka ağrısız başına ne dertler açmış, bilseniz...

Hayvan ilk önce, sahilde nöbet bekleyen bir polis memuru tarafından görülmüş, polis cesim bir hayvanın sığ kumsalda yürüyerek karaya doğru geldiğini görünce acı acı düdüğü öttürmeğe başlamış. Düdüğü sesi üzerine o civardaki bir otelden on beş kadar seyyah “Ne oluyoruz!” diye dışarı fırlamışlar... Polisten vakayı öğrenince, hemen denize atılıp kaplumbağaya karşı çıkmışlar! Bunun üzerine denizde hararetli bir mücadeledir başlamış... Alt alta, üst üste! Neticede zavallı kaplumbağa yarım saatlik bir boğuşmadan sonra yakayı ele vermiş!

On beş pehlivan hayvanın sırtını güç halle yere getirebilmişler....

Kaplumbağanın dört ayağı iplerle sımsıkı bağlanmış, hayvan on kişinin yardımını ile o civardaki büyük bir spor kulübü binasına nakil edilerek kulübün yüzme havuzuna salıverilmiş fakat havuz diyip geçmeyelim: Bu havuzda yüzebilmek için yalnız kulübün azası bulunmak kafi değilmiş; aynı zamanda servet hususunda en aşağı milyoner olmak lazım imiş...

Amerika’da, manalı manasız, herkesin, her şeyin mutlaka bir ismi vardır... Onun için kocaman kaplumbağaya da –mahza bir isim koymuş olmak için- Miss (Helyo Trob) ismi verilmiş! Madmazel (Helyo Trob)un laakal 300 yaşında(!) olduğu bu işten anlayanlar tarafından tahmin olunuyormuş..

Her şeyin karlı cihetini düşünen Amerikalıların böyle mühim bir fırsatı kolay kolay kaçırmayacakları aşikardır. Nitekim de öyle olmuş: Kaplumbağayı ilk yakalayan deniz hamamlarından birinin sahibi imiş. Bu adam demin bahsettiğimiz kulüp azasıyla anlaşarak bir müsabaka tertip etmiş. Mesele gazetelerle ilan edilmiş. Müsabaka hem tuhaf, hem tehlikeli.. Evvela kaplumbağanın bulunduğu havuza dalınacak; su içinde duran kaplumbağanın kafası boynundan sımsıkı yakalanacak... Hayvanın bu vaziyette derhal suyun yüzeyine çıktığı tecrübeyle anlaşılmış imiş. Yüz genç bu esnada kaplumbağanın sırtına binip suyun yüzünde dolaşacak! Ancak müsabakayı tertip edenler kendilerini mesuliyetten kurtarmak için, hayvanın bir ısırışta bir insan bacağını koparacak kadar keskin ve kuvvetli dişleri bulunduğunu önceden haber vermediği unutmamışlar! Nihayet müsabaka günü geldi. Havuz başına yüzlerce halk toplanmış. Müsabakaya evvela polis memuru dahil olmuş... Kaplumbağanın sırtına binip dolanmağa muvaffak olan bu polis halk

tarafından şiddetli alkışlanmış! Bu esnada birçok kişiler polise karadaki vazifesinden kinaye olarak:

“-Söyle sağa sapsın!”

“-Durmazsa değneğini kaldır!..”

Diye bağırıp halkı kahkahalarla güldürmüşler..

Polisten sonra müsabakaya dahil olan Amerika’da “cici şişman çocuk!” lakabıyla anılan koskoca bir adam daha olmuş. Fakat bu sefer Miss (Helyo Trop) kısmen yükü ağır bulduğundan, kısmen sabrı tükendiğinden inat edip suyun yüzünde durmamış... Müsabakadan sonra Miss (Helyo Trop)un karnı, deniz yosunları ve yılan balıklarıyla iyice doyurulmuş. Müsabakada onun hususuna düşen bir mükafat da bu olmuş!

Bundan bir hafta sonra yüzme kulübü azası bir ictima akd edip kaplumbağayı ne yapacaklarını müzakere etmişler... Hararetli mübahaselerden sonra Miss (Helyo Trop) isminin –sahilin isminden kinaye olarak- Miss (Pampiç) ismine tahviline ve Miss (Pampiç)in Amerika’da ameale bayramına tesadüf eden Eylül’ün 1’nci günü azat edilmesine karar verilmiş...

Nihayet, o gün de gelmiş. Kaplumbağanın sırtına kızgın demirle yüzme kulübünün arması: (Pampiç) ismi hak edilmiş... Sonra Miss (Pampiç), deniz hamamlarını aylarca kendisiyle meşgul ettikten sonra eski vatani olan bahr-i muhit dalgalarına karışıp gitmiş!...

Faideli Bir Spor

Resimde gördüğünüz uzun demirler bir nevi kızaktır. Kışı çok ve devamlı olan memleketlerde bunları ayaklara takıp kar üzerinde kayarlar. Sporun çok hareketli ve faideli bir şubesidir.

Dört Ayaklı Talebe

Garaib memleketi olan Amerika’dan fevkalade havadisler gelemeğe başladı.

(Kansas) darülfünununa talebe-i asliye olarak üç adet köpek ile bir kedi yazılmış! Profesör (Dukera) bu dört ayaklı talebenin talim ve terbiyesine memur edilmiştir. Bu Amerika darülfünununda bir tecrübeden ibaretmiş! Köpek ve kedilerin bir şeyi öğrenip öğrenemeyeceklerini, bir düşünüp düşünemeyeceklerini tecrübe edeceklermiş!

Sabırsızlıkla Amerikan tecrübesinin neticesini bekleyelim!

Hayvanlar Son Demlerinde..

Bir Alman İddiasına Göre Yakında Hayvan Kalmayacak.

Geçenlerde bir İngiliz ilm-i hayvanata âlemi yazdığı makalede dünyada mevcut vahşi hayvanların adedi günden güne azaldığından, bu gidişle nispeten yakın bir zamanda vahşi hayvanattan birçoğunun nesli kuruyacağından yana yakıla şikayet etmiştir. Bu alime göre avcılarının bazı hayvanlara karşı açtığı müthiş muharebe bu şiddetiyle devam edecek olursa, torunlarımız bugün bizim tanıdığımız birçok hayvanların ancak kemiklerini görebileceklerdir.

Hayvanların asıl felaketi, bilhassa insanların zuhurundan sonra başlar. İnsanlar ve hayvanlar arasında daimi ve ebedi bir harp mevcuttur. Fakat bidayette her iki taraf birbiriyle harp ederken müsavi silahlar kullanırlardı. İnsanların pek eski zamanlarda kullandıkları çakmak taşlarıyla yapılmış iptidai silahlar bugün nesilleri kurumuş vahşi mandalar üzerinde pek az tesir gösterdi. Fakat insan müthiş zekası sayesinde hayvanlara hakim olmakta gecikmedi. O derecede ki bugün, hayvanları dünyada yaşatıp yaşatmamak, insanların insafına kalmış bir meseledir.

Bununla beraber unutmamalıdır ki zamanımızda hayvanın en insafsız düşmanı modadır. Bazı meraklı kimseler kürkünden istifade edilmek üzere senede kaç hayvan öldürüldüğünü tahkik etmişler üç sene zarfında yalnız Amerika'da kadın ve erkek elbisesi yapmak üzere **yüz milyondan** fazla hayvan derisi kullanıldığını anlamışlar. Demek ki kürk meraklılarını memnun etmek için üç senede yüz milyon hayvan feda edilmiştir.

Dünyanın en büyük müzelerinden birinin müdürü yine bu meseleyi merak edip tahkik etmiş. Bulduğu rakamlar cidden acıklıdır. Bu zatın hesabına göre son zamanlarda 24 milyon sincap, 5 milyon maymun, 15 milyon tavşan, 37 milyon vahşi kedi öldürülmüştür!

(s.5)

Telsiz Telefon ve Çocuklar

Asrımızın en güzel ve faydeli bir icadı olan telsiz telefon, nispeten pek kısa bir zamanda gerek Avrupa ve gerek Amerika'da büyük bir rağbet kazandı. Birçok memleketlerde telsiz telefon belli başlı bir eğlence vasıtası yerine geçti. Avrupa, Amerika büyük telefon merkezlerinde verilen konserler, konferanslar, tiyatro müsamereleri yüz binlerce halk tarafından merak ve lezzetle dinleniyor...

Mesela Fransa'nın herhangi bir şehrinde bulunduğunuzu ve evinizde telsiz telefon cihazı mevcut olduğunu farz ediniz! O gün hangi konserin saat kaçta başlayacağını sabahleyin gazetede okuyup öğrenirsiniz. Sonra o saat gelince

evinizdeki telsiz telefonun dinleme aleti karşısına geçer ve aleti ayar edersiniz. Tam o saatte bulunduğunuz şehirden günlerce uzak diğer bir şehirde çalınan sazların latif akislerini evinizde, odanızın içinde duymağa başlarsınız...

Avrupa ve Amerika'da telsiz telefondan istifade edenler yalnız büyükler değildir. Geceleyin çocukların yatma zamanı gelince telefon bir müddet çocuklarla meşgul olur. O saatte çocuklara güzel meraklı masallar söylenir, tuhaf hikayeler anlatılır. Çocuklar uyumadan evvel bunları can kulağıyla dinlerler. Hikayeler bittikten sonra telefondan gelen ses çocuklara yaramazlık etmemelerini annelerinin sözünü dinlemelerini tembih eder "Allah rahatlık versin, çocuklar!" der ve susar.

Telefon yalnız hikaye anlatmakla kalmaz, her akşam çocuklara bazı eğlenceli şarkılar söyler, onların hoşlanacakları bazı havalar çalar, elhasıl onları eğlendirmek için ne lazımsa yapar! Onun için çocuklar yatağa yatıp telefon dinleyecekleri saati sabırsızlıkla beklerler.

Sümüklü Böceklerin Burnu

Cenevre Darülfü'nun müderrislerinden Mösyö Yung sümüklü böceklerin his şamesi olup olmadığını uzun uzadıya tetkik etmiştir. Bir zaman sonra sümüklü böceklerin his şameleri olduğunu anlamıştır.

Sümüklü böceklerin hissi, tabiatıyla av köpeklerinin hissi kadar değildir çünkü sümüklü böcek hissetmek için o cismin pek yakınında olması lazımdır. Papatya ruhundan hiç hoşlanmaz hemen geri geri gitmeğe başlar.

Sümüklü böcekler yalnız levahikle hissetmezler ciltle de hissederler. Acaba güzel kokuları hissederler mi dersiniz?

Bu sorunun cevabını bize yine Mösyö (Yung) verecektir, çünkü bu ilim adamı bununla da işdigal ediyormuş!

Dipleri Cam Gemiler

Amerika'da California eyaletinde bir seyr-i sefain kumpanyası bahr-i muhit-i kebir için güzel bir takım gemilerin resm-i küşadını yapmıştır. Mezkur gemilerin dipleri gayet kalın ve şeffaf camlardan yapılmıştır. Gemideki seyyahlar bu vech ile bahr-i muhitin on metre derinliğini görebilirler. Bu da onlara "Taht el bahir"de gidiyormuş hissini veriyormuş! Böyle gemilerde seyahat etmek pek çok eğlenceli imiş! Acaba biz de yakında böyle gemilere nail olabilecek miyiz?!

Telsiz Telgrafın Mühim Bir Faidesi

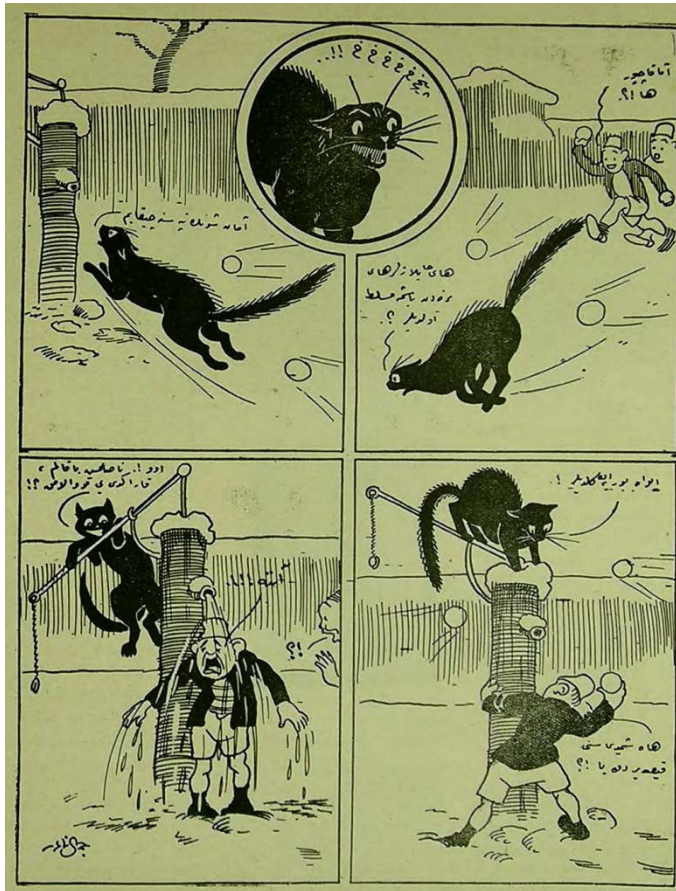
Harikulade keşiflerden biri olan telsiz telgrafın neye yardımcı dokunmamıştır!

(Vasari) namında bir vapur Brezilya'nın payitahtı olan (Rio dö Janeiro)dan humulesini alarak New York'a doğru yol almağa başlamıştı "Sandi Hok" civarında müthiş bir fırtınaya yakalanır. Güvertesindeki eşya bir taraftan bir tarafa yuvarlanmağa başlar. Bu yuvarlanan humule arasında bir çok sandık hayvanat-ı vahşiye de varmış! Bu sandıklardan biri bir yere çarparak parçalanır ve içinden müthiş (bir leopar) çıkar –leopar kaplana benzeyen yırtıcı bir hayvandır- ve geminin içinde dolaşmağa başlar bu sırada telsiz telgrafın başında Mösyö "Pikerel" namında telsiz telgrafi idare eden bir adam çalışıyordu. Birdenbire karanlıkta iki parlayan göz görür, bu gözler kapının önüne gelmiş olan leoparın gözleriydi!

Mösyö "Pikereli" gayri ihtiyari olarak elini telsiz telgrafın bir "maneti" üzerine kor bundan müthiş bir şerare-i elektriğe husule gelir. "Leopar" bunu görünce korkarak uzaklaşır. Telsiz telgrafçı kapısını kapayarak talfeye seslenir birkaç saat mücadeleden sonra "leopar" ele geçmiş bulunur! İşte telsiz telgrafın faydelerinden biri daha!

(s.6)

(s.7)

Alpçilik Nedir?

Dağlarda Gezmenin Zevk ve Tehlikeleri..Köpekler Nasıl İşe Yarıyor?

Dünyanın seyyahı en bol memleketlerinden bir ide İsviçredir. Tabii manzaralarının netafeti ile şöhret alan bu güzel memleketin en büyük cazibesi, dağları yani Alpler teşkil eder. Tepeleri daima karlarla örtülü olan bu dağlar, her sene İsviçre'ye binlerce seyyahın koşmasına sebep olur.

Dağcılık-hususi tabiri ile söyleyelim- Alpçilik, başlı başına bir sanattır. Alplerin baş döndürücü tepelerine çıkmak, her yiğidin harcı olmayan bir iştir. Ufak bir acemilik, bir ihtiyatsızlık insanın hayatına mal olur. Esasen tehlikenin de kendine göre bir zevki vardır. Sonra Alp'in bulutlara karışan tepelerine kadar yükselip her şeyi ayakları altına serilmiş görmek ayrıca bir zevk teşkil eder. İşte Alplerin seyrine doyulmayan bu manzarası uğrunda birçok seyyahlar, ölümü gözlerine almakla bir beis görmezler. İsviçre'de, Alplerin kurdu olmuş bazı kılavuzlar vardır. Bunlar, bir seyyah kafilesini peşlerine takıp dağlara tırmandırırlar. Alp'in ebedi buzları arasında, her adımda, müthiş yarıklara, göz karartıcı uçurumlara tesadüf edilir. Acemi bir adamın buralardan sağ dönmesine imkan yoktur. Bu yüksek tepelere ancak bazı malum yollardan çıkılabilir; Bu yolları da ancak kılavuzlar bilirler.

Alpçiliğin kendine mahsus birtakım aletleri vardır. Seyyahlar altı çivili ayakkabılar giyerler; ellerinde kancalı bastonlar vardır. Bu kancaları buzlara takıp yürürler bir kafileyi teşkil eden seyyahlar, daima birbirlerine iplerle bağlı bulunurlar ve ön öne bir takım halinde yürürler. Bu suretle uçurumlara düşmek tehlikesi bir dereceye kadar bertaraf edilmiş olur. Derç ettiğimiz resimlerin birinde seyyahların birbirine iple bağlı bulunmalarında ne büyük bir faide olduğunu görüyorsunuz.

Resimlere dikkatle bakınız, dağ meraklıları yükseklerle çıkmak için ne tehlikeli yerlere tırmanıyorlar, ne eziyet çekiyorlar... Bütün bu fedakârlıkların mükâfatı, herkesin çıkamadığı tepelere çıkmak, her kula nasip olmayan o azametli manzarayı doya doya görmektir.

Alpçiler her sene birkaç kurban verirler. Bunlardan bazıları uçurumlardan aşağıya yuvarlanır, kimi de buzlar arasında yolunu kaybeder, ıssız dağlarda soğuktan ölüp gider..

Dağ kazazedelerinin en sadık yardımcısı (Sen Bernar) köpekleridir. Bilhassa bu iş için talim edilmiş olan bu köpekler bir gün boyunlarından bir çingirakla bir konyak şişe asılı olduğu halde dağlarda gezerler. Yolunu kaybedip donmak tehlikesine maruz kalan seyyahların imdadına koşarlar. Seyyah çingirak sesinden

köpeğin geldiğini anlar, hayvanın boynundaki şişeyi alıp konyağı içer, bu suretle ısınarak ölümden kurtulur. (Sen Bernar) köpekleri yolunu kaybeden seyyahlara kılavuzluk ederler, onları doğru yoldan geçirip selamete çıkarırlar.

(s.8)

Olmuş Vakalardan

Dervişin İlacı

Delhi mihracesi Ali Ekber garip bir hastalığa tutulmuştu. Birkaç zamandan beri iştihası tamamıyla kesilmiş, geceleri gözüne uyku girmez olmuştu. Günden güne vücuttan düşüyordu. Mihrace artık her şeye kızıyor, ufak bir şeyden de derhal canı sıkılıyordu. Mahiyet-i halkı yanına girmekten korkuyordu. Çünkü mihrace pek titizlendiği zamanlar gözüne ilk ilişen kimseyi yakalatıp dayak attırıyordu...

Nihayet bir gün bu dertten pek canı yanan mihrace, Delhi sokaklarına münadiler çıkartarak kendini bu anlaşılmaz hastalıktan kurtaracak kimsenin bütün dilediklerini yapmağa yemin ettiğini ilan ettirdi. Mihracenin derdine çare bulacak kimse fakir ise hazineler dolusu altına malik olacak, mahkum ise affedilecek, büyüklük isteyen bir adam ise, payesi vezirlerle müsavi olacaktı! Bütün bunlara mukabil ondan yalnız bir şey isteyecekti: Mihraceyi iyi etmek!

O gün akşama doğru mihrace Ali Ekber tahtında oturmuş, dalgın dalgın düşünüyordu. Bu esnada kapı açılarak içeri uzun boylu bir ihtiyar geldi. Bu adam kıyafet itibariyle bir dervişe benziyordu. Mihracenin önünde eğilerek:

“- Ya Ali Ekber, istediğin ilacı getirdim!” dedi. Bu sözleri işiten mihrace derhal yerinden fırladı. Fakat beriki hiç telaş etmeden, yanında asılı duran torbadan bir şeyi çıkarıp göstererek işte: “Derdinin devası şu şişe içinde gördüğün ilaçtır!” dedi.

Mihrace elini şişeye doğru uzatarak:

“- Ver! Diye bağırdı, hemen şu dakikada kalbinin her ne muradı varsa derhal hasıl olacak!”

Bu esnada derviş bir adım geri çekilmişti:

“-Evvvela, bana itaat edeceğini vaat et, sonra bu ilaç bir sırdır... Onun nasıl istimal edileceğini yalnız ben bilirim.” Ali Ekber’in sabrı tükenerek:

“- Öyle ise, söyle!”

“- Söylemem!”

“- Zorla söyletirim!”

“- Söyletemezsin!”

“- Öyle ise maksadın nedir be adam, ne istiyorsun?...”

“- Söyledim ya... Bana itaat etmeni!”

(s.9)

Mihrace dervişin sözünü dinlemekten başka çare olmadığını görünce:

“- Peki, dedi, itaat edeceğimi vaat ediyorum!”

“- Öyle ise, benim arkamdan gel... Askerlerin seni sekiz gün sonra gelip yanımdan alsınlar!”

Mihrace bundan bir şey anlamamıştı. Dervişin yüzüne hayretle baktı.. Derviş tebessüm etti:

“- Demek daha ilk adımda vaadini tutmuyorsun, öyle mi? Öyle ise ben gidiyorum!”

Mihrace: “Dur gitme!” diye bağırdı. Söyle, her ne istersen yapacağım... Nereye gideceğiz?

“- Önümüze neresi gelirse!”

“- Gideceğimiz yer uzak mı?”

“- Belki...”

“- Öyle ise emredeyim taht-ı revanımı hazırlasınlar; yaya yürürsem çabuk yorulurum.”

Derviş buna da itiraz etti:

“- Olmaz, yürüyeceksin.. Çünkü ben öyle istiyorum!”

Mihrace tamamıyla şaşırılmıştı. Dervişe merakla sordu: “Bari sonra uyku uyuyabilecek miyim?”

“- Uyuyacaksın!”

“- Yemek yiyebilecek miyim?”

“- Yiyeceksin!”

“- Öyleyse yürü gidelim...”

Derviş önde, mihrace arkada yola düzöldüler; şehrin تنها sokaklarından geçerek sur haricine çıktılar. Bir müddet daha gittikten sonra sık bir ormana girdiler. Ormanda yol olmadığı için yürümek çok zahmetli oluyordu. Sık dallar arasında yol açmak pek müşğüldü. Mihracenin her adım başında yüzü yırtılıyor, nazik parmakları çalılara takılıp bereleniyordu.

Derviş oralı olmuyor, arkasına bakmadan yoluna devam ediyordu. Zavallı Ali Ekber ihtiyara yetişebilmek için bütün gayretini sarf etmekte idi. Daima taht-ı revanının ipekli ve yumuşak yastıkları üzerinde tüyü kıpırdamadan gezmeğe alışmış olan mihrace ayakta duramayacak kadar yorulmuştu. Kan ter içinde, nefes nefese, inleye sıkıla yürüyor, geri kalmamak için mütemadiyen koşuyordu. Esasen derviş arkasına dönüp bakmadığından ona bir şey sormak mümkün olmuyordu...

Nihayet bir dere kenarında, küçük bir kulübenin önüne geldiler. Derviş yarı açık duran kapıyı itip içeri girdi:

“-İşte yerimize geldik!” dedi.

Mihrace derin bir nefes aldı. Gözleriyle etrafta oturup dinlenecek bir yer aradı. Fakat derhal yüzünü istikrahla buruşturdu! O da gayet sefil bir manzaraya arz ediyordu.

Odanın ortasında bambu ağacından yapılmış iki kaba iskemle duruyordu. Bir köşede bir kuru ot yığını vardı. Mihrace oturmak için kendine layık bir yer bulamıyordu.

Daha fazla ayakta duracak dermanı kalmamıştı. İskemlelerden birinin üzerine kendini güç attı.

Derviş dedi ki:

(s. 10)

“- Şu kuru otları görüyor musun? İşte bu gece bunların üstünde yatacağız..

Mihrace bu sözleri işitince bütün yorgunluğuna rağmen kahkahalarla gülmekten kendini alamadı.. Bu ihtiyar mutlaka bunamıştı! İnsan kuru ot üstünde uyuyabilir miydi?

Derviş mihracenin bu kahkahasına ehemmiyet vermedi. Heybesindeki şişeyi çıkardı? Ağzını açıp mihraceye uzattı:

“- İç bunu!”

Mihrace suyu içerken ihtiyar derviş bazı dualar okuyor, parmaklarıyla havada birtakım işaretler yapıyordu!

Mihrace şişedeki suyu içip bitirdikten sonra, Derviş:

“- Nasıl buldun? Diye sordu. Ali Ekber:

“- Çok nefis! Hayatımda bu kadar tatlı bir şey içmemiştim...”

Bunun üzerine Derviş:

“- Şimdi de yemek yiyelim!” dedi. Kulübenin bir köşesine gidip bir parça çavdar ekmeği ile bir tas süt getirdi.

Mihrace yorgunluğuna rağmen gayet neşeliydi. İhtiyara sevinçli bir sesle dedi ki:

“- Galiba ilacın şimdiden tesirini göstermeğe başladı... Aylardan beridir, ilk defa olarak sofraya iştihâ ile oturuyorum!

Ekmeği birkaç lokma yedikten sonra:

“- Ne güzel!.. dedi. Kuzum bu ekmeği nasıl yapıyorsun? Bu nefis sütü hangi koyundan sağdın?

İhtiyar gözlerini kurnaz kurnaz kırıştıtararak:

“- Benim işlerime senin aklın ermez! Biraz sabırlı ol! Dedi.

Mihracenin duracak hali kalmamıştı:

“- İhtiyar, dedi. Senin sözlerine inanmağa başladım. Hayatımda böyle bir yatakta yatacağım aklıma gelmezdi; fakat sıhhatim için ona da katlanacağım. Ben yatıyorum...

Mihrace bu sözleri söyleyerek otların üzerine uzandı; beş dakika sonra horul horul uyumağa başladı...

Şafak vakti dervişin dürtmesiyle uyandı, ihtiyar:

“-Kalk bakalım, vakit geldi... diyordu...

Mihrace uyku sersemliği içinde gözlerini ovuşturdu sonra kendini toplayarak:

“- Demek uyumuşum!” diye bağırdı. Öteki cevap verdi:

“- Evet, uyudun hem de rahat rahat... Hiç uyanmadan uyudun... Demek yatağım zannettiğın kadar fena değılmış... Sarayındaki sırmalı, kuş tüyü yataklarında, ipekli yorganlar içinde böyle rahat edemiyordun, değıl mi? Ne ise... Boş yere çene çalmayalım... Gidiyoruz...

“- Odun toplamağa mı?..”

“- Ne o... İşine gelmedi?..”

“- Elbette gelmez ya... Odunu esirler toplar! Benim gibi koca bir mihracenin ormanda odun topladığını ne zaman gördün?..

İhtiyar mihraceye dikkatle baktı:

“- Zavallı adam! Ne kadar aldanıyorsun bilsen... İşte çalışmağı böyle hor gördüğün için bu hale geldin ya... Şimdi ben onu, bunu bilmem: Benim her

istediğim şeyi yapacağına söz verdin. Sözünde duruyor musun?.. Yoksa vaz mı geçiyorsun..”

Mihrace ihtiyarın bu sert sözleri karşısında şaşırıp kalmıştı...

“- Vaz geçmiyorum..” diye kekeledi.

“- Öyle ise kalk... Benimle ormana gidelim!”

Hint sultanı ihtiyarın bu muvaffakiyeti karşısında başını eğdi, arkasından yürümeğe başladı....

Güzel bir yaz sabahıydı! Zümrüt gibi otlar üzerinde pırlanta taneleri gibi çiğler parıldıyor, çalılıklarda kuşlar neşeli neşeli cıvıldaşıyordu... Ali Ekber hayatında kendini bu kadar mesut hissettiğini hatırlamıyordu! Bu saadet böylece bir hafta devam etti...

İptida çalışmak mihraceye güç göründü. Beceremiyor, eli işe yakışmıyordu. Bereket versin ki ihtiyarın şişesi imdada yetişiyor, o kirli sudan birkaç yudum içince kollarına kuvvet geliyordu. Artık yemekleri iştiha ile yiyor, kuru ottan yatağında kuş tüyü içinde yatar gibi yatıyordu.

Sekizinci günün akşamı Derviş ona dedi ki:

(s. 11)

“- Nasıl?.. Sözümde durdum mu?.. İştihan yerine gelmedi mi?... Rahat uyku uyumuyor musun?...”

Mihrace Derviş’in ellerini öperek:

“- Her ne dedinse doğru çıktı! Canıma can kattın... Delhi’ye gidince seni sarayımın hekimbaşısı yapacağım... Bundan sonra, servet, şeref, ikbal... Herşey senin için!”

Bu sözler üzerine ihtiyar Derviş hazin hazin başını salladı:

“- Hayır! Dedi. Bu yaştan sonra bana ne servetin, ne de ikbalin lüzumu var! Hepsi senin olsun... Zaten ben ne hekimim, ne de büyücüyüm! Sana bir iksir gibi şifa veren ilaç da adı sudan başka bir şey değildi!

Ali Ekber’in hayretinden ağzı açık kaldı:

“- Su mu dedin?...”

“- Su, ya... Sen nefsini rahata, tembelliğe o kadar alıştırmışsın ki istirahatın sence manası kalmamıştı... Yemek yiyemiyordun, gözüne uyku girmiyordu. Ben sana sadece çalışmağı öğrettim: İştihan derhal yerine geldi? Uykun intizama girdi! Bu dersten ibret al... Dünyada işsiz kimse yaşayamaz, bu dünyaya herkes çalışmak

çin gelmiştir! Şimdi sarayına dön; zayıflara karşı rahim ol... Fakirleri, düşkünleri hor görme... Onlara daima yardım et. Şunu bil ki: İster hamal olsun, ister senin gibi hükümdar olsun, insanlar için dünyada en büyük nimet, çalışmaktır! İnsanı insan eden iştir!..."

Hacı Baba

Aile (Velosipet)i

Resmini gördüğünüz bu arabayı bir Alman ailesi icat etmiş.. Baba bütün çocuklarını bu atsız arabaya dolduruyor. Hep birlikte kırlara gezmeğe gidiyorlar. Baba ayaklarıyla arabayı yürütüyor, çocuklar rahat rahat oturuyorlar. Yalnız çocuklardan en büyüğü babasına yardım ediyor....

Resimli Dünya'nın Hayvan Müzesi

Lama. - Amerika'da deve yerine kullanılan bir hayvandır. (Patagonya) ovalarında yaşayan (Guanaku) ismindeki hayvanın insana alışmış bir cinsidir. Ağır yük kaldırır, yürürken sağlam basar bir hayvandır. Ekseriyetle sakin ve uslu, tahamüllü bir hayvandır.

Faideli Şeyler

Otomobillerden Çıkan Duman

Bir İngiliz gazetesine göre otomobillerden çıkan duman o civarda bulunan sinekleri, haşerati hatta mikropları öldürüyormuş! İngiltere'nin bazı yerlerinde bilhassa otomobillerin fazla dolaştığı yerlerde artık haşerattan eser yokmuş! O halde otomobillerden çıkan duman hem antiseptik hem de sıhhidir. Madem ki haşerat ve mikropları öldürüyor sıhhat-i umumiyeeye pek nafidir! Biz de şehri emanetimizin nazar-ı dikkatini celb ederiz.

(s. 12)

Kar İçinde Kalan Tren

Bu sene İstanbul, kışı nispeten mülayim geçirdi. Şimdiye kadar belli başlı kar yağmadı. Fakat gerek Anadolu'da gerek Avrupa'da kış hükmünü bütün şiddetiyle icra ediyor... Her taraftan, kar yağdığına dair haberler geliyor.

Kar fırtınaları; nakliyat vasıtalarını yolundan alı koyar. Vapurlar tipi esnasında önlerini göremezler, bilhassa trenler kara gömülüp kalırlar...

İngiltere'nin (Derby Shire) eyaleti bilhassa kar fırtınalarıyla meşhurdur. İngiltere'nin en çok kar yağın noktası orasıdır. Resimde gördüğünüz lokomotif, arkasındaki vagonlarla birlikte kara saplanıp kalmış, bir tevkif esnasında yağın karlar

treni büsbütün örtecek raddeye gelmiştir. Böyle memleketlerde kışın tren seyahati oldukça müşkül bir iş olsa gerek!..

Eğlencelik!

Bazı kutup kaşifleri bize ait tuhaf ve bizim için pek iğrenç bir havadis getirdiler. O da “Eskimolar”ın (Bit) denilen tafilatı yakalayıp yemeleridir! Bizim burada fındık ve fıstık denilen “ Eğlencelik” onlarda (Bit) yemektir. Bu memlekette eskiden pire yokmuş, pireyi Avrupalılar Eskimolar’ın memleketine getirmişler onlar da pireye (Avrupa biti) ünvanını vermişlerdir.

Eskimolar bu tafilat ile pek iyi geçinirlermiş. İşleri olmadığı zaman bilhassa bu tafilatı avlamakla meşgul olurlarmış.

Bunları yakalamak için birçok nevi tuzaklar düşünmüşlerdir. Mesela: Bir odun parçasının üzerine bir miktar tavşan kılı iliştirirler ve bu odun parçasını yakalarına yani enselerine korlar. Bu tafilat hep burada toplanır. Sonra gayet kolaylıkla yakalanarak misafirlere ikram edilir!

Uykusuzluğu Tedavi Eden Makine

Cemahir-i Müttehede-i Amerika’da uykusuzluğu tedavi ettiği iddia edilen bir makine satılığa çıkartılmıştır. Mezkur makine tıpkı bir yelpaze şeklindedir. Yelpazenin kanatları ufak müteharrik aynalarla mechuzdur. Mesela uykusuzluktan şikayet eden bir adam bu aleti bir trenin penceresine bile koysa hemen uyuyormuş!

Tren geçerken tabidir ki bir çok manzaralar husule gelir. Bu manzaralar baş döndürücü bir süratle aynalara aks eder. Bu dönen aynalar ve manzaralar hastanın gözlerine ve dimağına tesir ederek gayet derin bir uyku husule getirebiliyormuş!

Dünyada olup biten şeyleri Resimli Dünya haber verir.

(s. 13)

Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat

1- Çok çalışıp okumaktan insan hasta olmaz. El verir ki, çalıştığı nispette kuvvetli ve lüzumlu yiyecek yesin!

2- Vücudu çok sıcak tutmaktan, zenginlikten, çalışkanlıktan hiçbir zarar gelmez! En verir ki, sıcaktan soğuğa birdenbire vücudu arz etmemek, paraları güzel idare etmesini bilmek! Bedenin kaldıracağı kadar çalışmak!

3- Vücudunuza soğuk aldirmaktan, tembellikten, züğürtlükten çok zarar görürsünüz! Bu cihetle mevsime, memlekete, havaya göre giyininiz! Her belanın, her hastalığın, her fenalığın anası olan (Züğürtlük)ten kurtulmak için küçük yaşınızdan

itibaren sağlam olmak kolunuza sanat ve marifet sayesinde bir (altın bilezik) takmağa, beyniniz (dimağınız)da bir (ilim ve irfan nuru) bulundurmağa çalışınız!

4- Hastalıklı zamanlarda, (Grip) salgını bulunan bu günlerde kalabalık yerlerde bulunmayınız, hamamlara gitmeyiniz! Çünkü okluk yerlerde, (izdihamlı) mevkilerde ksrp aksıranlar vasıtasıyla çabuk hastalanırsınız! Hamamdan çıktıktan sonra çabuk soğuk alarak yatağa düşersiniz!

5- ksrğe tutulursanız, dışarı çıkıp gezmeyiniz! Hekiminizi getirtiniz, doktor celp edemezseniz, sıcak odada oturarak bol bol ıhlamur, veya mürver içiniz!

6- Bu sırada, ufak, ehemmiyetsiz ksrp deyip de soğuklarda gezmeyiniz sonra ksrğnzn cinsi değişir, çocukları gençleri ve bahusus ihtiyaçları çok defa çabuk öldüren ciğer hastalığına (Zatürre)ye ve hatta (Verem)e kadar yol görünür.

7- ksrnce balgam gelirse yutmayınız, tükürünüz, çünkü balgam zehirlidir balgamların hepsi çıkmadıkça öksürükten tamamıyla kurtulamazsınız.

8- Balgamları tkrp çıkarmazsanız, nefes borularınızda toplanır da hastalığınızı daha ziyade yapar, bir hastalığa ikinci bir hastalık daha gelir bazen de göğüste toplanan balgamlar, çocuğu tıkayarak, boğarak, (tahtalı köye) götürür, lme kavuşturur!

9- İnsan soğuğu, en ziyade boğazından, göğsünden, arkasından ve ayaklarından alır.

10- Ayağını sıcak tut başını serin, paralı bir iş bul düşünme derin!

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

Birinci Seri (6) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar

(kazananların isimleri, adresleri)

(s. 14)

(kazananların isimleri, adresleri)

[Doktor- çıkar bakayım dilini yavrum!]

Çocuk- Ya!... Çıkarmam, sonra annem döver!]

[Anne- Bak oğlum, oyuncaklarını her zaman havuza atarsan sana bir daha oyuncak almam!

Tembel çocuk- Ben de kitaplarımı atarım!]

(s. 15)

[(Boks ilanını okurken)

Aman ben boksör olmayayım, yüzümün şekli bozulur!.]

Müsabakamıza Dair

(Resimli Dünya) bu nüshasında on birinci müsabakasını neşrediyor. Şu halde birinci nüshamızda ilan ettiğimiz büyük kuranın keşidesine yalnız bir müsabaka kalmış demektir. Bu büyük mükafatlı kuraya; ancak on iki nüshamızdaki iştirak edip doğru hal etmiş olanlar dahil edileceklerdir. Evvelce yazdığımız üzere bu büyük kurada birinciliği kazanana:

Birinciye: Bisiklet!

İkinciye: Bir dürbün!

Üçüncüye: Bir fotoğraf makinesi!

Dördüncüye: Bir kol saati!

Beşinciden onuncuya kadar: Mükemmel bir yazı takımı! Hediye edilecektir. Resimli Dünya müsabakalarının birinci serisi bu suretle bitmiş olacaktır. Bunu müteakip ikinci bir seri başlayacaktır. O müsabaka için vereceğimiz mükâfatı (13)üncü nüshamızda ilan edeceğiz. Eğer (Resimli Dünya) müsabakalarına şimdiye kadar hiç iştirak etmedinizse bu son fırsatı kaçırmayın çünkü 12'nci nüshamızdaki

müsabakalara iştirak edip doğru hal edenler de bisiklet kurasına iştirak edebileceklerdir.

Okuyucularımıza

(Resimli Dünya)yı okuyup istifade ettikten sonra bir köşeye atmayınız. Okumayı, kitaplarını seven gençlerin yapacağı şey bunları temiz ve muntazam bir halde toplayıp muhafaza etmektir. Şimdi birer birer alıp sakladığınız (Resimli Dünya)lar ileride kütüphanenizin en sevimli, en istifadeli ve en kıymetli bir yıldızı olacaktır.

Kitaplarınızın arasında (Resimli Dünya) kıymet ve güzelliğinde bir koleksiyon daha bulunmayacaktır. Çünkü (Resimli Dünya)nın yazılarını, resimlerini, güzelliğini başka bir kitap veya gazetede bulamazsınız!.

Koleksiyonunuzdaki eksik numerolar idarehanemizde mevcuttur. Taşradan isteyen kâr'ilerimiz bir mektupla beraber gönderecekleri (5) kuruş mukabilinde bu eksiklerini tamamlayabilirler.

Resimli Dünya'yı Okutunuz Okuyunuz

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-ı iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Küçük Cak sırsıklam titrerken Efruz Bey polisin elinden yakayı kurtarmayı düşünüyordu. Nihayet bir çare buldu: Tamam önlerinden bir kayık geçiyordu ki...

Efruz Bey olanca hızıyla sıçradı. Onu da Cak takip etti. Bu ani hareketlerden polis ve kayıkçı aptallaşmışlardı. Efruz Bey'in umurunda değildi.

Efruz Bey'in atladığı kayık yalnız Napoli Venedik'te tesadüf edilen (Gondol) denilen garip eşgal bir tekne idi. Efruz Bey de böyle (Gondol)la bir gezintiyi, seyahate başlayalıdan beri arzu etmekte idi.

Efruz Bey'le Cak sırt sırta kayığa yerleştikten sonra kayıkçının arzusuna göre gitmeğe başladılar. Efruz Bey her ne kadar Frenkçe ile gülüp konuşuyorsa da bir engelden kurtulup başka bir engele tesadüf etmekten epey telaş ediyordu. Nitekim

öyle de oldu ya!... Meşum kayıkçı bir kolayını bulup Efruz Bey'e: - Sen bir seyyaha benziyorsun, gel sana garip şeyler göstereyim! Diyerek içinde beyaz fareler yüzen...

Bir suda yürüyerek karanlık bir mağaranın kapısına geldiler. Efruz Bey her ne kadar girmemek istediye de biraz merak ve görmek arzusuyla içeriye girdiler.

Kayıkçı Efruz Bey'i bir haydut yatağına düşürmesin mi? Zavallı seyyah karşısında timsah kadar sakallı haydut reisini; duvarda bıçakları görünce titremeğe başladı.

Her ne kadar halini anlatmağa çalıştı ise de haydutlar dinlemedi: "Ya parayı, ya canını!!" diye bağırırlarken Efruz Bey'in aklı başından gidiyordu. Nihayet biçare seyyahın üzerine vahşiler gibi...

Atılarak yere yatırdılar. Fakat Efruz Bey kolay kolay yenilecek gibi değildi. Çıplak başında şakırdayan tokatlar, istimdat sedaları karanlık dehlizde korkunç akisler, yapıyordu.

Sayı 12 (19 Şubat, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Şermin –Turgut, seyyahlar niçin hep kutuplara giderler?

Turgut –Kürre-i arzın mühürünü gıcırdamasın diye yağlamak için!!]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından

Aksi bu ya!.. Evinizin önünde geniş bir bahçe var da akan bir su yok!. Tanrının günü kuyudan su çekip koca bahçeyi sulayamazsınız a?!.. Velev sulayabilseniz bile sebzevatın bundan layıkıyla istifade etmesi mümkün olmaz. O halde ne yapmalı?

Bakınız, (Resimli Dünya) bu ihtiyaca nasıl bir çare buldu:

Bittabi birçoklarınızın bahçesinde su kuyuları vardır. Kuyunun üstüne, resimde birer birer gösterildiği veçhile büyük bir tekne; kayışların istikametine göre konulacak olan merdaneli çarhlar ve suyu oldukça sert akıtacak iri bir musluk yaptıracaksınız. Asıl mühim mesele bu musluğun altına vaz edilecek pervanedir. Çünkü pervanenin muntazaman dönmesiyle kayışlar harekete gelecek ve kuyuya inen boş kovalar su ile dolup yukarıya çıkacak, tekneye boşalarak musluktan dökülecektir. Bu pervane behemehal sağlam bir şeyden yapılmalıdır ki günlerce suda durmaktan çarçabuk müteessir olmasın.

İşte izah ettiğimiz suretle kuru bahçenizin içinde şırl şırl akan bir derecik elde edeceksiniz. Şu noktada şayan-ı dikkat der ki, bütün bu istifadeye mukabil hiç yorulup, terlemeyeceksiniz! Aynı zamanda ahır ve kümes hayvanlarınıza da sabah, akşam su taşımaktan kurtulacaksınız. Susadıkları zaman sizin himmetinize intizar eden o hayvancıklar da bu suni ırmakta kana kana su içip yıkanacaklar!

(s. 3)

Şayan-ı Hayret Bir Doktor!

New York Hayvanat Müzesi'nde Hayvanlar Nasıl Tedavi Ediliyor.

(New York)ta gayet mükemmel bir hayvan bahçesi vardır. Hayvan deyip de geçmeyelim her ne kadar insan değilse de tıpkı insan gibi can taşıyor... Hastalık sağlıklı insan için demez miyiz? Aynı şey hayvanlar hakkında ne için var olmasın?..

Bir de bakıyorsunuz, hayvanlardan biri hasta oluyor. Yemiyor, içmiyor... Günden vücuttan düşüyor. Kendi haline terk edilecek olursa ölecek. Halbuki bahçedeki hayvanlar, dünyanın en uzak yerlerinden, bin zahmetle tutulup oraya getirilmiş. İçlerinden birinin ölmesi bahçe için büyük bir ziyan. İşte bu cihet nazar-ı dikkate alınarak hayvanların ahval-i sıhhiyesine nezaret etmek üzere New York Hayvanat Bahçesi'ne muktedir bir doktor tayin edilmiş.

Fakat bu doktoru alalade bir baytar zannetmeyin... Bilakis doktor (William Hornaday) bilhassa büyük canavarların tedavisine merak etmiş, bu hususta ihtisas kazanmış çok muktedir bir doktordur.

Halinde bir gayr-i tabilik görülen hayvanlar derhal tabip tarafından muayene olunur. Lazım gelen tedavi yapılır. Bereket versin ki ekseriya hastalıklar ehemmiyetsizdir.

Mesela geçenlerde büyük fillerden birinin ayağında nasır peyda olmuş... Hayvan fazla muzdarip olduğu için doktor nasırları ameliyat yaparak çıkarmak mecburiyetinde kalmış. İnsan manzarayı gözüne getirince içinden zavallı doktora:

“Allah kolaylık versin!” demekten kendini alamıyor!

Doktor yalnız tedavi ile olmaz, aynı zamanda hıfz el sıhhaya da dikkat eder. Mesela nasır meselesinde doktor tarafından uzun boylu tetkikat yapılmış ve neticede anlaşılmış ki daima ıslak yerlerde yürümeğe alışkın olan filin ayağı, kuru yere basmaktan müteessir oluyor... Bunun için New York Hayvanat Bahçesi'nde fil kafeslerinin zemini her gün muntazaman sulattırılmakta imiş...

Bahçenin en “çıt kırıldım” misafirlerinden biri de “zebra” ismindeki yaban merkebidir. Bu nazik hayvanın en büyük derdi midesidir. İkide birde midesi bozulur...

Fakat hayvanların tedavisi bu kadar basit değildir. Ameliyat bazen pek müşkül olur. Mesela bir aralık gergedanlardan birinin dişleri arımağa başlamış... Gergedan gibi kocaman bir hayvanın dişi ağrırken ne hale geleceğinin bir düşünün! Muayene neticesinde hayvanın dişlerinde çürük olduğu anlaşılmış. Halbuki bu hayvan acının şiddetinden zapt edilmez bir hale gelmiş... Bu çürük diş için koca gergedan öldürülmez a... Bunun üzerinde cesur doktor (William) kollarını sıvamış ve koca gergedanın dişlerinin temizletip doldurmuş...

Gergedanı sekiz kişi bin eziyetle bağlayabilmişler. Ağrıyan dişlerin hissini uyuşturmak için ne kadar ilaç sarf edilmiş zannedersiniz: tam üç kilo!

İki saat süren bu ameliyat sayesinde, gergedanın dişleri şimdi sapasağlamış!

Pamuktan Evler

İşte şaşılacak keşfiyattan biri daha: Pamuktan ev imal etmek! Bu nevi evleri imal etmek için fena cinsten yeşil mısır pamuğu ile pamuk tarlalarında kalan bakiyeler ve pamuk fabrikalarındaki artıklar istimal olunur. Bu bakiyeler hamur haline ifrağ edildikten sonra kurutulur. Biraz sonra taş gibi sert olur. Pamuk

hamurunun kuruduktan sonra ne kadar sert olduğunu anlayabilmek için ağızda çiğnenen kağıt parçalarının bir müddet sonra ne kadar sertleştiğini görmek kafidir. Bu “mimari pamuk”, taş kalıpları halini aldıktan sonra üzerine su geçmez bir vernik sürülür.

Pamuktan bir ev yapmak için sarf edilecek zaman taştan veya tuğladan yapılacak bir ev için sarf edilecek zamandan daha azdır. Bu nevi evler yangından da mesun olduğu gibi diğer evlerden üç defa daha ucuz çıkar!

(s. 4)

Yalnız Ehlîlerden Mi İstifade Etmeli?

Sokaklarımızdaki kanaatkar, ve vurdum duymaz merkepler dururken kalkıp Allah’ın yaban merkeplerini ehlileştirerek istifade etmek kimin aklına gelir?. Halbuki işini bilir, istifadesini düşünür insanlar boş durmuyorlar. Afrika’nın “Kilemancero” şalesi civarında yerleşmiş olan bir Fransız yaban merkeplerinden beygirler gibi istifade edildiğini söylüyor.

Bu istifade bakınız ne suretle temin ediliyormuş: Yaban merkebi avı Haziran ile Teşrin-i Sani aylarında yapıldığı için, avcılar yalnız bu aylar zarfında; vasi’, yeşil meralarda başıboş bir halde otlayan merkep sürülerini binlerce yerli ahalinin muavenetiyle abluka ederlermiş. Yaban merkeplerini geniş inhinalarla kuşatan bu büyük daire yavaş yavaş ufaltılarak hayvanlara yaklaşılırmış. Bu arada bulunan dağ keçilerinin ve şaşırın merkeplerin tehlikeyi görüp oradan oraya koşup sıçramaları çok eğlenceli ve heyecanlı bir manzara teşkil edermiş.

İnsanlardan müteşekkil geniş daire ortalarındaki sürüyü, “kraâl” dedikleri etrafı mânialarla çevrilmiş başka bir meraya sokarlarmış. Yaban sürüsünün tamamen meraya girmesini müteakip avcılar ellerindeki boruları öttürür ve kapıları kapatırmış.

Bu suretle elde edilen yüzlerce hayvan cinslerine göre ayrılır ve muntazaman terbiye edilmeğe başlanırmış. Bu yabanilikten ehliliğe geçen merkeplerin diğer beygir ve merkeplere tercihen fazla çalıştırılmasının mühim bir sebebi de, Afrika’da bulunan ve ısırarak beygirleri, merkepleri öldüren “çeçe” ismindeki sinekten katiyen müteessir olmamalarıdır. Bu itibarla Fransız avcının, yaban merkebinin ehli merkebe tercih edişi adeta bir ihtira’ a benziyor.

[Nefer –Efendim, ben namazın farzlarını bilmiyorum. Bunlar bana söyler misiniz?

Çavuş –Aklını başına al! Ben burada söylemek için değil, sormak için bulunuyorum!]

Vaktiyle

Jan Rişpen'den

Evvel zaman içinde öksüz üç çocuk vardı. Köyde herkes bunların başına gelen felaketi hatırladıkça ağlıyor. Bu üç zavallı bazı gün aç, bazı gün susuz yatarlar, karınlarını rüyada bile doyuramazlardı.

Bir gün bu üç kardeş deniz kenarına geldiler. Denizden kulaklarına şöyle bir ses geldi: Ey çocuklar! Artık karnınız burada doycak; yiyin! İçin! Şarkı söyleyin! Sevinin! Size ziyafet çekeceğim.

Bu üç talihsiz hakikaten uzakta kumların üstünde kabukları nar gibi kızarmış birçok francalalar gördüler; bunlarla karınlarını istedikleri gibi doyuracaklardı: İçmek için ise gözlerinin önünde alabildiğine bir su sahrası açılıp gidiyordu. Ekmeklere doğru koştular, heyhat! O taze nar gibi francalalar akşam güneşinin kırmızı parıltıları altında kendilerini aldatan çakıl taşlarından başka bir şey değildi. Berrak, temiz, bitmez tükenmez su ise bir damla içilemeyecek kadar tozlu idi bedbahtlar açlıktan, susuzluktan öldüler.

Her deniz kenarına geldikçe bu üç öksüzün analarını mersiye okuyup ağlıyor zannederim...

Gazi Mustafa Kemal Numune Mektebi talebesinden 132 numarolu Muhammed Necat

(s. 5)

Nasıl Yürümeli?

Yürürken alınacak en sıhhi vaziyet

Dünyanın en kolay, en tabii sporu hiç şüphe yok ki yürümektir. İnsan yürürken daha geniş nefes alır, damarlarında kan daha çabuk deveren eder.

Fakat yürümenin spor yerine geçmesi için bazı şartlar vardır. Evvela şunu bilmeliyiz ki, günde fasılalı bir suretle yarım saat veya bir saat yürümekle kendimizi ispor yapmış farz edemeyiz. Sıhhate faidesi olan ancak uzun ve seri yürüyüşlerdir. Süratin ölçüsü, havayı içeri çektiğimiz müddet zarfında üç adım atmaktır.

Yürürken vücudun hafif surette öne eğik kolları iki tarafta tabii surette sallanıp terazi vazifesini görmesine dikkat etmelidir.

Adımların nefese göre tanzimi bidayette biraz güç gelirse de biraz idmanla buna kolayca alışılabilir. Bu suretle yürümenin ciğerlere çok faidesi vardır.

[Abla –Nasıl bu arıyı sütün içinden elinle mi çıkardın?

Kardeşi –Merak etme abla.. Arı elimi sokmadı, çünkü ölmüş!!]

Kış Sporları

İsviçre’de, kızak kaymağa kış mevsiminin en mühim sporunu teşkil eder. Ayaklara takılan büyük kızaklara “ski” derler. Kış gelince Alp Dağları’nda ski yarışları yapılır. Ski şampiyonları sürat yarışları yaparlar, ayaklarında kızakları olduğu halde uçurumları atlarlar, daha buna benzer çok hüneler gösterirler...

İsviçre’de kızakla kayma, yalnız yarışlara mahsus değildir. Kışın sokaklar karla örtülünce bir çok yerlerde, herkes kızakla dolaşır. Skiler artık ayakkabı vazifesi görür.

İsviçre çocukları ski ile kaymakta çok mahirdirler. Bu hususta kız çocuklar, erkeklerden hiç geri kalmazlar...

Her sabah irili ufaklı kızlar, skilerini ayaklarına takıp mektebe giderler... Ski ile kaymak zan olunduğu kadar kolay bir iş değildir.

Kızakları kullanabilmek için, birçok kereler düşüp kalkmış olmak icap eder. Fakat iyice idman hasıl ettikten sonra iş kolaylaşır; buzlar üstünde kuş gibi uçup gidilir...

Pelikani Tanır Mısınız?

Resmini gördüğünüz bu garip kuşun ismi (Pelikan)dır. Avrupa’da, Asya’da, Afrika’da bulunur, sahilde veya dere ve göl kenarlarında yaşar, balık avlamakta fevkalade mahir bir hayvandır.

Pelikanlar tuttıkları balıklardan yiyebildikleri miktarı yedikten sonra geri kalan kısmını uzun gagalarının altında sarkan keseye doldururlar. Bu kese kuşun zahire ambarıdır, yiyeceğini evvela oraya doldurur, sonra karnı acıktıkça keseden ağzına naklederek midesine indirir.

Pelikan yavruları karınları acıktıkça annelerinin yiyecek kesesine müracaat ederler. Bu kese futbolun içindeki lastiğe benzer; boş olduğu zaman gayet ufalıdır. Bilakis içine balıklar girdikçe şişer. Şişer...

Resmini gördüğünüz pelikan Londra'da (Saint Jamie) parkında beslenen hayvanlardan biridir. Aç gözlülüğü ile park müstahdemine yaka silktiren bu hayvan, kendisine ne kadar balık verilirse verilsin ağzını bir türlü kapamaz, "daha isterim!.." der gibi gagalarını açar dururmuş... Fakat pelikanın huyunu bilen hademeler zahire ambarının kafi derecede şiştiğini görünce balığın arkasını keserlermiş.

(s. 6)

Faideli Şeyler

Meyvelerle Sebzelerin Vatanı

Yediğimiz meyvelerin veya sebzelerin ilk önce hangi memlekette yetiştiğini hiç merak ettiniz mi? Bugün birçok yemişler, dünyanın hemen her noktasında yetiştirilmektedir. Halbuki bunların her birinin bir menşei vardır.

İlk defa olarak:

Kayısı- Kürdistan'da

Sarımsak- Cenubî Fransa'da

Enginar- Endülüs'te

Kiraz- Asya'da

Kakao- Meksika'da

Lahana- Mısır'da

Ispanak- Anadolu'da

Fasulye- Mısır'da Nil sahilinde

Şeftali- İran'da

Maydanoz- Mısır'da

Pirinç- Habeşistan'da

Zeytin- Yunanistan'da

Ceviz- Asya'da

Çay- Çin'de

Havuç, Mercimek, Şalgam, Armut Fransa'da yetişmiştir.

...

Alman doktorlarından (Herbick) bir okka kiraz kabuğunda yirmi dört milyon, bir okka üzüm kabuğu üzerinde de altı milyon mikrop bulmuştur.

Bir Haftalık Nafaka!

Fransa'nın bazı köylerinde ekmek, vapurlardaki büyük tahlisiye simitleri şeklinde yapılmış.. Küçük çocuğun elinde gördüğünüz kocaman şey, bu köy ekmeklerinden biridir. Bu ekmekler ekseriya bütün bir aileyi bir hafta idare eder.

Gülle Ağacı!

Bu ağaç dünyanın en garip ağaçlarından. Yalnız Afrika'da İngiliz Ginesi'nde neşvü nema bulur. Yirmi ila otuz metre uzunluğundadır. Meyveleri hakiki gülle gibi ve esmer renktedir.

Bu ağacın altında yatmak pek tehlikelidir. Cenabı Hak yalnız bu yüksek ağacın meyvelerini büyük yaratmış. İnsan yanlışlıkla bu ağacın altında yatıp uyusa ve maazallah bu güllelerden bir tanesi de kafasında düşse ya burnunu parçalar yahut gözünü patlatır!

Sinema ve Kitapçılık

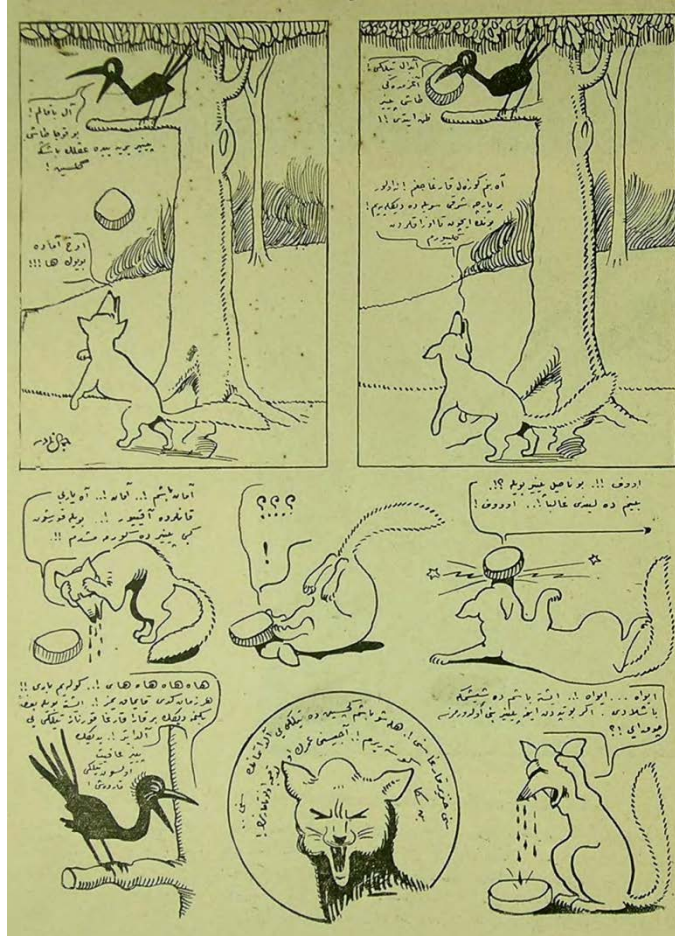
Son zamanlarda kitapçıların ekmeğine bal süren bir sanat varsa o da sinemadır. Bir İngiliz gazetesinin verdiği malumata nazaran sinemalar, birçok kitapların pek ziyade revaç bulmasına sebep olmaktadır. Bittabi aynı zamanda müelliflerde istifade etmektedirler. Bugün Avrupa'da bir müellif için en büyük muvaffakiyet eserlerini sinemaya aldırabilmektedir. Çünkü dünyanın en ücra köşelerine kadar giden böyle bir film müellifin ismin bütün dünyaya tanıtmakta olduğu gibi bltc ona birçok yeni kâr'iler kazandırmaktadır.

Geçenlerde meşhur Fransız şairi (Victor Hugo)nun (Notre Dame) ismindeki romanı sinemaya alınmış. Bu film İngiltere'de oynandıktan sonra (Notre Dame) romanının farkı birdenbire tasvirin fevkinde bir miktarda fırlamış. Vilayetlerden birinde, ufacık bir köy kütüphanesinin yalnız bir hafta zarfında bu romandan dokuz yüz altmış tane sattığını söylersek kitapçıların ve kitap muharrirlerinin sinema yüzünden neler kazandıkları hakkında bir fikir hasıl etmiş oluruz.

...

İskandinavya hükümetlerinden Norveç hükümetinde, aşısı olmayan kimseler intihabata iştirak edemezmiş!

(s. 7)

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Hindistan'da Bir Facia!...

Servet Bey'le ilk defa olarak gazetecilik aleminde tanıştığımı evvelce de söylemiştim. Bu zat harb-i umumi esnasında Asya'da uzun bir propaganda seyahatine çıkmış, bin türlü tehlikeyi göze aldırarak ta Hint'e kadar gitmiş, orada bir müddet çalıştıktan sonra İran, Rusya tarikiyle İstanbul'a dönmüştü.

Servet Bey ava çok meraklı. Aynı nişancılıkta son derece mahirdi. Geçenlerde küçük kâr'ilerimizin bu sütunlarda okudukları "Uçurumdan aşarken.." hikayesi Servet Bey'in av hatıralarından biridir.

Servet Bey bu seyahat esnasında çok sıkıntı çekmiş, fakat buna mukavil çok şey görmüştür. Esasen kendisi macera meraklısı bir adam olduğu için şayan-ı hayret garip heyecanlı vakalardan duyduğu zevk ona, çektiği zahmetleri unutturmağa kafi gelmişti.

Yalnız Hindistan'da, yine av merakı yüzünden, şahit olduğu bir facia Servet Bey'i pek müteessir etmiştir. Servet Bey bu uzun seyahate yalnız olarak çıkmamıştı. Refekatinde Nazmi Bey isminde genç bir mülazım vardı. Nazmi Bey av merakında arkadaşından aşağı kalmıyordu. Fakat ne yazık ki bu merak zavallı gencin hayatına mal oldu. Servet Bey de bu suretle, yabancı bir memlekette, tehlikeli bir vaziyette yapayalnız kaldı.

Servet Bey Nazmi'yi çok severdi. Nazmi'nin uğradığı felaketi bir gün bana gözleri yaşararak şöyle hikaye etti:

“- Zavallı Nazmi'yi tanımazsın.. Bilsen ne mert, ne cesur bir çocuktuk!.. Yolda daima iyi geçindik, birbirimizi bir kere olsun incitmedik. Biz onunla arkadaş olmaktan ziyade iki hakiki kardaşa benziyorduk. Beni kaç defa ölümden kurtardı, benim için kaç defa kendi hayatını tehlikeye attı... Ve hâlbuki ben ona hiçbir şey yapmadım. Nazmi, o gaddar hayvanın pençesinde can verirken ben karşıdan seyretmek mecburiyetinde kaldım. Bunun ne kadar elim bir şey olduğunu kabil değil tasvir edemezsin!

O sırada üç ay kadar (Ganj) nehri sahillerinde seyahat etmiştik. Nihayet (Delhi) şehrine vasıl olduk, orada bir hafta kalmağa karar verdik (Delhi)de yerli ahali ile münasebetimiz pek iyi idi. Herkesten hüsn-ü muamele görüyorduk. Bize ayrıca yardım eden bazı kimseler de vardı. Yerliler bizi aralarında görmeğe alışmışlardı. Vaziyetimiz gayet rahat ve emindi. Ara sıra

(s. 9)

Ava çıkıyorduk. Bizim gibi av meraklısı birkaç arkadaşı da bulmuştuk. İptidaları ihtiyaten ava yalnız çıkmıyor, daima yanımıza birkaç arkadaş alıyorduk. Fakat bu gezintiler esnasında, etrafta endişe edilecek bir şeye tesadüf etmemiştik. Artık her yeri karış karış tanıyor, yalnız başımıza ava çıkmakta beis görmüyorduk.

Hint'in müthiş canavarları hakkında yerlilerden iyice malumat almıştık. Herkes o havalide yırtıcı maymunlardan eser kalmadığını müttefikan iddia ediyordu. Biz de bunlara inanarak ihtiyatı büsbütün elden bıraktık, kendi kendimize dolaşır gibi serbestçe gezmeğe başladık...”

Servet Bey burada durdu, derin derin içini çekti... Sonra meyasane başını sallayarak:

“- Olacak!... dedi. İhtiyatsızlığı o kadar ileri götürdü ki yalnız başımıza dolaştıktan başka yanımız silah almağı bile ihmal ediyorduk.

“Bir akşam yine ikimiz, (Delhi) civarında gezmeğe çıkmıştık. Şehirden çıkınca, takriben bir çeyrek mesafede, yüksekçe bir tepe gördük. Tepe şehre tamamıyla hakim bir vaziyette idi. Oradan, şehri, (Ganj) nehrini bir panorama halinde seyretmek mümkün olacaktı. Merak edip tepeye tırmandık.

“Güneş gurup etmek üzere idi. (Ganj) sahilinde bu gurupların netafitini kabil değil tasfir edemezsiniz... Tepeye çıkınca her şey ayaklarımızın altında kaldı. Manzara hakikaten çok güzeldi.

“Nazmi ile yan yana, büyük bir kaya üzerine oturmuş, gurubu seyrediyorduk. Etraf son derece sessizdi. Biz de son kızılıkları seyre dalmış, adeta kendimizden geçmiştik...

“Birdenbire üstümüze, arkadan müthiş bir şey düştü... Bu korkunç bir kaplandı. Hayvanın ağır yükü altında her ikimiz de devrilmiştik. Bu esnada ben, yanımdaki derin çukurun içine yuvarlandım.

“İşte beni ölümden kurtaran o çukur oldu...

“Hayvan karşısında bir kişi görünce doğru nazarının üzerine atıldı.

“Çukura düşerken bir yerim kırılmamış yalnız ellerimle, yüzüm biraz berelenmişti. Derhal çukurdan dışarı çıktım. Oturduğumuz kayaya tırmandım..

“Zavallı Nazmi feci bir vaziyette idi. Yüzü gözü kan içinde, elbisesi parça parça, göğsü bağı açık bir halde yere yıkılmıştı. Fakat cesur çocuk bu esnada bir eliyle hayvanın boğazına sarılmış, bütün kuvvetiyle sıkıyordu... Kaplan pençeleriyle Nazmi'nin etlerini parçalıyor, müthiş dişlerini ona yaklaştıрмаğa çalışıyordu. Fakat Nazmi'nin hayvanı gırtlığından yakalayan kuvvetli parmakları bu korkunç dişleri uzakta tutmağa muvaffak oluyordu.

“Ben bunu görünce derhal bıçağımı çekip ileri atıldım. Avazım çıktığı kadar:

“- Cesaret Nazmi!” diye bağıryordum.

“Fakat benim bağırmanın para etmedi. Nazmi'nin kuvveti kesildi. Hayvanın dehşetli tazyiki karşısında, kolu yavaş yavaş kırılmağa

(s. 10)

Başladı. Kaplan dişlerini Nazmi'nin boynuna geçirmiştir.

“Ben de bu esnad ayetiştım. Hayvanın kalbini nişan alarak bıçağı iki defa kalbine batırdım.

“Kaplan benim bu müdahaleme o kadar öfkeleni ki iptida yaralarının acısını duymadı bile... Fakat bir iki dakika sonra acıdan kükreyerek bana doğru döndü.

“Fakat Nazmi'nin işi bitmemişti. Boğazında derin bir yara açılmış, yüzü kısmen parçalanmıştı. Zavallı yerde biruh yatıyordu.”

Servet Bey hikayesinin bu noktasına gelince heyecandan sesim titreyerek sordum:

“- Sen ne yaptın?”

“-Nazmi'ni o hali beni olduğum yerde mıhlamıştı; itiraf edeyim ki korkudan adeta damarlarımdaki kan donmuş gibi idi. Fakat fazla beklemeğe vaki kalmadı. Bu sefer, sol omzuma korkunç bir pençe indi. Derhal yere yıkıldım...”

“Hayvan bu hareketiyle göğsünü bana çevirmişti. Bu fırsattan bila istifade bıçağı göğsüne üçüncü defa olarak sapladım.

“Bu defa bıçak tam kalbe isabet etmişti. Hayvan can çekişerek yere yıkıldı...”

“Bu esnada ben de kendimi pençesinden kurtardım. Kaplan da birkaç kere çırpındıktan sonra hareketsiz kaldı.

Nazmi'nin yanına döndüm. Esrin şiddetinden yaralarımın acısını duymuyordum. Çocuğun naşı üzerine kapanarak acı acı ağladım.

“Naşı kaldırmağa yaralarım maniydi. Birçok uğraştım ise de bir türlü sırtıma almağa muvaffak olamadım. Her şeyden evvel yaralarımı sardırmağa icap ediyordu. İnleyme sıklıkla şehre döndüm. Felaketi tanıdıklarına haber verdim. Nazmi'yi herkes seviyordu. Akıbetine acıyanlar çok oldu...”

Şehre döndüğüm zaman hava iyice kararmıştı. Birkaç kişi silahlandık. Aklımız başımıza gelmişti.. Fakat ne faide! Meşaleler yakarak o uğursuz kayanın olduğu yere gittik.

“Nazmi'yi o gece, meşalelerin ziyası altında, oraya gömdük!..”

Servet Bey hazin hikayesini bitirdi. Gözlerinde biriken parlak yaşlar, birer ikişer aşağı dökülüyordu. Nihayet içine çekerek:

“- Bu hazin vakanın bende bir hatırası kaldı. Kaplanın postu! Onu Nazmi'nin son yadigarı olmak üzere odamda saklıyorum!” diye ilave etti...

Hacı Baba

Doğru Söz!

Bir doktor her hastasına bambu tavsiye edermiş! Bir gün doktor nasılsa denize düşmüş. Bu vakayı işitenlerden birisi: “Bizim doktor bey, eczanesine düştü!” demiş.

Gözyaşı Şişesi

Bittabi çoğunuz İran’a gitmemişsinizdir. Eğer İran’a gitmiş ve bir dul kadının evine girmiş olsanız bakınız ne garip bir şey görürsünüz: İsmine “gözyaşı şişeleri” denilen iki şişe vardır. Şahın memleketinde dul kalmış bir kadın herhangi bir zamanda ağlayacak olsa hemen bu şişelere koşar ve gözyaşlarını bunlara akıtır. Hem öyle dikkat ve itina ile akıtır ki bu “inci yadigar”ların hiçbir damlası yere düşmez.

Keder suyu, yani gözyaşı kafi miktarda toplandığı zaman şişelerle beraber mezarlığa gidip ölmüşlerinin mezarlarını sular!

Görüyorsunuz ki garabet yalnız Amerikalılara mahsus değilmiş!

[Hanım- Yavrum ben seni bu kısacık boyunla hizmetçiliğe nasıl alayım?!

Kız- Daha iyi ya hanım efendi, elimden düşen tabaklar kırılmaz!]

(s. 11)

Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat

Hakiki (grip) hastalığına karşı ne yapmalıyız?

1. Vücudunuzda gerçekten bir kırgınlık keskinlik, halsizlik, duyarsanız, sıcak odanızda birkaç gün oturup dinleniniz!
2. Burun nezlesi, boğaz ağrısı husule gelirse, sobalı, mangallı odanızdan birkaç gün dışarı çıkmayınız!
3. Baş ağrısı, dizlerde kesiklik, bel ağrısı zuhur ederse evinizde birkaç gün rahat ediniz!

4. İştihatsızlık, mide bulantısı, yürek karışması veya amel (ishal) husule gelirse hafif bir sürgünlük ilacı (müşhil amel şerbeti) alarak birkaç gün oturup perhiz yapınız! Süt ile, ılık yoğurt ile ahbab olunuz!

5. Ateşinizin olup olmadığını anlamak için sabah ve akşam derece (hararet mikyası, termometre) koyunuz!

6. Eğer hastalık üşüme, titreme ile başlayıp ateşiniz yükselirse aile hekiminizi çabucak çağırınız!

7. Boğazınızda yanma, kursağınızda gıcık hissederseniz, biraz (hatmi) haşlayınız, her bardağa (bir-iki) kahve kaşığı kadar kolonya koyarak karıştırıp sıcak sıcak (gargara) ediniz, yutmayarak tükürünüz!

8. Öksürük var ise, arkanıza kuru şişe çektiriniz! Üstüne yeni (tendürdiyot – Teinture d'lode) sürdürünüz birkaç defa tekrarlayınız!

9. Öksürükle beraber, arkanızda ağrı, sızı varsa hafif hardallı keten tohumu lapası yaptırıp sıcak sıcak urunuz, ılık olarak çıkarınız! Unutmayınız ki sıcak lapadan faide, soğuk lapadan zarar gelir. Lüzumuna göre her dört saatte bir kere; yahut sabah akşam sıcak lapa urulursa, faide hasıl olur.

9. Nezleniz, öksürüğünüz varsa bol bol ıhlamur, hatmi, çay içiniz! Soğuktan, soğuk sudan, ceryan havadan sakınınız! Ateşli öksürük devam ettikçe soğuk helalara, abdesthanelere girmeyiniz!

10. Hastalığa tutulmayan insan kalabalık yerlerde bulunmamalı! Açık, temiz havalarda yorulmaksızın vakit geçirmeli. Rutubetli, nemli soğuk havalarda gezmemeli. Geceleri dışarıda çok bulunmamalı! (Mikrop) öldüren hafif maddelerle veya hiç olmazsa, (asit borik)li kolonyalı su ile ara sıra gargara etmeli, ağzı çalkalamalı! Sabahleyin ve akşam yatarken sıcak ıhlamur içmeli! Kalbe, böbreğe dokunan (âşirin) almamalı kordiyop içmemeli, çok yorulmamalı! Suiistimalde, bulunmamalı! İçki (işret) kullanmamalı! Bunlar yapıldıktan sonra hastalıktan korkmayıp Allah'a tevekkül olmalı!

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi

Serçe Atmacası. – Küçük kuşları avlamakta çok mahir bir kuştur. Ekseriyetle Avrupa kıtasında bulunur. Pek yükseklerde dolaşmaz. Hırsızlık hususunda gayet cesur ve kurnazdır.

Aksi Seda

Bir gün birçok müşteri bir kahveye toplanmıştı. Herkes bir şey anlatıyor vakit geçiriyorlardı. Birçok zaman Amerika'da kalmış olanlardan birisi anlatmağa başladı:

-Aksi sedayı Amerika'da (Ruşuz) dağlarında duysanız.. Mesela dağda bir adam bağırarak bir şey söyler. Bir çeyrek saat geçer hiçbir aks duyulmaz bir çeyrek saat sonra söylenilen şeylerin aksi sedası duyulur.

İçlerinden birisi:

-Ben daha iyisini bilirim. (Himalaya) dağlarının tepelerinde aksi seda o kadar şiddetli duyulur ki.. Şaşarsınız ama on saat sonra!..

-Ama yaptınız ha; on saat sonra olur mu?

-Tabi ben oralarını pek iyi bilirim. O civarda birkaç gün kalmam icap etmişti. Bir gece saat onda yatağıma yatarken şöylece söylenmişim:

“Haydi bakalım kalkma zamanıdır”. Ertesi sabah saat sekizde şiddetli bir seda ile uyandım: “Haydi bakalım kalkma zamanıdır”.

(s. 12)

Bir Limonata İçin!.

Sıvacılardan biri bir apartmanın üçüncü katında çalışırken küçük bir dikkatsizlik neticesi, aşağı yuvarlanır. Etraftan bu sukutu görenler koşuşurlar; zavallı amele çamurların üstünde ölü gibi yatıyor. Derhal kendisine biraz şekerli su filan içirirler. Teneffüsü intizama girer gibi olur ki sıvacı zahmetle gözlerini açarak etrafını kuşatanlara sorar:

-Bir limonatayı hak etmek için acaba kaçınıcı kattan düşmek icap ederdi?!

İtibar

Şükrü Bey zengin bir adam olan Dilaver Bey'in yeğenidir. Ne zaman, müsrif yeğeni Şükrü Bey'in borçlarını ödemekle meşgul olan Dilaver Bey'in yanında Şükrü Bey'den bahsedilse zavallı adam gayr-i ihtiyari elini cebine sokar ve:

-Size kaç kuruş borcu var azizim?.. der.

Maden Kuyularının En Derini

Maden kuyularının en derini Lehistan'da (Çoşov) maden kuyusudur. Sath-ı arzdan iki bin yüz metre derinliktedir.

Şimalî Silezya'da (Pari Şovç) maden kuyusu (2034), Saksi eyaletinde (Şladebah) maden kuyusu ise (1748) metre derinliktedir.

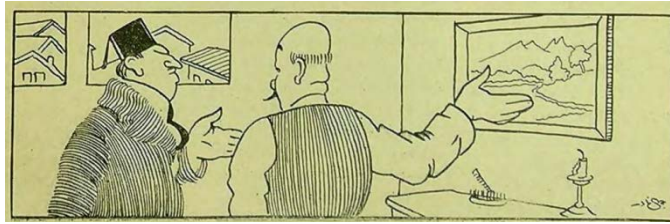
[-Fırtınalı bir havada elimizi kedinin sırtına şiddetle sürerse elektrik gözlerimizde hissedermişiz!. Muallim bugün söyledi!

-İyi ama kediyi de beraber ! demesini unutmuş!.]

Boğmaca Öksürüğünün Tedavisi

İspanyol doktorlarından “Rodriges Portillo” birçok zavallı çocukları müthiş suretle muzdarip eden boğmaca öksürüğünü bakınız hangi vasıtaya müracaat ederek tedavi etmeyi tavsiye ediyor:

Küçük hastaları saatte on kilometre sürati tecavüz etmeyen bir otomobile koyup açık ve kuru havada, biraz da inişli yokuşlu yerlerde gezdirmeli imiş! Doktor bu nevi tedavinin gayet iyi neticeler verdiğini de ilave ediyor, bilhassa küçük hastaların hastalık zamanları iki üç aydan azami yirmi güne iniyormuş!

[Müşteri –Hani siz bana güzel manzaralı bir oda vereceğinizi söylüyordunuz?

Otelci –İşte efendim, duvardaki tabloyu görmüyor musunuz?!]

Şarkı Söyleyen Kumlar!

Bilirsiniz ki dünyanın birçok yerleri kum sahralarıyla örtülüdür. Gerçi bunda şayan-ı hayret bir şey yoksa da musiki nağmeleri çıkararak kumlar olduğunu söylersek bilmem şaşar mısınız? Bu garip kumlara Sina dağlarının şimalindeki arazide tesadüf edilmiş. Bazı seyyahların anlattıklarına göre bu sesler ekseriyetle bir kilise çanının sedasına benzermiş. Mamafih bu hadise-i tabiyenin hangi tesirden husule geldiğini de tetkik edip bulmuşlar:

Esen sahra rüzgarlarının savurmasıyla kum bulutları böyle sesler çıkarırlarmış!

Milli Marşlar

Garabete bakınız ki bir memleket ne kadar ufak olursa milli marşı da inadına uzun olurmuş! Şu küçük istatistik çok şayan-ı dikkattir:

İngiliz milli marşının (14), Amerikan milli marşının (58), Hind-i Çinî'de Siyam milli marşının (76), Uruguay milli marşının (70), Şili'nin ise (47) usulü varmış. En uzun marş Avrupa'daki küçük "San Marino" cumhuriyetinin marşdır. Çin marşı ise yarım gün mütemadiyen çalmakla

(s. 13)

bitmezmiş. Artık buna marş değil opera demek doğru olur!

Küre-i Arz Ne Zaman İnsanla Dolacak?

Alimlerden "Revnistayn"a göre Küre-i Arz'ın münebbet arazisine kilometre başına (83) kişi, isabet ediyor ki küremizin insan istihabı da: (5,994,000,000)a balığ oluyor.

Buna mukabil Küre-i Arz sakinleri her on senede Avrupa'da yüzde (8), Asya'da yüzde (&), Afrika'da yüzde (10), Avustralya'da yüzde (30), Amerikaî Şimalî'de yüzde (20), Amerikaî Cenubî'de yüzde (15) nispetinde arttığına nazaran Küre-i Arz'daki fazlalık vasati olarak her on senede yüzde (8) miktarındadır. İşte bu hesap ile alim "Revnistayn) küremizin (2072) senesinde yani (1925) senesinden itibaren tam (147) sene sonra (5,994,000,000) nüfusa malik olacağını tahmin edebiliyor.

[-Eserinizi temaşa için dördüncü defa olarak darülbedayie gidiyorum!

-Çok teşekkür ederim dostum! Yegane takdirkarım sizsiniz!

-Evet! Üç defa gittiğim halde bir şey anlayamadığım için bir daha gidiyorum!]

Şehir İsimleri

Şimalî Amerika'da otuz dokuz köy ve şehir vardır ki isimleri (Berlin)dir. Yirmi bir şehrin ismi (Hamburg), yirmi üç şehrin (Paris), on üç şehrin ismi (Londra)dır. Şu halde şehir isimleri artık ism-i has olmaktan çıkmış demektir.

Eski Bir Şişe

Fransız profesörlerinden Mösyö Jolyan “Bordo” şehri civarında (1500) senelik bir ufak şişe bulmuş! Şişenin içinde de biraz şarap varmış! Şişenin tarz-ı imalinden eski Suriyelilere ait olduğunu anlamışlar. En meraklı şey şişedeki şaraptır. Şarabın gayet eski olduğunu haber veriyorlarsa da henüz tadına baktıkları malum değil!

Bu da Bir Tedavi!

Çok ağladığınıza teessüf etmeyin sakın!. Çünkü gözleri yıkayan, gözlerdeki hastalıklara meydan vermeyen en sıhhi ve en iyi maya gözyaşlarıdır. Hatta Paris’te hastanelerde göz hastalığı olanlara gözyaşını terkip eden mevaddan yapılan bir maya veriliyormuş. Hastalar da gözlerini bunlarla yıkıyorlarmış. Bu maya (1000) gram su içerisine (14) gram tuz ilavesiyle yapılmış. Tadı ile tuz ile gözyaşına benzeyen bu antiseptik maya göz hastalıklarına birebir imiş! Mademki gözyaşlarının gözlerimize çok faidesi vardır: O halde hassas olalım, mümkün mertebe çok ağlayalım!?

Muazzam Eserlerden...

Dünyanın en büyük tablolarından biri Venedik’te eski bir “Duj” sarayındadır. Bu büyük tablonun yirmi yedi metre uzunluğu, on iki metre genişliği vardır. Ressamlığın ne büyük bir sanat olduğunu bilirsiniz. Bu muazzam eseri meydana getiren sanatkar kim bilir ne yüksek ruhlu bir insan; sarf ettiği seneler de ne uzun zamandır?..

Yedi Değil Yetmiş!

İngiltere veliahdı “Prens Degal”, yetmiş askeri üniforma giyebilmek hak ve selahiyetini haizmiş!

Çare-i Hal!

Birgün efendinin biri yevmi bir gazetede kendisinin öldüğü haberini okur. Bir hırs o gazete idarehanesine gidip çatar:

-Efendim, der, gazetenizde benim öldüğümü yazıyorsunuz?! Gazete müdürü hidayetini hiç bozmayarak:

-Madem ki bu havadisi gazetemiz vermiştir o halde doğrudur!!

Bu cevap üzerine efendi küplere biner.

-Nasıl efendim? İşte bizzat ben.. Öldüğünü ilan ettiğiniz adam karşınızda rica ederim, yarınki nüshanızda tekzip ediniz!

Müdür öyle soğukkanlı adammış ki hiç ehemmiyet bile vermeden:

-Yürü!.. Kabil değil efendim, gazetemizde neşredilen havadis hiçbir zaman tashih ve tekzip edilemez!. Diye bu teklifi de reddeder. Efendi bu hal karşısında şaşırır

-O halde? der, müdür de:

-O halde!.. Madem ki tekzip etmemizi istiyorsunuz, size ancak bir iyilik yapabilirim beyefendi!. O da yarın çıkacak olan nüshamızdaki “Yeni Doğanlar” listesine isminizi ilave etmek!. Olmaz mı efendim? Der

Efendi -?!.....

Çocuk Aklı

Çocuk – Anne haberin var mı? Günler artık yirmi beş saat oldu!

Annesi – Oğlum sen çıldırdın mı. Gün yirmi dört saat olur mu?

Çocuk – Niye öyle söylüyorsun anneciğim? Babam dün gece günler bir saat uzadı diye demedi mi?!..

(s. 14)

Birinci Seri, (7) Resim Müsabakasında Kazananlar

(kazananların isimleri, adresleri)

(s. 15)

(kazananların isimleri, adresleri)

Daima Kapalı Tutulacak!

Doktor – (Hastaya) verdiğim ilacı tamamıyla bitirdiniz mi?

Hasta – Maalesef, doktor... Ağzıma bir damla bile koymadım?

Doktor – Tuhaf... Lezzetini mi beğenmediniz?

Hasta – Hayır, tatmak bile nasip olmadı! “Şişenin ağzı daima kapalı tutulacak..” diye yazılıydı da onun için açmadım!..

Doktor Cemal Bey’in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en etkili ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey’in Devr-i Âlem Seyahati

Nihayet, iki haydut Efruz Bey'le başa çıkamadılar. Efruz Bey bunları kuvvetli kollarıyla oradan oraya savuruyordu.

Hele o korkunç bakışlı ihtiyarı, bütün kuvvetiyle, süpürgeye benzeyen sakalından yakaladığı gibi...

Dehlizin suları içine fırlattı! Haydutlar böyle müthiş bir akıbeta maruz kalacaklarını bilselerdi, Efruz Bey'e dokunurlar mıydı hiç?!

Zavallı seyyah, acemiliği yüzünden düştüğü bu inden dışarıya çıktığı zaman keyfine payan yoktu. Geniş bir nefes aldı.

İleride, mahut (Gondol)un içinde ağlayan (Cak)cağızı görünce ikisi de deli gibi birbirine atıldılar, Cak: (Nerelere gittin Efruz Bey?) diye bağıyordu.

Kayığı bir direğe bağladıktan sonra sokakların birinde yürümeğe başladılar. Hava güzel ve güneşlikti. Seyyahlar etraflarına bakınırken taşların üstünde gezen güvercinleri gördüler.

Bunlar süt gibi beyaz, sevimli kuşlardı. Efruz Bey kamış bastonuyla onlarla oynarken hiç kaçmıyorlardı. O esnada arkalarındaki bir evin içerisinde kuşuna darı veren..

Bir çocuğun elindeki sepet nasılsa başı aşağı devrildi. Ve içindeki darılar Efruz Bey'in ensesindeki saçların arasına doldu. Bunu gören güvercinler çırpınarak..

Efruz Bey'in tepesine üşüştüler. Zavallı Efruz Bey şaşırılmış, Cak aptallaşmıştı ki rıhtımda onları karşılayan polis yine görüldü! Şimdi siz olsanız ne yaparsınız? Bakınız seyyahlar ne yaptı:

Sayı 13 (26 Şubat, 1340 - 1925, s. 1-16)

[-Mademki baban boş geziyormuş, sen ne iş yapıyorsun?

-Babama yardım ediyorum!.]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından**Denizin Altında Balık Avlamak!**

Gerçi aza kanaat etmek fena değilse de çok malın da göz çıkarmayacağını inkar edemeyiz. Yazın eğlence kabilinden balık avlamak isteyen kâr'ilerimiz ekseriyetle at kuyruğundan mamül bir olta ile saatlerce deniz kenarında, güneş altında bekler dururlar. Bu uğurda bir çok saatlerin boş geçmesine elbette acımak lazımdır. Basit bir usül ile bu boş geçen saatlerden azami istifade etmesini istemez misiniz?. Bunu kabul etmeyecek bir kâr'imiz yoktur zannederiz. Bakınız azami istifadeyi hangi usülle temin edeceksiniz:

Bu sayfadaki resimlerin birinci şeklinde gördüğünüz veçhile, deniz altında kalıp suya tahammül edebilecek fiçı şeklinde bir şey yapacaksınız. İki başından uzatacağınız sağlam zincir veya iplere içleri boş iki kere rabt edeceksiniz ki bu suretle taht el bahr denizin içinde asılıp kalacaktır.

Bu taht el bahrin iç tertibatı ikinci şekilde görüldüğü gibi olmalıdır. Yani sizin oturacağınız ve dümen kullanacağınız tertibat mükemmel olacaktır. Gemi dâhiline icap eden havayı evvelden ve muayyen bir zaman için koyacağınız için havasız kalmak tehlikesi yoktur. Geminin arka tarafında üçüncü resimde gösterildiği gibi balıkların girebilecekleri boş ve içi su dolu mahal bulunacak ve balıklar da tel kafesin arasından gireceklerdir. Bu tel kafes o suretle yapılmalıdır ki içeri giren balıklar bir daha çıkamasın!

İşte bu usül ile hemen on beş yirmi dakika zarfında balıkların çok bulunduğu bir mahalde tah el bahrinizin havuzu rengarenk ve cins cins avlarla dolacaktır. Bu usül herhalde at kuyruğuyla avcılık etmekten iyidir değil mi?

(s. 3)

Küçük Tahsin'in Fes Macerası!

Büyük caddelerde bazen geveze satıcılara tesadüf olunur. Önlerindeki işportalarıyla bir kaldırım kenarına yerleşen bu yaygaracı esnaf, sattıkları şeyleri halka beğendirmek için adeta hokkabaz oynatır gibi vaziyetler alırlar, seyircilerin gözü önünde şayan-ı hayret tecrübeler yaparak müşteri avlamağa çalışırlar.

Küçük Tahsin geçen gün mektepten gelirken yolda bir leke sabuncusuna tesadüf etti, adam, etrafına birçok seyirci toplamış, makine gibi muttasıl söylüyor,

sabunlarının mürekkep lekesi çıkarmağa birebir geldiğini bin dereden su getirerek, yağlandıra ballandıra anlatıyordu...

Sabuncunun etrafında kalabalık o kadar fazla idi ki küçük Tahsin kısacık boyuyla, sabuncunun ancak fesini görebiliyordu. Birçok kimseler, leke sabunlarının marifetini yakından görmek için itişip kakışıyorlar, bir yol bulup araya sokulmağa çalışıyorlardı.

Tahsin küçük bir çocuktur. Büyük adamların bile seyrine merakla koştukları bir şeyi görmek isteyeceği tabiydi. Nihayet, eve biraz geç gitmeyi göze aldırarak kalabalığa sokuldu. O da ite kaka kendisine bir yol açtı. Sabuncunun tam karşısına geçip durdu.

Geveze sabuncu bir elinde mürekkep şişesi, ötekinde bir kutu sabun, durmadan söylüyordu:

-Katran, mürekkep, yağ... Her ne lekesi olursa olsun! Bir dakikada çıkarıyor efendiler... Yalan yok, hile hiç yok... Tecrübesine para istemez efendim!

Sabuncu sözü tecrübe bahsine getirdikten sonra kutuyu elinden bıraktı, etrafına bir bir göz gezdirdi... Sonra, avını yakalayan bir atmaca maharetiyle, en yakınında duran küçük Tahsin'in başından fesini kaptı!

Neye uğradığını anlamayan zavallı Tahsin ellerini uzatmağa vakit bulamadan, herifin, elindeki mürekkep şişesini fesin üzerine boca ettiğini gözleri büyüyerek gördü... Fesin bu yürekler acısı hali karşısında Tahsin'in yüzü evvela kıpkırmızı, sonra sapsarı oldu... Sesi titreyerek sabuncuya:

-Hişt... Şey... Fesimi... Ne yapıyorsun!?!.. diyebildi...

Küçük Tahsin'in bu itirazına sabuncu ehemmiyet bile vermedi... Derhal işporta üzerinde duran bir diş fırçasını yakaladı; suya batırıp fesin lekeli kısmını iyicer ıslattı, sonra fırçayı kutu içindeki sabunun üzerinde gezdirip mürekkep lekesine sürmeğe başladı. Şimdi Tahsin'in fesi üzerinde beyaz bir köpük tabakası hasıl olmuştu.

Küçük Tahsin başından fesi kapıldığı andan beri hala kendini toplayamamıştı. Şaşkınlıktan büyümüş gözleriyle, sabuncunun

(s. 4)

Elinde maskaraya dönen fesine bakıyordu... Fes bu halde iken geri almak beyhudeydi ister istemez tecrübenin sonuna kadar beklemek icap ediyordu...

Şeytan sabuncu bunu bildiği için zavallı Tahsin'e ümit ve cesaret verecek bir kelime bile söylemeğe lüzum görmüyordu...

Artık tecrübe sona yaklaşmış, herif sabun köpüklerini ıslak fırça ile silmeğe başlamıştı. Küçük Tahsin bir aralık bu fesle eve nasıl döneceğini düşündü... Annesi gözünün önüne geldi.. Tahsin'i, başında limon kabuğuna dönen bu fesle görünce kim bilir ne kadar kızacaktı? Sonra o koskoca mürekkep lekesi?!. Canım fesi berbat olmuştu... Acaba sabuncu lekeyi çıkarabilecek miydi? Ya çıkmazsa ertesi günü mektebe nasıl gidecekti; Zavallı Tahsin bunları bir an içinde düşünürken boğazına içerden bir şey tıkanır gibi oluyordu.

Bereket versin ki tecrübe çok sürmedi. Sabuncu Tahsin'in fesini seyircilerinin gözüne sokarak:

-Bakınız, efendiler!. Diyordu. Leke çıktı... Avrupa'da bile nam veren sabunların fesi bir dakikada temizledi... Bir kutusu bir sene gider... Beş kuruşa!

Herif bu sözleri söyleyerek fesi Tahsin'in başına koydu! Zavallı Tahsin o zaman kendini toplayabildi. Mesele şakaya gelecek gibi değildi... Derhal fesini eline alıp baktı.

Fes şimdi sırsıklam olmuştu; fi el vaki mürekkep lekesi de görünmüyordu...

Küçük Tahsin derin bir nefes aldı!

Fakat tam fesi başına giyeceği sırada gözü fesin iç kısmına ilişti. Çocuk: "Ne olur ne olmaz?" diye fesin bir de içini muayene etmek istedi, tersini yüzüne çevirince ne görse beğenirsiniz?

Fesin dışındaki leke tamamıyla içine geçmişti. Tahsin fesini herkesin göreceği suretle sabuncuya uzatarak:

-Baksan a... Dedi. Bu ne bu? Sen burada adam mı aldatıyorsun?

Herif bu ciddi ve haklı itiraz karşısında biraz şaşaladı. Aynı zamanda Tahsin'e fena halde hiddetlendi.

Çünkü lekenin çıktığına kani olan birkaç seyirci, beş kuruşu gözden çıkarıp bu marifetli sabundan almak üzere cüzdana davrandıkları halde Tahsin'in bu yeni keşfi üzerine cüzdanlarını tekrar ceplerine koymuşlardı. Sabuncu bin bela ile yola getirdiği birkaç müşteriyi son defada elinden alan bu küçük yumurcağa için için diş bileyerek:

-Neresinde leke varmış bunun? Baksan a efendi... Bari siz söyleyiniz!. Diyerek işi gürültüye getirip fesin dış tarafını çevirdi ve herkese göstererek:

-Bakın, siz söyleyin... Hani ya leke? Demek istediye de Tahsin:

-İçini çevir... Ben içini söylüyorum! Ben fesimi isterim... Ya temizlersin? Yoksa...

Etrafta herkes küçük Tahsin'e hak veriyordu. Müşteriler sabunları satın almaktan çoktan vaz geçmişlerdi...

Seyirciler arasında:

-Çocuğun hakkı var!

-Çocuğun fesini temizlesin!

Diye söylenmeler duyuluyordu.

Sabuncu işin sarpa sardığını anladı. İçinden:

-Hay şeytan yumurcak hay!

Diye söylenerek fesi tekrar eline aldı. Bu sefer sabunu ters taraftaki lekeye sürdü ve fırça ile temizlemeğe başladı.

Etraftaki seyirciler bu ikinci tecrübeyi gittikçe artan bir merakla seyrediyorlardı. Küçük Tahsin ekseriyet kendi tarafında olduğunu hissettikten sabuncuya adeta kafa tutmağa başlamıştı. Nihayet lekeci fırçayı elinden bıraktı, tersine dönmüş fesi parmaklarına geçirip havaya kaldırdı:

-Efendiler, eskisinden ala olmadıysa yenisini alırım! Allah için doğru söyleyin!. Diye bağırdı!

Leke yine tamamıyla kaybolmuştu!

Küçük Tahsin tekrar derin bir nefes aldı... Fesini bir kere daha muayene etti. Bila kusur, fesi tamamıyla temizlenmişti.

Tahsin fesini başına giymek için yüzüne çevirdi... Aynı zamanda acı bir çığlık kopardı: Mürekkep lekesi bu sefer yine fesin üzerine çıkmıştı!..

Tahsin hiç beklemediği bu hal karşısında artık itidalini kaybetti, haykıra haykıra ağlamağa, tepinmeğe, boyacının önündeki işportayı alt üst etmeğe başladı...

Etraftan itirazlar, şikayetler, tehditler yağıyordu. Halk gittikçe birikiyor, yolcular işportanın etrafına toplanıyor, her kafadan bir ses çıkıyordu.

Bu esnada küçük Tahsin avazı çıktığı kadar:

-Fesim... Fesimi isterim! Diye ağlayıp haykırıyordu...

Lekeci bu vaziyet karşısında pusulayı tamamıyla şaşırılmıştı. Bir taraftan Tahsin'in elinden sabun kutularını kurtarmağa çalışıyor, bir taraftan da halkı teskine uğraşıyordu.

Fakat neticede bütün gayretleri semeresiz kaldı. Bir çok kişiler:

-Çocuğun fesini ödeyeceksin! Gözlerimizle gördük. Mürekkebi kendi elinle döktün!

-Zavallı çocuğun fesinden ne istedin?..

-Kandıracak başka adam bulamadın mı?

-Beceremeyeceğin işe ne diye kalkışsın! Diye çıkışıp duruyorlardı!

Nihayet kalabalık içinden son bir tehdit daha yükseldi:

-Polis yok mu? Polise haber verin... Görsün gününü!...

Biri cevap verdi:

-Çocuğa yeni bir fes alsın efendim!

Sabuncu artık bundan başka çare kalmadığını

(s. 5)

Anlamıştı. Son teklifi kabul ettiğini yüksek sesle etrafa ilan etti. İşportasını ipiyle boynuna asarak en yakın bir fescinin yolunu tuttu!..

Yanı başında küçük Tahsin yürüyor, arkada büyük bir kalabalık onları takip ediyordu...

Tahsin'in tarafından olanlara elebaşılık eden birkaç kişi, hapishaneye mahpus götüren jandarmalar gibi, lekecinin iki tarafında yürüyorlardı...

Sokakta yolcular duruyor, herkes birbirine:

-Ne var? Ne oluyor? Diye soruyordu...

Nihayet alay fesci dükkanının önünde durdu! Küçük Tahsin, sabuncu, muhafızları hep birlikte dükkana girdiler. Herif elli beş kuruşu verip Tahsin'e yeni bir fes aldı...

Fakat kalıp parasına karışmadı! Tahsin'in yanında para olmadığı için fesi başına kalıpsız olarak giymeğe mecbur oldu... Çünkü lekeli fesi sabuncu almıştı.

Tahsin eve gelince annesinden haklı bir azar işitti ve o günden beri, sokakta her gördüğü şeye burnunu sokmağa tövbe etti!

Çok Bilmiş

Ata Yeni Bir Rakip Çıktı!

Eskimoların, Laponyalıların (Ren) geyiklerini at gibi kızaklara koştukları malumdur. Son zamanlarda Amerikalılar aynı usülü kendi memleketlerinde yetişen geyikler üzerinde tatbik etmek hevesine düşmüşler: Avrupa'da görülen kızıl geyiklerin başka bir cinsi olan vahşi (Vapiti)leri arabaya koşmağa başlamışlar. (Chikago)da geyik koşulu arabalarla göl kenarında dolaşmak moda haline girmiş...

Garabet meraklısı Amerikalılar bu hususta (Eskimo)ları da geride bırakmışlar, (Vapiti)leri binek hayvanı gibi kullanmağa başlamışlar. Bu yabani hayvanları koşuma alıştırmak biraz zor oluyormuş. Fakat hayvanlar, terbiye edildikten sonra eğeri ve koşumu yadırgamadan taşıyabiliyorlarmış.

Faideli Şeyler

61 adedinin sağına 23 sıfır ilave edilecek olursa arzın kilogram hesabıyla kütesini gösteren adet elde edilmiş olur.

Arzın hareret-i dahiliyesi merkeze doğru inildikçe tezait eder. Bu hareretin 200 metre derinlikte 3 derece fark ettiğini takribi bir hesap ile anlaşılmiştir.

Saniyede 300 bin kilometre süratle malik olan ziya, senede dokuz buçuk trilyon kilometre mesafe kat eder.

Kron vasati de mücevherat asilzatkana mahsus imtiyazlardan sayılmış.

Musiki notalarına bugün taşıdıkları isimler, miladi 1000 tarihinde “Kidarezo” isminde bir rahip tarafından verilmiştir.

Seda havada saniyede (332) metre, suda ise (1435) metre süratle hareket eder.

İpek böceği tohumu ilk defa olarak Protestan rahibi tarafından Çin’den getirilmiştir. O zaman bu tohumların ihracı memnu olduğu için rahip onları içi boş bir baston içine saklayarak kaçırabilmiştir.

Avrupa’nın en eski gemisi İsveç’tedir. (1749) tarih-i miladisinde inşa edilmiştir. İsmi “Emanuel’dir” Evvelce korsan gemisi iken şimdi kereste nakliyatına hasr edilmiş.

(s. 6)

Balinanın Karnında Canlı Bir İnsan!

Hazreti Yunus’tan Beri İlk Defa Görülmüş Bir Garabet...

Olmayacak şey dersiniz ama, olmuş.. (Francis Fox) isminde bir İngiliz balina avcılığına dair yazdığı bir eserde, tarih ve mahal-i vakayı zikir etmek suretiyle şu şayan-ı hayret hadiseyi anlatıyor:

1891 senesi şubatında, “Şark yıldızı” isminde bir balina gemisi (Falfland) adaları civarında büyük bir balinaya tesadüf eder. Derhal denize iki filika indirilir ve biraz sonra avcılardan biri zıpkını canavara isabet ettirir.

Fakat bu esnada filikalardan biri balinanın bir kuyruk darbesiyle devrilir; içindekiler denize dökülür. Gemicilerden biri boğulur. (James Bartley) isminde diğer bir gemici de kaybolur. Bu sırada öldürülüp gemiye alınır.

Hayvanın karnı yarılıp midesi çıkarılır gemiciler midenin içinde büyücek bir şeyin zaman zaman (Ispazmoz)a tutunmuş gibi titrediğini fark ederler. Hayret içinde kalan gemiciler derhal mideyi yararlar. İçinde kaybolan arkadaşlarının bihoş bir halde yattığını görünce düştükleri hayretin derecesini düşünün!..

Balinanın karnından çıkan (James Bartley) derhal güverteye yatırılır. Deniz suyuyla banyo edilir. Soğuk su ile temas edince adamcağız kendine gelirse de aklını bir türlü toparlayamaz. Bereket versin ki bu hal çok devam etmez, iki hafta kadar kaptanın kamarasında istirahatten sonra (Bartley) kendini toplamağa başlar. Üç hafta nihayetinde eski vazifesi başına geçer.

Balinanın midesinde bulunduğu müddetçe (Bartley)in derisi gayri tabi bir surette beyazlaşmıştır. Adamcağız, denize düştüğünü ve biraz sonra zindan gibi karanlık zemini düz ve yumuşak geçit gibi bir yerden kaydığını ve öne doğru hareket eden bu geçidin kendini ileriye ittiğini hatırlıyor.

Buradan geçmek uzun sürmemiş biraz sonra kendini genişçe bir yerde bulmuş o zaman balinanın karnında olduğunu anlamış ve derhal kendini müthiş bir korku istila etmiş bulunduğu yerde kolaylıkla nefes alıyormuş. Yalnız hararet dayanılamayacak bir derecede imiş.

(Bartley) bu hararete inzimam eden müthiş korkunun tesiriyle kendini kaybetmiş bir daha gözlerini açtığı zaman kendini kaptan kamarasında bulmuş.

Sir (Francis Fox) tarafından nakledilen bu vaka hakkında o sırada Fransızca fenni bir mecmuanın muhabiri bulunan Mösyö (Döparol) tarafından da ayrıca tahkikat yapılmış.

Balinanın birçok gemicileri yuttuğu vakidir. Fakat Hazreti Yunus'tan beri bunların içinden sağ olarak dönen ilk insan bu vakanın kahramanı olan (James Bartley)dir.

(s. 7)

İnsan Kafası Avcıları!

Son zamanlarda Okyanusya'nın (Saravak) adasında bir tetkik seyahati icra eden Amerikalı seyyah (Harrison Smith) isminde bir zat, bu adanın sekinesini teşkil eden (Dayak) kabilesi hakkında bize bazı yeni şeyler öğretiyor.

(Saravak) adasında eskiden bir âdet varmış: Yeni yetişen bir delikanlı evleneceği zaman karısına iki veya üç insan kafası hediye etmek mecburiyetinde imiş. Evlenecek kimse bu başları düşman bir kabile efradından birkaç kişiyi pusuya düşürüp öldürmek suretiyle tedarik edermiş.

Ora ahalsinin kanaatince bu kafaların girmediği bir ev uğursuz sayılırmış!

Bize bu malumatı veren Amerikalı seyyahın evinde misafir olduğu kabile reisi kendisine canlı bir orang-utan hediye etmeği vaat ettiği halde bu vaadini bir türlü yerine getirememiş. Buna mukabil misafirinün gönlünü hoş etmek için kendi gençliğinde evlenen bir adamın evine insan kafaları götürüldüğü zaman yapılan merasimi Amerikalı seyyahın gözleri önünde tekrar ettirmiş. Bu yalancı merasim yeni kesilmiş bir insan başı yerine, reisin evinde tavana asılı duran bir kurukafa istimal edilmiş!

İki ihtiyar kadın, kurukafanın ağzına kaynamış pirinç doldurmuşlar, çenesine bir çigara sıkıştırmışlar, dişlerinin arasına sakız koymuşlar..

Bunlar kafası kesilen adamın ruhunu şad etmek için yapılmış. (Dayak)ların katince kafası kesilen adamın ruhu bu kadar ikram üzerine (!) katilini affeder ve evini ilanihaye kazadan, beladan muhafaza edermiş..

İhtiyar kadınlar kafayı, bu suretle donattıktan sonra ellerine alırlar, şarkılar söyleyerek ve durmadan hoplayarak evin her tarafında dolaştırırlarmış.

Bu gezinti esnasında kafaya mensup olan ruh, evin kıyısını bucağını öğrenir, ev halkına ısınır ve o günden itibaren oraya artık kendi evi nazarıyla bakarmış..

İki saat kadar devam eden bu merasimden sonra kafa ocağın içine asılır, orada odun dumanına maruz kalarak kururmuş.

Şimdi (Saravak) adasında tamamen terk edilen bu âdet (Borneo), (Yeni Gine), ve (Filipin) adalarının dağlık aksamında elan büyük bir itina ile tatbik edilmekte imiş!

İptidai Bir Sandal

Resimde gördüğünüz şey Musul köylüsünün sırtındaki, öküz derisinden yapılıp şişirilmiş tulumdur. Dicle sahilinde yaşayan ahali bu tulumları nehirde sandal gibi kullanırlar.

Binlerce sene evvel aynı havalide yaşayan Asuriler de nehri aynı vasıta ile geçerlerdi. Asuri ordularında her muharibin teçhizatı arasında bir de tulum bulunurdu.

Kağıttan Kereste

İsveç'te işgüzar bir mühendis eski kağıt parçalarını keresteye tahvil için kolay bir usul keşfetmiş. Kağıt parçalarını kil ile yoğurmak suretiyle elde edilen bu madde tavan ve bölme inşasında kullanılmakta imiş.

Bu nevi icat kereste kağıt gibi aleve temas edince ateş almadığı gibi kışın soğğun, yazın ise sıcağın hane dahiline nüfuz etmesine mani oluyormuş.

Dünyanın En Uzun İsmi!

Dünyanın en uzun ismi 1883 senesinde (Artur Peper) isminde çamaşırhane sahibinin kızına verdiği isimdir. Bu garip adamın kızına verdiği isim şudur: (Anna-Berta-Sesilya-Diana-Emily-Jertrud-Hipatya-Enej-Jane-Kate-Luisa-Mod-Nora-Ofelya-Rebecca-Sara-Teresa-Elis-Venüs-Vinfrit-Ksenefon-Betty-Zus-Peper)!

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

(Alaska) Ovalarında!

Alaska'nın karlı örtülü nihayetsiz ovalarında her sene kürklü hayvan avına çıkan dört arkadaş, ansızın bastıran bir kar tipisine tutularak yollarını kaybetmişlerdi. Avcılar iki günden beri o havaliyi kızakla dört döndükleri halde yolu bir türlü bulamamışlardı. Fakat hepsi de genç, dinç, güçlü kuvvetli adamlar oldukları için gayreti elden bırakmamışlar, kalplerine bir an bile korku getirmemişlerdi.

O sene av pek müstesna olmuştu. Kızağın arka kısmını işgal eden kocaman kürk dengini köpekler güçlkle çekiyorlardı. Esasen hayvanlar pek yorgun düşmüşlerdi. Avcılar köpeklere yardım için kızağı nöbetle arkadan itmeğe mecbur olmuşlardı. Fakat neticede bu tedbir de faide vermedi: Hayvanlardan biri bitap bir halde yere yıkıldı.

Avcılardan biri:

-Köpeklerden hayır kalmadı... dedi. Biz de çok yorgunuz. Ne yapacağız (Ned) ?

(Ned) lakaydane omuzlarını silkti! Onun fikrince ucu bucağı bulunmayan bu vasi' ovada ilerlemekle orada durmak arasında bir fark yoktu...

Bunun üzerine dört arkadaş oldukları yerde bir müddet istirahat karar verdiler. Kızıktan çözülen köpekler kar içinde bir çukur kazıp içine girdiler. Avcılar da tek tük tesadüf ettikleri çam ağaçlarından topladıkları dalları tutuşturarak etrafına toplandılar.

Müzakereye başladılar.

(Ned): - Burada kalırsak çok fena!.. diyordu.

(Ned)in bu mütalaasına içlerinden biri kahkaha ile gülerek cevap verdi:

-Çok fena olduğunu biz de biliyoruz! Fakat biz bu gidişle yolu güç bulacağız... Bir kere nerede olduğumuzu bilmiyoruz. Yola çıkmak için sağa mı gitmek lazım sola mı... Burası tamamıyla meçhul!

İçlerinden üçüncüsü çaydanlığa bir avuç kar doldurup ateşe sürerek:

-Çocuk!.. Dedi. Evvela şu çayı içelim de içimiz ısınsın! Şayet benim fikrimi sorarsanız... Bence bu işin bir çaresi vardır: İçimizden birini intihap edelim. O gidip yolu bulsun... Yoksa dördümüz yollara düşecek olursak bir şey yapamayız!.

-Pekala... Fakat bu işi hangimiz yapacak?..

(s. 9)

Kılavuz intihabı uzun sürmedi. (Jan Beki) isminde Kanadalı bir Fransız bu vazifeye talkip çıktı. Arkadaşlarının verdiği iki kutu et konservesiyle bir tutam çayı heybesine yerleştirdikten sonra kızaklarını ayaklarına bağladı. Arkadaşlarına:

-Ben cenuba gidiyorum... Beni bir gün bir gece burada bekleyiniz. Şayet o zamana kadar gelmezsem beni o istikamette ararsınız...

Diyerek uzaklaştı. Biraz sonra beyaz karlar üzerinde siyah bir nokta gibi kalmıştı. Nihayet gözden büsbütün kayboldu...

(Jan Beki) kızakları üzerinde kuş gibi uçarak yoluna devam ediyordu. Akşama doğru tesadüf ettiği çam ağaçlarından birinin altında oturup bir çay içti. Et kutularından birini açarak iyice karnını doyurdu. Yediği yemek sayesinde bacakları yeniden kuvvet buldu. Hava kararmağa başladığı sırada yeniden yola koyuldu...

Hareket edeli bir çeyrek kadar olmuştu. Birdenbire durup etrafı dinlemeğe başladı. Uzaktan gelen bir gürültü onu titretmişti. Bir daha kulak verdi: Arkasında bir kurt sürüsü vardı! Kurtlar izini bulacak mahvolmuş demekti...

(Jan Beki) bu vaziyet karşısında daha fazla düşünmeğe lüzum görmeden bir ok gibi ileri atıldı. Fakat aksi gibi rüzgar da tamamen aksi istikamette esiyor, süratle ilerlemesine mani oluyordu. (Jan) ara sıra durup arkaya kulak veriyordu kurtların uluma sesleri gittikçe yaklaşmakta idi.

Birdenbire gürültüler büyüdü. (Jan Beki) kar üzerinde birkaç siyah lekenin kendine doğru süratle geldiğini fark etti o sırada, bir an içinde dönüp tüfengiyle bu gölgelerden biri üzerine ateş etti. Kurtlar derhal vurulan arkadaşlarının başına üşüştüler. (Jan Beki) hayvanların bu birkaç dakikalık tevkifinden bila istifade etrafa

bir göz gezdirdi.. Yüz adım kadar ileride birkaç çam ağacı vardı. Son süratle oraya doğru koşmaya başladı. İlk ağacın dibine gelince ayaklarından kızakları fırlattı; bir sıçrayışta yüksekçe dallardan birini yakaladı...

Birkaç saniye sonra ağacın altı kurtla dolmuştu. Kurtlar bir müddet ağaca tırmanmağa çalıştılar; çıkamayacaklarını akılları kesince ağacın etrafında bir halka teşkil edip beklemeğe başladılar...

(Jan) kendi kendine:

-Tamam... diyordu. Ya açlıktan ölecektim... Ya soğuktan donup kurtların arasına düşecektim!

Bu esnada ortalık tamamıyla kararmıştı...

Üç arkadaş (Jan Beki)yi sabırsızlıkla bekliyorlardı. Aradan yirmi dört saat geçtiği halde Kanadalı elan görünmemişti. Avcılar bir müddet daha bekledikten sonra harekete karar verdiler.

(Ned): -Ona belki yolda tesadüf ederiz. Herhalde gitmeliyiz.. diyordu.

Köpekler koşuldu. O gece avcılara yataklık vazifesi gören kocaman kürk

(s. 10)

dengi tekrar kızağa yüklendi. Kafile nihayet yola düzüldü. Avcılar köpekleri yormamak için yaya yürüyorlardı. Bu suretle iyice yol aldıktan sonra içlerinden biri birdenbire inleyerek:

-Galiba (Jan)ın izleri!.. diye bağırdı.

Aynı sıkı yürüyüşle izleri takibe başladılar. Bir çeyrek kadar yürüdüktan sonra derinden derine bir silah sesi duyuldu. Avcılar adımlarını sıklaştırdılar...

Bu müddet zarfında (Jan Beki)nin ağaç üstünde vaziyeti gittikçe fenalaşıyordu. Soğuktan her tarafı kaskatı kesilmişti. Ara sıra kurtların üzerine rastgele ateş ediyordu. Bundan maksadı hayvanları öldürmekten ziyade silah sesiyle arkadaşlarının nazar-ı dikkatini celp etmektir.

Zavallı (Jan) bu sırada zihninden şunları geçiriyordu:

-Pek çaresiz kalırsam, kurşunlarım bitinceye kadar kurtları öldürürüm... Son kurşunu da kendi beynime sıkıp işin içinden çıkarırım!

Kurtlara gelince, ele geçirdikleri avın kaçamayacağını bildikleri için ağaca tırmanmaktan vazgeçmişlerdi. Böyle olmakla beraber, zaman zaman başlarını çevirip uzakta bir noktaya endişeli nazarlar fırlatıyorlardı. (Jan) hayvanların baktıkları tarafta hiçbir şey göremediği için buna bir türlü bir mana veremiyordu. Birdenbire içinde

çılginca bir sevinç duydu. Ta uzakta arkadaşlarının ağaçlara doğru son süratle geldiklerini fark etmişti!

Avcılar biraz daha yaklaşınca kurt sürüsü üzerine müthiş bir yaylım ateşi açtılar.

Bu şiddetli taarruz karşısında kurtlar çil yavrusu gibi dağıldılar...

Dört arkadaş sevinçle el sıkışarak birbirlerini tebrik ettiler.

(Jan Beki): -Çabuk kaçalım! Diyordu. Kurtlar nerede ise yine gelirler.. çünkü karınları pek aç!...

Bu sözleri söyleyen Kanadalı bitap bir halde kızığın içine düştü. Kafil derhal yola düzüldü.

Pek az ilerlemişlerdi ki arkadan gelen bir rüzgar kulaklarına bir ses getirdi. (Jan)ın çehresi kül gibi oldu! Ağaç üstündeki bir gecelik misafirliği ona kurtların sesini pek iyi öğretmişti.

Filhakika kurt sürüsü, beyaz karlar üzerinde hareket eden esmer bir leke halinde uzaktan tekrar görünmüştü. Tehlikeyi derhal anlayan köpekler var kuvvetleriyle koşmağa başladılar. Avcılar kayarak kızığı arkadan takip ediyorlardı. Hiç söz söylemiyorlar, yalnız ara sıra arkalarına dönüp kurtlara ateş ederek tekrar koşmağa başlıyorlardı. Mamafih kurtlar gittikçe yaklaşıyorlardı. Bunun üzerine avcılar bacaklarının son bir gayretiyle kızığa yetişip bindiler. Kurtların korkunç ulumalarını işiten köpekler kuş gibi uçuyorlardı. Şimdi avcıların dördü birden ateş ediyordu. Her kurşunda bir kurt vuruluyor, fakat sürü aynı şiddetle yoluna devam ediyordu.

(s. 11)

Bu sıra (Jan Beki) kızaktaki kürk dengini aşağı atmağa uğraşıyordu. Bunu gören (Ned):

-Aman ne duruyoruz! Diye bağırdı. (Beki)nin hakkı var. Dengi derhal kızaktan aşağı atalım; yükümüz hafiflesin! Herşeyden evvel canımızı kurtaralım...

Bu kadar eziyet ve zahmetle topladıkları o kıymetkar kürkleri kendi elleriyle sokağa atmak diğer arkadaşlarını düşündürüyordu. Bunda, kürklerin getireceği paradan ziyade kendi zahmetlerine acıyorlardı. Fakat gittikçe yaklaşan ulumalar daha fazla düşünmelerine mani oldu! (Jan Beki) her kurşunda bir kurt öldürmek şartıyla mütemadiyen ateş ederken arkadaşları da dengi güçlkle yerinden oynatıp karın

üzerine yuvarladılar. Yüğü hafifleyen kızak yıldırım gibi ileri gidiyordu fakat köpekler artık son gayretlerini sarf ediyorlardı. Kurtlar iyiden iyiye yaklaşmışlardı.

Bu esnada avcılar uzaktan birkaç silah sesi işittiler. Başlarını çevirince iki büyük kızığın kendilerine doğru geldiğini gördüler. (Ned) endişeli bir tavırla:

-Kurtlardan kurtulmadan bir de eşkıyalarla mı uğraşacağız? Diye söylendi.

Fakat bu gelenlerin kim olduğunu ilk önce tanıyan (Jan Beki) oldu:

-Kurtulduk: Seyyar Kanada polisi! Diye haykırdı.

Filhakika gelenler, Kanada ovalarında yegane zabıta kuvvetini teşkil eden kızaklı bir polis müfrezesi idi.

Dört avcı kollarını kaldırarak sevinçle üç defa:

-Hurra! Hurra! Hurra!... diye bağırıyorlar. Kızakların üçleştiğini gören kurtlar yollarını değiştirmeğe mecbur oldular.

Polis komiseri: -Silah seslerini uzaktan işittik imdadınıza koştuk! Diyordu.

Avcılar biraz sonra polis merkezinde çay içerek yorgunluk çıkarıyorlardı. İçlerinden biri içini çekerek:

-Derilere yazık oldu! Dedi. (Ned) bir kahkaha atarak:

-Kendi derimizi kurtardık ya... Sen ona bak!! diye latife etti...

“Resimli Dünya”nın Hayvanat Müzesi

Kolobus Maymunu

Garbî Afrika’da yaşar bir nevi maymundur. Yüzünün etrafında uzun beyaz tüyler vardır. Bundan başka vücudunun her tarafı simsiyah ve yalnız kuyruğu beyazdır. Kolobus maymununun başparmağı yok denilecek kadar ufaktır.

İki Arkadaş Arasında:

-Yahu benim enfiye kullanmak adetim değildir... Halbuki mendilimde enfiye görüyorum!

-Mutlaka kendi burnun diye başkasının burnunu silmişsindir!..

Hanımla Hizmetçi Arasında:

Hanım –Biz evimizde tam saat sekizde sabah kahvaltısı ederiz. Anladın mı?

Hizmetçi –Peki hanımefendi. Ben eğer tam sekizde etmezsem kahvaltıya başlamak için beni beklemeyiniz!!

-!!...

Salta!

6. (4-5) ay kuru kuru öksürük gelip de devam ederse, sonra balgam sökmeğe başlarsa, çok, ama çok ehemmiyet vererek hekime görününüz! Hekimin her nasihatini yapınız! Eğer doktorun emirlerini yapmazsanız, sonra pişman olursunuz!!

7. Öksürdükçe, balgam çıktıkça tükürünüz!

8. Unutmayınız ki, balgamlar zehirli (mikrop)lu irindir.

9. Balgamları hafifçe öksürerek çıkarmazsanız, nefes borularınızda toplanıp kalır, hastalık yayılır. Hastalık bir iken çift olur. Hastalık küçük iken büyür.

10. Pek iyi bilmelisiniz ki, göğsünüzdeki balgamlar tamamıyla çıkmadıkça öksürükten kurtulamazsınız.

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

Ağababa'nın Nasihatleri

Atılan taşla söylenen söz geri gelmez. Mesut yaşamak istersen gör, dinle, ve sus!

Sözden işe yol uzundur.

İhtiyarlığı yaşatan, faziletkâr bir gençliğin bergüzarıdır.

Tembeller daima bir şey yapmak arzusundadır.

Çirkin lakırdılar haksızlarını silahıdır.

Faidesiz bir şey daima pahalı satılır, fiyatı on para dahi olsa!..

Bir insan her şeyi kendi kendine öğrenebilir, hatta fazileti bile!..

Kalp gözden daha derin ve hassastır. Onun için hissikablelvukuunun yüzde doksan dokuzu doğru çıkar.

İyi bir kimse olduğunuzu bizzat söylemeyiniz, başkaları söylesinler!

Hiçbir şey bilmiyormuşsunuz gibi daima öğrenmeye çalışınız.

Felaketin sebeplerinden biri de, felaketi atlattıktan sonra sebebini aramamaktır.

İhtiyarlığı düşünmemek, bir insanın akşam yatacağı evi sabahtan baltalaması demektir.

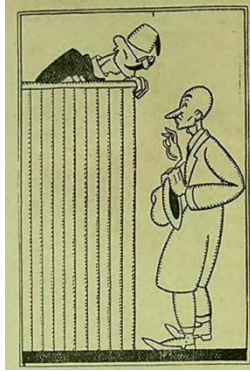
(s. 14)

Birinci Seri (8) Nümerolu Resim Müsabakası Kazananlar.

(kazananların isimleri, adresleri)

(s. 15)

(kazananların isimleri, adresleri)

[Şahit –O Müthiş manzarayı görünce saçlarım dimdik oldu hakim efendi!!

Hakim –Oğlum hani yalan söylemeyeceğine yemin etmiştin?!!]

[-Saat kaç?

-Tam on iki!.

-Yalan söyleme!. Bir saat evvel on bir dedi idin ya?!]

Müsabakamıza Dair.

Bu nüshada ikinci seri müsabakamız başlıyor. Tevzi edilecek mükafatlar bir vecih atidir.

Birinci ve ikinciye, alışırs aylık abone, üçüncü ve dördüncüye birer lira, beşinciye üç aylık abone, altıncıdan onuncuya kadar büyük kitap. On birinciden, yirminciye kadar faideli birer kitap verilecekti.

Bu müsabakamızda her nüsha yirmi kişiye mükafat verilecek, müsabakanın hitamında, kazananlar arasında umumi bir kura keşide edilerek, büyük, mükafatlar tevzi olunacaktır. Bir iki nüsha sonra tevzi edilecek mükafatları ilan edeceğiz. Sabırsızlıkla bekleyiniz.

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümemek, gençlenmek

isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Polisle uzun uzadı konuşmadan Efruz Bey'le Cak rıhtım boyunca koşmağa başladılar. Zavallı Efruz Bey bu yabancı diyarda haksız yere bir felakete uğramaktan korkuyordu. Sirtında bir kene gibi yapışmış küçük Cak'la hem koşuyor hem nereye, kime iltica edeceğini, nereye dert anlatacağını düşünüyordu. Fakat (kul sıkılmadan Hızır yetişmez) derler. İşte Efruz Bey de mühim bir fırsattan derhal istifade ediyordu:

On dakikadır koşuyorlardı ki ansızın önlerine büyük bir rıhtım vincinin kalın zincirlerine asılı demirden vagon çıktı.seyyahlar hiç tereddüt etmeden kendisini ve sırtındakini bu kömür arabasına attılar.

Arabanın ağırlaştığını hisseden vinç memurları derhal zincirleri tahrik etti ve araba aşağıdan bakan polisin hayretleri önünde yükselerek başka tarafa...

İlerideki kömür vagonları dizilmiş katarın üstüne kaydı. Efruz Bey'le Cak hem şaşırılmışlar hem sevinmişlerdi. Fakat bu sevinç de uzun sürmedi...

Maden kömürü dolu vagonların tam hizasına gelen araba kömür boşaltır gibi yükünü boşalttı. Ve zavallı seyyahlar tepetaklak siyah taşların içine döküldüler!.

Tabi başa gelen çekilir!. Efruz Bey'le Cak da kendilerini polisin elinden kurtaran bu iyi fakat gürültülü tesadüften hiç kederlenmediler. Asıl sevindikleri şey, bu katarın Paris'e, Fransa'nın merkezine gitmesi idi.

Ve filhakika seyyahlar kömürlerin arasına yerleşirken kulakları yırtan bir düdüğü müteakip katar sarsıldı. Ve ilerledi. Üç dakika sonra yıldırım gibi rayların üstünde uçuyorlardı. (Birinci kısmın sonu)

Sayı 14 (5 Mart, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Kara karga –Şu “telsiz telgraf” dedikleri şey her tarafa konursa halimiz ne olacak?

Gök karga –Ah ah sorma kardeşim!. Ben de “o zaman nerede tüneyeceğiz?” diye düşünüp duruyorum!!.]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın İcatlarından

Bir İneğin Sütünden Maada Nelerinden İstifade Etmeli?

Mekteplerde ta küçük sınıflardan itibaren okunmağa başlanır:

“İnek insanların en çok işine yarayan ehli bir hayvandır. Mandırada sütünden, yağından; şehirde etinden; bahçede gübresinden; köselecilikte derisinden; tarlada kuvvetinden... istifade edilir.”

Tarlada yalnız çift sürülerek ve arabalara koşularak kuvvetinden istifade edilebilir. Halbuki biz bugünkü icadımızla inekten daha başka türlü, hatta fenni surette büyük istifadeler edilebileceğini gösteriyoruz. Öyle ya!.. Koskoca bir ineğin bütün kuvveti yalnız arabayla sabana mı münhasır kalmalıydı?.

O halde resimi iyice tetkik ederek izahımızı dinleyin:

Daha asri ve fenni (!) görünmek için arabayı makinesiz, motorsuz bir kamyon şeklinde yaptıracağız... Kamyon şoförü yerinde makine denebilecek yalnız bir (dümen) bulunacaktır ki bununla fren yapıp köşeleri döneceksiniz. Kamyonun arka tarafında resimde gösterildiği gibi –iki kolun arasına, içinde fenni pervaneleri olan bir yayık vaz’ edeceksiniz... şimdi en mühim nokta bu kocaman arabayı hareket ettirecek, yayığı döndürecek ineğe bir mahal-i mahsus yapmaktır. Bunun için de arabanın sağ veya sol tarafına sağlam bir balkon yaptıracağız. İneğin ön ayakları hizasında yukarıda köşedeki resimde izah edildiği veçhile sağlam basamaklı bir çarh vaz’ edeceksiniz. Fakat bu çarhı öyle münasip bir yere yerleştireceksiniz ki bunun dönmesiyle evvela kamyonun arka tekerlekleri, sonra arka tekerleklere zincirlerle merbut ön tekerlekler ve daha sonra da yine zincirler uzatılmış yayık hareket edecektir. İşte bu suretle sütçülük eden bir adam, bir ineğinin hem sütünden, hem kuvvetinden muntazam surette istifade edecek ve oraya buraya güğümlerle süt naklederken yayığın içinde de mütemadiyen nefis ve taze tereyağı toplanacaktır. Kamyona, ince veya kalın sesli bir boru takmağa da lüzum yoktur. Çünkü ineğin sık sık sokakları dolduran böğürtüsü bu ihtiyacı da fazlasıyla temin edebilecektir.

(s. 3)

Çok Kardeş Sever Misiniz?

Memleketimizde on on iki çocuk sahibi babalar nadir değildir. Bilhassa Anadolu’da böyle kalabalık ailelere sık tesadüf olunur. Fakat geçenlerde bir İngilizce

gazetesinin bahsettiği (Level Beraşav) ismindeki Kanadalı, evlat bereketi hususunda güç tesadüf edilir bir ailenin babası olmak şerefine nail olmuştur. Bu müstesna adamın tam kırk bir tane evladı vardır!

(Beraşav) hayatında üç defa evlenmiş, ilk zevcesinden altı, ikincisinde yirmi dört, son zevcesinden de on bir çocuğu olmuştur. (Beraşav) altmış dokuz yaşında iken oğulları ve kızları arasında evli bulunanların adedi yirmi dokuza baliğ olmuş. Hal-i hazırda berhayat bulunan evlat ve tounlarının miktarı iki yüzden fazla imiş!

Aynı gazetenin verdiği malumata göre geçen sene, (Anvers) şehrinde, Madam (Karler) isminde Belçikalı bir kadın, bir sene zarfında altı çocuk dünyaya getirmiş. İki defa üçüz doğuran Madam (Karler)in ilk üç çocuğu Kanun-u Sani ayında, diğer üçüzler de aynı senenin son ayı olan Kanun-u Evvel'de tevellüt etmiştir!

Son zamanlarda garip tevellüdat haberlerinden biri de Madam (Josephin Ormsi) isminde bir İngiliz kadının vakası teşkil etmektedir bu genç yaşında evlenen bu kadın, bir kere üçüz, iki kere ikiz, üç defa tek ve bir defa da dört çocuk (!) doğurmuştur. Bunların yekunu senelerin adedine taksim edilecek olursa vasati olarak her seneye iki çocuk isabet etmektedir!

İngiltere'de (Ayton) şehrinde, doksan dört yaşında vefat eden (Ursula Betfot) isminde bir kadın, tarih-i vefatında, dokuz çocuk yetmiş dokuz torun, yetmiş üç torun evladı ve iki torun torunu bırakmıştır...

Fakat bütün bu vakalar içinde birinciliği –her şeyde olduğu gibi- yine Amerikalılar kazanıyor. Cemahir-i Müttehede'nin (Kentucky) hükümeti dahilinde kain (Kimbrland) eyaletinde (Veb) isminde bir muhacirin altı evladı varmış. Mister (Veb) hayatında, neslinden 1651 kişinin dünyaya geldiğini görmüş! Mister (Veb)in büyük oğlu (Jason)un 444, (Mikel) ismindeki diğer oğlunun 402, diğer üç kızının sıra ile 230, 207, 201 ve en küçük oğlunun 166 evladı ve ahfadı dünyaya gelmiştir!

Mister (Veb)in 1651 evlat ve ahfadının isimlerini bilmesine imkan olmadığını tahmin ve kabul edersiniz değil mi?

Kedi Kadar Uslu İki Kaplan!

Kaplanın ne kadar yırtıcı ve tehlikeli hayvan olduğunu bilirsiniz. Hindistan ormanlarında zalim bir derebeyi gibi her tesadüf ettiği mahluku yırtan, parçalayan bu müthiş canavarın her sene yüzlerce insanın canına kıydığı tutulan istatistiklerden anlaşılmaktadır.

Londra'da (Recent Park) hayvanat bahçesinde resimleri alınmış şu kaplanlara bakınız.. Uslu iki kedi gibi baş başa vermişler, sakın sakın seyircilerini seyrediyorlar. Bunları bu halde görenler kaplanın yırtıcı bir hayvan olduğuna inanmak için bin türlü şahit isterler!

(s. 4)

Hayvanlar Yavrularını Nasıl Taşırlar?

Bu Hususta Her Hayvan Kolayına Gelen Usulü Tatbik Ediyor!

Hepiniz bilirsiniz ki evlat muhabbeti yalnız insanlara mahsus değildir. Bütün hayvanlar yavrularına karşı büyük bir şefkat gösterirler. Her ne cinse mensup olursa olsun her hayvan, yavrusunu beslemeği, büyütmeği, tehlike anında –müdafaa etmeği vazife bilir.

Yeni doğmuş bir çocuğa bakınız: Ne cılız, ne zayıf, ne aciz bir mahluktur... Yürümek, koşmak şöyle dursun, yerinden kımıldanmağa bile kuvveti yoktur. Onu yatıran, kaldıran, gezdiren hep annesidir. Demek ki annelerin ilk vazifelerinden biri de çocukları taşımaktır.

Bu hususta hayvanların bizden farkı yok gibidir. Yeni doğmuş bir hayvan yavrusu ilk gününde, yerinden güçlkle kımıldanabilir. Onu taşıyan, gezdiren hep annesidir.

Hayvanlar yavrularını muhtelif şekillerde taşırlar. Hayvanların ellerden mahrum oldukları düşünülecek olursa bunun pek kolay bir iş olmadığı derhal anlaşılır. Onun için her hayvan vücudunun şekline göre yavrusunu taşımak için bir usul bulmuştur.

Şekil itibari ile insana en yakın hayvan maymundur. Çocuk taşımak hususunda da bizi en iyi taklit eden yine maymun olmuştur. Onun da tıpkı bizim gibi elleri, kolları vardır. Binaenaleyh onları bizim kullandığımız gibi kullanması pek tabidir.

Maymunun, yavrusunu bir yere götürmek veya bir tehlikeye karşı muhafaza etmek istediği zaman sınıksız kucakladığı yavrusunu hiçbir kuvvet elinden alamaz. Kendisi için kolayca kaçıp kurtulmak imkânı olsa bile yavrusunu terk etmemek için ölüme razı olur.

Fakat hayvanlar içinde el ve kola malik olan yalnız maymundur. Diğerlerinin azası yavrularını kucakta taşımalarına müsait değildir. Buna mukabil sair hayvanlarda çocuklarını taşımak için başka usullere müracaat etmişlerdir.

Memeli hayvanların ekserisi yavrularını ağızlarında taşırlar. Bunun en yakın misalini evlerimizde buluruz. Fakat bu usul de zannolunduğu kadar kolay değildir. Yavru biraz büyüüp de ağırlaşmaya başlayınca taşınması bir hayli güçleşir. Öyle ağırca bir yavru ile tehlikeli bir maniyayı aşabilmek için yavruyu iyi tutmak icap eder. Halbuki iyi tutmak, yavruyu dişleriyle iyice ısırarak demektir. Buna da yavru kolay kolay razı olmaz... Derhal hiddetli hiddetli miyavlamağa başlar!

Bu hususta tabiatın hayvanlara vermiş olduğu ve “sevk-i tabii” ismini verdiğimiz bir kuvvet annenin imdadına yetişir, ona yavrusunu, canını yakmadan ağzında sınıksız tutmak usulünü öğretir.. Kedi yavrusunu ensesinden tutar; küçüküğün ense derisi etine yapışık değildir. Binaenaleyh annenin dişleri arasına sıkışan yalnız deridir. Yavrunun canı acımamasına bir dereceye kadar bunun da yardımcı olabilirse de asıl hüner, yavrusunu gözü gibi sakınan anneye aittir!

Yavrularını sırtlarında taşıyan hayvanlar da pek çoktur. Bu usule ekseriya suda yüzmek mecburiyetinde bulunan hayvanlarda tesadüf edilir. Su aygırı denilen (Hipopotam) bunlardan biridir.

(Hipopotam) yavruları suda anneleri kadar süratle hareket edemezler. Yavru su içinde yürüdüğü zaman çabuk yorulduğu için sık sık dinlenmek mecburiyetindedir. Böyle zamanlarda yavru derha l annesinin sırtına biner, annesi suda yüzerken o da rahat rahat oturup dinlenir.

Aynı zamanda (Hipopotam) yavrusunun müthiş bir düşmanı vardır: Timsahlar!.. Bu korkunç hayvanlar yavruyu kolayca parçaladıkları halde annesine hücumla cesaret edemezler. (Hipopotam) yavrusu annesinin sırtında bulunduğu zamanlar bu tehlikeden tamamen

(s. 5)

Kurtulmuş olur.

Yavruların adedi birden fazla olunca onları taşımak meselesi de güçleşmiş olur. Bunun en garip bir misalini (Sariko) denilen hayvanlarda görürüz. (Sariko) (Marsupiyoyu) cinsine mensuptur. Marsupiyoların karınlarında tabii bir cep vardır. Yavrularını ilk doğdukları vakit bu cebin içinde taşırlar.

(Sariko)lar da ilk önceleri böyle yaparlar. Fakat yavrular büyümeğe başlayınca annelerinin cebinden dışarı çıkmak isterler. Halbuki o sırada ayakları henüz pek kuvvetsizdir. Anneleri ile birlikte daldan dala sıçrayamazlar. (Sariko)nun on ikiye kadar yavrusu olabilir. Bu kadar kalabalığın annelerinin sırtına

dolabilmesine imkan yoktur. Bereket versin ki annenin uzun bir kuyruğu vardır. Yavrular resimde gördüğünüz şekilde kuyruklarıyla annelerinin kuyruğuna sımsıkı sarılırlar. (Sariko) ile yavruları bu suretle pek tuhaf bir grup teşkil eder!

Çocuk taşımının şimdiye kadar bahsettiğimiz pek garip bir şekilde de bazı zehirli yılanlar da tesadüf olunur. Bu hayvan yavrularını, hiç hatıra gelmeyecek yerde, ağızlarında taşırlar! Bu usule bazı balıklarda da tesadüf olunmaktadır.

Görüyorsunuz ki hayvanlarda da çocuk büyütme kolay bir iş değil. Onlar da yavrularını yetiştirip meydana çıkarıncaya kadar çok zahmet çekiyorlar. Anneliğin ne büyük, ne mukaddes bir şey olduğuna bundan daha parlak bir misal olur mu?

Bir Pire Koleksiyonu

Meşhur milyarder (Rochield)in oğlu (Şarl Rochield) dünyanın en büyük ve mükemmel bir pire koleksiyonuna malik imiş! Bu koleksiyon da tamam (10000) adet pireden mürekkepmiş!

Hepiniz bilirsiniz ki pire kanla tehiş eder. Mesela bir hayvanın ölümünü müteakip kan deveranı duracağı için pireler de ölür. Halbuki hayvanları öldürerek üstündeki pireleri toplamak Şarl'ın matlubuna muvaffak değildir.

Milyarderin oğlu Kutb-u Şimali'de yaşayan pireleri de koleksiyonuna dahil etmek arzusuyla "Beni unutmayınız" namında yeni bir gemi yaptırarak, beyaz ayı, Ren geyiği, Eskimo köpeği, Grönland tavşanı ve bilhassa mavi tilki gibi hayvanların pirelerini diri diri toplamak şartıyla bir heyet-i seferiye göndermiş. Ve bu suretle avuç dolusu para sarf ederek her sıcakkanlı hayvanın kendine mahsus pirelerini de toplayabilmiştir. Büyük bir kıymet-i ilmiyesi olan koleksiyon, Doktor "Jordan"ın nezareti altında ilim adamlarına teşhir edilmiştir.

Bu (Şarl)ın büyük biraderi (Valter Rochield)in de mühim bir hayvanat koleksiyonu varmış ki bilhassa dünyada eşi bulunmaz bir "kaplumbağa" serisine malik bulunuyormuş. Bittabi bütün bunlar milyarder adamların zevkidir. Dünya yüzünde beş parasız, pire koleksiyonunu sırtında taşıyan pek çok kimseler olduğunu da unutmamalıyız!

(s. 6)

Kadın Cesaretine Parlak Bir Misal!

Kadınların Cesaret Hususunda Erkeklerden Aşağı Kalmadıklarını Gösteren Vakıa Az Değildir!

Birçok kimseler kadına, tehlike karşısında nefisine hakim olamayan, cesaretsiz telaşçı bir mahluk nazarıyla bakarlar. Halbuki bazı mühim ahvalde, erkeklere bile parmak ısırtacak cüretkarlıklar göstermiş kadınlara tesadüf edilmiştir. Yukarıya derç ettiğimiz levha, bunun en parlak misallerinden biridir.

(New York) hayvanat bahçesi için canlı hayvan tutmak üzere Cenubi Amerika'ya giden bir heyete dahil bulunan iki genç kız bir gün, İngiliz (Guyana)sı dahilindeki vahşi ormanlarda dolaşırken, üç metre uzunluğunda korkunç bir (Boa)nın hücumuna maruz kalmışlar. Aksi gibi o esnada üstlerinde silah namına bir şey bulunmayan genç kızlar bu müthiş düşmana karşı nefislerini müdafaa hususunda şayan-ı takdir bir metanet ve itidal göstermişler, insanı bir sıkışta öldürecek kadar kuvvetli olan bu canavarı kahramanca bir mücadeleden sonra, yakalayıp bir sandığa hapsedmeğe muvaffak olmuşlardır.

(s. 7)

Faideli Şeyler

“Deniz kertenkelesi” denilen hayvanın kuyruğu ve ayakları kesilirse bir müddet sonra yeniden kuyruk ve ayakları çıkar!

En çok hacer-i semavi düşen memleket Meksika'dır. Arza düşmüş olan hacer-i semavilerin en büyükleri olan altı tanesi Meksika'da bulunmuştur!

Cemahir-i Müttehede-i Amerika'da Harb-i Umumi'den evvel (3500 ila 3600) milyoner ve milyarder varmış!

Fransa'da (2796) cins çiçek varmış! Bunlardan (687)si beyaz, (505)i kırmızı, (57)si mavi, (808)i sarı, (127)si menekşe renginde, (313)ü yeşil, (138)i muhtelif (68)i de birkaç renklidir!

Kutup yıldızının; etrafında dönen üç peyki varmış!

İngiliz lisanı iki yüz elli bin kelimededen ibarettir ki aşağı yukarı Fransızca, Almanca, İspanyolca ve İtalyancanın mecmuundan fazla demektir!

Japon tiyatrolarında perde aralarında dışarıya çıkılmak istenildiği zaman bir “Kontrmark” verilmez, yalnız çıkacak adamın avucuna tiyatrunun resmî basılmış!

Bir ton çinko imali için beş ton kömür sarf etmek icap eder.

Kauçuk ağacı (1735) senesinde Brezilya'da bir Fransız tarafından bulunmuştur.

Bir baloda bir piyanist takriben (500000) notaya el sürermiş!

Bahr-i Muhit-i Müncemit-i Şimali’de (İspeçporg) adası hiçbir devlete tâbi değildir. Bu adada mevcut maden kömürünü kim isterse gider çıkarır!

İtalya’da Milan şehrinde “Simoneta” şatosunun bir odasında konuşulan bir şeyin aksi sedası altmış defa tekrar edermiş.

“Fıçı mercanı” ev inşa etmek için kullanılacak taşların hepsinden güzel ve hepsinden sağlamdır. Kesilirken peynir kadar yumuşak olan bu taş havaya maruz kaldığı zaman granit taşı gibi sertleşir.

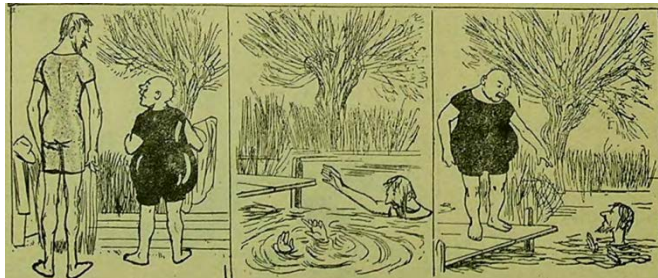
Japonya’da birçok büyük mağazalarda müşteriye bir şey satılmadan evvel çay ikram edilirmiş!

En büyük altın külçesi (1888) tarih-i miladisinde Avustralya’da çıkan ve (70) kilo sıkletinde olan altın külçesidir.

Bir deve (800) kilo sıklet kaldırabilir.

En ufak bir mercan dalı daima bir hayvan şeklinde olduğu halde bir nebat gibi büyür!

En muannit renk sarı renktir ki pek güçlkle kaybolur.

[Şişman – Ayağınız suyun dibine dokunuyor mu?

-İşte görüyorsunuz ya... Dokunuyor!

-!!?.....

Şişman – Ha evet... Şimdi anladım!!.]

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Memiş Kısık Ormanda!

Kızıлтаş çiftliği sahibi Süleyman Ağa sabahtan beri durmadan yağanb karı endişeli nazarlarla seyrediyordu. Beş yüz koyundan ibaret sürüsünün merada bulunduğu şu sırada kışın birdenbire bastırması hiç hoşuna gitmemişti. Süleyman Ağa’yı teselli eden bir cihet vardı: Meranın hemen berisinde Kısık Orman dedikleri küçük bir orman vardı. Sürünün başında bulunan tecrübeli çobanların, kar başlayınca,

hayvanları ormanda barındıracaklarını biliyordu. Fakat hava çok kapalıydı. Şayet kar fazla devam edecek olursa sürünün vaziyeti fenalaşacaktı. Bu ise Süleyman Ağa'nın hiç hoşuna gitmiyordu.

Kar o gün bila fasıla yağmakta devam etti. Akşama müthiş bir fırtına başladı. Tipinin şiddetinden göz gözü görmez bir hale geldi. Süleyman Ağa, sürüsünün ormana çekildiğinden emin olduğu için pek fazla merak etmiyordu. Fakat ertesi günü akşamı dağdan gelen bir çobanın getirdiği fena haberler, onda bir yıldırım tesiri yaptı. Çoban eliyle Kısık Orman istikametini işaret ederek:

-Ağam, diyordu, davarından hayır kalmadı! Etraf kemikle doldu.. Canlı kalanın da kurttan ödü patlayacak! Orman içinde durulmuyor... Canavarların elinden canımı güç bela kurtarabildim; beygire atlayıp sana haber vermeğe geldim...

Çobanın tasvir ettiği bu hal karşısında kendini mahvolmuş gören Süleyman Ağa:

-Ne oldu, be adam? Diye haykırdı. Ormanı ayılar mı bastırdı?

-Yok ağam, ayı değil: Kurt.. Kurt! Dağda ne kadar aç kurt varsa hepsi ormana üşüştü. Dedim ya.. Bu işe hemen şimdi bir çare bulmazsak iki güne varmadan tek bir davarın kalmayacak!

Çoban bu haberi verdikten sonra atına binip meraya döndü. Süleyman Ağa'nın kederinden ağzını bıçak açmıyordu. O gece sürüyü –her ne yapıp yapıp- bir an evvel çiftliğe getirmek lazım geliyordu. Hem de kaybedilecek zaman kalmamıştı.

Süleyman Ağa hemen o gece çiftlik adamlarını topladı. Bu işi başarmak için kendine güvenen iki tane babayiğit istedi.

Kısık Ormana gidip sürüyü kurtarmak meselesi hakikaten güç bir işti. Onun için iki fedai çıkabildi. Onlar da çiftliğin en cesur iki delikanlısı idi. Ertesi gün erkenden Kızıлтаş çiftliğinin en yollu atlarına binerek yola çıktılar.

(s. 9)

Aradan bir hafta geçtiği halde gidenlerden hiçbiri görünmedi.

İntizar içinde geçen bu hafta Süleyman Ağa'ya bir asır kadar uzun göründü. Gün geçtikçe sürüsünden biraz daha ümidi kesilen Ağa'nın kederine payan yoktu. Çiftlik adeta matem içinde idi.

Bir akşam Süleyman Ağa, hiç ummadığı bir teklif karşısında kaldı. Çiftliğin en genç delikanlılarından Memiş tek başına Kısık Orman'a gitmek istiyordu. Memiş,

henüz çocuk denilecek bir yaşta idi. Onun bu cüretkarane tasavvurunu ilk önce reddeden Süleyman Ağa oldu. Çiftlik sahibi içini çekerek:

-Şimdiye kadar iki tane arslan gibi delikanlı feda ettik? Dedi. Bugüne kadar ikisi de görünmediler.. Onların başaramadıkları bir işin sen nasıl üstesinden geleceksin... Vazgeç oğlum, sonra ben ananın dilinden nasıl kurtulurum?..

Asıl garibi Memiş'in binmek için inhap ettiği "Gündoğdu" ismindeki at, çiftlikteki en yaşlı, en lağar hayvanlardan biri idi.

Memiş'in, "Gündoğdu"ya binerek ormana gitmek istediğini işiten arkadaşları onunla alay ediyorlardı.

Memiş kendine hala çocuk nazarıyla bakılmasından pek ziyade alınmıştı.

-Ben gitmeğe razı olduktan sonra.. Diyordu. Ağa müsaade etsin, "Gündoğdu"ya bineyim.. Üst tarafına siz karışmayın!

Memiş herhalde çocuk olmadığını ispata karar vermişti. Süleyman Ağa'yı kandıramayacağını anlayınca araya vasıtalar koydu.. Bin müşkülata Ağa'nın rızasını istihsal etti.

Ertesi sabah şafak vakti, "Gündoğdu"yu ahırdan çıkardı. Memiş'in vazifesi ahırda hayvan tımar etmektir. Bu itibarla "Gündoğdu" Memiş'e çok alışmıştı. Delikanlı hayvana eğerini vurduktan sonra derhal üstüne atlayarak orman yolunu tuttu...

O esnada kar bütün şiddetiyle yağıyordu. Acı bir rüzgar Memiş'in soğuktan pancar gibi kızaran suratını kamçılıyor, gözlerine iri kar parçaları fırlatıyordu. Zaman zaman "Gündoğdu" fırtınadan huylanarak duruyor, başını sallıyor, huysuzlanıyor, lisan-ı hal ile Memiş'e: "Gel, bu kazalı işten vazgeç!" demek istiyordu. Fakat Memiş hayvanı tatlı sözle teskine çalışıyor:

-Haydi "Gündoğdu"! Göreyim seni... Şu işten yüz akı ile dönecek olursan Süleyman Ağa'nın en kıymeti beygiri olacaksın! Diyordu.

Memiş bu şerefın yalnız "Gündoğdu"ya münhasır kalmayacağını, aynı zamanda kendisinin çiftliğin en yiğit delikanlısı addolunacağını düşünerek daha şimdiden koltukları kabarıyordu...

Memiş bu tatlı düşüncelerle avunarak iki saat kadar yürüdü. Nihayet ufukta siyah bir hat peyda oldu. Kısık Orman görünmeğe başlamıştı!

Delikanlı kalbinde hafif bir çarpıntı hissetti... Vücutunda yola çıktığından beri ilk defa olarak bir ürperme duymuştu. Ormanın manzarası onu üşütmeğe

başlamıştı. Acaba, soğuktan kaskatı kesilmiş bacakları tehlike anında lazım geldiği kadar çeviklik gösterebilecekler miydi?

(s. 10)

Memiş atını dörtnala kaldırdı. Artık sürü uzaktan fark olunabiliyordu. Zavallı hayvanlar etraflarında kudurmuş gibi koşuşan kurtlardan korunabilmek için birbirlerine sokulmuşlar, ölüme intizar ediyorlardı. Kurtlar bu esnada her nasılsa sürüden ayrılan bir öküzü parçalamağa çalışıyorlardı.

Bu esnada içlerinden en irisi Memiş'in geldiği tarafa döndü, kanlı burnunu havaya kaldırarak etrafı koklamağa, acı acı ulumağa başladı. Kurt bu hareketiyle sanki arkadaşlarına yeni bir avın geldiğini haber vermek istiyor gibiydi.

Bunun farkına varan Memiş:

-Geldiğimi gördüler!.. Dedi.

Ve fazla vakit kaybetmeden tüfengini kaldırıp kurda nişan aldı; arka arkaya iki kurşunu birden yiyen kurt can acısıyla bir kere havaya sıçradıktan sonra cansız bir halde yere serildi.. Bunu gören diğer kurtlar derhal başına üşüşerek onu parçalamağa başladılar...

Bu fırsattan bila istifade Memiş, attan atladı. Kurtların yanına iyice sokulabilmek için yaya olarak yürümeğe başladı. İçinde bu zalim hayvanlara karşı müthiş bir kin hasil olmuştu. Kendini parçalamamak için onların hepsini, birbiri üstüne nefes aldirmeden öldürmek icap ediyordu.

Tüfengini azgın kurt sürüsünün ortasına boşaltmağa başladı. Fakat soğuk o kadar şiddetli idi ki ellerini yünden yapılmış kaba eldivenlerden çıkaralı ancak birkaç dakika olduğu halde parmakları soğuktan donmağa, sertleşmeğe başlamıştı. Buz gibi bir hava ciğerlerine kadar süzülüyor, iliklerini donduruyordu. Delikanlı artık güçlkle hareket edebiliyordu.

Atıldığı bu korkunç mücadelede mağlup düşmek ihtimali Memiş'i pek ziyade korkutmuştu. Fakat, çarnaçar, durmadan ateş ederek kurtlara doğru ilerliyordu. Ellerini kımıldatmağa kuvveti kaldığı müddetçe kurtlardan hiçbirini sağ bırakmamağa içinden aht etmişti!

Fakat hareketleri gittikçe ağırlaşıyor, kurşunlar daha seyrek bir surette birbirini takip ediyordu. Bu sırada en irilerinden üç kurdun son süratle kendisine doğru geldiklerini gördü.

Zavallı Memiş tehlikeyi önlemek için ileri atıldı fakat acelesinden dizüstü yere düştü.. Bu esnada kurtlardan biri onunla meşgul olmağa lüzum görmeyerek doğruca “Gündoğdu”nun üzerine saldırdı. Sadık hayvan, kurtlardan pek ziyade ürkmekle beraber süvarisinden ayrılmamış, adım adım onu takip etmişti..

Memiş hayvanı tehlikede görünce son bir gayret hamlesiyle doğruldu... Bu anda arkadan yetişen ikinci bir kurt beygirin kalçasına tırmanmağa başladı. Memiş kurtlardan birini boynundan yakaladı, kuvvetli parmaklarıyla öyle bir sıkış sıkı ki nefesi kesilen kurt atı bırakmağa mecbur oldu, Memiş’le birlikte karların içine yuvarlandı. Memiş gittikçe kuvveti kesilen parmaklarıyla kurdun boğazını sıkmakta devam ediyordu...

Fakat zavallı çocuk artık tamamıyla kuvvetten düşmüştü. Kurtlardan biri kolundan müthiş bir yara açmıştı. Gözlerinin önünde her şey titremeğe, sallanmağa başlamıştı... Kendini kaybetmeden evvel birkaç silah sesi işitti.. Sonra üzerine ağır bir cismin çöktüğünü hissetti. Ondan sonrasını bilmiyordu!

Memiş gözlerini açtığı zaman kendini Süleyman Ağa’nın odasında buldu... Etrafında hep tanıdığı, bildiği çehreler vardı.

Etrafına baktı, gözleri yanı başında oturan ve kendisine şefkatli gözlerle bakan otuz yaşlarında bir adamın gözlerine ilişince ağzı bir karış açıldı... Yatakta doğrulmağa çalışarak:

-Bre Osman... Seni kurtlar yemedi miydi?... Diye kekeledi.

(s. 11)

Osman, Memiş’ten evvel Kısık Orman’a giden iki köy delikanlısından biri idi. Osman derhal itiraz etti:

-Yook.. Memiş! Dedi. Allah aşkına kımıldanma! Kurtların omzunda açtığı yarayı unuttun mu? Lüzumsuz yere konuşup kendini yorma... Sen rahat dur, başından geçenleri ben sana birer birer anlatayım... Kurtlarla başa çıkamayacağımızı anlayınca rahmetli Selman’la birer ağaca tırmanmıştık.. Bir gece ağaç üstünde kaldıktan sonra zavallı Selman soğuğa dayanamadı.. Sabaha doğru donmuş olduğu halde ağaçtan aşağı düştü. Kurtlar o dakikada parça parça ettiler... Ne yapayım, zavallının ben de imdadına koşamadım. Bir aralık kurtlar benim bulunduğum ağaçtan biraz uzaklaşmıştılar. Ben de fırsatı kaçırmadım. Hemen ağaçtan inip o civarda gözüme ilişen bir geyik inine kendimi dar attım. Üç gün oradan bir yere kımıldamadım. Kurtlar defolup gidecekler diye bekliyordum, bereket versin ki

yanımda fazlaca yiyecek vardı. Yoksa açlıktan ölürdüm. Uzatmayalım efendim... Bir gün öğleden sonra ormanın dışarısında silahlar atılmağa başladı.

“- Mutlaka arkadaşlar bizi kurtarmağa geldiler!” dedim. Geyik ininden dışarı fırladım. Ormandan dışarı çıkınca karlar üzerinde seni gördüm. Yanında iki kurt vardı. Bereket versin, tüfengimde üç kurşun daha kalmıştı. İki kurşunla kurtları derhal yere serdim... Etrafta son kalan üç dört kurt bizimle başa çıkamayacaklarını anlayarak kaçtılar.. Seni “Gündoğdu”ya yükledim. Davar sürüsünden de ne kaldıysa onu da önüme katıp çiftliğe geldim...

Osman hikayesini bitirdikten sonra Süleyman Efendi Memiş’in arkasını okşadı:

-Aferin be Memiş.. Dedi. Çiftliğin en babayiğit delikanlısı meğer sen imişsin de benim haberim yokmuş!

Memiş, kalbinde o zamana kadar duymadığı bir sevinç, bir iftihar duydu; memnun bir halde gözlerini kapayarak rahat bir uykuya daldı!

Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat

1. Balgamlı öksürüğü ilaç olarak kesmek zararlıdır. Balgam çıkararak göğsü temizledikten sonra adi öksürük ilaçsız olarak kendi kendine gider. Verem veya fena cins öksürük ise kesilmez.

2. Öksürük kesici haplar, ilaçlar olarak öksürüğü dindirirseniz, balgamlar nefes borunuzda, akciğerlerinizde toplanır. Çok geçmeden evvelki hastalığınız daha şiddetli ve tehlikeli bir surette başlar!

3. Bir kan çıbanında toplanan (irin) dışarı çekilip alınırsa, çok sürmez, iyi olur. Bu cihetle (çıban)dan irini çıkarmak için sıkarlarsa, ses çıkarmayınız! Sabrediniz! Dişinizi sıkınız!

4. Çıbanda toplanan irinleri sıkırıp çıkarmazsanız, çıban kabil değil iyi olmaz! Devam eder. Büyür, çukurlaşır, hatta bazen etleri harap ederek kemiğe, iliğe kadar işler, o yerlerin damarlarını, sinirlerini yer, harap eder, öldürür! (Kangren) yapar, nihayet o yeri keserler.

5. Çıbanda toplanan irini çıkarmayıp da merhem ile çıbanı kapatırsanız, üç beş gün sonra yanında o noktadan daha şiddetli baş gösterir. Veyahut irinler damarlar vasıtasıyla yürüyerek vücudunuzun başka noktalarında daha çok çıban çıkarır. İrin çok olursa kanı sarar! Kanı zehirleyerek ateşi yükseltir, nihayet insan mezarı boylar!

6. Çıbanlardaki irinleri çıkartmayıp saklayan insan, daha çok çıbanlara, ve hatta ölüme (ecel pençesine) uğradığı gibi göğsünden balgamlarını çıkarmayanda dahi aynı haller, daha tehlikeli bir surette baş gösterir!

7. Öksürerek gelen balgamları çıkarmazsanız sonra (Mide)niz bozulur. Bağırsaklarınız hastalanır!

8. Akciğer veremine yakalanan bir kimse, balgamlarını çıkarmazsa, çok sürmez (Bağırsak veremine) de uğrar!

9. Mecbur olmadıkça balgamları mendilinizde toplamayınız! Tükürük kaplarına tükürünüz! Hiç olmazsa kullanılan bir fincana, bir bardağa tükürünüz!

10. Ehemmiyet verilmeyen, çok süren, tedavi olmayan (Grip=Influenza) hastalığı, zayıf vücutlara (Verem) hastalığını getirir!

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

[Müşteri – Garson bu tabak kirlendi?!]

Garson – Kirlensin paşam!. Akşamüstü hepsi yıkanacak!.]

(s. 12)

Küflü Yaprak Yiyen Karıncalar..

Vasati ve Cenubi Afrika'da görülen bu karıncalar ağaçlara tırmanıp yaprak koparır bu yaprakları yerden toplayıp yuva yerine götürürler. Ve bunları orada hususi odacıklar içinde biriktirirler. Bir müddet sonra yapraklar küflenmeğe başlar. Karıncalar bu küfleri kışın yavrularına yedirirler..

“Resimli Dünya”nın Hayvanat Müzesi

Alaska Harp Tazısı

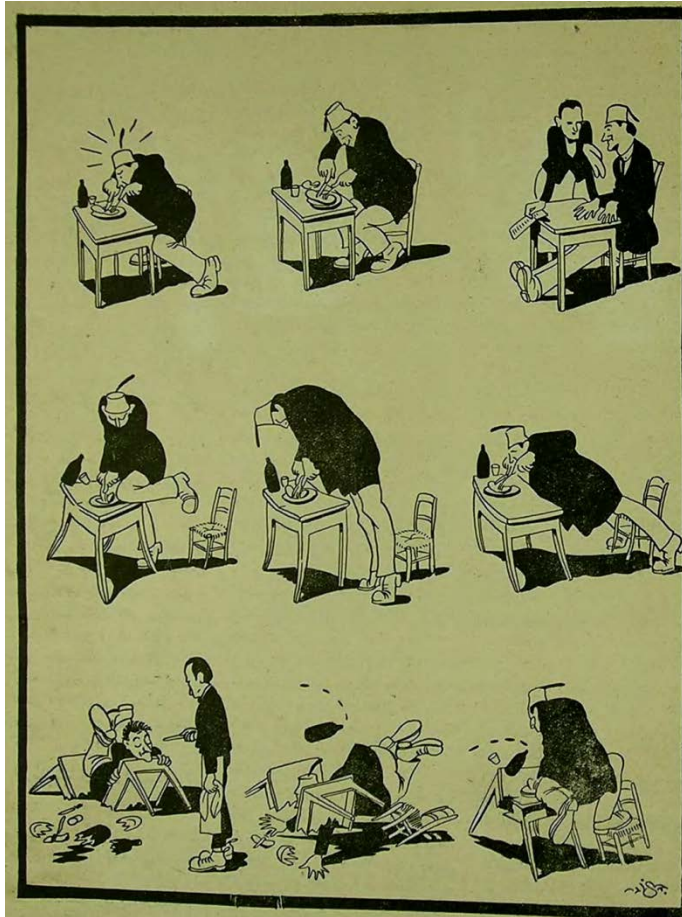
Cinsi gayet güzel bir köpektir. Harpten beri İngiltere'de çok görülmüştür. Avrupa'nın birçok memleketinde bu köpeklerden teşkil edilmiş muntazam müfrezeler, zabıta hizmetlerinde kullanılırlar ve canileri meydana çıkarmak

hususunda polise pek ziyade yardım ederler. (Alaska) tazıları harp esnasında orduda pek mühim hizmetler görmüşlerdir.

[Muallim – İlk insanlar cennetten niçin kovuldular, söyle bakayım?!.
Talebe – Kira ödememişlerdir de efendim!.]

(s. 13)

(s. 14)

Birinci Seri 9 Numarolu Resim Müsabakasında Kazananlar
(kazananların isimleri, adresleri)

(s. 15)

(kazananların isimleri, adresleri)

Araba Yerine Kızak!..

Şimal memleketlerinde ve hemen bütün Rusya'da kışın araba yerine müncesareten kızak kullanılır. Bunun en fazla kullanılan şekli atla çekilen kızaklardır. Kızak arabadan çok hafif olduğu ve donmuş kar üzerinde kolayca kaydığı için hayvanı pek az yorar. Aynı zamanda büyük bir süratle hareket eder; soğuk ve kışı uzun olan memleketlerin hususiyetlerinden biri olan kızaklar, ekseriya resimde gördüğümüz veçhile bir kişiliktirler. Mamafih birkaç beygir tarafından çekilen ve içine dört beş kişi alan daha büyük kızaklar da vardır.

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

Yeni Hilal

Kitap ve Gazete Yurdu

Sahibi Mahmutzade Hasan

Dersaadet Babıali caddesinde İsmet Efendi Hanı Dersaadet'te neşrolunan yevmi, haftalık aylık gazetelere abone kaydolunur. Taşra bayilerine gazete gönderilir kitap ve kırtasiye siparişi kabul olunur.

Müسابakamıza Dair.

Bu nüshada ikinci seri müسابakamız başlıyor. Tevzi edilecek mükafatlar bir vecih atidir.

Birinci ve ikinciye, alışırl aylık abone, üçüncü ve dördüncüye birer lira, beşinciye üç aylık abone, altıncıdan onuncuya kadar büyük kitap. On birinciden, yirminciye kadar faideli birer kitap verilecekti.

Bu müسابakamızda her nüsha yirmi kişiye mükafat verilecek, müسابakanın hitamında, kazananlar arasında umumi bir kura keşide edilerek, büyük, mükafatlar tevzi olunacaktır. Bir iki nüsha sonra tevzi edilecek mükafatları ilan edeceğiz. Sabırsızlıkla bekleyiniz.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Efruz Bey'le Cak, Venedik'ten Paris'e hareketlerinden tam on gün sonra Fransa'nın Garp sahilindeki (Brest) limanından (Bons) a hareket eden büyük bir gemiye binmişler, ve evvelce olduğu gibi bu defa da güvertenin bir kenarında yerleşmişlerdi.

Efruz Bey bahr-i muhitin masmavi iflazına bakıp düşünüyorken...

Bir baştan bir başa rüzgar gibi uğrayıp geçtikleri İtalya, İsviçre, Fransa topraklarını hatırlıyordu!.

İtalya'dan mahut gondol sefası (!)..

İsviçre'den yüksek dağlar, karlı tepeler..

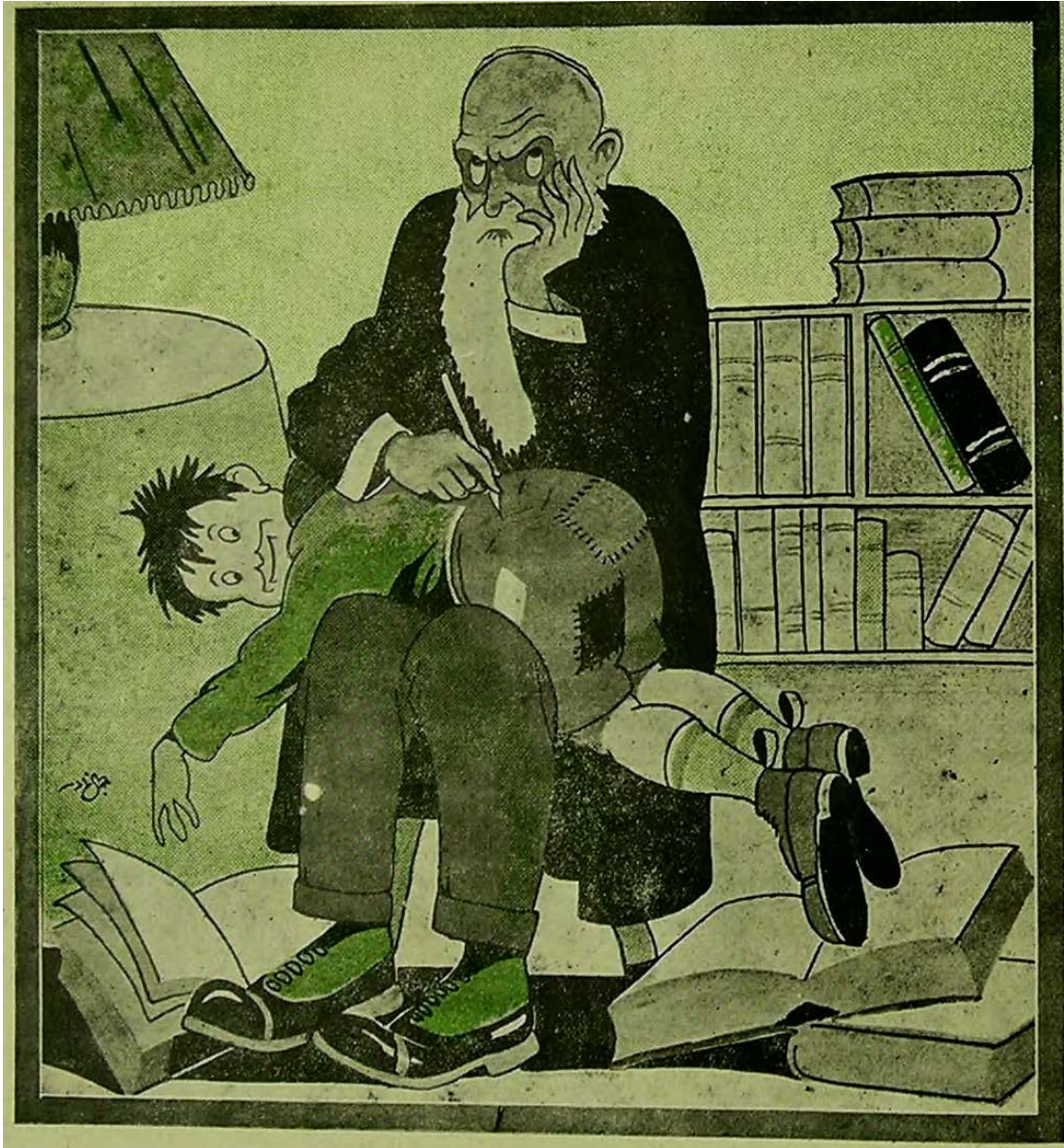
Paris'ten de, caddelerde oluk gibi akan otomobiller..

Tepesinden etrafi temaşa ettikleri (Eyfel) kulesi ve daha karmakarışık şeyler, birtakım piyano, borazan, şimendüfer sesleri tamamıyla hatırında idi!

(Brest)ten hareketlerinden yirmi sekiz saat sonra (Gaskonya) körfezinin engin sularını geçmiş bulunuyorlardı ki keski bir bakışla İspanya toprakları ufukta ince bir duman gibi görünebiliyordu.

Gemi, daha ertesi gün, akşamüzeri Portekiz'in merkezi olan (Lizbon) şehrine de uğrayıp geçmiş ve bahr-i muhitin uzaklarına açılmıştı ki gemide ansızın müthiş, gökleri sarsan bir infilak duyuldu!.

Sayı 15 (12 Mart, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Alim büyük peder- (Dalgın) On altı.. Zait yirmi.. Müsavi otuz altı!!.

Çocuk –Büyükbaba, bırak da pantolonumu giyeyim bari?!.]

(s. 2)

Resimli Dünyanın İcatlarından**Siper-i Sukuttan Sonra Siper-i Memat!**

Yukarıda gördüğünüz resim biraz iptidai olmakla beraber istifadeli bir mevzu eseridir. Gerçi bu icadımız her zaman tatbiki elverişli değilse de.. İnsanlık hali bu!. Meçhul bir günde herhangi bir sebeple Afrika çöllerine filan düşerseniz, işte o zaman (Resimli Dünya)yı hayır ile yad eder ve bu fikrimizden istifade görürsünüz. İnsan yağmurdan, güneşten nasıl olsa korunabilir. Asıl marifet bir tecavüz karşısında ölümden tahfiz etmektedir değil mi?.

İnsanı ölümden kurtaran bu alete siper sukut, saika-i siper, şems gibi bir tabir-i mahsus olmak için (siper-i memmat) diyoruz. Spor memmat tıpkı şemsiye gibi sağlam bir sapa merbut, hafif bir maden veya tahtadan yapılmalıdır. Zira bu şemsiye ile ani bir tecavüze, bir ölüme karşı duracaksınız. Bu dört kanat tıpkı şemsiyedeki gibi sağlam tellerle sapa rabt edilecek ve bu suretle kanatların istediğiniz zaman kapanıp açılmasını temin edecektir. Siperin kanatları (müselles-i mütesâviyü'ssâkeyn) dedikleri şekilde olmalıdır ki bir tehlike anında hemen kapanıp altına girdiğiniz zaman resimde gördüğünüz gibi bir (ihram) vücuda getirsin.

Bu (siper-i memmat) sizi yalnız ölüme, tecavüze karşı muhafaza etmekle kalmayacak aynı zamanda yolculuk esnasında size emin bir otel vazifesi de görecektir!!

(s. 3)

En Büyük.. En Uzun.. En Şişman!

Bunların her üçü de Amerika'da!. Dünyadaki binaların en yükseğini, köprülerin uzununu tayyarelerin en büyüğünü –daha ne bileyim?.- her şeyin en genişini, en irisini, en azametlisini yapan, yapmaya muvafık olan Amerikalılara bir taraftan da tabiat yardım ediyor!

Mesela birbiriyle münasebeti olmayan iki şey alınız: bir telsiz telefon borusuyla bir insan.. Bunların en büyüğüne Amerika'da tesadüf edileceğine hiç şüpheniz olmasın!

Filhakika dünyanın en büyük telefon borusu Amerika'da imal edilmiş. Tabii bir sesle söylenen bir nutku başka bir şehirde binlerce kişi tarafından işitilecek şekilde tekrar eden bu muazzam borunun yüksekliği 8 metre! Yani aşağı yukarı iki katlı küçük bir ev irtifaında... Borunun resmine bakınız, üstünde oturan kadının

boyuyla boruyu mukayese ediniz.. Bu muazzam telefon aletinin büyüklüğü hakkında bir fikir hasıl etmiş olursunuz.

Diğer taraftan insanları ele alalım: Onlar da tıpkı Amerikalıların istediği gibi öyle adamlardır ki kapı boyunda... Öyle şişmanlar vardır ki beş şişman adam sıkletinde! Resmini derç ettiğimiz uzun boylu adam, Amerika'nın meşhur (Los Angeles) şehrinde dünyanın en uzun boylusu addolunan bir sinema artistidir. Terzi, bu adamın ölçüsünü alabilmek için yüksekçe bir merdiven üzerine çıkmağa mecbur oluyormuş!

“Dünyanın en şişman adamı” unvanını ihraz eden (Teodolo Valantilo)dur. Bu (Valentilo) tam 374 kilo ağırlığındadır. Tabii bir adamın 60 kilo geldiğini kabul edersek Amerikalı şişmanın takriben 6 adam sıkletine bedel olduğunu kabul etmek lazımdır...

(s. 4)

Hayvanların Kış Uykusu

Bazı hayvanların kışın aylarca süren derin bir uykuya daldıkları ve uykudan ancak bahara doğru uyandıklarını işitmişsinizdir. Buna “kış uykusu” derler. Bu müddet zarfında hayvanlar hiç hareket etmedikleri için vücutlarından pek az şey kaybederler ve yazın peyda ettikleri fazla yağları yiyerek yaşarlar. Mart ayı hayvanların kış uykusundan uyanmağa başladıkları aydır.

Resimde gördüğümüz kirpi bütün kışı yuvasında uyuklamakla geçirir ve havalar iyi olduğu takdirde Mart'ta canlanmağa başlar. Küçükten evde beslenecek olursa insana pek çabuk alışır. Derç ettiğimiz resimde bir ev kirpisinin önüne uzatılan maşrapadan süt içtiğini görüyorsunuz. Hayvan bu haliyle munis bir ev kedisini andırmıyor mu?

Oklahoma Şehrinde

“Oklahoma” şehri Cenubi Amerika'da kain “Venezüella” Cumhuriyetindedir. Bu şehirde oturmak yabancılar için hiç de iyi değildir! Çünkü şehrin yalnız bir oteli vardır o otelde de şöyle garip bir talimatname mevcuttur!

Talimatname diyor ki:

- 1- Ayakkabıyla yatılırsa fazla para alınır!
- 2- Eğer kapınıza üç defa vurulursa otelde bir cinayet vuku buluyor demektir hemen kalkınız!
- 3- Yatakların içindeki tuğlalara dokunulmaması rica olunur!

4- Eğer tavandan yağmur akarsa yatağın altında şemsiye vardır!

5- El havlusunu bulamasanız yatak çarşafının bir ucuyla elinizi ve yüzünüzü kurulayabilirsiniz! Vah vah.

Kibrit Çöpüyle Oyun

Beş tane kibrit alınız. Bunlardan üçünü resimde gördüğümüz şekilde, kopartmamak şartıyla ortalarından kırınız. Bu üç kibritten yalnız birinin başını, ilk kırdığınız istikametini aksi istikamette hafifçe eğiniz.

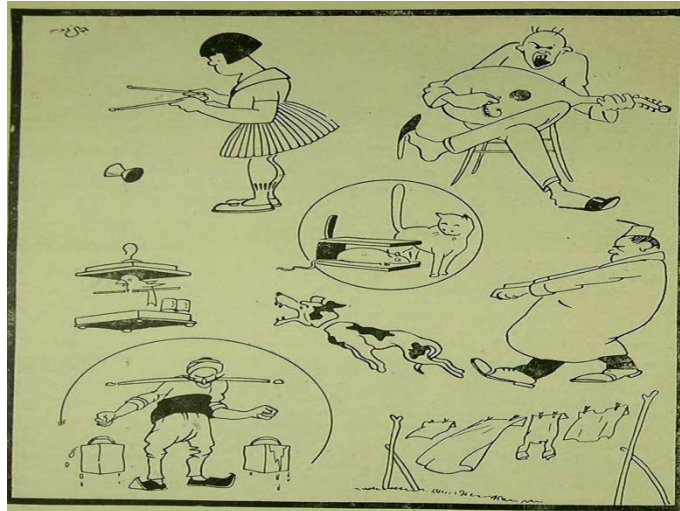
Bunu yaptıktan sonra beş kibriti resimde görüldüğü şekilde masa üzerinde yan yana getiriniz. Bu suretle koşu müsabakasına girmiş bir idmancının modelini elde etmiş olursunuz. Ancak bunu yaparken yanmış kibrit kullanmak hem zararsız hem de masrafsız olduğunu unutmayın!

Lokomotifsiz Tren

Japonya'da gayet garip bir tren vardır. (Odavara) şehri ile (Atanya) şehri arasında işleyen bu şimendiferin dünyada bir eşi daha yoktur.

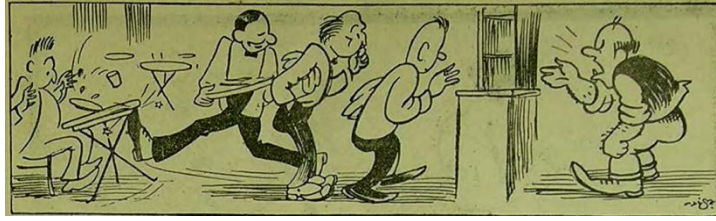
Demiryolunun genişliği ancak altmış santimetredir. Vagonlar ise pek alçaktır. Orta boylu bir adam ancak ayakta durabilir. Bu şimendiferin lokomotifi yoktur. El arabası gibi arkadan itilir. Vagonların ta arkasında kan ter içinde katarı yürüten zavallı insanlar, yokuş aşağı bir yere geldikleri zaman kendileri de vagonlara binerler ve bu muazzam (!) katar şarkılar, türküler kahkahalar içinde aşağıya kadar kendi kendine iner. Fakat dik bir yokuştan çıkılmak icap ettiği zaman ki fecaati artık siz düşünün!.. Trenin süratini söylemeğe bilmem hacet var mı?. Bunun (Kaplumbağa) sürati olduğunu elbette anlamışsınızdır!

(s. 5)

(s. 6)

[Lokantacı- (Garsonlara) Ben size kaç defa kokmuş yemekleri atmayın! Gelen nezleli müşterilere verirsiniz! Diye tembih etmedim mi?]

Faideli Şeyler

Su Damlaları İle İşkence

Çin’de bazı katil ve fena adamların cinayetlerini itiraf ettirmek için su damlalarına müracaat ederlermiş!

Bir saat zarfında maznunun kafasına mütemadiyen düşen bu su damlalarının verdiği ıstırap o kadar çoktur ki maznunlar cinayetlerini nihayet itiraf etmeğe mecbur olurlarmış! Darülfü’nun muallimlerinden biri bir gün bu su damlalarının fecaatini anlatırken talebeden biri gülümsemiş, yani su damlalarının ıstırapı ile alay etmiş! Muallim bunu görünce demiş ki:

-Madem ki inanmıyorsunuz, sizi ikna için bir litre suyu elinize damlatalım!?

Talebe bila tereddüt: -Peki efendim!. Demiş.

Ve derhal çinkodan mamul bir kap içine bir litre su konarak münasip bir yerinden ince bir delik açılmış ve su damla damla akmaya başlamış! İlk damlalarda talebe yine alay etmeğe başlamış muallim talebenin yanında, akan damlaları sayarmış! İki yüzüncü damlada talebe ıstırap hissetmeğe başlamış, üç yüzüncü damlada talebenin eli kızamaya ve şişmeğe başlamış, ıstırap tahammül edilmez bir hal almış! Dört yüz yirminci damlada elin derisi çatlamış ve nihayet ıstıraba tahammül edemeyen talebe elini çekmiş!

Bu tecrübe talebenin eline yapılmış, çıplak bir başa düşen bu su damlalarının ıstırapını düşününüz!

Meğer Balık Kavağa Çıkarmış!

Hint-i Çinî’de “Anabas” tesmiye olunan bir balık dikenli kanatlarıyla nehrin kenarındaki kavaklara tırmanarak çıkarmış!

Dünyanın en soğuk yeri Sibiry’a da “Versojansk” şehridir. Bu şehir çok şimalde bulunmasına rağmen mikyas el hararet bazen tahtessıfır (kırk) dereceyi gösterirmiş!

“Mamut” denilen, eski zamanda yaşamış bir hayvan vardır ki bunun en büyük dişleri (Alaska) şibh-i ceziyesinde bulunmuştur. Bu iki dişin ağırlığı tamam (340) okkadır yalnız bir tanesinin uzunluğu da (12) ayaktır. Bunlar fil dişlerinin en güzelidir.

Çin’de herkesin önünde hiddetlenen, sinirlenen bir adam beş gün hapis cezasına mahkum edilirmiş.

Gök gürüldediği, şimşek çaktığı fırtınalı, elektrikli günlerde yalnız (Kayın) ağacının altına iltica edilebilirmiş. Zira bu ağaç elektriği en az nakleden bir ağaçmış.

İlk şimendüfer (1825) tarih-i miladisinde İngiltere’de, (1828)de Fransa’da ve Avusturya’da, (1829)da Şimali Amerika’da, (1835)te Almanya ile Belçika’da, (1738)de Rusya’da, (1739)da da İtalya’da yapılmıştır.

Eğer bir piyano duvara yakın değilse sesi daha parlak duyulur.

Deniz ahtapotu dünyanın en âdâtcı bir mahlukudur. Mesela bir ahtapotu iki parçaya ayırsanız iki ahtapot olur. Altı parçaya ayırsanız yarım düzine ahtapot meydana çıkar.

Yağmur; İrlanda adasında senedi vasati olarak (208) gün; İngiltere’de (150) gün; Fransa’da (120) gün; Sibirya’da (60) gün ve Çin’in bazı yerlerinde de yalnız (2) gün yağarmış!

İran Şahının altından mamul bir kürre-i müstahası vardır ki üstündeki hükümetler kıymetli taşlarla gösterilmektedir. İran hükümeti ise elmaslarla süslenmiştir.

Tavşanın diğer hayvanlar gibi göz kapakları yoktur. Uykusu geldiği zaman ince bir gışâ gözlerini örter.

Dünyanın en büyük ormanı Kanada’dadır. (Labrador) şibh-i ceziyesinden (Hodson) körfezine kadar imtidat eder. (2700) kilometre uzunluğunda ve (1600) kilometre genişliğindedir.

(s. 7)

Çalışkan Bir Milletin Çalışkan Çocukları!

Resimde gördüğünüz Japon çocukları mektebe gidiyorlar. Japonlar okumanın kıymetini anlamış çalışkan bir millettir. Bu sayede memleketlerini son otuz sene zarfında dünyanın en medeni bir ülkesi haline getirmişlerdir. Japonya komşusu olan Çin’e nispetle pek yeni bir devlet olmakla beraber medeniyet

hususunda Çin'i pek geride bırakmıştır. Bu şayan-ı hayret muvaffakiyetin sırrını, Japon milletinin çalışkanlığında, yılmak bilmeyen azim ve sebatında aramak lazımdır.

Japonların ne gayretli bir millet olduğunu iki sene evvel, Japon adalarını alt üst eden müthiş hareket-i arz; dünya nazarında bir kere daha ispat etmiştir. Yüz binlerce insanın ölümüne, milyonlara baliğ olan servetin zayine sebep olan bu emsalsiz felaket Japonları asla meyus etmemiştir. Karınca gibi durmadan çalışan bu azimperver millet bir sene içinde hareket-i arzın yapmış olduğu büyük zararları hemen tamamen telafiye muvaffak olmuştur. İşte biz Türkler Asya'nın bu müstesna milletinden ibret alıp memleketimizi şark-ı karibin yeni bir Japonya'sı haline koymalıyız.

Sinema Memleketi

Amerika'da 15000 sinema salonu vardır. Bu sinemalara senede iki buçuk milyar seyirci gelir. Sinemaların senelik hasılatı beş yüz yirmi milyon dolar tahmin ediliyor.

Fakat sakın bu müthiş hasılatın hepsini gelir zannetmeyin.. Sinemaların bu hasılatı mukabil kelbetli masraflarda vardır. Sinema şeritlerinin imali için sarf edilen para, senede 200 milyon dolardan aşağı değildir. Cemahir-i Müttehide'de sinema sanatçılarının maaşı senede 75 milyon dolar tutmaktadır.

Bir sene zarfında gösterilen sinema şeritlerinin uzunluğu 14 bin kilometredir.

Bu filmlerden yüzde yetmiş Kaliforniya'da, yüzde on ikisi de New York'da imal edilmektedir. Amerika'da yapılan filmlerin yüzde doksanı harice sevk olunmakta imiş.

[Çavuş – Bir mavzer ne ile temizlenir söyle bakalım?!

Nefer – Biraz pamuk, biraz da vazelin ile efendim!.

Çavuş – Hayır hayır!. Bir mavzer “dikkat” ile temizlenir! Anladınız mı?]

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

(Penguen)ler Kralı!

Küçük (Eve) gözlerini açtığı zaman kendisini kabuslu bir uykudan uyanıyor zannetti. O korkunç fırtınadan nasıl olup da sağ kurtulabilmişti? Buna bir türlü akıl erdiremiyordu.

Fakat çok düşünmeğe vakit kalmadan, biraz evvel içinde bulunduğu balıkçı gemisini yutan dalgaların köpüre köpüre kendine doğru geldiğini görünce, kumsal üzerinde sürünerek geriye çekilmek için son bir gayret sarf etti ve sonra, korkudan, heyecandan bitap düşerek tekrar bayıldı..

(Eve) on beş yaşlarında hamarat, açık göz bir gemi miçosu idi. Yoksul annesini aç bırakmamak için morina avına çıkan bir gemide hizmetkarlık etmeğe razı olmuştu. Vazifesi çok ağır ve yorucu idi. Bilhassa şimal denizinde yaptığı ilk uzun seferde pek ziyade zahmet çekmişti..

Kaza gününe kadar sefer hadisesiz bir tarzda devam etti. O gün üç gemici (Eve)le birlikte, geminin morina balığı avlamağa mahsus uzun sandalına binerek uzaklara açıldılar. Gemiden ne kadar uzaklaştıklarını bilmiyorlardı. Birdenbire etraflarını derin bir sis kapladı. Duman o kadar kesif idi ki sandaldan bir metre ötesini görmek kabil olamıyordu. Gemiciler bu halden pek ziyade telaşa düştüler. Sandala ihtiyaten pusula aleti almışlardı. Geminin deniz üzerinde hangi noktada bulunduğunu biliyorlardı. O istikamette kürek çekmeğe başladılar. Fakat aksi gibi hava da bozulmuştu; deniz gittikçe kabarıyor, sandal azgın dalgalar içinde bir limon kabuğu gibi sallanıyordu!

(Eve) korkudan her şeyi unutmuş, adeta kendinden geçmişti. Bu aralık şiddetli bir çatırtı işitti ve o anda denize yuvarlandı. Kendine geldiği zaman, kendini ıssız bir sahilde, kum üzerine boylu boyunca uzanmış buldu...

Solgun bir güneşin ilk ışıkları, uyuşmuş vücuduna biraz kuvvet veriyordu. Şaşkın nazarlarla etrafını seyretmeğe başladı. Fakat uzakta gördüğü bir manzara (Eve)yi dağa büyük bir hayrete düşürdü. Ta uzakta büyük bir kalabalık kendine doğru geliyordu. Mesafe oldukça uzak olmakla beraber (Eve) paytak yürüyüşlü birtakım kimseler olduğunu fark etti.

(Eve) bu garip insan sürüsü karşısında bir müddet gözlerine inanamadı; fakat bunun bir hayalet olmadığına aklı kesince, bütün

(s. 9)

Cesaretini topladı ve nefsinin kahramanca müdafaaya karar verdi...

Sürü mütemadiyen ilerliyordu. Bu aralık (Eve) gürültülü bir kahkaha salıverdi! Uzaktan siyah esvaplı adamlara benzettiği şeyler, (Penguen) denilen kuşlardı. Beyaz göğüsleri, siyah kanatlarıyla, beyaz yelek üstüne siyah bonjur giymiş adamlara benzeyen bu kuşlar, memleketlerinde ilk defa gördükleri bu yabancının kim olduğunu merak etmişler ve sürüyle onu yakından görmeğe gelmişlerdi!

(Eve) ara sıra (Penguen)lerden bahsedildiğini işitmişti. Hâlî adacıklarda yaşayan bu garip kuların çok zeki olduklarını biliyorlardı. (Penguen)lerin kendine korkusuzca yaklaştıklarını görünce onların ilk defa olarak bir insan gördüklerine hükmetti. Şayet evvelce görmüş olsaydılar, insanın kendileri için aman vermez bir düşman olduğunu öğrenmiş olacaktı. Demek ki (Eve'in) bulunduğu bu hâlî adaya şimdiye kadar hiçbir insan ayağı basmamıştı. Bu hükmü veren küçük gemici fazla tereddüte lüzum görmeden kuşlara doğru yürümeğe başladı. (Penguen)ler tanımadıkları bu mahlukun kımıldandığını, kendilerine doğru geldiğini görünce, sevinçten kanat çırpmağa, oldukları yerde keyifli keyifli sıçramağa başladılar...

Daha ilk akşamı (Eve)le (Penguen)ler gayet dost olmuşlardı. Gemici kuşların arasında dolaşıyor, onları okşayıp seviyordu. (Penguen)ler de, kendileri gibi iki ayak üstünde yürüyen bir mahluktan bir dakika bile gözlerini ayırmıyorlardı.

(Eve)in üstünde mumlu kağıda sarılı bir kutu kibrit vardı. Çocuk etraftan topladığı kuru yosunları kibritle tutuşturup ateş yaktı.

(Penguen)ler ilk defa korkup kaçıştılar; sonra ateşte ısınmak hassası olduğunu anlayınca derhal etrafına toplandılar, sevinçle ötüşerek ısınmağa başladılar...

Adanın ötesinde berisinde bir takım küçük mağaralar vardı; (Eve) geceyi bunlardan birinde geçirmeğe karar verdi. O sırada karnının fena halde acıktığını hissetti. Bir aralık (Penguen)lerden biri gagasıyla, denizden birkaç tane balık tutmuştu. (Penguen)le aralarında teklif olmadığı için hayvana yaklaşıp ağzındaki balıklardan birkaçını kapıverdi... Kuş bundan kızacak yerde bilakis memnun oldu. Gitti, birkaç balık daha tutup (Eve)e getirdi. (Eve) balıkları ateşte kızartarak afiyetle yedi. Üstüne, kayalar arasında yağmurdan hasıl olmuş bir su birikintisinden kana kana su içti.

Ertesi gün (Eve) uykudan uyanınca yeni dostlarıyla kendi arasında imzasız bir mukavele akdedilmiş olduğunu anladı. (Penguen)ler ona denizden balık tutup getiriyorlar, ateş yakmak için kuru yosun topluyorlardı. (Eve) de buna mukabil kuşlara kümesler yapıyor, onları ısıtmak için ateşe mütemadiyen kuru yosunlar

atıyordu. Akşam, (Eve) biraz kederli idi; kederini dağıtmak için memleketinin şarkılarından birini söyledi. (Penguen)ler “gıyk!” bile demeden şarkıyı hürmetle dinlediler...

(s. 10)

Demek ki (Penguen)ler şarkıdan hoşlanıyorlardı! Kuşların bu hali (Eve)in de hoşuna gitti ve o günden sonra canı sıkıldıkça (Penguen)lere şarkı söylemeğe başladı!

Günler geçtikçe (Eve) bu yeni hayata biraz daha ısınıyor, geminin ağır angaryalarından kurtulduğu için adeta memnun oluyordu. Küçük gemiciyi yalnız bir düşünce pek ziyade müteessir ediyordu. O da annesinin kendisini ölmüş bilmesiydi.. Zavallı kadın şimdi –kim bilir- ne çok gözyaşı döküyordu...

Aradan on beş gün kadar geçti: O gün akşama doğru kendini (Penguenler Kralı) farzeden (Eve), bir aralık tebasının akın akın sahile doğru koştuklarını gördü. Acaba ne vardı?

Kuşların arkasından koşan (Eve) sahile gelince kalbinin sevinçle çarptığını hissetti. Biraz ötesinde bir gemi demirlemişti. Biraz sonra gemiden indirilen bir sandal adaya, “kendi adasına” doğru gelmeye başladı!..

(Eve) sandaldakilere bağırarak istedi, fakat vakit bulamadı. Gelenler, küçük boyuyla (penguen)ler arasında kaybolan (Eve)i görmedikleri gibi bereket versin ki atılan kurşunlar kimseye isabet etmeden geçip gitti.

(Penguen)ler, silah sesinden o derece ürktüler ki yerlerinden bile kımıldanamadılar, oldukları yerde şaşkın şaşkın bakakaldılar. Gemicilerin yeniden ateş etmelerine vakit kalmadı. Bu sırada (Eve)in aklına gayet iyi bir fikir gelmişti. Kendisi hala (Penguen)lerin arasında saklı duruyordu. Bu sırada avazı çıktığı kadar:

“- Yazıklar olsun size... Allah’tan korkmazlar! Durup dururken (Penguen)lere sataşmaktan utanmıyor musunuz? Bir daha böyle bir şey yapacak olursanız vay halinize!” diye bağırmağa başladı...

Gemiciler nereden geldiği bilinmeyen bu tekdir karşısında neye uğradıklarını anlayamadılar, derhal küreklere asılıp sahilden uzaklaşmağa, gulyabani görmüş kimseler gibi kaçmağa başladılar...

(Eve) iptida bu umulmaz muvaffakiyet karşısında kahkaha ile gülmeğe başladı; sonra annesini dünya gözüyle görmek fırsatını bile bile kaçırdığını düşündü. Ortalık kararmağa başlamıştı. Belki gemi biraz sonra demir alıp gidecekti. Bu son

fırsatı da kaçırmamak lazımdı. (Penguen)lerin hayretine zerre kadar ehemmiyet vermeden denize atıldı, gemiye doğru sessizce yüzmeğe başladı...

Gemiye yetişince denize sarkan iplerden birine tutunarak güverteye çıktı. Güvertede nöbetçi yoktu. Kaptan yerine nereden çıkıldığını bilmiyordu. Usul usul yürüdü, kamaranın önüne gelince kapıyı açıp metin bir tavırla içeri girdi.

Geceleyin deniz ortasında hiç tanımadığı bir çocuğun sırlıslıkam karşısına çıktığını gören kaptanın ağzı hayretten bir karış açık kaldı. (Eve) bu fırsattan istifade ederek başından geçenleri bir nefeste kaptana hikaye etti.

“- Kaptan! Dedi. Bugüne kadar beni (penguen)ler yaşattı... Sizin geldiğinizi de bana haber veren yine onlar oldu...

Tayfanızı korkuttuğumu biliyorum! Fakat ne yapayım? (penguen)lerin bu kadar iyiliklerine karşı onların birkaçını ölümden kurtarmışım çok mu?... Gemicileriniz (penguen)lerin kerametine kail oldular... Rica ederim, benim hilemi meydana çıkarmayınız!

Kaptan, iyi adamdı.. Çocuğun kalbini kırmak istemedi. (Eve)i ilk yanaşacakları iskeleye varıncaya kadar kamarasında sakladı.

Limanlarda haberler pek çabuk duyulur. Gemiciler (penguen) adası mucizesini her rast geldiklerine anlatmağa başladılar. Pek az zaman sonra Bahr-i Muhit-i Atlasî sahilinde bu şayan-ı hayret haberi işitmeyen kimse kalmadı...

(Penguen) adası haritalara geçtiği halde hiçbir gemi oraya yaklaşmağa cesaret edemiyordu. Bundan gemiciler, insan gibi lakırdı eden (penguen)lerin lanetinden korkuyorlardı!

O zamandan beri (penguen)ler adalarında sakin, müsterih bir ömür sürüyorlar ve sabık kralları olan (Eve)e can u gönülden dua ediyorlar!...

[-Gecenin rengi neden siyah biliyor musun?

-Neden?

-Çocukların kabahati görülmesin diye!!.]

(s. 11)

Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat

1. İlkbaharın güzel havalarına aldanıp, havalar yazladı diyerek hafif giyinmeyiniz!
2. Kışa mahsus fanilalarınızı ve hatta paltolarınızı bile bu mevsimde çıkarmayınız!
2. İstanbul ve civarının havası renkten renge giren (bukalemun) gibi döner bozulur.
3. Dikkat ediniz! İstanbul'un her gün ve gecesinin saatleri bile birbirine benzemez. Bazen serindir, soğuktur! Bazı saatleri ne sıcak ve ne de çok soğuktur: mutedildir! Bazı saatler olur ki (o güzel Arabistan)ın en sıcak bir yerinde bulunmuşsunuz gibi çok sıcak olur.
4. Çok sıcak olduğu saatte paltonuzu, yağmurluğunuzu, (kamsela)nızı, (pardesü)nüzü çıkarıp kolunuza koymayı unutmayınız! Havada hafif bir serinlik hissederseniz derhal giyiniz!
5. Bu yolda ihtiyata riayet ederseniz, tedbirli davranırsanız hem terlemez ve hem de üşümezsiniz!
6. İyi düşünce ile tedbirlice hareket etmeyen insanlar ilkbaharda kışa nispeten daha çok hastalanırlar.
7. Senenin her mevsiminde ihtiyatsız hareket edenlere hastalıklar hücum eder. Fakat her mevsime nispeten ilk ve sonbaharlarda keyifsizlikler daha bereketlidir, çoktur!
8. İlkbahardaki hastalıklar daha çok uzar çünkü insan havanın güzelliğine letafetine kanarak açılıp saçılır! Hastalıklar geri gelir!
9. İnsan bu mevsimde terlememeğe çalışmalı! Çünkü terli vücuda biraz serinlik, soğukluk tesir etti mi hastalık hazırdır!
10. İlkbaharda ehemmiyet verilmeyen (Grip)ler, nezleler, öksürükler hem çok sürer, ve hem de kökleşir (müzmin)leşir ve bazı defa da (Verem) hastalığına döner. Bu cihetle vücudunuza çok dikkat ediniz! Hastalık gelebilecek en ufak bir kapıyı kapayınız! En ehemmiyetsiz sebepleri bile kaldırınız!

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

“Resimli Dünya”nın Hayvanat Müzesi

Malezya Tapiri

Cenubi Amerika, Hindistan ve (Malezya) ormanlarında bulunur. Uzun ve dar çeneli bir cins hayvandır. Resmini derç ettiğimiz tapir, Malezya cinsine mensup olup burnu Amerika tapirinden daha uzundur. Sırtından ve aşağı kısımlarından maada her yeri siyahtır. Yediği ot nevinden şeylerdir. Derisi gayet kalın olan bu kuvvetli hayvan, ormanların en sık yerlerinde kolayca dolaşabilir. Ekilmiş arazide ekseriya çok ziyankarlık yapar.

Kazandıklarımız!

On dokuzuncu asırda volkanların tesiriyle yeniden (52) ada meydana çıkmıştır. Fakat yine aynı tesir altında (16) ada kaybolmuştur ki netice itibarıyla dünyamız yeniden (36) ada kazanarak zenginleşmiş oluyor!

Ağababa'nın Nasihatleri

Ölümden, korkan hiçbir zaman eser-i hayat gösteremez.

Hürriyeti kollarımızda değil, ruhumuzda sezersek memnun olmalıyız.

En ziyade tetkike muhtaç olan iki kelime vardır: Evet, hayır!

Sabırsızlığımız çok defa ileriye götürmek istediğimiz şeyleri geriletir.

Görünmeyen düşmandan korkmalıdır.

Sabırlı insanların dostu çok olur.

Bir mekteplinin en büyük endişesi; öğrendiğini unutması ihtimali olmalıdır.

Söz ağızdan değil, kalpten çıkmalıdır.

İnsan müzakeratta batî, karar da seri olmalıdır.

Yalnız haksız olarak bize gelen fenalıktan şikayete hakkımız vardır.

En iyi muvaffakiyetler, tam vaktinde söylenmiş veya yapılmış şeylerdir.

En boş fikir, bir şeyin öğrenmeden bilinmesi mümkün olacağını düşünmektir.

Hoş Vakit Geçirmek, Bilmediğiniz Şeyleri Öğrenmek İsterseniz **“Resimli Dünya”**yı Okuyunuz.

(s. 12)

Ufak Bir Hatadan Doğan Bir Hayır!

1870 senesinde Paris'in تنها sokaklarından birinde bir yolcu, ama bir dilenciye tesadüf etti. Yolcu körlere pek ziyade acırdı. Onun içinden yolda rast

geldiği ama dilencilere ufak bir sadaka vermeden geçmezdi. Bazı yaramaz ve merhametsiz çocukların güneşi görmek nimetinden mahrum bu zavallı insanlara sataştıkları görünce zalim çocuklara karşı kalbinden derin bir nefret hasıl olurdu.

Kör dilencinin açık duran eline bir bakır onluk atarak yoluna devam etti. Fakat uzaklaşmağa vakit kalmadan dilencinin arkadan seslendiğini işitti:

“-Mösyö lütfen durunuz!”

“-Ne var?” diyerek döndü.

Dilenci: -“Bana bir onluk verecek yerde, bir altın lira vermişsiniz!” dedi.

O zaman onluklar aynen lira büyüklüğünde idi. Yolcu kör bir adamın lirayı onluktan fark edişine pek ziyade hayret etti. Bunu merak edip dilenciye sordu. Dilenci, hassas parmaklarının tamamıyla para üzerindeki şekil ve yazıları ayırt edebildiğini söyleyince hayreti bir kat daha arttı.

Dilenci bu sözleriyle yolcuya hiç bilmediği bir şey öğretmişti. İsmi (Valenten Haevi) olan bu yolcu iki seneden beri körleri okutabilmek için bir çare düşünüyordu. O gün dilencinin verdiği izahat üzerine kabartma harflerle körleri okutabilmek için bir çare düşündü. Ve bunun mümkün olduğuna kail oldu. Yine o gün kilise kapısı önünde ama bir dilenci çocuğa tesadüf etti. Çocuğu derhal evine götürdü, kağıt üzerine kabarik harfler yaparak okutmağa başladı. Çocuk kağıdı parmaklarıyla yoklayarak harflerin şekillerini ezberledi.

Bundan pek az zaman sonra âmâları ilk defa okutmağa muvaffak olan (Valenten Haevi), körlerden mürekkep yirmi dört kişilik bir sınıf teşkil etti ve yüzlerce kişi önünde ilk defa yaptığı bir tecrübe ile âmâların kabartma harflerle yazılmış kitapları kolayca okuyabildiklerini ispat etti.

Bu usul bilahare (Loui Braille) tarafından ıslah edildi.

İşte bugünkü ama mekteplerinin açılmasına bir yolcunun bir dilenciye bir onluk yerine yanlılıkla bir lira vermesi gibi ehemmiyetsiz bir vaka sebep oldu.

Cerrahlık Eden Hayvanlar!..

Bu satırları okuduktan sonra cerrahlığı yalnız insanlara mahsus bir sanat olmak üzere telakki edemeyeceksiniz. Çünkü bazı avcıların anlattıklarına bakılırsa kuşlar, ayaklarına isabet eden saçmaların açtıkları yaraları mahir bir cerrah gibi sarıp tedavi ediyorlarmış. Avcılar vurdukları sülünlerden birçoğunun ayaklarında çamurla sıvanmış ve bu sayede tamamen kapanmış yaralar görmüşlerdir. Sülünler göğüslerindeki ince tüyleri çamura karıştırırlar ve bunu bir merhem gibi yaranın üzerine sıvarlarmış.

Hayvanların yüksek zekâsına delalet eden bu misaller bundan ibaret değildir. Bilhassa kapana yakalanmış farelerin kurtulmak için düşündükleri çareler pek ziyade şayan-ı dikkattir. Fare ayaklarından birini kapana kaptıracak olursa tutulan ayağını keskin dişleriyle kesip koparır, canını kurtarmak için bu müthiş ameliyata tahammül gösteren fare, vücudunda kendi dişiyile açtığı yarayı zeytinyağı ve bazen de tereyağıyla tedavi eder!

Bunlar içinde en şayan-ı hayret misali, bir ayı vakası teşkil eder. Avcılar tarafından takip edildiği esnada ayağından yaralanan bir ayı, yarasının kolay kolay iyileşmeyeceğine aklı kesince, yalnız kendince malum olan bir vasıta ile yaranın etrafındaki kılları “traş” eder.

(Esasen insan cerrahlar da böyle yaparlar!) ve yaranın etrafını bu suretle temizledikten sonra yaralı ayağını dişleriyle kesip koparır. Bu vakada en ziyade şaşılacak cihet ayının ayağını yaranın birkaç parmak üstünden kesmiş olmasıdır. Acaba ameliyattan bu suretle daha kati bir netice elde edileceğini hayvan kimden öğrenmiştir?..

[Muallim –Biz insanların maymun neslinden geldiğimiz doğrudur. İnsanlar tek mil ede ede bugünkü hale gelmiştir.

Talebe –Siz bizden büyük olduğunuz için maymunlara daha çok benzersiniz değil mi efendim?]

(s. 13)

Kuşların Cesareti

Bataryaya Meydan Okuyan Bir Keklik Anne

Geçenlerde bir topçu zabiti anlatmıştı:

“Harb-i Umumi esnasında bir gün kumanda ettiğim batarya ile orta bir yoldan gidiyorduk. Tırıs giden atlar topları taşlar üstünden, hendeklerden aşarak sürükleyip götürüyorlardı.

Birdenbire en önde giden attan elli metre kadar mesafede on on iki tane keklik yavrusu gördük. Serçeden büyük olmayan bu yavrular yaklaşan tehlike karşısında şaşkın şaşkın öteye beriye koşuşup duruyorlardı. Anneleri fazla telaşa lüzum görmeden yavrularını yolun iki tarafındaki çalılıkların arasına dağıttı, bu suretle hepsini ortadan kaybettikten sonra gagası yarı açık, kanatları tehditkâr bir vaziyette kalkık olduğu halde meydan okur gibi bataryanın karşısına dikildi.

Şayet bataryaya “dur!” emrini vermemiş olsaydım, evlatlarının selameti için ölümü gözüne aldırın bu cesur ve fedakar kuş, atların ayakları altında kalarak parça parça olacaktı...

Unutmayınız ki bu şayan-ı hayret cesareti gösteren keklik, kuşların en cesaretsizlerinden biridir. Demek ki onu bu kadar cesur yapan anne şefkati, evlat muhabbetidir!

Kaplumbağa Yarışı

Kaplumbağayı en ağır yürüyen hayvanlardan biri olmak üzere tanırırsınız. Küçük, biçimsiz ayaklarıyla kocaman kabuğunu güçlkle sürükleyen bu sarsak hayvanın yarışa çıkması size tuhaf görünür. Fakat bizim burada bahsettiğimiz gayet büyük deniz kaplumbağalarıdır.

İngiliz vapurlarında tayfalık eden Hintlilerin tutup besledikleri bu kaplumbağalar arasında tertip edilen yarışlar cidden görülecek bir şeydir. Bu biraz bizim horoz dövüştürmemize benzer. Horozların dövüşü için terbiye edilmesi gibi, yarış kaplumbağaları da sahipleri tarafından yarış için hususi surette terbiye edilir.

Yukarı derç ettiğimiz resim, vapur güvertesinde yarışa başlamak için sahiplerinden işaret bekleyen iki deniz kaplumbağasını gösteriyor. bu yarışlar ekseriya pek heyecanlı olur. Kaplumbağalarının süratine güvenen gemiciler, vapurun güvertesinde tertip edilen bu yarışlarda mühimce bahislere girişirler.

Gayet Sabırlı Bir Posta Müvezzi!

Geçenlerde Brüksel’de tekaüt edilen elli yaşında (Pol Piyo) isminde bir müvezzi, hizmete başladığı andan itibaren attığı adımları saymış imiş. On adımda kat ettiği mesafe malum olduğu için müvezzi bu suretle hizmete girdiği zamandan beri yürüdüğü yolun uzaklığını hesap etmiş. Bu mesafe dört yüz seksen yedi kilometre yedi yüz otuz bir metreden ibaretmiş! Bu şayan-ı hayret müvezziin adımlarını saymak hususunda gösterdiği sabra şaşmaz mısınız?..

Birinci Seri (10) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar

(kazananların isimleri, adresleri)

(s. 15)

(kazananların isimleri, adresleri)

Okuyucularımıza

(müسابakaya dair izahat)

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır.

Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

Yeni Hilal

Kitap ve Gazete Yurdu

Sahibi Mahmutzade Hasan

Dersaadet Babıali caddesinde İsmet Efendi Hanı Dersaadet'te neşrolunan yevmi, haftalık aylık gazetelere abone kaydolunur. Taşra bayilerine gazete gönderilir kitap ve kırtasiye siparişi kabul olunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Bu infilak geminin ambarındaki benzin fiçilerinin ateş almasından olmuştu. Koca gemi denizi sarsan bu infilakla darmadağın olmuştu..

İçindeki bütün insanlar birer tarafa fırlayıp gitmişlerdi. Bu arada zavallı küçük (Cak) da bir kurşun gibi havaya fırlamış ve gemi direğinin ta tepesine takılıp kalmıştı!.

Güverteden etrafa savrulan alev ve tahta parçaları arasında Efruz Bey de yarı ölü bir halde denize fırlamıştı. Denize düşerken ölümün soğuk terlerini döküyordu.

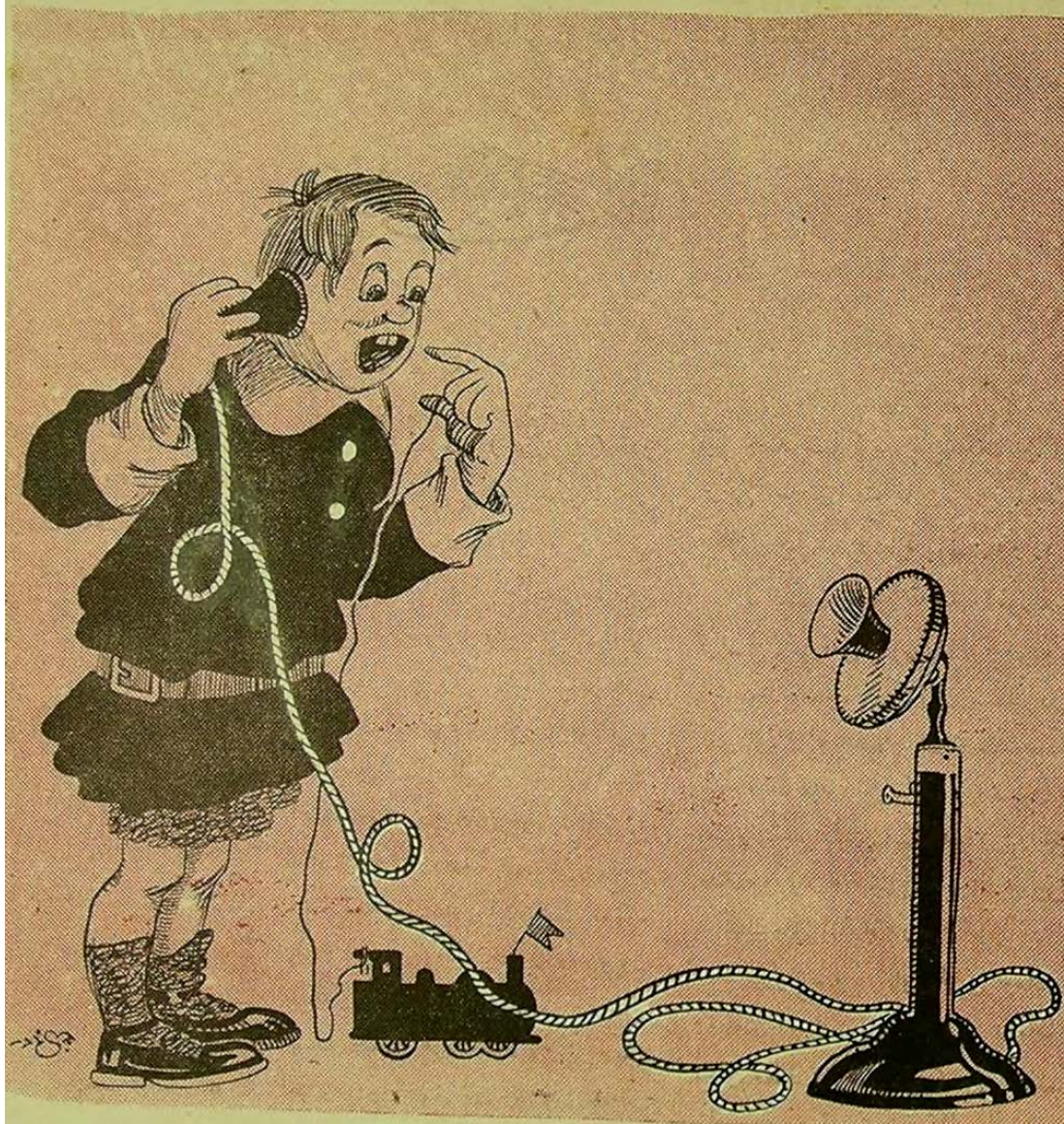
Fakat Efruz Bey'in şu yüksek talihine bakınız ki bu defa da muhakkak olan feci bir ölümden kurtuluyordu. Amerikalıların dünyanın en garip tabiatlı adamları olduğunu tabi bilirsiniz. Böyle garip milyonerin biri de tıpkı (balina) balığı şeklinde bir gemi ile bahr-i muhitte seyahate çıkmıştı. Geminin bu felaketi esnasında da oralardan geçiyordu. İşte Efruz Bey geminin güvertesinden aşağı düşer düşmez...

Kendini simsiyah madeni bir cismin sırtında buldu. Artık bu hal karşısında Efruz Bey'in hayretine payan yoktu. Birkaç dakika balığın baş tarafından (pof!. Pof!. Pof!.) diye çıkan dumanlara; iri parlak gözlere bakarak nerede bulunduğunu tayinle uğraştı. O esnada balığın tam sırtında yuvarlak bir delik açılarak içinden uzayan iki insan kolu Efruz Bey'i içeri çekti!.

Asıl ölüm bütün fecaat ve dehşetiyle biçare (Cak)ın başına gelmişti. Gemi batmadan evvel direğin tepesinde şaşkın şaşkın bakınan (Cak) birdenbire iri bir kartalla karşılaştı!

Kartal (Cak)ın birçok müdafaalarına rağmen üzerine atılmakta devam etti. Ve nihayet!!.. Ah sevgili okuyucular nihayet Cakcağızı iri burnundan haşyetle kavrayan katil kartal...

Onu direğin tepesinden ayırdı ve bahr-i muhitin enginlerine doğru götürmeğe başladı Cak oldukça ağırdı bu sebepten biraz sonra karanlık gagasından kurtulan Cak müthiş bir sukutla denize yuvarlandı!

Sayı 16 (19 Mart, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Çocuk (telefonda) –Ne?.. Sesimi işitmiyor musunuz?!. Elbette işitmezsiniz!.
Demim sarımsak yemiştim de.. Kokusu rahatsız etmesin diye uzakta duruyordum!!]

(s. 2)

Çocukların En İstifadeli, En Sevimli Arkadaşı; Ailelerin En Eğlenceli Gazetesi:

Resimli Dünya'dır!

Her nüshasında müteaddit heyecanlı ve hakiki vakalardan başka fennin terakkiyatında ve birçok işitilmemiş garabetlerden bahis faydeli malumat vardır. Cihanda olup biten istifadeli şeyleri, en kıymetli meahizlerden alınmış resimleriyle size gösteren ancak bu gazetedir. (Resimli Dünya) küçük kâr'ilere okuma zevkini veren; genç mekteplilere en temiz ve istifadeli saatler yaşatan; aileleri eğlenceli ve kahkahalarla gönül üzüntüsünden kurtaran mini mini bir gazetedir. Onun sayfalarında çocukların yüreklerini hoplatan maceralardan tutunuz da, en bedii şiirlere, vatanî yazılara, doktor tavsiyelerine, görülmemiş hayvanat müzesine ve nihayet bin bir vaka kahramanı (Efruz bey)e her şeyi her şeyi bulabilirsiniz!.

Şimdi bu nüshaları bir bir alıp toplarken ilerde kıymetli bir hazineye sahip olacağınızı unutmayınız. Okuyuculara hiç vakit kaybettirmeden hal ediliverilecek kadar kolay ve eğlenceli müsabakalar her sayıda intişar edilmektedir. Hal eden kâr'ilere verilen mükâfatlar yalnız bir defaya mahsus değildir. İlk nüshada ilan ettiğimiz üzere her (seri) nihayetinde bir de büyük kurallar tertip edilmiştir. Bu kurallar neticesinde her nüshada verilen diğer mükâfatlardan çok mühim ve yüzlerce lira kıymetinde hediyeler tevzi edilir.

İki hafta sonra çekilecek olan birinci seri müsabakamıza verilecek mükafatlar meyanında bir de "bisiklet" vardır.

(Alsyon) fabrikasının (Tour de France) markalı, (75) lira kıymetinde İstanbul'da mevcut en güzel bisikletlerden biri olan bu hediyeler Beyoğlu'nda Cadde-i Kebir'de Ağa Hamamı ilerisinde, (Alsyon) mağazasında teşhir edilmektedir. İki hafta sonra bu kıymetli hediye en talihli kâr'ilerimizin malı olacaktır.

Her valide ve peder yavrularını bu maddi ve manevi istifadeden mahrum bırakmamak için mutlaka (Resimli Dünya'yı muntazaman alıp çocuklarına okutmalıdır.

(s. 3)

Hayvan mı? Afet mi?

Müthiş Bir Haydut Çetesi! – İnsan-Tavşan Kavgası...

Çocuklar, bugün size dünyanın en korkunç, en muzır bir haydut çetesinden bahsedeceğiz. Efradı milyonlara baliğ olan bu müthiş hırsız kumpanyasının yeryüzünde kol salmadığı memleket kasıp kavurmadığı şehir kalmamıştır. Her gün kazancımızın mühim bir kısmını yağma eden bu haydutlar, ne polis dinlerler, ne de kanun... Dünyada onların fenalığına karşı durabilecek hiçbir kuvvet mevcut değildir. Top, tüfenk, tabanca gibi silahların onlar üzerinde hiçbir tesiri yoktur.

Bu şayan-ı hayret haydutlar farelerdir! Avrupa'da yaşayan fareler içinde en vahşi ve en ziyankarı esmer faredir. Boyları, kuyruklarıyla beraber 45 santimetreye baliğ olur. Kulakları kısa, burunu sivri ve kıllı, ayakları kalındır.

Esmer fare, Avrupa'ya 1727 senesinde Sibirya'dan gelmiştir. Bu müthiş hayvanların Avrupa'yı istilası, Vandalların akını kadar korkunç olmuştur.

(Volga) nehri bu ziyankar hayvan sürüsünü yolundan alıkoyamamıştır; fareler bir müddet sonra da yüzmek öğrenmişler ve nehri yüzerek geçmeğe muvaffak olmuşlardır.

1750 senesinde Şarkî Prusya'da görülen esmer fareler bir müddet sonra bütün Almanya'yı istila etmişler, 1753 senesinde ilk defa olarak Paris'te görülmüşlerdir. Aynı tarihte gemilere üşüşen bu Asya akıncıları, İngiltere'ye, Danimarka'ya ve oradan Amerika'ya gitmişlerdir.

Nihayet 1825 senesinde Kanada'ya da kol atmışlardır.

Avrupa ve Amerika'nın yerlileri olan siyah fareler, Asya'dan gelen bu kocaman rakiplerle başa çıkamayacaklarını anlayarak geri çekilmeğe mecbur olmuşlardır.

Mesela Fransa'da, siyah fareler gayet az kalmışlardır. bunların bir kısmı adalara, deniz aşırı memleketlere iltica etmişlerdir.

Esmer farelere karşı en fazla mukavemet gösteren İtalya'daki siyah farelerdir. Bunlar da Asyalı rakiplerinin şerrinden kurtulmak için çatı aralarına sokulmak mecburiyetinde kalmışlar ve evlerin alt katlarında, lağımlarda, bodrum ve mahzenlerde yaşayan, çatılara çıkmaktan hoşlanan esmer farelerin elinde ancak bu suretle yakalarını kurtarmağa muvaffak olmuşlardır.

Fareler şayan-ı hayret bir süratle çoğalırlar. Bir dişi fare bir defada on, on iki yavru birden doğurur. Bu yavrular da birkaç ay zarfında yavrulamağa başlarlar.

Esmer farelerin oburluğu tahmin ve tasvirin fevkindedir. (De Shatle) ismindeki müellifin rivayetine göre, ihtiyar ve sakat beygirlerin kesildiği (Mon Fokon) mezbahasında esmer fareler bir gecede 45 atın leşini yemişlerdir! Esasen bu

müthiş mahlukların yemediği bir şey yoktur. Kümes hayvanlarını, tavşanları yedikleri nadir değildir. Hatta uykudaki çocuklara bile sataştıkları görülmüştür!. Fransa'da bir hastanede hastalardan biri bir gece esmer farelerin hücumuna uğramış ve bu obur hayvanların elinden canını kurtarmak için hayli zahmet çekmiştir...

Esmer fareler mutlaka canlı şey yemezler. Hububat, tahta, deri, kumaş, kağıt gibi şeylere de musallattırlar.

Kediler esmer farelerle başa çıkamazlar. Bunların en müthiş düşmanları yine kendileridir. Çünkü aç gözlü hayvanlar birbirini de yerler!

Muzırat hususunda farelerden sonra gelen hayvan tavşanlardır. Bazı memleketlerde tavşanlar, insanların bile hayatını tehlikeye sokarlar.

Avustralya'da bir zamanlar hiç tavşan yokmuş. Bir gün Avustralya'ya hicret eden bir Avrupalı oraya üç çift tavşan götürmüş, hayvanlar memleketin ikliminden o kadar hoşlanmışlar ki nispeten kısa bir zaman zarfında Avustralya'yı baştanbaca istila etmişler. Yeraltında kazdıkları yollar o kadar çoğalmış ki toprak atların ayağı altında çökmeğe başlamış. Bu suretle delik deşik olan arazide ot, sebze, meyve yetişmez olmuş.

(s. 4)

Tavşanlar tarafından kemirilen ağaçlar da kurumağa başlamış.

Tutulan istatistiklere nazaran bir çift tavşandan üç sene zarfında 14 milyona yakın tavşan hasıl olmaktadır. Cenubî Avustralya'da tavşan istilasını öyle korkunç bir afet haline gelmiştir ki bir aralık ora sakinleri memleketten kaçmağa bile niyet etmişlerdir.

Bunun üzerine Avustralya'da tavşanlara karşı müthiş bir katliam başlamış. Gelincik, hermin gibi tavşana düşman olan hayvanlar da bu mücadeleye iştirak etmiş. Doktorlar tavşanlara salgın hastalıklar aşılamişlar. Bu suretle bugün Avustralya bu muzır mahlûklardan bir dereceye kadar kurtulup nefes almıştır!

Öldürülen tavşanlar eskiden oldukları yerde çürüyüp ziyan olurlardı. Hâlbuki şimdi soğuk hava hâsıl eden aletler vasıtasıyla tavşan etleri dondurulup İngiltere'ye ihraç edilmektedir.

Ziyankar hayvanlardan bahsederken (hamster) denilen ve farelere pek ziyade benzeyen memeli hayvanları da unutmamak icap eder. Esmer fareler gibi Sibiryadan ve Kafkasyadan garba doğru hicret eden bu hayvanlar 1888 senesinde Almanya'yı istila etmişler, ekinlere musallat olarak memleketi kıtlığa maruz

bırakmışlardır. Bunun üzerine hamsterlere karşı müthiş bir mücadele başlamış ve (Aşazlebek) civarında yapılan bir katliamda yüz bine yakın hayvan telef edilmiştir.

Kar Eğlencelerine Veda

“Mart’ın yarısı kış, yarısı yaz!” derler... Resimde gördüğünüz Kanadalı çocuklar, kış büsbütün geçmeden, karlı dağların zevkini çıkarmak için kızak kaymağa gidiyorlar. Kalın giyinmek şartıyla kışın karla oynamak vücuda çok nafidir. Soğuğa alışkın milletlerin efradı, çevik, sağlam, çalışkan olurlar.

Resimli Dünya’nın Hayvanat Müzesi

Afrika’nın bazı aksamında yaşayan gagalı bir kuştur. Kuşlar içinde en çok turnaya benzer. Bazı yerlerde bu garip kuşa “balina başlı leylek” ismini verirler.

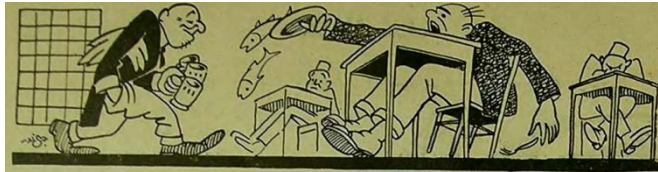
Heyecanlı Bir Ameliyat!

Dünya vahşi hayvan alım satımının en fazla yapıldığı şehir Almanya’nın Hamburg şehridir. Dünyanın bu kabil işlerle uğraşan en büyük taciri (Haken Bek) bu şehirde oturur.

Hamburg’da vahşi hayvan tedavi eden mütehassıs ve baytarlar vardır. Geçenlerde bu baytarlardan biri kocaman gergedan gözünde mühim bir ameliyat yapmıştır. Ameliyatta hayvanı bayıltmak için iki buçuk kilo morfin istimal edilmiştir.

Bu ameliyatı muvaffakiyetle yapan doktora ticarethane 100 İngiliz yani takriben bin lirası ücret verilmiştir.

(s. 5)

[Müşteri –Hey garson!!. Bu balıklar geçen haftaki gibi bayat!..

Garson –Nasıl olur efendim, geçen haftaki balıkların aynıdır!..]

Faideli Şeyler

İnsanın Kalbi Nasıl Çalışır?

İnsanın kalbi (15) santimetre yüksekliğin ve (10) santimetre genişliğinde bir ufak tulumbaya benzer.

Tulumba dakikada (70) ve saatte (4200), günde (100800) ve senede (32892000) defa işler. Her işleyişte deverana takriben yüz gram kadar kan karıştır.

Bütün vücut beşerin kanı ki-takriben (yirmi sekiz) litredir- iki veya üç dakikada kalpten geçmiş bulunur.

Yetmiş yaşında bir adamın kalbi gece gündüz durmadan işleyerek bu (70) sene zarfında (250000) metre mekanı mikabî kan nakil eder.

Çin’de sokak çocukları hayatlarını kazanmak için bakınız neler yapıyorlarmış: En çamurlu pis sokaklarda yüzükoyun yere yatarlar ve üzerlerinden ya kadınlar veya erkekler biraz para mukabilinde ayaklarını kirletmeden geçerlermiş!

(British Museum) yani İngiliz Müzesinde on beşinci asırdan kalma bir coğrafya atlası vardır. Bu atlas kitabı dünyanın en büyük kitabıdır. Yedi kadem irtifaftadır!

Japonlar bilhassa balık yerlermiş. Et lüks eşya meyânında addedilir ve bunu yalnız zenginler yermiş?

Dünyanın en küçük gazetesi Meksika’da “Guadalajara” şehrindedir. “El Telegrama” tesmiye olunan bu gazetenin uzunluğu bir santimetre dört milimetre genişliği ise yalnız bir santimetredir.

Sarmaşık bir evi zannedildiği gibi rabıt tutmaz bilakis duvarda mevcut bütün rutubeti cezp eder.

Dünyada kara gözlü erkeklerden ziyade kara gözlü kadınlar vardır.

“Kondor” tesmiye olunan ve Hindistan’da yaşayan bir nevi kartal (9000) metre irtifaa kadar yükselebiliyormuş!

Dünyada En Eski Kağıt Yapanlar

Dünyada en eski kağıt imal edenler yaban arıları imiş.

Yaban arıları yuvalarını yapmak için kuru ağaç kabuklarını bir hamur haline koyduktan sonra yuvalarının dahilindeki bölmeleri yaparlar bu bölmeler insana kaba, paket kağıdı hissini verir?

Hayvanlara Tapmak

Eski Mısırlılar timsaha taparlarmış. Halbuki zamanımızda Afrika’da (Madagaskar) adasında timsah o kadar mukaddes hayvandır ki senede birkaç defa onun şerefine musikiyyelerle dini ayinler yapılırmış. Timsah yerliye hücum ettiği zaman yerli içinden dua okuyarak hayvanın hiddetini teskin etmek ister. Timsahı öldüren yerli idam olunmuş. Filipin adalarındaki bazı akvam-ı vahşiye timsaha taparlar!. Birçok yerlerde timsahın muazzam heykelleri mevcuttur. Hindistan’da “Bengale”de kaplana taparlarmış. Eğer Avrupalılar kaplanlara tuzak kurarlarsa

yerliler kimsenin haberi olmadan o tuzağı bozarlarmış. Amerikaî Cenubinin bazı vahşi kabilelerinde bunlara çok tesadüf edilirmiş. Afrika’da Senegal’de akvam-ı vahşiye “sırtlan” denilen hayvana Sibiryada “Samoed”lerin bazıları beyaz ayıya Avustralya’da “Malezya” adalarındaki korsanlar köpekbaliğine “Polinezya” adalarındaki akvam-ı vahşiye ise gayet büyük bir örümceğe taparlarmış! En çok tapılan hayvan “yılan”dır. Afrika’da Senegal, Kongo, Dahome, Ogant ve Gine’de yılanlara tapan pek çoktur. Hatta eski zamanlarda, Meksika’daki akvam-ı vahşiye yılanlara insanları kurban ederlermiş.

(s. 6)

Azmin Şiddeti

Bahr-i Muhit-i Atlasî’yi bir sandalla nasıl geçmiş! Yakında Bahr-i Muhit-i Kebir’i de geçeceğini söylüyor!.

(Alen Jerbo) bundan birkaç ay evvel, yelkenli bir küçük kotra ile tek başına olarak Avrupa’dan Amerika’ya geçmeğe muvaffak olan bir Fransız’dır. (Jerbo)ya gelinceye kadar, insan kudretinin fevkinde gibi görülen böyle çetin bir maceraya atılmak kimsenin aklından geçmemiştir.

Bu şayan-ı hayret seyyah hiçbir kulun yardımı olmadan dünyanın en azgın bir deniziyle aylarca nasıl başa çıktı? Yemek, içmek, uyumak, istirahat etmek gibi her insanın yapmağa mecbur olduğu işleri, bu tehlikeli vaziyetin ağır mecburiyetleriyle nasıl birleştirebildi? Aylarca süren bu korkunç yalnızlığa nasıl dayanabildi? Akla durgunluk veren bu suallere cevap bulmak pek güçtür. Fakat ortada bir hakikat varsa o da (Alen Jerbo)nun bunları yapmağa muvaffak olduğudur!

(Alen Jerbo) evvelce meşhur bir (tenis) oyuncusu iken, bu oyundaki mahareti en büyük şampiyonlardan aşağı değilmiş.

Fakat (Jerbo)nun idmancılıktaki marifeti, Bahr-i Muhit-i Atlasî ile kazandığı azim şöhret yanında pek sönük kalmıştır.

(Alen Jerbo) geçen yaz Fransa’nın cenup sahilinde kain (Nice) şehrinden, (Fire Crest) isimindeki kotrasına binerek Amerika’ya müteveccihen (!) hareket etmiş... Sandaldan biraz büyük olan bu yelkenli kotrayı, Amerika’ya gitmek için değil, sadece, Fransa’nın sayfiye hayatıyla meşhur cenub sahillerinde balık tutmak için yaptırmış imiş!

(Jerbo), beş bin kilometre tutan bu müthiş mesafeyi tek başına kat etmeğe karar vermiş.

(Fire Crest) Fransa, İspanya sahilllerinden geçerek Cebeli Tarık boğazına gelmiş ve sonra nihayetsiz bir denizin meçhul enginlerine doğru açılmış!

(Alen Jerbo) üç buçuk ay sonra (New York)a gelinceye kadar seyahat esnasında tek bir yardımcı tanımış: Rüzgar!..

Bu üç buçuk ay süren yolculuk zarfında (Fire Crest) üç defa fırtınaya tutulmuş..

Fırtına devam ettiği müddetçe (Alen Jerbo), bir eli dümende, bir eli yelkenleri idare eden ipte olduğu halde, uykusuz, istirahatsız, günler, geceler geçirmiş. Denizin sakin olduğu zamanlar yarı uyur, yarı uyanık bir halde istirahat etmeği en büyük bir nimet addedermiş!

Uykunun en tatlı bir yerinde can havliyle uyanır, yoldan şaşan kotranın istikametini tashih edermiş.

(Fire Crest) bu korkunç seyahat esnasında ne tehlikeler atlatmış, ne müthiş kazalar geçirmiş! Bir aralık kotradaki erzak azalmağa başlamış. Bu kadar dert yetişmiyormuş gibi (Jerbo)nun başına bir de

(s. 7)

Balık tutmak derdi çıkmış... (Fire Crest) yolcusu erzaktan tasarruf için haftalarca balık yiyerek yaşamağa mecbur olmuş.

(Jerbo)nun geçirdiği en büyük kazalardan biri de bir gün her nasılsa muvazenesini kaybederek kotradan denize düşmesidir. Düşünün: Bahr-i muhit ortasında denize düşüyorsunuz... Sizin için sığınacak tek bir yer var: Kotra! Halbuki o da, rüzgarın cereyanına tâbi olmuş, gidiyor... Kotranın içinde kimse yok ki dümeni kırsın, geri dönsün veya sandalını olduğu yerde durdursun! Bağırıyorsunuz... Rüzgar sağır.. Yelken sağır... Tekne sağır... Sizi düşünen, sizi kurtarmağa çalışan bir kul, bir can yok! Etrafınızda nihayetsiz bir gök.. Avuç içi gibi görünen, fakat o da nihayetsiz bir deniz! Demek ki ölüm...

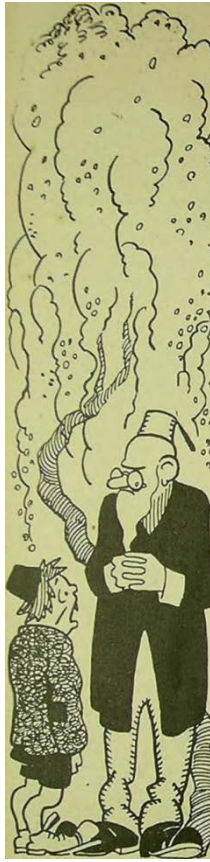
Bereket versin ki (Alen Jerbo) emsalsiz bir yüzücüdür. Bu korkunç anda, cesur seyyah ile vefasız kotrası arasında müthiş bir müsabaka başlıyor ve adamın sürati rüzgarın süratini yenmeğe muvaffak oluyor!..

(Alen Jerbo) son fırtına esnasında da çok buhranlı zamanlar geçirmiştir. Son seferinde denizin azgınlığı üç gün üç gece devam etmiş ve seyyah bu müddet zarfında bir an bile gözünü kapamağa muvaffak olmamıştır.

Ve nihayet (Fire Crest) bu müthiş geçitleri atlattıktan sonra bir sabah kendini (New York) limanında bulmuş ve cesur yolcu çoktan hak ettiği tatlı bir uykuya kavuşmuştur!

(Alen Jerbo) dünyada azim şiddetinin, irade kuvvetinin en parlak bir misalini gösteren müstesna insanlardan biridir. Fransız gazeteleri bu cüretkar gemicinin bu seyahatle kanaat etmeyip yakında yine tek başına, daha uzun ve daha mehalik bir seyahate çıkacağını haber veriyorlar. (Jerbo) bu sefer Bahr-i Muhit-i Kebir'i geçmeğe çalışacakmış?.

Sırası gelince kâr'ilerimize ondan da bahsederiz.

[İhtiyar – Oğlum ben senin kafanın dolu olduğunu nasıl anlayayım?.

Pis çocuk – Lütfen saçlarımın arasına bakınız efendim!]

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Dört Ayaklı Hırsız!

İhtiyar (Sam Tomson) kulübesinin kapısını açık görünce kaşlarını çattı ve içinden:

-Ah Şu (Burns)! ıkarken kapıyı kapatmak aklından bile geçmez... Diye söylendi.

Fakat kulübeye girince hiddetten bütün kanı başına sıçradı: ıkarken masanın üzerine bıraktığı nefis sucuk parçası ortadan kaybolmuştu.

(Alaska)da altın madeni aramağa çıkan (Sam) ile arkadaşı bir müddetten beri bu kulübede oturuyorlardı. Sucuğun kaybolmasına (Sam)ın bu kadar canı sıkılmasının sebebi bu sırada av hayvanlarının, buldukları havalide pek ziyade azalmış olmasıydı. (Sam) merak etti, kulübenin zahire ambarı yaptıkları bir köşesine doğru eğildi: Her Şey altüst olmuştu..

(Sam) kendi kendine:

-Bu ne demek, canım? Diye söylenirken arkadan arkadaşının neşeli sesini işitti:

-Ayol kendi kendine, ne söylenip duruyorsun?...

(Burns), arkadaşına nispetle çok genç, iri yarı, güçlü kuvvetli, güler yüzlü bir delikanlıydı.

(Sam) hiddetli bir tavırla:

-(Burns)! Dedi. Őakayı bırak! Söyle sucuğu ne yaptın?..

-Ne sucuğu?

-Demin Şu masanın üstüne koyduğum sucuğu söylüyorum... Haydi, bana kurnazlık satmağa kalkma... Nereye koydunsa çıkar.. Karnım aç!... Şayet benden gizli yedinse söyle, ben de ona göre başımın çaresine bakayım!...

-(Sam), neler söylüyorsun kuzum! ıldırđnsa haber ver.. Bir parça sucuğu senden gizli yiyecek kadar açgözlü olduğumu kimden işittin?

-Azizim, bunlar, bu lakırdılar!... Beni bu tavırlarınla aldatacağını zannediyorsan çok yanılırsın...

Arkadaşının bu haksız ithamı karşısında için için hiddetlenmeğe başlayan (Burns):

-Demek bana hırsızlık isnat ediyorsun öyle mi? Onu ancak sen yaparsın.. Anlıyor musun?

-Vay demek bu sefer ben hırsız oldum, öyle mi?..

Bereket versin ki (Burns) hiddetini yenerek işi tatlıya bağladı:

-Akşam o sucuğu mu yiyecektik?

-Tabi değil mi ya? Etrafta av bulmak kabil olmadığını bilmiyor musun?..

-(Sam), şunu iyi bil ki sucuğu yiyen ben değilim... Fakat her ne ise.. Her ikimiz de tüfenklerimizizi alırız.. Sen bir tarafa gidersin, ben bir tarafa.. Akşama kadar

(s. 9)

Av avlarız.. Elbette talihimize akşam için kebablık bir şey çıkar! Anlaşıldı mı?

(Sam) bir müddet kırçıl sakalını karıştırarak düşündü; sonra, bir şey söylemeden, tüfengini omuzlayıp gitti.

Bunun üzerine yalnız kalan (Burns) başını iki tarafa sallayarak:

-Hay bunak, hay... Diye söylendi ve biraz sonra o da aksi istikamette yürümeğe başladı...

Aradan bir çeyrek geçti.

Bu sırada kocaman bir ayı ormandan çıkararak usul usul kulübeye doğru yürümeğe başladı.

Kulübenin kapısı sımsıkı kapalıydı. Ayı kapıyı başıyla iterek açmağa çalıştı; bunun faide vermediğini görünce gövdesinin bütün ağırlığıyla kapının üzerine yüklendi. Kapı bu müthiş tazyik karşısında birdenbire açılınca ayı da yuvarlanır gibi kulübeye girdi.

Bu; ayının kulübeye ikinci ziyaretiydi. İlk ziyaret esnasında yediği nefis sucuğun tadını hala unutmadığı halinden anlaşılıyordu. Kulübeye girince aradığını bulmak ümidiyle ortalığı karıştırmağa başladı.

Ayı bu işle meşgul iken ihtiyar (Sam) tüfengi omzunda, yoluna devam ediyordu. Bir müddet etrafı gözleyerek yürüdü. Fakat ortalıkta ava benzer bir şey görünmüyordu. İlerlemenin faidesiz olduğunu gören (Sam) durup kendi kendine şöyle düşündü:

-Bu işte herhalde bir hikmet var! Sucuğu yiyen galiba (Burns) değil! Çocuğu nahak yere azarladım. Bu işi yapan biri var ama... Kim? Ortalıkta bir iz görünmüyor.. Acaba bize bu oyunu kim oynuyor?.. Dur, ben hepsini şimdi öğrenirim...

(Sam) bu sözleri söyleyerek ters yüzü dönüp kulübenin yolunu tuttu.

Ormandan çıkıp da kulübenin kapısını ardına kadar açık görünce hayretinden donakaldı. Aradığını nihayet ele geçirmişti. Şimdi hırsız cizm-i meşhut halinde yakalayacaktı. Kalbi merakla çarparak kulübeye doğru birkaç adım attı.

Kulübenin içerisi fazla loştu. Dikkat etti: filhakika tahmin ettiği gibi evlerinde kocaman gövdeli, siyah bir şey dolaşıyordu.

Acaba bu kimdi?

(Sam) ihtiyaten kendini hırsıza göstermek istemedi. Kapının karşısından çekilip yan tarafa geçti. Tüfengini hazırladı, ayaklarının ucuna basarak kulübeye doğru ilerlemeğe başladı.

Kulübenin içinde adeta kıyamet kopuyordu.. İskemleler devriliyor, masalar sarsılıyor, altüst ediliyordu.

(Sam) kendi kendine:

-Bu hırsız işini çabuk bitirip gitmek isteyen takımından galiba!.. diye düşündü...

Tüfengi omzunda nişan vaziyetinde, parmağı tetikte olduğu halde (Sam) kulübenin kapısına dikilerek bağırdı:

-Kımıldama.. Yersin kurşunu!

Ayı bu tehdide bir homurtu ile cevap verdi ve derhal (Sam)in üzerine atıldı. Fakat (Sam) tetiği çekmeğe vakit

(s. 10)

Bulmuştu...

Kurşun ayının göğsüne isabet etti; açılan yaradan kıpkırmızı bir kan fişkıрмаğa başladı. Hayvan aynı zamanda düşmanına ilk pençeyi indirmiş ve onu altına almıştı..

(Sam) meyusetin verdiği bir gayretle mücadele ediyordu. Ayıyı gırtlığından yakalamış, kuvvetli parmaklarını hayvanın uzun tüyleri arasına gömmüştü. Hayvanın korkunç dişlerini kendinden uzak tutabilmek için kolunun bütün kuvvetini sarf ediyordu.

(Sam) ayının sıcak nefesini yüzünde hissediyordu. Hayvan iri, beyaz azı dişlerini hasmının boğazına geçirmeğe çalışıyordu.

Bu suretle geçen birkaç saniye, zavallı (Sam)e asır kadar uzun görünmüştü!

Hayvan pençeleriyle (Sam)in omuzlarını paraladı. Üstü başı al kan içinde kalmış olmasına rağmen (Sam) vücudunda fazla bir ıstırap hissetmiyordu.

Kendini lüzumsuz yere yormuş olmamak için bağırmıyor, bütün kuvvetini kollarına toplayarak hayvana mümkün olduğu kadar uzun müddet mukavemet etmeğe çalışıyordu.

Fakat yavaş yavaş kolları sertleşmeğe başlamış vücuduna korkudan değil, yorgunluktan mütevellit, şiddetli bir titreme gelmişti.

Hayvanın ağzı gittikçe yaklaşıyordu. (Sam) bundan sonrasını görmemek için gözlerini kapadı. Artık hiçbir şey düşünmüyordu. Azalatı, sinirleri, bütün vücudu ve bütün ruhuyla gayret kesilmişti.

Artık (Sam) müthiş hasmı karşısında tahammülünün iyiden iyiye kesildiğini hissediyordu. Tam bu sırada ayı acı bir nara attı, ölüm sayhaları içinde yere yuvarlandı! Birdenbire kaskatı kesilen pençeleri açıldı.

Yorgunluğun şiddetinden kendini kaybeden (Sam) ayıyla birlikte yere yuvarlanmıştı!

(Sam) gözlerini açtığı zaman kendini kulübedeki seyyar karyolasına yatırılmış buldu. Karşısında arkadaşı (Burns)ün güler yüzünü görünce, geçirdiği maceranın kabusu benzeyen hatırası biran içinde zihninden siliniyordu...

Mecruhun ilk hareketi arkadaşına elini uzatmak oldu.

-Affedersin, (Burns)... Seni haksız yere hırsızlıkla itham ettim!

(Burns) (Sam)in elini okşayarak:

-Benden şüphe etmekte haklıydın... Dedi. Biz bu dağ başında kendimizi yalnız farz ediyorduk...

(Sam) gülerek ilave etti:

-Fakat hırsız meydana çıkarmakta geç kalmadığımı gördün ya! Senden ayrıldıktan sonra hırsızdan şüphe ettim.

Buraya döndüm... Melun hayvanı göğsünden vurdum; fakat kurşun kalbine isabet etmediği için ölmedi. Benimle boğuşmağa başladı. Sonra kendimi kaybettim.. Yalnız bir aralık hayvanın acı acı bağırarak yere yuvarlandığını hayal meyal hatırlıyorum.. Şayet ben tek başıma kalmış olsaydım, hayvan beni muhakkak öldürecekti. Çünkü kuvvetim tamamıyla kesilmişti.. Sonra nasıl da ayının elinden sağ olarak kurtuldum? Buna aklım ermedi..

(Burns) –Sen kendini yorma ben sana anlatayım.. Garip bir tesadüf daha doğrusu hoş bir eser-i talih! Senden ayrıldıktan sonra sucuğun kaybolması meselesi beni de düşündürmeğe başladı. Tıpkı senin gibi meçhul bir hırsızdan şüphelendim. “Mutlaka, dedim, biz kulübeden çıktıktan sonra bizim öteberimizi çalıyor” hırsız cezm-i meşhut halinde yakalamak ümidiyle geri döndüm. Sen benden daha evvel dönmüş ve hırsız (!) ile boğuşmağa başlamışsın.. Seni ayının kolları arasında görünce vakanın ne suretle cereyan ettiğini derhal anladım. Hayvanı gafil avlamak için ses

çıkarmadım, ayıya arkasından yaklaşıp o beyaz sol böğrüne iki müthiş darbe indirdim; esasen yaralı olan canavar derhal yere devrildi.. Ondan sonra ilk işim seni yatağa götürüp yaralarını pansuman etmek oldu.”

Kürre-i Arzda Ne Kadar Musevi Varmış!

Dünyada mevcut Musevilerin adedi on iki milyon kadarmış! Bunlardan dokuz milyon Avrupa’da, iki milyonu Amerika’da, yarım milyonu Afrika’da, yarım milyonu Asya’da, 17 bin kadar da Avustralya’da imiş!

(s. 11)

İki Kalpli Adam

İtalya’da “Alesano” şehrinde yirmi üç yaşında “Jose Maçyo” namında bir genç adamın; biri sağda diğeri solda iki kalbi varmış; karaciğeri solda, dalağı sağda, midesi ise biraz sola kaçmış! Bu garip adamda göğüs tahtası hem daha açık hem herkeste olduğu gibi değil de daha aşağıdadır. Herkesten fazla iki kaburga kemiği varmış bu halde bulunan bu adamın sıhhati pek mükemmelmiş, hatta hizmet-i askeriyesini süvari olarak ifa etmiş!

Bu adam öldükten sonra vücudunu nasıl isterlerse kesip biçmeğe muvaffakiyet etmiş; yani ölü vücudunu (40000) altın franga hükümete satmış ve peşin olarak (20000) frangı almış diğeri (20000) frangı da öldükten sonra varislerine verilecekmış!

İnhicar Etmiş Bir Orman

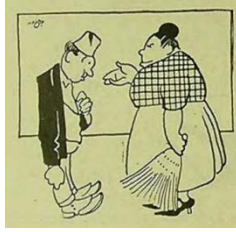
Biraz garip görünürse de Avustralya’da teknil taş kesilmiş bir orman mevcuttur. Bütün ağaçları asırlardan beri taş kesilmiş olan bu ormanın manzarası harikuladedir.

Ağaçların gövdeleri girintileri ve çıkıntıları ile kül renginde ve taştır. Dallar ile yaprakları da kül renginde taştır. Yapraklarla dallar birtakım hayvanat kabuklarıyla süslenmiştir.

Bu ormanın böyle baştanbaşa taş olması bakınız nedenmiş:

Pek eski zamanda bir hareket-i arz neticesinde orman kumların altına gömülmüş; zamanla kumların arasındaki kilisli sular süzölmüş ve ağaçların üzerinde katılmış. Bu taş tabakaları altındaki ağaçlar tabii çürümüş ve kaybolmuş, onun yerine ağacın tabii şeklini almış olan taş almış. Yine zamanla bu ormanları örten kumlar rüzgârla başka tarafa sürüklenmiş ve bir gün o civar ahali de karşılarında taştan bir orman görmüşler!

Bu orman hiç şüphesiz dünyada mevcut garabetlerin en güzellerinden biridir.

[Anne – Yine neye suratını asıyorsun?

Çocuk – Hasta olan muallimimiz...

-E?.. Ne oldu, öldü mü?

-Hayır anne hayır!. İyi olmuş da yolda gördüm!.]

Hararolar

“Hararolar” eski Alman müstemlekelerinden birinde tavattun eden bir kabiledir.

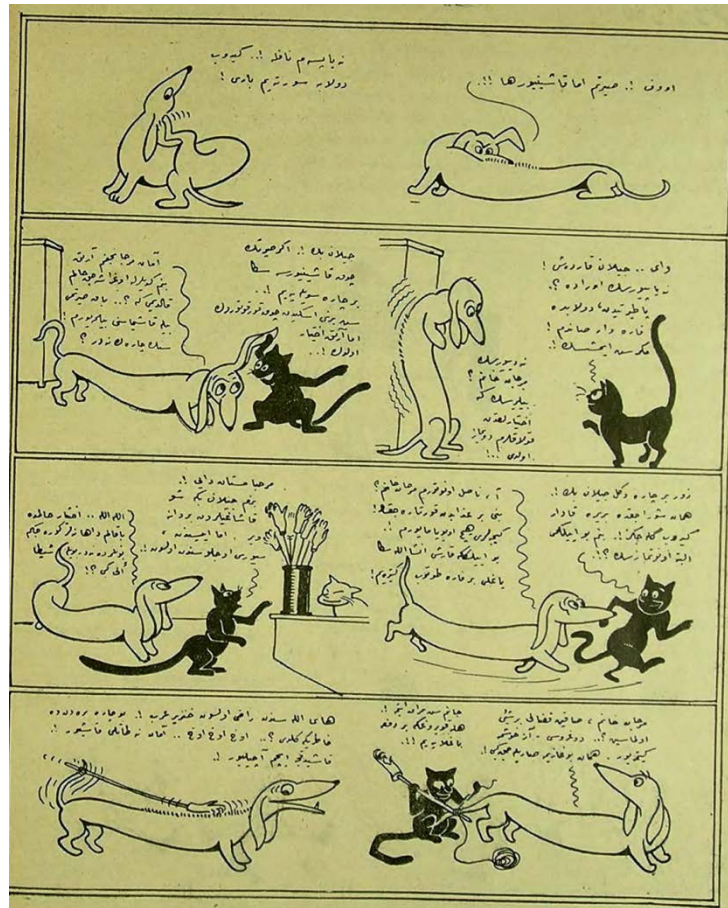
Bu kabile kendi ırk ve adetlerinin garabetiyle şöhret bulmuştur:

Erkek çocuklar on iki ile on altıncı yaşları arasında gayet tehlikeli ve çok ıstırap veren bir ameliyata maruz kalırlar. Bu ameliyata “Okuba” tesmiye ederler. Bu ameliyat alt çenedeki on dört dişle üst çeneden iki ön dişin sökülüp çıkartılmasından ibarettir. Bu ağızdaki çirkin açıklık Fransızca (V) harfinin baş aşağıya gelmesine benzer. Eğer Hararolar’a inanılacak olursa insan böyle bir ameliyatı yaptırmak mecburiyetinde imiş; çünkü insanın böyle bir ameliyattan sonra güzelleştiğini iddia ederlermiş; bu nevi işkenceyi yapmayan Avrupalılara pek acırlarmış; hatta bu kabile efradından Hıristiyan olanlar bile bu işkenceden vazgeçmezlermiş; Alman misyonerlerinden birinin zevcesini gören bir yerli:

-Ne çirkin kadın! Demiş, çünkü ağzı dişle dolu!!

Genç kızlara yapılan ameliyata “Okura” tabir edilir. Bu da “Okuba” gibi on iki ile on altı yaş arasında yapılır. Genç kızın başındaki saçlar tıraş edilir ve yalnız tepesinde ufak bir tutam saç bırakılır. Ve bu saçın ucuna da yuvarlak bir demir bağlarlarmış!.

(s. 12)

(s. 13)

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1. Herhangi bir evde (verem, kızamık, kızıl, çiçek, kolera, veba ve hatta grip) vardır. Oraya girmeyiniz! Sonra siz de yakalanırsınız!
2. Sesi tutuk, öksürüklü insanlarla el ele vermeyiniz! Toka (musafha) etmeyiniz! Sonra bu hastalıklar size de geçer!
3. Aylardan beri sesi tutulmuş, boğuk, boğuk öksüren insandan uzaklaşınız! Bu gibi hastalar çok defa (gırtlak veremi veyahut frengili) olurlar!
4. Öksürerek kan kusan, ağzından kan gelen insandan çekininiz, çünkü (verem)lidir.
5. İnce hastalıklı (verem) insanın balgamı, ağzından gelen kanlı tükürüğü en kuvvetli zehirdir. Bu maddelerle insan verem olabilir! Bu cihetle çok sakınınız!
6. Bir insanın dudaklarında, dilinde, ağzının içinde, boğazında beyazımtırak çıbanlar, yaralar, bereler görürseniz, sakınınız! İhtimalle (frengili)dir.
7. (Horoz öksürüğü) denilen (boğmaca öksürüğü)ne, (kuşpalazı=difteri) hastalığına uğrayanlardan kaçınınız? Çünkü çok yapışkandırlar!

8. Dikkat ediniz: tütün içen, öksürür. Uykuda horlar. Yaşlandıkça merdiven, yokuş çıkamaz. Çarpıntıdan kurtulamaz. İştihası kesilir. Eğer siz de o belalı hastalıklara yakalanmamak isterseniz, tütün içmeyiniz?

9. Nargile, tütün, sigara içenlerin nefes boruları, beyaz ciğerlerinin iç tarafı, (kurum!), (is!) tutmuş bir ocaklık gibi simsiyahtır?

10. En karlı masarif, vücudun sıhhati, sağlamlığı için yapılan masraftır.

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

Tok Misafir!

Mecdi'nin teyzesi, bir cuma günü öğleyin onlara misafirliğe gelmişti. Annesi, babası, bütün ev halkı bahçede yemek yiyorlardı. Yemek vakti gelen bu teklifsiz misafiri sofraya oturtmak için rica ettiler, yalvardılar:

-Ne olur, canım? Hatır için.. Bir lokma!?..

Diye yalvarışlarına mukabil teyze hanım kemal-i ciddiyetle bu ısrarları reddederek masa başına geçmiyor ve parmağını gırtlığıyla, çenesi arasında aşağı yukarı sallayıp:

-Hayır, hayır! Teşekkür ederim, bir lokma bile yiyemem; çünkü buradan buraya kadar tokum!. Diyordu.

Nihayet Mecdi'nin babası son bir çare bulmuş gibi haykırdı:

-Peki öyle ise!. Siz sofraya gelmezseniz biz de yemeği bırakırız!.

Teyze hanım artık bu derece kati ısrar karşısında fazla tenit göstermenin nezakete mugayir olduğunu anlayarak bir boş iskemleye yerleşti. Bundan sonra sofradakiler yine eski neşeleriyle yemeğe devama başladılar.

Fakat şayan-ı hayret!.. Teyze hanım :(Buradan buraya kadar!) tokum diyen misafir lokmaları öyle süratle midesine indiriyor, çatalı, bıçağı tabaklar üzerinde öyle süratle hareket ettiriyordu ki; teyzesinin sofraya oturduğundan beri kemal-i hayretle bütün hareketlerini takip eden Mecdi nihayet dayanamadı. Birer “adat-ı tacib” gibi büyüyen gözleriyle annesine bakıp parmağıyla çenesinin altını göstererek:

-Anne! Dedi.. Teyzemin buradan buraya kadar olan yeri ne çok yemek alıyormuş?!

Bu Yaz Kutba Seyahat Var!

Kutba Giden En Emin Yol Hava Tarikidir.

Tayyareciliğin parlak muzafferiyetlerinden biri, kutuplara hava tarikiyle icra edilen seyahatlerdir. Kutup seyyahlarında tayyareden istifade etmek cihetini ilk önce düşünen Norveçli (Nansen) olmuştur. 65 yaşında bir seyyah olan (Nansen), (Rosiniski) isminde bir Rus tayyarecisiyle birlikte bilhassa bu seyahat için inşa edilmiş bir tayyareye binerek kutba gitmeğe muvaffak olmuştur.

Kutba hava tarikiyle ikinci seyahati yapan yine bir Norveçlidir. (Monds) ismindeki bu kaşif Şimalî Amerika'da (Alaska)dan hareket etmiş, Kutb-u Şimalî'ye kuş bakışı bir nazar attıktan sonra (İspinçerg) adasına vasıl olmuştur. Bu üç tayyarenin iştirakiyle icra edilen bu müthiş seyahatin ne büyük fedakârlıklarla başarılabildiğini kâr'ilerimize anlatmak için, bu uğurda ihtiyar edilen masarifin (150000) dolar yani takriben (300000) Türk lirasına baliğ olduğunu söylemek kâfidir.

Geçen sene, (Şemandoa) ismindeki cesim kabl el sevk Amerikan balonuyla, (Frank Mak Krari)nin idaresi altında yapılan son tecrübeler, kutup seyahatlerinde balonlardan da -Mabadi on beşinci sayfada-

(s. 14)

Birinci Seri (11) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar

(kazananların isimleri, adresleri)

(s. 15)

(kazananların isimleri, adresleri)

-Bu Yaz Kutba Seyahat Var! Mabadi-

İstifade edilebileceğini ortaya koymuştur. (Şemandoa) balonu önümüzde yazda tecrübelerine devam edecektir. Yaz gelince balon (Anadeburst)ten hareket Cemahir-i Müttehede'nin havinde kain (Fortvork) şehrine gidecektir. Aynı kutba gitmek için pek sapa ve çatıraşık bir yol değil mi? fakat bu yolun intihabındaki hükümet kolayca izah edilebilir Cemahir-i Müttehede'nin garp sahilinde gayet yüksek bir dağ silsilesi vardır. Bu dağın yüksekliği bazı noktalarda (6000) metreye baliğ olur. İşte (Şemandoa) balonu bu müthiş irtifaa çıkmamak için, silsilenin şimal müntehasından dolaşmağa mecbur olacaktır. Balon da bu suretle (Nafas)ta hareket edip Bahr-i Muhit-i Kebir'de kain (San Diego), oradan (Alaska)ya gidecektir. Seyahatin başlıca üss-ül harekesini burası teşkil edecektir. Kutuplar yakın noktalarda balona üss-ül hareke vazifesini vapurlar görecektir.

Seyahat esnasında balona tayyareler refakat edecekmiş.

Resimli Dünya

Resimli Dünya'yı okuyor musunuz. Okuyorsanız çok bahtiyarsınız! Eksik nüshalarınız varsa, hemen tedarik ediniz. Günü geçmiş nüshalar idarehanemizde bulunur. Aynı fiyatla satılır. İstical ediniz. Bilmediğiniz şeyleri, ancak Resimli Dünya'da öğrenebilirsiniz! Size en samimi arkadaş, Resimli Dünya'dır. Okumayanlara tavsiye ediniz.

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır.

Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

Yeni Hilal

Kitap ve Gazete Yurdu

Sahibi Mahmutzade Hasan

Dersaadet Babıali caddesinde İsmet Efendi Hanı Dersaadet'te neşrolunan yevmi, haftalık aylık gazetelere abone kaydolunur. Taşra bayilerine gazete gönderilir kitap ve kırtasiye siparişi kabul olunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Geminin sahibi Efruz Bey'i içeriye aldıktan sonra ona gemi hakkında bazı izahat veriyor: “-Tıpkı bir otomobil gibi direksiyonla idare olunur!” diyordu!

Biri fesli, biri şapkalı olan bu çifte seyyahlar birkaç saatin içinde anlaştılar. Bahr-i muhitte serseriyane geçen üç günden sonra bir sabah Amerikalı geminin üstünde oturmuş olta ile balık avlıyor, Efruz Bey de onu o gümüş gibi parlak denizi temaşa ediyordu.

Fakat çok zaman geçmeden fil hortumu gibi birçok kolları olan kıpkırmızı bir ahtapot suları yarararak gemiye atılmış ve Amerikalının boğazına sarılmıştı!

Neye uğradığını bilemeyen Amerikalı hiç mukavemet edemeden canavarın kolları arasında kaldı. Efruz Bey ise bu feci hal karşısında müdafaasız kalmamak için kamaş bastonu ve iri pabuçlarıyla her ne kadar arkadaşını kurtarmak istedi ise de...

Muvaffak olamadı. Amerikalının hasır şapkasını hortumuna takan ahtapot Efruz Bey'i selamlayarak sulara gömüldü.. Gitti!..

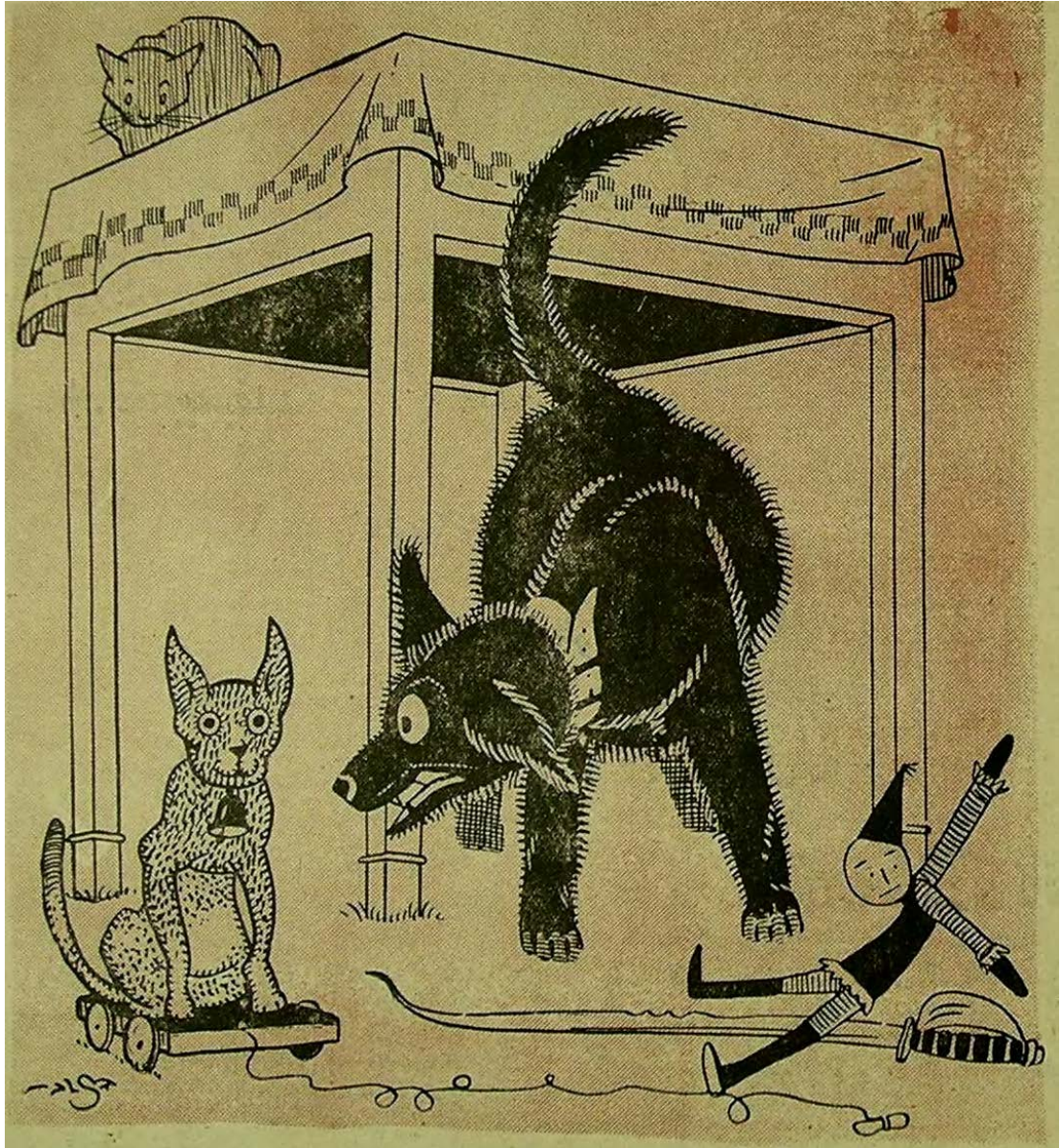
Efruz Bey epey korktu ve düşündü! Öyle ya.. Şimdi tek başına bu bilmediği gemide ne yapacaktı?

Nihayet, bütün itidalinin toplayarak gemiye girdi. Motor sabahtan beri işleliyordu. Evvela onu işletip bir cihete doğru gitmek lazımdı. Bu kararla oradaki manivelalardan birine asıldı fakat bilmemezlik yüzünde motorun gazları...

Dışarı çıkacağına geriye tepti! Suratına fişkırın gazın kokusu bütün ciğerini, dilini, damağını yaktı.. Efruz Bey ikinci bir hareketle motoru işlettikten sonra direksiyona geçip oturdu. Bir hamle ile de freni çevirdi. Lakin ne tuhaf...

Gemi baş yukarı kalkmıştı! Bu vaziyetten büsbütün korkup şaşırın Efruz Bey demire sımsıkı sarıldı. Kalbi güm! Güm! Atıyordu. Ah işte felaket!... Gemi alt üst olmuş, Efruz Bey yerinden yuvarlanmıştı!

Sayı 17 (26 Mart, 1340 - 1925, s. 2)

[Canlı köpek – (oyuncak köpeğe) Sen niçin bizimle oynamıyorsun?!]

(s. 2)

Beklediğiniz Gün Geldi!..

Resimli Dünya'nın on iki hafta devam eden ilk müsabaka serisine ait mükafatların tevzi bu hafta hitam buluyor. Şimdiye kadar neşrettiğimiz her müsabaka için okuyucularımıza verdiğimiz hediyelerden başka, ilk sersiyeye ait olmak üzere büyük bir kura tertip etmiş ve bu kuranın ilk beş ikramiyelerini şu suretle intihap etmiştik:

1. Bisiklet
2. Dürbün
3. Fotoğraf
4. Kol saati
5. Yazı Takımı

“Resimli Dünya”nın kâr'ileri içinde bu kıymetli mükafatlara nail olacak talihli çocukların kimler olacağı bundan sonraki sayımızda belli olacak!

Kâr'ilerimiz bu hediyelerin hüsn-ü intihabına ne kadar itina ettiğimizi, birinci birinci mükafatı teşkil eden ve bir haftadan beri Beyoğlu'nda Ağa Hamamı ilerisinde (Alsyon) mağazasında teşhir edilmekte bulunan 75 lira kıymetindeki mükemmel bisikleti görmekle takdir edecektir.

(s. 3)

Hindistan Ormanlarında Neler Oluyor?

Hindistan ormanlarındaki hayvanat-ı vahşiye hakiki fil orduları ile avlanır. “Bengale” havalisindeki ormanlarda bulunan hayvanat-ı vahşiye için, meraklılar pek çok masraf ve hayat feda ederler! Hatta geçenlerde bir İtalyan bir gece ormanda bir ağacın üstüne çıkmış, elindeki karabina denilen tüfeği ile kaplan bekliyormuş. Ağacın altında –balık avlarken oltaya taktıkları yem gibi- ufak bir keçi yavrusu bağlamış! Keçi sesini işiten bir kaplan pek az sonra görünerek zavallı masum hayvana doğru gelmeğe başlar. O esnada ağaçların arasından bir de “gergedan” görünür. Ve birdenbire kaplana hücum eder. İtalyan'ın gözü önünde müthiş bir mücadele başlar. İki dakika sonra da iki vahşi hayvan cansız bir halde yere yuvarlanır!. Kaplanın bağırsakları gergedanın sert boynuzuyla dışarı fırlamış; gergedanın boğazı ise kaplanın kuvvetli pençeleri altında parça parça olmuş.

Kaplanın en müthiş bir düşmanı vardır ki o da “Sion Rotenlos” denilen ve yine Hindistan ormanlarında sürü ile gezen gayet vahşi ve yırtıcı kurtlardır. Bu

kurtlar öyle dehşetli birer canavardır ki hiçbir hayvan kendini bunların elinden kurtaramaz, daima sürü ile gezerek bilhassa kaplanlara hücum ederler.

Kaplanlar bu kurtların mevcudiyetini haber alınca buldukları yeri hemen tahliye ederek bu müthiş yırtıcılara terk ederler. Çünkü kurtlar karınlarını doyuracak ne kadar hayvan görülürse hepsini bitirirler. Bittabi kaplanlar da; düşmanları olan kurtlarla beraber gelen bu kıtlıkta aç kalmaktansa uzaklara, başka yerlere gitmeği tercih ederler!

Kaplanlar; civardaki ahalinin besledikleri ehli hayvanlara pek musallat oldukları için her zaman bir tehlikedir. Bazen pek müziç olurlar ki o zaman yerliler kaplan tehlikesini ilan ederler. Buna karşı İngiliz zabitlerinin emri altında yüzlerce fil hazırlanarak yerli ahali ile birlikte kaplan tehlikesine maruz kalmış ormanlara, Hindistan'ın şarkına ve Himalaya dağları eteğindeki vahşi yerlere kadar sokulurlar. Baştanbaşa bataklık ve gayri sıhhi olan bu sıtmalı yerlerde günlerce hatta bazen haftalarca ordugah korkarak benekli "leopar", ve kaplanları beklerler. Hindistan'ın bazı yerlileri kaplanlardan çok korktukları ve daha doğrusu onlara taptıkları için mabutlarının gizlendikleri yerleri İngilizlere çok güçlkle haber verirler. Hint-i Çinî ile Malezya'da ki ahali ise ecdatlarının ruhları bilahare kaplana tahvil ettiğine iman ettikleri için ormanların bu müthiş hakimleriyle mücadele etmekten katiyen ihtiraz ederler. Şimdiye kadar, güneş çıktıktan sonra hiçbir kaplanın vurulduğu yerliler tarafından görülmüş veya duyulmuş olmadığından bazı yerlerde kaplana "gece şeytani" derler. Kaplan avı dünyanın en güzel ve en heyecanlı sporlarından meduttur. Birçok defalar bu meraklı ve tehlikeli spora kadınlar da iştirak eder.

Kaplan avına çıkan cesim fil ordusuna

(s. 4)

"Sigari" tesmiye olunan cesur bir adam rehberlik eder. "Sigari" kaplan avına çıkmadan birkaç gün evvel birçok tehlikeleri gözüne alıp, her gece kaplanların su içmeye gittikleri nehri tarassut eder. Bu rehberler, kaplan avı için elzemdir. Avcılardan müteşekkil fil ordusu "sigari"siz bir adım ilerleyemez. Avda vuku bulan kazalar mutlaka "sigari"nin sözü tamamıyla dinlenmediğinden veyahut onun bazı nasihatlerine kulak asılmadığından ileri gelir. Kaplan avındaki muvaffakiyetlerin amillerinden biri de fil ile fil idare eden filcidir! Laaletteyn bir yerli filcilik edemez! "Mahut" denilen filcide aranılan hususiyetler evvela gayet namuslu bir adam olması ve fili istediği zaman ileri veya geriye sevk etmenin usullerini bilmesidir. Bir de,

idare edeceği fili uzun zamandan beri tanımış ve bizzat beslemiş olması lazımdır. Bir fil günde yirmi beş okka un, bir okka tereyağı ve yarım okka tuzdan mürekkep yemek ve çerez makamında da incir yapraklarıyla birçok şeker kamışı yer! Bu yemekler bilhassa av dönüşünde itina ile tertip edilir. Filin iyi bir hafızası olmakla beraber av esnasında katiyen arsızlık etmez.

Kaplanın kokusu ve hücumu filleri çok korkuttuğu için bunları alıştırmak çok güçtür. Terbiyeleri hem zamana hem de pek çok paraya muhtaçtır. Filleri; evvela yanlarında tüfekler patlatarak; sonra yabancı hayvanlarla temas ettirerek ava alıştırlar. Alıştırılmış bir köpek nasıl avı bulup gösterirse fil de bazen geyik, karaca, yaban domuzu ve kaplan gibi avları izleri üzerinde takip eder. Bu hayvanlardan biri yaralanıp kaçan bir av bile olsa onu kanının iziyle takip eder ve bulur! Mamafih vücutlarıyla mütenasip surette yani göründükleri kadar cesur değildirlir.

Birçok defalar muazzam, heybetli fillerin bir kaplanı görür görmez utanmadan kaçtıkları görülmüştür. Vahşi hayvan avına çıkan avcılar “hoda” denilen ve fillerin üzerinde bulunan balkonlarında hiçbir tehlikeye maruz kalmazlar. Bazen kaplanın tırmanarak filin başına çıktığı vakidir. Böyle tehlikeli bir zamanda avcılar karabinalarıyla ateş ederler. Filci ise –ki en çok tehlikeye maruzdur- baltasıyla mütemadiyen vurur. Fakat kaplana atılan kurşunların zavallı fili de öldürdükleri çoktur. Mesela meşhur Hint avcılarında “Zeminda Lamlal” bir gün böyle filine tırmanmış bir kaplanı vurmak için ateş ederek hem kaplanı, hem de filini öldürmüştür.

Vahşi hayvan avı korkunç olmakla beraber birçok da usulleri ihtiva eder. Bir av bakınız nasıl olur: “sigari”nin delaletiyle hayvanat-ı vahşiyenin bulunduğu mahal yüzlerce avcıyı hamil filler tarafından kuşatılır. Biraz ilerden giden birkaç filin sırtındaki davulcular mütemadiyen davul çalarlar. Bu gürültüden korkan hayvanat-ı vahşiye inlerinden çıkıp öteye beriye kaçışmağa başlarlar kaçan hayvanlar arasında ziyadan gözleri kamaşmış kaplanlar, ağaç aralarından, çalı diplerinden kaçıp kurtulmaya çalışan yaban domuzlarıyla geyikler gayet yükseklerle sıçrayan vahşi, yırtıcı “panter”ler görünür. Panter kaplandan daha ufak fakat çok daha vahşi bir hayvandır. Bunlar bazen avcılarının üzerinden aşmak için o kadar yükselirler ki havada uçan kuşlar gibi vurmak zarureti hasıl olur!

Eğer bu ihata edilen şaşkın hayvanat-ı

Vahşiyeye arasında “gergedan” da varsa av pek meraklı bir şekil alır. Çünkü haricen gayet ağır ve vurdumduymaz görülen bu hayvan diğerlerinden daha cesur, daha kuvvetli ve daha çeviktir.

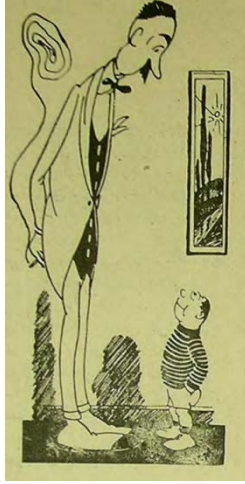
Bazı “gergedan”ın uzunluğu dört metre, yüksekliği de iki metre olabilir. Bu muazzam hayvanın yegane silahı büyük ve kuvvetli, müthiş boynuzudur. Boynuzuyla her neye vursa mutlaka öldürür. Vücudu kurşun işlemeyecek kadar sert bir deri ile kaplıdır. Bunun için karabinaların attıkları uçları sivri çelikten mamul kurşunlardan maada her tüfek ve her kurşunla öldürülemez. Atılan yuvarlak kurşunları geriye teper! Fil “gergedan”ı hiç sevmez, çünkü sivri boynuzuyla bağırsaklarının dökülmesinden korkar. Birkaç tane “gergedan” vurmaya çok büyük bir iştir. Çünkü uzun bir mesafeden insanın mevcudiyetini anlar anlamaz hemen bataklık yerlere kaçıp boğazına kadar çamurların içine girer. “Gergedan”ın avcılardan başka hiçbir düşmanı yoktur.

Yerliler bazen tuzak kurar pek nadiren yakalarlar. Bu hayvan nebatata müthiş zararlar ettiği için “gergedan” avlamak veya öldürmek adeta insaniyete pek büyük bir hizmet demektir. Avcılar ziraata çok zararı dokunan bu muzır hayvanları telef etmek için büyük masraflara duçar olurlar. “Gergedan”lar yalnız nebatata musallat olmakla kalmazlar, tesadüf ettikleri insan ve hayvanat-ı ehliyeyi de mahvederler. Mamafih “gergedan” muzırat nokta-i nazarından kaplan ve “panter”den sonra gelir. Bunlardan sonra da yabani fillerle yabani manda ve ayılar vardır. Fakat kaplan bütün bu hayvanların yapacağı zararı yalnız başına yapabildiği için en korkunç ve kuvvetli bir tehlikedir. Hindistan’ın cenubunda kaplan gitgide azalmakta ise de buna mukabil “Bengale” havalisinde tedricen çoğalmaktadır. Bu havalide kaplanlar tarafından bir sene zarfında parçalanmış insanlar bine yakındır. Unutmayınız ki timsahlar tarafından parçalanmış kadınlarla çocuklar bu adede dahil değildir! Timsah inekten tutunuz da piliçlere kadar musallattır. Hindistan hükümeti her kaplan için bir mükâfat verir.

Kaplanın derisi makbuldür. Eğer iyi muhafaza edilmezse tüyleri dökülür. Hayvanın derisini yüzmek kolay bir iş değildir. Kaplanın derisini, hayvan ölür ölmez yüzerler. Güneşte kuruturlar bu deriyi yüzüp muhafaza etmek denilebilir ki kaplanı vurmaktan daha zor ve bilgiye mütevakkıftır. Netice itibarıyla kaplan avı bir avcıyı mesut etmekten başka hayatını daima tehlikede bırakır!

Yavuz Kütüphanesi

İzmir kâr'lerimiz gazetemizi yavuz kütüphanesinden, fiyat-ı asliyesiyle tedarik edebildikleri gibi, günü geçmiş nüshaları da aynı fiyatla koleksiyonlarını tamamlayabilirler.

[Çocuk – Baba, bugün sınıfta az daha birinci oluyordum.

Peder – Yok canım, sahi mi?

Çocuk – Sahi ya!.. Tam yanımdaki çocuk birinci oldu.]

Hoş Vakit Geçirmek, Bilmediğiniz Şeyleri Öğrenmek İsterseniz “**Resimli Dünya**”yı Okuyunuz.

(s. 6)

Semadan Haberler!

Suni Kuşla Tabii Kuş Arasında Müthiş Bir Kavga...

Son zamanlarda binlerce metre irtifaa kadar yükselebilen tayyareciler, havada buldukları esnada kuşların uçuşlarını ciddi surette tetkik edip yere indikleri zaman müşahedelerine dair mefsul raporlar yazıyorlar.

Tayyarecilerin verdikleri bu malumat ilm-i hayvanat mütehassıslarını pek ziyade alakadar ediyor. Bu sayede çok geçmeden kuşların adetlerine, uçuşlarının süratine, bilhassa kışın sıcak memleketlere çekilen bazı kuşların insanı merakta bırakacak kadar uzun bu hicret seferleri esnasında kaç metre irtifaa kadar yükselebildiklerine dair pek şayan-ı dikkat malumat elde edileceği muhakkaktır. İlim adamlarının şimdiye kadar tahkikine imkân bulamadıkları bu hususatı bize öğretebilecek yalnız tayyarecilerdir. Çünkü sadece başını havaya kaldırıp bakmak suretiyle yapılan üstünkörü müşahedelerle bu karanlık noktaları aydınlatmak mümkün değildir.

Esasen tayyareciler havai cevelanlar esnasında gördükleri şayan-ı dikkat şeyleri, tesadüf ettikleri vakaları hatıra halinde zapt etmiş olsalar alimlere gökyüzünde pek zengin bir tetkikat sahası açılmış olacaktır.

Bazı tayyarecilerin havada geçirdikleri garip ve heyecanlı maceralara dair tuttukları notlar pek şayan-ı dikkattir.

Mesela bir İngiliz tayyarecisinin sisli bir havada yüksekçe bir dağ silsilesini aşarken tesadüf ettiği garip hadise pek merak edilecek bir şeydir. Tayyareci bu esnada gayet büyük bir kuşa benzeyen kanatlı bir hayalin birdenbire karşısına çıkarak tayyarenin üzerine saldırdığını görmüş... Kuşun makine ile olan çarpışması o kadar şiddetli olmuş ki pervanenin sakatlandığını gören tayyareci alta hafifçe bir meyil verip derhal yere inmeğe mecbur olmuş.

Asıl garibi tayyarecinin yere indikten sonra bu korkunç kuş hakkında sarih hiç malumat veremeyişidir. Müsademeden sonra kuşun nasıl bir akıbete uğradığı meçhul kalmıştır. Kuştan ziyade bir deve benzeyen bu müthiş mahlukun, yüksek dağ tepelerinde yaşayan ve kendi rakipleri olan tayyarelere karşı şiddetli bir kin güden cesim kartallardan biri olması muhtemeldir.

Avrupa üzerinde tek satırlı bir tayyare ile uzun bir cevelan yapan diğer bir tayyareci, yüksek bir dağ silsilesi üzerinden geçerken kocaman bir kartalın birdenbire yüksekte üzerine doğru indiğini ve korkunç gözlerini tayyareye dikerek baş döndürücü bir süratle aletin etrafında dolaştığını ifade etmektedir.

Tek satırlı tayyarenin şekil itibarıyla uçan bir kuşa pek ziyade benzediğini bilirsiniz. Kartalın tayyareyi, bulutlarda kendine meydan okuyan yeni ve müthiş bir rakip zannetmiş olması akla pek yakındır.

Kartal tayyarenin etrafında böyle bir müthiş dolaşmış, alta mümkün olduğu kadar yaklaşarak sanki bu kanatlı ve gürültücü düşmanın en can alacak noktası neresi olduğunu anlamağa çalışmıştır.

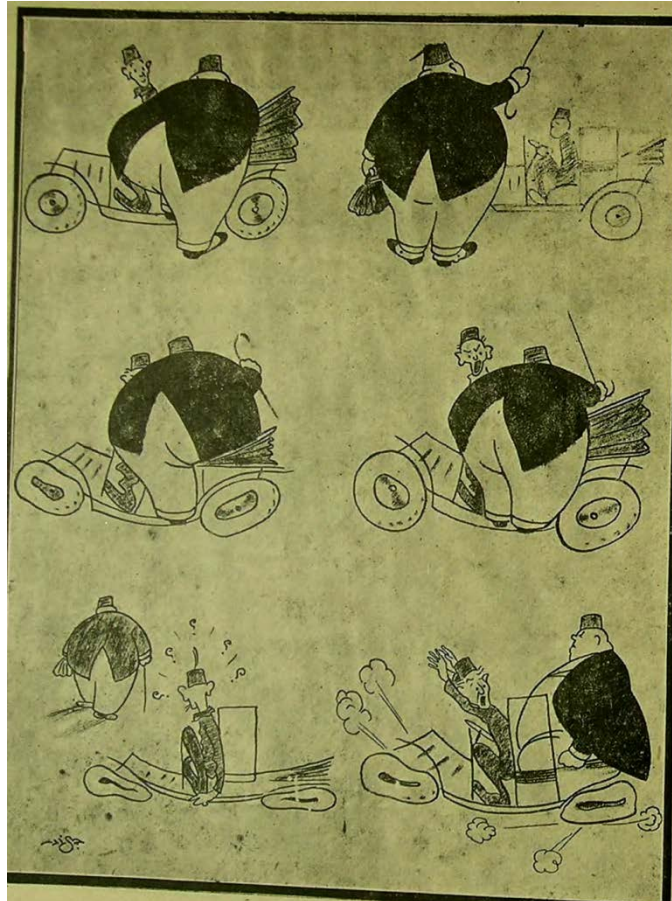
İşte tam bu esnada tayyarecinin başıyla yaptığı bazı hareketler kuşun nazar-ı dikkatini celp etmiş ve kartal o andan itibaren tayyareciyle mücadeleye hazırlanmıştır. Kuşun vaziyeti tayyareciyi pek ziyade korkutmuş. Tayyareye arız olacak ufak bir sakatlık neticesinde binlerce metre irtifada ıssız dağ başlarına düşeceğini gözünün önüne getiren tayyareci bu esnada yanında bir tabancası bulunduğunu hatırlamış. Tabancasını çekerek üst üste birkaç el ateş etmiş..

Kurşunlar hedefe isabet etmemekle beraber çok korkutmuş; kuş bunun üzerine bu faik düşmanla baş edemeyeceğine hükmederek tayyareden ayrılp gitmiş...

İnsan Kemiği Ticareti

1904 senesinde Sibiry'a'da kain (Mokden) nehri civarında Rus ve Japon orduları arasında büyük bir muharebe olmuş ve Rusların hezimetini ile neticelenen bu harpte Ruslar (20000) maktül vermişlerdi. O zaman bu ölümler alelacele muharebe meydanına gömülmüştü. (Mokden) civarında oturan bazı mihengir Çin tacirleri aradan yirmi sene gibi uzun bir zaman geçtiği halde bu vakayı unutmamışlar ve toprakla hafif surette örtülü duran bu yirmi bin iskeletten istifade etmenin kolayını bulmuşlar. Çimli tacirler bu kemiklerden (fehim hayvanı) denilen ve bilhassa şeker imalinde istimal edilen bir nevi kömür istihsal ederek pek çok para kazanıyorlarmış. (Mokden)de intişar eden iki Japon gazetesi gayri insani bir şirket gibi telakki etmişler ve Çinlilerin bu hareketinden acı acı şikayet edip hükümetin nazar-ı dikkatini celp eylemişlerdir.

(s. 7)

(s. 8)

Olmuş Vakalar

Köpeğin Verdiği Ders!

(Rober Varnie)nin bir bacağı iğreti idi. (Bob) ismindeki köpeğinin de yalnız üç ayağı vardı. (Rober Varnie) hayatının kısm-ı azamini uzak memleketlerde geçirmiş cesur bir seyyahtı. (Bob) bu uzun seyahatler esnasında efendisinden bir an bile ayrılmamıştı. Nihayet bir gün uğradıkları “küçük bir kaza” –(Rober)in tabirini kullanıyorum- her ikisinin de böyle sakat kalmalarına sebep olmuştu.

Bu vakayı bana, ilk gördüğüm gün bizzat (Rober Varnie) anlatmıştı. Kendisine tesadüfüm şöyle oldu:

Bir gün Paris’ten Lyon’a otomobil ile gidiyordum. (Movan) denilen köyden takriben bir kilometre mesafede tekerleklerden birinin lastiği patladı. Ben tekerleği tamire çalışırken, oradan geçen bir adam bana doğru geldi; beni selamladıktan sonra:

-Affedersiniz efendim! Dedi, yolda üç ayaklı bir köpek gözünüze ilişti mi?

Bana bu suretle hitap eden adam genç denilecek bir yaşta idi. Lakin yaşının azami kırk beşten fazla olmasına rağmen saçları ağarmağa yüz tutmuştu. Bu adamın o esnada büyük bir endişe içinde bulunduğu simasında vazıhan okunuyordu. Sağ eliyle bir bastona dayanarak yürüyordu. Bu sırada dikkat ettim: Yürüyüşünde bir gayri tabilik, bir emniyetsizlik vardı.

Nihayet onun takma bacaklı bir harp malulü olduğuna hükmettim. Yolda hiçbir köpeğe tesadüf etmediğimi kendisine bildirdim. Gayet nazikâne bir surette teşekkür edip yoluna devam etti. Ara sıra durup etrafına göz gezdiriyor ve “Bob! Bob!..Bob! Bob!..” diye köpeğini çağırıyordu. Bu suretle boş yere birkaç defa haykırdıktan sonra meyusane omuzlarını silkiyor, yürümeğe başlıyor, biraz sonra tekrar durarak aynı şeyi tekrar ediyordu: “Bob! Bob!..”

Nihayet böylece yoluna devam ederek gözden kayboldu.

Bundan bir saat sonra makineyi güç hal ile yürütebildim ve aradan biraz geçmeden öğle yemeğini yemek üzere yol üzerindeki kır lokantalarından birinin önünde durdurdum.

Lokantaya girerken yolda tesadüf ettiğim adamı artık tamamen unutmuşum. Fakat tuhaf bir tesadüf eseri olacak: Masaya oturduğum zaman, onu tam karşımda bulmaz mıyım! Adamcağız bu sefer köpeğine kavuşmuştu. Onu elleriyle okşarken sevinçten adeta gözlerinin içi gülüyordu.

Beni görünce:

-Size karşı mahcubum! Dedi. Demin size köpeği sorduğum zaman beni mutlaka deli zannetmişsinizdir.

-Katiyen öyle bir şey aklımdan geçmedi, dedim.

-Benim bu çirkin, köpeği okşamadığımı gördükçe şimdiki sevincimi, deminki telaşım kadar manasız bulursunuz...

-Bilakis efendim... Ben kendim de hayvanları sevdiğim için bu muhabbetinizi pek tabii görürüm!

-Bu köpek benim nazarımda farklıdır... Onun bundan on sene evvel bana yapmış olduğu hizmeti düşündükçe bu fedakâr hayvana karşı kalbimde en derin bir minnettarlık duyarım...

Bunun üzerine gülerek:

-Mutlaka hayatınızı kurtardı! Dedim.

-Yalnız hayatımı kurtarsa bir şey değil; şerefimi kurtardı!

(s. 9)

Bu garip ifadenin bende hasıl ettiği hayreti gören muhatabım, bana üç aylık köpeğin hikayesini şöyle anlattı:

O tarihte Vasatî Afrika'da bulunuyordum. Azası bulunduğum heyet-i fenniye Vasatî Afrika'nın büyük bir haritasını tanzim ile meşguldü.

Birkaç yerli kılavuzun refakatinde dolaştığım bu havaliye o zaman pek az kimse uğradı. Benim zamanımda çölleri otomobil ile geçmek adet olmuştu! İnsan ayağı girmemiş ormanlar hakikaten mevcut idi.

Ben arkadaşlarımla birlikte, kalın odun kütüklerinden vücuda getirilmiş bir istihkâm içinde yatıyordum. Odun köklerinin teşkil ettiği bu mânia bizi hem hayvanların, hem de insanların şerrinden koruyordu.

O zaman (Bob) da benim yanımda idi.. (Bob) köpeğimin ismidir. Şu gördüğümüz ihtiyar, topal köpek bütün seyahatlerimde beni takip etmiştir...

Vasatî Afrika'daki tetkikat henüz bitmediğinden orada daha bir müddet kalmak icap ediyordu. Fakat doğrusunu söylemek lazım gelirse burası hiç de kalınacak bir yer değildi. Bilhassa o civarda yaşayan bazı yamyam kabilelerine komşuluk etmek istenilir bir şey değildi.

Tetkikat esnasında kullandığımız kıymetli mesaha aletleriyle tetkikatımızın neticesini gösteren kâğıtlar karargâhta dururdu. Onun için sabahleyin işe çıktığımız zaman sıra ile içimizden bir kişiyi karargâhta bırakırdı. Nöbetçi olarak bıraktığımız

bu kimse karargâhtaki eşyanın çalınmasına veya başka bir suretle ziyaa uğramamasına nezaret ederdi.

Bulduğumuz yerden bir kilometre mesafede bir nehir vardı. Bu nehirde, mükemmel bir motorbot emrimize amade dururdu. Fakat nehre kadar olan yol gayet bozuk ve bataklık olduğundan her gün motora kadar yürümek bize pek güç geliyordu. Onun için karargâhta kalmağı tercih ediyorduk. Ancak kuvvetli bir bahriye müfrezesinde bulunan motor, tehlike anında bizim en son iltica edebileceğimiz yerdi...

Bir sabah nöbet sırası bende idi. O sabah arkadaşlarım beni bırakıp gittikleri zaman içimde garip bir üzüntü hissettim. Buna hiss-i kabl el vuku mu dersiniz? Yoksa yalnızlığın verdiği bir hüzn mü dersiniz.. Fakat muhakkak olan bir şey varsa, o gün arkadaşlarımdan ayrılırken içimde tarifi gayri kabil bir azap hissettiğimdir...

Bulduğumuz yerin bataklık olduğunu söylemiştim. Bunun için sıtmadan pek ziyade korkuyorduk. O gün karargahta yapayalnız iken bir de başıma sıtma derdi açmamak için iki kaşe sülfato yuttum. O gün her nedense durduğum yerde uyku geliyordu. Buna karşı bir tedbir olmak üzere üst üste de iki üç fincan kahve içtim...

Bu suretle öğleye kadar bila hadise vakit geçirdim.

Yemekten sonra elime fenni bir kitap alıp okumağa çalıştım. Fakat okuduklarım bir türlü zihnime girmiyordu. Dimağımda karmakarışık birtakım fikirler kaynaşıyor, huzur ve sükûnumu ihlal ediyordu. Birdenbire karargaha vahşi, yırtıcı hayvanlar saldıracak, yamyamlar baskın yapacak gibi geliyordu!

Beni okumaktan mani etmek için bunlar kafi gelmiyormuş gibi bir aralık (Bob) –o zaman pek gençti!- etrafımda koşup havlamağa, elbisemi ısırmağa başladı...

Hayvanın bu izacından kurtulmak için basit bir çare hatırıma geldi. Islak bir zemin üzerinde yatmak icap ettiği zaman yere serdiğim su geçmez bir yaygıyı yere attım, köpeğe elimle bu örtüyü işaret ederek:

-Bekle! Dedim.

(Bob) bir şey göstererek “bekle!” emrini verdiğim zaman o şey her ne ise

(s. 10)

Üstüne çıkıp oturur ve oradan bir daha ayrılmazdı. İtaatli köpek derhal örtünün üzerine uzandı ve artık oradan bir yere kımıldanmadı...

Ben yine okumağa başladım. Vakit yavaş yavaş geçmeğe başladı... Bir müddet sonra okuduğum kitaba öyle dalmışım ki nerede bulunduğumu ve vaktin nasıl geçtiğini anlamamışım...

Bu esnada yakın bir yerden gelen, birbirine çarpan madeni cisimlerin çıkardığı sedaya benzer, şüpheli bir gürültü işittim. Aynı zamanda (Bob)un, bana tehlikeyi ihtar etmek ister gibi acı acı havlaması üzerine derhal kendime geldim!

Vakit kaybetmeden hemen ağaç kütüklerine koştum; etrafa göz gezdirdim... Karşımda yüksek çalılıklar arasında birtakım siyah gölgeler hareket ediyordu.

Bunlar insan hayalleriydi...

Gelenler herhalde arkadaşlarım değildi çünkü onların dönmelerine daha çok vakit vardı.

Hem de onlar gelirken böyle çalılıklar arkasına gizlenmeğe lüzum görmezler, bilakis gelen kendileri olduğunu anlatırlardı.

Kalbim çarparak, boğazım tıkanarak karabinamı doldurup bekledim!

Bu sırada havada uçan bir arının çıkardığı sese benzeyen bir vızıltı işitmemle arkamdaki ağaca karşımdan gelen bir okun saplanması bir oldu!...

Yamyamlar tarafından basıldığıma şüphem kalmamıştı. O sabah ki müphem, karışık korkularım hakikat olmuştu...

İlk oku, diğer oklar yağmur takip etmeğe başladı!

Gölgelerin geldiği tarafa karabinamla ateş ettim. Birtakım ulumalar, acı acı bağrışmalar oldu... Sonra ses seda kesildi.

Etraf derin bir sükûta daldı!

Mukabelemin şiddeti karşısında düşmanlarım muvakkaten ricata mecbur olmuşlardı. Silah sesini takip eden bu sükuta aklımca bu manayı vermiştim. Fakat bununla iş bitmiş olmuyordu. Yamyamların bununla kalmayacaklarından, yanlarına bir miktar daha kuvvet aldıktan sonra yine geleceklerinden katiyen emin idim...

Belki bir çeyrek, belki bir saat, belki de beş dakika sonra herhalde geleceklerdi. O zaman ilk uğradıkları hezimetten dolayı büsbütün kudurarak, ordu halinde üzerime hücum edeceklerdi. Ben de bittabi bu kadar insanla başa çıkamayacaktım.

Ya vurulacaktım veya bundan beteri başıma gelecekti! Yani yamyamların eline sağ olarak düşecektim. O zaman çekeceğim ıstırap, maruz kalacağım işkenceler hatırıma geldikçe tüylerim ürperiyordu... Herhalde etlerim, külbastı halinde bu korkunç adamların midesinde eriyecekti!..

Karabinamı doldururken aklıma birey geldi. Benim için bundan başka selamet yolu da kalmamıştı. İlk mukabelemin düşman saflarında husule getirdiği karışıklıktan bila istifade istihkâmdan fırlamak, şimale doğru gidip nehir kenarına çıkmak ve bu suretle kendimi karakol motoruna atmaktı. Bu tasvir bana o kadar mülayim görünmüştü ki onu tatbikten kendimi güç men ediyordum... Bir defa kendimi güçlü kuvvetli bahriye neferlerinin yanına atabilsem ondan sonrası kolaydı!

Fakat böyle yapacak olursam muhafazasına memur olduğum karargâhı, içindeki kıymettar fen aletlerini, aylardan beri bin türlü zahmetle topladığımız malumatın mazbut bulunduğu notları yamyamlara terk etmiş olacaktım! Hatta belki de, bir şeyden haberleri olmadığı için akşam ihtiyatsız bir surette gelecek olan arkadaşlarımın müthiş bir pusuya düşmelerine meydan verecektim!

Fakat doğrusu bu düşünce beni yolumdan alı koyamıyordu. Bu esnada tek bir şey düşünüyordum: Canımı kurtarmak!...

Size kemal-i zilletle itiraf ederim ki biran için bu alçaklığı kabul ettim... Kaçıp gitmek üzere karargahın kapısına doğru giderken acı bir inilti nazar-ı dikkatimi celp etti...

Dönüp baktım: örtünün üzerine uzanmış olan (Bob), o zamana kadar aldığı emre sadıkane itaat etmiş, yerinden kımlıdanmamıştı... Fakat zavallı hayvan yaralıydı: yamyamların attıkları oklardan biri hayvanın bacağına saplanıp kalmıştı!...

Buna rağmen itaatli hayvan beni takip etmek istemiyor, vazifesi başından ayrılmıyordu...

Köpekte gördüğüm bu yüksek vazife aşkını, bir de kendi cehaletimi, korkaklığımı göz önüne getirdim.. Aradaki müthiş farktan insanlık namına yerlere geçecek kadar utandım. Bunu düşündüğüm zamanlar hala kıpkırmızı olurum...

Artık tehlike ne kadar büyük olursa olsun ona göğüs germeğe karar vermiştim: çünkü ölümü gözüme almıştım!..

Bu esnada etrafta vahşi haykırışmalar duyuldu. Yamyamlar hücumla başlamışlardı. Karabinamdan çıkan kurşunlar, düşman saflarında gedikler açıyordu. Fakat yamyamlar kum gibi kayıyorlardı!

Şayet iki taraftan da imdadıma koşulmamış olsaydı, yamyamların beni parça parça edecekleri muhakkaktı. Bereket versin ki tüfenk sesini işiten bahriyeliler bir çeyrek sonra gelip karargahı kuşattılar, çok geçmeden arkadaşlarımda onlara iltihak etti...

Bacağıma bir ok isabet etmişti. Yara mikrop kaptı; bir türlü iyi olamadı. Azası bulunduğum heyet-i fenniye'nin doktoru nihayet yaralı bacağıma kesmeğe mecbur oldu. Aynı ameliyat zavallı (Bob) üzerinde de yapıldı!

Fakat hamdolsun şerefim kurtuldu... O da bu köpek sayesinde!..

(s. 11)

İşte tek bacaklı adamla, üç bacaklı köpeğin bu müheyyiç macerasını böyle dinledim. (Rober Varnie) o zamandan itibaren aziz dostum oldu.

Bu hikâyeyi, hayvanın insana verdiği en yüksek bir ders-i ibret olmak üzere daima hafızamda saklarım...

Sekiz Yaşında Bir Ressam

Resmini gördüğünüz bu küçük ressam Londra'da resim sergisinde tablolar teşhir eden bir sanatkardır.

Resimli Dünya

Resimli Dünya'yı okuyor musunuz. Okuyorsanız çok bahtiyarsınız! Eksik nüshalarınız varsa, hemen tedarik ediniz. Günü geçmiş nüshalar idarehanemizde bulunur. Aynı fiyatla satılır. İstical ediniz. Bilmediğiniz şeyleri, ancak Resimli Dünya'da öğrenebilirsiniz! Size en samimi arkadaş, Resimli Dünya'dır. Okumayanlara tavsiye ediniz.

Yeni Bir Sütun Açıyoruz!

Gazetemiz Hakkında Mütalaanız Nedir?

Küçük okuyucularımız bize muhtelif mevzulara dair bazı sualler soruyorlar. Bunlara ayrı ayrı mektupla cevap vermek güç oluyor. Bunun için bu sayıdan itibaren "Resimli Dünya"nın bir sütununu kâr'ilerimiz tarafından sorulacak suallerin cevaplarına tahsis ediyoruz:

Suallere verilecek cevapların gazetemizde neşri yalnız sual sahiplerini değil aynı zamanda "Resimli Dünya"nın bütün kâr'ilerini müstefit edecektir. Bu sualler tarih sırasıyla tasnif edilecek ve her nüshada azami on kâr'iyeye cevap verilecektir.

Sual soracak kâr'ilerimizin bu sorularından bilaistifade bizim için çok faydeli olacaktır. Her kâr'inin fikir ve mütalaası tarafımızdan dikkat ve memnuniyetle tetkik edilecek ve meydana çıkacak olan kusur ve (___) derhal tashih ve telafi edilecektir.

Yalnız mektupların sarih ve (___) muhtasır bir surette yazılmasını rica (___)

Küçük Bir Devr-i Alem Seyyahı

Son zamanda yaya olarak devr-i alem adeta moda hükmüne girdi. Sırtına heybesini vuran seyahate çıkıyor. Yaya olarak devr-i alem her ne kadar çetin bir iş ise de güçlü kuvvetli bir adam için yapılması mahal olan bir şey değildir. Nitekim bunda muvaffak olmuş bazı seyyahlarda vardır. Fakat beş yaşında ufacık bir çocuğun yaya olarak dünyayı dolaşmağa kalkmasına ne dersiniz?

( )

(s. 12)

Şayan-ı Hayret Bir Cüretkarlık!

Yangın Kulesinin Üç Misli İrtifaında ( ) Çatısına Çıkan Bir Adam...

Fransa'da (Elsas) eyaletinin merkezî idaresi olan (Strazburg) şehrinde tarihi bir kilise vardır. "Strazburg Katedrali" denmekle maruf olan bu kilise dünyanın en yüksek binalarından biridir. İrtifai takriben 150 metredir. Beyazıt Yangın Kulesinin elli metreye yakın bir istifada olduğunu söylersek (Strazburg Katedrali)nin yüksekliği hakkında kâr'ilerimize bir fikir vermiş oluruz.

Kilisenin üstünde usulen binanın misli irtifada bir çan kulesi vardır. Dört köşeli olan kule dört küçük kulecikten müteşekkildir. Dunun üzerinde sekiz köşeli bir külâh, külâhın üzerinde bir fener, fenerin üzerinde de ince ve gayet uzun bir sütun vardır. Bu sütunun tepesi yarım metre genişliğinde ufacık bir sahanlık teşkil eder.

(s. 13)

Yukarıda resmini gördüğünüz adamın tek ayakla bastığı yer, işte bu ufacık sahanlıktır. Bu çılgınlığı yapan yirmi yaşında bir Fransız askeridir.

Dünyanın en soğukkanlı insanı adına layık olan bu delikanlı, şayan-ı hayret bir hararetle evvela çan kulesinin bulunduğu ilk kata tırmanmış oradan da, çan teşkil eden dört kulecikten birine tutunarak sekiz köşeli külâha kadar gelmiş; külâhı ancak bir merdiven vasıtasıyla çıkabilmiş bu suretle fenerin bulunduğu noktaya vasil olmuş. Yukarıda söylediğimiz gibi fenerin üstünde kilisenin en yüksek noktasını teşkil eden sivri sütunun kenarındaki siper-i saika demirine tutunarak en yüksek sahanlığa kadar çıkmış.

Aşağıdan bakanlar sinek kadar bir insanın bu sahanda tek ayak üstü durarak seyircilere şapkasını salladığını helecanla seyretmişler. Fakat bu cüretkar adam bununla da kalmamış... Yavaş yavaş eğilmiş, iki elini sahanlığa dayamış ve çılgınca bir cesaretle iki ayağını ağır ağır yukarı kaldırmağa başlamış.

Bu harikulade insanı aşağıdan dürbünle seyredenler, genç askerin başı aşağıda, ayakları havaya dikili olduğu halde, elleri üzerinde durduğunu görmüşler!

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1. İstanbul'da ve ihtimal ki şarkın birçok şehirlerinde mevcut (tramvay)lar, ahaliye (tatlı bela) derler.

2. İnsan kendi parasıyla (tramvay)larda her türlü zorluklara ve pek çok hastalıklara uğrar.

3. İnsanın sıkı, sıkı durup, oturmasıyla (bitlenmek!) (pirelenmek!) (mikroplanmak!) “para çantasını uçurtmak” gibi felaketlerden birine veya hepsine duçar olması muhtemeldir!

4. (Bit)ler, çok zararlı ve zehirlidir. (Lekeli humma) denilen (tifüs) bazı bitlerle insandan insana yayılır. Yani hastalıklı insanın kanını emen (bit), sağlam insanı ısırarak aşılır.

5. Vücudu bir hafta aşılarda yakan ikinci hafta ateşsiz geçen ve böylece (3) hafta kadar süren bir nevi hastalık vardır ki, bu da (bit)ler vasıtasıyla insandan insana döner, dolaşır.

6. (Tramvay)lar koşarken ön ve arka kapılar açık olarak kaldıkları zaman iyice insan kendisini (hastalıklar cehennemine) kaptırılmış olur. Çünkü burun ve göğüs nezleleri, (bronşit)ler, ve hatta (zatürree) denilen öldürücü hastalıklar böyle şiddetle gelen (cereyan hava)da kazanılır!

7. İnsan tramvaylarda orta yerde, yelin içinde durdukça (yer kapmak) (bir mevkie namzetlik yapmak!) gibi ehemmiyetli bir (piyangoyu) kazanabilirse de, iki açık kapıdan gelen şiddetli ve soğuk cereyan ile (zatürree)ye ve (bronşit)e yakalanabileceğini de hesap etmelidir!

8. Tramvaylarda, karşılıklı pencereler, veyahut oturulan yerin bir sıra ilerisinde açık kalan pencereden de şiddetli cereyan geleceğinden hastalık beklenmelidir!

9. hele yorgun, nezleli, öksürüklü olursanız hastalıklar, belalar hazırdır!

10. İnsanın hangi azası zayıf, hastalıklı ise, (cereyan-ı hava) o azaya derhal tesir eder.

Midesi, bağırsağı zayıf olan (ishal)e uğrar! Göğsü zayıf bulunan, öksürüğe (bronşit)e, (zatürree)ye yakalanabilir.

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

Ağababa'nın Nasihatleri

Adalet olan yerde silahın lüzumu (___)

(___)

(s. 14)

Birinci Seri (12) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar

(kazananların isimleri, adresleri)

(s. 15)

(kazananların isimleri, adresleri)

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

Yeni Hilal

Kitap ve Gazete Yurdu

Sahibi Mahmutzade Hasan

Dersaadet Babîali caddesinde İsmet Efendi Hanı Dersaadet'te neşrolunan yevmi, haftalık aylık gazetelere abone kaydolunur. Taşra bayilerine gazete gönderilir kitap ve kırtasiye siparişi kabul olunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Efruz Bey'le beraber iki gün iki gece denizde çalkanan gemi bir sabah müthiş bir müsademe ile parça parça oldu. Geminin kayalara çarpmasıyla Efruz Bey'in delikten kurşun gibi havaya fırlaması bir oldu.

Geminin dalgalara tâbi oluşundan beri zaten kendine malik olmayan bu zavallı seyyah bu ani gürültünün ne olduğunu anlayamadan sahilde birer iri hançere benzeyen dikenlerin, çalıkların üstüne düştü.

Kendini kurtardığı zaman yüzüne gözüne saplanmış olan dikenlerden çok acı duyuyordu. Üstünü başını düzeltti. Gözlerini ovarak etrafına bakındı!. Her taraf, güneşin harareti altında cehennem gibi idi.

Acaba nereye gelmişti!. Etrafta ne bir ev ne, bir çadır, ne de bir ağaç olmadığı için malumat edinmek de mümkün değildi. Fazla düşünmektense bir çare aramağa karar vererek kum tepeleri üstünde koşmağa başladı.

Belki iki saat, gayri ihtiyari koşup buram buram ter dökerek düz bir yere çıkmıştı ki biraz ilerde kumların üzerine geniş bir gölge yapan (tahta-i havale) gördü. Hiç olmazsa bu gölgede beş dakika oturup dinlenmek için...

Son bir gayretle o tarafa koştu!.. Çok şükür, kendisini güneşin hararetinden muhafaza edecek bir saye bulabilmişti. Şişman vücudunu çuval gibi kumların üstüne attı. Yayıldı, arkasına dayandı!. Ooh!.. Yavaş yavaş kendine geldiğini duyuyordu.

Fakat o ne?!.. Sağında solunda çatırdayarak, iki duvar hâsıl oluvermişti. Sıcak vadinin sessizliği içinde beyinde öten bu ani çatırtı ile Efruz Bey'in yüreği boğazına gelmiş, fevkalade korkmuştu. Tuhaf şey!. Demin dümdüz gördüğü bu duvar şimdi nasıl canlanıyordu?!

Sayı 18 (2 Nisan, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Büyük peder –Yaramaz çocuk!. Niçin zavallı kelebeğin kanatlarını yoluyorsun?]

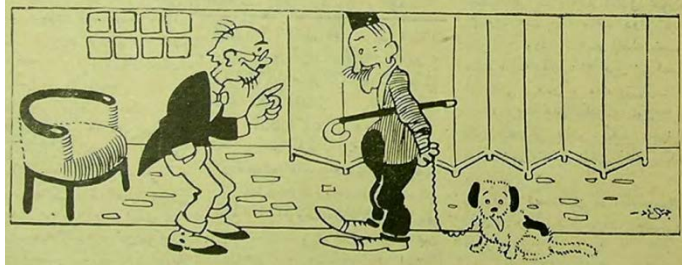
Çocuk –Tayyareci iken piyade yapıyorum babacığım!]

(s. 2)

Resimli Dünya'nın Müsabakası

(kare bulmaca)

(s. 3)

[Doktor –Ne iş yaparsınız efendim?

Hasta –Hiç!!.

Doktor –Öyle ise kendinizi yormadan işinize devam edin!]

Kristof Kolomb

Amerika Nasıl Keşfedildi?

Amerika kıtasının meşhur İspanyol seyyah (Kristof Kolomb) tarafından keşfedildiği malumdur. Dünyanın en mühim hadiselerinden biri olan bu keşfin meraklı ve heyecanlı bir hikayesi vardır. Bu hikaye bizzat (Kristof Kolomb)un hayatıdır.

(Kolomb)un 1451 senesine doğru Cenova’da dünyaya geldiği malum ise de doğduğu günün tarihi zapt edilememiştir. Aslen İtalyalı olan (Kolomb), hali vakti yerinde olan bir dokumacının oğlu idi. Çocukluk hayatına dair malumatımız yoktur. Ancak kendisi on dört yaşında iken deniz seyahatleri yaptığını söylemiş.

Yirmi yaşında iken (Kolomb)un sanatı dokumacılıktı. Mal almak veya satmak için sık sık denizaşırı seferler yapıyordu. Bu münasebetle bütün Bahr-i Sefit sahilini gezmiş, Portekiz, İngiltere, hatta İrlanda’ya kadar gitmişti.

1478’de asil bir Portekizli kızla evlendi. Kayın babası müstemlekelerde valilik etmiş bir kaptandı. (Kolomb) engin denizlerde yapılan seyahatlere dair ilk malumatı kayın babasından aldı. Bu vesile ile de harita çizmekte usta olmuştu. Coğrafyaya dair eserleri okumaktan büyük bir zevk alır, coğrafya âlimleriyle mektuplaşırdı.

O zaman Bahr-i Muhit-i Atlasî’ye Garp Denizi ismi verilirdi. Bu engin denizin üstünde meçhul bir kıta mevcut olduğuna dair bazı rivayetler vardı. Gemiciler bunları masal gibi birbirine anlatırlardı. (Kristof Kolomb) bu masalları ilk

defa olarak İzlanda'da işitmişti. Bu mesel o zamandan beri (Kolomb)un zihnine yerleşmişti. Garp Denizi'ne dair yaptığı tetkikatı bu hülyalarına kuvvet verdi.

(Kolomb) bu meçhul dünyayı keşfe niyet ediyordu. Fakat bu işi hükümdarlardan birinin muavenetini temin etmeden başa çıkaramayacağını akli kesmişti. Bunun için ilk önce Portekiz kralına başvurdu; sonra Fransız, İngiliz krallarından yardım istedi. Bunlardan bir faide hasıl olmayınca İspanya kraliçesi (İsabella)ya müracaat etti. İşte bu esnada (krekot) yani kilise, başını kaldırdı. Papazlar büyük gemicinin bu hareketini densizlik telakki ediyorlardı. (Kolomb) bu esnada bir kurnazlık yaptı; gittiği

(s. 4)

yerlerde Hıristiyanlığın intişarına çalışacağını ileri sürerek kraliçenin gönlünü yapmağa muvaffak oldu. Sefer için üç küçük gemi inşa edildi. Sefere çıkacak gemicilerin adedi 88 kişiden ibaretti. Gemiler 1924 senesi Ağustosunun üçüncü günü İspanya'da kain (Palos) limanından hareket ettiler.

(Kolomb) büyük bir umut, kuvvetli bir imanla yola çıkmıştı. Fakat muhitindeki gemiciler büyük kaptanın bu kanaatine iştirak etmiyorlardı. Birkaç defa gemilerde isyan emareleri baş gösterdi. Gemiciler engin denizde her tesadüf ettikleri şeyden korkuyorlardı... Okuyucularımıza, "Resimli Dünya"nın ilk sayısında intişar eden "Ne Kara... Ne Deniz..." makalesinde bu hususa dair pek meraklı bazı tafsilat verilmişti.

Bütün bu mahzurlar (Kolomb)un çelikten azmini kıramadı.. Ümit ve imanı bir an bile sarsılmadı...

Nihayet gemiler Teşrin-i Evvel'in on ikinci günü karaya kavuştular. O gün (Bahama) adalarından biri ufukta meydana çıktı. Asi gemiciler; nedamet getirerek (Kolomb)un ayaklarına kapandılar.

Gemiler bir müddet sonra (Koba) ve (Haiti) adalarına vasıl oldular (Haiti) adasında küçük bir müstemleke vücuda getirdiler. (Kristof Kolomb) yeni keşfedilen bu kıtanın Amerika olduğundan bihaberdi; burasını Asya zannediyordu.

Gemiler muzafferen İspanya'ya döndüler. İspanya kralı ile kraliçesi bu parlak neticeden son derece memnun olmuşlardı. (Kristof Kolomb)a munassablar yağmur gibi yağmağa başladı. Papa yeni keşfedilen memleketi bol keseden İspanya'ya ihsan etti!..

(Krsitof Kolomb)un bundan sonraki hayatı pek acıklıdır. Seyyah keşfettiği kıtaya üç seyahat daha yaptı. Fakat İspanyolları aslen İtalyan olan (Kolomb)un bu parlak muvaffakiyetini bir türlü çekemiyorlardı. Her kusur her kabahat (Kolomb)un masum omuzlarına yükleniyordu. Haris kıskanç insanların bu tahrikatı semeresiz kalmadı: (Kolomb) üçüncü seyahatinden dönerken zincire vurulmuştu!

Bu nankörlüğe karşı bütün dünya isyan etti. Talihsiz gemiciye karşı reva görülen zulüm, Kraliçe (İsabella)ya bile sıcak gözyaşları döktürmüştü! Fakat İspanya asilzadeleri (Kolomb)tan nefret ediyorlardı.

Asya'nın şarkî sahillerini bulmak için dördüncü bir seyahat daha yapmak isteyen (Kolomb) bu bu teşebbüste muvafık olamadı.

Dünyanın ne kadar geniş olduğunu tahmin edememişti. Büyük kaşif kendini Asya'ya (mabadi onuncu sayfada)

Kımız Nedir?

Kımız, Türkistan'da şimal Türklerinin pek sevdiği bir içkidir.

Kımız, kısraktan sağılan sütten yapılır. Yazın yaylalara giden Kırgızlar, Mongollar, Kazan Türkleri, yeni yavrulamış kısrakları sağıp sütlerini at derisinden yapılmış tulumlara doldururlar. Buna bir miktar maya ilave edilir. Bu suretle tulumda toplanan süt, bir tahta vasıta yayıkta tereyağı yapar gibi, bir müddet dövülür. Yirmi dört saat sonra süt ekşimeğe başlar ki o zaman buna kımız ismi verilir.

Kımız, boza nevinden bir içkidir. Ancak boza gibi sokakta satılmaz. Türkistan zenginleri kımızı kendi yaylalarında yaparlar; hem kendileri içerler, hem dostlarına ikram ederler.

Türkler, kımızı yazın, sıcak günlerde harareti kesmek için içerler. Kımızı içmenin kendine göre bazı merasimi vardır. Misafirler sofraya başına otururlar. Sofranın ortasına büyük bir kasesi konulur. Ev sahibi eline bir kepçe alır. Misafirlerin önünde duran bardaklara kaseden kımız doldurur. Hep birden içerler. Bu esnada pek az miktarda hafif yemekler yenir. Kımız fasıllı surette içilir. Sohbet birkaç saat devam eder. Bazı açgözlüler, kımız içmek hususunda yarışa çıkarlar. En çok içen kimseye ev sahibi tarafından bir hediye verilir.

Kımızı ancak yaylalarından on beş, yirmi kısağı bulunan zenginler yapabilir. Onun için böyle bir ziyafeti ancak zenginler verebilir.

Kışın kısraklar pek nadiren doğurdukları için soğuk mevsimlerde kımız büsbütün makbul olur.

Bir evde kıımız ziyafeti verildiği zaman bu ziyafete herkes iştirak edebilir. Bunun için davete veya ev sahibiyle tanışıklığa lüzum yoktur.

Kımız karın doyurur, kuvvetli bir gıdadır.

(s. 5)

Faideli Şeyler

Bir Kelebeğin Kıymeti

Doktor “Herman Striker” namında biri Amerika Hayvanat Müzesine 250000 kelebeği hâvi kıymetli bir koleksiyon hediye etmiş. Bu, dünyanın en kıymetli, en zengin kelebek koleksiyonu imiş. Bu kelebeklerin kısım-ı azamini doktor kendisi yakalamış ve bu uğurda hayatını birçok tehlikelere karşı koymuş, birçok masraflar ihtiyar etmiş.

Hatta bir defa, çok nadir bulunan bir kelebeği bulmak için büyük bir heyet-i seferiye hazırlamış ve iki sene tekmil Afrika’daki “Gine” sahillerini gezmiş. Neticede ise aradığı kıymetli kelebeği bulmuş! Bulmak için sarf ettiği para bizim para ile “iki milyon lira” takdir edilmektedir.

Beyaz Karga

“Lil” şehri civarındaki köylerde bir köylünün bembeyaz bir kargası varmış! Fakat yalnız tüyleri değil gagasıyla ayakları da bembeyaz imiş. Köylü bu acayip hayvanı yuvasında, dört tane simsiyah karganın içinde yakalamış!

Şimendüfer Rayları

Şimendüfer rayları (1804) tarih-i miladisinde “Vivian” ile “Trevithick” tarafından imal edilmiştir. İlk imal edilen raylar demirden idi. Şimdi ise çeliktendir.

İnsan Senede Kaç Kelime Söylermiş!

Dava vekili, muallim ve siyasilerden maada herkes seneden takriben on bir milyon sekiz yüz bin kelime kullanırmış! Üçer ciltli yüz elli romanlık kelime kadar bir şey!. Çok değil değil mi?

Bir Fıkra:

-Nasıl çocuğunu okuttuğun efendiden aylığını aldın mı?

-Maalesef hayır, daha alamadım ve ne yapacağımı da bilmiyorum. Tabidir ki babasına hatırlatamıyorum!

-Sen de benim gibi yap! Bak paranı nasıl çabuk alırsın!..

-Peki sen ne yapıyorsun?

-Aybaşı geldiği zaman okuttuğum çocuk aylığı getirmezse o zaman ona vazife olarak şu cümleleri yazmasını söylüyorum: “Ay geçti. Param kalmadı. Babanın parası var mı? Niçin parayı getirmedin? Baban hala vermedi mi? Muallim parayı getirip getirmediğimi sordu.” Ertesi gün talebe hemen parayı bana getirir ve verir!.

“Resimli Dünya”nın Hayvanat Müzesi:

Su Aygırı

Su aygırı çirkin ve korkunç bir hayvandır. Cüssesi, başka hiçbir hayvanda görülmemiş derecede büyüktür. Su aygırının Frenkçe ismi (hipopotam)dır.

[Efendi –Kim bilir tabağı nasıl kırmışsındır?. Hiç insan bir şeyi kırarken mahsus kırar mı?

Hizmetçi –Nasıl kırmaz efendim. Omlet yaparken yumurtaları mahsus kırıyoruz ya?!]

(s. 6)

Asırlardan Beri Denizle Boğuşan Bir Memleket!

Hollandalılar Kırılmaz Azimleri Sayesinde Tabii Düşmanları Olan Denizi Memleketlerinden Kovmağa Muvaffak Oluyorlar...

Hollanda Avrupa'nın en düz ve arızasız memleketlerinden biridir. Hatta birçok noktalarda zemin deniz seviyesinden bile daha aşağıdadır. Bu sebepten dolayı Hollanda muhtelif zamanlarda denizin müthiş hücumlarına uğramış ve topraklarından büyük bir kısmını su basmıştır. Hollanda bu suretle arazisini hemen yarı yarıya denize kaptırmıştır.

Derç etmiş olduğumuz bir harita Hollanda'nın yirmi asır evvelki şeklini göstermektedir. Bu harita aynı memleketin şimdiki haritasıyla karşılaştırılacak olursa iki bin sene zarfında bu talihsiz diyarın ne büyük felaketler geçirdiğini anlarsınız.

Bundan takriben 1000 sene evvel Hollanda sahili yüksekçe bir kum seddiyle çevrilmişti. Müthiş bir fırtına esnasında deniz bu seddi birkaç yerinden yıktı. Zemin denizden alçak olduğu için sular bir an içinde memleketi istila etti ve (Juiderze) ismini verdiğimiz deniz de bu suretle vücuda geldi. Ahali denizin takibinden kurtulmak için içerilere kaçıştılar.

(İsko) nehrinin denize karıştığı noktada görülen adalarına teşkiline de yine böyle bir felaket sebep oldu. On beşinci asırda vukua gelen diğer bir fırtına esnasında deniz karayı delik deşik etti. Bu fırtınada 70 köy su altında kaldığı gibi 100000 kişi de denizde boğuldu.

Hollanda'nın mesaha-ı sathiyesini teşkil eden 33000 kilometre murabbaî arazisinin takriben üçte biri denizden daha aşağı bir seviyededir. Hollandalılar buralarını denizin hücumundan muhafaza için sahilde kalın setler inşa etmeğe mecbur olmuşlardır.

1579 senesinden beri denizle mücadele etmek için “su hükümeti” namıyla mühendisler mürekkep bir heyet teşkil etmiştir.

Bu heyet yalnız denizle değil aynı zamanda nehirlerle de uğraşmak mecburiyetinde kalmıştır. Çünkü Hollanda'yı tehdit eden düşmanlardan biri de nehirlerdir.

Mesela (Ren) Hollanda için daimi bir tehlike teşkil eder. Bu nehri etrafa taşmaktan men için sahillerine yüksek setler yapılmıştır. (Ren) üzerinde gezen gemiler, sahildeki evlerin birinci katlarıyla aynı seviyededir.

700 metre genişliğindeki bu azametli nehir Hollanda'ya girince pek ziyade daralır. Çünkü suları birçok kollara ayrılarak bir taraftan (Müz) nehrine, bir taraftan (Zuiderze)ye, bir taraftan da şimal denizine dağılır. Şimal denizine giden kol nehrin eski yatağı içine açılmış bir kanal dahilinde cereyan eder. Bu kanala bundan dolayı “Eski Ren” ismi verilir.

(Müz) nehrine gelince “su hükümeti” denilen heyet, bu nehrin yatağını tamamen değiştirmekte mecbur olmuştur. Bu ameliyat pek uzun sürmüş, pek büyük fedakarlıklarla vücuda gelmiş, fakat tam bir muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Verdiğimiz bu izahattan anlaşılıyor ki Hollanda, tabii düşmanları olan deniz ve nehirlerle karşı topraklarını durmadan, yorulmadan müdafaa ediyor. Fakat bu

düşmandan tamamen kurtulabilmek için müdafaa kafi değildir. Aynı zamanda taarruza geçmek icap eder. İşte Hollandalılar da böyle yapmışlardır.

(s. 7)

Hollanda sahilini kuşatan tabii kum setlerinin yüksekliği her noktada bir değildir. Fakat bu setlerin azami irtifai 60 metreyi aşmamaktadır. Genişlikleri 30 kilometreden 15 metreye kadar tahvil eder.

“Su hükümeti” denilen heyet bu setleri sıkı bir nezaret altında bulundurur, aşınan noktalarını mütemadiyen tamir eder ve setin pek inceldiği noktalarda müthiş duvarlar inşa eder.

Bu duvarlara “dig” tabir edilir.

Diglere Hollanda’nın her tarafında tesadüf edilir. Sahilde, dahilde, nehir kenarında hasılı hemen her yerde digler vardır.

Sahildeki diglerin en meşhuru (Helder) (West Kapelle) digleridir. (Norveç) granit taşından inşa edilmiş olan (Helder) diginin uzunluğu 3 kilometredir.

(Züiderze)nin etrafında birkaç yüz kilometre uzunluğunda digler vardır.

Fakat dig inşasıyla iş bitmiş olmaz. Memleket dahilinde denizin seviyesinden daha alçak olan noktalara biriken suyu mütemadiyen boşaltmak icap eder. Bu suyu boşaltmak için de buharla müteharrrik 50 tulumba makinesi, 2000 tane de yel değirmeni istimal ederler.

Hollanda’nın hususiyetlerinden birini de yel değirmenleri teşkil ederler. Rüzgarı hiç eksik olmayan bu dümdüz memlekette yel değirmenleri çok işe yararlar.

Çalışkan insanların bu mesaisinden hasıl olan neticeler pek mühimdir. Altıncı asırdan beri su hükümetinin gayretiyle 4000 kilometre genişliğinde vasi bir saha denizin istilasından kurtarılmıştır ki bu saha Hollanda arazisinin sekizde birini teşkil eder.

Fakat Hollanda’nın azimkar mühendisleri bununla kanaat etmiyorlar, aynı zamanda (Züiderze)yi kurutmağa çalışıyorlar. Bu muazzam ameliyat ikmal edildiği zaman Hollanda’nın müsaha-ı sathiyesi 2000 kilometre daha artmış olacaktır.

İşte Hollanda asırlardan beri, kah topraklarını sinsi sinsi aşındıran, kah ani hücumlarla köylerini su altında bırakan denize karşı insafsız bir mücadele açmıştır. Fennin terakkiyesi sayesinde insanlar denizi alt etmeğe muvaffak oluyorlar.

Hollanda ahalisi, azimkâr mühendislerinin inşa ettikleri kalın duvarlar sayesinde, denizin müthiş tehditlerine karşı lakayt, memleketlerinde müsterih bir hayat sürüyorlar.

Çalışkan insanların bu parlak zaferini takdir etmemek mümkün müdür?...

[Çocuk –Baba, kurtları koyunları yediği için mi öldürüyorlar?!

Baba –Evet yavrum!

Çocuk –Peki!.. Öyle ise kasapları niçin öldürmüyorlar?]

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Farelerin Esiri!

Vaka meşrutiyetten bir sene evvel cereyan etmişti.

O zaman adalar denizinde “Cezayir Bahr-i Sefit” namıyla kocaman bir vilayetimiz vardı. Bu vilayetin küçük bir sancağına muhasebeci tayin olunan Hasan Şevki Efendi, mahal memuriyetine bir gün evvel gitmesi için sıkı bir emir almıştı. Muhasebeci hemen ertesi günü yol hazırlığı ikmal etti, karısı ile iki kızını yanına alarak hemen o gün hareket eden küçük bir Yunan vapuruna atladı.

Vapur yolcudan ziyade tüccar eşyası taşıyan vapurlardan idi. Hasan Şevki Efendi vapurun yegane kamarası olan kaptan kamarasını ailesiyle birlikte işgal etti fakat burası kamaradan ziyade bir kümese benziyordu. Onun için yatma zamanları kamaraya iniyorlar, seyir zamanlarını güvertede etrafı seyrederek geçiriyorlardı.

Yolculuk tabii bir şekilde bila hadise devam ediyordu. Yalnız Şevki Efendi'nin haremi Nuriye Hanım, geceleri kamaranın tavanında cirit oynayan farelerin gürültüsünden pek şikayet ediyordu.

Filhakika kadıncağızın şikayet ettiği kadar da vardı. Vapurun içini dolduran binlerce fare her gece tavanda tıpkı insan gibi horon tepiyor, azgın bir sürü halinde sabaha kadar koşuşup duruyordu.

Şevki Efendi, vapurla sık sık seyahat ettiği için farelerin bu haline alışmıştı. İlk gece gürültüden pek ziyade korkan karısı Şevki Efendi'yi uyandırmış

-Efendi... Efendi... Kalk bak.. Yukarıda bir şeyler oluyor! Gürültüyü işitmiyor musun? Diye sormuştu.

Şevki Efendi gürültünün sebebini izahata güçlük çekmedi, zahire ve yiyecek taşıyan tüccar gemilerinde farelerin eksik olmadığını ve bunların tıpkı insan gibi gürültü ettiklerini izah ederek zevcesinin endişelerini teskin etti.

Fakat Şevki Efendi'nin fareler hakkındaki malumatı bundan ibaret değildi. O, Yunan adalarından gelen bu menhus hayvanların bizim bildiğimiz farelere hiç benzemediğini ve hatta içlerinde bazılarının tavşan büyüklüğünde olduğunu biliyordu. Fakat karısını korkutmamak için bunları söylemeğe lüzum görmüştü.

Seyahatin ikinci günü şiddetli bir batı rüzgarı çıktı. Dalgalar yükselmeğe başladı. Köpükler güverteye kadar çıkıyor, orada ince ve beyaz bir toz halinde dağılıyordu. Gemi fırtına içinde şiddetli yalpalar yaparak yoluna devam ediyordu.

Deniz gittikçe azıyordu. Bir müddet sonra gemi dalgalara karşı duramayacak hale geldi. Denizin şiddetine karşı dümen tutturmak mümkün olamıyordu. Bir aralık işitilen şiddetli ve uzun bir çatırtı gemi halkının aklını başından aldı...

Dümen kırılmış aynı zamanda ambara su girmeğe başlamıştı. Denizin korkunç çığlıkları kadınları çılgın bir hale getirmişti.

(s. 9)

Şevki Efendi, karısı ve kızları ile birlikte kamaraya kapanmıştı.

Bu esnada kaptan sandalların denize indirilmesini emretmişti.

Şevki Efendi karısını kızlarını teskine uğraşırken gemi mürettebatı deniz tarihinde misali görülmemiş bir alçaklık yaptılar. Başta kaptan olduğu halde tayfalar geminin bütün tahlisiye simitlerini alarak sandallara doluştular; ilk vazifelerinin kadınları kurtarmak olduğunu unutarak gemiden uzaklaşmağa başladılar.

Bu sırada ailesine karşı yapılan bu alçakça suikasttan bihaber olan Şevki Efendi hala kamarada idi. Fakat kapıdan su girmeğe başladığını görünce adamcağız kaybedilecek vakit kalmadığını anladı ve derhal karısını kucağına alarak merdivenden yukarı çıkardı! Eline geçirdiği bir iple sımsıkı direklerden birine bağladı. Sonra kamaraya inerek kızlarını da kurtardı; onları da annelerinin yanına bağladı. O zaman sandallar gemiden epeyce uzaklaşmışlardı!

Fakat biçarelerin ahı, kaçanların yanına kalmadı: Kudurmuş bir dalga, üç sandalın üzerine bir dev gibi hücum etti, bir an içinde hepsi birden köpükler arasında kaynayıp gittiler. Deniz kendi kanununa itaat etmeyen alçakları cezasız bırakmadı. Mazlumların intikamı bu suretle alınmış oldu!

Gemi, denizin ortasında sivri bir kayaya saplanmıştı. Yan üstü yatan teknenin ancak üçte ikisi meydanda idi. Tam bu sırada kazazedeler o zamana kadar hatıra getirmedikleri korkunç bir tehlikenin baş gösterdiğini dehşetle gördüler: Fareler!

Geminin teknesi içinde kaynayan binlerce fare suda boğulmamak için kendilerini can havli ile güverteye atmışlardı! Tabur halinde fareler yan yatan geminin yarı çökmüş güvertesi üzerinden denize kaymamak için iplere sarılıyorlar, direklere tutunmağa çalışıyorlardı. Adetleri insana dehşet verecek kadar çoktu. Hepsini öldürmek imkan haricinde idi.. Her delikten, her kovuktan yüzlerce fare çıkıyordu!

Biçare kazazedeler dehşetten büyümüş gözleriyle bu yeni afete karşı bir çare düşünüyorlardı. Bilhassa Şevki Efendi, bir müddet sonra hayvanların acıkacaklarını ve yiyecek bir şey bulamayınca aralarında esir vaziyetinde kalan insanlara hücum edeceklerini tüyleri ürpererek düşünüyordu! Fareler tarafından didiklenerek ölmek, denizde boğulmadan daha feci idi! Zavallı adam bunları düşündükçe ailesiyle birlikte boğulup gitmediğine can u gönülden teessüf ediyordu.

Kazazedeler dört gün bu vaziyette kaldılar. Şevki Efendi kamaraların birinde iki sandık dolusu galeta bulmuştu. Bunları güç hal ile güverteye çıkarabildi.. Ailesini bu suretle açıktan kurtardı. Tatlı su deposunda kafi miktarda su vardı. Bu zahire ile dört kişinin altı gün kadar yaşaması mümkün olabilecekti.

Kazazedeler bir taraftan da endişeli gözlerle afeti tarassut ediyorlardı. Fakat talihlerine dört günden beri vapurda yelkenli, sandal gibi bir şeye tesadüf edememişlerdi!

Beşinci gün vaziyet oldukça vahim bir şekil aldı. Yiyecek iyiden iyie azalmıştı. Aynı zamanda aç kalan fareler kuru ekmeklerin durduğu sandıklara hücum ediyorlardı. Bunun için sandıkları farelere karşı iyice muhafaza etmek icap ediyordu. Yoksa aç kalmak muhakkaktı...

Geceleri sıra ile uyumak lazım geliyordu. İçlerinden yalnız bir kişi uyuyabiliyor, diğer üç kişi de ellerinde kalın sopalarla nöbet

(s. 10)

Bekliyorlar. Fareleri sandıklara yaklaştırmamağa gayret ediyorlardı.

Fareler aç kaldıkça hücumları daha azgın bir şekil alıyordu. Kudurmuş hayvanlar artık insanlara da saldırmağa başlamışlardı. Bilhassa bu şerait dahilinde uyumak pek tehlikeli idi.

Bir aralık uykusuzluktan bitap bir hale gelen Nuriye Hanım kendini tutamayarak derin bir uykuya dalmıştı. Kadın biraz sonra acı çığlıklarla uyandı: Fareler kadıncağızın kulağını ısırılmışlardı!..

Günler geçiyordu. Fakat gemi enkazı üzerinde kazazedelerin hayatı tahammülfersa bir azap halini almıştı.. Esasen zavallılar artık nasıl yaşadıklarını bilmiyorlardı.. Bin türlü tehlike içinde geçen bu hayat kulaklarında daimi bir uğultu hasıl etmişti. Ölmediklerini yalnız bu uğultudan anlıyorlardı!..

Altıncı gün gemide yiyecek namına bir şey kalmamıştı! Nuriye Hanımla kızları güç hal ile oturabiliyorlardı. Günlerden beri gözlerinin önünde kaynayıp duran siyah fareler baka baka gözleri kararmıştı. Şimdi de açlık son dermanlarını kesmeğe başlamıştı.

Şevki Efendi aç hayvanların gözünü doyurabilmek için önlerine yem olarak ayakkabılarını, para çantasını attı. Fareler bunların meşin kısmını derhal kemirip bitirdiler! Bir saat sonra bütün bu eşyanın yerinde yeller esiyordu...

Soğuktan ve açlıktan tutar yerleri kalmayan kazazedeler artık birer iskelet, birer hortlak haline gelmişlerdi...

Fareler, günden güne kuvvetten düşen bu insanların yakında yerlerinden kımıldanamayacak bir hale geleceklerini ve o zaman kendileri için leziz bir taam teşkil edeceklerini biliyorlardı:

Bu işkence tamam sekiz gün devam etti. Bu bir hafta Şevki Efendi ailesine bir asır kadar uzun göründü. Kızlardan biri bihoş bir halde yere serilmiş, kendini keskin ve sivri dişli cellatların insafına terk etmişti. Kızcağızın kulakları kan içinde idi!

Bereket versin ki bu sırada yanlarından geçen bir vapur kazazede gemiyi gördü. İlk sandal enkaza yanaşırken zavallı kazazedeler artık son gayretlerini sarf ediyorlardı!

Şevki Efendi kadınlarla birlikte vapura nakledildikten sonra geminin enkazı dinamitle berhava edildi...

Tekne biran sonra binlerce fareyle denizin dibine indi!

Hacı Baba

Ağababa İle Torunları Arasında:

Ağababa bir gün torunlarına diyordu ki:

-Oğullarım arkadaşlarımdan birisi oğlunu kaybettikten sonra ölünceye kadar hiç gülmedi.

Torunlarından biri buna inanmadı. Ağababası sordu:

-Niye inanmıyorsun yavrum?

-Ağababacığım arkadaşınızı gıdıkladıkları zaman neye yapıyordu acaba?

Papağanın Musiki Dersi!

Kuşçular bazı kuşlara şarkı öğretirler. Resimde gördüğünüz kuşçu papağana flüte çalarak musiki dersi veriyor..

Şimdiye Kadar Keşfedilmemiş Milletler

Dünyadaki alimler her şeyi keşfettiklerini iddia ettikleri halde son senelerde Meksika'da iki yeni millet daha keşfedilmiştir. Bu milletler Meksika'nın (Tepik) şehrinin birkaç kilometre civarında imiş! Bu milletler Asr-ı Hazır medeniyetine rağmen şimdiye kadar en eski adetlerini muhafaza etmişlerdir.

Yine son seneler zarfında Sibiry'a da da Eskimolardan başka yeni bir kavim keşfedilmiştir. Bunların adetleri, insanları elhasıl her şeyi Eskimolardan büsbütün başkadır. Bunlar kızaklarını köpeklere ve bazen kadınlara çektirmektedirler. Bu kavimde ihtiyarlar bir işe yaramadığı zaman telef edilmiş.

(Dördüncü sayfadan mabat)

Vasıl olmuş farz ettiği zaman Asya ile arasında dünyanın en büyük bir denizi mevcut olduğundan haberi yoktu.

(Kristof Kolomb) bu seyahatten hasta ve meyus olarak avdet etti. Ahval-i mahiyesi birdenbire fenalaştı. Avdetinden on sekiz ay sonra 1506 senesi Mayısın yirminci günü dünyadan göçüp gitti...

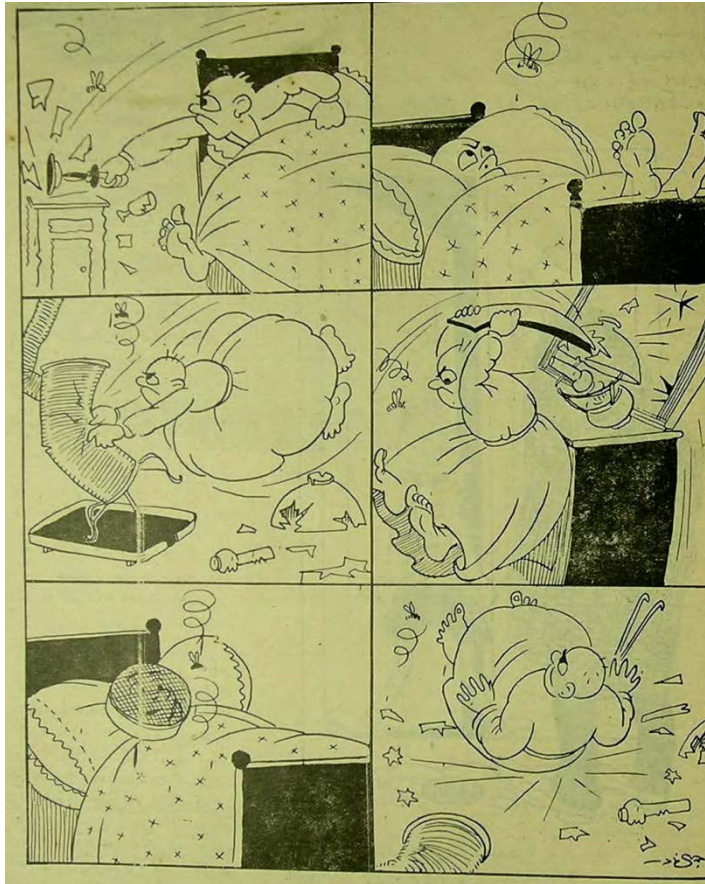
(Kolomb) hüsrân ve sefalet içinde öldü. İspanya kralı ile kraliçesi vefasız çıktılar; ona karşı bir mücrim gibi muamelede bulundular. Talihsiz (Kolomb) son demlerinde pek ziyade ihmal edildi; etrafındakilerden gördüğü hakaret ona pek ağır geldi. Kalbi kırık bir halde hayata veda etti!

(Kristof Kolomb) yeni bir kıta keşfettiğini bilmeden öldü...

İspanya, bu büyük bilim adamına karşı yaptığı haksızlıktan dolayı ne kadar yansa yeri vardır. Amerika kaşifinin maruz kaldığı zulüm ve hakaret İspanya için ebedi bir şüphe teşkil edecektir.

(Kolomb) İspanya'da (Sevil) katedralinde metfundur.

(s. 11)

(s. 12)

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1. İnsanları ve bütün canlı mahlukları yaşatan dört kuvvet vardır:

1-Hava

2-Güneş

3-Yiyecek

4-Su

2. Temiz hava vücudun en birinci ihtiyacını temin eder. Hiç hava ve nefes almayarak birkaç dakika durmak mümkün değildir. Bu cihetle havanın ehemmiyeti birinci derecededir!

3. (Temiz hava)nın yerine, hiçbir yiyecek hiçbir eğlence ve zevk kain olamaz.

4. Murdar, pis, bozulmuş hava içinde yaşayanlar ağır, ağır zehirlenirler!

5. Birçok kişilerin teneffüs ettikleri yerlerde, sinemalarda, tiyatrolarda kapalı kahvelerde, kıraathanelerde, (karagöz) oynatılan kahvehanelerde insanın kanı bozulur. Hastalanır, çok kansız ve zayıf düşer!

6. Unutmayınız ki kansızlık ve çok zayıflık her hastalığın temelidir. İnsanı her keyifsizliğe kolayca hazırlar. Bu hal devam ederse nihayet (ince hastalık) denilen (verem) gelir!

7. İnsan, ne kadar kuvvetli, mükemmel yemek yerse yesin, temiz havada yaşamazsa çok yiyip içmesinden hiç faide göremez!

8. İnsan, vücuduna, yaşına, hareket ve çalışmasına göre az çok yiyip içmekle beraber, her zaman saf, temiz havada vakit geçirirse, çok kuvvetli dinç ve gülbüz olur.

9. Temiz hava girmeyen yere, nemlilik, ıslaklık (rutubet) girer, her türlü hastalık tohumları yaşar, çoğalır.

10. Rutubetli, nemli, ıslak, havasız yerler, her hastalığın ambarıdır. Zayıflığın kansızlığın ocağıdır. (Verem) hastalığının yuvasıdır. (Hazreti Azrail)in yartgahıdır. Ölümünün tekkesidir.

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

Bir Nasihat

Nasıl ki bir arkadaşınızla ilk defa tanışıp sevişirken, meçhul bir günde darılabileceğinizi düşünürseniz; darılırken de yine meçhul bir günde barışıp yüz yüze geleceğinizi düşünmelisiniz.

[Çocuk –Efendi amca! Siz berber misiniz?

İhtiyar –Ne münasebet oğlum?

-Babam pencereden sizin geldiğinizi görünce (bizi tıraş etmeğe geliyor) derdi de!!.]

(s. 13)

Balıklar Dövüşür Mü?

Hepimiz horoz dövüşünü biliriz. Fakat şimdiye kadar balık dövüşünü ne gördük ne de işittik! Onun için bilmeyiz değil mi? Bu balık dövüşü, Hint-i Çinî’de “Siyam” krallığının, rağbetini hiç kaybetmeyen garabetlerinden biridir. Dövüşen balıklar “fukat” ismindeki dikenli balıklardır. Soluk bir rengi olan bu balık hiddetlendiği zaman birçok renklerle süslenir. Yüzgeçleri açılır ve kıpkırmızı kesilir, vücudunun üzerinde yeşil, sarı renkler peyda olur. Bunları suyun içinde gören bir kimse balıkların her tarafını, kıymetli taşlarla süslenmiş zanneder. Mamafih her fukat böyle olmaz. Mutlaka cins olması şarttır. Amatörler bunları pekiyi intihap ederler. Cins ve çok dövüşen “şampiyon” (!) “fukat” bazen pek yüksek bir kıymeti haizdir. Bir “fukat”ın terbiyesi bazen pek uzun sürer: Evvela “fukat” su ile dolu bir kavanoza konur. Bilhassa yüzgeçleriyle kuyruğunu kuvvetlendirmeğe çalışırlar. Bunun için de balık hususi bir surette beslenir. Mürebiler balıkları ne ile beslediklerini hiçbir zaman söylemezler. Bu onlar için bir sırdır. Dövüşe hazırlamak için birer balığı havi kavanozlar yan yana konur. Balıklar yanlarında başka bir balık görünce hemen

hücumu başlarlar. Lakin kavanozları ayrı olduğu için bütün şiddet ve hiddetleri boşuna gider.

Hakem heyeti dövüşecek (fukat)ları muayene eder. Evvela balıkların aynı boyda ve aynı kuvvette olması lazımdır. Tıpkı boksörler gibi (?)

O zaman iki “fukat” geniş bir kavanoza konur. Balıklar birbirini görür görmez hiddetlenmeğe başlarlar. Hiddetlendikleri de yukarıda söylediğimiz gibi vücutlarının rengârenk oluşundan belli olur. Birbirinin etrafında biraz dolaşırlar. Derken mücadele başlar. Birbirlerini kovalayarak pek vahşiyane ısırırlar. Yüzgeçleri, kuyrukları parça parça olur. Müsabaka, daha doğrusu mücadele mutlaka birinin ölmesiyle nihayet bulur. Seyirciler o zaman el çırparlar, bağırlar, teşcih ederler! Hatta bu yüzden sinirlenen seyirciler arasında da balıklarınkinden daha feci dövüşler olmuştur!

Küçük Süvariler

Artık dünyada her şey makineleşiyor. Makinelerin günden güne inkişaf etmesi makinesiz devirlere ait birçok şeyleri ortadan kaldırdı. Artık büyük yelkenli gemiler, şehirden şehre, diyardan diyara mal ve yolcu taşıyan kervanlar elleriyle kundura diken kumaş dokuyan sanatkârlara tesadüf edilmez oldu. En mütakâmil bir makine numunesi olan otomobil büyük şehirlerde hatta Avrupa ve Amerika gibi medeni diyarların köylerinde bile arabaya rekabet ederek ortadan kaldırdı. Otomobil ve bisikletin mükemmelleşmesi, ucuzlaşması yeryüzündeki at cinsinin felaketine sebebiyet verdi. At meraklıları ve çayırlarında at besleyen birçok büyük çiftlik sahipleri at neslini himaye için hamiyetler yaptılar. Eskiden tarlalarda, orduda kullanılan atlar şimdi yalnız eğlence ve yarış için besleniyorlar. Yukarıda resmini koyduğumuz çocuk İngiltere’de “Hyde Park”ta mini mini tayına binen bir süvaridir.

Japonya’da İzdivaç

Japonya’da gençler pek erken evlenirler. Tutulan istatistiklere göre (42) izdivaç (15), (759) izdivaç (18) yaşında, (5584) izdivaç, (17) yaşında ve (17406) izdivaç da (19) yaşında vukua gelmiştir! Bu gayur ve çalışkan milletin inkişafı, izdivaçların böyle genç yaşında vukuuna atfediliyor.

(s. 14)

Tahsil Gemisi!..

Amerikalılar dünyada hiç kimsenin aklına gelmeyecek garip şeyler düşünürler! Öyle ya... (Prenses Alice) isimindeki kocaman bahr-i muhit vapurunu

seyyar bir darülfünun haline getirmek Yeni Dünya adamlarından başka kimin aklına gelir?..

Birçok talebe bu tahsil gemisine binip bütün dünyayı dolaşacaklar imiş. Gemide muallimlerin ders verdikleri muazzam dershaneler varmış. Talebeler vapurda buldukları müddet zarfında nazarı olarak coğrafya, tarih, ilm-i nebatat gibi dersler okuyacaklar ve bu derslere dair vapurun uğrayacağı muhtelif mahallerde tatbikat göreceklermiş...

Bu seyyar mektebe senede dört yüz talebe kabul edilecekmış.

Vapur ilk seyahatinde Japonya'ya, Çin'e, Hindistan'a, Yunanistan'a, memleketimize, İtalya'ya, Cezayir'e, Tunus'a, İspanya'ya, Almanya'ya, Hollanda'ya, İskandinavya'ya, Fransa'ya ve İngiltere'ye uğrayacaktı.

Bu tahsil seyahatine iştirak edecek olan talebenin Mısır tarihini Mısır'da, Yunan tarihini Yunanistan'da, Bizans tarihini İstanbul'da okuyacaklarına düşünecek olursak seyyar darülfünunun tahsil nokta-i nazarında ne faideli bir şey olduğunu tasdikte tereddüt etmeyiz...

Ne mesuttur. O milletler ki gençlerini hakkıyla okutabilmek için bu kadar büyük fedakarlıkları göze alabilirler!..

Balon Avcılığı

Tayyare müsabakalarının hemen her şekli tecrübe edildi gibi.. Onun için tayyare meraklıları hava müsabakaları için başka şekiller araştırıyorlar. Bu cümleden olmak üzere İngiliz tayyareciler tuhaf ve eğlenceli bir (maç) tertip etmişler.

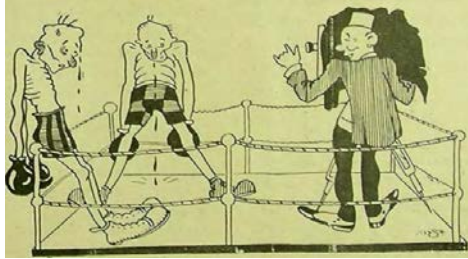
Maçın esası şudur: Çocukların uçtukları kırmızı parlak balonlardan kırk elli tane balon havaya salıveriliyor. Aynı zamanda, müsabakaya iştirak eden tayyareler de balonlarla birlikte havalanıp balonları takibe başlıyorlar. Tayyareciler ellerindeki küçük tüfenklerle onları patlatmağa uğraşıyorlar.

Fakat bu zannolunduğu kadar kolay bir iş değil. Yükseklerde pek karışık hava cereyanları var. Balonlar bu cereyanlara tab olarak gayet zikzaklı yollar takip ediyorlar. Esasen tayyareler de gayet hızlı gittiği için tayyareciler attıkları kurşunlara bu serseri balonlara müşkülütlü isabet ettirebiliyorlar..

Hakem intihap olunan diğer bir tayyareci kendi tayyaresine binerek maç sahasını teftiş ediyor ve müsabakaya iştirak edenlerin attıkları kurşunlardan kaçını hedefe isabet ettirdiklerini tayin ediyor ve ona göre nişancılara bir numero veriyor.

Bittabi mümkün mertebe az kurşun sarf ederek en çok balon vurmağa muvaffak olan kimse en yüksek numeroyu alıyor ve bu suretle müsabakada birinci çıkmış addolunuyor!

Tayyare ile balon avcılığı mevcut isporlara ilave edilen son moda ispodur. Bakalım bu gidişle daha ne çeşit spora şahit olacağız?...

[Fotoğrafçı –(Boksörlere) Lütfen tebessüm ediniz?!
-?!...]

(s. 15)

Amerika'yı Kaça Alırsınız?

Bir memleketin kaç paraya satın alınabileceğini hiç düşündünüz mü? Tabi hayır.. Değil mi? Öyleyse bu meraklı meselenin cevabını yine biz verelim ve misal olmak üzere dünyanın en büyük memleketlerinden biri olan Amerika hükümet-i müttehidesini ele alalım:

Amerika'da servetin ne suretle tevzi ve taksim edilmiş olduğuna dair bir bahis Amerika gazetelerinde birçok münakaşalara meydan vermiş. Bunun üzerinde meşhur bir ticaret gazetesi Amerika'nın serveti hakkında uzun boylu tetkikata girişmiş ve bu servetin 290 milyar, 660 milyon dolar olduğu neticesine vasıl olmuş..

Amerika'nın ecnebi memleketlerden matlubu olan meblağ dahi bu miktara dahil bulunmakta imiş. Acaba bu azîm servet nelerden ibaret imiş? Listenin en başında binaların kıymetini gösteren 79 milyar rakamı bulunmak imiş. Bundan sonra zirai servetini gösteren 75 milyar, sınai servetini ery eden 57 milyar, mevcut ticaret eşyasını gösteren 19 milyar ve en nihayet milyarderlerin şahsi servetlerini gösteren 17 milyar rakamları gelmek imiş.

Amerika'nın sınai servetini gösteren 57 milyar dolar şu suretle taksim edilmektedir:

Demiryolları	30 milyar
Fabrikalar	16 "
Büyük Elektrik Merkezleri	4 "

Madenler	3 "
Gaz Fabrikaları	1,5 "

Bu hesaba nazaran Amerika'yı kaçta alırsınız?...

Dünyanın En Derin Maden Kuyuları

Amerika'nın (Kalmet) ve (Hekla) madenleri dünyada merkez-i arza en ziyade yaklaşan madenlerdendir. Derinliği 1,400 metredir. Bir insanın merkez-i arza en ziyade yaklaştığı nokta bu madenin en derin noktasıdır. Çünkü Kalmet ve Hekla madenlerinin müdahilî sathı bahirle aynı seviyededir.

Mamafih merkez-i arza daha yakın olmamakla beraber bundan daha derin bir maden vardır ki o da Brezilya'daki (Saint Jan Delres) madenidir. Bu madenin derinliği 1043 metredir.

Bu madenlerde derece-i hararet pek ziyade yüksektir. Hararet derinlik nispetinde artmaktadır.

Mesela (Saint Jan Delres) madeninde, 1570 metrede derece-i hararet 36, 1935'inci metrede ise 47 dereceyi bulmaktadır.

[Kadın –Nasıl beyefendi kedim ile köpeğim çok oyuncu ve sevimli değil mi?]

Yavuz Kütüphanesi

İzmir kâr'ilerimiz gazetemizi yavuz kütüphanesinden, fiyat-ı asliyesiyle tedarik edebildikleri gibi, günü geçmiş nüshaları da aynı fiyatla koleksiyonlarını tamamlayabilirler.

Resimli Dünya

Resimli Dünya'yı okuyor musunuz. Okuyorsanız çok bahtiyarsınız! Eksik nüshalarınız varsa, hemen tedarik ediniz. Günü geçmiş nüshalar idarehanemizde bulunur. Aynı fiyatla satılır. İstical ediniz. Bilmediğiniz şeyleri, ancak Resimli Dünya'da öğrenebilirsiniz! Size en samimi arkadaş, Resimli Dünya'dır. Okumayanlara tavsiye ediniz.

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek

isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

Yeni Hilal

Kitap ve Gazete Yurdu

Sahibi Mahmutzade Hasan

Dersaadet Babıali caddesinde İsmet Efendi Hanı Dersaadet'te neşrolunan yevmi, haftalık aylık gazetelere abone kaydolunur. Taşra bayilerine gazete gönderilir kitap ve kırtasiye siparişi kabul olunur.

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

(Mizah Sayfası)

Efruz Bey'in, gölgesinde dinlenmek üzere oturduğu duvar, meğer yerli vahşilerin kurdukları bir tuzakmış! İki taraftaki duvarların canlandıktan sonra ani bir hareketle Efruz Bey'i ortalarına aldılar!.

Bir müddet, zavallı seyyahı ellerindeki sopalarla ıslatıp, hırpaladılar. Efruz Bey henüz izale edemediği yorgunluktan sonra maruz kaldığı bu işkenceden fevkalade acı duyuyordu.

Orada; kızgın güneşin altında, kavruk kumların üstünde belki yarım saat bu kulakları küpeli zencilerle boğaz boğaza dövüştü. Mamafih indirdiği yumruklar karşısında düşmanları hayli şaşırdılar.

Efruz Bey de bu şaşkınlıktan bila istifade olanca süratiyle koşmağa başladı. İri iri terler dökerek nefesi kesilinceye kadar koştu.

Nihayet ufukta gördüğü alçak, geniş yapraklı bir ağaca kavuştu. Evvelkinden daha iştiyakla kendini gölgeye attı. İçi terle dolan fesini çıkardı. Nefes aldı.

Fakat şeytanın işi yok!. Acı bir aksiliği yine Efruz Bey'in başına musallat etti. İltica ettiği ağaç bu defa fena canlandı: Kalın bir halat ansızın seyyahın göğsüne, kollarına dolanmıştı!

Korka korka zaten bitkin bir halde kalan Efruz Bey bu defa az daha son nefesini veriyordu! Bin müşkülâtle kurtulup kaçtığı bir felaketten sonra bu ikincisi pek yamandı!

Sayı 19 (9 Nisan, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Çocuk –Şoför dayı, bu kırintılardan bize iki tane bisiklet çıkmaz mı acaba?]

(s. 2)

Beklediğiniz Gün Geldi!..

Resimli Dünya'nın birinci seri müsabaka neticesi olarak sevgili okuyucularına vaat ettiği büyük kura bu hafta keşide edilmiş ve isimlerini sıra ile yazdığımız on kâr'ıye şu mükafatlar isabet etmiştir:

(Kazananların isimleri, adresleri)

(s. 3)

Son Moda Bir Mektep!

“Canın Ne İsterse Onu Yap!”. -Ders Mi ? Oyun Mu?

Madam (Monte Sori) isminde İtalyalı bir kadın doktor, Roma'da bir ana mektebi tesis etmiş. Bu mektebe devam eden çocuklar hiçbir nizam ve kaideye tabi değildirler. Mektebin yegane kaidesi şu cümle ile hülasa olunabilir:

“Canın ne isterse onu yap!”

Madam (Monte Sori)nin mektebini merak eden birçok ecnebi muallimler her sene akın akın Roma'ya gidip bu son moda mektebi ziyaret etmektedirler. Madam (Monte Sori) tarafından idare edilen bu mektepte çocuklar sıralarda oturmak mecburiyetinde değildirler. İsteyen sırada oturur; isteyen ayakta durur... Her iki usulden de olmayanlar bacaklarını uzatıp yere otururlar.

Başka mekteplerde sınıfa hariçten bir ziyaretçi geldiği zaman talebe, misafire hürmet olsun diye, hocanın verdiği bir emirle hep birden ayağa kalkarlar. Madam (Monte Sori)nin mektebinde böyle adetler yoktur.. Hariçten bir ziyaretçi geldiği zaman kimse yerinden kımlıdanmaz, hatta başını çevirip bakmağa bile lüzum görmez!

İtalyalı Madam diyor ki: “Çocukları hiçbir nizam ve kaideye tabi tutmuyorum? Onları hiçbir kayıt altına almıyorum. Şayet onları sıkacak olursam biliyorum ki nizam-ı alemde haricine çıkmak için fırsat kollayacaklar. Onun için talebeyi kendi haline terk ediyorum. En çok sevdikleri iş ne ise onunla meşgul oluyorlar ve bu suretle bütün vakitlerini o işe hasrediyorlar!

Biraz da çocukların ne gibi işlerle meşgul olduklarından bahsedelim. Yeni ana mektebinde elifba okumak, yazı meşk etmek gibi şeyler yoktur. Çocukların işleri sabahtan akşama kadar oyun oynamaktır!

Fakat bu oyunlar, öyle bizim bildiğimiz alelade oyunlara benzemez. Çocukların zihnini açacak, terbiyelerine yardım edecek faydeli oyunlar talebe için eğlenceli bir ders yerine geçer.

Birtakım dört köşe tahta çerçeveler içine gergef gibi bezler gerilmiştir. Bu bezlerin ortasında boydan boya bir yarık vardır. Bu yarığın bir tarafına sıra ile düğmeler dikilmiş, karşı tarafa ise yine sıra ile ilikler açılmıştır. Bu düğmeli gergeflerden biri çocuğun eline verilir, birini de hoca kendi eline alır. Çocuğa: “Haydi bakalım, küçük! Der. Bu düğmeleri hangimiz çabuk ilikleyeceğiz...”

Çocuk bu yarıştan memnun olur; derhal gayrete gelir, acemi parmaklarının bütün süratiyle düğmeleri iliklemeğe çalışır... Buna mukabil muallim bilakis yalancı bir beceriksizlik gösterir, çocuktan geri kalır. Neticede çocuk düğmeleri muallimden evvel ilikler ve bunu büyük.. Pek büyük bir marifet zannederek sevinir. Fakat netice şu olur ki az bir zaman içinde çocuğun parmakları eski acemiliği kaybeder, düğmeleri hiç güçlük çekmeden iliklemeğe başlar. Bu oyun küçük talebenin parmaklarını terbiye etmiş olur!

Bu oyunun diğer bir şekli de aynı şekilde bir gergef üzerine karşılıklı açılmış deliklere iği geçirmektir.

Dershane oyunlarından birini de “para dizmek oyunu”dur. Başka başka renklerde, üzerlerinde muhtelif resimler bulunan irili ufaklı kemikten paralar vardır. Çocuklar bu paraları renklerine, üstlerindeki yazılara kıtalarına göre sıraya koyarlar. Küçükler bu oyundan büyük bir zevk duyarlar ve bu sayede dikkat ve iş görmeğe alışmış olurlar.

Madam (Monte Sori)nin mektebinde dershaneyi çocuklar süpürürler! Yemekte çocuklar hizmet ederler. Küçük mektepliler

(s. 4)

Bütün bu işleri büyük bir zevkle görürler ve birçok kimselerin yaka silktikleri ve kaçındıkları bir oyun, bir eğlence telakki ederler.

Demek ki asıl mesele işe eğlence nazarıyla bakabilmektedir. Çünkü çalışmağı çocuklara sevdirmeyen, işin zahmeti ve yorgunluğu değildir. Bilakis öyle oyunlar vardır ki birçok işlerden daha yorucudur. Mesela futbol oynamak, ortalık süpürmekten herhalde daha çok zahmetlidir. Böyle olduğu halde herkes futbol oyununu bir eğlence ortalık süpürmeği de bilakis bir angarya olmak üzere telakki

eder. Bunun için mekteplerin en mühim vazifesi, çocuklara işin de tıpkı oyun gibi eğlenceli olabileceğini öğretmektir!

Yukarıda söylediğimiz gibi İtalyalı Madam (Monte Sori)nin mektebinde: “Canın ne isterse onu yap!” kaidesi caridir. Fakat küçük mektepliler canlarının istediğini yaparken başkalarını rahatsız etmemek mecburiyetindedirler. Bu kaideye böyle bir şart ilavesine katıyen lüzum vardır. Çünkü hepimiz bilirsiniz ki küçükler daima başkalarına musallat olmağa mütemayildirler. Şayet küçüklerden biri arkadaşlarını rahatsız edecek olursa kabahatli çocuk diğer çocuklardan ayrılır, bir köşeye götürülür; küçük yaramaz yaptığı kabahate tövbe edinceye kadar o köşede yalnız başına oynamağa mahkûm edilir.

Madam (Monte Sori)nin mektebinde takdir, azar, dayak gibi cezalar yoktur!

Bir çocuk için arkadaşlarından ayrılmak; yalnız başına kalmak kadar ağır bir ceza tasvir olunamaz. Onun için cezaya çarptırılan talebe çok geçmeden yaptığına nedim olur, hocasına giderek bundan böyle arkadaşlarını rahatsız etmeyeceğini söyleyerek cezasının affedilmesini rica eder...

Madam (Monte Sori)nin mektebi çocukları terbiye hususunda en çok muvaffak olan asri ve mükemmel bir mekteptir!

Hayvan Tedavisine Dair Konferanslar!

Londra’da “Hasta hayvanlara mahsus halk hastaneleri” memurları tarafından şehrin muhtelif yerlerinde umumi dersler tesis edilmiş. Bu derslere devam eden halk, hastalığa tutulan hayvanların ne yolda tedavi edileceği hakkında fenni ve sıhhi tavsiyeler alıyor.

Resimde gördüğünüz baytar, bir merkebin dişlerine bakarak yaşını tayin etmek usulüne dair hayvan sahiplerine faydeli bir konferans veriyor.

Bulgaristan’da Mart Ayı

Bulgaristan’da mart ayı senenin sevilmeyen ayıdır. Orada mart ayına “Babamart” derler. Onlarca mart ayı hem gözyaşları, hem de tebessüm ayıdır.

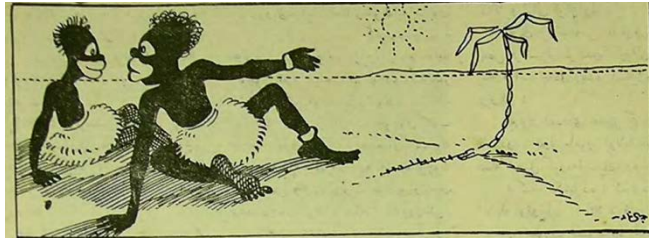
Mart’ın ilk günü güneş çıkmadan evvel annelerle büyük hemşireler küçük çocukların bileklerine, boyunlarına ve topuklarına beyaz ve kırmızı yünden imal ettikleri bir nevi kordon takarlar. Bu kordonlara Bulgarlar “Martıcı” derler. Zanlarınca bu kordonlar küçük çocukları güneşten ve fena nazardan muhafaza edermiş!

Leylekler gelir gelmez kordonlar alınır ve kırlangıçlar gelinceye kadar bir taşın altına konur. Kırlangıçlar gelir gelmez anne taşı kaldırır. Eğer kordonun

yanında solucanlar bulunursa çok çocuğu olacağına; eğer kordonun yanında karıncalar bulunursa o sene koyunların çoğalacağına delalet edermiş!

Mübarek mart ayı! Martta tabiat uyanır çiçekler açar, ağaçlar yeşillenir, martta sıkıcı, mütemadi yağmurlar yağar! Hepsi hepsi martta!..

(s. 5)

[Çölde iki çocuk –Ne duruyoruz?. Haydi saklambaç oynayalım!!]

Elli Bin Harfli Bir Elifba!

Dünyanın Garip Elifbası!

Bundan evvelki nüshalarımızdan birinde mektebe giden Japon çocuklarının resmini derç etmiş ve Japon milletinin dünyada en çalışkan ve gayretli milletlerden biri olduğunu söylemiştik. Bugün kâr'ilerimize yine Japon mekteplerinden bahsedeceğiz. Hiç şüphe yok ki dünyanın en çalışkan mekteplileri Japon çocuklarıdır. Bu sözümüzü gayet basit bir misal ile ispat edelim.

Bizim çocukluğumuzda elifbaya başladığımız zaman ilk işimiz Türkçenin otuz iki harfini öğrenmek olurdu. Hâlbuki okumağa başlayan bir Japon çocuğu bizim otuz iki harfimize mukabil tam beş bin harf öğrenmek mecburiyetindedir! Asıl garip olan cihet, bu beş bin harfi kafasına sokan çocuk Japon elifbasının ancak bir kısmını öğrenmiş oluyor...

Japonya'da talebe ancak idadiye geçtikten sonra elifbayı bir dereceye kadar (!) sökmeğe başlar ve öğrendiği harflerin adedi on dört on beş bine yükselir!...

Bu izahattan anlaşılacağı veçhile Japon elifbası öğrenmekle bitip tükenecek şeylerden değildir. Okuma düşkünü Çinlilerle Japonların hemen bütün hayatı elifba öğrenmekle geçer. En büyük şairler, filozoflar, âlimler kabiliyetlerine göre hayatlarında kırk elli bin harf öğrenebilirler... Hatta bunların içinde bazıları elifba kitaplarındaki hadsiz hesapsız harfleri az bularak yeniden harfler icat ederler!

-Bu kadar çok harflerle nasıl yazı yazılır? Diyeceksiniz. Bu ciheti biraz izah edelim.

Japonyalı ve Çinli bir çocuk beyaz kâğıt üzerine ev veya adam kelimelerini yazmak istediği zaman doğrudan doğruya ufacık bir ev veya bir insan resmi yapar! Bu tarzda yazı yazmak yalnız Japonlarla Çinlilere mahsus değildir. Mesela eski Mısırlıların (hiyeroglif) yazıları bu kabilden bir yazıdır. Eski Mısırlılar da ay kelimesi yazmak istedikleri zaman bir ay resmi yaparlardı. Bunun için Çince de ne kadar kelime varsa o kadar da harf vardır. Çinliler bunlardan çok istifade ederler mesela (Kanton) Çinlileri (Pekin) Çinlilerinden büsbütün başka bir lisan konuştukları halde birbirlerinin yazılarını kolaylıkla okuyabilirler. Esasen bir ev resmi görüp de bunun ev olduğunu anlamayacak kimse yoktur.

Fakat böyle bir yazının her fikri tamamen ifade edemeyeceğini söyleyeceksiniz. Çinliler bir dereceye kadar ona da bir çare bulmuşlar.. Mesela kulübe, köşk, saray fikirlerini ifade etmek için Çinliler mahut ev resminin üstüne, altına, sağına veya soluna, nokta, virgül gibi işaretler ilave ederler. Bu işaretler kelimelerin manasına büyüklük, küçüklük gibi bazı manalar ilave ederler. Bu suretle daha sarif bir yazı meydana gelmiş olur.

Çinliler süratle yazı yazabilmek için kelimelere delalet eden işaretleri mümkün mertebe kolaylaştırmışlardır. Mesela balık kelimesine delalet eden işaret üç dört çizgiden ibaret basit bir şekildir.

Çinliler bu resimli yazıyı yazmak için fırça kullanırlar. Yazıda Çin elifbasını kabul etmiş olan Japonlar Çince kelimelerin yarısından fazlasını aynen kullanırlar. Lakin Japonlar bu iptidai yazıyı biraz daha ıslaha muvaffak olmuşlardır. Japoncada şekiller bir kelimeye delalet etmeyip bir sedaya delalet eder. Bu itibarla Japon yazısı bizim yazımıza yaklaşmıştır.

(s. 6)

Fakat bu iki yazı arasındaki fark şudur ki Türkçe “ya” , “ bu” , “bi” , “bü” seslerini yazmak için daima “b” harfiyle diğer bir sesli harf kullanıldığı halde Japonlar bu heceleri ifade için başka başka işaretler kullanırlar.

Japonların okumakta pek ziyade güçlük çekmelerine sebep olan da budur. Bunun için Japonlar cebir, kimya gibi harflerle okunacak derslerde Avrupa sarflarını kullanmağa mecbur olurlar.

Fakat şaşılacak cihet şudur ki yazının bu güçlüğüne rağmen Japonya’da okuma yazma bilmeyenlerin adedi dünyanın her memleketinden daha azdır.

Japonların sadece okuma öğrenmek için dört beş sene çalıştıklarını düşünürseniz Japonların ne yaman adamlar olduklarını anlamış olursunuz!...

Japonya'da iptidai tahsil parasız ve mecburidir. Mektepler Avrupa mekteplerinin aynıdır.

Japonların kendi ırklarına has bazı hususiyetleri vardır. Mesela Japon çocukları ne kadar küçük olur ise olsunlar hiçbir zaman ağlamazlar. Bunun gibi mektepliler arasında dövüşmek, kavga etmek de adet değildir.

Japonya'da erkek çocuklara hor bakmak adettir. Japonların fikrinde hor büyütülmeyen bir erkek çocuk şımarık olarak yetişir. Bunun en tuhaf bir misaline tesadüf eden bir Avrupalı seyyah müşahedatını şöyle kaydediyor:

“Bir gün trende gidiyordum. Benim bulunduğum kompartımda Japonyalı bir madamla küçük kızı seyahat ediyordu. Bindığımız vagon birinci mevki bir vagondu. İstasyonların birinde bir erkek çocuk gelip madamla görüştü. Bilahare öğrendim ki bu çocuk Japonyalı yol arkadaşımın küçük oğlu imiş ve büyüdüğü vakit şımarık olmasın diye üçüncü mevkide seyahat ediyormuş!

Japon idadilerinde tahsil Avrupa idadilerinde görülen tahsilin aynıdır. Yalnız fazla olarak talebeye İngilizce öğretilir.

Bizim mekteplerimizde Fransızcaya ehemmiyet verdiğimiz gibi Japon mekteplerinde de İngilizceye son derece ehemmiyet verilir. Bir mekteplinin hakkıyla tahsil etmiş addedilebilmesi için okuduğunu anlayacak ve yazı ile ifade-i meram edecek derecede İngilizce bilmesi şarttır.

Japonya'da İngilizce bilhassa ticaret lisanıdır. İngiltere ile sık sık alışverişte bulunan tüccarlar ticarete ait mektuplarını daima İngilizce olarak yazarlar. Bir ecnebi için Japonca öğrenmek ve bilhassa Japonca yazmak yukarıda izah ettiğimiz esvaptan dolayı, hemen hemen gayri mümkün bir şeydir. Hâlbuki buna mukabil Japonlar İngilizceyi kolayca öğrenirler ve ecnebilerle temaslarında daima bu lisanı kullanırlar.

Bunun bir neticesi olarak Japonya'da bazı Fransızlar tarafından açılan mekteplerde bile Fransızcadan ziyade İngilizceye ehemmiyet verilir!

Kızların idadi tahsili gördükleri pek nadirdir. Kızlar memur olamadıkları için fazla tahsil görmelerine pek lüzum kalmamaktadır.

Yüksek mekteplerde ekseri dersler ecnebi lisanıyla okutulur. Mesela doktor mektebinde Almanya'dan suret-i mahsusa da celp edilmiş Alman muallimler Almanca olarak ders tekrar ederler.

Japonya'nın garip bir adeti vardır: Zengin kimseler, tahsile devam için hal ve vakti müsait olmayan fakir mekteplileri, birer ikişer evlerine alırlar. Zengin evlerinde mürüvvetten beslenen talebe, ekmeğini yedikleri evde kapıcılık vazifesini görürler!...

Kapıcılık yapamayan talebe maişetini temin etmek için diğer bir adetten istifade ederler. Kimsenin kendilerini tanıyamaması için başlarına kutu gibi bir şey geçirip ellerine kitare denilen sazı alırlar ve bu suretle sokak sokak dolaşıp para toplarlar!

Herkes, yüzleri kapalı olarak gezen bu çalgıcıların mektepli olduklarını bilir ve onlara bahşiş verirken altı mümkün olduğu kadar geniş tutmağa gayret ederler!...

“Sakınan Göze Çöp Düşer!”

Dünyanın belki en hasis bir adamı olan Hasip Efendi bir gün bir torba dolusu altınla evine geldi.

Parasını çoluğundan çocuğundan kıskandığı için evin içinde torbayı saklayacak bir yer bulamadı.

Nasıl oldu bilmem?!. Kiremitlikte gizli bir yer ararken canından kıymetli torbasını elinden kaydırıldı!..

(s. 7)

İşte o dakikada az daha çıldırıyordu torbanın arkasından yetişinceye kadar paralar bir su oluşuna akmıştı!

Aynı dakikada sokakta yağmur borusunun dibinde oturan ihtiyar dilenci yanı başında latif bir şıkırtı işitti!

O da az daha çıldırıyordu. Derhal su yerine oluktan akan altınları ceplerine doldurup evine koştu!

Telsiz Telefonun Nimetlerinden

Çiftlikte Telsiz Telefon...

Telsiz telefonun ne büyük bir nimet olduğu, büyük şehirlerde değil, küçük kasabalarda, ücra ve ıssız çiftliklerde anlaşılıyor.. Medeni insanlar, dağ başlarında yapayalnız kalsalar bile, asrın bu şayan-ı hayret icadı sayesinde şehirlerin eğlence hayatından nasiplerini alıyorlar... Resimde gördüğümüz kadın Amerika çiftliklerinden birinde ziraatla meşguldür. Arabanın üstünde korkuluk şeklinde bir değnek vardır. Bu değneğin üzerine ağ gibi gerilmiş olan teller telsiz telefon cihazına

aittir. Çiftçi kadın bu alet sayesinde hem çiftlikteki işlerine nezaret ediyor, hem de (New York)ta verilen konserleri günü gününe takip edebiliyor!

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Keramet!...

Genç arkadaşım Selahaddin seferberlik ilan edilince ihtiyaten zabıt namzedi sıfatıyla Avrupa'ya iltihak etmiş ve kısa bir stajdan sonra süvari zabıt vekili rütbesiyle kanal cephesine gönderilmişti.

Selahaddin Suriye'de teşkil olunan hecin suvar alayına memur edilmiş, mezkur alayla Süveyş seferine iştirak etmiş ve birkaç kere yaralanmış, hasılı Avrupa'da cesur ve fedakar bir zabıt olarak temyiz etmişti... Kanal seferi hitam bulduktan sonra arkadaşım alayıyla beraber Irak'a gönderildi.

Selahaddin'le çocukluğumuzdan beri arkadaştık. Harbin devamı müddetince onunla sık sık mektuplaşırdık. Selahaddin'in harp maceralarına dair bana Irak'tan gönderdiği uzun, heyecanlı mektuplar büyük bir tomar teşkil eder. O zamanlar arkadaşımın ince ve seyrek yazısı, tatlı, seyyal ifadesiyle yazdığı bu mektupları sabırsızlıkla beklerdim...

Geçen gün yazı masamın ayrı bir çekmecesinde sakladığım bu sergüzeştnamelemleri karıştırdım.

Birkaç tanesini aynı heyecan ve lezzetle tekrar okudum. Bu mektuplardan birinde Selahaddin çölde geçirdiği müthiş bir maceradan bahsediyordu. Bu meraklı ve heyecanlı hikayeyi "Resimli Dünya" kâr'ilerine aynen nakletmeyi muvafık buldum. Selahaddin mektubunda şöyle yazıyordu:

"Bir buçuk aydan beri çölde olduğumu biliyorsun.. Geçen gün bir keşif hareketi icrasına memur edildim. Başıma neler geldiğini bilsen bana acırsın! Uğradığım felaketten nasıl kurtulduğumu bir türlü aklım almıyor... Ah şu çöl yok mu?... İnsana anasından emdiği sütü burnundan getiriyor! O günden beri kanaat ettim ki çölde ani bir kasırgaya tutunmak, deniz ortasında fırtınaya tutulup batmaktan bin kat daha tehlikeli... Vakanın nasıl cereyan ettiğini sana anlatayım da dinle:

O gün bir onbaşı, iki neferle birlikte küçük keşif müfrezesi teşkil ettik. Öğleden sonra hecinlerimize binip yola çıktık. Bir aralık şiddetli bir fırtına çıktı. Tozu dumana kattı. Kum bulutu içinde göz gözü görmez bir hale geldi. Bu esnada

şaşkın şaşkın öteye beriye koşuşan devemin ayağı burkuldu. Hayvan yüzükoyun yere kapandı.

Deveyi kaldırmak için çok uğraştım; fakat bir türlü muvaffak olamadım. Hayvanın galiba ayağı kırılmıştı..

Şiddetle esen rüzgarların savurduğu kumlar beş dakika içinde devenin üstünü örttü, onu diri diri mezara gömdü.. Durulacak zaman değildi.. Kumlu bir bulut nefesimi tıkiyordu. Boğulmamak için koşmağa başladım.

O sırada gözüme yüksekçe bir kayalık ilişti. Derhal oraya doğru koştum. Kayaların dibine büzüldüm. Bu suretle rüzgardan barınabiliyordum. Orada birkaç saat kımıldanmadan durdum. Ortalık biraz durulduktan sonra kayalıklardan çıkarak

(s. 9)

Arkadaşlarımı aramağa başladım. Etrafta kimseler yoktu. Bağurdım, bağurdım... Hiçbir taraftan cevap veren olmadı. Nihayet arkadaşlarımın kum kasırgasında öldüklerine hükmettim...

Ne yapacağımı bilmiyordum. İstikamet tayini mümkün değildi. Elimde pusula gibi bir alet yoktu ki karargahın yolunu bulabileyim. Akşam oldu, karanlık basmağa başladı. Ben rastgele yürüyordum. Yıldızlara bakarak yolumu tayin etmeğe çalışıyordum. Gecenin bir kısmını yürümele geçirdim. Fakat açlıktan içim kazanıyor, susuzluk boğazımı kurutuyor, yorgunluktan bacaklarım karıncalanıyordu..

Yürüyemeyecek bir hale gelince geceyi geçirmek için rüzgardan bir dereceye kadar mahfuz bir vadiye indim. Orada rastgele bir yere uzandım. Çok geçmeden derin bir uykuya dalmışım...

Şafak vakti şiddetli bir dürtölme ile uyandım. Gözümü açınca bila ihtiyar titredim. Yüzleri kalın, beyaz bornozlarla örtülü, bellerinde muhtelif boyda çeşit çeşit kılınçlar taşıyan birçok adamlar etrafımı sarmışlardı.

Kaplan kadar yırtıcı, firavun kadar zalim çöl haydutlarının eline düşmüştüm! Bu heriflerin ne kadar gaddar olduklarını tasvir edemezsin. Onlar için adam öldürmek işten bile değildir. Bunu pek iyi bildiğim için vaziyetimin ne kadar vahim olduğunu derhal takdir ettim!

Şimdi bu heriflerin elinden yakamı nasıl kurtaracaktım?...

İfade-i meram edecek kadar Arapça öğrendiğimi sana yazmıştım. Haydut çetesinin reisi olduğunu tavrından anladığım herif beni ayağa kaldırdı ve bana ahret suali gibi birçok sualler sormağa başladı:

-Kimsin? Nereden geliyorsun? Nereye gidiyorsun? Yalnız mısın? Yanında arkadaşın var mıydı?

Arkadaşlarımdan bahse lüzum görmedim. Şayet bahsedecek olsaydım haydutların onları da ani bir pusuya düşürmeleri ihtimali vardı. O sırada bir yalan aklıma geldi. Haydut reisine, yalnız başıma memba aramağa çıktığımı ve bu esnada kasırgaya tutularak hecinimi ve yanıma almışım olduğum erzakı kaybettiğimi söyledim.

Bu cevapları verdikten sonra bu sefer çete reisine ben bazı sualler sordum:

-En yakın vaha nerededir? Orada bir deve tedarik etmek kabil midir? Bana yol gösterecek kimse bulabilir miyim?

Çete reisi bu suallerime cevap vermeğe lüzum görmedi. Yalnız vahşi vahşi gülmekle iktifa etti:

-Dur bakalım! Dedi. O kadar acele etme... Evvela bizimle hesabını gör de kendine deve bulmağı sonra düşün... Biz esirimizi kolay kolay salıvermeyiz... Seni evvela soyacağız, sonra da öldüreceğiz! Bizim adetimiz budur... Hatta bazen ilk önce öldürürüz. Sonra soyarız? Ama "benim soyulacak nem var..." diyeceksin merak etme, soyacak şey buluruz! Üstünde elbisen, belinde tabancan var ya... Biz de onları alırız! Haydi bakalım... Yakında ölüme hazır ol!...

Bu "hazır ol!" kumandasının hiç de hoşuma gitmediğini söylemeğe hacet yok... Fakat korkudan titrediğimi heriflere belli etmemek için dişimi sıktım. Lakayt ve müstehzi bir tavırla dedim ki:

-İyi ama, elinize esir düşen adam sihirbaz olursa o zaman ne yaparsınız?..

(s. 10)

-Sihirbaz mı?.. Sen sanki sihirbaz mısın? Ne demek istiyorsun?..

İşi bu vadiye döktükten sonra yalanları bila tereddüt dizip koşmak icap ediyordu:

-Sihirbazın, ne demek olduğunu biliyor musunuz? Sihirbazda harikulade bir kudret vardır: Hastaları iyi eder, körlerin gözlerini açar, havanın nasıl olacağını önceden keşfeder, sevdiklerini zengin yapar, düşmanlarını da bilakis perişan eder...

-Eh.. Peki, sen şimdi sihirbaz mısın?..

-Sihirbazım ya!...

Çete reisi beni baştan aşağı bir süzdü sonra muhtasar bir tavırla:

-Yalan söylüyorsun! Dedi. Eğer cidden sihirbaz olsaydın dün akşam kasırganın çıkacağını önceden bilir, o esnada olduğun yerden çıkmazdın..

Herifin hakkı vardı fakat ben de sözümden geri dönemezdim. Onun için hiç bozmadan şu cevabı verdim:

-Kasırganın çıkacağını bilmediğimi neden anladın! Onu ben üç günden beri biliyordum. Hatta bunu bildiğim için dışarı çıktım, kasırğa cinleriyle konuştum...

Haydut beni bir kere daha süzdükten sonra beyaz, vahşi dişlerini meydana çıkararak:

-Mademki sihirbaz olduğunu söylüyorsun öyle ise bunu bize ispat et... Dedi. Çölde susuz kaldık. Etrafta su bulamıyoruz. Bize, su çıkaracak bir yer göster. Sihirbaz isen bu kadar bir şey yapabilirsin!..

-Suyun nereden çıkacağını bilirim.. Fakat göstereceğim yeri kazmak icap eder.

Haydut buna bir çare buldu:

-Sen bize suyun yerini göster; biz kazarız.. Fakat şunu da bil ki şayet kazdığımız yerden su çıkmayacak olursa o zaman halin harap olur... Sana yapmadığımız işkence kalmaz. Tırnaklarınızı sökeriz, dilini keseriz, gözlerini oyup eline veririz!.. İşine geliyor mu?

Nasıl programı beğendin mi?.. Ben bermutat içimi belli etmiyordum. Bu teklifi memnuniyetle kabul eder gibi göründüm!

-Öyle ise yürüyün bakalım! Dedim. Burada su yok...

Planımı anladın, değil mi? Niyetim su aramak bahanesiyle herifleri mümkün mertebe oyalamak ve dolaştırmak!!. Bütün ümidim bu müddet zarfında arkadaşlarıma tesadüf etmekte idi.

Fakat etrafta kimsecikler yoktu. Hatta kum üzerinde arkadaşlarımdan izlerine bile tesadüf edememiştim.

Birinci günün akşamı çete reisi fena halde kızdı:

-Bu kadar maskaralık yetişir.. Dedi. Seni yakaladığımız andan beri nafakamıza ortak oldun. Biz kendimiz yiyecek bulamıyoruz, bir de fazla olarak seni mi beslemeli?... Şayet yarın öğleye kadar su bulamayacak olursan vay haline!

O geceyi azap içinde geçirdim. Artık arkadaşlarıma tesadüf ihtimalini zihnimden silmiştim. Gözlerimi kapayıp zorla uyduğum zamanlar kabuslu rüyalar görüyordum!

Şafak vakti yola çıktık. Ben hep garba doğru gidiyor, haydutları hakikaten su aradığıma inandırmak için ara sıra yere eğiliyor, kumları muayene ediyordum...

Güneş gittikçe yükseliyor, kum üzerindeki gölgelerimiz ufalıyordu. Öğle zamanının yaklaştığını anlıyordum! Ecel saati yaklaşıyordu...

Bu çaresizlik içinde aklıma bir şey geldi; haydutlara su çıkacağından bahisle rastgele bir yer göstermek ve onlar çukuru kazmakla meşgul iken bir deveye atlayıp kaçmak!...

Esasen o sırada dar bir kum vadisinden geçiyorduk. Orada su olduğunu ima edecek olursam haydutlar sözümü pek yabana atmayacaklardı. Bir aralık birdenbire yere eğildim. Bir müddet kumu karıştırdıktan sonra:

-Burada su var! Dedim...

Reis: -Şimdi görürüz.. Dedi. Fakat evvela seni develerden birinin ayağına sımsıkı bağlayalım da...

Bir müddet sonra yerimden kıpırdanamayacak surette bağlanmışım. Çöl haramileri kılınc ve mızraklarıyla kumu eşmeğe başladılar...

Bu esnada benim ne hale geldiğimi düşün! Herifler belki yarım saat kadar kumu kazacaklar, bir şey bulamayınca sabırları tükenecek... Kendileriyle alay ettiğim meydana çıkacak. O hiddetle üstüme saldıracaklardı!.. Artık son saatim geldiğine aklım kesmişti...

Ben böyle acı acı düşünürken haydutlar hep bir ağızdan müthiş bir çığlık kopardılar: "Su!.. Su!.." diye bağırışmağa başladılar.

Hakikaten benim gösterdiğim yerden su kaynamağa başlamıştı!

Suyun çölde ne kıymetli bir şey olduğunu siz şehirliler –kabil değil- takdir edemezsiniz. Çölde su insana taze hayat veren tılsımlı bir iksirdir... Haydutlar benim işaret ettiğim noktadan su kaynadığını görünce hayretten ağızları açık kalmıştı. Asıl tuhafı bu keramete ben de şaşmışım!..

Bunun üzerine çete reisi adamlarına:

-Esiri çözünüz! Emrini verdi.

Bu emir derhal icra edildi. Haydutlar bana nasıl hürmet edeceklerini bilmiyordu. Ben de içimdeki çılgınca sevinci mümkün mertebe belli etmemeğe çalışıyordum...

Nihayet onlara dedim ki:

-Şimdi kerametime iman ettiniz değil mi? Öyle ise size şunu da haber vereyim ki şayet bana karşı en ufak bir fenalıkta bulunacak olursanız, dünyada

başınıza gelmeyecek fenalık kalmayacaktır! Su içtiğiniz bütün kaynaklar kuruyacak, bir aya kalmadan hepiniz en müthiş hastalıklara tutulup sürüne sürüne öleceksiniz... Eğer bu belalara uğramamak isterseniz beni serbest

(s. 11)

Bırakınız... Şayet bir de deve verseniz her türlü kaza ve beladan emin olursunuz!..

Çöl haramileri beni derhal serbest bırakmağa razı idiler. Yalnız deve vermek hususunda uzlaşamadılar. İçlerinden bazıları keramete iyiden iyiye kail olmuşlardı. Bunlar devenin verilmesine taraftardılar. Halbuki diğerleri biraz mütereddit idiler, develerini bir türlü gözden çıkaramıyorlardı...

Nihayet bu mühim meseleyi hal için bir meclis kuruldu. Bana deve verilip verilmemesi uzun uzadıya münakaşa edildi. Neticede keramete inananlardan biri bana kendi devesini vermeğe razı oldu!

Deveyi de bu suretle tedarik ettikten sonra derhal yola çıktım. Üç gün ıssız çöllerde tek başıma, serseriyane dolaşım. Aç susuz kaldım... Dördüncü günü karargaha kavuştum!

İşte azizim, çölde son geçirdiğim korkunç macera bundan ibaret... Şimdi içimde bir şüphe var: Acaba hakikaten keramet sahibi miyim?...

Hacı Baba

Kuyruksuz Kediler

Japonlar dünyada tabiatın kıyafetini değiştiren yegâne millettir. Japonya’da yirmi ila otuz santimetre yüksekliğinde ve asırlarca yaşayan ağaçlar mevcuttur. Bu ağaçlar Avrupa’da altı yedi metre irtifaındadır. Japonya’da üç nevi kedi vardır: Uzun kuyruklu, çatalı ve kuyruksuzdur. Bu kuyruksuz kediler Japonya’da mukaddes hayvanlardan maduttur. “Samuraylar” –ki eski Japonya’nın askerleriydi- kuyruksuz kedi bulunmayan bir eve girmezlerdi. Yüksek ailelerin kuyruksuz birçok kedileri vardır. Japonlar bu kedilere esrarengiz kuvvetlere isnat ederler. Ailelerinden ölmüş bir adamın odasına bu kedileri katiyen sokmazlarmış!

“Resimli Dünya”nın Hayvanat Müzesi

Baykuş, insana benzeyen çehresiyle diğer kuşlardan kolayca tefrik edilir. Baykuş, farelere veya hastalığını nakleden sair muzır hayvanlara düşmandır. Bu itibarla insanlara büyük faidesi dokunur.

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1. Vücudu sağlam, akli tamam, dindar bir İslam, hali, vakti müsait olursa oruç tutmalıdır!
2. Oruç sapasağlam vücutların, tamam bünyelerin faideli sadakasıdır!
3. Çok zayıf, çok kansız ve kuvvetsiz düşmüş hastalıklı insanın oruç tutması zordur. Zarardır.
4. Akciğerlerde, kalpte, böbreklerde hastalığı olanın oruç tutması iyi değildir. Çünkü iftarda ziyade yiyeceğinden hastalığı şiddetlenir.
5. Beyaz ciğerleri torba gibi içine saran zarlar (iltihap)lanırsa yani (zatülcenp) olursa, oruç tutmak caiz değildir. Çünkü bu hastalığı geçirenin vücudu zayıflarsa (verem.) olur!
6. (14-15) saatten beri boş kalan (mide)yi iftarda çok yemeklerle doldurmamalı, mide bozacak abur cubur yememeli! En alası ne az, ne de çok (mutedil) derecede ve kuvvetli yemekler yemelidir.
7. İftarda sıcacık çorba, birkaç yumurta, bir sebze ve köfte ve ara sıra tatlı yemek kafidir.
8. Ramazanda her tatlı aladır. Fakat mübarek güllaç olması aliyyülâlâdır! Hele kaymaklı kadayıf; baklava, (keşkül fukara) mideye ciladır!!
9. Sahurda söğüş pilav veya makarna ile hoşaf ve çay en muvafık ve sıhhi bir yemektir.
10. Ramazan tam Müslümanlar için bir ibadet, Allah'a kulluk etmek için bereketli, zahmetli bir aydır! Fakat (Ramazan-ı Şerif) yüzü hürmetine bütün gece uykusuz kalmak, doğru yoldan çıkmak, her türlü sefahat ve rezalet irtikap etmek, güya sen de (oruçlu imiş gibi) riyakarlıkla, gösterişle tembellikle vakit geçirmek çok zararlıdır.

Divan Yolu

Doktor

Hafız Cemal

Hayırlı ve Hayırsız Günler

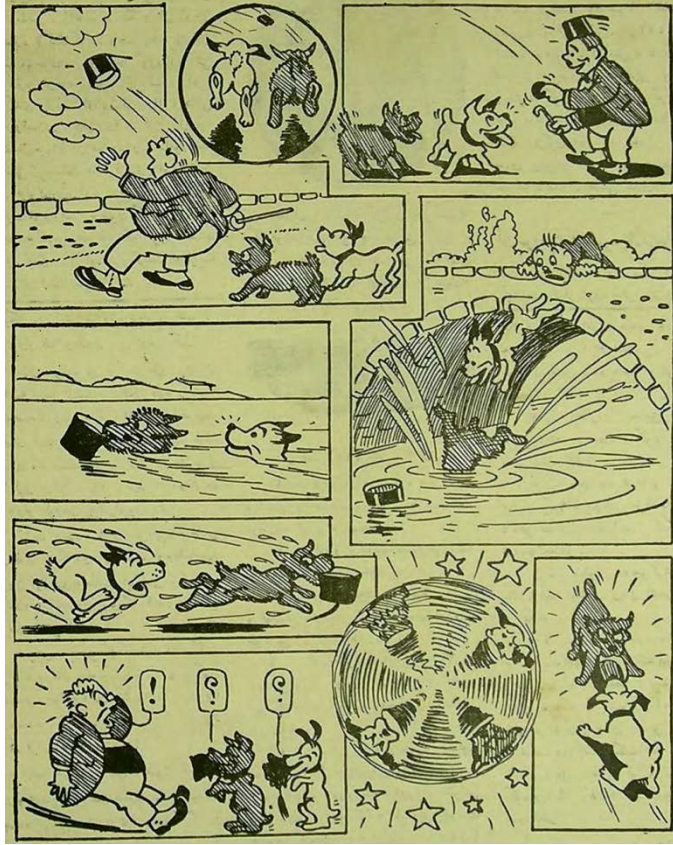
Sabırlı bir Alman istatistikçisi kendi memleketinde bir sene zarfında vuku bulan kazaları kaydetmiş ve şu rakamı bulmuş, yani (9948) kişi muhtelif sebeplerle yaralanmış veya ölmüş! Bu kazaların en çok vuku bulduğu günü aramış ve en fena gün olarak pazar gününü bulmuş! Bu pazarın fena gün olduğuna delalet etmez. Belki o gün Almanya'da kazaya uğrayanlar çok olabilir. Haftanın hiçbirisi günü hayırsız değildir. Hepsi hayırlıdır.

En Çok Cinayet İşleyen Bekarlar mı Evliler mi?

Bin bekar arasında otuz sekiz; bin evli içinde de yalnız 18 cani varmış!

(s. 12)

(s. 13)

Müşküllere Cevap

İkmal-i Tahsil Meselesi – Hangisini Tercih Etmeli? – Çürümüş Dişler!

1- (İnegöl - N. Emin imzalı soru): Bu sene iptidai tahsilimi bitiriyorum. Tali ve âli tahsil görmeme ailemin kudret-i maliyesi vardır. Acaba siz İstanbul'da hangi mektepte ikmal-i tahsil etmemi tavsiye edersiniz?

Cevap: - Mademki ebeveyninizin sizi sonuna kadar okutacak serveti vardır. Binaenaleyh sizin için herhangi lisede veya mektep-i aliyyede ikmal-i tahsil etmek mümkündür. Yalnız ileride kabiliyet ve istidadınıza göre bir meslek intihap eylemek şartıyla!..

2- (Kadıköy – Muhsine imzalı soru): On üç yaşında bir kâr'iyenizim. Hastalık derecesinde bir iptila ile keman çalıyorum bu yüzden derslerimden de geri kalıyorum. Hangisini tercih etmek lazımdır?

Cevap: - Henüz tahsil çağında olmanız itibarıyla derslerinizden geri kalmanız hiç de doğru değildir. Faraza siz dünyanın en yüksek keman çalan bir sanatkarı olsanız bile pek iptidai kalmış tahsiliniz sizin için büyük bir noksan olup kalacaktır. Bu sebeple sizin şimdi tercih edeceğiniz şey dersleriniz olmalıdır. Çünkü musikideki kabiliyetinizi her zaman yükseltmek için zaman vardır.

3 – (Edirne – Sebih imzalı soru): Muallimlerimiz bize daima, dişlerimizi yıkayıp temiz tutmamızı, böyle olmazsa dişlerin çarçabuk çürüyeceğini anlatıp tembih ederler. Tabi biz de bunların hepsine riayet ediyoruz. Lakin benim anlayamadığım bir nokta var ki işte bunu size yazıyorum: Benim bir büyük pederim var. Kendisi tamam seksen yaşında, eski kafalı bir ihtiyardır. Dişlerini ne yemekten sonra ne de yemekten evvel!! Ağzına bir misvak veya bir fırça girdiğini hiç görmedik. Böyle olduğu ve hatta fosur fosur cigara dahi içtiği halde otuz iki dişi de sapsağlam, süt gibi bembeyaz!.. Şimdi söyleyiniz bakalım, ben muntazaman fırça ve macun kullandığım halde niçin dişlerim çürük ve sarıdır da; büyük pederimin fırça yüzü görmeyen dişleri sağlam ve beyazdır? Adeta fırça ve macunun dişlere muzır olduğuna inanacağım geliyor!

Cevap: - Evvel emirde büyük pederiniz gibi yapmanızı tavsiye etmeyeceğiz. Bunun sebepleri muhtelifdir. Dişlerin çürümesi yalnız cigara içmeğe mütevekkif değildir. Her gün yediğimiz şeylerde bile dişleri çürütebilecek bazı maddeler bulunur. Mesela tatlı tatlı yediğimiz şeker dişin sağlamlığını giderir ve daha buna benzer gıdalar da vardır. Bu itibarla büyük pederinizin dişlerinin çürümemesi; biraz da istisna olmakla beraber; hayatında eline geçen her şeyi ağzına atmamasındandır. Sıhhi tedabirin lüzumsuzluğuna hükmetmeniz de yanlıştır. Elbette papaza kızıp perhizi bozmakta mana yoktur!

Dünyada En Çok Lale İle Sümbül Yetiştiren Memleket

Felemenk hükümeti dünyanın en çok lale ve sümbül yetiştirdiği memlekettir. Felemenk hükümeti harice senede yirmi milyon kiloluk sümbül ve lale soğanı sevk eder. Bu yirmi milyon kilo soğanın kıymeti yüz milyon franktır. Memleket için ne büyük servet değil mi?

Beyaz Balmumu Ağacı

Çin'de garip bir ağaç vardır. Bu ağaç ilkbaharda bezelye gibi bir şeyler çıkarır. Bu bezelyelerin içi unla doludur. Onun içinde de hususi bir böceğin milyarlarca yumurtacıkları vardır. Yumurta dolu olan bu bezelyeler koparılıp başka diğer ağaca asılır. Bu ağaç yumurtadan çıkan kurtları besler. Dut ağacı nasıl ipek

böceğini beslerse bu ağaç da bu kurtları besler. Bu kurtların dişileri yumurtlamağa başladığı zaman erkekler ağacın dallarına ve gövdesine bir yağlı madde bırakırlar. Bu yağlı madde bir ay zarfında ağacın üzerinde altı santimetre kalınlığında olur. Bu yağlı madde tıpkı arıların yaptığı balmumu gibidir. Çinliler bunu balmumu makamında hem kullanırlar, hem de ucuzca satarlar!

Garip Bir Tedbir

Amerika reis-i cumhuru hiçbir zaman muavenetiyle bir şimendüferde seyahat etmez. Amerika kanunlarına nazaran reis-i cumhurun ve katında muavini mevki işgal eder. Şimendüfer kazalarında bu iki reî hükümetten birisinin hayatı bu suretle muhafaza edilmiş olur.

İşte bu sebeptendir ki eski Amerika reis-i cumhuru “Cleveland” Washington’dan Philedelphia’ya gitmek için “Pennsylvania” hattını tercih eder. Halbuki reis-i cumhur muavini “Stevenson” “Baltimore – Ohio hattını tercih edermiş!

[-Efendim işte borcumu getirdim!

-A öyle mi? Ben alacağım olduğunu unutmuştum!

-Yahu.. Bunu biraz evvel söyleseydiniz ne olurdu?]

(s. 14)

Faideli Şeyler

İki Ağızlı Köpekbalığı

Japonya’da iki ağızlı gayet garip bir köpekbalığı tutulmuş! İsmi: “Miço Korina”dır. Bu balık üst ağzını kullanamadığı için alt ağzıyla yermiş!

Kedi Tufanı!

Bir gün New York gazetelerinde şöyle bir ilan göze çarpıyordu: “Mağazalarımızdaki eşyayı farelerden muhafaza için kediye ihtiyacımız vardır. Her kedi beş dolara satın alınır. Fakat avcı olmaları şarttır. Mister Brown’a müracaat oluna!” Ertesi günü Mister Brown’ın ticarethanesinin önü kadın erkek çocukla dolmuştu. Herkesin elinde birer torba vardı. Torbaların içinden miyavlamalar

işitiliyordu ticarethane müstahdeminden birisi getirilen kedileri saymış tamam (5840) tane imiş! Eğer dükkan sahibi müsaade etse imiş, daha pek çok kedi getirilecekti! Fakat gazetelerle “Artık kediye ihtiyaç kalmadığından nafile yere zahmet edilmemesi ve parasız bile kedi kabul edilemeyeceği” ilan edilmiş!

Şeffaf Aynalar

New York'ta mesela bir mağazanın önünde durarak camındaki eşyayı seyrediyorsunuz; fakat birdenbire seyrettiğiniz eşya gözünüzün önünden kayboluyor kendinizi aynada görüyorsunuz! Garip değil mi? İşte New York'ta bu cins aynalar vardır. Bu ayna Mister Richard Wilson tarafından keşfedilmiştir.

Ziyanın Nüfuzu

Ziya denizin ancak iki yüz metre derinliğine kadar nüfuz edebilir. Ondan daha derinleri karanlıktır.

Kar Eğlencelerinden:

(Resim)

“Bobi beni tutamaz!”

(Resim)

Küçük bir kızakçı!

Yavuz Kütüphanesi

İzmir kâr'ilerimiz gazetemizi yavuz kütüphanesinden, fiyat-ı asliyesiyle tedarik edebildikleri gibi, günü geçmiş nüshaları da aynı fiyatla koleksiyonlarını tamamlayabilirler.

Ah Mübarek Kayısı Ah!

Kıbrıs'ın cennet gibi güzel bahçelerinde yetişen iri, latif kokulu kayısıları (Frovi Glase) usulüne tevfikân hazırlanarak yapılmıştır. Sanki ağacından şimdi kesilmiş gibi insanı imrendirir! Çatal üzerinde titrer! Ağza alındı mı, çiğnemeğe hacet kalmaksızın mide tarafından cezp olunur! O anda öyle bir lezzet husule gelir ki insan sermest huzuz olarak (Ah! Mübarek kayısı! Ruh musun, nur musun, şekerpare misin, nesin a mübarek!!) demeğe mecbur olur. Canını sevenlere, en mükemmel bir meyvedir.

Deposu Divan Yolu'nda Kıbrıs Sıhhat Pazarı her kavanoz bir liradır.

Tarsus

Tarsus'ta Yıldız Kütüphane ve Kırtasiye mağazası sahibi Varnalı Kanezade Seyman Sudi Bey'in mağazasında mecmuamızla bilumum İstanbul gazete ve mecmuaları bulunur.

(s. 15)

İkinci Seri (1) Numerolu Müsabakanın Neticesi

(kazananların isimleri, adresleri)

Resimli Dünya'nın Müsabakası

(bulmaca)

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati

Efruz Bey'i palas pandıras iri dudaklı, korkunç, şişman bir zencinin karşısına çıkardılar. Kulaklarında küpe, başında gaz tenekesinden bir taç olan bu zat (!) zencilerin kralı idi. Karşısında yağlı bir beyaz insan görünce memnun oldu. Yarına kadar kilerde saklamalarını emretti!

Önü peştamallı bir uşak şişman avı yakalayınca doğru kilere attı. Burası çalı ve topraktan yapılmış kunduz yuvası gibi bir mahaldi. Burada yarısı yenmiş, yarısı kalmış insan cesetleri; içine su doldurulmuş kafatasları vardı.

Zencilerin bilmem nesi olan bir fellah Efruz Bey'in hiç anlamadığı bir lisanla bir şeyler anlattı. Esirin anladığına ve zencinin eldivenli eli gırtlığına götürüp getirmesine göre bu gece...

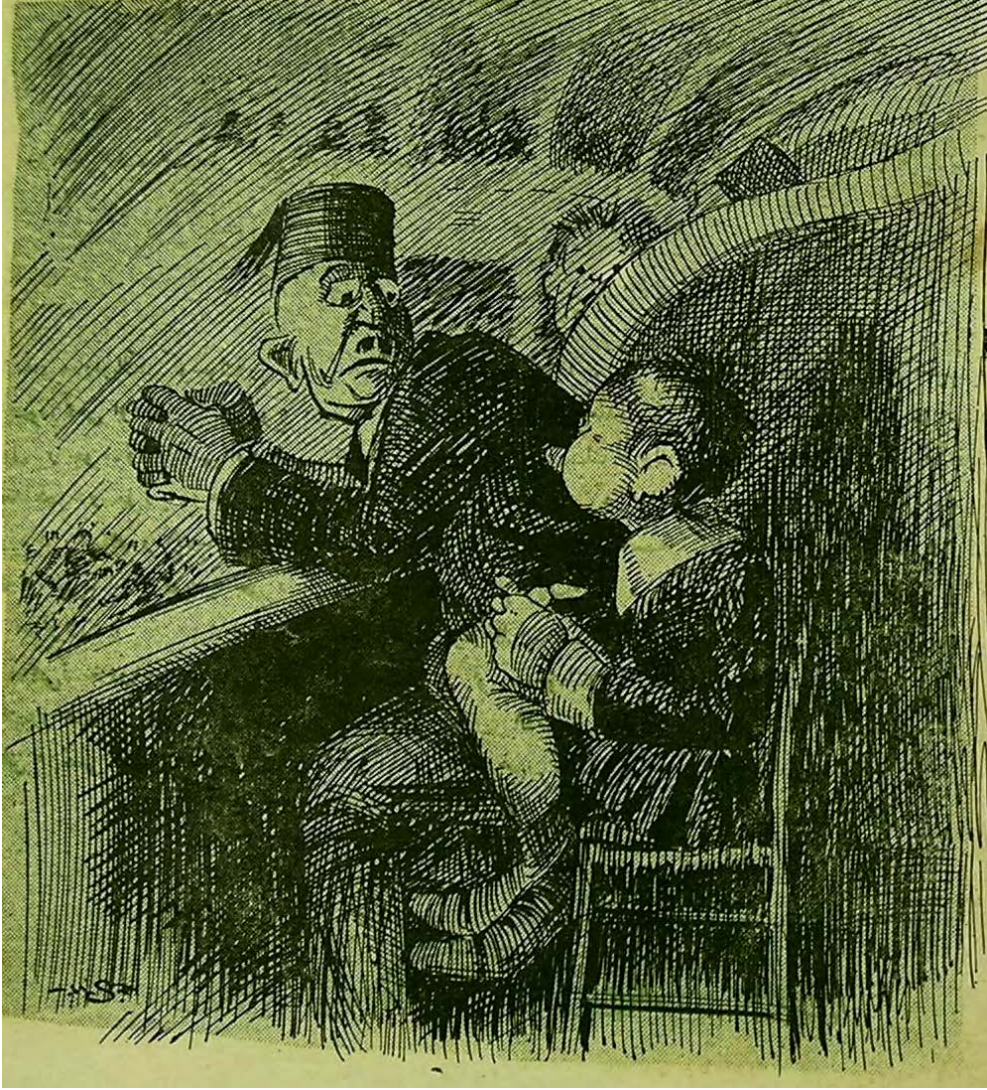
Burada yatıp yarın sabah kesileceğini söylüyordu. Kulübenin bir köşesinde kurbanlık koyun gibi beklerken küpeli, bilezikli, peştamallı, caketli (!) zenciler gelip gidiyor, ve zavallı Efruz Bey'in aç gözleri önünde mis gibi meyveler, muzlar, cevizler taşıyorlardı.

Akşama doğru karnı fevkalade acıkan Efruz Bey kaş, göz işaretleriyle derdini anlatabildi. Çok geçmeden ocak sırtığı gibi bir Arap elinde siyah bir kap, eğri büğrü bir huni ile geldi.

Efruz Bey'i yastığı gibi yere yatırarak ağzına huniyi soktu ve tenceredeki sulu bir yemeği boşalttı!. Biçare seyyah ikramdan canını dar kurtarmıştı.

Kulübenin kapısından parlak bir ay ışığı giriyor, dışarıda nöbet bekleyen zencinin palası görünüyordu. O saniyede Efruz Bey'in tüysüz kafasında kaçıp kurtulmak ümidi parladı! Ve..

Sayı 20 (16 Nisan, 1340 - 1925, s. 1-16)

[Peder –Oğlum niçin oyunu seyretmiyorsun?

Çocuk –Demin, çalınan havayı unutmayayım, diye mendile düğüm yapıyorum babacığım!.]

(s. 2)

Resimli Dünya

22'nci Nüshasından İtibaren Büyük Şekilde Mükemmel Bir Halk Gazetesi Olarak İntişara Başlıyor!

Şimdiye kadar yalnız küçük kâr'ilerimiz için mümkün olduğu kadar mütenevvi ve faydeli bir çocuk gazetesi olarak neşrettiğimiz "Resimli Dünya"yı her taraftan izhar edilen rağbet üzerine badema herkesin merakla ve istifade ile okuyabileceği bir şekle sokuyoruz.

22'nci nüshadan itibaren "Resimli Dünya" en muktedir muharrirlerin yardımıyla mükemmel bir halk gazetesi olarak intişar edecektir. Bu yeni şekilde çıkacak olan gazetemiz şimdiki faydeli ve mütenevvi münderecatını muhafaza edeceği gibi herkesin büyük bir merakla takip edeceği mevzuları da neşre başlayacaktır. Tarihin sinesine gömülmüş ibretimiz vakainin en meraklıları kâr'ilerimizin nazar-ı istifadesine arz edilecektir. Günün vukuatına dair en mükemmel fotoğrafları en mevsuk malumatı neşredeceğiz. Garp âliminin harika amiz terakkiyatını adım adım takip edeceğiz. Hasılı bütün kâr'ilerimizin istifadelerini mucip olarak, lezzetle, merakla, heyecanla okuyacak zengin bir münderecat ile "Resimli Dünya" memleketimizin yegane mükemmel halk gazetesi olacaktır. Abonelerimize kema-fi's sabık irsalatta devam edeceğiz. Gazetemizin fiyatı (5) kuruş olacak ve kema-fi's sabık perşembe günleri intişar edecektir.

(s. 3)

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

1. İlkbaharın güzelliğine, sümbüllerine ve ara sıra gündüzün birkaç saat sıcak yapmasına aldanıp da kışlık fanilanızı, elbiselerinizi çıkarmayınız! Sonra çabuk hastalanırsınız!

2. İstanbul'da ve civarında hakiki (ilkbahar) ancak mayısta başlar.

3. Küçük yaştan itibaren (bisiklet = velespit)e binmeğe alışmak çok iyidir.

4. Düz yolda, ve tenha yerlerde (velespit)e binerek gezmek faydelidir. Fakat büyük yokuş çıkmak, vücudu çok yormak zararlıdır. Sağlam (fren) olduktan sonra küçük inişleri inmek hem zevkli ve hem çok faydelidir.

5. (Velespit)in (eğeri) üstüne oturduğunuz zaman başınız, enseniz, arkanız, beliniz, dosdoğru, mum gibi durmalıdır.

6. (Bisiklet) üzerinde eğri büğrü oturmak, başı öne eğerek arkasını kambur yapmak çok zararlıdır. (10 – 20) yaşlarında bulunan çocuklara ve gençlere çok zarardır.

7. (20) yaşından yukarı olan sağlam kemikli, idmanlı delikanlılar için koşulara, müsabaka (kurs) için yapılan hususi (bisiklet)le gitmek muvafıktır.

8. Bizim memlekette, (bisiklet arabası!) denilen (velespit)e binmek hakkı, salahiyeti güya çocuklara verilmiş bir (eğlence) gibi kabul olunur. Halbuki pek yanlış fikirdir. Ecnebi memleketlerinin pek çoğunda (30) ve hatta (50 – 60) yaşlarında bulunan büyük adamlar, memurlar, büyük valiler, ve küçük hanımlar fabrika müdür ve sahipleri bile çabuk iş görmek, yorulmamak ve gezmek için bunlara binerler.

9. Çok terli iken (bisiklet)e binip gezmek zararlıdır.

10. Kalp hastalıklı, çarpıntılı, ciğer hastalıklı, ve damarları bozulmuş ihtiyarların (velespit)e binmeleri caiz değildir.

Divan Yolu - Doktor

Hafız Cemal

Üvey Annelik Eden Bir Kedi!

Annesiz Kalan Cıvcivler Kediye Anne Yapmışlar...

Kedi üvey annelik yapmaktan zevk alan bir hayvandır. Başka cinsten bir hayvanın yavrusuna annelik etmek kediden başka hiçbir hayvanda görülmemiş gibidir. Bilhassa üvey evladın bir kuş olması pek şaşılacak bir şeydir. Çünkü bilirsiniz ki kediler ekseriya kuşlara düşman olurlar. Kedilerin duvar diplerinde pusu kurup kuşları gafil avlamağa çalıştıklarını elbette görmüşsünüzdür!

Fakat her insan bir olmadığı gibi her kedi de bir olmaz...

İşte resimde gördüğünüz kedi buna parlak bir misaldir. Bu güzel kedi bir kız mektebinde beslenmektedir. Aynı mektebin kümesinde bir tavuk birçok cıvcivler çıkardıktan sonra ölür, yavrularını yetim bırakır!..

Bunun üzerine merhametli ve şefkatli kedi anneliğe başlar. Anasız cıvcivler de bu üvey anneden pek ziyade hoşlanırlar ve bir dakika ondan ayrılmazlar.

Kedi cıvcivlerinin kendi evini teşkil eden bir gaz sandığına götürür ve onları orada beslemeğe başlar. Bilhassa geceleri cıvcivler kedi annelerinin hararetinden istifade etmek için, kedinin üstüne çıkarlar ve orada rahat rahat uyurlarmış!

(s. 4)

Spor Memleketi

Son birkaç ay zarfında İstanbul'a birçok Amerikalı seyyah geldi. Şehrimizin tarihi binalarını katile katile ziyaret eden bu Yeni Dünya seyyahlarının erkek olsun kadın olsun hemen hepsinin boylu poslu ve çehrelerinden sıhhat akan kimseler oldukları nazara çarpıyordu. Amerikalıların iri yarı ve sıhhatli olmalarının muhtelif sebepleri vardır. Evvel Amerikalıların büyük bir ekserisi Anglosakson ırkına mensuptur. İngilizlerden Anglosakson ırkına mensup kimseler ekseriya boylu poslu, güçlü kuvvetli olurlar.

Saniyen Amerikalılar boğazlarına pek düşkündürler. Mesela Amerika'da sabah kahvaltısı hemen umumiyet itibarıyla yumurta, sucuk meyve; unlu çorba tereyağlı ekmek ve saireden mürekkep mufassal bir yemektir. Amerika'da hali vakti müsait olan herkes sabahleyin böyle bir yemekle karnını doyurur. Dikkat edecek olursak biz bu kadar şeyi kahvaltıda değil yemeklerde bile yiyemeyiz.

Üçüncü derece de Amerikalılar sıhhatlerini hıfzıssıhhaya borçludurlar. Amerika'da en züğürt bir adam bile ne yapıp edip çürük dişini tedavi ettirmenin bir kolayını bulur; her sabah banyo yapmağa itina eder.

Fakat bu sebeplerden hiçbiri, Amerikalıların spora, terbiye-i bedeniyeeye karşı olan düşkünlükleri derecesinde sıhhatlerinin muhafazasına yardım etmemiştir.

Beyzbol

Amerika'da hemen her adım başında birçok kimselerin karşı karşıya geçip, birinin karşıdan afaki bir surette attığı sert ve küçük bir topu, diğerinin uzunca bir sopa ile karşıladıkları görülür. Bu (beyzbol) denilen ve Amerikalıların milli oyunu hükmüne geçen bir nevi top oyunudur. Fakat yukarıda tarif ettiğimiz oyun değil, bir idmandır.

Küçük çocuklar ilk önce kendi mekteplerine takımlar teşkil ederler ve bu takımlar arasında maçlar yaparlar. Büyüdükten sonra her genç amatörlere (heveskarlara) mahsus ispor kulüplerine girerler. Bunlar içinde (beyzbol)da yüksek bir maharet ve istidat gösterenler, bu oyunu kendilerine meslek yaparlar. Her büyük şehir, spor meraklısı milyonerler himayesinde bir takım teşkil eder. Bu takımda oynayan isporcular senede 30000 liradan 20000 liraya kadar mühim kazançlar temin ederler. Bu alelade oyuncular hakkındadır. Şampiyonlar kulüpler arasında adeta müzayedeye çıkarlar ve bu suretle büyük servetlere nail olurlar. Şehirler arasında yapılan maçlar pek meraklı ve heyecanlı olur. Mesela (Boston) şehrinin çıkardığı takım ve New York'un birinci takımını yenecek olursa Bostonlular sevinçlerinden deli olurlar.

Mühim maçlar olduğu zaman büyük gazeteler oyunun devam ettiği müddet zarfında her iki tarafın yaptığı sayıları, dakikası dakikasına idarehanelerinin önüne astıkları levhalarla ilan ederler. Mesela Boston şehrinde yapılan bir maçın neticesini öğrenmek için New York'taki gazete idarehanesinin önüne binlerce kişi toplanır.

Müsabakanın icra edildiği istadyumlarda fiyatlar son derece yüksektir. Bu müsabakalara pek çok kadınlar da gelir.

Mektepliler arasında yapılan futbol müsabakaları, umumi (beyzbol) müsabakaları kadar mühim değildir. Halkın büyük bir ekserisi bu müsabakalara karşı lakayt kalır.

Tenis, Golf

Avrupa'da tenis ile golf kibar oyunlarıdır. Halbuki Amerika'da bu oyunların her ikisi de harc-ı alem bir hale gelmiştir.

Başka memleketlerde zenginler bu oyunları oynamak için hususi sahalara kiralarlar. Halbuki Amerika'da böyle bir külfete lüzum yoktur. Her şehirde tenis golf oyuncularına mahsus vasi sahalara geniş çayırlar vardır. Bunlardan herkes istifade edebilir bu sahalara bekçiler nezaret ederler ve her takıma ayrı ayrı numerolar verilir her takım bu numeroya göre muayyen bir saatte sahaya gider; o saatte saha o takıma mahsustur. Bu suretle umumi oyun yerlerinde fazla kalabalık olmasına mani olunmuş olur. Bundan başka her şehirde birçok

(s. 5)

Spor kulüpleri azalarına mahsus olmak üzere oyun sahalara yaptırırlar. Bu kulüplerin bir kısmı pek pahalı olduğu gibi içlerine pek ucuz olanları da vardır.

Bir de basketbol (sepet topu) oyunu bilhassa mekteplerde, darülfünunlarda genç kızlar tarafından oynanılır.

Hokey İngilizlerin en sevdikleri oyundur. Amerikalılar hokeye hiç rağbet etmezler.

Boks İngiltere'de kazandığı rağbeti Amerika'da kazamamıştır. Amerikalılar boks müsabakaları seyretmesini severler, fakat boksörlüğe heves edenler nispeten nadirdir.

Japonya'da Yevmiyeler

Japonya harpten evvel dünyanın en ucuz amelesi olan memleketti. Matbaada çalışan mürettepler günde biliyor musunuz ne alıyorlardı? Günde yalnız seksen santim! Garip değil mi?

Doğramacı günde bir frank on santim. Duvarcılar bir frank, taş kırıcılar bir frank yirmi beş santim!

Büyük artistler ve alimler ancak üç frank yevmiye alabiliyorlarmış. Japonya’da hafta tatili olmadıktan başka amele günde tam on iki saat çalışmış! Bugünkü yevmiyelerinden haberimiz yok. Fakat Japonlar çok çalışkan ve dünyanın en ucuz amelesi yine Japonlardır.

Hindistan Cevizlerinde Bulunan İnciler

Asya’nın hattı istiva kısmındaki arazide mesela Filipin adalarında Hindistan cevizleri içinde inciler bulunmuştur. Bu inciler tamamıyla denizdeki incilerin aynı imiş!

Fakat bu keşif yeni değildir. İki yüz küsur sene evvel nebatat alimlerinden bir zat “Toskana” düküne Hindistan cevizinden çıkan bir inci ile tezyin olunmuş bir yüzük hediye etmişti.

Bu incilerden bir tanesi “Kev” müzesinde bulunmaktadır. Bu inci doktor “Hikson” tarafından gönderilmiştir. Şekli yumurtaya benziyormuş! Karbonit kilisten müteşekkilmiş!

Yalnız bu incilerin menşelerinin nebati olup olmadığı meselesi henüz hal edilememiştir.

Otomobilcilik,

Bütün dünyada mevcut otomobillerin adedi takriben 18000000 kadardır. Amerika’dan gayri memleketlerde bulunan otomobillerin adedi 3000000’u tecavüz etmediği halde Amerika ve Kanada’da 15000000 otomobil mevcuttur! Bu rakama nazaran Amerika’ya “otomobil memleketi” ismini vermek pek doğru olur.

Amerika’da hemen herkesin bir otomobili vardır! Amerika’da tahsil etmiş bir arkadaşımız diyor ki: bir tuhafiyeye mağazasında tezgahtarlık eden bir delikanlı tanıyordum. Bir kundura mağazasında çalışan genç bir kızla evlenmişti. Yeni evlilerin ilk işi derhal bir (Ford) otomobili almak oldu. Karı koca her pazar günü kendi otomobillerine binip gezmeye gidiyorlardı!

Daha garibi, bir gün zenci bir aşçı kadın, kendi malı olan küçük (Ford) otomobili garajlarına kabul etmedikleri için, hizmetinde bulunduğu aileye kızıp gitmişti!..

Amerikalıların en sevdikleri sporlardan biri de (kiçing)dir. Tatil zamanları birçok seyyahlar omuzlarına küçük bir çadır vururlar, yaya olarak tenezzühe çıkarlar.

Bu seyahat on beş, yirmi gün sürer ve bu müddet zarfında seyyah, geceleri seyyar çadırında geçirir.

Birçok şehirler bu seyyahlara tahsis edilmiş parklar vardır. Seyyahlar çadırlarını bu parkta kurarlar ve geceleri orada geçirirler. (Kaliforniya)da yazın yaya olarak dağlarda seyahate çıkanların haddi hesabı yoktur. Memleketin havası gayet iyi olduğundan insan haftalarca dağlarda kaldığı halde hiçbir rahatsızlık duymaz mesela (Los Angeles) şehri gibi büyük şehirlerin merkez istasyonu cumartesi sabahı bir mahşer halini alır. Muhtelif semtlerde giden trenler, tatil günü serbest bir surette geçirmek için kırlara koşan mağaza memurlarını kabile kabile taşırlar dururlar.

Amerika'da Hizmetçi Kadınlarının Garip Sendikası

Harpten evvel Amerika'da "New Jersey" şehrinde garip bir hizmetçi sendikası teşekkül etmişti. Bu sendika yalnız beyaz veya mavi önlüklü hizmetçi ve aşçı kadınlarından mürekkepti. İçtimain nihayetinde atideki mevad müttefikane kabul edilmiştir:

- 1- Günde sekiz saat çalışmak.
- 2- Ayda sekiz altın lira maaş.
- 3- Muayyen saatlerde yemek yenilecek.
- 4- Öğleden sonra ev hanımının altı misafirden fazla kabul etmesi memnudur.
- 5- Yemeklerden sonra evin piyanosundan istifade.
- 6- Geceleri hiçbir suretle taciz olunmak (müstesna olarak baygın zuhurunda)

Bunu okuduktan sonra hizmetçi mi yoksa ev sahibi mi daha iyidir onu tayin edemedik!

Muganniler Ve Verem

Muganniler dünyanın en bahtiyar adamlarıdır. Söyledikleri şarkılar sayesinde hem para kazanırlar hem de verem hastalığına karşı muafiyet kazanabiliyorlarmış. Son zamanlarda yapılan istatistiklere muganniler –yani hakiki muganniler- bu müthiş hastalıktan muafiyet kazanmışlarmış! Demek ki şarkı söylemek insanı bu müthiş hastalıktan vikaye edebiliyormuş? Şarkı söylendiği zaman göğüs inkişaf eder. Akciğerlerin faaliyet-i mütemediyesi mikropların faaliyetini kesr eder ve bu veçhile şarkı söyleyenler sıhhatlerini muhafaza ederler. Boğaz hastalıkları mütehassısları bunu iddia ediyorlarmış!

Demek ki şarkılar eczacıların türlü türlü ilaçlarından daha iyi ce daha ucuzdur!

(s. 6)

Hayvan Esircisi!

Ticarethane Mi? Hazreti Nuh'un Gemisi Mi?

İnsanların para ile alınıp satıldığı zamanlarda –hamdolsun o zamanlar çoktan geçti!- esirciler insan ticareti yaparlardı. Başka memleketlerde toplayıp getirdikleri dişili erkekli insan sürülerini köle ve cariye olarak zenginlere satarlardı. Bu gayri medeni ve gayri insani adeti memleketimizden kovmağa muvaffak olduk.

Bu mukaddimeyi yapmaktan maksadımız, Avrupa'da hayvan esirciliği yapan insanlardan bahsetmektir. Bazı Avrupa memleketlerinde hayvan alım satımı yapan ve bu yüzden birçok para kazanan tüccarlar vardır. Bunların en maruflarından biri de Mister (George Bruce James) ismindeki İngiliz'dir.

Bu garip ticaretin nasıl bir iş olduğunu merak eden ve bu hususta salahiyyetkar bir ağızdan malumat almak isteyen bir çocuk gazetesi muhabiri Mister (James)i ticarethanesinde ziyaret ederek kendisiyle meraklı bir mülakat yapmıştır. Gazeteci diyor ki:

“Bu şayan-ı dikkat adam üç sene gibi kısa bir zaman zarfında dünyada vahşi hayvanat üzerine en vasi muamele yapan bir ticarethane tesisine muvaffak olmuştur.

Hatta hususi bir hayvanat bahçesine malik bulunan ve Harb-i Umumi'den evvel hayvan ticaretinde en yüksek bir mevki işgal eden Hamburglu (Haken Bek) biraderler bile Mister (James)e karşı rekabet edememektedirler. Halbuki Mister (James) hayatında ilk vahşi hayvanı bundan ancak dört sene evvel görmüştür. Bu şayan-ı hayret adam bu kadar kısa zaman zarfında bu karışık işi nasıl kavrayabilmiştir?

Hakikaten merak edilecek bir şey değil mi?

Mister (James) diyor ki:

-Şöyle bir iyi düşünün... Hatırınıza getirebildiğiniz bütün hayvan isimlerini bana söyleyin; size bunların hepsini getireyim! İster misiniz, size iki hörgüçlü bir deve, bir fil, bir arslan, bir çift zebra (yaban merkebi), hatta bir gorilla getireyim?.. Bana bir sipariş veriniz ve size istediğiniz hayvanı derhal getirip teslim edeyim!..

Londra rıhtımına Mister (James) namına en son gönderilen hayvan postasını gördüm. Yalnız bir vapurda 322 maymun, 200 tane tepeli papağan, 25 tane kanguru, bir leopar yavrusu, bir sırtlan ve iki fil vardı.

Mister (James) diyor ki:

-Ticaretim çok yorucu ve üzüntülü bir iştir. Bir fil veya kaplanı gemiye yerleştirmek, bir ay devam eden bir seyahat esnasında onları gemi içinde zapt edebilmek herkesin becerebileceği bir işlerden olmasa gerektir!...

Mister (James) hayvanlara tahsis ettiği hususi dairelerde, kafeslere hapsedilmiş 400 maymun mevcuttur. Bu şeytan hayvanlarla başa çıkmak tahmin edildiğinden daha güç bir iştir. Maymunlar dışarı çıkmak için dört gözle fırsat beklerler ve bekçilerin en ufak bir gafletinden bila istifade kaşla göz arasında kaçıp giderler!

Mister (James) müşterilerine günde binlerce hayvan gönderiyor. Elyevm elinde 1500'den fazla papağan vardır. Geçen gün kocaman bir devekuşu nasılsa kafesinden kurtulup sokağa fırlamış! Devekuşunu Londra sokaklarında kovalamak güç olduğu nispette gülünç bir şey olduğunu tahmin edersiniz...

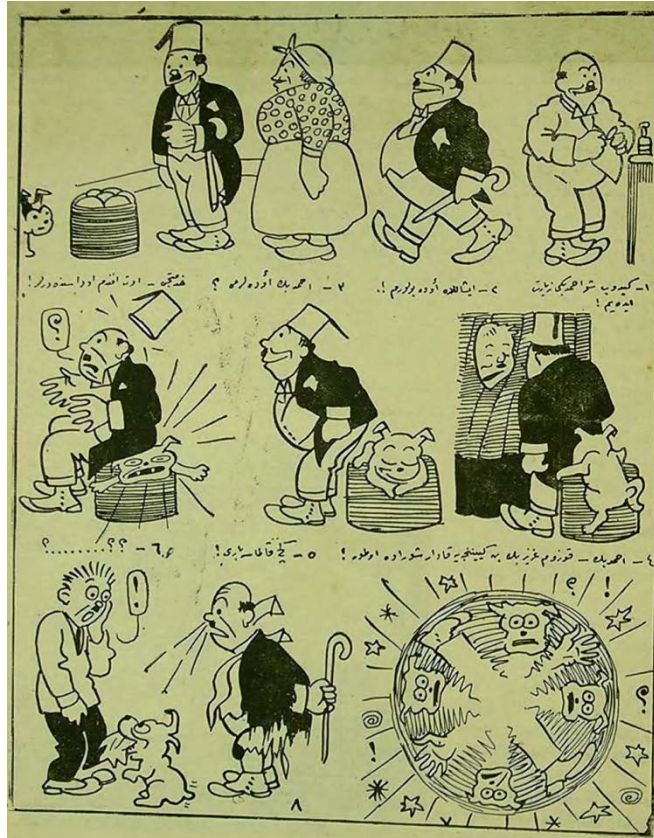
Mister (James)ten ne satın almak istersiniz? Size bazı hayvanların kaçta satıldığını bildirelim.

Kaplan, 2700 Türk lirası; antilop denilen yabani ceylan, 27 lira; zebra yani yaban merkebi, 1080 lira; fil 3200; şempanze denilen maymun, 9000 lira; piton denilen yılan, uzunluğuna göre 27 liradan 450 liraya kadar!...

Demin yukarıda bahsettiğimiz hayvan taciri Hamburglu (Karl Haken Bek) bir gün iki kaplan yavrusu getirmiş. Hayvanlardan biri nasılsa soğuk alarak influenzaya yakalanmış ve hastalığı esnasında gözleri o derece müteessir olmuş ki kaplan yavrusu adeta kör olmuş... Kurnaz tüccar bu kıymetli hayvanı ziyan etmemek için aylarca tedavi etmiş, hastanın kafesinden çıkmaz olmuş ve neticede kaplan tamamıyla iyileşip kurtulmuş.

Bu bir çift kaplan bilahare Berlin Hayvanat Bahçesine satılmış. (Karl Haken Bek) zaman zaman bahçeye gidip sevgili hayvanına hatır sorarmış... Kaplan eski sahibini görünce sevinçten sıçramağa başlarmış. Onu sesinden bile tanır ve kafese girip yanına oturmadıkça rahat etmezmiş. Halk bu garip mülakat esnasında kafesin etrafına toplanır ve manzarayı merak ve korku ile seyredermiş!..

(Karl Haken Bek) bu vefakar hayvanın sulu boya ile gayet güzel bir resmini yaptırmış. Resmi daima odasında kıymetli bir hatıra olmak üzere saklarmış!..

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

Rusya'da Bir Esaret Macerası

Mütarekeden sonra bir akşam adaya gidiyordum. Gazete okumakla meşguldüm; birden arkamdan pek tanıdığım bir ses beni çağırdı döndüm. Genç bir adam gülererek bana bakıyordu. Bu herhalde tanıdığım bir sima idi: Fakat kimdi?

Sivil elbise giymiş bu gencin çehresinden derin birtakım yara izleri vardı. Muhababım tereddüdümü anladı. Ve: "Tanıyamadın değil mi? Ayol Mükerrerem'i ne çabuk unuttun?" diye bağırdı!

Mükerrerem en sevdiğim mektep arkadaşlarımdan biri idi. Seferberlikte Kafkas cephesine sevk edilmişti. Bir aralık Mükerrerem'in esir olduğunu işitmiştim.

Mükerrerem'i tanıyamayışımın sebebi yüzünü pek ziyade değiştiren yaralardı.

-Vah Mükerreremciğim! Harpte mi yaralandın?

-Hayır, dedi, esarete..

Sonra merak ettiğimi görerek yanıma oturdu ve bana şu müthiş macerayı anlatmağa başladı:

-Mütarekeden biraz evvel birkaç arkadaşla birlikte Sibirya'daki menfamızdan firara muvaffak olmuştuk. Firar esnasında bir aralık Taşkent'e

gelmiştim. Burada bir müddet kaldıktan sonra benim gibi ölümü gözüne alıp firara karar vermiş arkadaşlarımla Balkaş Gölü'ne müteveccihen yola çıktık. Bu seyahat hakikaten çok tehlikeli bir işti çünkü o havali vahşi ve yırtıcı kaplanlarla meşhurdu.

Kifi ismindeki köye gelince pek fena bir haber aldık. Daha bir gün evvel köyün civarında ansızın meydana çıkan bir kaplan sürüsü köylüleri paralamış ve yine o havalide ortadan kaybolmuştu.

Kifi köyünde bu haberi aldıktan sonra endişemiz bir kat daha arttı. Fakat hal-i firarda olduğumuz için yolumuza devam edip bir evvel selamete çıkmak istiyorduk. Bereket versin ki hepimiz mükemmel surette silahlı idik. Her türlü tehlikeyi göze alarak yola çıktık. O geceyi altı saat mesafedeki diğer bir köyde geçirecektik. Bu mesafeyi bila hadise kat ettik. Akşamüstü köye yaklaşmıştık. Köyün ilk kulübeleri görünmeğe başladığı sıralarda arkamdan acı bir çığlık işittim. Ben en önde gidiyordum. Arkadaşlarım arkadan geliyorlardı. Birdenbire çalılıktan fırlayan bir kaplan talihsiz arkadaşımız Ekrem'in bindiği atın arkasına sıçramıştı...

Kaplan pençesiyle beygirin arkasını parçalıyordu fakat çok geçmeden kaplan bununla da kalmadı ve beygirin savurduğu müthiş çiftelere rağmen Ekrem'in başını yakalayıp geri doğru çekti. Zavallı Ekrem bel kemiği fırlamış olduğu halde yere yuvarlandı.

Beygirleri zapt etmek imkansız bir hale gelmişti. Her biri bir tarafa kaçtı.

Bu esnada ben atıma bir yarım çarh hareketi yaptırarak kaplanın bulunduğu yere geldim. Bu suretle meydanı boş bulan kaplan arkadaşımızı rahatça parçalamak için alıp götürmeğe hazırlanıyordu. Derhal tabancamı çekip canavarın üzerine iki el ateş ettim. Fakat beygirim fena halde huylanmıştı; kah sağa, kah sola atılarak şahlanıyordu. Bunun için attığım kurşunlardan ikisi de hayvana isabet etmişti.

Benim bu ısrarım karşısında kaplan avını

(s. 9)

Bırakıp bana doğru saldırdı. Canavarın geldiğini gören beygirim artık zapt edilmez bir hale gelmişti. Bütün gayretime rağmen başını geri çevirdi ve aksi istikamette koşmağa başladı. Bu vaziyette kaplanın hücumuna arkadan maruz kalacaktım. Halbuki bunun ne tehlikeli olduğunu bir an evvel acı bir tecrübe ile görmüştüm. Fazla tereddüde lüzum görmeden yere atladım. Ve müthiş düşmanıma taarruza hazırlandım.

Meğer yere inmekle ne isabet etmişim... Kaplan beni unutarak beygirin arkasına sıçradı ve orada tutunamayarak yere yuvarlandı. Kaplan bu sefer doğru benim üstüme geliyordu... Derhal tabancamla bir el ateş ettim; kurşun hayvanı pek hafif bir surette yaraladı. Tetiği bir kere daha çektim, bu sefer ateş almadı.

Artık hayatımdan ümidi kesmiştim. Etrafta imdadıma gelecek kimse kalmamıştı. Beygirlerini zapt edemeyen arkadaşlarımdan her biri bir tarafa gitmişti. Meydanda kimse yoktu. Kuvvetimden, soğukkanlılığımdan bir de hançerimden başka güveneceğim bir şeyim kalmamıştı. Bu esnada bütün hayatım bir yıldırım süratiyle gözümün önünden geçti...

Haremim, çocuklarım gözümün önüne geldi, senelerden beri hasretini çektiğim vatanım karşımda canlandı; işte ben bunları düşünürken kaplan üzerime atılmıştı...

Yana doğru sıçradım ve bu hareketim esnasında hançerimi kaplanın vücuduna saplamağa muvaffak oldum. Fakat aynı zamanda yüzüme yediğim müthiş bir pençe darbesiyle kendim de yere yuvarlandım.

Canavarın pençesi altında kıvranıyordum. Yüzümde müthiş yaralar açılmıştı. Bu yaralardan akan kanlar adeta gözlerimi kör etmişti. Fakat ne kadar olsa can tatlı şey... Bu esnada bile bütün kuvvetimi toplam ve sımsıkı tuttuğum hançeri kaplanın göğsüne bir daha sapladım!

Kaplan can havliyle acı acı bağırdı kıvranarak olduğu yere yuvarlandı. Ben hançeri sapladığım sırada hayvanın yaptığı şedit bir hareket üzerine, yegane silahımı teşkil eden hançer de kaplanın göğsünde saplı kalmıştı!

Başka çare kalmadığını görünce mezbuhane bir hareketle canavarın boğazını sıkmağa başladım. Bunun bir faidesi oldu: Hayvan da bir müddet dişlerini yüzüme yaklaştıramadı...

Bu esnada hançer kaplanın göğsünden çıkarak üzerime düştü.

Bir elim hayvanın boğazında olduğu halde diğer elimle hançeri yakaladım ve bütün kuvvetimle kaplana tekrar sapladım.

Hayatımı kurtarmak ümidiyle birkaç saniyeden beri mücadele ediyordum. Asabımı, adalatımı, geriyor, bütün raddemle mukavemetle çalışıyordum.

Kaplanın vücudunu delik deşik ettiğimi biliyordum. Bu yaraların herhalde hayvan üzerinde bir tesiri olacaktır. Bir müddet sonra canavarın da yaralarına tahammül edemeyecek bir hale geleceğini düşünerek ümitleniyordum.

Bu mücadele böylece birkaç dakika devam etti! Fakat bu dakikalar bana asır kadar uzun geliyordu. Kuvvetim de gittikçe kesiliyordu. Yalnız soğukkanlılığı elden bırakmamıştım. Vaziyetimin ümitsiz olduğuna hükmediyordum.

Artık tamamıyla dermansız kalmıştım. Artık boğuşmanın son saniyelerini geçirdiğime kaniydim!

Bu esnada hakikatten ziyade rüyaya benzeyen bir ses, bir silah sesi işittim. Aynı zamanda kaplan bütün ağırlığıyla üzerime çöktü. Artık ondan sonrasını bilmiyorum.

Kendime geldiğim zaman kendimi bir köy kulübesinde yatağa yatırılmış buldum. Zavallı arkadaşlarım hepsi etrafıma toplanmıştı. Uğradığım felaketin onlarda hasıl ettiği azap ve korku gözlerinde sarahatten okunuyordu.

Bilahare verdikleri izahata nazaran vaka şu suretle cereyan etmişti: Nizami isminde cesur bir arkadaşımız vardı. Nizami beni pek ziyade severdi. Bu fedakar çocuk huylanan atını mahal-i vukudan yüz elli metre kadar ötede güç halle zapt edebilmiş ve derhal beygirden aşağı atlayarak benim yardımına koşmuştu.

Bir müddet sonra etraftan diğer

(s. 10)

arkadaşlarım da koşmuşlar.. Fakat en yakın olmak itibarıyla en evvel Nizami yetişmişti ve elli metreden ateş ederek kaplanı yere sermişti.

İşte azizim.. Yüzümde gördüğün izler, bana bu vakadan kalan unutulmaz hatıralardır. Artık hayatımın sonuna kadar yüzümde eksik etmeyeceğim!...

Hacı Baba

Mehtapta Yumurtlayana Kaplumbağalar!

Resimde gördüğünüz kocaman kaplumbağalar bahr-i muhit sahillerinde görünürler. Bu cesim hayvanlar ancak yumurtaları yumurtlamak için sahile çıkarlar ve bunun için de bilhassa mehtaplı geceleri intihap ederler.

Dişi kaplumbağa sahile çıktıktan sonra arka ayaklarıyla kumu eşmeğe başlar; kumları geriye doğru o kadar kuvvetli fırlatır ki bir buçuk metre ötede kumdan tümsekler hasıl olur. Hayvan bu suretle derince bir çukur kazdıktan sonra bu çukura yumurtalarını bırakmağa başlar.

Deniz kaplumbağaları bir seferde 50'den 200 taneye kadar yumurta yumurtlarlar.

Hayvan bunu yaptıktan sonra çukuru kumla örtmeğe başlar. Bütün ameliyat yirmi dakika kadar sürer. Kaplumbağalar sonra denize dalıp giderler.

Kuma gömülen yumurtalar güneşin hararetiyle kendi kendilerine yarılr ve içlerinden birer küçük kaplumbağa çıkar!

Dalgınlık

Meşhur Alman alimlerinden (Momsen) çok dalgın bir adamdı. Bir gün yolda kendi oğullarından bir tanesini tanıyamamıştı. Ama on altı tane de oğlu var idi. Bir gün darülfünundan çıkarken tanıdıklarından birine tesadüf etmiş ve nasılsınız üstat diye sormuş.

-Pek fena değilim fakat bu sabahtan beri topallıyorum ne olacak ihtiyarlık romatizma ve saire!.. Arkadaşı gülmekten kendini men edemedi. Çünkü meşhur dalgın alim topal değildi. Yalnız ayağının biri kaldırımın üstünden diğeri daha aşağıda idi dalgın alim bunun farkında bile değil idi!

Sandal Seyahatleri Moda Oldu

Bundan evvelki nüshalarımızdan birinde (Alen Jerbo) isminde bir Fransız sporcusunun (Fire Crest) ismini verdiği küçük yelkenli sandalıyla tek başına, 100 günde Avrupa'dan Amerika'ya geçmeğe muvaffak olduğunu yazmıştık.

(Fire Crest) elyevm tamir de buluyormuş; (Alen Jerbo) bir fırsattan bila istifade Amerika'dan gelip Avrupa'da küçük bir seyahat icra etmiş. Sandalın tamiri emektar kotrasına binip yine tek başına olarak bu sefer Antil Adalarına gidecekmiş. (Fire Crest) oradan (Panama)ya gidip kanalı geçecek.

Bu tarihi kotra şimdiye kadar (Panama) kanalından geçen sefainin en ufağı olacaktır.

Jerbo'nun niyeti, bu sefer Bahr-i Muhit-i Kebir'i geçmektir. En korkunç tehlikelere atılmaktan büyük bir sevk duyan bu cesur adam bu seyahat esnasında müşkülâtı bir kat daha artırmak için, Bahr-i Muhit-i Kebir'de hiçbir vapurun uğramadığı adalara uğrayacakmış!

İnsan böyle bir seyahati tek başına yapabilmek için harikulade bir cesarete malik olmalıdır.

Yüz gün insaniyetle her türlü temas ve münasebeti kesmemek –değil denizde- karada bile tahammül edilmez bu denizin korkunç fırtınalarını ilave ediniz; (Alen Jerbo)nun bu seyahatle ne büyük bir fedakarlığa katlandığını anlarsınız...

Limon kabuğu gibi ufacık bir teknenin cesim dalgalar üzerinde yükseldiğini, sonra birden denizin derinliğine gömüldüğünü ve bütün bu tehlikelere tek başına bir adamın göğüs gerdiğini düşünmek akıllara durgunluk veren hallerdendir.

(s. 11)

(Alen Jerbo)nun bu çılgınca cesareti, bu kabil işlerden hoşlanan sergüzeşt meraklısı bazı kimseleri de şevke getirmiştir. Nitekim geçenlerde bir İngiliz, (Fire Crest) büyüklüğünde bir yelkenli ile devr-i alem seyahati yapmıştır. Bu yelkenli sandalın hacm-i istiabisi ancak 19 tonilatodur!

Fakat anlaşıldığına göre (Jerbo) gibi yalnızlığa tahammülü olmayan bu İngiliz yanına üç seyahat arkadaşı almıştır.

Bu İngiliz (O'Brien) isminde bir yat meraklısıdır. Arkadaşları ise bilakis gemicilikle hiç alakası olmayan kimselerdir. Bunlardan biri (O'Brien)'ın arkadaşı, diğeri İngiliz şehirlerinden birinde kira otomobili işleten bir şoför, üçüncüsü de genç bir çocuktur!

Dört arkadaş Ümit Burnu'ndan ve (Kap Horn)'dan geçerek dünyayı devir etmişlerdir.

Çünkü (O'Brien) bu yolda ikinci bir seyahat yapmak istediği halde yol arkadaşları bu sefer kendisine rekabet etmek istemişlerdir. Bunun için (O'Brien) kendine yeni arkadaşlar bulmağa çalışıyormuş.

Dünyanın En Büyük Sergisi

Dünyanın en büyük sergisi geçenlerde İngiltere'de kral tarafından küşat edilen (Vemblesi) şehridir. Vesait itibarıyla şimdiye kadar dünyada meseli görülen sergileri tamamen geride bırakmış olan bu serginin büyüklüğü hakkında bir fikir verebilmek için de içindeki caddelerin uzunluğu 14 kilometreye vardığı söylemek kafidir.

Serginin bilhassa makineye ve sanayiye tahsis edilmiş olan iki binası hakiki birer saray addına layıktır. Müstemleke mahsulatının teşhir edildiği kısımlarda ora köylerini mücessem bir surette manzaralar vücuda getirilmiştir. Sergiyi 2 milyon kişi ziyaret etmiştir. Tesis masarifi 90 milyon Türk lirasına balığ olmuştur.

Ağababa'nın Nasihatleri

Müşküllere Cevap

Herşeyin İfratı – Korkak Bir Kâr'i – Bir Sinema Makinesi Kaç Liraya Alınır? – Muhallebici! – Kurnazlık İyi Midir?

1. - (Bursa'dan H. Ş imzalı soru): Derslerimden sonra bütün boş zamanımı bisiklete binmeğe hasrediyorum. Bu itibarla sapsağlam bir vücudum olması lazım gelirken inadına zayıfım. Buna ne dersiniz?

Cevap. –Anlaşıyor ki, sizin bisiklete binmeniz bir iptila derecesindedir. Bu da sıhhatinizi suiistimal demek olduğundan hareketinizin aksülamel yapması tabiidir. Her işte ifratın muzır oyunu birçok tecrübelerle meydana çıkmıştır. Sağlam bir vücuda sahip olmak için evvel emirde muntazam ve mutedil bir hayat elde etmek icap eder.

2. – (Kımalı Ada'dan Tiraje imzalı soru): Ben oldukça büyük olduğum halde çok korkağım. Gece odamdan dışarı çıkamadığım gibi gündüz bile bir odada yalnız oturamıyorum. Bundan çok müteessirim. Acaba bu huyumdan nasıl kurtulabilirim?

Cevap. –Küçüklüğünde çok peri masalı dinlemiş, ve zabıta romanları okumuş çocukların ekserisinde bu korkaklık hastalığı vardır. Bunların bazısı da bu muzır telkinatın tesiriyle acınılacak derecede aptal, ve korkak olurlar. Bu hastalık aspirin veya sülfato ile tedavi edilmez. Bundan kurtulmanız kendi elinizdedir. Evvela şunu aklınıza hak etmelisiniz ki (korcu) denilen bir şey yoktur. Ne odada, ne de dışarıda sizi böyle bir şey karşılamaz. Uzun müddet için roman ve cinai vakalar okumayınız. Bol bol kırlarda gezip, musiki ile meşgul olunuz. Geçer.

3 – (Bandırma İkmal Mektebi mezunlarından Sadettin imzalı soru): Ben bir sinema makinesi almak istiyorum. Filmleriyle beraber küçük bir makineyi acaba kaç liraya verirler?

Cevap – İstediginizi İstanbul'un en ucuz ve en büyük bir Türk müessesesinden sorduk. İstifade edilebilecek makineleri ma' teferruat (6-12) liraya kadar verdiklerini söylediler.

Arkadaşlarımızın almış olduğu (300) kuruşluk makine herhalde pek yavan bir şey olsa gerek!

4 – (Adana'dan Ulvi imzalı soru): İstanbullulara niçin (muhallebici) derler?

Cevap – Şu zamanda hiçbir İstanbullu böyle bir unvanı kabul etmez. (Muhallebici) dedikleri insanlar eski, yıkılan devrin miras yedi, havai meşrep züppeleri idi. Bu züppeler hiç iş yapmayan, mesleksiz, karactersiz bir grup idi. Bunlar yalnız paşa babalarının servet ve nüfuzu ile sefih bir halde yaşarlardı. Halbuki zaman böyle telakkilerin hepsini sildi, süpürdü. Genç ve ihtiyar herkes, şimdi yaşamanın çalışmakla kaim olduğunu anladı. Bu itibarla bir Adanalı ile bir İstanbullu aynı meziyet ve mahiyette birer insandır yavrum!

5 – (Kastamonu, M. Fahir imzalı sual): Kurnazlık iyi midir?

Cevap – buna doğrudan doğruya iyi veya fena demek yanlıştır. Çünkü iyiliğe matuf olan kurnazlık şüphesiz ki iyidir. Fakat fena ve hasis düşünceleri takip eden kurnazlıklar vardır ki işte bütün çirkinlikler, zararlar böylesinden çıkar. Siz ne böyle ne öyle olunuz. Akl-ı vicdanınızın tasvip ettiği derecede zeki ve kurnaz olunuz oğlum!

Ağa Baba

(s. 12)

Anadolu'da Bahar

Resimde; gördüğümüz yurdumuzun baharla tazelenen şirin bir köşesini görüyorsunuz. Dünyanın en zengin ve mahsuldar olan Anadolu'nun her tarafı işte böyledir. Her adımda kaynayan billur suları, her saniye esen saf ve temiz rüzgarları, gözlerinizi kamaştıran yemyeşil yaylaları ile cennet kadar güzeldir.

Çocuklar yurdunuzu seviniz!

Kışın Tavuklara Minnet Etmeyeceğiz!

Şimdi yumurtanın en ucuz satıldığı bir mevsimdeyiz: Fakat yumurta her mevsimde bu kadar bol bulunmaz; çünkü kışın tavuklar yumurtlamaktan haz etmezler. Yumurtayı bol bulunduğu zamanlar toplayıp azaldığı zamana kadar bozulmadan muhafaza edebilmek için öteden beri çareler düşünülmektedir. Bu hususta en evvel akla gelen şey yumurtaları soğuk yerlerde muhafaza etmek ve bu suretle bozulmalarına mani olmak olmuştur. Burada uzun uzadıya izah etmek istemediğimiz nazı fenni sebeplerden dolayı bu usulden her zaman kati neticeler elde etmek mümkün olamamıştır.

Son zamanlarda bir mühendis, yumurtayı havasız ve gayet soğuk yerlerde muhafaza etmek suretiyle yeni bir usul düşünmüş ve yumurtaların hava ile temas etmedikleri takdirde bozulmadan uzunca bir müddet durabildikleri görülmüştür. Bu suretle insanların artık bundan böyle kışın yumurtlamak hususunda pek ziyade nazlanan tavuklara minneti kalmamış demektir.

Yol Resimleri..

Bir zamanlar posta pulları üzerine mehfiren hükümdar resimleri yapılırdı. Şimdi hükümdarların pabucu çoktan dama atıldığı için yollar üzerine meşhur ve tarihi binaların resimleri, tabii manzaralar ve buna benzer resimler yapılmaktadır.

Fakat pul üzerine bir romancının resmi yapıldığı ilk defa olarak Macaristan'da görülmüştür. Filhakika son zamanlarda Macaristan hükümeti meşhur milli romancısı (Marius Jofay)ın yüzüncü sene-i devriyesini tesid vesilesiyle çıkardığı pullar üzerine romancının bir resmini derç etmiştir. (Marius

(s. 13)

Jofay) asarı birçok lisanlara tercüme edilmiş büyük bir rağbet kazanmıştır. Macarlar bu suretle hem bir yenilik göstermiş, hem de büyük ediplerinin hatırasına karşı iyi bir cemilekarlık yapmışlardır.

Tayyare ile Harita..

Son zamanlarında harita teressümünde tayyarelerden pek ziyade istifade edilmektedir. Nitekim İngiltere'de on iki tayyareci Londra şehrinin yeni bir haritasını yapmakla meşguldür. Tayyareciler şehrin muhtelif aksamının fotoğrafını almaktadırlar. Bu resimler bir araya gelince şehrin mükemmel bir haritası meydana çıkacaktır.

Bu suretle vücuda gelecek harita yalnız şehrin sokaklarını göstermekle kalmayacak, aynı zamanda büyük binalarını da vazıhattan ira'e edecektir. Böyle bir haritanın ecebi ziyaretçilere büyük bir yardımı olacaktır.

Bu haritayı ikmal için tayyareler havada uzun cevelanlar yapmak mecburiyetindedirler. Bu da ancak açık havada mümkün olmaktadır. Haritanın yakında ikmal edileceği ümit olunmaktadır.

Resimli Dünya

Resimli Dünya'yı okuyor musunuz. Okuyorsanız çok bahtiyarsınız! Eksik nüshalarınız varsa, hemen tedarik ediniz. Günü geçmiş nüshalar idarehanemizde bulunur. Aynı fiyatla satılır. İstical ediniz. Bilmediğiniz şeyleri, ancak Resimli Dünya'da öğrenebilirsiniz! Size en samimi arkadaş, Resimli Dünya'dır. Okumayanlara tavsiye ediniz.

[Hanım –Lakin kızım, senin elinde bir kağıt olmadan evvelki hanımından niçin ayrıldığını nasıl bileyim?

Hizmetçi –Teessüf ederim hanım efendi, ben size evvelki hizmetçinizi niçin kovdunuz diye soruyor muyum?]

Avrupa’da Şimendüfer Yolculuğu

Son zamanlarda İsviçre hükümeti, yüksek karlı dağlarında şimendüfer seferlerini azaltmağa karar vermiştir. Haber alındığına göre bundan sonra simendüferler ancak sath-ı bahirden 1200 metre irtifaa kadar dağlara tırmanacaktır. Bunun sebebi pek basittir. Harpten evvel İsviçre yine dünyanın dört köşesinden her sene milyonlarca insan gezmeğe gelirdi bu yüzden İsviçre kendine pek büyük bir varidat temin ederdi. Halbuki şimdi bu seyyahların adedi pek azalmıştır.

(s. 14)

Bunun sebebini biraz izah edelim. İsviçre Harb-i Umumi’ye girmemiş bir devlettir. Harbe girmedığı için harp eden diğer devletler gibi borç etmeğe mecbur kalmamıştır. Bu sebepten dolayı bugün İsviçre parası eski itibar ve kıymetini muhafaza etmiştir. İlk nazarda bir memleket için pek hayırlı gibi görünen bu hal, hakikatte İsviçre’yi pek fena bir mevkie sokmuştur. Çünkü İsviçre parasını pek pahalı bulan ecnebi seyyahlar artık bundan böyle İsviçre’ye rağbet etmemeğe mecbur kalmışlardır.

Seyyahlara İsviçre’de en pahalı görünen şeylerden biri de şimendüfer ücretleridir. Bu ciheti nazar-ı itibara alan hükümet son zamanlarda uzunca seyahatler

yapacak olan seyyahlar için bilet ücretlerinden mühim miktarda tenzilat icrasına mecbur olmuştur.

Mamafih bu usul yalnız İsviçre'ye mahsus değildir. Dünyanın her memleketinde uzun seyahatler yapmak isteyen ecnebi seyyahlara bilet ücretlerinden mühim miktarda tenzilat yapmak adet olmuştur. Bu tıpkı eşyayı toptan satın almağa benzer. Tabi toptan mal alan bir adam o malı perakendeci müşteriden daha ucuz alır. Bu da aynen ona benzer.

Mesela İspanya'da bu usul caridir. Şimendüfere binmek istediğiniz zaman kaç kilometrelik yol gideceğinizi söylersiniz ve biletinizi gideceğiniz yolun uzunluğuna göre daha ucuz alırsınız yalnız bu bileti aldıktan sonra onu muayyen bir müddet zarfında istimal etmek mecburiyetindesiniz. Şayet o mühleti geçirecek olursanız biletiniz yanar; artık onunla seyahat edemezsiniz.

İtalya'da da 200 kilometrelik bir yol için muteber olan bir bileti 100 kilometrelik bileten daha ucuz alırsınız ve mesafe arttıkça tenzilat da o nispette ziyadeleşir.

Şekerden Daha Tatlı!

Cenubî Amerika'da (Paraguay)da, aynen şeker hassasına malik yeni bir nebat keşfedilmiş. Bu nebat, şekerden takriben iki yüz defa daha tatlı bir madde ihtiva etmekte imiş. Hekimlikte bu nebattan pek ziyade istifade edileceğini düşünen alimler bu hususta pek mühim bazı tecrübelerde bulunmuşlar:

Nebat, ayçiçeği ve papatyanın mensup olduğu "merkebe" fasılasındandır. Ona tatlılık veren şekerden başka bir maddedir. Yaprakları kurutulup iyice dövüldükten sonra hasıl olan toz adeta şeker makamında istimal edilebilmektedir. Keza yaprakları suya batırılacak olursa su, gayet tatlı bir madde haline gelmektedir.

Bu garip hassayı nebatın ileride şeker yerine kullanılması ihtimali pek fazladır. Bilhassa şeker hastalığına tutulmuş kimseler bundan çok istifade edeceklerdir. Çünkü bu nebat aynen şeker hassasına malik olduğu halde bu hastalar üzerinde şekerin yaptığı muzır tesiri yapmayacaktır.

Şimdi yukarıda söylediğimiz gibi bu şekerli nebatın havi olduğu maddenin vücuda ayrıca bir muzırata olup olmadığı tetkik edilmekte imiş.

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır. Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek

isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye) eczanesinde bulunur.

Yavuz Kütüphanesi

İzmir kâr'ilerimiz gazetemizi yavuz kütüphanesinden, fiyat-ı asliyesiyle tedarik edebildikleri gibi, günü geçmiş nüshaları da aynı fiyatla koleksiyonlarını tamamlayabilirler.

Yeni Hilal

Kitap ve Gazete Yurdu

Sahibi Mahmutzade Hasan

Dersaadet Babıâli caddesinde İsmet Efendi Hanı Dersaadet'te neşrolunan yevmi, haftalık aylık gazetelere abone kaydolunur. Taşra bayilerine gazete gönderilir kitap ve kırtasiye siparişi kabul olunur.

Ah Mübarek Kayısı Ah!

Kıbrıs'ın cennet gibi güzel bahçelerinde yetişen iri, latif kokulu kayısıları (Frovi Glase) usulüne tevfikân hazırlanarak yapılmıştır. Sanki ağacından şimdi kesilmiş gibi insanı imrendirir! Çatal üzerinde titrer! Ağza alındı mı, çiğnemeğe hacet kalmaksızın mide tarafından cezp olunur! O anda öyle bir lezzet husule gelir ki insan sermest huzuz olarak (Ah! Mübarek kayısı! Ruh musun, nur musun, şekerpare misin, nesin a mübarek!!) demeğe mecbur olur. Canını sevenlere, en mükemmel bir meyvedir.

Deposu Divan Yolu'nda Kıbrıs Sıhhat Pazarı her kavanoz bir liradır.

Tarsus

Tarsus'ta Yıldız Kütüphane ve Kırtasiye mağazası sahibi Varnalı Kanezade Seyman Sudi Bey'in mağazasında mecmuamızla bilumum İstanbul gazete ve mecmuaları bulunur.

(s. 15)

İkinci Seri (2) Numerolu Müsabakada Kazananlar

(kazananların isimleri, adresleri)

Resimli Dünya'nın Müsabakası

(kare bulmaca)

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (mizah sayfası)

... ve derhal yere eğilip bileğindeki halatı nöbetçinin bıçağına sürttü. Sürttü. İpler birer birer çözümlü açıldıkça Efruz Bey sevincinden deli oluyordu.

Çok geçmeden Efruz Bey hürriyetine kısmen kavuşmuştu. Bundan sonra; yani ellerine, ayaklarına hakim olduktan sonra yapacağı şeyi düşünmeğe başladı.

Evvel emirde kapıdaki nöbetçiden kurtulmak icap ediyordu. Bunun için elinde halatı ilmek yapıp ani bir hareketle zencinin bileklerine attı! Ve bacaklarından yakaladığı gibi içeriye çekti.

Ellerini, ayaklarını güç bela bağlayıp ağzını da tıkadıktan sonra ilk işi oradaki yemek tavasının isleriyle yüzünü gözünü karalamak oldu. Maksudı tamamen nöbetçiye benzemektir.

Ve hakikaten de muvaffak oldu. Onun Efruz Bey olduğuna bin şahit isterdi. O kadar değişmiş ve vahşileşmişti?

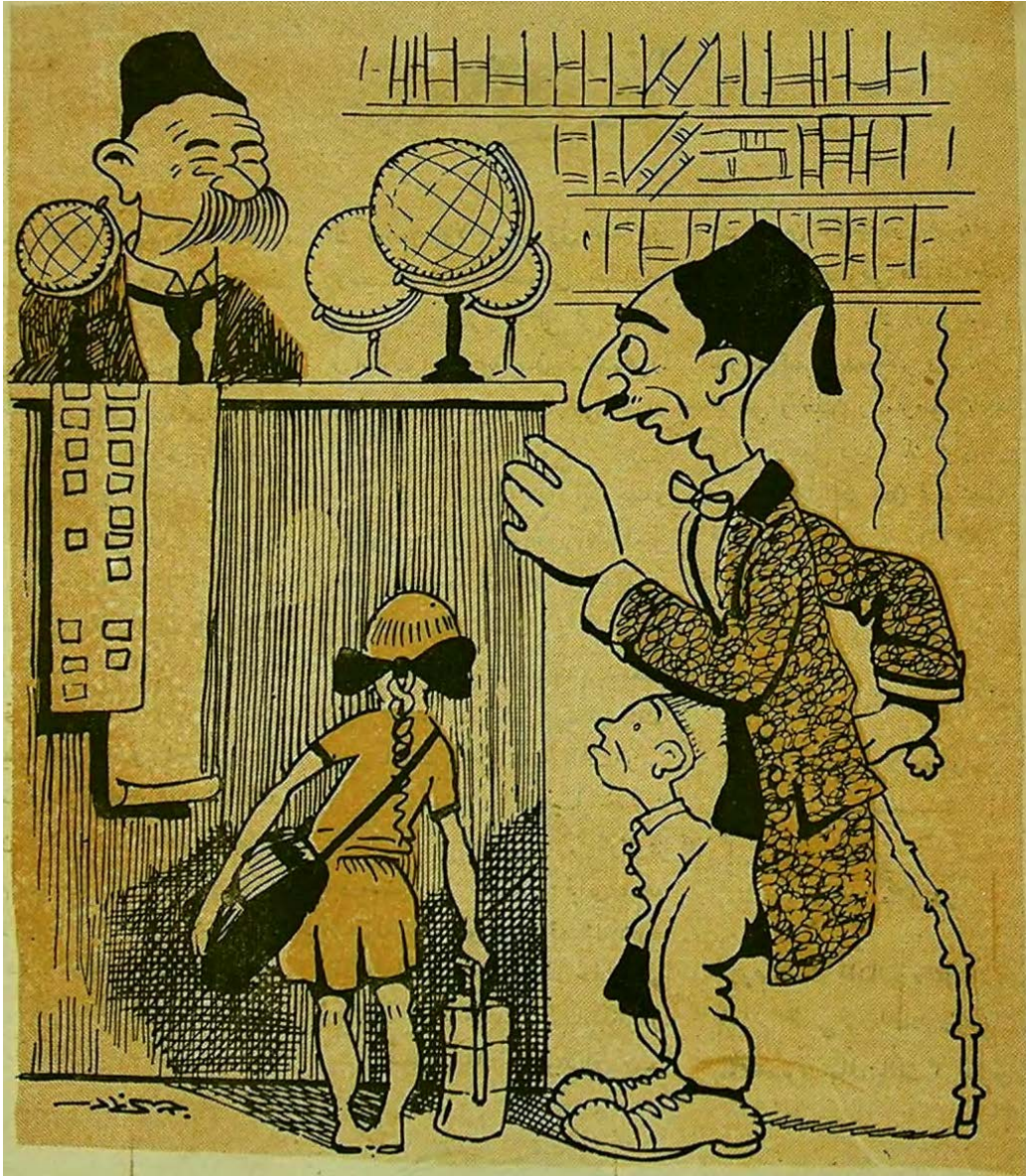
Hatta sabahleyin yanından geçen bir zabıt (?) farkında olmamıştı. Yalnız Efruz Bey selam vaziyeti alırken elindeki mızrağı baş aşağı tutmuş olacak ki zenci bir şeyler mırıldanıp gitmişti.

Bir aralık etrafta kimse kalmadığını gören Efruz Bey usulca kulübeden içeri girdi kulübenin loşluğu içinde zencinin gözleri cam gibi parlıyordu. Bir müddet şimdi ne yapacağını düşünürken...

Kapıdan içeri korkunç, iri bir kaplumbağa girdi. Gerçi Efruz Bey'in hayvanlara karşı bir muhabbeti vardı. Ama günün birinde böyle çamaşır sandığı gibi bir kaplumbağa ile karşılaşacağını hiç düşünmemişti.

Korkuyu filan bertaraf ederek belindeki bıçağı çekti. Kollarının olanca kuvvetiyle kaplumbağanın uzun, kalın boynuna indirdi. Fıskıran kanlar karşısında bu şecaatine kendisi hayran oldu!.

Sayı 21 (23 Nisan, 1340 - 1925, s. 1-16)

[-Şu çocuklara bir küre-i mücesseme versenize!.

-Ne cesamette olsun efendim?

-Şey... Şöyle... Tabii cesamette canım!.]

(s. 2)

Resimli Dünya

Geçen hafta kâr'ilerimize tebşir ettiğimiz veçhile "Resimli Dünya" gelecek sayısından itibaren büyük fotoğraflar, günün heyecanlı vukuatından bahis cazibedar münderecatla mükemmel bir halk gazetesi şeklinde intişar edecektir. Şimdiye kadar yalnız çocuklara ve genç mekteplilere hitap etmiş olan "Resimli Dünya" bundan böyle programını tevsi memleketin her sınıf-ı halkını kucaklayan çok geniş bir kâr'i zümresine hitap edecektir. Bu ciheti nazar-ı dikkate alan heyet-i tahririyemiz her şeyden evvel münderecatın her sınıf-ı halkı müstait ve alakadar edecek şekilde zengin ve mütenevvi olmasına dikkat edecektir. Nitekim "Resimli Dünya"nın yeni şekilde intişar edecek ilk nüshasında kâr'ilerimiz hayattan, tarihe karışmış vakıadan alınmış canlı mevzulara dair pek nefis yazılara tesadüf edecektir. Bunlardan en güzeli olan sabık veliahtlardan Yusuf İzzettin'in hususi hayatında yaptığı çılgınlıkları canlı ve selis bir üslup ile hikaye eden güzide muharrirlerden M. Selahattin Bey'in tarihi ve ibretamiz yazısıdır. Bu mevzu bir seri halinde birkaç nüsha devam edecek ve hakiki vesikalardan iktibas suretiyle yapılmış pek nefis resimlerle müzeyyen bulunacaktır.

Aynı zamanda hayattan istinsah edilmiş hikayeler ile umumun takdirine mazhar olan Esat Mahmut Bey'in gazetemize muntazaman yazı yazması taht-ı temine edilmiştir.

"Resimli Dünya" dünya haberlerine büyük bir yer ayırmıştır. Kâr'ilerimiz bu sütunlarda asrın terakkiyatını, mahir elakul ihtiraatını, başka memleketlerde cereyan eden tuhaf ve calib-i dikkat vakıayı haftası haftasına takip edebileceklerdir.

Resimli Dünya'nın fotoğraf kısmı pek zengin olacaktır. Gazetemiz namına çalışacak hususi fotoğrafçılar gerek İstanbul'da gerek Anadolu'da vakıa-ı cariyeyi takip edecekler ve gazetemiz için meraklı ve nefis resimler toplayacaklardır.

"Resimli Dünya"nın fiyatı, bütün tafsilatına rağmen yalnız (5) kuruştur. Abonelerimize her hafta gazete yollamakta devam edeceğiz. Hasılı:

"Resimli Dünya" asrın terakkiyat ve tekamülatıyla mütenasip mükemmel bir halk gazetesi olacaktır.

Bizim Mecmua

Çocukların haftalık resimli gazetesidir. Bayram nüshası fevkalade renkli olarak çıkmıştır. Fiyatı yalnız 3 kuruştur.

(s. 3)

Tayyare Baskını!

Memleketimizde, (Ku-Kluks-Klan) ismine aşına olmayan kimse kalmamıştır. Fakat size, burada bu garip ismin neye delalet ettiğini bir kere daha izaha lüzum görüyoruz: (Ku-Kluks-Klan) Amerika'da icraî faaliyet eden gizli bir cemiyetin ismidir. Bu cemiyetin maksad-ı teşekkülü zencileri itlaf etmek ve ecnebileri Amerika'dan kovmaktır.

Amerika gazetelerinin verdiği malumata nazaran, Amerika rical-i siyasiyesinden ve büyük hakimlerinden birçoğu bu cemiyete dahil bulunmaktadır.

Her ne olursa olsun muhakkak olan bir şey varsa o da (Ku-Kluks-Klan)ın gayet kuvvetli bir cemiyet olduğu ve onla herkesin kolay kolay başa çıkamadığıdır..

Mamafih bu korkunç cemiyete karşı durmak cüretini gösteren bazı kimselere de ara sıra tesadüf olunmaktadır: Hakim (Hiram Blond) de bunlardan biridir. Geçenlerde hakimın rivayet ettiği davalardan birinde, davacılarından biri (Ku-Kluks-Klan) cemiyetine mensup olduğu bir vesile ile hakime anlatmış...

Fakat doğruluktan ayrılmak istemeyen hakim bu zatın kabahatli olduğunu anlamış ve hasmına hak vermekte tereddüt etmemiş. Tabi iş bununla bitmemiş: Aradan sekiz gün geçmeden bir gece beyazlar giymiş birtakım kimseler hakim (Blond)un evini basmışlar, hakimi bir otomobile atıp o civardaki bir ormana götürmüşler.

Zavallı hakim, ormanın ıssız bir noktasında yere dikilen bir sırığa bağlanmış ve etrafını kuşatan yüz kadar aza huzurunda kırbaç ile mükemmel bir dayak yemiştir!

Dayak merasiminde hazır bulunan azaların üstlerinde beyaz elbiseler, yüzlerinde beyaz maskeler varmış! Hakim dayak yemeden evvel, cemiyetin ileri gelenlerinden biri ona, cemiyetin muhterem azasından birini haksız yere mahkum ettiğini ve bu hareketin büyük bir kabahat addedildiğini söylemiş ve o gece sairlerine ibret olmak üzere bu hareketinin cezasını çekeceğini bildirmiş..

Bunun üzerine azadan biri ilerlemiş ve elinden kırbaçla hakimın sırtına elli defa vurmuş...

Dayak merasimi hitam bulduktan sonra yerinden kımıldanamayacak bir hale gelen hakim aynı otomobile bindirilerek evine bırakılmış...

Serbest kalan hakim derhal polise telefon ederek vakayı haber vermiştir.

Şehrin polis müdürü çok muktedir bir zabıta memuru imiş. Hâkimin verdiği izahat üzerine tahkikata başlamış. Otomobil, yapılan bütün tahribata rağmen

meydana çıkarılmamış. Aynı zamanda hakime karşı bu suikastı yapan (Ku-Kluks-Klan) azasının da izini yakalamak kabil olamamış..

Bunun üzerine kurnaz polis müdürü bir hileye müracaat etmiş: O gün mühim bir iş için Washington'a gideceğini söyleyerek hareket etmiş, fakat ertesi gün çehre ve kıyafetini gayet mahirane bir surette tebdil ettikten sonra geri dönmüş. Polis müdürü (Bazil Ç.) namı altında (Ku-Kluks-Klan) cemiyetine dahil olmuş. Müsellah zabıta kuvvetleri haberdar etmeği düşünmüş. Fakat o takdirde her sınıf-ı halk arasında azası bulunan (Ku-Kluks-Klan) cemiyetinin bu tertibattan haber alacağı muhakkak...

Bunun üzerine polis müdürü birkaç yüz kilometre ötede bir şehre gidip oranın polis müdüründen muntazam bir zabıta tayyare filosu istemiş. Bir hüsn-ü tesadüf olarak (Ku-Kluks-Klan) cemiyetine dahil meslektaşının arzusunu isaf etmiş.

Mahir bir tayyareci tarafından idare edilen havai filo gece saat bire doğru yola çıkmış. O esnada (Ku-Kluks-Klan) cemiyetine mensup dört yüz kadar aza, nazı mühim işleri müzakere etmek üzere ormanda içtima etmiş bulunuyorlarmış. Birdenbire birkaç tayyarenin çıkardığı şiddetli motor sesleri aksetmeğe başlamış.

Gizli cemiyet azası neye uğradıklarını anlamağa vakit bulamadan tayyarelerin iki yüz metreye kadar alçaldıklarını görmüşler. Havadan atılan beş altı bomba müthiş bir gürültü ile arka arkaya patlayıp ortalığı velveleye vermiş.

Bombalardan intişar eden gazlar havadan daha ağır olduğu için bir an içinde o sahayı kaplayıvermiş... Gazları teneffüs eden cemiyet azası, oldukları yerde ağaçların dibine serilip uyuyakalmışlar!

Ertesi gün zabıta kuvvetleri gazın tesiriyle yerde yatan (Ku-Kluks-Klan) azasını birer birer toplamağa başlamışlar! Bunlar meyânında taarruza uğrayan hakim, kendini kırbaç dayağına mahkum eden adamlar, dayağı atan adamı tanıyıp zabıtaya göstermiş.

Mütecasirler gayet ağır cezalara mahkum edilmiş, diğerleri de hükümetten müsaade almaksızın gizli içtima akdettiklerinden dolayı birkaç gün mahpus kalmışlar.

(s. 4)

Korkunç Bir Müsabaka

Vahşiler Sporu Nerede Ve Ne Zaman Yapıyorlar?

Brezilya'nın hali, ıssız ovalarında uzun bir tetkik seyahati yapan meşhur Brezilyalı bir seyyah o havalide yaşayan vahşi kabilelerin hayatına dair çok meraklı

bazı malumat veriyor. Bu vahşiler dünyanın en iptidai, en barbar sporcularıdır. Vahşilerin yaptıkları spor pek tuhaf, pek şayan-ı dikkattir.

Yekdiğerine düşman olan birkaç kabile arasında müttefiklik kabul edilmiş bir adet vardır. Şayet yapılan muharebelerden birinde kabile reislerinden biri esir edilecek olursa esir edilen şahıs bir imtihana tabi tutulur; bunda muvaffak olduğu takdirde hayatını kurtarır, muvaffak olmazsa öldürülür.

Esir kabile reisi evvela bir kulübeye hapsedilir. Üç gün orada mahpus kaldığı müddetçe gayet iyi beslenir, istirahat eder, oturur.

Dördüncü günü köyün meydanına götürülüp bir direğe bağlanır. Kendisiyle birlikte esir edilen diğer arkadaşları, gözünün önünde birer birer idam edilir. O esnada esir reis bu mahkumları, son dakikalarında kalplerine kuvvet verecek sözlerle teşci eder.

Bu da bittikten sonra esir reis bağlı bulunduğu direktan çözülür. Düşmanı bulunduğu kabilenin askerleri ona yol açarlar. Esir buradan geçer. Onu kimse takip etmez.

Firari evvela köyün etrafını kuşatan dört metre yüksekliğindeki bir çiti aşmak mecburiyetindedir. O sırada düşmanları da onun arkası sıra giderler. Esir bu suretle köyün civarından akan bir şelaleye gelir ve bila tereddüt kendini kaldırıp suya atar, yüzerek karşıya geçer...

Şayet cereyana mukavemet edemeyip sürüklenecek olursa düşmanlarının attığı zehirli oklarla derhal öldürülür.

Esir kabile reisi iyi bir koşucu ise direğe düşmanlarında evvel varır. Fakat iş bununla bitmiş olmaz. Birkaç metre ötede, beş altı metre genişliğinde ve birkaç metre derinliğinde bir uçurum vardır. O zaman kadar, tırmanmak, yüzmek, koşmak suretiyle yorgun düşen talihsiz esir bu sefer de bu uçurumu atlayarak aşmak mecburiyetinde kalır. Bittabi atlayamayacak olursa uçurumun içine düşerek parçalanır!

Esirlerin çoğu buradan sağ kurtulamazlar. Onun için uçurumun içi insan kemikleriyle doludur!

Fakat bu imtihanı da muvaffakiyetle atlatan bazı nadir kimseler de bu kadar kurtulmuş olmazlar!

Uçurumun karşı sahilinde kabilenin en genç delikanlısı elinde kargısı ve kalkanı olduğu halde esiri bekler. Esir uçurumu atladıktan sonra kendisine mahsus olmak üzere hazırlanmış olan kargı ile mızrağı alır ve düşman kabileyeye mensup

delikanlı ile aralarında müthiş bir kavga başlar! Bittabi bu kadar eziyetten sonra yorgun düşen esir ekseriya bu kavgada malup düşer.

Uçurumun başına toplanan bütün kabile halkının gözleri önünde bu müthiş kavga devam eder...

Nadiren esirin hasmına karşı galip geldiği de vakidir. Şayet buna muvaffak olursa ancak o zaman hayatını kurtarmış olur!..

O zaman esir düşmanlarının içinden çıkıp kendi kabilesine iltihak eder. Artık ona herkes mukaddes bir adam nazarıyla bakar, ona kimse elini süremez.

Bu adet pek vahşiyane olmakla beraber bir dereceye kadar da merdanedir.

Esir edilen düşman, öldürülecek iken cesareti ve tahammülü sayesinde hayatını kurtarabilir. Hatta çok muhtemel ise esir olduğu halde düşmanlarından birini de öldürebilir.

Bu garip adetleri hikaye eden Brezilyalı seyyah bu müthiş müsabakaların birinde hazır bulunmuş ve koşu esnasında büyük bir heyecan hissetmiştir. Esir koşarken kabilenin muhripleri ona susarak bakıyorlarmış. Fakat en sonra yapılan muharebede esir mağlup olmuş ve hasmı tarafından mızrakla öldürülmüş.

Esirin ölüsü, kullandığı kargı ve kalkanla birlikte uçuruma atılmış!

Görülüyor ki vahşiler arasında yapılan bu müsabaka hakiki bir spordan başka bir şey değildir. Bu müsabakanın mükafatı, gümüş kupalardan, altın madalyalardan bin kat daha kıymettardır. Çünkü müsabakayı kazanmak, hayatını kurtarmak demektir. Bu itibarla hiçbir sporcu bu kadar heyecanlı bir müsabakaya iştirak etmemiştir. Böyle ağır bir şartla bir müsabaka tertip edilse iştirak edecek tek bir sporcu bulunmaz zannederiz.

[-Hoca efendi sizin çocuğun kolu mu kırıldı?

-Hayır azizim, dün mektebe verdim de, sınıfında abuka kalmasın diye peşinen dövdüm]

(s. 5)

Heyecanlı Bir Gergedan Avı

Gergedan denilen bu korkunç hayvanı öldürmek her avcının karı değildir. Bu av her nevi yırtıcı hayvanın avından daha tehlikelidir.

Geçenlerde Afrikaî Cenubi'nin "Kap" müstemlekesinden gelen bir arkadaşımız şöyle anlatıyordu: "Gergedan mı? Aman azizim çok korkunç ve çok vahşi bir hayvan! Geçen sene en sevdiğim bir arkadaşım (Kap)ta gergedan avına çıkmıştık. İkimiz de birer ata binmiş dere tepe aşarak gidiyorduk. Silahlarımız en iyi cinsten olmakla beraber gergedanın derisine nüfuz etmesi biraz şüpheli idi. Yalnız derisinin pek kalın olmayan tarafına isabet ettiği zaman tabiiyetle muvaffakiyet muhakkaktı. Ne ise uzatmayalım, bir müddet daha gittikten sonra üç korkunç gergedana tesadüf ettik. Bunların biri erkek ikisi dişi idi. "Tesvartanoster" cinsinden idiler ki bu cins gergedanlar en tehlikelidir. Bunlar bizi görür görmez kaçışmaya başladılar. İki dişinin takibini arkadaşıma ter ederek erkek gergedanı takip etmeğe başladım. Bir müddet takipten sonra atımdan inerek hayvanın geçtiği dar bir yolda ahz-ı mevki ettim. Gergedan önümden ve on metre uzaktan behemehal geçecekti. Gergedan dediğim gibi hakikaten önümden geçti. Ben de derhal ateş ettim ve gergedanı ikinci kurşunda telef ettim. Bundan sonra yine atıma binerek arkadaşımın bulunduğu ve tüfenk sedalarının geldiği tarafa doğru koşturmağa başladım. Silahımı yine doldurmuştum. Arkadaşıma tesadüf ettiğim zaman o ikinci kurşununu dişi gergedanın birine boşaltıyordu mecruh olan hayvan durdu. Diğer dişi hayvan kaçıyordu. Ben yine bu kaçan hayvanı takibe başladım. Arkadaşım arkamdan bağırdı:

-Sakin attan ineyim! Deme çünkü gergedanı çok hiddetli görüyorum. İşin fena olur ha! Fakat arkadaşımın nasihatine kulak asmadım ve hayvana biraz yaklaşınca atımdan indim. Hayvan beni görür görmez üzerime doğru atıldı. Hayvan üç dört metre yaklaşınca tetiği çektim, fakat felaket!.. Tüfeğim ateş almadı! İkinci defa tetiği çekmek zamanı geçmişti. Çünkü hayvan bana son derece yaklaşmıştı. Halası kaçmakta gördüm ve koşmağa başladım. Asıl felakete bakın ki koşarken bir sürü dikenler üzerinden geçiyordum. Dikenlere takıldım ve yüzüstü yere düştüm. Şimdi artık bitmiştim. Gergedanın yüzünü sırtımda hissediyordum. Gergedan beni çiğnemeğe hazırlanırken elimden bırakmadığım tüfengimin tetiğini bir daha çektim. Nihayet bu defa kurşun hayvanın ta kalbine isabet etmiş ve yanıma ölü olarak yuvarlanmıştı. Bu sırada arkadaşım dört nalla bana doğru geliyordu. Benim böyle mecruh bile olmaksızın yerden kalktığımı görünce sevindi. Fakat nasihatine kulak

vermeyip attan indiğim için beni azarladı. İşte bu gergedan avı benim ilk ve son avımdır. Bundan sonra gergedan avı mı? Allah göstermesin azizim!

Gayet Ucuz Bir Panzehir

Eğer Doktor “Tveri”ye itimat etmek lazım gelirse kömür birçok zehirlerin panzehiridir. Mesela yemiş olduğunuz mantar, et balık gibi mevaddan sonra zehirlenmiş olduğunuzu zannederseniz doktor gelmeden evvel gayet ince dövülmüş kömür tozundan bir bardak suya bir çorba kaşığı miktarında koyup her on dakikada bir içeceksiniz.

Doktor “Şeyron” mantarlardan zehirlenmiş olan on beş kişinin kömür tozu sayesinde cümlesinin kurtulduğunu söylüyor. Hem ucuz, hem kolay değil mi?

Şemsiye Açan Maymun

Londra meşhur zenginlerinden birinin evinde hususi bir hayvanat bahçesi varmış.

Güneşli havalarda maymun bahçeye çıktığı zaman, yere açık bir şemsiye koyarlarmış. Zeki hayvan derhal şemsiyenin gölgesi altına girer ve orada saatlerce oturup fındık yermiş!.

Büyük Şekil!..

Zengin Münderecat!

Yeni Bir Tarz!

Gelecek nüshadan itibaren (Resimli Dünya) işte böyle çıkmaya başlıyor. Bu nüshamıza kadar neşrettiğimiz kıymetli yazı ve resimlerle yalnız küçük okuyucularımızın istifadesini temin ettik. Fakat bundan sonra çıkaracağımız nüshalarda yalnız küçüklerin değil, bütün halkın okuyup istifade edeceği çok yeni bahisler, ve çok heyecanlı, ibretamiz vakaları en doğru resimleriyle neşredeceğiz. Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da Resimli Dünya’yı takip ediniz. Kütüphanenize çok kıymetli bir hazine kazanmış olacaksınız.

(s. 6)

Ağababanın Nasihatleri

Müşküllere Cevap

Meslek İntihabı – Resimli Dünya’nın İcatları – Kara Kediler – Sanayi-İ Nefise Mektebine Gidebilmek İçin – Bayram Ve Ramazanlarımız – Kedi Yavrularına İsim – Muhitten Şikayet – Leyli Mi? Nehari Mi? - Okumadan Yazan Şair –

1. – (Tokat Birinci Lisesi’nden 7028 Remzi Temel imzalı soru): İstikbalde vatana nafi bir adam olmak için hangi mesleğe atf-ı nazar etmeliyim?

Cevap. – Sağlam ve müfit gayeleri istihdaf eden herhangi bir meslek size tavsiye edilebilir!. Meslek çerçevesi içine sığdırılan bütün ilim, fen ve sanat şubeleri –bilhassa bizim vatanımız için- başlı başına birere ihtiyaca tekabül ederler. İnsanların istifadesini temin eden her meslek mukaddestir. Yalnız bediiyatta istidat ve kabiliyetinizi ölçerek atılacağınız meslekte nihayete kadar sebat edip çalışmak şarttır. Nasıl ki hayatında meslekten mesleğe atılanlar faidesiz insanlar olurlarsa hakiki meslek sahipleri de vatan ve milleti için o derece nafi birer adam olurlar.

2. – (Fatih’ten Nami Ziya imzalı soru): Ben Resimli Dünya’yı ilk sayısından beri alıyorum, topluyorum. Belki inanmazsınız ama, ne arkadaşlarım içinde, ne de öteki gazeteler içinde bunun kadar sevdiğim dostum yoktur. Beni her perşembe gelip bulunca bilseniz ne kadar sevinirim. Gazetemizde eskiden Efruz Bey’den maada bir de (icat)larımız vardı. Bu tuhaf icatlar bizi çok eğlendirir ve güldürürdü. Şimdi niçin bunları yapmıyorsunuz?.

Cevap. – Evvel emirde Resimli Dünya hakkındaki teveccühünüze teşekkürler ederiz. Resimli Dünya ilk çıktığı zaman hiçbir gazetenin tatbik etmemiş olduğu birtakım yeni tarzlar bularak sayfalarına geçirdi. Bu meyanda baştan başa gülünç vakalarla dolu bir seyahat macerası ile yalnız eğlenceden ibaret ve kabil-i tatbik olmayan yine gülünç icatlar ve resimli hikayeler vardı. Hakikatte tesadüf ve tatbik edilemeyecek olan bu menkıbe ve icatlarla kâr’ilerimizin okumak, düşünmek zevklerini tenmiye eylemeği arzu etmiştik. Bunun için de mümkün merteye can sıkımayacak mevzular intihap ettik. Fakat bir müddet sonra bazı kâr’ilerimizden aldığımız mektuplarla, bizim mizah, yani gülünç diye neşrettiğimiz icatların hakikat zannedildiğini öğrendik. Hatta kâr’ilerin bir kısmı da bu icatların, değil yirminci asırda, kırkıncı asırda bile kabil-i tatbik olmadığını yazarak adeta çıkışıyorlardı. Gazete hadd-ı zatında kâr’ilerin gazetesi olduğu için bu itirazlar karşısında düşündük ve bu sayfayı başka şeylere tahsis ederek icatları lağvettik. Bundan sonra da hiçbir kâr’i: “İcatları neden yapmıyorsunuz?” diye sormayınca kararımızı bozmadık. Efruz Bey’in macerası, ve derç edilen diğer karikatürlerle fıkralar sizin mizah ihtiyacınızı az, çok tatmin eder zannediyoruz.

3. – (Aksaray’dan Hilmiye Şevki imzalı soru): Kara kediler hakikaten uğursuz mudur? Büyükannem uğursuz olduklarını iddia ediyor. Ne dersiniz efendim?.

Cevap. – Kızım, ben bu yaşıma geldim evimde her renkte kedi, köpek beslediğim halde böyle bir uğursuzluk görmedim. Hem uğursuzluk nedir? Bir evden ölü çıkması; bir evin yanması; bir tacirin iflası.. ve daha birçok felaketlere uğursuzluk eseri midir, diyelim? Basit düşünmeyen bir kimse bunları ya müzmin, bakılmamış bir hastalıktan; veya büyük bir dikkatsizlikten yahut bir idaresizlikten neşet ettiğini elbette anlar!. Böyle felaketlerin mesuliyet-i maneviyesini zavallı kara kedilere yükletmek pek manasızdır değil mi? Her hayvan gibi kara kedi de bir hayvandır. Onda manevi kuvvetler ümit etmek kadar idraksizlik olmaz. Siz bugünkü neslin akıllı kızları bu (haminne) telakkilerine, büyükbaba hurafelerine aldanmamalısınız yavrum.

4. – (Midos ‘ . ‘ imzalı soru): İstanbul Sanayi-i Nefise Mektebi’ne girebilmek için ne derece tahsil alınır. Hem de kız talebe kabul ediliyor mu? Lütfen bildirir misiniz?

Cevap. – Bu mektebe ancak lise ve idadi tahsili görmüş olan talebeleri kabul ediyorlar. Bu tarz kabul (sanatkar yetiştirmek) nokta-i nazarından –memleketimiz için- maalesef zararlı olduğu halde tatbik edilmektedir. Çünkü nice iptidai tahsili olan çok müsteit ve kabiliyetli gençler tanıyorum ki bu yüzden mühemmil bir halde mahvolup sönüyorlar. Ve yine nice lise mezunu kabiliyetsizler biliyorum ki zavallılar (sanatkar olacağız!) diye zeka ve kuvvetlerini heba edip gidiyorlar. Bu yanlış usulü düzeltecek bir çare bulunmasını çok arzu ediyoruz. Bu müesseseye kız talebeler de müdavim bulunmaktadır.

5. – (Mudanya Mecdi Baha imzalı soru): Bizim bayramlarımız ve Ramazanlarımız da niçin Frenklerinki gibi muayyen ve muntazam değildir.

Cevap. – Gökteki ayın görünüşüne göre hesap edildiği için oğlum!

6. – (Çamlıca Handan Serya imzalı soru): Kuzum Ağababacığım, sizden böyle bir şey soru etmek ayıp olacak ama kusurumu affediniz. Benim çok güzel, çok sevgili

(s. 7)

bir kedim var. Geçen hafta bana böyle böyle, üç tane, pamuk gibi yavru getirdi. Biri beyaz, biri tekir, biri sarı!.. Üç gün üç gece bunlar için isim düşündüğüm halde bir türlü bulamadım. Siz bulursenize ne olur?..

Cevap. – Bunu düşünmeğe hacet yok hanım kızım? Kedileriniz isimleriyle beraber doğmuşlar: Beyaz Hanım, Tekir Efendi, Sarı Bey!.

7. – (Bursa'dan Tüccarzade N. K imzalı soru): Bursa, İstanbul'a 5-6 saatlik mesafede olduğu halde o kadar iptidai bir muhittir ki bundan çok meyus oluyorum. Bunun sebebi nedir acaba?

Cevap. Bunun sebebi gayet basit çocuğum; medeniyet, terakki denilen şey iki veya dört ayaklı bir mahluk değildir ki kendi kendine her tarafı dolaşsın! O, kafalarda parlayan bir nurdur. Bu nurun uzun müddet sönük kalması o muhitteki insanların eseridir. Kendi arzu ve ihtiyarıyla adım atmayan bir insanı ite ite yürütmekten bir faide hasıl olur mu? Binaenaleyh bu ataletin bütün sebepleri muhitin henüz kendi acz ve ataletini görememiş olmasındadır.

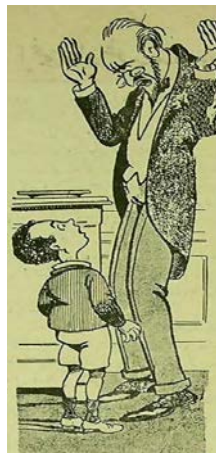
8. – (Ankara N. K. İmzalı bir soru): Leyli mektep hayatını mı tercih etmeliyim, nehari mektep hayatını mı?.

Cevap. - Mektep hayatı olduktan sonra leyli ve nehari diye tercih etmek doğru değildir. Maksat tahsil ise her iki türlü de şayan arzudur.

9. – (Mersin Azize Nebahat imzalı soru): Lise tahsilimi henüz ikmal edemedim ise de şiirleri, hikayeleri çok beğeniyorlar. Bu arzu ile birçok yazılar yazıyorum. Bunları hangi mecmuada neşrederler?

Cevap. – Yavrucuğum, anlaşıldığına göre henüz küçük bir mektep hanımısınız. Boş zamanlarınızı böyle derslerinizden gayri meşguliyetlere hasretmenizi yanlış buluyorum. Bütün saatlerinizi size gösterilen vazife, istirahat ve oyuna tahsis etmenizi arzu ederim. Sizin için beyhude bir zeka israfı demek olan bu şairlik arzusunu herhalde terk etmelisiniz. Çünkü yazmak için evvela okumak lazımdır. Halbuki siz okumadan yazmağa kalkıyorsunuz!

Ağababa

[Baba –Ne?.. İki kere iki beş mi eder?

Çocuk –Tabi babacığım, görmüyor musun, bütün fiyatlar yükseldi!]

Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat

(Bayram Hakkında)

1. Yalnız şekerden yapılmış (halis akide şekerleri) vücuda çok faide verir.
2. Eğer yalnız şekerden yapılmayıp da (adi glikoz)dan, (patika)dan yapılırsa zarar verir. Bağırsakları bozar.
3. Yalnız şekerden yapılmış (halis akide şekerleri) açık havada saatlerce, birkaç gün kalsa bozulmaz. Sulanmaz. Parlaklığı gitmez. Sertliğini, şeklini muhafaza eder.
4. Halbuki odunlardan çıkarılan (patika) ile yapılırsa, (akide şekerleri) açık havada çabuk bozulur. Sulanır. Dağılır, yapışır, şeklini, sertliğini kaybeder.
5. Beyaz şekerlerin hepsi aladır. Halis badem şekerleri, elma, ayva, kayısı, Hindistan cevizi şekerlemeleri ise aliülaladır!
6. Boyalı şekerlerden çok yenilirse zararlıdır. Dişleri bozar. Bade bağırsakları allak, bullak eder.
7. Boyalı şekerlerin hepsinde az çok zarar vardır. Hele yeşil şekerlerde zarar iki kattır.
8. Şeker yedikten sonra ağızınızı dişleriniz yıkayınız! Eğer böyle yapmazsanız sonra çabuk çürür!
9. Terli terli iken açık arabaya otomobile, tramvaya salıncaklara, atlı oyuncaklara binmeyiniz! Sonra fena halde hastalanırsınız!
10. Oyun salıncaklarına binmeyiniz! Çok defa salıncak kopar! Yere düştünüz mü bittabi ölürsünüz!

Divan Yolu Doktor:

Hafız Cemal

(s. 8)

Olmuş Vakalardan

İnci Uğrunda...

Masa başında karşımda oturan adam:

-Hayır efendim, dedi. Maksadım işten kaçmak değil.. Para kazanmak için bir iş görmek isterim. Söyleyin, başka ne isterseniz yaparım. Yalnız inci arayıcılığı yapamam!

Bin türlü sergüzeşt peşinde geçen hayatımın garip cilvesi beni bir aralık, dünyanın en ücra köşelerinden bir olan Markiz Adalarına atmıştı. Bana bu sözleri

söyleyen adamla orada tanışmıştım. Fakat bu tanışmamız pek sathi idi. Daha doğrusu ne ben onu tanıyordum, ne de o beni... Esasen Markiz Adalarında birinin hüviyetin sorup araştırmak kimin aklına gelirdi? Mesela ben o adamın kim olduğunu öğrenmekle ne kazanacaktım? O esnada bütün düşüncem kendisinden o an için istifade etmekte. Bu itibarla teklifime karşı verdiği ret cevabı fena halde keyfimi kaçırmıştı. Çünkü muhatabım adanın en mahir inci arayıcılarından biri idi. Bundan maada, damarlarına beyaz insan ırkının kanı karışmış olan bu melez, bana oranın tembel hırsız yerlilerinden daha şayan-ı itimat görünüyordu.

Onu lakırdı ile yola getirmek mümkün olduğunu aklım kesmiyordu. Buna rağmen kendisini iknaa çalışarak dedim ki:

-Haydi Piyanko, benim buraya inci toplamak için geldiğimi biliyorsun. Çalıştıracığım yerlilere yol gösterecek senin gibi bir adama ihtiyacım var! Burada böyle sefilane sürüneceğine birkaç para sahibi olursun. Haydi karar ver sana istediğinden fazla para vereceğim...

Fakat bu sözlerimin Piyanko üzerinde hiçbir tesiri görülemedi. O mütemadiyen önüne bakıyor, dalgın gözleriyle sanki göze görünmeyen bir hayali takip ediyordu.

Onu bana gıyaben tanıtan bir arkadaşım hakkında şu izahatı vermişti:

-Onu daima limandaki Çinli kahvelerinin birinde bulabilirsin. Şayet Piyanko'yu kandırıp yanına alabilirsen hakkında çok karlı olur. Fakat buna muvaffak olacağını hiç zannetmem. Cenup denizinde ondan usta bir inci arayıcısı daha mevcut değildir. Fakat bu adam her nedense iki seneden beri hiçbir iş görmüyor!

Bu adamda herhalde istifadeye karar vermiştim.

-Piyanko... dedim. Bu miskin miskin oturmakla para kazanılmaz. Niçin çalışmıyorsun? Yoksa yaşlandın da artık kendine güvenemiyor musun? Piyanko, galiba artık korkuyorsun!

Bunun üzerine muhatabım bir müddet yüzüme baktı, sonra şu sözleri söyledi:

-Evet korkuyorum.. Daha bir diyeceğin var mı? Şurada, dünyanın bütün altınını önüme yığmış olsan denizin dibine ayak basmam... Anlıyor musun? Ben bu hizmeti senden deriğ etmemeliydi. Ama ne yapayım elimde değil! Hatta bir kat daha temin için bu işten bu kadar kaçınmamın sebebini bilersen de fazla ısrar etmezsin...

-Cal Nielson'u tanımazsınız. Siz o zaman daha adalara gelmemiştiniz. Nielson ile ben tıpkı iki kardeş gibi sevişirdik. İkimizin de sanatı inci arayıcılığı idi. Nielson gayet şen, temiz yürekli çocuktü.

İnci arayıcılığı çetin sanattır. Ona dayanabilmek için insanda sağlam ciğerler olmalı denizin dibine inip karanlık yosunların arasında, inci saklayan istiridyeleri bulmak kolay değildir. Birçok ellerden geçtikten sonra nihayet Avrupa ve Amerika'nın zengin kuyumcularına satılan bu inciler ne zahmetle toplanır. Bilsen Nielson'la denizin dibinde bile biz birbirimizden ayrılmıyorduk. İşten çıktıktan sonra daima beraber bulunur, beraber eğlenirdik.

Bir gün bu civarda, deniz kıyısının ince kumları üzerine uzanmış denizi seyrediyorum. O sırada karşıdan Nielson'un bana doğru geldiğini gördüm. Yanında hiç tanımadığım bir adam vardı. Sebebini bilmediğim halde o adamdan hoşlanmadım.

Nielson onu bana takdim etti. Meğer o da bizim sanattan imiş. Meksika'dan geliyormuş. Bahr-i Muhit-i Kebirî'de inci arayıcılığının ne halde olduğunu tetkike gelmiş..

Nielson'a: -Bu adamı tanıyor musun? Diye sordum.

-Sen ne kadar tanıyorsan ben de o kadar tanıyorum. Dedi. O da senin gibi Cenubî Amerikalı imiş. Bu sözler beni tatmine kafi gelmedi. O adama karşı içimde bir türlü itimat hasıl olamadı, gitti...

Aradan birkaç gün geçti. Bizim o sırada belli başlı bir işimiz yoktu. Yalnız bizim iş mevsimi yaklaşıyordu. İnci mevsimi şubatta başlar. Nisan nihayetine kadar

(s. 9)

devam eder. Artık işe başlamak üzere idik. Bir akşam Cak Nielson sevinerek geldi. Yalnız kalınca bana gayet iyi havadis verdi. Sahilden biraz ötede bir gemi enkazı vardı. Bu, vaktiyle Tahiti adasına işleyen bir Fransız yelken gemisi isi. Bu gemi o zaman kadar kimsenin nazar-ı dikkatini celp etmemişti. O gün Nielson da tesadüfen o noktada denize dalmış ve teknenin etrafına birçok yosun birikmiş olduğunu görmüş. İkinci bir dalışta yosunları yakından muayene edince aralarında birçok incili istiridyeler olduğunu anlamış.

Kimseye duyurmamak şartıyla bu işten çok kar edebilirdik. Arkadaşım bu keşfi bana anlatırken neşeden ikimizin de gözleri parılıyordu. Hemen ertesi gün geminin bulunduğu noktada inci arayıcılığına çıkmağa karar verdik. Fakat talihimize o akşam müthiş bir fırtına koştü. Ve bila fasıla üç gün devam etti.

Bilirsiniz ki bu taraftaki fırtınalar açık denizlerin fırtınasına benzemez. Havanın en açık bulunduğu zamanda bir kasırga kopar ve deniz dağlara çıkmağa başlar.. Burada fırtınayı önceden katiyen tahmin edemezsiniz. Bunun üzerine gemi enkazının altında istiridye tasavvurundan ister istemez vazgeçtik.

Fırtınanın ikinci günü Nielson yanıma geldi. Çehresi pek endişeli idi:

-Biliyor musun, dedi, o Meksikalı haydudun biri imiş...

-Ben sana söylemedim mi? Dedim. Anlat bakalım ne oldu da haydut olduğuna hükmettin?

-Ne olacak!... Senin için ne dese beğenirsin? Güya fırtına bittikten sonra ne yapıp yapıp senden ayrılmalı imişim... O zaman ikimiz gemi enkazının olduğu yere gidecekmışız... Fena halde canım sıkıldı!

Benim de fena halde canım sıkıldı:

-Ne iyi hemşeri! Gidip şu herifi göreyim... dedim.

Nielson itiraz etti:

-Yok olmaz! Dedim.. Mutlaka görüp konuşacağım. İşte zaten kendi de geldi...

Filhakika o sırada bahsettiğimiz adam da oraya geldi. Ben derhal herifin suratına bir yumruk indirerek bağırdım:

-İncileri benim elimden almak istiyorsun ha?..

Ben zaten senin ne adam olduğunu çoktan anlamıştım! Buradan şimdi defolup gideceksin, anladın mı? Seni bir daha gözüm görmesin...

Bunun üzerine hasmım kendini topladı. Güçlü kuvvetli bir adamdı. Vahşi yüzü bir kat daha sertleşti. Fakat ben de çocuk değildim. O sırada da her şeyi göze almıştım! Onun da buna akli kesmiş olmalı ki oradan çekilip gitti. Fırtınanın devam ettiği üç gün zarfında ona birkaç kere daha tesadüf ettik; fakat konuşmadık.

Beşinci gün fırtına yatıştı. Biz de işimize başladık. Bir sandal tedarik ettik.

Gemiz enkazının olduğu yere gideceğimiz günün akşamı aklıma bir şey geldi. Nielson'a sordum:

-Bizim hemşeriği gördün mü?

-Hayır, iki günden beri görmüyorum. Neden sordun?

-Şimdi o, bizim gideceğimiz yere gidip dönmüştür bile... Herif bizim incileri toplayıp kaçtı!

Cak Nielson pek ziyade üzüldü:

-Bunu daha evvel neden akıl etmedik. Oraya biz ondan evvel gitmeliyiz!
Dedi.

-Haydi, canım çıldırdın mı? Gece vakti istiridyeleri nasıl bulacağız!.. Sabahı beklemekten başka çare yok!

Nihayet sabah olur olmaz yola çıktık.

Bu hikayeyi anlatırken bile tüylerimin ürperdiğini hissedirim. Arkadaşımla nöbetleşe kürek çekiyorduk. Deniz gayet berrak ve şeffaftı. Denizin ayna gibi görünüyordu. Bir müddet ilerledik o sırada kumun üstünde kocaman, siyah bir leke nazar-ı dikkatimizi celp etti.

Nielson: -Gemiye geldik! Dedi.

Nielson orasını benden daha iyi bildiği için benden evvel dalmak istedi. Kollarının altından ipi bağladım. Burnunu, kulaklarını tıkadım. Soyunup deniz atladi. Uzun saniyeler bekledim... Bu esnada ip birdenbire sarsılmağa başladı. Her ihtimale karşı var kuvvetimle asılıp çekmeğe başladım.. Fakat ne mümkün!.. İp yukarı çıkacağına parmaklarımın arasından kayıp gidiyordu. Denizin dibinden

(s. 10)

kumlar kaynamağa başlamıştı. Bir şey görmek mümkün olamıyordu.

İpi bırakıp derhal soyundum. Yavaşça suya daldım. Ellerim kuma temas edinceye kadar gözlerimi açmadım:

Bir de ne göreyim?.. Geminin yana yatmış teknesinden müthiş bir deniz canavarının kolları uzanmış, Nielson'u gövdesinden yakalamış! Zavallı kendini canavarın elinden kurtarmak için çabalayıp duruyor! Manzaranın dehşetinden tüylerim diken diken olmuştu.. Derhal Nielson'a yaklaştım ve elimdeki bıçakla hayvanın kollarını kesmeğe başladım. O sırada teknenin yanında bir ceset gördüm. Ne bakayım: Bizim Meksikalı! Fakat bu bir cesetten ziyade bir iskelete benziyordu.

Tam o esnada ayağıma yumuşak bir şeyin dolaştığını hissedince derhal arkaya doğru sıçradım. Zavallı Nielson orada kaldı!

Kendimi sandalın içine dar attığım zaman bir çılgına benziyordum.

Şimdi inci arayıcılığı yapmak istemediğimin sebebini anladınız mı? Bu defadan sonra birkaç defa tecrübe ettim.. Kabil değil! Ne zaman denizin dibine dalsam karşımda Meksikalının o korkunç cesedini görür gibi oluyorum.

Bu hikayeyi dinledikten sonra:

-Piyanko! Dedim. Böyle şeyler binde bir olur! Sen merak etme... Gel senle şu işi yapalım...

Fakat muhatabım gözleriyle korkunç bir hayal görür gibi bir vaziyet almıştı. O zaman onun bu işten cidden yıldığına kanaat getirdim!..

İtizar

Geçen nüshamızda Efruz Bey'in seyahatine ait resimlerin yazılarıyla müsabaka yazılarında bazı mürettip hataları yapıldığını sonradan gördük. Birinci hata; Efruz Bey sayfasında ikinci sıradaki ikinci resmin yazısı üçüncü sıradaki birinci resmin altına ve üçüncü sıradaki birinci resmin yazısı da ikinci sıradaki ikinci resmin altına tertip edilerek vaki olmuştur. Diğer hata ise (10)uncu sayfadaki müsabakaya ait olan yazıların yukarıdan aşağı doğru okunan doğrusu sırasında (fena) iken (fener) diye dizilmiştir. Arz-ı itizar ederiz.

[Çocuk –Baba, yumurtanın sedayı kuvvetlendirdiği doğru mudur?

Babası –Doğru ya, tavuklara bak, yumurtlar yumurtlamaz nasıl bağırıyorlar!.]

Mavi Tilki Ehlî Olabilir Mi?

Mavi tilki, Şimalî Amerika'da kain Alaska şibh-i ceziyesinde kilitle bulunur, çok kıymetli bir hayvandır. Bu hayvanın derisiyle kadınların en güzel ve en çık kürkleri yapılır.

Alaska şibh-i ceziyesi sakinleri bu tilkiyi ehlileş-tirmişlerdir. Bakınız nasıl: Bunlardan otuz tane yakalamışlar ve ücra bir adacığa bırakmışlar. Tilkiler bu adada bittabi tekessür etmiş. Bu adacığa da tilkilerin yemini vermek için birkaç bekçi tayin edilmiş. Bir müddet sonra tilkiler bekçilere alışmış ve yemek vakti olur olmaz hemen sıçrayarak bekçinin etrafını almağa başlamışlar. Bu suretle etraftaki adacıklar bir nevi hayvanat bahçesi manzarasını almış. Bugün Alaska'nın her tarafında, çiftliklerin her yerinde bin kadar mavi tilki besleniyor.

Her sene bir miktar tilki kürkleri satılmak için öldürülüyor. Mavi tilkinin bu suretle ehli üzerine diğer kürkü alınan vahşî hayvanatın da aynı suretle ehli olup olmayacağı tetkik edilmektedir.

**Sevgili Kâr'iler; Resimli Dünya'nız Gelecek Nüshadan İtibaren Büyük
Ve Zengin Münderecatla Çıkmağa Başlıyor!**

[Çocuk –Baba, sen gözün kapalı olarak imza atabiliyor musun?

Babası –Elbette atarım!

-Öyle ise şu imtihan kağıdımı imza ediver!]

(s. 11)

Sülfato Nereden Çıkar

Kinin denilen ilacın kenkına ismindeki ağacın kabuğundan hasıl olduğunu bilirsiniz. Kinin, tababette istimal edilen en kati tesirli ilaçlardan biridir ve sıtma denilen fena hastalığın en kati devasıdır. Kinine avam lisanında sülfato denilir. Bu tesirli ve şifalı ilacın kenkına kabuğundan istihsalı başlı başına bir sanat teşkil eder.

Kininin keşfine gayet garip bir tesadüf sebep olmuştur. Vaktiyle Peru'da seyahat eden bir seyyah yolda içecek su bulamamış. Hastalanmaktan korktuğu için yolda tesadüf ettiği durgun sulardan içmeğe bir türlü cesaret edemiyormuş. Nihayet susuzluk canına tak etmiş: Esasen kendinde sıtma alametleri hisseden seyyah daha fazla dayanamayarak büyük bir su birikintisinden kana kana su içmiş. Suyu içtikten sonra seyyah hasta olacak yerde kendinde bilakis büyük bir iyilik hissetmiş. Sebebini merak edip araştırmış. Sudan bir miktar yanına alıp tahlil etmiş ve için kinin denilen bir madde bulmuş. Meğer tesadüf ettiği su birikintisinin içine büyük bir kenkına ağacı devrilmiş imiş. Yapılan tetkikat neticesinde kinin bu maddenin o ağacın kabuğundan hasıl olduğu ve bu suretle suya karışarak ona o şifalı hassayı verdiğini anlaşılmış.

Vaktiyle eczacılıkta kullanılan kinin münhasıran Peru'dan istihsal edilirdi. O zamanlar memleketin geniş kenkına ağaçlarının kabukları rastgele soyulur, bu suretle ağaçlar harap edilirdi. Halbuki kafi miktarda kinin verebilen bir kenkına ağacı ancak uzun senelerde yetişebilmektedir. Kenkına ağacı bilahare başka memleketlere de nakledilmiştir. Seylan ve Java adalarında mühim miktarda kinin istihsal edilir. Mesela dünyada istihsal edilen kininin onda dokuzu Java'dan çıkar. Bu kadar çok

istihsal üzerine bir aralık dünyada müthiş bir kinin kıtlığı baş göstermiş. Bereket versin ki ağaçların usulü dairesinde ve fenni bir tarzda yetiştirilmesi sayesinde bu tehlikenin önü alınabilmiş.

Yeni dikilen bir kenkına ağacının kabuklarından ancak altı, yedi ayda istifade edilebilir. Sekiz yaşındaki bir ağaç vasati olarak bir kilogram mahsul verir. On yaşındaki bir ağaçtan bir buçuk, on iki yaşındaki ağaçtan ise iki kilogram kinin istihsal edilir.

Cumhuriyet Kütüphanesi

Aydın kâr'ilerimiz gazetemizi Aydın'da istasyon civarında Cumhuriyet Kütüphanesi'nden fiyat-ı asliyesiyle tedarik edebildikleri gibi koleksiyonlarından eksik nüshaları da aynı kütüphaneden tamamlayabilirler.

Kola

Hükümet Caddesinde Dervişzade Mahmut Şükrü Bey'in ticarethanesinde gazetemizi, kule kâr'ilerimiz fiyat-ı asliyesiyle tedarik edebilirler. Aynı ticarethanede umum İstanbul gazeteleri bulunur..

[-Bavullarımı otomobile yüklediniz, bir şey bırakmadım değil mi?

-Hayır efendim, bahşiş bile!!.]

Yavuz Kütüphanesi

İzmir'in, en büyük en zengin kitap ve kağıt ticarethanesidir. İzmir kâr'ilerimiz, gazetemizi gününde, mezkur kütüphaneden beş kuruşla elde edebilirler. Yavuz Kütüphanesi aynı zamanda umum İstanbul gazetelerinin yegane tevzi merkezidir.

Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi

Kuvvet şuruplarının padişahıdır. Zayıflığın, benizsizliğin, kansızlığın ve adem-i iktidarın en tesirli ilacıdır.

Semirmek, boylanmak, üşümek, gençlenmek isteyenlere birebirdir. (50-60-100) kuruşluk şişelerde satılır. Divan yolu (Kıbrıs Semt Pazarı)nda ve (Sultaniye Eczanesinde) bulunur.

(s. 12)

Kaplanı Korkutan Adam!

Müthiş Bir Hayvana Karşı Kullanılan Yegane Silah

Kaplan denilen yırtıcı hayvanı yakından tanımış, huyunu, tabiatını iyice tetkik etmiş salahiyyetar kimseler, bu hayvanın cesur bir insan tarafından pervasızca karşılandığı takdirde pek ziyade korktuğunu ifade ederler. Bu şerait dahilinde kaplan hayvanların en korkağı olur. Kaplanla çok temas edenler hemen daima aynı şeyi ifade etmişlerdir. Birkaç sene evvel vuku bulan bir hadise bu fikrin pek doğru olduğunu göstermiştir.

Vaka Hindistan'ın canavar yatağı olan vahşi korkunç ormanlarında değil Bengalar'da bir askeri karargahta cereyan etmiştir.

İngiltere'den yeni gelmiş bir mülazım karargahtaki odasında yemeğini yedikten sonra gazetesini alıp balkona çıkmış ve lamba ışığı altında okumağa başlamış. Bu sırada her nasılsa gazeteden kayan gözleri tam karşısında kocaman bir kaplan başı görmüş!.. İri tırnaklı pençelerini balkonun parmaklığına dayayan canavarın mütereddit bir nazarla kendine

(s. 13)

Baktığını gören mülazım dehşetli bir çığlık kopararak birden fırlamış!...

Ne yapсын? Yanında silah namına bir şey yok! Kaçmak kabil değil... Bunun üzerine genç mülazım elindeki çarşaf genişliğindeki gazeteyi iyice açıp iki tarafından tutmuş ve bu vaziyette hayvanın üzerine yürüyerek kağıdı kaplanın suratına çarpmış!

Ne tehlikeli hareket değil mi?

Bilakis bu hareketi insanı değil kaplanı korkutmuş! Kağıdın çıkardığı hışıltı karşısında vakfi bir an için muhafaza eden kaplan, biraz sonra şiddetli bir uluma ile geri dönüp alabildiğine kaçmağa başlamış!...

Mülazım Hindistan'da bulunduğu için vakayı pek fazla azam etmeden karargaha girmiş ve arkadaşlarına şu inanılmaz sözleri söylemiş:

-Arkadaşlar biliyor musunuz, şimdi bir kaplanı korkuttum!..

Diğer zabıtlar hep bir ağızdan sormuşlar:

-Kaplan mı? Ne söylüyorsun!..

-Kaplan ya!... Balkonda gazete okuyorken geldi, gazeteyi hışıldattım, kaçıp gitti!...

Ötekiler inanmamışlar:

-Saçma söylüyorsun! Seni mutlaka güneş çarpmış! Singapur'da on seneden beri kaplanın izi bile kalmadı demişler.

Mülazım ısrar etmiş:

-Yarın sabah izlerini balkonun önünde gördüğünüz zaman inanırsınız...

Filhakika ertesi gün kaplan izlerinin balkona kadar gelip sonra döndüğünü gördükleri zaman hayretten ağızları açık kalmış!...

Hayvanların Yaşına Dair

Hepiniz bilirsiniz ki insanlar için tabii ömür altmış yaşına kadardır. Yani vasati olarak insanlar bu yaşa kadar yaşarlar. İnsanlarda olduğu gibi hayvanlarda da ömr-ü tabii denilen bir had vardır. Bu had her hayvana göre değişir.

Cüsse itibarıyla büyük olan hayvanların ömrü küçüklere nispetle daha uzundur. Fakat bu kaidenin bazı müstesnalı vardır. Mesela papağan cüsse itibarıyla kendinden kat kat büyük olan kartaldan daha az yaşamaz.

Bunun daha garip bir misaline arılarda tesadüf olunur. Bir kovanda yaşayan arıların bazı sınıflara ayrıldıkları malumdur. Evvel kovanlarda bey arılar vardır ki içinde yaşadıkları kovanın hükümdarı mevkiindedirler. Diğer arılara ise amele arı namı verilir.

Bey arı ile amele arı her ikisi de aynı cinse mensup oldukları halde ömürlerinin uzunluğu arasında büyük bir fark vardır. Mesela bey arılar beş sene yaşadıkları halde işçi arılar doğduklarından altı ay sonra ölümler.

Karıncalar on beş sene kapalı bir yerde muhafaza edilebilmişlerdir. Kara kurbağalarının aynı şerait dahilinde elli sene yaşadıkları görülmüştür.

Daha evvelki nüshalarımızda bahsettiğimiz gibi üç yüz kilo ağırlığındaki cesim deniz kaplumbağaları 300 yaşına kadar yaşayabilirler.

Hayvanlar içinde yaşları en sahih surette malum olan cins kuşlardır. Evlerde beslenen adi horozlar ekseriyet itibarıyla on beş yirmi sene kadar yaşarlar.

Kaz, kuşlar içinde ömrü en uzun olan kuşlardan biridir. Kaz ekseriya 100 yaşına kadar yaşar.

Kuşunun ömrü tabisi 102 senedir, leylek 70 sene, atmaca 162 sene, kartal 104 sene, kanarya takriben 20 sene, papağan 100 sene kadar yaşar.

Diğer hayvanların yaşları da pek muhtelifdir. At 40 yaşından 60 yaşına kadar yaşayabilir. Kuzunun ömrü yirmi sene, köpeğinki yirmi sekiz senedir.

Kedinin tabii ömrü yirmi iki senedir. Fil ile balina balığının ne kadar yaşadıkları sahih surette malum olmamakla beraber her iki hayvanın da 200 sene

kadar yaşadığı tahmin edilmektedir. Hayvanların kaç sene yaşadıkları ancak uzun müddet yapılan tetkikat ile anlaşılmıştır.

Ah Mübarek Kayısı Ah!

Kıbrıs'ın cennet gibi güzel bahçelerinde yetişen iri, latif kokulu kayısıları (Frovi Glase) usulüne tevfikan hazırlanarak yapılmıştır. Sanki ağacından şimdi kesilmiş gibi insanı imrendirir! Çatal üzerinde titrer! Ağza alındı mı, çiğnemeğe hacet kalmaksızın mide tarafından cezp olunur! O anda öyle bir lezzet husule gelir ki insan sermest huzuz olarak (Ah! Mübarek kayısı! Ruh musun, nur musun, şekerpare misin, nesin a mübarek!!) demeğe mecbur olur. Canını sevenlere, en mükemmel bir meyvedir.

Deposu Divan Yolu'nda Kıbrıs Sıhhat Pazarı her kavanoz bir liradır.

(s. 14)

(s. 15)

İkinci Seri (3) Nümerolu Müsabakada Kazananlar

(Kazananların isimleri, adresleri)

Resimli Dünya Müsabakası

(kare bulmaca)

(s. 16)

Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (mizah sayfası)

Efruz Bey kaplumbağayı öldürdükten sonra sandık kadar kabuğu boşalttı. Ve içine girerek ilerlemeğe başladı.

Böyle acayip bir mahluku gören zenciler şaşırıp kaçıyorlardı. Efruz Bey de bunları korkutabilmek için mümkün olan maskaralıkları yapıyordu.

Ne çare ki bunun hilesinden birkaç azgın Arap korkmadı. Yarı insan yarı kaplumbağa olan Efruz Bey'i müthiş bir ok yağmuru altına aldılar.

Zavallı seyyah bu yaptığı oyundan hayatını dar kurtarabildi. Doğruca kulübeye kaçtığı halde zenciler bunun kendi cinslerinden olduğunu anladıkları için peşini bırakmadılar.

Efruz Bey maruz kaldığı vahşiyane hücumlar karşısında bütün cesaret-i medeniye ve itidalini toplayarak bir lahza düşündü. Bunlara karşı aciz bir halde hayatını vermektense sonuna kadar dövüşmeği kararlaştırdı. Bu kararla karşısına çıkan zencileri birer birer mızrağına geçirip kurtuldu. Sonra ilk iş olarak üstündeki zenci kisvesini attı. Yüzünü temizledi.

Ve soluğu kabile reisinin kulübesinde aldı. Reisin, karşısına çıkan bu koca göbekli beyaz insandan ödü patladı. Hiç ses çıkarmadı. Efruz Bey de bundan bila istifade elindeki silahlarla şiddet gösterir gibi yaptı.

Başındaki tenekeden tacı alıp kendi başına koyduktan sonra zenciyi bir tekme ile yerinden attı. Efruz Bey bu son cüretinden sonra bütün kabile içinde cesaretin timsali olarak hürmetle tanındı. Ve bu devr-i alem seyahatine çıkan seyyah emelinden sarf-ı nazar ederek mütebaki hayatını zencilerin krallığına hasretti!. – Hitam-

KAYNAKLAR

Araştırmanın Temelini Oluşturan Kaynak

Resimli Dünya Dergisi (1924-1925)

Yararlanılan Kaynaklar

Alaylıoğlu, R., Oğuzkan, A. F. (1968). *Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü*. İnkılap Yayınevi, İstanbul.

Baş, B. (2006). 1985-2005 Yılları Arasında Çocuk Edebiyatı Sahasında Yazılmış Tahkiyeli Metinlerin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bayat, N. (2002). Eski Harfli Çocuk Dergilerinin (Çocuk Bahçesi, Çocuk Dünyası) Çocuk Eğitimindeki İşlevleri. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Esmer, S. K. (2007). Cumhuriyet Dönemi'nin İlk Yıllarında (1923 – 1928) Yayımlanan Çocuk Dergilerindeki Tahkiyeli Metinlerin Çocuklara Değer Aktarımı Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Gerçek, S. N. (1931). *Türk Gazeteciliği*. Devlet Matbaası, İstanbul.

Güleç, H. Ç., Geçgel, H. (2006). *Çocuk Edebiyatı*. Kök Yayıncılık, Ankara.

Güleryüz, H. (2006) *Yaratıcı Çocuk Edebiyatı*. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Gürel, Z., Temizyürek, F., Şahbaz, N. K. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Öncü Kitap, Ankara.

Kıbrıs, İ. (2010) *Çocuk Edebiyatı*. Kök Yayıncılık, Ankara.

_____. (2000) Uygulamalı Çocuk Edebiyatı. Tekağaç Eylül Kitabevi, Ankara.

Korkmaz, Z. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. TDK Yayınları, Ankara.

- Kür, İ. (1991). *Türkiye’de Süreli Çocuk Yayınları*. Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.
- MEB. (2005) İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara.
- Meriç, C. (1987). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*. Gökyüzü Yayınları, İstanbul.
- Oğuzkan, A. F. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Okay, C. (1999). *Eski Harfli Çocuk Dergileri*. Kitabevi, İstanbul.
- Öğüt, N. (2006). *Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Yeni Yol Dergisinin Çocuk Eğitimindeki İşlevi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şimşek, T. (2002). *Çocuk Edebiyatı*. Rengarenk Yayınları, Ankara.
- Şirin, M. R. (1988). *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*. Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul.
- _____. (1994). *Çocuk Edebiyatı*. İstanbul.
- Şirin, M. R. vd. (1988). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*. Gökyüzü Yayınları, İstanbul.
- _____. (1989). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*. Gökyüzü Yayınları, İstanbul.
- TDK. (2005). *Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Temur, T. (2003). Okunabilirlik (Readability) Kavramı. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, Bahar 169-180.
- Yalçın, A., Aytaş, G. (2008). *Çocuk Edebiyatı*. Akçağ Yayınları, Ankara.
- Yalçın, A., Aytaş, G. (2008). *Çocuk Edebiyatı*. Akçağ Yayınları, Ankara.
- Yardımcı, M., Tuncer, H. (2002). *Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı*. Ürün Yayınları, İzmir.
- Yazgan-İnanç, B., Bilgin, M., Kılıç-Atıcı, M. (2005). *Gelişim Psikolojisi Çocuk ve Ergen Gelişimi*. Nobel Kitabevi, Adana.
- Yılar, Ö., Turan L., vd. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Yücebaşı, H. (1955). *Cemal Nadir ve Amcabey*. Dizerkonca Matbaası, İstanbul.

Zorbaz, K. Z. (2007) Türkçe Ders Kitaplarındaki Masalların Kelime - Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Düzeyleri Üzerine Bir Değerlendirme. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi, 3(1):87-101.

ÖZGEÇMİŞ

İlker Ozan YILDIRIM 1987 yılında Sivas'ta doğdu. Orta öğrenimini Sivas Selçuk Anadolu Lisesinde tamamladıktan sonra 2009 yılında Cumhuriyet Üniversitesi Türkçe öğretmenliği bölümünde lisans eğitimini tamamladı. Kısa bir süre öğretmenlik yaptıktan sonra, 2011 yılında Kilis 7 Aralık Üniversitesi Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. Aynı yıl bu üniversitedeki yüksek lisans programını kazanarak Türkçe eğitimi alanında lisansüstü öğrenime başladı. Kendisi halen aynı üniversitedeki görevine devam etmektedir.

VITAE

İlker Ozan YILDIRIM was born in 1987, in Sivas. He got secondary education in Sivas Selçuk Anatolian High School and got degree of Turkish Teacher in Cumhuriyet University in 2009. After a short term of being teacher, he began to work in Kilis 7 Aralık University as a research assistant in Turkish education department. At the same year in that university he began to master degree about Turkish education. He is still working in same department.